

DOM AUKCYJNY

ul. Sandomierska 23
02-567 Warszawa
tel. (022) 848-16-39, (022) 831-63-21
fax (022) 848-12-58, (022) 635-75-00
e-mail: info@lamus.pl
www.lamus.pl

XXVII AUKCJA KSIĄŻEK I GRAFIKI

WARSZAWA 13 GRUDNIA 2008

Aukcja odbędzie się w gmachu Biblioteki Narodowej w Warszawie
Al. Niepodległości 213, wejście A (od strony parku)
w sali im. Stefana Dembego.
Rozpoczęcie aukcji o godz. 10.30

Wystawione na sprzedaż obiekty można oglądać
w Sali Darczyńców BN
w dniu aukcji od godziny 8.00

Katalog opracowali: P. Szczęsny, T. Lenczewski, H. Osełko; grafika, mapy: M. Sobańska, A. Osełko

Fotografie: Longin Wawrynkiewicz

Warunki uczestnictwa:

1. Ceny podane w katalogu są cenami wywołania.
2. W zamówieniach pisemnych prosimy podać numer pozycji, nazwisko autora, pierwsze wyrazy tytułu oraz najwyższą oferowaną cenę (limit). W imieniu tych osób i instytucji licytację przeprowadzi osoba upoważniona przez Dom Aukcyjny. **Treść korespondencji pozostanie informacją poufną.**
3. Do ceny wylicytowanej doliczamy 5% opłaty organizacyjnej.
4. **Korespondencję prosimy kierować na adres: Dom Aukcyjny „Lamus” ul. Sandomierska 23, 02-567 Warszawa lub ul. Nowomiejska 7, 00-271 Warszawa.**
5. **Zamówienia przyjmujemy również faxem i pocztą elektroniczną do dnia 12 grudnia 2008 r. (piątek) do godz. 19.00.**
fax (022) 848-12-58
fax (022) 635-75-00 lub
e-mail: info@lamus.pl
6. W sprawie licytacji przez telefon prosimy o wcześniejszy kontakt z Domem Aukcyjnym.
7. Informacji udzielamy pod numerami telefonów: **(022) 848-16-39 lub (022) 831-63-21** od poniedziałku do piątku w godz. 11.00-19.00; w soboty do godz. 16.00.
8. **Zakupione obiekty aukcyjne wydajemy przy ul. Sandomierskiej 23 od 16 grudnia. Informacji telefonicznej o wynikach udzielamy od 17 grudnia.**
9. Biblioteka Narodowa, Biblioteka Jagiellońska, Archiwum Główne Akt Dawnych oraz Muzeum Narodowe mają prawo pierwokupu po cenach wylicytowanych.
10. W zamówieniu pocztowym lub przed przystąpieniem osobistym do licytacji, prosimy o podanie sposobu realizacji zakupu:
  - odbiór osobisty zakupionych pozycji po uprzednim dokonaniu przelewu bankowego lub przy płatności gotówką;
  - wysyłka obiektów za pobraniem pocztowym;
  - wysyłka obiektów po odnotowaniu płatności na koncie bankowym.
11. Instytucjom państwowym wysyłamy obiekty wraz z fakturą przelewową.
12. Wpłaty prosimy kierować na konto:
PKO S.A. XI O/Warszawa, Warszawa, ul. Podwale 17A
Nr rachunku 28124011381111001015640953
13. Prosimy o przestrzeganie 10-dniowego terminu płatności. Po tym terminie naliczane będą ustawowe odsetki.
14. Przy płatności kartą kredytową doliczamy 3% do ceny wylicytowanej.
15. Dom Aukcyjny nie ponosi odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne i prawne zakupionych obiektów.
16. Dom Aukcyjny ma prawo do wycofania obiektów z licytacji bez podania przyczyny.
17. Prowadzący licytację ma prawo, w uzasadnionych przypadkach, po zakończeniu licytacji, do jej kontynuowania lub ponownego przeprowadzenia.
18. Nabywca ma prawo do złożenia reklamacji w ciągu 14 dni od daty aukcji.
19. Informujemy, że wywóz poza granice kraju, obiektów powstałych ponad 50 lat temu, wymaga zgody odpowiednich instytucji.

ISBN 978-83-7151-807-2

Na okładce poz 313. J.Falck. Rzeźba ze Złotej Bramy.1649.

Skład komputerowy: Dariusz Górski.

Druk: Dom Wydawniczy ELIPSA

SPIS TREŚCI

1. Starodruki	1
2. Rękopisy i dokumenty	50
– wiek XVI–XVIII	50
– epoka napoleońska	66
– wiek XIX–XX	72
– rękopisy pisarzy i artystów	74
3. Atlasy i mapy	78
– wiek XVI–XVIII	78
– wiek XIX–XX	91
4. Grafika	97
– widoki i plany miast	97
– portrety i sceny historyczne	108
– grafika artystyczna i dekoracyjna	123
5. Teki graficzne i książki ilustrowane. Oprawy artystyczne	144
– wiek XVIII–XIX	144
– wiek XX	154
6. Plakaty	169
7. Fotografie i albumy	175
8. Pamiątki historyczne	184
9. Regionalia	194
– góry	194
– kresy wschodnie	197
– varsaviana	206
– regionalia polskie	211
10. Heraldyka i genealogia. Numizmatyka	221
11. Historia. Dzieje podróży	228
12. Literatura piękna. Wiedza o literaturze	261
– literatura dziecięca	276
13. Literatura i sztuka rosyjska	280
14. Sztuka, wiedza o książce, kolekcjonerstwo	289
15. Gospodarstwo wiejskie i domowe. Poradniki. Nauki przyrodnicze. Myślistwo	299
16. Varia (encyklopedie, nauki ścisłe, nuty)	309

34. J. Heweliusz. Machinae coelestis. 1673. Annus climactericus. 1685.

Tablica II

78, 14 (3 vol.), 88 (4 vol.), 762 (3 vol.), 548, 761, 753, 755, 21, 55 (2 vol.), 82, 39, 95, 19, 75
23, 72, 17 (3 vol.), 654, 885, 6, 91, 746, 763, 498, 739, 715, 542, 719 (2 vol.), 675, 701, 743, 86 (2 vol.)
610 (3 vol.), 606, 390, 604 (2 vol.), 380 (2 vol.), 626 (2 vol.), 620 (2 vol.), 521, 411, 700, 736, 407 (2 vol.)
28, 34, 70 (2 vol.), 16, 94, 53, 54, 65, 9, 13

Tablica III

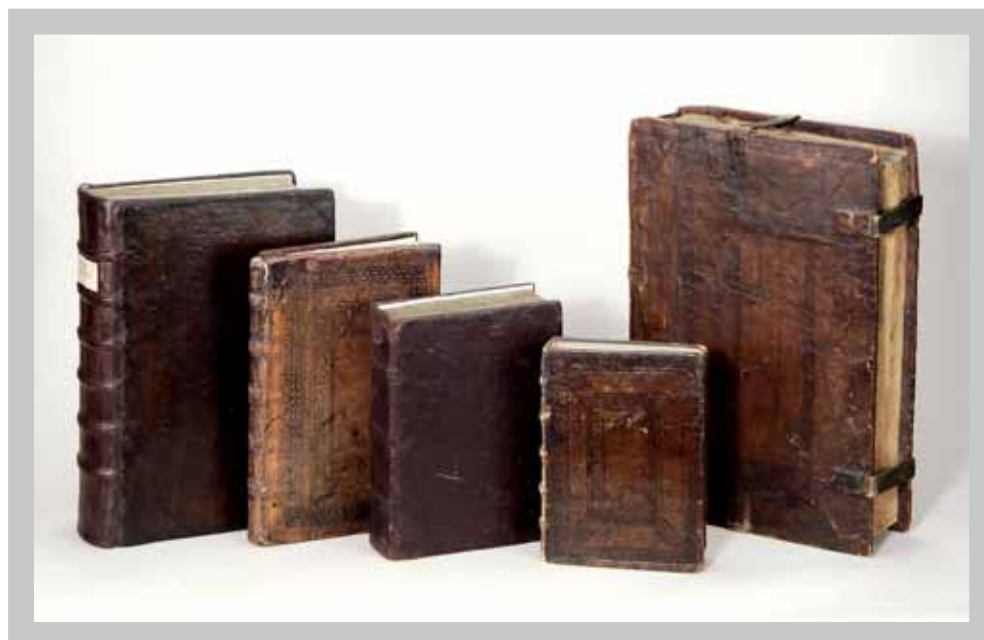

520, 704 (3 vol.), 638 (2 vol.), 642 (2 vol.), 506, 615, 659 (3 vol.), 646, 623 (2 vol.), 647 (2 vol.), 667, 680, 624 (2 vol.), 674, 622
682 (5 vol.), 718, 663 (5 vol.), 766, 670, 832, 770, 36, 59, 517 (2 vol.), 516 (2 vol.), 501
583, 734, 744 (2 vol.), 661 (2 vol.), 512, 605, 655, 651, 855 (2 vol.), 672, 772, 676, 681 (2 vol.), 592 (2 vol.), 381
393, 903, 420, 403, 131, 132, 67, 794, 859, 598, 377, 550, 589, 514, 533 (2 vol.), 388, 386, 698

Tablica IV

94, 95, 93, 96

13, 65, 2, 69, 28

Tablica V

382, 411, 388, 390

566, 629, 648, 628, 712

Tablica VI

103. Jan III Sobieski. Dokument. 1683.

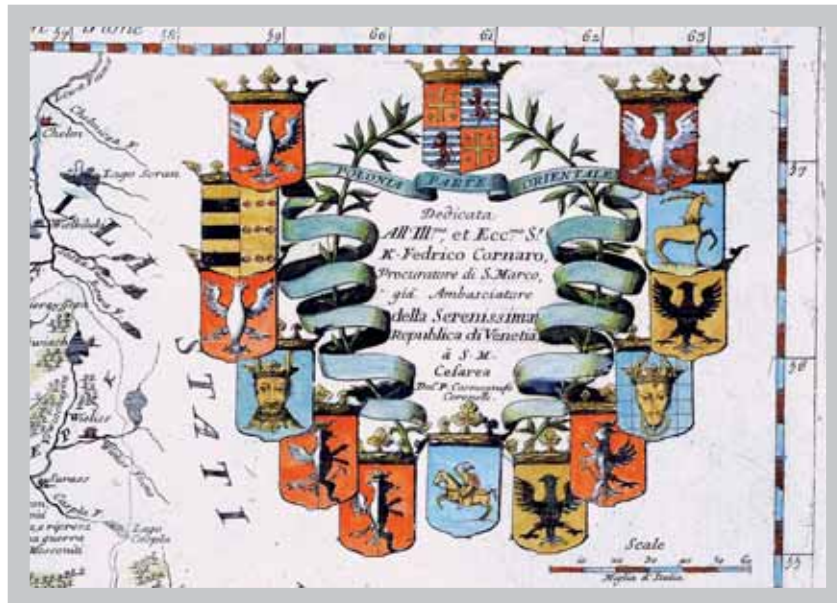
123. Jan Wężyk. Pieczęć. 1627-1638.

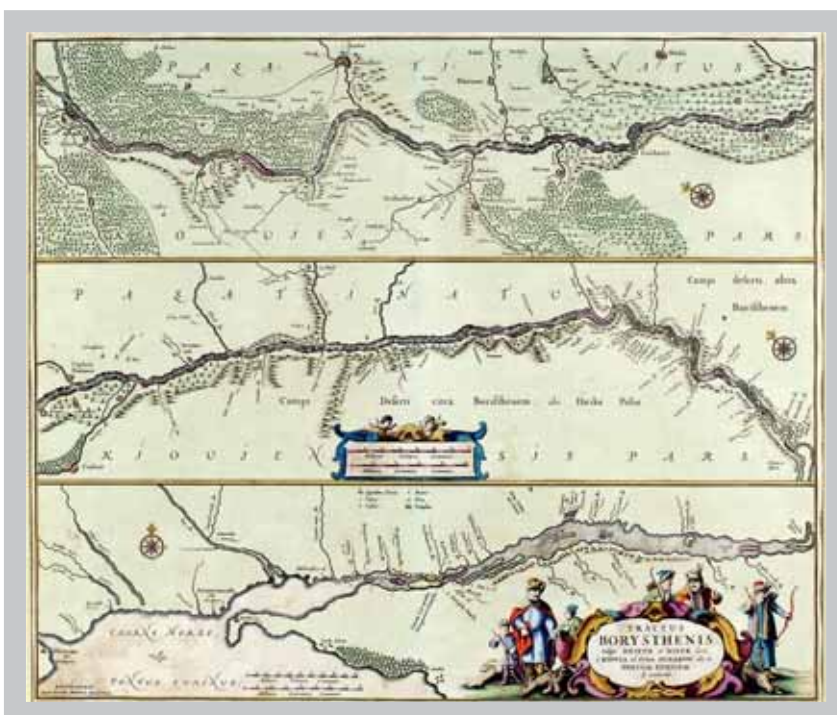

129. C. Grüenberg. Herbarz. XVI/XVII w.

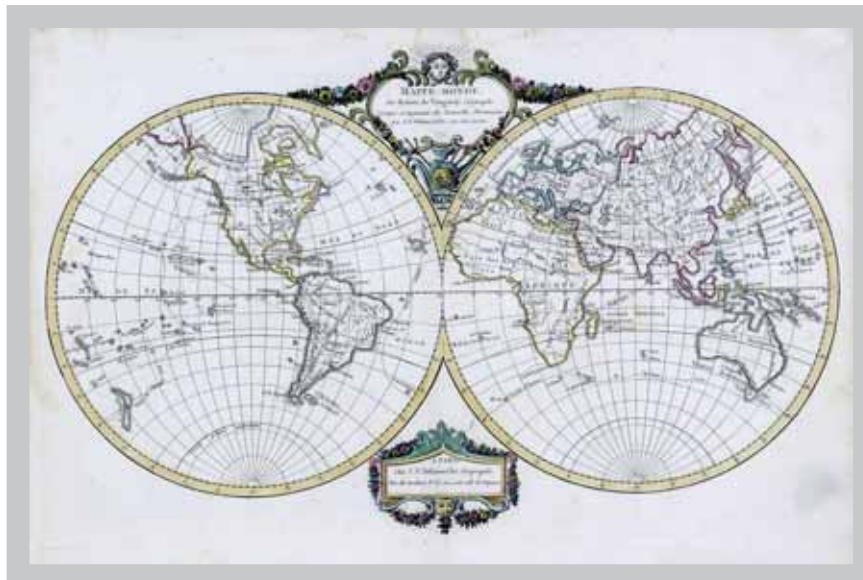
Tablica VIII

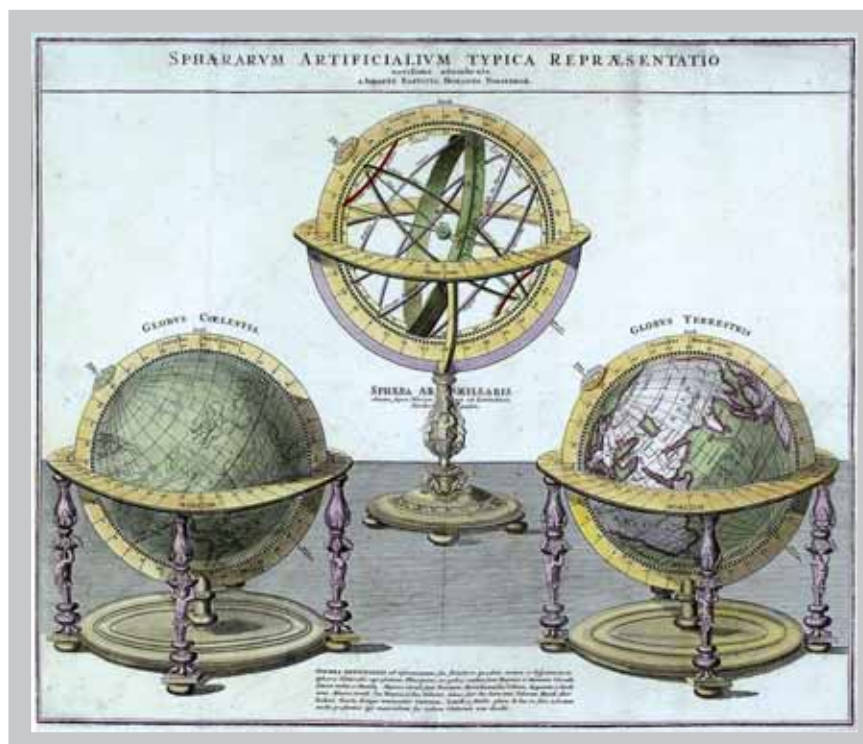
168. V. M. Coronelli. Polska. 1690.

191. J. Janssonius. Dniepr. 1664.

164. Robert de Vaugondy. Atlas. 1805.

195. Spadkobiercy Homanna. Globusy. Początek XVIII w.

Tablica X

169. C. Allard. Polska. 1697.

192. G. Sanson, A. H. Jaillot. Dunaj. 1693.

166. N. Visscher. Polska. 1657.

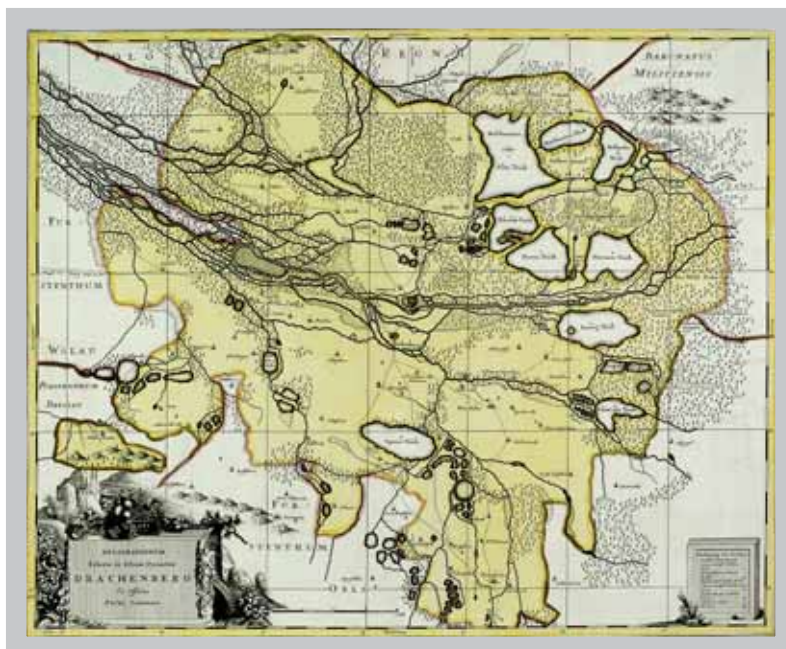
193. J. Sandrart. Europa. Po 1656.

Tablica XII

173. A. Ortelius. Prusy Wschodnie. 1595.

184. P. Schenk. Śląsk – baronat żmigrodzki. Pocz. XVIII w.

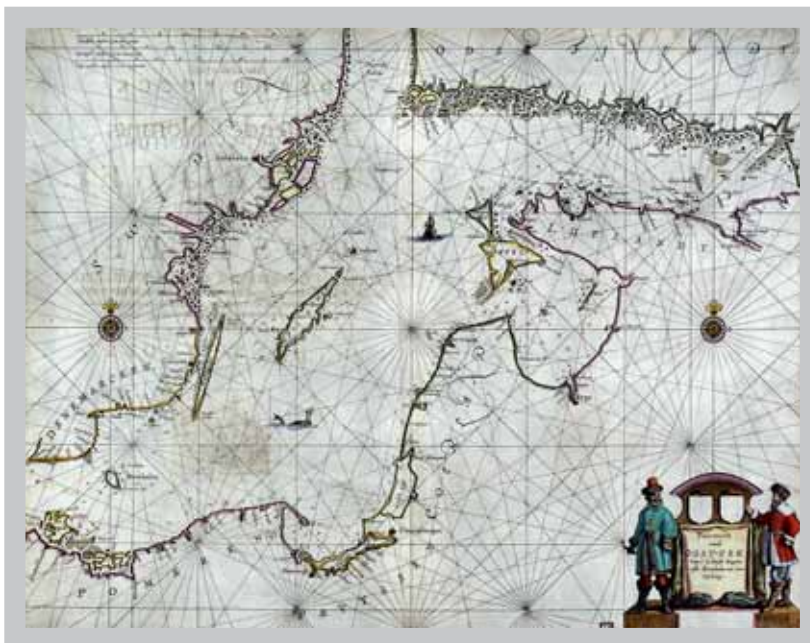
178. J. F. Endersch. Żuławy Wiślane. 1753.

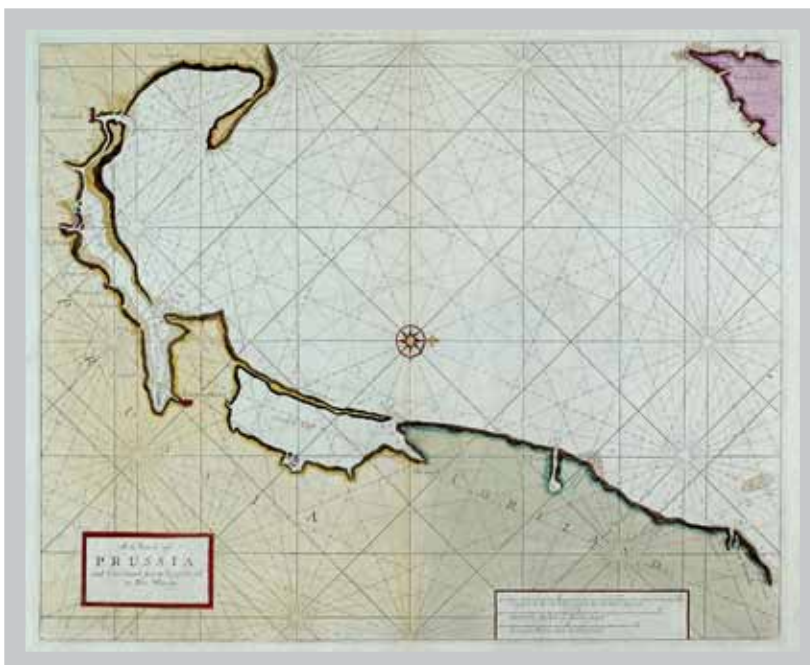
175. F. G. Gussfeld. Prusy. 1775-1780.

Tablica XIV

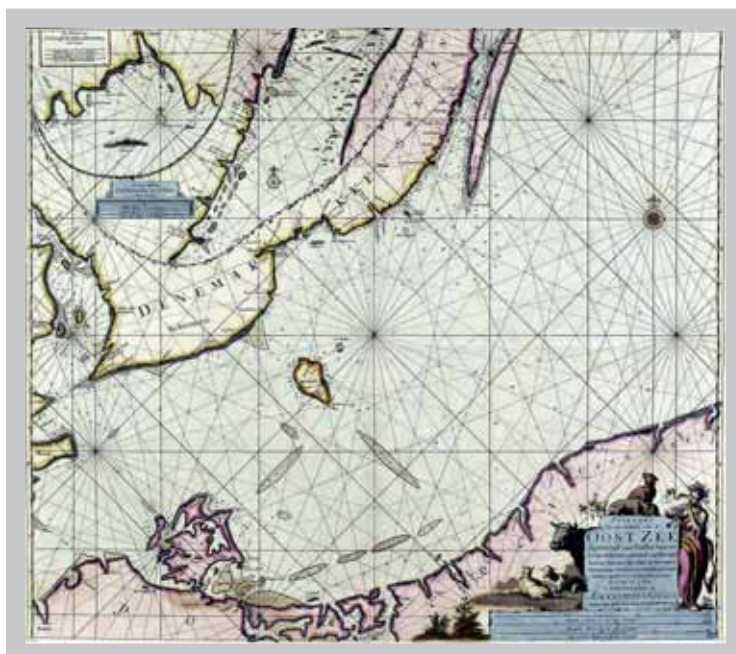
179. A. Jacobsz. Bałtyk. 1644.

183. J. Seller. Bałtyk południowo-wschodni. 1716.

181. J. van Keulen. Bałtyk południowo-wschodni. 1708-1734.

182. J. van Keulen. Bałtyk południowo-zachodni. 1682-1706.

Tablica XVI

248. A. Coquart. Warszawa. 1705.

234. A. Bendrat. Kwidzyń. 1906.

251. G. Braun, F. Hogenberg. Wilno. 1581.

224. M. Seutter. Gdańsk. 1740.

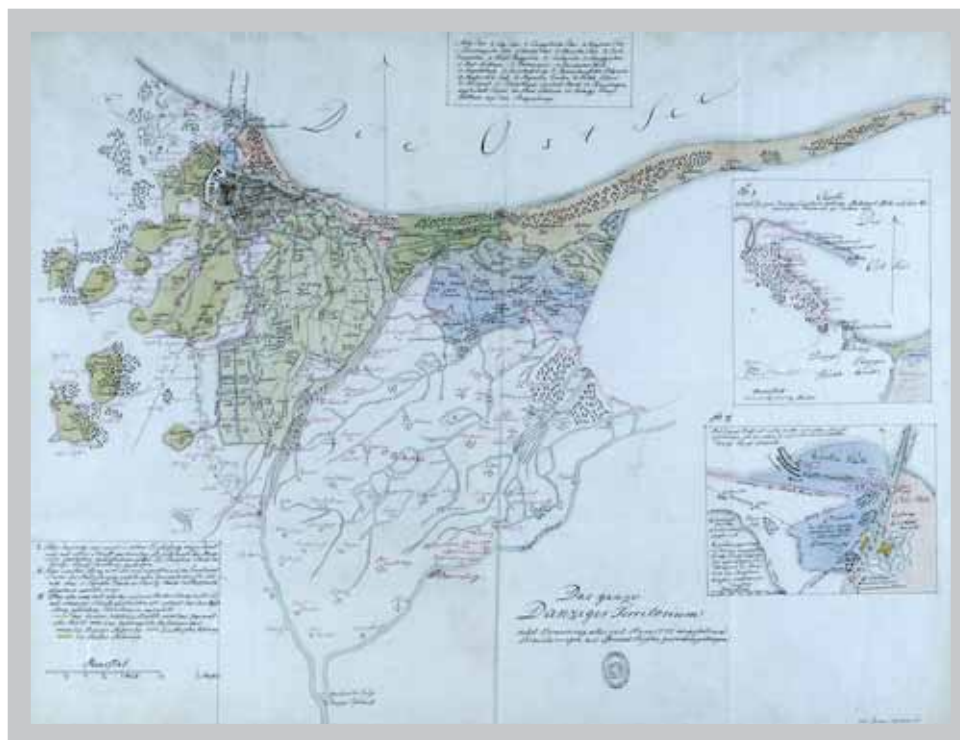
Tablica XVIII

239. A. Savinkow. Petersburg. 1825.

232. Panorama Krakowa. Ok. 1790.

226. I. Szymański. Gdańsk. 1772.

253. A. Eltzner. Wrocław. 1871.

Tablica XX

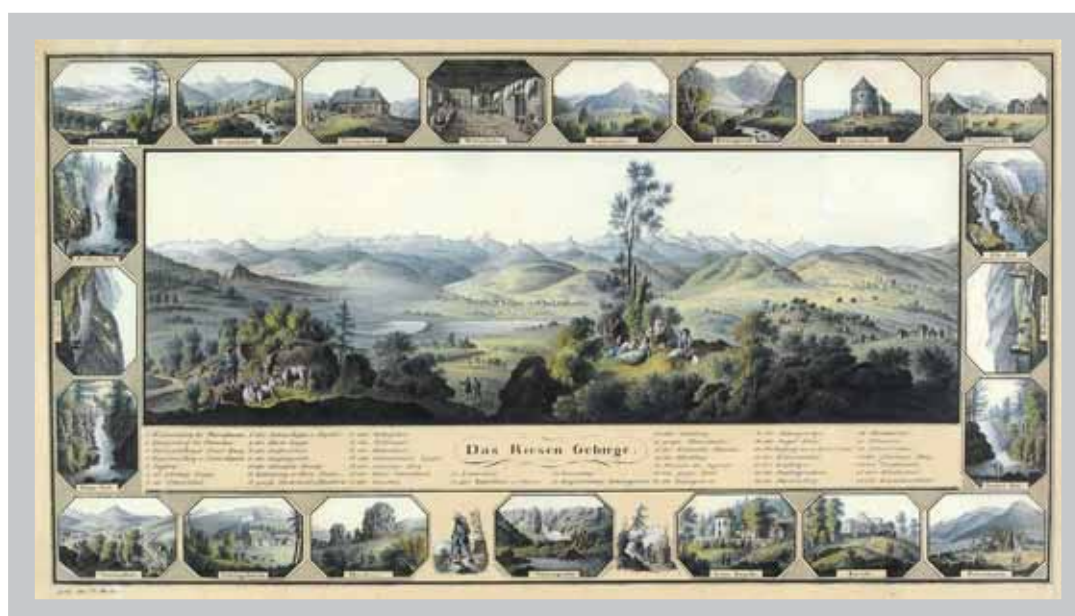
238. G. B. Probst. Petersburg. XVIII w.

250. Widok Wenecji. XVIII w.

235. R. Bowyer. Moskwa. 1816.

229. C. Mattis. Karkonosze. 1830.

Tablica XXII

274. Tadeusz Kościuszko. Lata 80.XIX w.

268. Jan III Sobieski. Poł. XIX w.

275. Tadeusz Kościuszko. 1837.

470. Filiżanka. Książę Józef Poniatowski.
I poł. XIX w.

471. Figurka porcelanowa. Książę
Józef Poniatowski. XIX/XX w.

280. Ph. Debucourt. J. Poniatowski. Ok. 1820.

Tablica XXIV

485. Legia Honorowa. Po 1811.

496. Pieczęć z symbolami Wiary, Nadziei, Miłości. XIX w.

484. Virtuti Militari. I poł. XIX w.

481. Ks. Czetwertyński. Tłok pieczętny. XIX w.

474. Kaseta z herbem Lwowa. 1916.

488. Pierścień „Moabit 1864”.

494. Pierścień. Lata 60. XIX w.

493. Para spinek z Orłem. XX w.

482. Krasiccy. Tłok pieczętny. XIX w.

489. Dewizka do zegarka. Lata 60. XIX w.

Tablica XXVI

366. Jeździec. Wg A. Diepenbeecka. 1658.

373. Żaglowce. 1770.

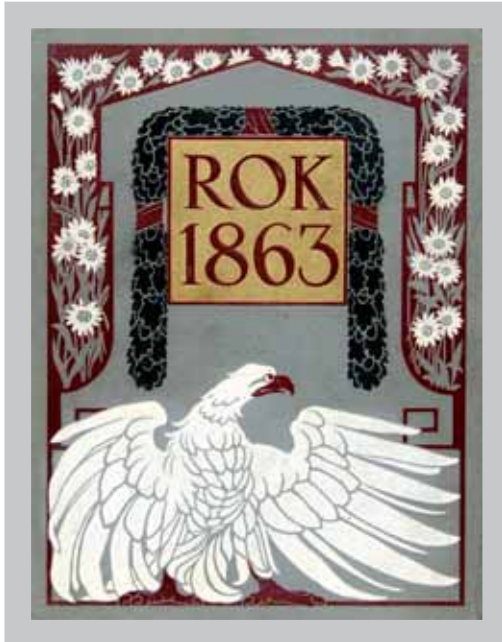

303. Album Wileńskie. Powrót Paska do domu. 1845-1856.

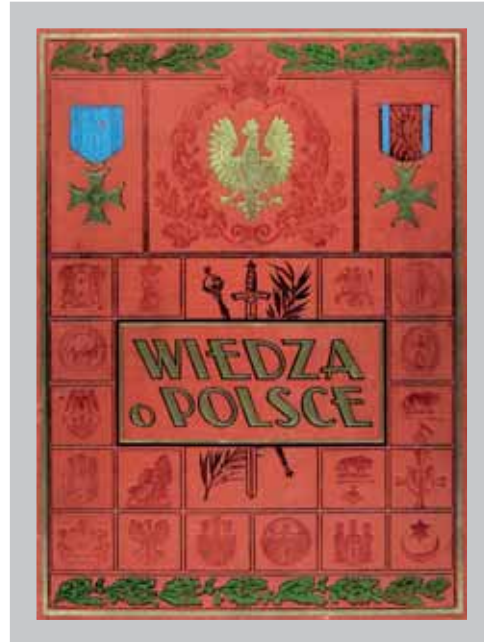

304. Album Wileńskie. Wyjazd na kwestę. 1851.

Tablica XXVIII

614. J. Dąbrowski. Rok 1863. 1913.

713. Wiedza o Polsce. 1930.

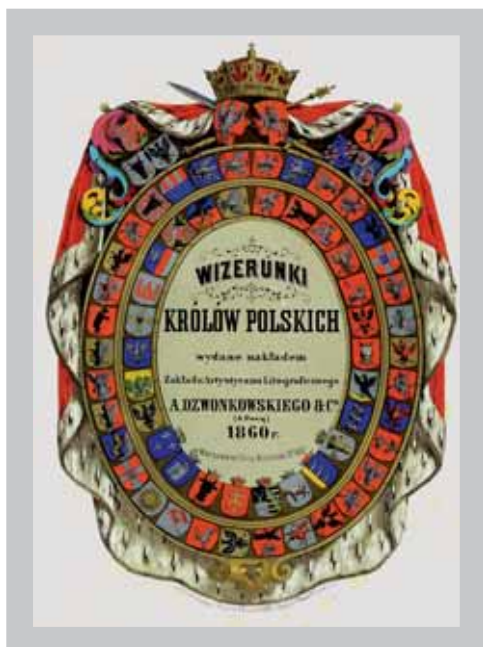

601. Tablica z odciskami herbów.

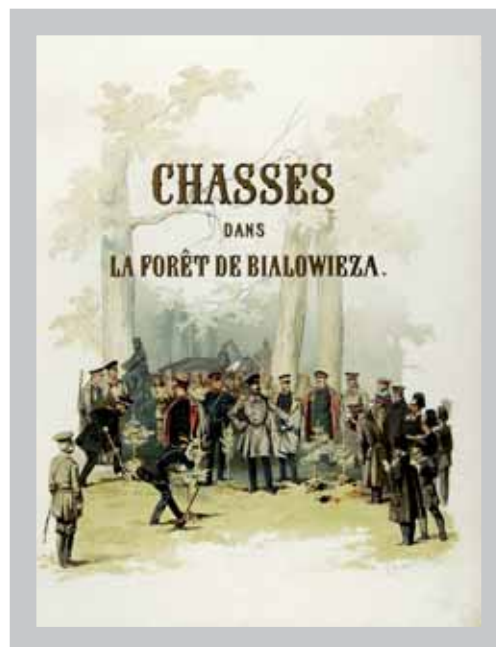

913. Herb Królestwa Polskiego. 1916.

382. A. Lesser. Wizerunki królów. 1860.

897. Polowanie cara Aleksandra II w Białowieży.

714. J. K. Wietz. Zakony rycerskie. 1849.

609. J. Chelmiński. Armia Księstwa Warszawskiego. 1913.

Tablica XXX

911. Nuty. 1892.

406. M. Kisling. Teka. 1959.

396. L. Fini. Teka. 1970.

407. La Fontaine. Bajki. 1930.

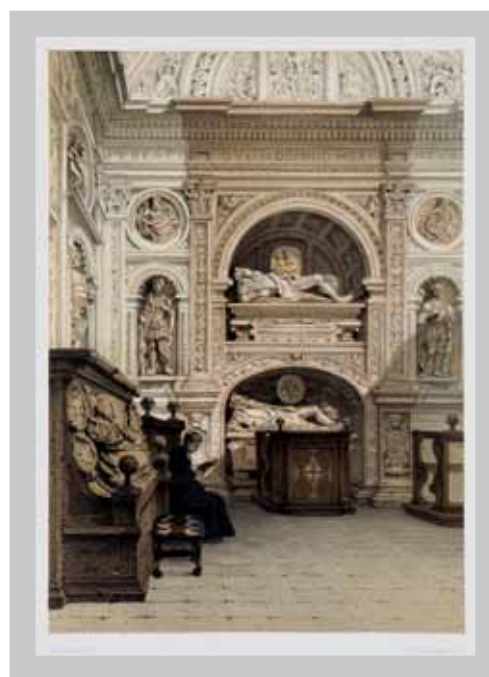
372. Kwiaty. Ok. 1800.

300. W. Gerson. Lublinianie. 1856.

381. Księga świata. 1859.

384. A. Łętowski. Katedra na Wawelu. 1859.

Tablica XXXII

305. E. Bartłomiejczyk. Pieta. Ok. 1920.

331. T. Kulisiewicz. Św. Sebastian. 1924.

410. [L. Marcoussis]. Apollinaire. 1924.

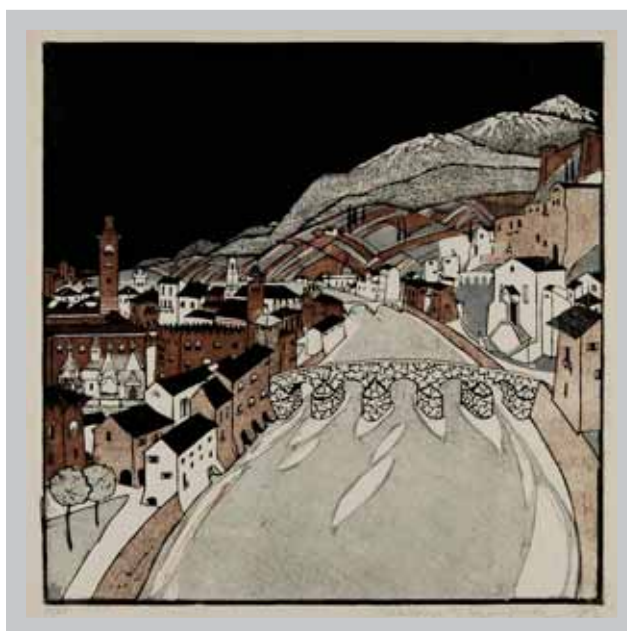

Capitale: Châlons-sur-Marne. Sous-Préfectures: la Noblette, Mommelon, Suiques. Port de mer: Tahure. Joli port de mer... Sur les bords de pins on fientrent les chichias, l'avion de Pinaud couvre de son roucou le canon du Morosvillers. La route directe pour le paradis d'Allah passe

409. [T. Makowski]. Kolonie francuskie. 1931.

360. L. Wyczółkowski. Rybak. 1908.

319. W. Goryńska. Florencja. 1930.

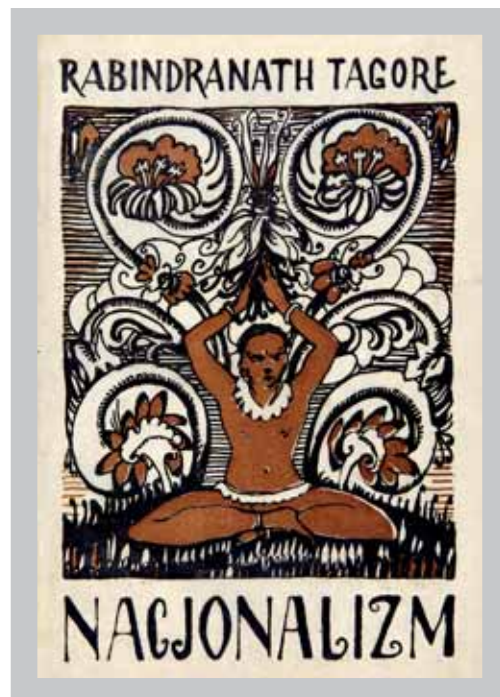
791. S. Szuchowa. Tajemnice motyli. 1920.

750. T. Miciński. W mrokach złotego pałacu. 1909.

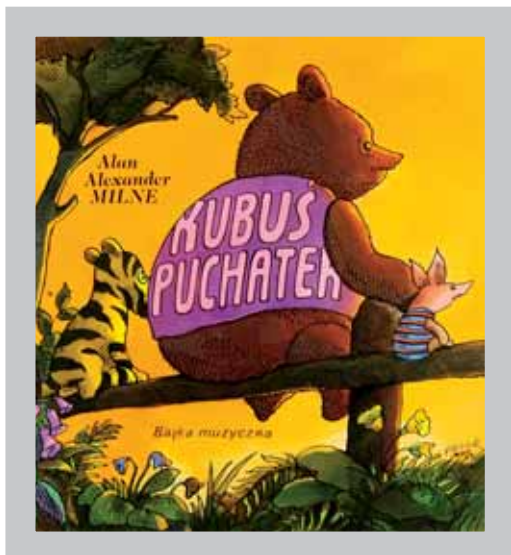

868. Almanach świata kobiecego. 1927.

769. R. Tagore. Nacjonalizm. 1922.

317. Rys. J. Flisak. Kubuś Puchatek.

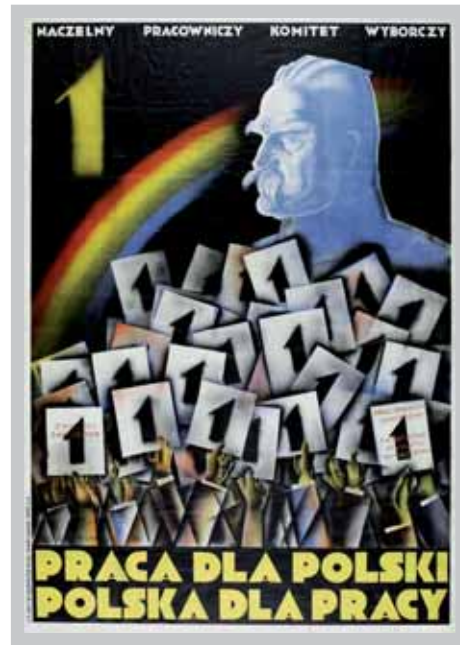
790. E. Szelburg-Zarembina. Aa kotki dwa. 1925.

785. J. Ejsmond. Baśń o ziemnych ludkach. 1914.

424. Plakat. Józef Piłsudski. 1918.

430. Plakat. Praca dla Polski. 1930.

429. Plakat. W jednoci siła. 1930.

426. Plakat. Pożyczka Odrodzenia Polski. 1920.

428. Plakat. Siewca prawdy. 1928.

431. Plakat. Rocznica odparcia najazdu. 1930.

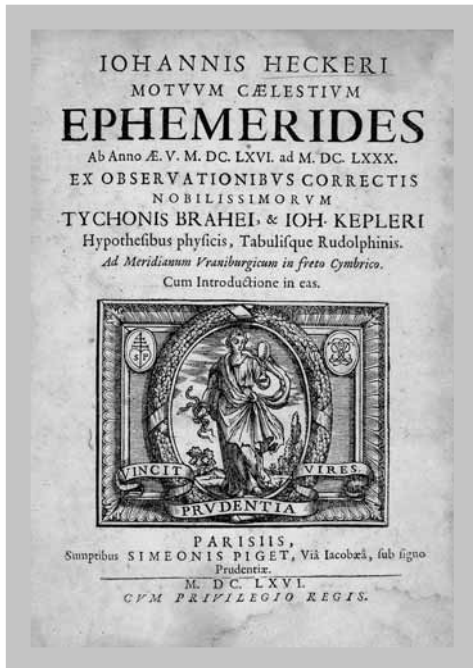
423. Plakat. Świeci, nie grzeje. 1918.

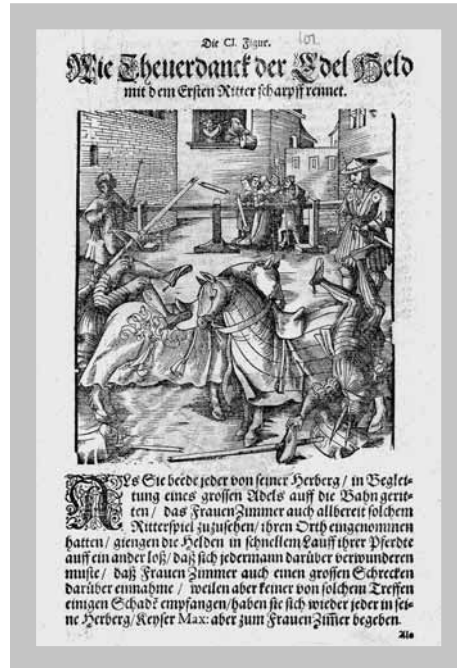
425. Plakat. Wyzwól się od Twych gnębicieli. 1920.

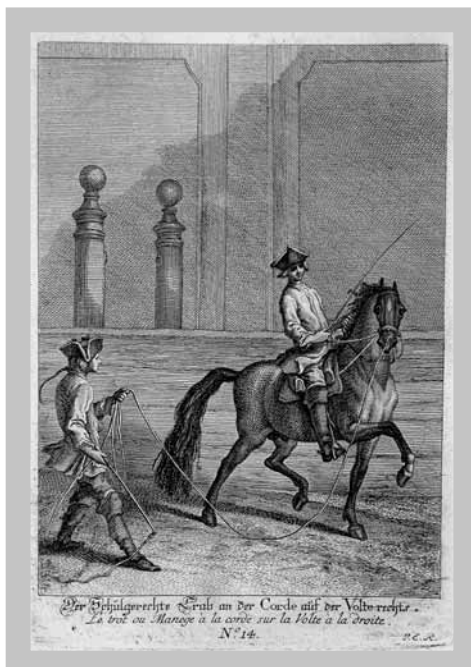
Tablica XXXVIII

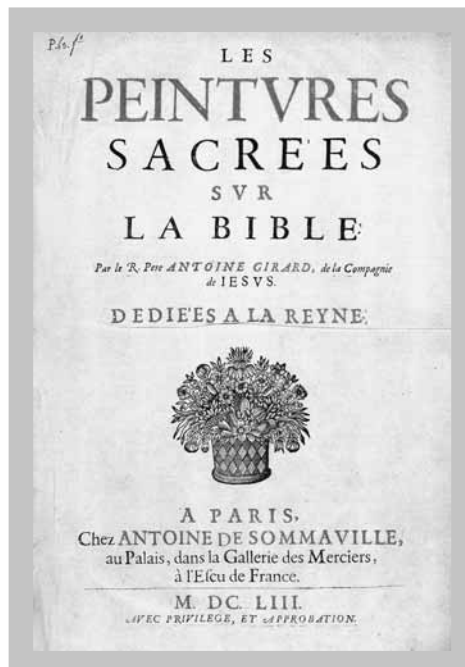
32. J. Hecker. Astronomia. 1666.

67. M. P. Pfinzing. Drzeworyty H. Schäufler. 1679.

72. J. E. Ridinger. Traktat hippologiczny. 1760.

26. Ryciny J. Ziamki. 1653.

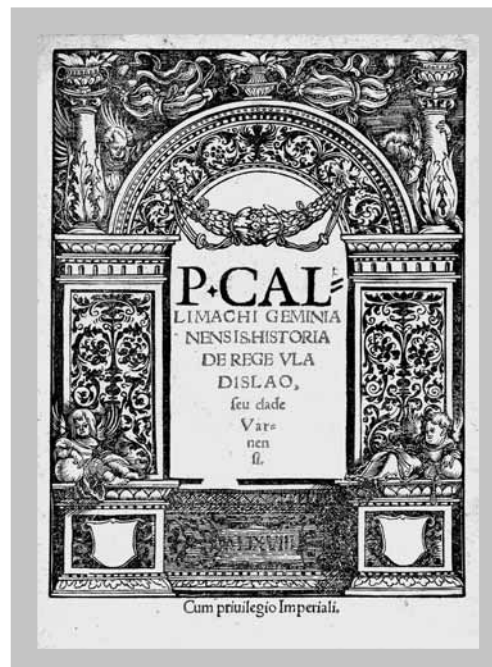
28. Gratian de Clusio. Zbiór praw kanonicznych. 1513.

54. M. Kromer. Kronika Polska. 1575.

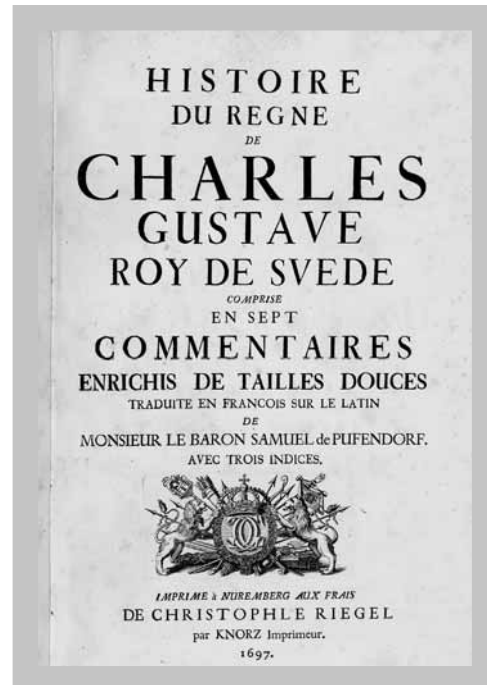
22. J. Flawiusz. Dzieje Izraela. 1581.

43. F. Kallimach. Władysław Warneńczyk. 1519.

16. P. Clüver. Germania. 1631.

70. S. Pufendorf. Historia Karola Gustawa. 1697.
(widoki miast polskich)

78. J. Schuer. Opisanie Gdańska. 1764.

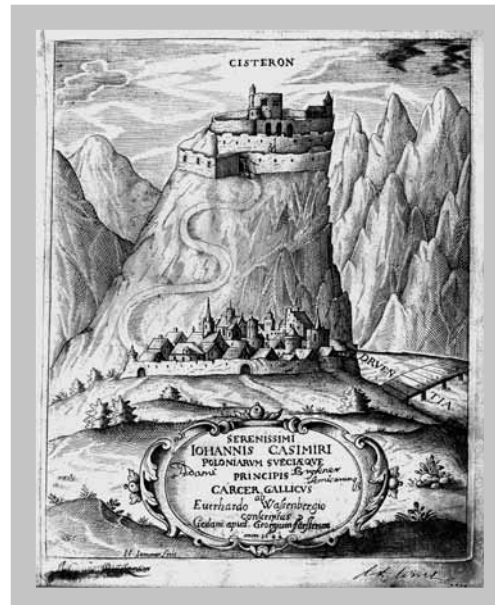

5. L. Bellinus. De Urinis. 1685.

64. S. Neugebauer. Portrety królów Polski. 1626.

85. F. Wassenberg. O Janie Kazimierzu. 1644.

13. A. Bzowski. Historia Kościoła. 1617.

29. J. F. Griendel. Architektura wojenna. 1683.

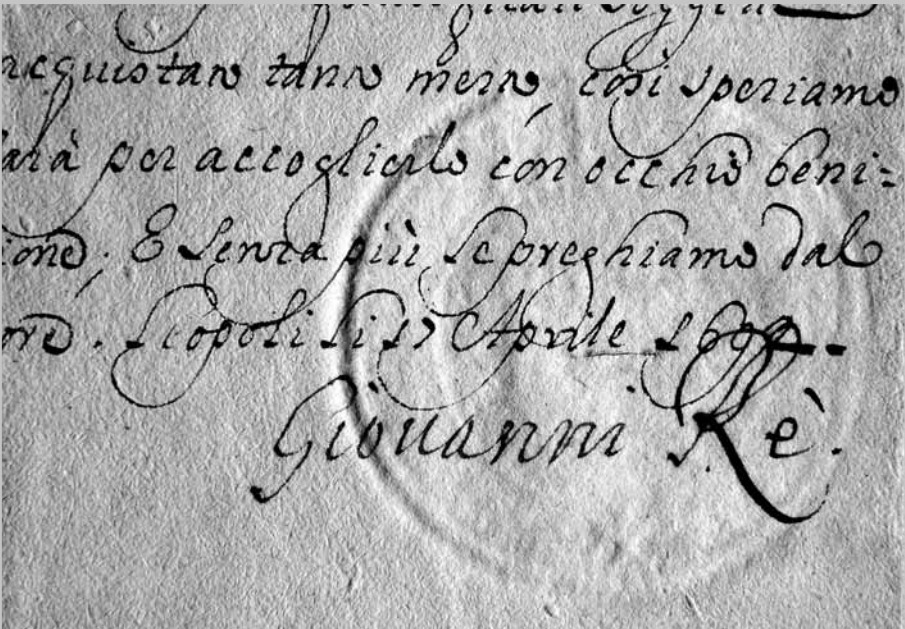
Tablica XLII

...ancien ...
 s'est ... comme on dit, vers la frontière de la Bohême
 pour déposer la ... et de rendre dans la
 ... prussienne. quelques habitants ... et même
 quelques prisonniers ont dit qu'un chef de ...
 avait prêté l'oreille à ... pour ... le vice
 Roi d'Italie à son passage à ... pour aller
 en Italie.
 J'ai l'honneur d'être avec un profond respect,
 De votre Excellence,
 Votresigné
 Le très humble et très
 obéissant serviteur
 Le Général
 Dąbrowski

141. J. H. Dąbrowski. List. 1813.

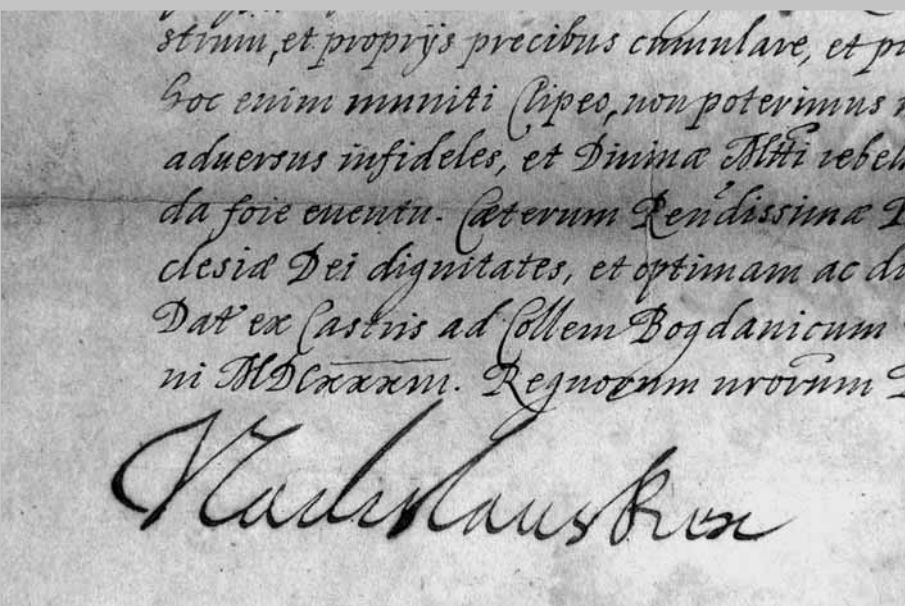
...
 ...
 ...
 Bonaparte, premier Consul de la République, ayant confiance dans
 la valeur et la fidélité du Cte Perrot (Charles) le nomme
 à l'emploi de Lieutenant à la ...
 Ordonne, en conséquence, à tous Officiers à autrui qu'il appartiendra, de faire
 recevoir et reconnaître en ladite qualité, le Cte Perrot
 Donné à Paris le vingt cinq ventôse l'an V de la République
 Par le premier Consul:
 Le Ministre de la Guerre,
 Le Secrétaire d'Etat,
 ...

134. Napoleon I. Nominacja. 1804.

acquistato tanto meno, così speriamo
 sarà per accoglierlo con occhi beniv-
 olenti. E senza più le preghiamo dal
 vostro. Scopoli li 17 Aprile 1694.
 Giovanni Re.

104. Jan III Sobieski. List. 1694.

stinum, et proprijs precibus cumulare, et pr
 Hoc enim muniti (siueo, non poterimus
 aduersus infideles, et Divina Alti rebel
 da fore eventum. Ceterum Reverendissima
 clesia Dei dignitates, et optimam ac da
 Dat ex castnis ad Collem Bogdanicum
 ni MDCXXXIII. Regnum nostrum

Władysław IV

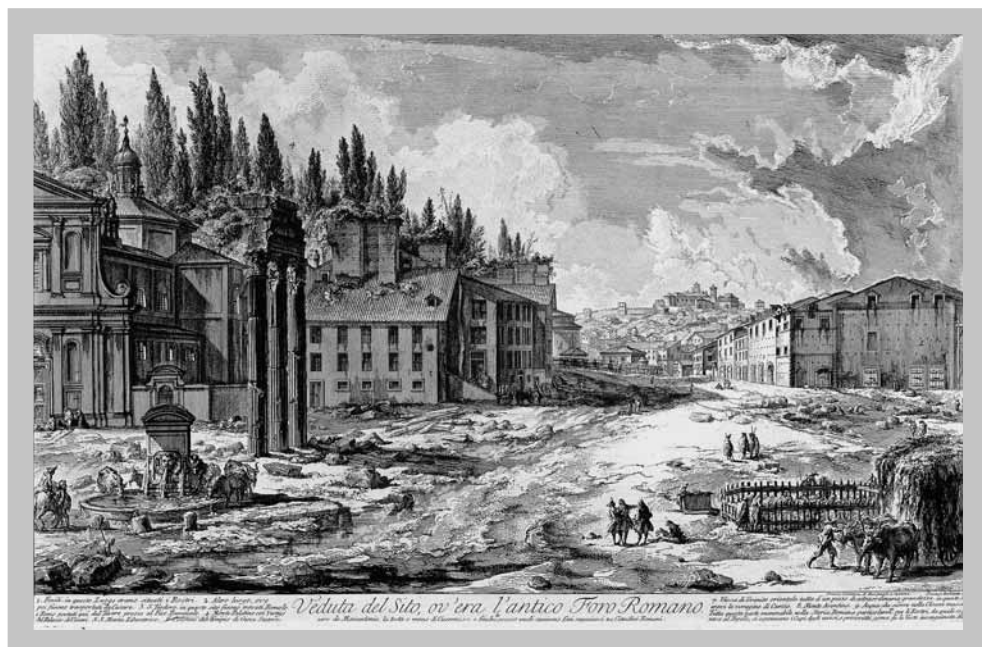
99. Władysław IV. List. 1633.

Tablica XLIV

246. Z. Vogel. Tarnów. 1806.

342. G. B. Piranesi. Forum Romanum. XVIII w.

241. J. i K. Richter. Puławy. 1818.

249. B. Vogel. Wenecja. XVIII w.

Tablica XLVI

270. T. Kościuszko. I poł. XIX w.

278. Maria Leszczyńska. Wg J. B. Van Loo. 1728.

276. Ludwik XV. Ryt. N. de Larmessin. Po 1740.

314. J. Falck. Królowa Krystyna. 1650.

257. August II. N. Verkolje. Po 1706.

266. Jan III Sobieski. C. de la Haye. 1692.

265. Henryk Walezy. F. Hogenberg. XVI w.

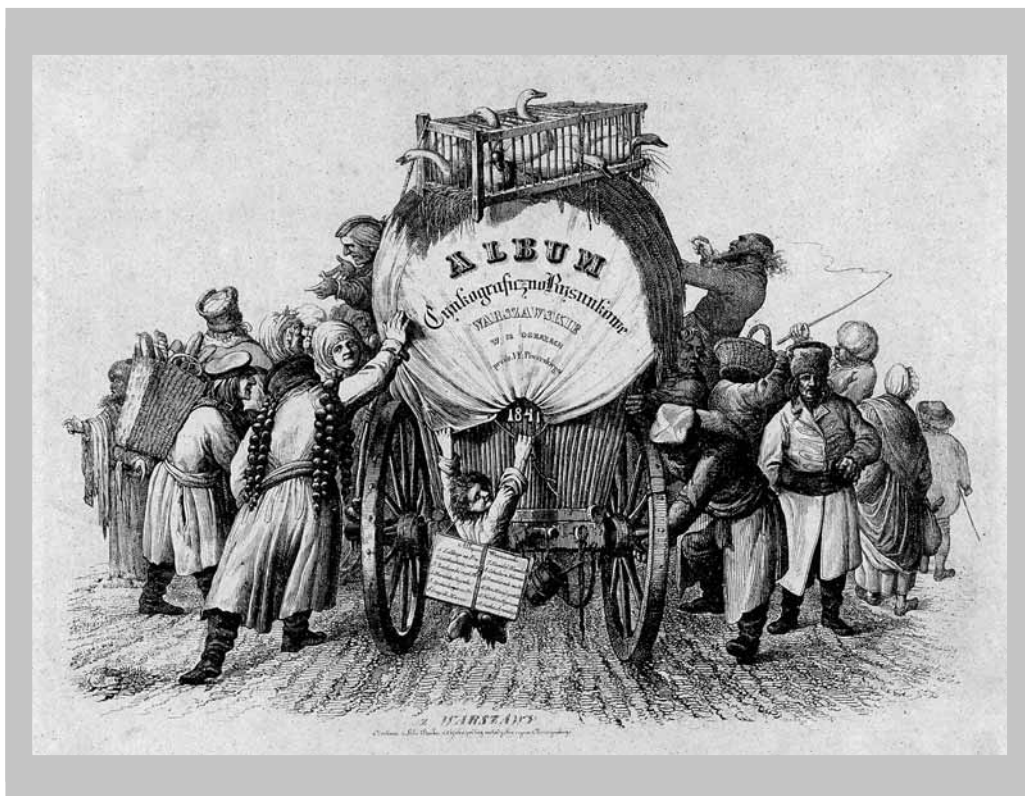

267. Jan III Sobieski. 1716.

Tablica XLVIII

354. Stefano della Bella. Wjazd Ossolińskiego do Rzymu (tablica I). XVII w.

389. J. F. Piwarski. Album cynkograficzno-rysunkowe. 1841.

313. J. Falck. Rzeźby ze Złotej Bramy w Gdańsku. 1648.

324. W. Hondius. Brama Triumfalna w Gdańsku. 1646.

332. T. Lubieniecki. Pejzaż. XVII w.

Tablica L

321. F. Goya. Volaverunt. Po 1878.

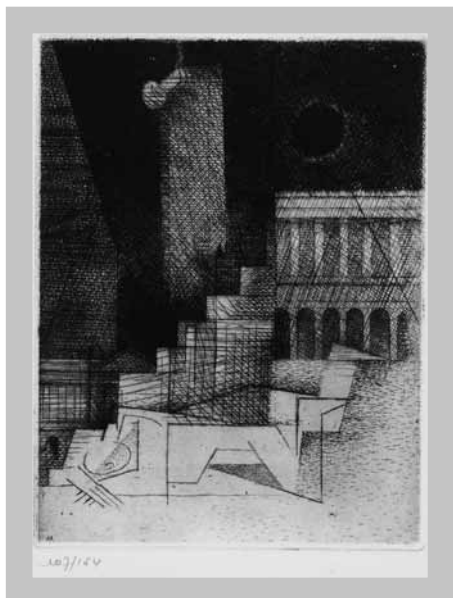
307. St. Ostoja-Chrostowski. Ucieczka do Egiptu. 1930.

330. B. Krasnodębska. Port. 1932.

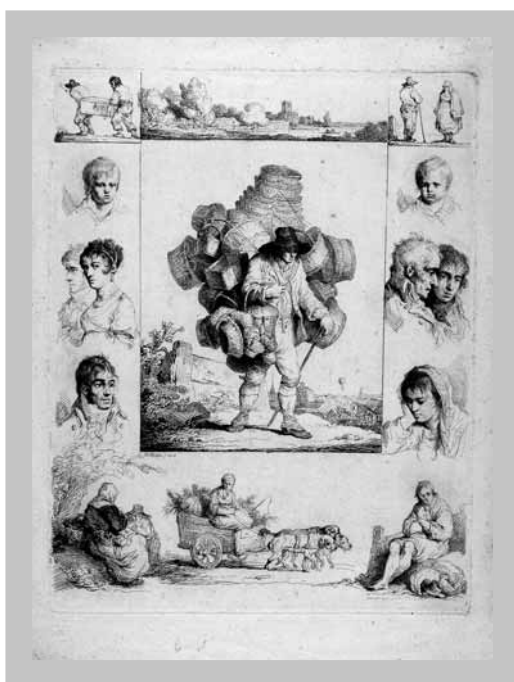
310. St. Ostoja-Chrostowski. Korweta. 1936.

333. L. Marcoussis. Place de la Concorde. 1931.

361. L. Wyczółkowski. Dziewczyna. 1906.

343. M. Płoński. Koszykarz. 1805.

327. A. Jurkiewicz. Narciarze. 1949.

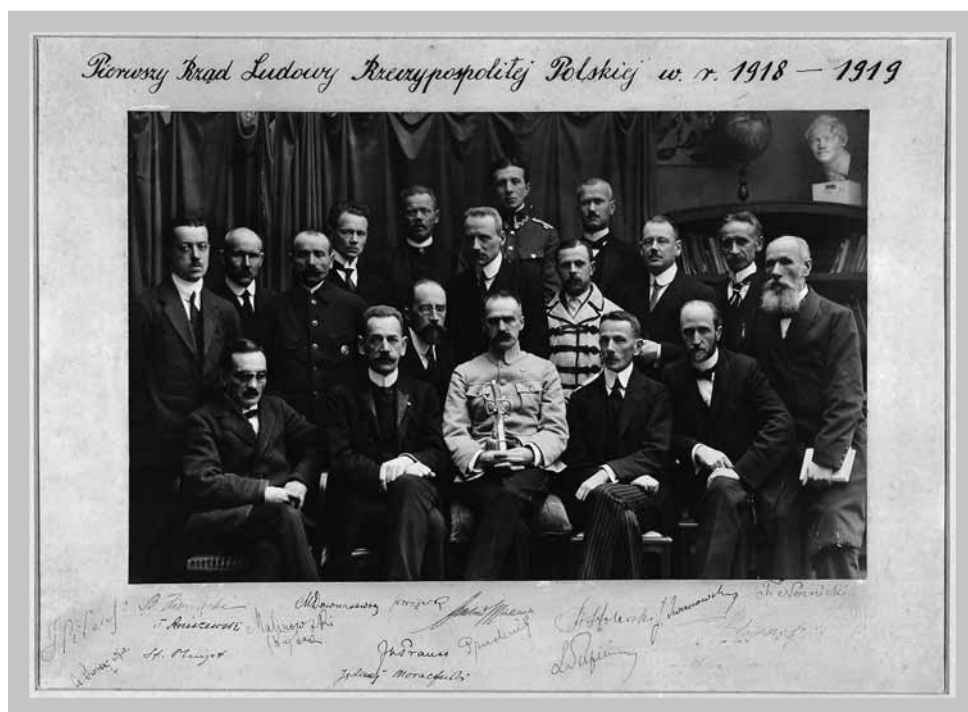

448. Namibia. Album fotografii. 1907.

447. Drużyny Sokole w Bieszczadach. 1925.

449. Pierwszy Rząd II Rzeczypospolitej. 1918.

458. A. Karoli. Widok Warszawy. Lata 80. XIX w.

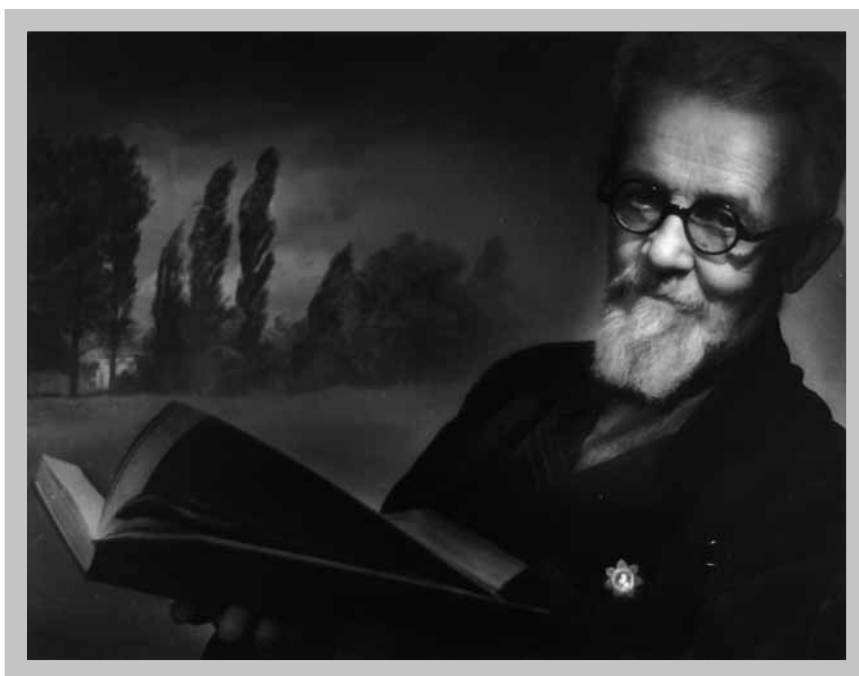
Tablica LIV

466. E. Hartwig. Kazimierz nad Wisłą. 1937.

465. E. Hartwig. Lublin. 1937.

469. E. Hartwig. Portret M. Orłowicza. 1955.

STARODRUKI

1. **Abraham à Sancta Clara Megerle Johann Ulrich.** Reimb dich, oder ich liss dich, das ist: Allerley Materien, Discurs, Concept, und Predigen, welche bisshero in unterschiedlichen Tractätlen (sic) gedruckt worden; **adl.:** Mercks Wienn, das ist: Dess wutenden Todts ...; **adl.:** Löschi Wienn, das ist: Ein bewöglliche Anmahnung ...; **adl.:** Große Todten-Bruderschaft, das ist: ein kurtzer Entwurff Deß Sterblichen Lebens ...; **adl.:** Auff, auff ihr Christen! Das ist: Ein bewegliche Anfrischung, der christlichen Waffen wider den türckischen Bluet-Egel; ...; **adl.:** Danck vnd Denckzahl dess Achten gegen dem Drey ...; **adl.:** Österreichisches Deo Gratias, das ist: Ein aussführliche Beschreibung ...; **adl.:** Der glückliche Fisch-Zug in Anzbach ...; **adl.:** Neuerwöhlte Paradeys-Blum ...; **adl.:** Soldaten Glory ...; **adl.:** Wolreichender Spica-Nardt ...; **adl.:** Der klare Sonnen Schein ...; **adl.:** Die Heilige Hof Art ...; **adl.:** Astriacus Austriacus ...; **adl.:** Prophetischer Willkomb ...; **adl.:** Zeugniß und Verzeichniß eines lobwürdigsten Tugend-Wandels ...; **adl.:** Epitaphium ... Georgii Sigefridi ... Epitaphium ... Joannis Balthasaris ... Salzburg 1684, Melchior Haan, 4°, s. [8], 54; [2], 125, [1]; [2], 52, [2]; [2], 29, [1]; [2], 102, [2]; [2], 13, [1]; [2], [6], 16, [1]; [2], 21, [1]; [2], 28; [2], 27, [1]; [2], 23, [1]; [2], 25, [1]; [2], 17, [1]; [2], 17, [1]; [2], 18; [2], 21, [1]; [8], inicjały, finaliki i winiety, współopr. biała skóra na desce z epoki ze ślepymi tłocz. na obu licach, metalowe klamry z zapinkami, brzegi k. barwione. 3500,-

Zbiór pism moralizatorskich, kazań oraz epitafiów austriackiego augustianina Abrahama à Sancta Clara (1644-1709). Jego wielkie zdolności krasomówcze sprawiły, że w wieku 25 lat został nadwornym kaznodzieją w Wiedniu. Wzbudzał powszechny podziw, a jego kazania i homilie przyciągały tłumy wiernych. Ceniono go za niezwyklej kunszt słowa i umiejętność napominania ludzi bez względu na stan społeczny. Język niemiecki i miejscami łaciński. Karta pierwszego kazania (pierwodruk) dwubarwna ze sztychowaną winietą. Na obu licach opr. ozdobne tłocz. ze znakiem krzyża, na przednim licu: data (1684) i monogram („A.A.S.”). Ślady niewielkiego zalania i przybrudzenia na marginesach kilku kart. Poza tym stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja na stronie 3)

– Postinkunabuł –

2. **Angelus de Clavasio.** Summa Angelica de casibus conscientie cum quibusdam nouis et oportunis additionibus. Argentine (Strassburg) 1502. Martin Flach, 4°, k. [16], 342, herb (drzeworyt), opr. późnogotycka – skóra brunatna na desce ze ślepymi tłocz. na obu licach. 9000,-

Słownik zawierający 659 artykułów z rozważaniami o charakterze moralnym i etycznym. Nie brak też artykułów o innej treści np. Ironia czy Hermafrodyta. **Dzieło ważne dla historii Kościoła, gdyż zostało spalone na stosie przez Marcina Lutra w 1520 r. łącznie z pracami św. Tomasza z Akwinu, jako „summa plus quam diabolica”.** Angelo Carletti (Anioł Carletus) Chivasso (Clavasio) (1411-1495), franciszkanin, papieski nuncjusz, wikariusz generalny prowincji genueńskiej. W 1467 r. uczestniczył w krakowskiej kapitule zakonu, gdzie wyodrębniono polską prowincję zakonu bernardynów. Jeden z najznakomitszych moralistów swojej epoki, beatyfikowany w 1753 r. Inicjały w tekście w kolorze czerwonym i niebieskim. Na odwrocie k. 2 naklejony miedziorytowy exlibris z XVII w. Józefa Ignacego Brewerna, dr praw i proboszcza w mieście Aindling. Na k. CXXXVIII marginalia z epoki, k. CIII podklejona, k. CXIII poświęcona heretykom w większości wydarta. Gdzieniegdzie na marginesach kart niewielkie ślady zalania. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz tablica IV i ilustracja na stronie następnej)

3. **[August III] August Tertius.** Dei gratia, electus Rex Poloniarum... Dresdae (Drezno) 6 XI 1733. B.w., folio, arkusz rozkł. (44x54 cm), ozdobne inicjały w drzeworycie. 600,-

E. XII, s. 283 (jako: „Manifest”). Ślad po dawnych pieczęciach. Zaprzysiężenie praw i przywilejów szlacheckich przez króla Augusta III wybranego w wolnej elekcji w październiku 1733 r. (koronowany w styczniu 1734 r.). Język łaciński. Miesiąc i dzień wpisano ręcznie. Drobne uszczerbki na krawędziach szerokich marginesów, ślady składania. Stan dobry.

– Inkunabuł –

4. **Augustyn św.** Sermones sancti Augustini ad heremitas. B.m. (Strassburg) b.r. (ok. 1487). B.w. (Martin Flach), 4°, k. [99] (winno być [108]; kustosze: a-m8, n-o6), opr. perg. (karta ze średniowiecznego rękopisu) we współcz. kasecie skórzanej. 7000,-

Hain nr 1998. **Wydanie nieznane w zbiorach polskich. Kazania św. Augustyna** do eremitów z północno-afrykańskich pustelni. Aureliusz Augustyn, czyli św. Augustyn (354-430), jeden z ojców Kościoła, największy teolog chrześcijański starożytności. Prawie jedną trzecią z jego spuścizny stanowią kazania. Niniejszy zbiór obejmuje 59 kazań dotyczących m.in. posłuszeństwa, roztropności, modlitwy, narodzenia Chrystusa. Druk w 2 kolumnach z 34 liniami tekstu. Marginalia z epoki. Niektóre inicjały dorysowane inkaustem w późniejszych czasach (XVII w.), większość pozostawiona w stanie wydawniczym. Przy Sermo XLVIII na marginesie wykalfigrafowany monogram i podpis s. Agnes Mosberger, zapewne zakonniczki, która uważnie czytała to kazanie podkreślając, co ważniejsze fragmenty. Brak 9 k. o kustoszach c1-d-1. Ślady zalania na marginesach, zabrudzenia niektórych kart. Ubytek brzegów opr. pergaminowej.

– Medycyna chińska Michała Boyma –

5. **Bellinius Laurentius.** De urinis et pulsibus, de missione sanguinis, de febribus, de morbis capitis et pectoris. Opus Laurentii Bellini dicatum Francisco

1. Abraham à Sancta Clara. Zbiór pism. 1684.

2. Postinkunabuł. 1502.

Redi cum prefaetione Johannis Bohnii, medic. doct. et in Academia Lipsiensi prof. publ. ac indice locupletissimo. Francofurti & Lipsiae 1685. Sumptibus Johannis Grossii, typis Christiani Scholvini, s. [30], 688, [32 – indeks]; adl.:

Boym Michał Piotr. Specimen medicinae sinicae sive opuscula medica ad mentem sinensium... cum figuris zneis & ligneis. Edidit Cleyer Andreas ... Francofurti (Frankfurt) 1682. Sumptibus Joannis Petri Zubrodt, 4°, tabl. ryc. 30 (miedzioryty), k. tyt., s. [2], 24, 99, tabl. rozkł. 9, 16, 17-48, wspólopr. perg. z epoki. 18 000,-

Poz. 2: E. XIII, s. 304. **Wydanie 1.** Wyjątkowo cenne dzieło medyczne autorstwa Polaka, Michała Boyma, odkrywcze dla Europy źródło wiedzy o medycynie chińskiej z 30 niezwykle cennymi rycinami, prezentującymi po raz pierwszy anatomię ciała z ważnymi dla poznania nauki akupunktury wiadomościami. Dzieło, w którym nazwisko autora zostało świadomie zatajone przez wydawcę. Michał Piotr Boym (1612-1659), wywodzący się z wielce zasłużonej rodziny lwowskiej, jezuita i misjonarz, pisał swoje dzieło podczas dwukrotnej misji w Chinach (w latach 1650-1659), gdzie zgłębił tajniki medycyny chińskiej. Do kraju nie wrócił (umarł w Chinach), zdążył jednak w 1658 roku przesłać do Europy rękopis swego dzieła. Andreas Cleyer, naczelny lekarz kompanii bawarskiej, zataiłszy imię i zasługi Boyma (kradzież praw autorskich!), wydał pod swoim nazwiskiem część manuskryptu, prezentowaną tutaj. Drugą część rękopisu odebrał Cleyerowi przyjaciel Boyma i wydał 4 lata później, w 1686 roku, pod nazwą: Clavis medicina ad chinorum doctrinam. **Dzieło zawiera m.in. niezwykle istotne informacje farmakologiczne, kilka traktatów dotyczących pulsu, z wieloma rycinami w tekście, 36 opisów chorób z ich symptomami na języku (z odpowiednimi ilustracjami w tekście) oraz 30 całostronicowych rycin przedstawiających postaci Chińczyków, budowę anatomiczną i linie akupunktury.** Brak 2 podrozdziałów: (s. 25-54, powinien być na końcu pierwszego rozdziału) oraz (s. 1-16, powinien być przed ostatnim podrozdziałem).

Strona tytułowa przycięta u dołu (rok wyd. widoczny tylko częściowo), kilkumilimetrowe przycięcie rycin na dole, w większości bez szkody dla rysunku, poza tym stan dobry. Ryciny całostronicowe w komplecie. Dzieła Boyma należą do nadzwyczajnie rzadkich, nie tylko w polskich, ale i europejskich zasobach bibliotecznych. **Wyjątkowa rzadkość, a unikat na rynku antykwarycznym!** Poz. 1 to wydanie drugie, ważnego dla nauki urologii traktatu. Kilka kart z minimalnie urwanymi rogami, kilka kart podklejonych z częściową stratą tekstu, poza tym stan dobry.

(patrz tablica XL)

6. **Beniowski Maurycy.** Des Grafen Beniowski Reisen durch Sibirien und Kamtschatka über Japan und China nach Europa. Des Grafen Beniowski Nachricht von seinen Unternehmungen auf der Insel Madagaskar. T. 3. Berlin 1790. Magazin von merkwürdigen neuen Reisebeschreibungen, 8°, s. XXI, 447, **tabl. ryc. 4 (miedzioryty)**, opr. płsk. z epoki ze złoc. 2500,-

E. XII, s. 476. Niemiecki ekslibris heraldyczny. Wydanie pierwsze niemieckie. Przekład z języka angielskiego dokonany z pierwszego wydania dzieła, które ukazało się w tym samym roku w Londynie. (Książka, napisana w oryginale w języku francuskim, ukazała się w Polsce pt. „Historia podróży i osobliwych zdarzeń sławnego Maurycego...” dopiero w 1797 r.). **Fascynujący, niosący odkrywcze treści, pamiętnik zesłańca na Syberię**, a później, po walecznym wyswobodzeniu się z niewoli, podróżnika do Japonii i Chin, aż na Madagaskar. Maurycy hr. Beniowski (1746-1786), żołnierz, podróżnik, uczestnik konfederacji barskiej, zesłaniec na Kamczatkę, oficer w służbie Francji, zdobywca i król Madagaskaru. **Ryciny przedstawiają sceny z życia w Japonii i na Madagaskarze.** Niewielkie ślady po owadach, drobne uszkodzenia oprawy, poza tym stan bardzo dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

– Podróż do Ameryki –

7. **Benzoni Hieronym.** Novae novi orbis historiae, id est, Rerum ab Hispanis in India Occidentali hactenus gestarum, & acerbo illorum in eas gentes dominatu, libri tres, Urbani Calvetonis opera industriâque ex Italicis ... Latini facti, ac perpetuis notis, argumentis & locupleti memorabilium rerum accessione, illustrati. His ab eodem adiuncta est, De Gallorum in Floridam expeditione, et insigni Hispanorum in eos saevitiae exemplo, Brevis Historia. Genf (Genewa) 1578. Apud Eustachium Vignon, 8°, s. [32], 480, [16], winiety, opr. płsk. współcz. 5500,-

Wydanie pierwsze łacińskie. Obszerna **relacja z podróży włoskiego autora po hiszpańskich posiadłościach w Ameryce, od wysp karaibskich i Gwatemali po Peru obejmująca lata 1541-1555.** W odróżnieniu od włoskiego wydania („Historia del mondo nuovo”, 1565) znacznie rozszerzona (m.in. o historii innych ekspedycji, w tym francuskiej wyprawy J. Ribaud na Florydę). Autor dostarcza szczegółowych opisów omawianych regionów oraz kreśli historię od przybycia Kolumba do wypraw konkwistadorów. Na uwagę zasługują **opisy życia Indian nieskażonego jeszcze wpływami białej cywilizacji.** Dzieło krytycznie oceniające administrację hiszpańską m.in. z powodu złego traktowania tubylców, jak i sprowadzania niewolników z Afryki. Mimo wielu nieścisłości i błędów w opisach zwłaszcza Antyli oraz hiszpańskich podbojów w Meksyku i Peru, było najbardziej znanym i rozpowszechnionym w XVI w. źródłem wiedzy o Nowym Świecie. Doczekało się wielu edycji poza Hiszpanią, gdzie zostało zakazane. Jego antyhiszpańskie ostrze przyczyniło się w dużym stopniu do umacniania „czarnej legendy” o hiszpańskiej polityce w koloniach. Miejscami marginalia z epoki. Uzupełnione ubytki na pierwszych czterech kartach, miejscami z niewielką stratą tekstu. Błędy w paginacji, ciągłość tekstu zachowana. Poza tym stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie 7)

6. M. Beniowski. Pamiętnik z zesłania. 1790.

8. **Bils Ludovicus (Louijs), de.** Epistolica dissertatio, qua verus hepatis circa chylum et pariter ductus chiliferi hactenus dicti usus docetur. Rotterdami (Rotterdam) 1659. Typis J. Naerani, 4°, s. 6, [2 – blanki], tabl. ryc. 1 (**miedzioryt**); **adl.:** Kopye van zekere ampele Acte van ... rakende de wetenschap van de oprechte anatomije des menselijken. Rotterdam 1659. J. Naeranus, s. 8, tabl. ryc. (**miedzioryt**); **adl.:** Aan alle ware liefhebbers der anatomie. Rotterdam 1659. J. Naeranus, s. 6, [2 – blanki]; **adl.:** Anatomische Beschrijvinge van een wanschepsel, geboren op de Elderschans buyten Aerdenburg, ontleet, door ... briefs-gewyse gesonden door F. de Raet aen A. Parent. Middelburgh 1659. H. Smidt, s. 16, tabl. ryc. 3 (**miedzioryt**), winiety; **adl.:** Kort bericht over de waarschouwinge van de heer Joan van Horne ... Aan alle liefhebbers, etc. Als mede een antwoord op de aanmerkingen van de ... Paulus Barbette ... Op d'anatomische schriften van ... Rotterdam 1660. Bij J. Naeranus, s. 42, [2 – blanki], tabl. ryc. 1 (**miedzioryt**); **adl.:** **Zassius N.** Epistola apologetica ad magnum Th. Bartholinum ... de Calumniis ... Romana veste donata, per Philaethium ... Rotterdami 1661. Offic. Arnold Leers, s. 10; **adl.:** Brief van ... aan Th. Bartholijn. Rotterdam 1661. J. Naeranus, s. 13, liczne winiety i inicjały w tekście, współopr. perg. z epoki. 1200,-

Nalepka na okł.: „Bibliothek von Hermann Althof, Detmold”. Zbiór rozpraw wielkiego „miłośnika prawdziwej anatomii”, holenderskiego właściciela ziemskiego i szlachcica (rycina z herbami rodzowymi w miedziorycie) Ludwika de Bils. Chociaż brakowało mu formalnie medycznego wykształcenia to jego działalność budziła powszechny podziw u wielu czołowych naukowców epoki. Było to wynikiem posiadanej przezeń umiejętności wykonywania sekcji zwłok bez rozlewu krwi nabytej długotrwałą praktyką oraz biegłością w sztuce balsamowania. Wśród prezentowanych druków ulotnych wydawanych własnym sumptem na uwagę zasługują m.in. **opisy dotyczące budowy wątroby i żołądka**

oraz praca poświęcona sekcji bliźniaków syjamskich, wszystkie z tablicami w miedziorytach. Ponadto dołączono tu słynny akt notarialny zapowiadający możliwość ujawnienia przez Bilsa swoich metod za cenę 25 000 guldenów wraz z rozpisaniem subskrypcji na ten cel. Liczne nieaktualne pieczęcie własnościowe. Stan dobry, a tablic bardzo dobry. **Kuriozalny, rzadki zbiór autorstwa jednego z większych oryginałów w dziejach nowożytnej anatomii.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

– Dzieje Persji –

9. **Bizarus (Bizzari) Petrus.** Rerum persicarum historia, initia gentis, mores, instituta, resque gestas tempera usque ad haec complectens ... Cui accessit brevis ac vera Henrici Porsii de bello inter Murathem III Turcarum et Meheme-tem Hodabende Persarum Regem ... Philippi Callimachi Experientis de bello Turcis inferendo ... Frankfurt 1601. Typis Wecheliani (Claude Marinus & heredes Johan Aubry), folio, s. [8], 644, [32], liczne inicjały, finaliki i winietki, opr. skóra z epoki ze złoc. na grzbiecie. 4800,-

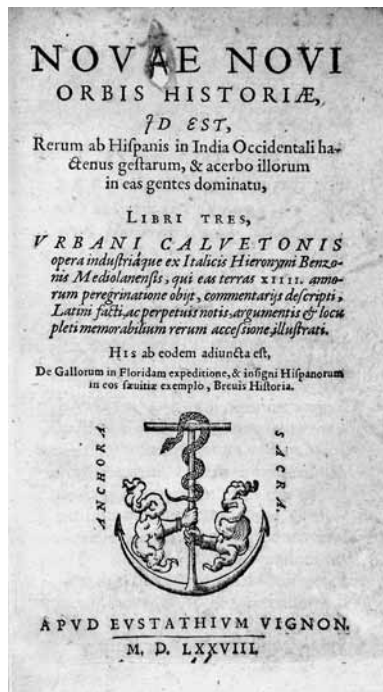
E. XIII, s. 158. Dzieje Persji. Wydanie drugie, rozszerzone. Pietro Bizzarri (Bizari) (1525 – po 1586), historyk rodem z Włoch i szpieg w służbie angielskiej. W młodości podczas nauki w Wenecji przeszedł na protestantyzm. Przebywał początkowo na niemieckich uniwersytetach, a od 1549 roku w Anglii, gdzie odegrał pewną rolę na dworze uwięzionej szkockiej królowej Marii Stuart, której zaprezentował swój łaciński traktat i zdobył jej zaufanie. Był w istocie agentem w ręku kanclerza Williama Cecila, któremu przekazywał polityczne i sekretne informacje, choć nie ma dowodów jak przyczyniły się one do skazania uwięzionej. Po licznych podróżach do Niemiec, osiadł ostatecznie w 1578 roku w Antwerpii, gdzie ukazało się w 1583 roku pierwsze wydanie jego dzieła o Persji. Dwie trzecie dzieła zajmuje traktat o Persji, z jej historią od czasów starożytnych, informacjami o instytucjach państwowych i polityce zagranicznej, jak również danymi o jej mieszkańcach i ich obyczajach. **Dzieło uzupełniają prace innych historyków, m.in. Filipa Kallimacha „Wojny tureckie”, s. 371-431 (stąd zainteresowanie Estreichera obcym dziełem)** i kilka innych opracowań podejmujących historię wojen sułtanów tureckich z perską dynastią Abbasydów do 1588 r. Grzbiet po konserwacji, zbrązowienia kart. Stan dobry.

10. **Blomberg Karol Jan.** Description de la Livonie, avec une relation de l'origine, du progrès et de la décadence de l'Ordre Teutonique... on y décrit les Duchez de Courlande et de Semigalle, et la Province de Pilten. Enfin on y trouve le voyage de l'auteur de Livonie en Hollande l'an 1698... Utrecht 1705. Wilhelm van Poolsum, 8°, s. [16], 394, **mapa (miedzioryt rozkł.)**, opr. skóra współcz. 600,-

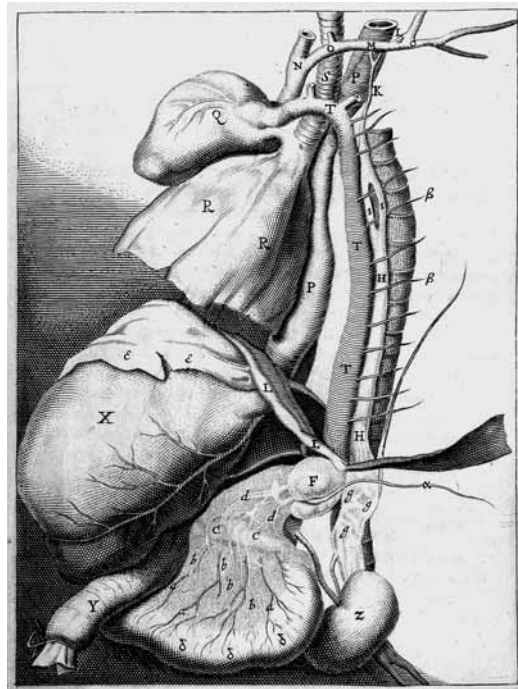
E. XIII, s. 169. Przekład z oryginału angielskiego. Dzieło dedykowane przez wydawcę Jerzemu Rosenbergowi i Karolowi Ludwikowi Wahlowi z Gdańska. **Dzieje Inflant i Kurlandii** od czasów najdawniejszych po czasy współczesne autorowi. Bardzo dużo odniesień do dziejów Polski, w tym wojen prowadzonych przez Polskę ze Szwecją i Moskwą; ponadto informacje o szlachcie inflanckiej, kurlandzkiej i pruskiej. W niniejszym egz. nie występuje portret opisywany przez Estreichera, jest natomiast **nie notowana przez bibliografa rozkładana mapa Inflant** (24x27cm). Niewielkie przetarcie mapy w miejscu złożenia (fachowo podklejone), poza tym stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie 9)

11. **Bogusławski Konstanty Józef.** Życia sławnych Polaków krotko zebrane. Tom 1. Warszawa 1788. Druk. Nadworney J.K.Mci i Prześwietney Kommissyi Edukacyi Narodowej, 8°, s. [8], 205, [2], opr. płsk. z epoki ze złoc. 500,-

7. H. Benzoni. *Novae novi orbis historiae*. 1578.

8. L. Bils. *Epistolica*. 1659.

Krótkie biografie 55 postaci historycznych, przedstawionych na tle epok, poczynwszy od Goworka, wojewody sandomierskiego (XII w.), kończąc na Jerzym Lubomirskim, Marszałku Wielkim i Hetmanie Polnym Koronnym. Więcej nie wyszło. **Rzadkie.**

– Zakony rycerskie –

12. **Bonanni (Buonanni) Philippio.** Verzeichnis der Geist- und weltlichen Ritter-Orden, in netten Abbildungen und einer kurtzen Erzählung ... nach dem Römischen Exemplar in das Teutsche übersetzt. Nürnberg (Norymberga) 1728. Christoph Weigel, 4°, frontispis (miedzioryt), s. 154, [6], **tabl. ryc. 161 (miedzioryty)**, opr. perg. z epoki. 4000,-

Dzieło poświęcone zakonom rycerskim w Europie autorstwa F. Bonanniego (1638-1725), włoskiego jezuitę. Zawiera **161 miedziorytów przedstawiających stroje rycerzy i dam omawianych zgromadzeń**. Ostatnie 21 tablic ukazuje wizerunki m.in. krzyży, orderów, łańcuchów orderowych, medali wraz ze wskazówkami dotyczącymi barw heraldycznych. Na końcu umieszczono trzy zakony wywodzące się z otomańskiej Turcji, historycznego państwa Inków w Peru i spośród amerykańskich Indian na Florydzie. Brak 3 tabl. ryc. (63, 100 i 101). Frontispis przyklejony do opr. Karta tyt. nieco pognieciona, otarcia grzbietu, opr. częściowo reperowana. Poza tym stan dobry, a sztychów bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie 9)

13. **[Bzowski Abraham]**. *Historiae Ecclesiasticae ex illustriss. Caesaris Baronii S.R.E. cardinalis bibliothecarii annalibus aliorumq. viror. illust. ecclesiasticis historicisq. monumentis. Auctore R.P.Fr. Abrahamo Bzovio Polono ss. theolog. doct. ord. praedic. T. 1-3 (w 1 wol). Coloniae Agrippinae (Kolonia) 1617. Sumptibus Antonii Boetzeri (Nakładem Antoniego Boetzera), folio, s. [20], tabl. ryc. 1 (miedzioryt, portret), szpalt 1732, [64]; [8], 383, [30]; [4], szpalt 254, wspólopr. skóra z epoki. 3500,-*

E. XIII, s. 494. Wydanie drugie (pierwsze ukazało się w 1616 r). **Historia Kościoła napisana przez polskiego historyka, kaznodzieję i dominikanina, pochodzącego spod Miechowa, Stanisława Abrahama** (imię zakonne) **Bzowskiego (1567-1637)**. Dzieło, oparte na dwunastotomowej historii autorstwa C. Baroniusa, zostało napisane w Rzymie, na zlecenie papieża Pawła V, któremu autor dedykował tom 1-szy, gdzie umieścił też jego portret, wykonany w miedziorycie (sygnowany Jac. ab Heyden sculps). Tom 2-gi dedykowany jest królowi Zygmuntowi III i jego synowi, Władysławowi. Tom 3-ci, napisany został przez J.F. Matenesiusa na podstawie materiałów Bzowskiego. Obszerne dzieło o dużej wartości merytorycznej ze znaczną ilością cytowanych dokumentów z archiwów i bibliotek. Pięknie sztychowana karta tytułowa przedstawiająca sylwetki św. Piotra i Pawła oraz wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej. Grzbiet uzupełniony nową skórą. **Stan bardzo dobry. Bardzo rzadkie.**

(patrz tablica IV i XLI)

14. **Castéra J.** *Histoire de Catherine II, impératrice de Russie. T. 1-3 (w 3 wol.). Paris (Paryż) 1799. Chez F. Buisson, Imprimeur – Libraire, 8°, s. VII, [1], 444; 412; 466, tabl. ryc. 16 (miedzioryty), mapy rozkł. 2 (miedzioryty), opr. skóra z epoki ze złoc. i tłocz. na grzbiecie. 2500,-*

E. XIV, s. 82 (inne wydanie). Biografia carycy Katarzyny II napisana przez J. Castera (1749-1838), francuskiego poetę, historyka i oficera. **Wiele fragmentów poświęconych Polsce. Dwie duże mapy: Polski (kolorowana fragmentarycznie, po rozłożeniu ok. 45x50 cm) i Rosji.** Ryciny przedstawiają głównie portrety, (w tym króla Stanisława Augusta, carycy, a także portret autora). Nieliczne zaplamienia i podklejenia (1 strona z mocnymi plamami bez szkody dla czytelności tekstu), niewielkie przetarcie sztyldzików oprawy, poza tym stan dobry. **Ładny egzemplarz w efektownej oprawie.**

(patrz ilustracja na stronie 11)

15. **Chmielowski Benedykt.** *Zbiór krótki herbów polskich oraz wstawionych cnotą i naukami Polaków. Warszawa 1763. Nakł. i druk M. Grölla, 8°, s. [8], 423, opr. kart. z epoki. 2400,-*

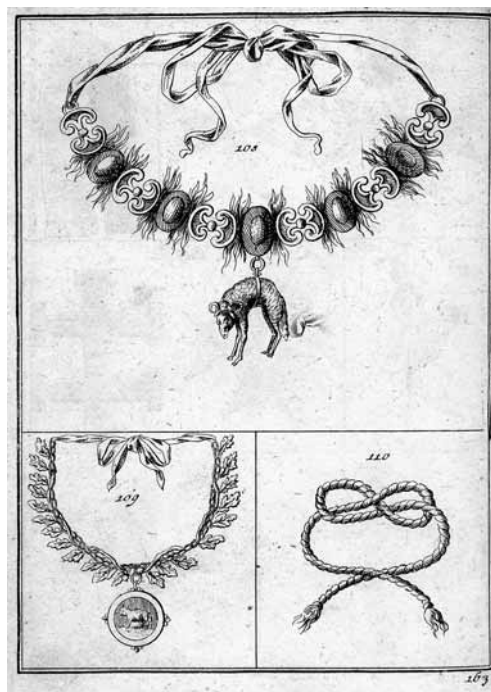
E. XIV, s. 174. Pieczęcie z „Księgozbioru Łuniewskich w Gnoynie” z herbem Prawdzic. **Podręczny herbarzyk i słowniczek biograficzny rodów polskich oraz litewskich.** Dołączono spis wygasłych i żyjących domów książęcych w Polsce, na Litwie i Rusi oraz spis bojarów litewskich przypuszczonych do herbów polskich podczas unii horodelskiej w 1413 r. Brakująca karta tyt. zastąpiona współcz. kopią. Gdzieniegdzie minimalne ślady lekkiego zalania, przeważnie na marginesach, poza tym stan dobry.

–Dzieło gdańskiego geografa –

16. **Clüver Philipp (Cluverius Philippus).** *Germaniae antiquae libri tres. Opus post omnium curas ... Adjectae sunt Vindeliciae, et Noricum ejusdem auctoris. Lugduni Batavorum (Lejda) 1631. Offic. Elzeviriana, folio, frontispis (portret) i k. tyt. w miedziorycie, s. [32], 748, [16], tabl. map 11 (miedzioryty), tabl. ryc.*

10. K. Blomberg. Opisanie Inflant. 1705.

12. F. Bonanni. Opisanie zakonów rycerskich. 1728.

26 (miedzioryty), inicjały, finaliki i winiety, opr. skóra marm. z epoki z bogatymi złoc. na grzbiecie. 9000,-

E. XIV, s. 303. **Prekursorskie dzieło z dziedziny nowożytnej geografii historycznej gdańskiego geografa Filipa Klüvera** (1580-1622), twórcy geografii historycznej. Pochodził z gdańskiej rodziny patrycjuszowskiej, w młodości przebywał na dworze króla Zygmunta III. Studiował w Gdańsku i w Lejdzie, służył w wojsku cesarskim i wiele podróżował po Europie. Niniejsze dzieło przyniosło autorowi rozgłos i uznanie w całej Europie. Klüver omówił w nim nie tylko zagadnienia topograficzne, ale porównał również przekazy starożytne z własnymi obserwacjami; zamieścił ponadto materiały dotyczące osadnictwa, religii i obyczajów. **Umieścił kilkadziesiąt wyrazów polskich np. małżonek, woda, szlachta.** Podaje polskie nazwy geograficzne np. Gdańsk, Międzyrzec, Pszczyna, Wieluń, Bieszczady. Wreszcie zajął się także wyznaczeniem wschodniej granicy Europy, którą przesunął dalej na wschód niż ówczesnie sądzono, w międzyrzecze Donu i Wołgi, i dalej aż nad Ural. Tym samym, jako pierwszy autor włączył w granice Europy obszar Wielkiego Księstwa Moskiewskiego. **Wydanie ilustrowane 26 miedziorytami** (w tym 4 dwustronicowe) **z historii i życia Germanów oraz 11 mapami Europy i Germanii** (dwustronicowe). Liczne cytaty w języku greckim. Na frontispisie sztychowany portret autora. Drobne otarcia opr., gdzieniegdzie zbrązowienia. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica XL)

17. **Coxe Wilhelm (William).** Reise durch Polen, Rußland, Schweden und Dänemark. Mit historischen Nachrichten, und politischen Bemerkungen begleitet. Aus dem Englischen, von J. Pezzl. T. 1-3. Zürich 1785-1792. Orell, Geßner, Füßlin und Kompagnie, 4°, winietka tyt. w miedziorycie, s. VIII, 430, [6], tabl.

ryc. 3 (miedzioryty, w tym 2 plany rozkł.); winietka tyt. w miedziorycie, [4], 382, **tabl. ryc. 6 (miedzioryty**, plany, w tym 5 rozkł.), tabela rozkł. 1; winietka tyt. w miedziorycie, [8], 218, [2], **tabl. ryc. 3 (miedzioryty**, w tym 2 rozkł. mapy), opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. barwione. 4500,-

E. XIV, s. 434. Pierwsze niemieckie wydanie. Dzieło podróżnika i historyka angielskiego Williama Coxe'a (1747-1828). T. 1: **Opis Polski** (s. 1-174) i Rosji; t. 2: dalsza część opisu Rosji oraz podróży po Szwecji oraz Danii; t. 3: zawiera uzupełnienia autora do podróży po Dani, Szwecji, Norwegii oraz Rosji; **opis Inflant, podróz po Kurlandii i po Prusach Wschodnich** oraz kilka uzupełnień do podróży po Polsce. W dodatkach szczegółowy podział administracyjny Imperium Rosyjskiego. Rozkładane mapy południowej Norwegii, Kanału Kilońskiego, plany Petersburga, Moskwy, Sztokholmu, Kopenhagi. Wśród ciekawostek przyrodniczych wizerunek gniazda remiza (t. 1, po s. 160). Gdzieniedzie drobne zażółcenia i zabrudzenia kart. Nieznaczne ubytki sztyldzików, narożników oraz konserwacja grzbietu w tomie 1. Stan dobry. **Ładny egzemplarz**, z rzadkim trzecim tomem.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

– Druk arikański –

18. **Crell Johann Franc (Crellius)**. Opera didactica & polemica quorum seriem versa pagina exhibet. Accesserunt non pauca, hactenus inedita. Irenopolis (Amsterdam) po 1656, folio, s. [14], 234; 34; [2], 110; [2], 116; [2], 117-148; [6], 149-454; [2], 455-552, [44], winiety, opr. perg. z epoki z tłocz. na obu licach. 3500,-

E. XIII, s. 45-46. **Ważny historycznie druk arikański, którego pierwsze wydanie było publicznie palone na stosie ręką kata**. Jan Crell (1590-1633), największy po Feliksie Socynie teolog i pisarz arikański, od 1612 r. osiadł w Polsce, **rektor słynnej Akademii Rakowskiej oraz kaznodzieja i minister zboru Braci Polskich w Rakowie**, gdzie kazania swe wygłaszał również po polsku. Pisma zawierają anty-trynitarne i socyniańskie poglądy na naturę boską ze słynnymi wykładami dogmatycznymi „De Deo et eius attributis” i „De Uno Deo Patre Libri duo” negującymi w duchu arikańskim bóstwo Jezusa Chrystusa. Każda rozprawa posiada osobną kartę tytułową. Pisma ukazały się, jako tom IV dzieł w ramach „Bibliotheca Fratrum Polonorum”. Druk dwuszpaltowy. Pierwszych kilkanaście kart z niewielkim śladem po zalaniu. Błędy w paginacji, ciągłość tekstu zachowana. Brak karty śródtytułowej do dzieła „Defensio Fidei Catholicae” (po s. 234). Pergamin pomarszczony, niewielkie ślady zalania. Stan ogólny dobry.

(patrz ilustracja na stronie 13)

19. **Desroches de Parthenay Jean-Baptiste**. The history of Poland under Augustus II. Which contains the great dispute between that prince and the princes of Conti and Sobieski for the crown ... Tranlated from the French of the Abbe de Parthenay, by John Stacie. T. 1 (z 2). London 1734. Printed for W. Lewis and F. Cogan, 8°, s. [16], 396, [4], opr. skóra z epoki ze złoc. na grzbiecie (z sztyldzikiem) i licu, brzegi k. prószone. 4000,-

E. XV, s. 161. Ważne dzieło z historii Polski o Augustu II, tłumaczone z języka francuskiego na niemiecki i angielski. Rozpoczyna się od opisu sytuacji w Europie po śmierci Jana III Sobieskiego. Doprowadzone zostało do chwili przygotowań do wyborów króla Stanisława Leszczyńskiego (1704). Okres ten obfitował w rozgrywki dwóch partii popierających podwójną elekcję. Część magnatów polskich skłoniła się w 1697 r. do wyboru na króla ks. Conti. Do rywalizacji przystąpił również elektor saski August II, który przeszedł na katolicyzm i dzięki poparciu Austrii, Rosji i Prus, oraz wielkich sum, które wydał na przekupstwo przy elekcji, ostatecznie został królem. Jean-Baptiste Desroches de Parthenay (1690-1766), historyk francuski, ksiądz, jałmużnik księżnej Berry. **Interesujący obraz Rzeczypospolitej, pracy sejmu, szlachty, wojska, zakulisowych roz-**

14. J. Castéra. Historia Katarzyny II. 1799.

17. W. Coxe. Podróże do Polski, Rosji... 1785-1792.

grywek przy wyborze króla na tron. Otarcia grzbietu i nieznaczny ubytek jego górnej krawędzi. Brak tomu 2. Błąd w paginacji (po s. 190 następuje 209), ciągłość tekstu zachowana. Stan dobry. Rzadkie.

(patrz ilustracja na stronie 13)

20. **Dyaryusz Sejmu Wolnego Ordynaryjnego Grodzieńskiego** sześcioletniego Roku Pańskiego 1784 dnia 4 miesiąca października odprawuiącego się. Warszawa 1785. Druk. XX. Scholarum Piarum, folio, k. tyt. (drzeworyt), s. [4], 557, [18— rejestr], **tabl. ryc. 5 (miedzioryty rozkł.)**, opr. płsk. współcz. 1800,-
E. XV, s. 430. Na k. tyt. herb Rzeczypospolitej z królewskim herbem domu Poniatowskich (Ciołek). Zawiera m.in. spis posłów według województw, sprawy podatkowe i wojskowe z tabelami w formie tablic w miedziorycie, z podziałem na sesje w izbach poselskiej i senatorskiej. Stan dobry.
21. **Eon de Beaumont Charles.** Essai politique sur la Pologne. Warsovie (Warszawa) 1764. Imprim. De Psombka, 8°, s. 264, opr. płsk. z epoki marm., z tłocz. złoc. na grzbiecie oraz złotą potrójną ramką na obu licach, brzegi k. pró-szone. 1200,-

E. XVI, s. 65-66. Miejsce wydania i drukarz fikcyjne. Charles d'Eon de Beaumont (1728-1810), dr prawa i ekonomii, dyplomata (m.in. sekretarz ambasady francuskiej w Moskwie, a potem w Londynie). Używany w sekretnej dyplomacji króla Ludwika XV z pewnością był w Polsce przed 1752 r. i zetknął się z przedstawicielami rodów Potockich i Radziwiłłów wspomnianych w dziele. **Obraz Rzeczypospolitej szlacheckiej w XVIII w. pod względem politycznym (dokładny opis urzędów koronnych, litewskich, a także księstwa kurlandzkiego), militarnym, gospodarczym, religijnym i społecznym oraz geograficzno-historycznym.** Wykład ten wykazuje podobieństwo do rozdziałów pierwszego tomu jego dzieł „Les Loisirs ...”, gdzie zawarta została historia polityczna Polski oraz omówiony jej handel z Rosją. W obu dziełach ciekawostką jest tożsamy opis Babina ze słynną Rzeczypospolitą babiną (stąd zniekształcone nazwisko rzekomego wydawcy dzieła – „Pszonka”, pochodzące od właścicieli wsi Babin). Niektóre katalogi antykarskie sugerują, że autorem dzieła miałby być Louis Adrien du Perron de Castera (1705-1752), charge d'affaires w Polsce, którego zainteresowania i dzieła były jednak całkowicie odmienne. Za autora dzieła uchodził też (za francuskim bibliografem Querrandem), Józef Boschovich, co jednak podważył Estreicher. Wyklejka z epoki. Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie 15)

– Drzeworyty Sichema i Stimmera –

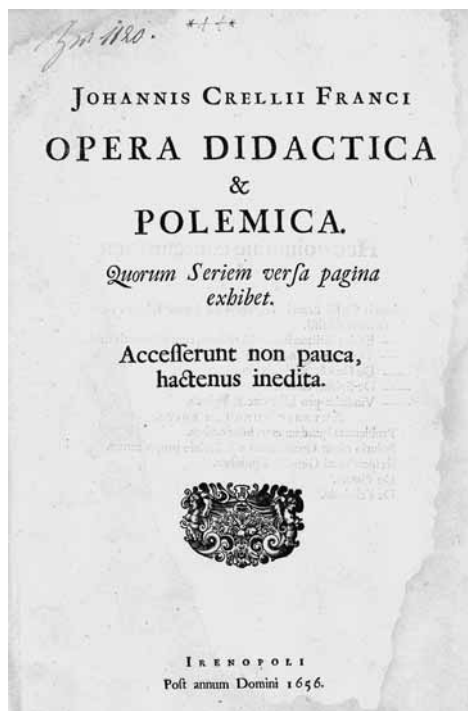
22. **Flawiusz Józef.** Flavij Josephi, des Hochberühmten Jüdischen Geschichtschreibers, Historien und Bücher: Von alten Jüdischen Geschichten, zwentzig, sambt eynem von seinem Leben: Vom Jüdischen Krieg, und der Statt Jerusaleem, und des gantzen Lands zerstörung ... Alles auß dem Griechischen Exemplar ... ; acc.:

Egesippi, des Hochberühmten für-trefflichen Christlichen Geschichtschreibers, fünff Bücher: Vom Jüdischen Krieg, und endlicher zerstörung der Herrlichen und gewaltigen Statt Jerusalem. Jetz newlich auß dem Latein auff's trewlichest ver- teutschet, mit kurtzen Summarien aller und jeder Bücher und Kapitel ... Sam[m]t eynem nützlichen Register und schönen Figuren. Straßburg 1581. Theodosius Rihel, 2°, k. tyt. (**drzeworyt**), s. [10], 524, [41], winiety, inicjały i liczne drzeworyty w tekście; k. tyt. (**drzeworyt**), s. 118, [11], winiety, inicjały i **liczne drzeworyty w tekście**, współopr. tekst. oklejona papierem, brzegi k. barwione. 7500,-

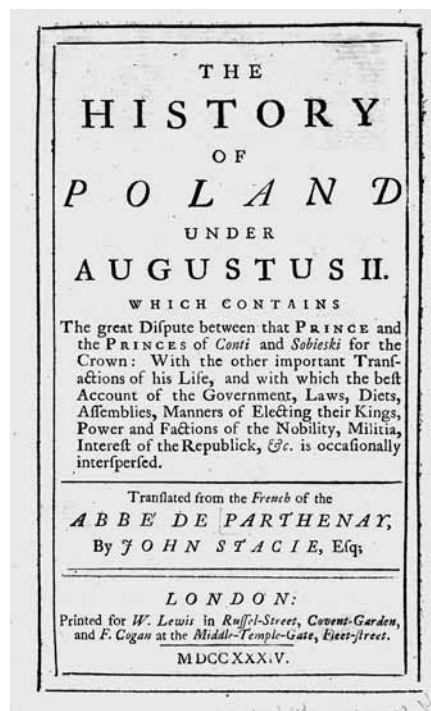
Starożytności żydowskie (Dzieje Izraela) i wojna żydowska Józefa Flawiusza (37/38-100 n.e.). Słynne dzieło żydowskiego historyka epoki hellenistycznej i dowódcy powstania przeciw Rzymowi w Galilei. **Ilustrowane 120 drzeworytami, którego autorami są C. van Sichem i Chr. Stimmer**, a projektodawcą słynny artysta malarz i rysownik szwajcarski Tobias Stimmer (1539-1584). **Sztychy te „należą do najpiękniejszych dzieł niemieckiego drzeworytnictwa drugiej połowy XVI w.”** (Thieme-Becker XXXII, s. 59). Tłumaczenie i przedmowa Conrada Lautenbacha (1534-1595). Druk z konkordancjami odnoszącymi się również do Biblii. Karta tyt. drugiego dzieła przycięta i naklejona na starą kartę. Egz. nieco przycięty we wtórnej oprawie. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica XXXIX)

23. **Fowler John.** The history of the troubles of Suethland and Poland, which occasioned the Expulsion of Sigismundus the third, King of those Kingdomes, with his Heires for ever ... with a continuation of those ... life and Death of Sr. George Duglas ... London (Londyn) 1656. Printed by Thomas Roycroft for Thomas Dring ..., folio, s. 254, opr. skóra z epoki z szyldzikiem i złoc. na grzbiecie, brzegi k. prószone. 4000,-

18. J. Crell. Druk ariański. 1656.

19. J. B. Desroches. Historia Polski. 1734.

E. XVI, s. 271. Exlibris: „Anders Anton von Stiernman”, szwedzkiego historyka i dyplomaty (1695-1765) i naklejka „Joh. Ax. Almquist's Boksamling”. **Historia konfliktów polsko-szwedzkich za panowania Zygmunta III i Władysława IV Wazy.** Ukazano kilkanaście lat rządów Zygmunta III i jego dążenia do objęcia korony szwedzkiej. Aby to osiągnąć musiał zagwarantować prawa dla luteranizmu i wyrzec się prób narzucenia katolicyzmu Królestwu Trzech Koron. 19 lutego 1594 r. został wraz z żoną uroczystie koronowany w katedrze w Uppsali na króla Szwecji. Jednak po przegranej bitwie pod Linköping z wojskami Karola Sudermańskiego w 1598 r. Zygmunt zmuszony został w 1599 r. do detronizacji (pozostając do 1632 r. jedynie tytularnym królem Szwecji). Od s. 139 zamieszczono wydany w tym samym roku, lecz z osobną kartą tytułową: „The Treaty Pacification (Upon the fore-related Troubles) ...” poświęcony Władysławowi IV, który również nigdy nie wyrzekł się planów objęcia tronu szwedzkiego. Duży wątek w opisywanych rokowaniach polsko-szwedzkich w 1635 r., poświęcono udziałowi dyplomacji angielskiej, a w szczególności wyróżniającemu się w tych pracach, angielskiemu posłowi Georgowi Douglasowi. Ostatecznie rozejm został podpisany w Sztumskiej Woli 12 września 1635 r. Brak trzech miedziorytów z portretami. Górna część grzbietu po konserwacji, zażółcenia w tekście. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie 15)

– Medycyna –

24. **Galen (Galenus) Claudius.** Ars Medica, Quæ & Ars parua, Martino Acakia Catalaunensi Doctore medico interprete, & enarratore. Venetiis (Wenecja)

1544. Ex officina Erasmiana; Vincenzo Valgrisi, 8°, s. [52], 491, inicjały, opr. perg. z epoki. 3500,-

Podpis własnościowy z 1544 r. **Traktat medyczny jednego z najsłynniejszych lekarzy średnio-wiecza w oryginalnej oprawie renesansowej.** Claudius Galenus z Pergamonu (ok. 130-200 n.e.), lekarz gladiatorów, wybitny anatom, związany z dworem cesarskim, który wywarł olbrzymi wpływ na rozwój nauk medycznych w średniowieczu i Odrodzeniu. Kontynuator dzieła Hipokratesa. Jego zasługi w dziedzinie medycyny to m.in. opisanie 7 nerwów czaszkowych, zastawek serca, wykazanie, że tętnicami płynie krew; opisanie dodatniego wpływu ćwiczeń fizycznych na rozwój ciała; usystematyzowanie wad postawy czy wyodrębnienie czterech temperamentów osobowości. Niniejsze dzieło stanowi część z szacowanego na 600 traktatów dorobku autora (do naszych czasów dotrwało mniej niż jedna trzecia). Na k. tyt. i na końcu dzieła sztychowany znak oficyny z Eskulapem. Zagniecenia i przebarwienia oprawy. Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie 16)

– Drukarstwo –

25. **Gessner Christian Friedrich.** Die so nöthig als nützliche Buchdruckerkunst und Schriftgießerey mit ihren Schriften, Formaten und allen dazu gehörigen Instrumenten abgebildet und klärllich beschrieben, und nebst einer kurzgefaßten Erzählung vom Ursprung und Fortgang der Buchdruckerkunst, überhaupt, insonderheit von den vornehmsten Buchdruckern in Leipzig und anderen Orten Teutschlands ... Mit einer herrn Vorrede Johann Erhard Kappens. T. 1-2 (z 4). Leipzig 1740. Ch.Fr. Gessner, 8°, frontispis (miedzioryt), s. [26], 140, **tabl. ryc. 22 (miedzioryt)**; 259, [9], **tabl. ryc. 25 (miedzioryt)**, **tabl. ryc. IV (miedzioryt)**, tab. 4, winiety, opr. pperg. z epoki, brzegi k. barwione. 3800,-

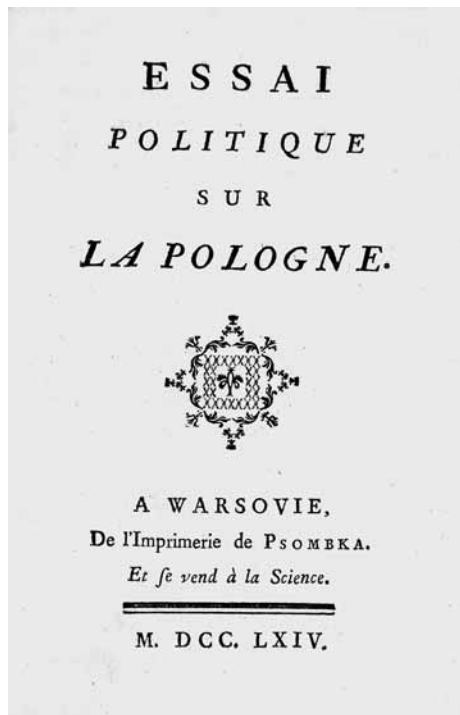
Obszerny leksykon XVIII-wiecznej typografii, wydany w obchodzoną wówczas 300-tną rocznicę wynalezienia druku przez Gutenberga. Poszczególne rozdziały zawierają **historię drukarstwa europejskiego z biogramami i portretami jego najważniejszych przedstawicieli**, informacje o sztuce odlewniczej i składzie drukarskim (od przykładów użycia znaków korektorskich po różne techniki druku), słownik terminów fachowych wraz z przykładami pisma w różnych alfabetych i językach (w tym w j. polskim, w cz. 2 na s. 78-80), rejestr niemieckich drukarzy oraz opis oficyn i ich znaków. Dwustronicowy frontispis w miedziorycie (wg I.A. Richtera ryt. C.F. Boetius) przedstawiający wnętrze XVIII w. pracowni typograficznej. Tabl. I-IV w miedziorycie (ryt. D.V. Brühl) prezentują ówczesne narzędzia pracy drukarskiej. Brak tomów 3-4. Pięknie wydana książka. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie 16)

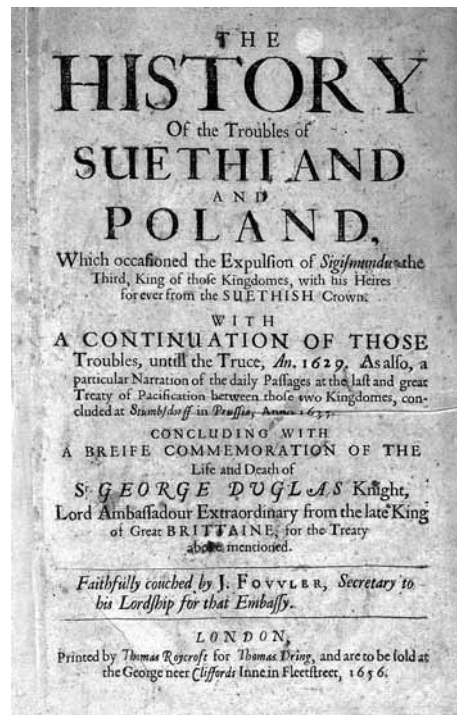
– Miedzioryty Jana Ziarnki –

26. **Girard Antoine.** Les peintures sacrées sur la Bible ... dédiées à la Reyne. Paris (Paryż) 1653. Antoine de Sommerville, folio, frontispis (miedzioryt), s. [42], 593, **ryc. w tekście 68 (miedzioryt) o wym. śr. 12,5x20 cm**, liczne inicjały w drzeworycie, opr. skóra z epoki. 8000,-

Monumentalna **ikonografia Biblii zawierająca 68 ilustracji wraz z ich szczegółowymi opisami i objaśnieniami, w tym 45 miedziorytów wieloscenowych, w większości autorstwa lwowianina Jana Ziarnki** (Jean le Grain; 1575-1630). Miedzioryty składają się ze skomponowanych i połączonych ze sobą scenek oznaczonych literami, którym odpowiadają zamieszczone poniżej teksty objaśnień. Jan Ziarnko rzadko sygnował swoje prace, działał głównie w Paryżu, gdzie był niezwykle

21. Ch. Eon de Beaumont. O Polsce. 1764.

23. J. Fowler. Historia konfliktów polsko-szwedzkich. 1656.

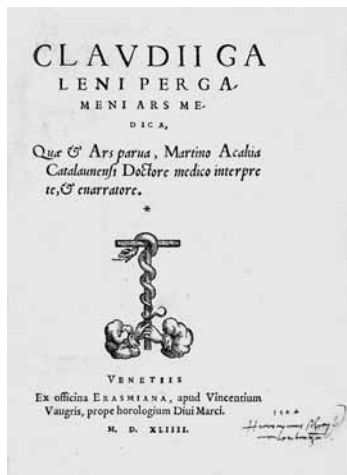
ceniony. Szczególną sławę przyniosły mu ryciny dokumentujące ówczesne wydarzenia, m.in. „Karuzel” z 1612 r. ukazujący zaślubiny Ludwika XIII z Anną Austriaczką. Dziś jego prace należą do prawdziwych rzadkości. Pozostałe miedzioryty zostały wykonane przez innych sztycharzy: frontispis jest sygn. Vignon, a 23 miedzioryty portretowe są sygnowane na płycie przez I. Messagera (lub M.) i L. Gaultiera. Oprawa po konserwacji, zbrązowienie niektórych kart, zagniecenia ostatnich kart z drobnymi ubytkami brzegów. **Rzadkie polonicum.**

(patrz tablica XXXVIII oraz ilustracja na stronie 17)

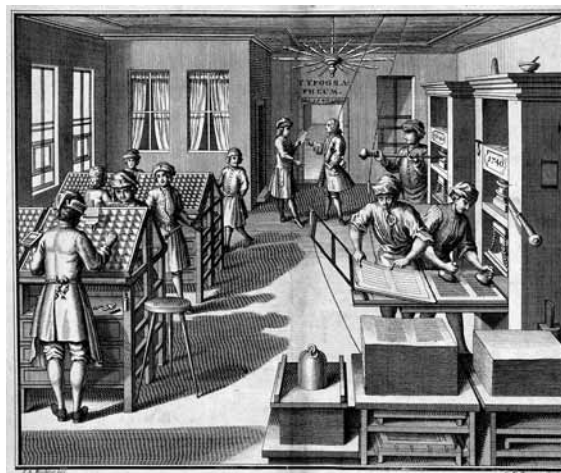
27. **Gothaisches Taschenbuch** auf das Jahr 1798. Mit Kupfern. Gotha b.r. (1797). Carl Wilhelm Ettinger, 12°, frontispis (miedzioryt), s. [14], 104, [16], 120, [4], **tabl. ryc. 12 (miedzioryty)**, tab. rozkł. 2, opr. brosz. 450,-

W kalendarzu zamieszczono **12 miedziorytów** (w tym jeden sygnowany), **wg rysunków D. Chodowieckiego**, będących ilustracjami do sławnej, wydanej w 1795 r. czterotomowej, zaczytywanej powieści Augusta Heinricha Juliusa Lafontaine (1758-1831), „Leben und Thaten des Freiherrn Quintius Heymeran von Flaming”. W dalszej części ukazano spis genealogiczny najważniejszych ówczesnie żyjących rodów szlacheckich i książęcych w Europie, chronologiczne tabele cesarzy niemieckich, królów Danii, Anglii, Francji, Szwecji, Hiszpanii, carów Rosji oraz rozkładaną tabelę domu saksońskiego. Egzemplarz nierozcięty. Stan dobry.

24. Galenus. Traktat medyczny. 1544.

25. Ch. Gessner. Historia drukarstwa. 1740.

– Postinkunabu! –

28. **Gratian de Clusio.** (Decretum aureum divi Gratiani). Decreti huius amplissimum argumentum consanguinitatis & affinitatis arbor ... Lugdunum (Lyon) 1513. Stephan Baland, folio, k. 390, [21], 37, liczne drzeworytowe inicjały w tekście, opr. późnogotycka, skóra na desce ze śladami ślepych tłoczeń i czterema metalowymi zapinkami na skórzanych paskach. 14 000,-

Exlibris: „de la bibliotheque de A. t'Serstevens”. Na k. tyt. tekst w języku francuskim z epoki podpisany „Barthelemi”. **Dekret Gracjana** (Decretum Gratiani), **zbiór prawa kanonicznego** spisane ok. 1140 r. przez Gracjana (Gratianus), duchownego włoskiego z Bolonii i prawnika, porządkujący dotychczasowe ustawodawstwo kościelne. **W okresie średniowiecza i czasach nowożytnych pełnił też rolę podstawowego podręcznika do nauki prawa kanonicznego** oraz był jego uznanym komentarzem. W opracowaniu autor uwzględnił: teksty Pisma św., kanony soborowe i synodalne, dekretały papieskie, fragmenty pism Ojców Kościoła i pisarzy kościelnych, z ksiąg pokutnych i liturgicznych oraz zwyczaje prawne. Ponadto włączył wybrane teksty z prawa rzymskiego i praw germańskich, kapitularze frankońskie, konstytucje królów i cesarzy średniowiecznych. Wydany po raz pierwszy drukiem w 1471 r., doczekał się wielu edycji aż do XVI w. systematycznie uzupełniających dzieło, jak niniejsze, o glosy umieszczone wzdłuż tekstu. Dekret Gracjana wszedł w 2 poł. XVI w. w skład zbioru prawa kanonicznego (Corpus Iuris Canonici). Na pierwszej karcie znak oficyny typograficznej w drzeworycie działającej równolegle w Lyonie: „Jacques Mailland”. Kolofon na k. 340 wskazuje jednak jako wydawcę Stephana Balanda i pod takim edytorem figuruje dzieło w katalogach innych bibliotek. Na odwrocie k. tyt., drzeworyt przedstawiający Gracjana ze swoim dziełem w otoczeniu dostojników Kościoła, św. Ewangelistów i ojców Kościoła. Druk dwubarwny. Marginalia z epoki na k. 256. Błędy w paginacji. Pierwsza kart zabrudzona przy marginesach. Miejskami w górnej części dzieła niewielki ślad po zalaniu. Na k. 347-371 minimalny uszczerbek w dolnej części dzieła z nieznaczną szkodą dla liter. Zbrązowienia na k. 145-146. Otarcia opr., ślady po owadach, uzupełnianiu ubytków opr. w późniejszych wiekach. Stan ogólny dobry. Imponujące formatem i poziomem edytorskim wydawnictwo.

(patrz tablica IV i XXXIX)

26. J. Ziarno. Ilustracje do Biblii. 1653.

30. J. G. Hallman. Władcy Polski. 1736.

– Architektura wojenna –

29. **Griender von Ach Johann Franz.** Nova Architectura Militaris, das ist Neu-Erfundene Fortificationes, oder Vestungs-Bau ... Cz. 1-2. Nuremberg (Norymberga) 1683, Johann Ziegers, folio, frontispis (miedzioryt), s. [4], 28, **tabl. ryc. 7 (miedzioryty rozkł.)**; frontispis (miedzioryt rozkł.), [4], 28, **tabl. ryc. 8 (miedzioryty rozkł.)**, opr. skóra z epoki. 3000,-

Traktat o fortyfikacjach ze szczegółowymi rysunkami wykonanymi przez autora, obliczeniami i opisem różnych rozwiązań praktycznych. Franz Griender von Ach (ok. 1631-1687), matematyk i optyk, autor słynnego traktatu „Micrographia Nova...”. Czynny również, jako inżynier i mechanik na dworach monarchów niemieckich. Miedzioryty przedstawiają plany i wizerunki bastionów, beluardów i różnych rodzajów umocnień nowożytnych stosowanych w ówczesnej sztuce wojennej. Frontispisy z alegoriami bóstw wojny. Grzbiet po konserwacji. Zbrązowienia w tekście. Na k. tyt. drobny ubytek (zaklejony), nieznaczne otarcia opr. Stan dobry.

(patrz tablica XLI)

– Portrety królów polskich –

30. **Hallman Johan Göstaf.** Polska kongars saga och skald. Stockholm 1736. Joh. Henr. Werner, 8°, s. [4], 48, [2], 49-102, [2], 97-98, [2], 105-126, [2], 128-129, [2], 133-178, [2], 177-201, **tabl. ryc. (w ramach paginacji) 50** (winno być 51, **miedzioryty**), inicjały, finaliki i winietki w tekście, opr. płsk. z epoki. 4000,-

E. XXIV, s. 464; XXVII, s. 22. **Exlibris heraldyczny:** „Bibliotheca a Carolo Jedvarda Bonde Collecta”. Podpis własnościowy na k. tyt. z 1775 r. oraz przy ekslibrisie. Niniejszy egzemplarz znajdował się w zbiorach największej szwedzkiej prywatnej biblioteki w XVIII w. mieszczącej się w istniejącej do dziś barokowej rezydencji. Dzieło szwedzkie wzorowane na pracy Augustyna Kołudzkiego „Thron ojczysty albo pałac wieczności ...” (Poznań 1707 i Supraśl 1723). Inicjatorem jego edycji był zapewne sam król wygnaniec Stanisław Leszczyński, którego matce poświęcono

pierwsze wydanie pracy Kołudzkiego. Na odwrocie k. tyt. umieszczono dedykację dla królowej szwedzkiej Ulryki Eleonory, siostry króla Karola XII, od której jego polski sprzymierzeniec doznał niejednokrotnie pomocy. **Biogramy, wiersze oraz 50 portretów miedziorytniczych przedstawiających władców Polski**, od postaci mitologicznych (Lech I, Popiel) po Stanisława Leszczyńskiego. Autorem szwedzkiej edycji dzieła był pastor Johan Göstaf Hallman (1701-1757), historyk, autor prac topograficznych i poeta. Brak wydawniczy na s. 179 portretu Michała Korybuta Wiśniowieckiego (jest tylko u góry napis i ozdobna prostokątna ramka, podobnie jak w egz. opisywanym przez Estreichera). Drobne ubytki górnych części marginesów s. 193-196. Mocne otarcia opr. Miejscami zbrązowienia w tekście. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

– Podróż do Polski i Rosji –

31. **Hanway Jonas.** Zuverlässige Beschreibung seiner Reisen, von London durch Russland und Persien; und wieder zurück durch Russland, Deutschland und Holland in den Jahren 1742 bis 1750, worinnen die Grossbritannischen Handlung über die Caspische See, und überhaupt das Handlungswesen von Russland, Persien, von der Tartarey, Turkey, Armenien, China etc. mit den benachbarten und entfernten Nationen ... Nebst einer unparteyischen Historie des grossen Eroberers Nadir Kuli oder Kuli Chans ... Aus dem Englischen übersetzt. Mit vielen Landkarten nach den neuesten geographischen Beobachtungen und andern Kupfern; acc.: **Beschreibung der neuesten Reichsveränderungen** in Persien worinnen nach einer kurzen Vorstellung der persischen Monarchie von Ihrer ersten Stiftung an, die Regierungen der Schach Sultan Husseins, nebst dem Einfalle der Afghanen ... vornehmlich aber die Geschichte des berühmten Eroberers Nadir Kuli ... Hamburg und Leipzig 1754. Grund & Holle, 4°, frontispis (**miedzioryt**), s. [12], 480, [16], **tabl. ryc. 4 (miedzioryt), tabl. map i plan 7 (miedzioryt)** rozkł.), **9 ryc. w tekście (miedzioryt)**, winiety; frontispis (**miedzioryt**), [4], 428, [24], tabl. map 1 (**miedzioryt**), współopr. perg. z epoki, brzegi k. barwione. 4000,-

E. XVIII, s. 41. Pierwsze wydanie niemieckie słynnej relacji podróżnika angielskiego Jonasa Hanwaya (1712-1786). Książka stanowi **opis podróży**, jaką odbył dwukrotnie **do Rosji i Persji** w związku z prowadzonymi interesami handlowymi w latach 1743-1745 i w roku 1750. Część pierwsza dzieła zawiera wiele nowych i dotąd nieznanych w literaturze spostrzeżeń na temat Morza Kaspijskiego i mieszkańców tego obszaru oraz Persji z uwzględnieniem krajobrazów, klimatu, stosunków obyczajowych, politycznych i społecznych. Prezentuje rolę i znaczenie Morza Kaspijskiego pod względem handlowym. Ponadto **celna charakterystyka dworu carycy Elżbiety w Sankt Petersburgu, jak również opisy Rewala, Gdańska, Berlina i Drezna** przez które to miasta podróżował. Druga część dzieła dotyczy historii Persji pod Szach Sułtanem Husajnem, inwazji Afgańczyków oraz panowania kolejnych sułtanów i uzurpatorów (1687-1747). Wiarygodne opisy i narracyjny charakter dzieła pełnego osobistych przygód autora (m.in. utrata towarów na pograniczu perskim i długotrwałe zabiegi o ich odzyskanie, trapiące choroby, ataki piratów), jakie opublikował po powrocie do Londynu, uczyniły go sławnym, a pomnożony majątek pozwalał oddawać się filantropii. Komplet sztychów (ryt. m.in. Bernigeroth, C. Ritsch), przedstawiających m.in. dwór perski, widok Morza Kaspijskiego, słynny moskiewski dzwon, **plan Sankt Petersburga, mapy Rosji, okolic Astrachania i Orenburga, Morza Kaspijskiego, Persji oraz Azji** z posiadłościami tureckimi. Przybrudzenia oprawy. Wewnątrz stan bardzo dobry. **Estreicher podaje tylko jedną bibliotekę posiadającą ten druk.**

(patrz ilustracja na stronie 20)

– Astronomia –

32. **Hecker Johann.** Motuum caelestium ephemerides ab anno ae. v. M.DC.LXVI (1666) ad M.DC.LXXX (1680) ex observationibus correctis nobilissimorum Tychoonis Brahei, & Joh. Kepleri hypothetibus physicis, tabulisque Rudolphinis. Ad meridianum Uraniburgicum in freto cymbrico. Cum introductione in eas. Parisiis (Paryż) 1666. Simeonis Piget, 4°, s. [512], ilustr., rys., tabele, winiety, opr. skóra z epoki (z dorobionym współcześnie grzbietem). 4500,-

E. XVIII, s. 71. Nalepka na okł. opr.: „Domus Aquensis Societatis Jesu”. **Jan Hecker (1625-1675), gdański astronom – amator i kuzyn Jana Heweliusza**, dzięki któremu zdobywał wiedzę, a z czasem mógł jego pracownię uważać za swoją. Opisał Merkurego w pracy „Mercurius in sole seu” (Gdańsk 1672). W niniejszym dziele dokonał **obliczeń ruchów ciał niebieskich przypadające na lata 1666-1680**. Ta żmudna praca była kontynuacją podobnych publikacji wielkich astronomów zapoczątkowanych przez Johanna Keplera (za lata 1617-1628), Jacoba Bartscha (1629-1636) i Lorenza Eichstadta (1637-1665). Pierwsze wydanie tego dzieła miało miejsce w Gdańsku w 1665 r. W wykazie różnych miejscowości, gdzie badania astronomiczne mogą być przeprowadzane, autor umieścił podając ich geograficzne współrzędne: Brzeg na Śląsku, Chełmno, Elbląg, Gdańsk, Głogów, Jarosław, Kamieniec Podolski, Kołobrzeg, Kraków, Krosno, Królewiec, Lublin, Lwów, Piotrków, Sandomierz, Smoleńsk, Toruń, Warszawę, Wilno i Wrocław. Na s. 76-77 wyrwany kawałek tabeli z uszczerbkiem dla tekstu. Zbrązowienia kart przy marginesach części książki. Grzbiet po konserwacji (dorobiony). Poza tym stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz tablica XXXVIII)

33. **Hermelin Olaus.** Examen Causarum quas copiarum saxonicarum, uti vocantur dux improvisa & subdolae in Livoniam irruptioni praetexereliterisque suis divulgare voluit. B.m. (Sztokholm) 1700. B.w. (Kongl. Tryck), s. [80]; adl.:

Hermelin Olaus. Veritas a calumniis vindicata seu ex parte sacrae regiae majestatis Sueciae justissimum responsum duo nefandae artes et calumniae regis Poloniae ... B.m. 1700. B.w., s. [8], 142, [2]; acc.: **Testimonia qua in ipso libello allegantur**, 4°, s. 38, współopr. płsk. z XIX w. z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 1600,-

Poz. 1: E. XVIII, s. 161. Poz. 2: E. XVIII, s. 162. Dwa dzieła autorstwa O. Hermelina (1658-1709), szwedzkiego historyka, dyplomaty, męża stanu. Dotyczą **sporów polsko-szwedzkich, w szczególności odnoszących się do Inflant**, a zwłaszcza krytyki wrogich Szwecji działań w Inflantach hr. J.H. Flemminga, generała, dyplomaty w służbie Augusta II. Stan dobry. **Rzadkie.**

– Monumentalne dzieła Heweliusza –

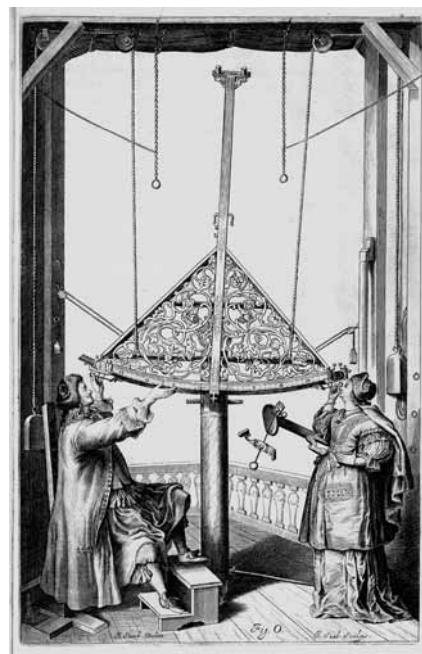
34. **Heweliusz Jan.** Machinae coelestis pars prior; organographiam, sive instrumentorum astronomicorum omnium quibus auctor hactenus sidera rimatus accuratam delineationem et descriptionem, plurimis iconibus aeri incisis illustratam & exornatam exhibens... Gedani (Gdańsk) 1673. Auctoris Typis & Sumptibus, Imprimebat Simon Reiniger. s. [8], 464; frontispis (miedzioryt), ilustr. w tekście 1 (miedzioryt), **tabl. ryc. 30 (miedzioryty sygn.)**, winiety, inicjały, finaliki; adl.:

Heweliusz Jan. Annus climactericus, sive rerum uranicarum observationum annus quadragesimus nonus; exhibens diversas occultationes, tam planetarum ..., folio. Gedani (Gdańsk) 1685. Sumptibus auctoris, Typis Dav.-Frid. Rhetii, s. [8], 24, 196, **tabl. ryc. 7 (miedzioryty, w tym 1 rozkł.)**, współopr. perg. z epoki, brzegi k. prószzone. 120 000,-

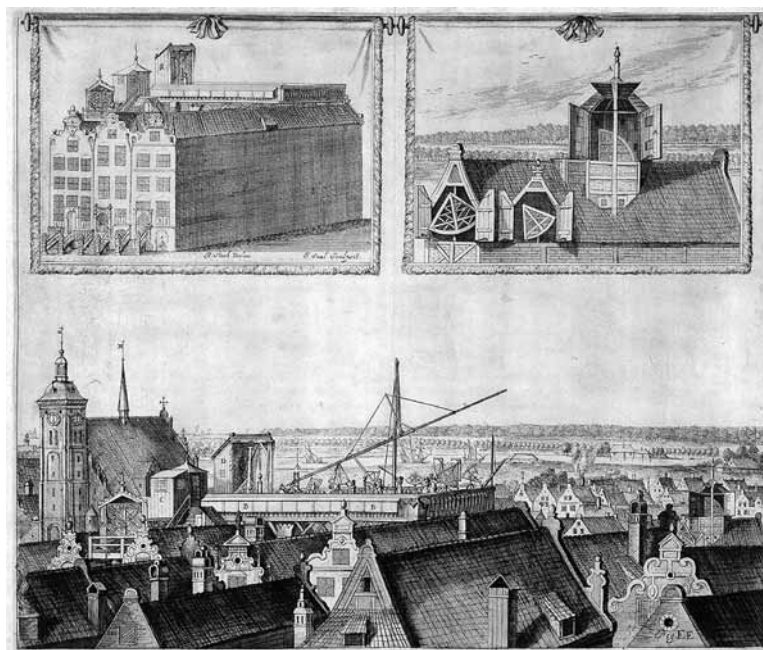
31. J. Hanway. Opis podróży do Rosji i Persji. 1754.

34. J. Heweliusz. Machinae coelestis. 1673.

E. XVIII, s. 174 i 171. **Wydanie pierwsze. Dwa wielkie, ilustrowane dzieła Jana Heweliusza.** Jan Heweliusz (1611-1687) gdański patrycjusz, piwowar i rajca, a przede wszystkim znany światu, największy po Koperniku, astronom polski. **Poz. 1: Opisanie i zaprezentowanie uczonego światu stworzonego przez siebie, w swojej kamienicy w Gdańsku, przy ul. Korzennej, obserwatorium astronomicznego,** które uczony budował i wyposażał przez lata ogromnym nakładem kosztów oraz pracy własnej. Dzieło zawiera 30 ilustracji pięknych, misternie wykonanych i bogato zdobionych przyrządów, oraz wizerunków samego Heweliusza, jak również jego małżonki podczas prowadzonych obserwacji. Rysunki wykonał gdański malarz Andrzej Stech, a według nich ryciny sztychował Izaak Saal. W sześć lat po publikacji całe instrumentarium strawił pożar. „Tylko niezwykle mu zamilowanemu Heweliuszowi do pięknej ilustracji oraz dokładności i talentowi zaangażowanych artystów zawdzięczamy tę świetną dokumentację gdańskiego obserwatorium”. Okazały frontispis, sztychowany przez J. Falcka według rysunku A. Boya, przedstawia alegorię nauki astronomii. Dzieło wytłoczone zostało w prywatnej drukarni Heweliusza. Część II „Machiny nieba” ukazała się sześć lat później, w 1679 r. **Poz. 2: Opis badań i obserwacji astronomicznych z ostatnich lat, wraz z wątkami autobiograficznymi i polemicznymi.** Tytuł odnosi się do pamiętnego roku 1679, w którym uznano teorie Heweliusza, ale też miała miejsce tragedia pożaru (który pochłonął drukarnię, obserwatorium, bibliotekę (w tym część nie sprzedanych egzemplarzy „Machiny nieba” cz. IIga). Uczony uznał ten rok za „rok klimakteryczny” swojego życia. **Ryciny, sztychowane przez Heweliusza, na podstawie własnych rysunków, przedstawiają komety i gwiazdozbiory.** Karta tytułowa ozdobiona alegorycznym widokiem Gdańska z motywami astronomicznymi. Ubytek fragmentu karty przedtytułowej bez szkody dla tekstu. Ślady przetarcia na karcie tytułowej (poz. 1) po pieczęciach nieistniejącej biblioteki elbląskiej. **Ładny egzemplarz, z mocnymi odbitkami i szerokimi marginesami, w bardzo dobrym stanie zachowania. Pierwodruki dzieł Heweliusza stanowią dużą wartość dla światowego dziedzictwa naukowego. Wyjątkowa rzadkość!!!**
Lit.: K. Targosz. Jan Heweliusz uczony – artysta. Ossolineum 1986.

(patrz tablica I oraz ilustracje powyżej i na stronie następnej)

34. J. Heweliusz. Machinae coelestis. 1673.

35. **Horatius Flaccus.** Spilimberg Bernard. Q. Horatii Flacci Carmina atque epodos commentarii quibus poetae artificium, et via ad imitationem, atque ad poetice, scribendum aperitur; acc.:

Q. Horatii Flacci Sermonum Libri quatuor, seu, Satyrarum. Epistolarum cum argumentis ad Lectoris maiorem facilitatem. Venet (Wenecja) 1584. Apud Dom. Nicolinum, 4°, k. tyt. (**miedzioryt**), k. [17], 178; 61, inicjały i finaliki w tekście, współopr. perg. z epoki. 1200,-

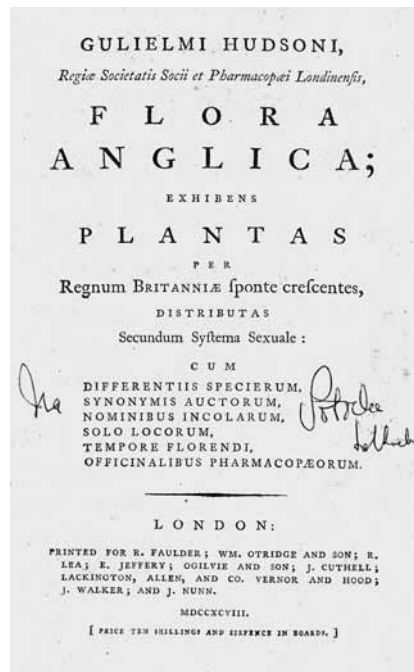
E. XXIX, s. 122. **Dzieło dedykowane Stefanowi Batoremu, królowi Polski.** Quintus Horatius Flaccus (65-8 p.n.e.), rzymski poeta, którego twórczość stanowiła szczytowe osiągnięcie klasycyzmu epoki Augusta i wywarła znaczący wpływ na poezję europejską. Zawiera: epody, pieśni i satyry oraz listy Horacego wraz z obszernym komentarzem, autorstwa włoskiego humanisty Bernardinusa Partheniusa Spilimbergiusa (1498-1589). Obejmuje 2 części, z których pierwsza złożona z trzech ksiąg zawiera epody i pieśni. Część druga z własną kartą tytułową obejmuje listy i satyry Horacego. Błędy w paginacji, ciągłość tekstu zachowana. Niewielkie ślady zalania marginesów pierwszych kart. Wpisy własnościowe na k. tyt. Ubytki przy krawędziach przedniego lica. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

36. **Hudson William.** Flora anglica exhibens plantas per Regnum Britanniae sponte crescentes, distributas... London (Londyn) 1798. Printed for R. Faulder; Wm. Otridge and Son; J. Cuthell; Lackington, Allen and. Co., 4°, s. IV, XXXII, 688, opr. skóra z epoki, brzegi k. prószone. 1600,-

35. Horacy. Dzieła. 1584.

36. W. Hudson. Flora anglica. 1798.

Autograf Izabelli Potockiej (1914-1972), żony Alfreda hr. Potockiego (1886-1958), ostatniego ordynata łańcuckiego. Wydanie drugie (wyd. pierwsze 1762 r.). Flora Anglii, w nomenklaturze łacińskiej, z indeksem nazw angielskich, autorstwa W. Hudsona (1734-1793), który **zastosował po raz pierwszy w prezentowanym dziele system Linneusza dla flory brytyjskiej**. Wprowadził też tutaj kilka nowych nazw roślin, takich jak: *carex pendula*, *mentha longifolia* czy *primula vulgaris*. Inne dzieło jego życia, słynna i wielka kolekcja owadów i roślin, została całkowicie zniszczona przez pożar na kilka lat przed śmiercią właściciela. Niewielkie pęknięcia grzbietu oprawy, poza tym stan bardzo dobry.

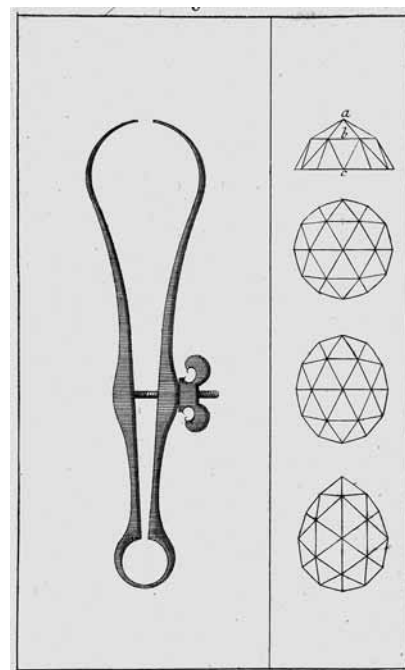
(patrz ilustracja powyżej)

- 37. Hyperius (Hyperiusz) Andreas Gerhard.** De Theologo, seu de ratione studii theologici libri IIII. Cum gemino rerum & uerborum, locorumq; Scripturae obiter explicatorum, Indice. Basileae 1559. Joan Oporin, 8°, s. 756, [87], opr. skóra na desce z epoki ze śladami tłoczeń na obu licach, z metalowymi zapinkami. 600,-

Dzieło propagujące oparcie teologii wyłącznie na Biblii. Jedna z ważniejszych prac Andreeasa Hyperiusa (1511-1564), protestanckiego kaznodziei pochodzenia francuskiego, czołowego przedstawiciela reformacji w Hesji i profesora teologii w Marburgu. Autor był zwolennikiem praktycznej teologii opartej na systematycznych naukowych studiach biblijnych. Pozostawał wielkim autorytetem dla obojga kierunków reformacji – kalwinizmu i luteranizmu, starając się propagować stworzenie struktury kościelnej stanowiącej rodzaj „władzy papieskiej” dla protestantów. Drobne marginalia i podkreślenia inkaustem z epoki. Podpis własnościowy na k. przedtyt. z 1709 r. Otarcia opr. z ubytkiem na licu tylnym. Wewnątrz stan bardzo dobry.

38. Sztandar Wielkiego Wezyra. 1683.

39. D. Jeffries. Traktat o diamentach i perlach. 1753.

38. **[Jan III Sobieski]**. Disegno dello stendardo del Primo Visir leuato sotto Vienna al seren et inuittiss Giovanni III Re di Polonia e da S. M. mandato alla S. di NS Papa Innocentio XI..., karta formatu folio wykonana w miedziorycie z ilustracją w tekście. B.m. b.r. (1683). B.w. 400,-

E. XIX, s. 434 – notuje inną, niemiecką, wersję podobnego druku autorstwa Jakuba Komarka, również z wizerunkiem sztandaru (E. XIX, s. 434). **Wizerunek i opis sztandaru Wielkiego Wezyra, zdobytego przez Jana III Sobieskiego na Turkach pod Wiedniem w 1683 roku** i przekazany papieżowi Innocentemu XI. Papież Innocenty XI (1611-1689), sprzyjający cesarzowi austriackiemu Leopoldowi I, usilnie zabiegał u Jana III Sobieskiego o pospieszenie z odsieczą Wiednia (z którego uciekł cesarz) i ratowanie chrześcijaństwa. „Walne zwycięstwo rycerstwa polskiego ocaliło Wiedeń. Jaka była wdzięczność cesarza i jego następców dla Polski, za podanie ratunku w ostatniej potrzebie, historia dostarcza dowodów” (Orgelbrand, t. XII, s. 596). Ubytek lewego, górnego rogu ze stratą dla tekstu. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

– Traktat o diamentach –

39. **Jeffries Dawid**. Traité des diamants et des perles, où l'on considère leur importance, on établit des règles certaines pour en connoître la juste valeur, et l'on donne la vraie méthode de les tailler. Paris (Paryż) 1753. Debure, N. Tillard, 8°, s. [8], XXXV, 104, **tabl. ryc. 10 (miedzioryty)**, ryc. w tekście (miedzioryt),

tabele, winiety, opr. skóra (reperowana) z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. barwione. 1800,-

Dedykowane przez wydawców księciu Ludwikowi Kondeuszowi (1740-1818) z miedziorytem herbu (ryt. C. Baquoy) w tekście po k. tyt. **Traktat jubitera o diamentach i perłach**, o ich znaczeniu, wartości oraz sposobie szlifowania. Zawiera również informacje na temat ich wykorzystania gospodarczego z poradami dla handlowców, podróżników, a nawet polityków. Przekład i uzupełnienia z j. angielskiego (z oryginału z 1750 r.) dokonał Michel Chappotin de Saint-Laurent. Tablice miedziorytnicze z przykładami szlifów diamentów. Wyklejki z epoki w większej części zach. Oprawa po konserwacji, z dorobionymi współcześnie okładzinami, z zachowaniem starego grzbietu. Wewnątrz stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

40. **Jełowicki Bożeniec Jan.** Uwagi kaznodziejskie na wielki post o zacności i pożytkach nabożeństwa do serca Jezusowego wydane ... Warszawa 1778. Druk. Schol. Piar., 8°, s. 76, [1], winiety, opr. płsk. z zach. okł. brosz. z zapisem nutowym z XIX w. 300,-

E. XVIII, s. 529. Pieczęć owalna: „Z Biblioteki Konstantego Popiela w Czaplach Wielkich”. Zbiór pięciu kazań poprzedzonych mową do kasztelana Stanisława Pruszyńskiego, zawierającą informacje genealogiczne dotyczące jego rodziny. Zagięcia narożników pierwszych kart. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

41. **Jezierski Franciszek Salezy.** Gowórek herbu Rawicz, wojewoda sandomierski. Powieść z widoku we śnie. Warszawa 1789. Nakł. i Druk. Michała Grölla, 8°, s. [2], 122, [6], winiety, opr. płsk. z epoki. 300,-

E. XVIII, s. 539. Powieść historyczna o charakterze moralizatorskim z okresu Sejmu Wielkiego, skierowana aluzyjnie przeciwko magnaterii. Franciszek Salezy Jezierski (1740-1791), dr teologii i filozofii, pisarz okresu Oświecenia, należał do aktywnych działaczy tzw. „Kuznicy Kołłątajowskiej” oraz był współtwórcą reform Komisji Edukacji Narodowej. Nieznaczne zabrudzenia na pierwszych i ostatnich kartach. Ślady po owadach. Stan dobry.

– Żurnal mód –

42. **Journal des Luxus und der Moden.** Herausgegeben von F.(riedrich) J.(ustin) Bertuch und G.(eorg) M.(elchior) Kraus. Sechster Band. Jahrgang 1791. Mit ausgemahlten und schwarzen Kupfertafeln. Weimar 1791. In der Exedition dieses Journals, , s. 688; adl:

Intelligenz-Blatt des Journals des Luxus und der Moden, 8°, s. CLXIV, **tabl. ryc. 37 (miedzioryty**, w tym 1 rozkł.), współopr. tekt. oklejona pap. ze złoc. na grzbiecie z szyldzikiem, brzegi k. barwione. 1900,-

Pierwsze niemieckie czasopismo poświęcone modzie, ukazujące się od 1786 do 1827 r. Miesięcznik stał się od razu bestsellerem, przekazywał, bowiem najnowsze reporterskie relacje z większych metropolii Europy, pokazujące aktualny stan i nowe trendy w modzie. Poruszał również zagadnienia sztuki, muzyki, architektury, literatury, historii, teatru, zdrowia, urządzania wnętrz i ogrodów, rzemiosła oraz polityki. Rocznik ukazuje najnowsze trendy mody francuskiej, angielskiej i niemieckiej z uwzględnieniem różnych detali ubioru (m.in. kapelusze) i problemów z gorsetami. Wiadomości o Rosji oraz artykuł „**O luksusie i modzie w Polsce**”. Liczne miedzioryty (w większości kolorowane) przedstawiają stroje (w tym dziecięce) powozy oraz mieszczańskie wyposażenie domu, w tym m.in. kanapę, krzesła i stoły. Otarcia oprawy. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

– Dzieło Kallimacha –

43. **Kallimach Filip.** Historia de rege Vladislao, seu clade Varnensi. Augusta Vindelicorum (Augsburg) 1519. Sigismund Grim Medici, atque Marcy Vuirsung, 4°, k. tyt. (drzeworyt), k. [58], inicjały w drzeworycie, ilustr. końcowa 1 (drzeworyt), opr. skóra współcz. z szyldzikiem na grzbiecie. 10 000,-

E. XIV, s. 21. **Wydanie pierwsze pracy historycznej napisanej dla chwały domu Jagiellonów.** Filip Kallimach (Callimachus), właściwie Filippo Buonaccorsi (1437-1496) z San Gimignano (stał Geminia na k. tyt. przy nazwisku autora) – włoski humanista, poeta i pisarz polityczny. Początkowo uciekinier polityczny z Włoch, który znalazł schronienie w Polsce w 1469/1470, wkrótce **wykładowca Akademii Krakowskiej, a z czasem sekretarz i nauczyciel młodszych synów królewskich oraz współtwórca i realizator polityki Jagiellonów** (używany przez nich do misji dyplomatycznych). Zajmował wybitną pozycję w ówczesnym środowisku intelektualnym Polski, był współzałożycielem Nadwiślańskiego Towarzystwa Literackiego, skupiającego humanistów krakowskich. Obok humanistycznej biografii biskupa Grzegorza z Sanoka pozostawił prezentowane tu dzieło będące „Historią o królu Władysławie, czyli o kłesce warneńskiej” powstałe ok. 1487 r., poświęcone ostatnim latom panowania Władysława Warneńczyka (1440-1444), z przedmową do jego brata króla Kazimierza Jagiellończyka. Wydane pośmiertnie z rękopisu, a raczej z odpisu. Jako współautor dzieła i współwydawca figuruje Sigmund Scheufler, kanonik z Frisingen, który rękopis Kallimacha „wcześniej nieumiejętnie przepisywany, z różnych błędów oczyścił”. Dzieło stanowi literacką przeróbkę „Kroniki” Jana Długosza z dodaniem licznych szczegółów z rozmaitych ówczesnych źródeł. Artyzm Kallimachowego dzieła polega na rozbudowanych dramatycznych opisach akcji (bitwy, przemarsze, oblężenia, uroczystości czy przemówienia) w połączeniu z humanistyczną dbałością o formę, dzięki zastosowanym popisom retorycznym. Na ostatniej karcie drzeworyt z herbami. Poszczególne karty ponumerowane w epoce podług dawnego ciągu kart klocka, w jakim pierwotnie się to dzieło znajdowało. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz tablica XXXIX)

44. **Kamoens Ludwik.** Luzyada ... czyli odkrycie Indyy Wschodnich. Poema w pieśniach dziesięciu. Przekładania Jacka Przybylskiego. Kraków 1790. Druk. Antoniego Grebla, 8°, s. [8], 351, [1], winiety, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie (zach. okł. brosz. wyd.). 600,-

E. XIX, s. 78. Podpis Xawerego Tomkowicza na k. tyt. i odcisk herbu w tuszu na k. przedtyt. Luiz Vaz de Camoens (1525-1580), poeta portugalski, pełnił służbę na dworze królewskim, odbył liczne podróże (Chiny, Goa, Mozambik), ogłoszony pośmiertnie przez Lope de Vegę „księciem poetów”. Luzyada, główne dzieło poety, jest pierwszą narodową epopeją portugalską, opisującą dzieje odkrycia Indii przez Vasco da Gamę. Tłumaczenie Jacka Przybylskiego, z dedykacją pełną pochlebstw dla bp Adama Naruszewicza, jest pierwszym przekładem dzieła poety na język polski. Drobne odbarwienia pap. Stan dobry.

45. **Kluk Krzysztof.** Roślin potrzebnych, pożytecznych, wygodnych, osobiwie kraiovych, albo które w kraiu użyteczne być mogą, utrzymanie, rozmnożenie, i zażycie. Tom III z figurami: O rolnictwie, zbożach, łąkach, chmielnikach, winnicach i roślinach gospodarskich. Warszawa 1781. Druk XX. Pijarów, 8°, s. [4], 363, winiety, inicjały i finaliki w drzeworycie, opr. tekt. oklejona pap., brzegi k. prószone. 600,-

E. XIX, s. 320. Całość obejmowała 3 tomy, które ukazały się w latach 1777-1781. Pierwszy polski krytyczny traktat botaniczny, autorstwa wybitnego przyrodnika doby Oświecenia Jana Krzysztofa Kluka (1739-1796). Dzieło powstało w oparciu o materiał botaniczny pochodzący głównie z Polski centralnej i Litwy; wiele roślin zostało tu opisanych po raz pierwszy, a **pionierski charakter opracowania przyczynił się do powstania polskiej naukowej terminologii botanicznej.** Oferowany

tom dotyczy głównie rolnictwa, uprawy zbóż, chmielu, sadzenia tytoniu i ziemniaków (autor radzi „kartofle mało po ogrodach hodować, a więcej na roli”). Dzieło zawiera także informacje o ogrodach oraz kwiatach i ziołach służących do ich ozdoby. W uznaniu zasług, Krzysztof Kluk otrzymał od króla Stanisława Augusta Poniatowskiego medal „Merentibus”. Błędy w paginacji (przestawienia na s. 33-48). Brak 4 tabl. ryc. (na 2 kartach). Uzupełnione górne marginesy dwóch pierwszych kart. Stan dobry.

46. Konfederacja Generalna Omnium Ordinum Regni, & Magni Ducatus Litt.

Na Konwokacji Głównem Warszawskiej uchwalona. Dnia 7 miesiąca maja, Roku Pańskiego 1764. Warszawa 1764. W Druk. XX. Schol. Piarum, folio, s. 108, [114], ryc. (**drzeworyt**), winiety, opr. skóra marm. z epoki z tłocz. na sześciopółkowym grzbiecie, brzegi k. barwione. 1200,-

E. XX, s. 21. Na k. tyt. herb Rzeczypospolitej: Orzeł Polski z Pogonią Litewską na piersi. Dokumenty sejmu konwokacyjnego obradującego w Warszawie od 7 V – 23 VI 1764, który pod łaską konfederacji generalnej z inicjatywy obozu „Famili” (ks. Czartoryskich) przeprowadził częściową reformę ustroju Polski uchwalając aż 180 konstytucji, głównie w sprawach skarbowych. Nowe prawo ograniczyło liberum veto, uporządkowało sprawy żydowskie (reforma podatków i sprawa szlachectwa neofitów), celne, miejskie i wojskowe oraz przygotowało wybór nowego króla. Strony nienumerowane zawierają Konstytucje Wielkiego Księstwa Litewskiego aprobujące konfederację generalną z manifestami szlachty litewskiej (obszerne spisy z poszczególnych województw i powiatów) oraz konstytucje z sejmu koronacyjnego z września 1764 r. Niniejszy zbiór różni się od obydwóch wydanych wersji opisanych przez Estreichera, co wynika z dołączenia doń części praw uchwalonych po elekcji króla, posiadających własną odrębną literową paginację. **Zbiór konstytucji najpóźniejszego Sejmu Rzeczypospolitej, który doprowadził do elekcji ostatniego króla Polski Stanisława Augusta.** Podklejenia karty tytułowej i kilku stron, minimalny uszczerbek grzbiету, poza tym stan bardzo dobry.

47. [Konfederacja Generalna Warszawska 1704]. Actum in Curia Regia

Varsaviensi Sabbato Ante Dominicam Cantate Proximo Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quarto. B.m. (1704). B.w., folio, s. [22], opr. płsk. współcz. 450,-

E. XII, s. 38. Akt Konfederacji Generalnej z 16 II 1704 wpisany do akt grodzkich warszawskich pod przewodnictwem prymasa Polski Michała Stefana Radziejowskiego, zawierający detronizację króla Augusta II i ogłaszający bezkrólewie. Następstwem konfederacji stał się pół roku później wybór na króla Polski Stanisława Leszczyńskiego. Zawiera spisy marszałków i deputatów z województw i ziem, które przystąpiły do konfederacji. Stan bardzo dobry.

48. Konstytucje Publiczne Sejmu Extraordynaryjnego Warszawskiego pod

węzłem Generalnej Konfederacji Obojga Narodów trwającego roku 1773. dnia 19. kwietnia zaczętego, a z limity y sześciu prorogacji w roku 1775, przy utwierdzeniu dzieł generalnych konfederacji y rozwiązaniu onychże skończonego ... uchwalone. T. 1-2. Warszawa 1775. W Druk. Scholarum Piarum, folio, k. tyt. (**drzeworyt**), s. [2], 86; 180, [8], winieta; 287, [15], winiety, współopr. płsk. z epoki, brzegi k. barwione. 4500,-

E. XX, s. 63. Na k. tyt. herb Rzeczypospolitej Obojga Narodów z królewskim herbem Ciołek Stanisława Augusta Poniatowskiego. Zbiór konstytucji sejmowych wprowadzających m.in. pierwszy rząd w Rzeczypospolitej pod nazwą Rada Nieustająca. Zawiera traktat polsko-pruski i polsko-rosyjski oraz licznie uchwalone **indygenaty i nobilitacje, a także konstytucje sądowe związane z procesami setek najznamienitszych domów szlacheckich.** Dołączono rejestry przedmiotowo-alfabetyczne do każdego tomu. Część pierwsza t. 1 w układzie dwuszpaltowym. Brak stron 7-8 i 11-18 w t. 1. Oprawa po konserwacji. Stan dobry.

49. **[Konstytucje]**. Constitucie y Uchwała Sejmu Walnego Koronnego dwuniedzielnego, w Warszawie, Roku Pańskiego 1642, dnia 11 miesiąca lutego. Warszawa 1642. W Druk. Andrzeja Piotrkowczyka, folio, k. tyt. (**drzeworyt**), s. 16, opr. płsk. współcz. 500,-

E. XX, s. 53. Na k. tyt. herb Rzeczypospolitej z królewskim herbem domu Wazów. Konstytucje Sejmu króla Władysława IV. Dotyczą m.in. spraw ziem ukraińskich i wschodnich oraz żydowskich. Stan bardzo dobry.

50. **[Konstytucje]**. Constitucie Sejmu Walnego Koronnego sześćniedzielnego Warszawskiego, Roku Pańskiego 1643, dnia 12 miesiąca lutego. Warszawa 1643. Druk. Piotra Elerta, folio, k. tyt. (**drzeworyt**), s. 26, opr. płsk. współcz. 500,-

E. XX, s. 53. Na k. tyt. herb Rzeczypospolitej z królewskim herbem domu Wazów. Konstytucje Sejmu króla Władysława IV. Dotyczą m.in. spraw podatkowych, obrony Smoleńska, pogłównego żydowskiego i uregulowania spraw ukraińskich. Minimalne ślady zalania na marginaliach. Poza tym stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

51. **[Konstytucje]**. Constitucie y Uchwała Sejmu Walnego Koronnego dwuniedzielnego, w Warszawie, Roku Pańskiego 1655, dnia 19 maja odprawowanego. Warszawa 1655. U Wdowy y Dziedziców Piotra Elerta, folio, k. tyt. (**drzeworyt**), s. 40, opr. płsk. współcz. 600,-

E. XX, s. 55. Na k. tyt. herb Rzeczypospolitej z królewskim herbem domu Wazów. Konstytucje Sejmu króla Jana Kazimierza z okresu wojen kozackich, tuż przed „potopem” szwedzkim. Na k. 5 na marginesie zapiski z epoki. Drobne zabrudzenia na kilku kartach, poza tym stan bardzo dobry.

52. **Kowalski Wierusz Franciszek**. Żeglarz fortunny w starożytny Łodzi Wielmożnych Ichmościów Panów, PP. Rogalińskich dwojakim morzem płynący; pod zbawiennym żagle do portu wieczności przystępujący przez ... kazaniem pogrzebowym wystawiony. Poznań 1665. W Druk. Dziedziców Wojciecha Regulusa, Druk. Wojciech Młodziejewicz, 4°, s. [30], herb (**drzeworyt**), winiety, opr. ppł. współcz. 600,-

E. XX, s. 174-175. Na odwrocie k. tyt. herb Łodzi rodu Rogalińskich i Szoldrskich w drzeworycie z czterowerszem. Dedykowane zmarłemu Władysławowi Rogalińskiemu, kasztelanowi nakielskiemu, z mową pogrzebową na jego cześć, zawierającą elementy biograficzne senatora i jego syna Kazimierza, pisarza ziemskiego poznańskiego. Egz. mocno przycięty. Stan dobry.

– Opis ziem polskich i pruskich –

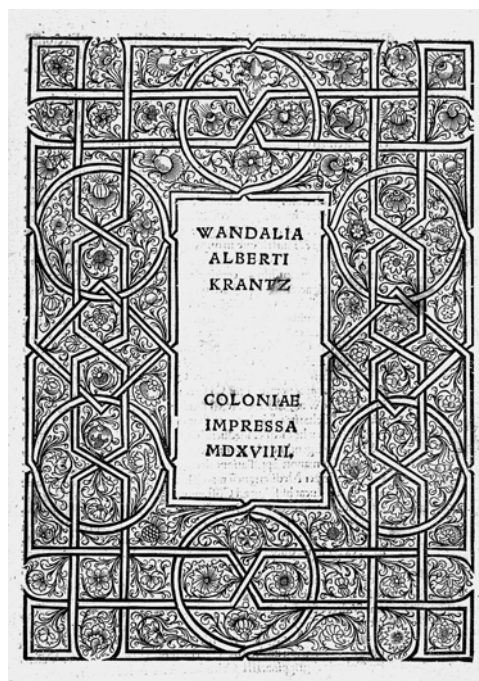
53. **Krantz Albert**. Wandalia in qua de Wandalorum populi et eorum patrio solo, ac in Italiam, Galliam, Hispanias, Aphricam, et Dalmatiam, migratione: et de eorum regibus, ac bellis domi forisque gestis... Coloniae Agrippinae (Kolonja) 1519. J. Soter, folio, s. [12], [481], drzeworyt, opr. późnogotycka, skóra ze śladami ślepych tłocz. na obu licach, częściowo zachowane metalowe zapinki ze sk. paskami. 7500,-

E. XX, s. 218. **Postinkunabul. Wydanie pierwsze. Wybitne opracowanie historyczne dotyczące terenów obecnej Polski i Niemiec.** Na dziele tym bazowali późniejsi kronikarze Kromer,

50. Konstytucje sejmowe. 1643.

53. A. Krantz. Opis ziem polskich. 1519.

Strykowski i Gwagnin. Ze względu na dużą poczytność wydano ją powtórnie w 1575 r. wydodrębiając dzieje Polski pod nowym tytułem „Poloniae, gentisque et Republicae Polonicae descriptionis”. Autor Albert Krantz (1450-1517), niemiecki historyk, rektor Uniwersytetu w Rostocku pozostawił po sobie liczne dzieła historyczne, charakteryzujące się wyjątkową bezstronnością i wszechstronnością badań. Drzeworyt tytułowy w ornamentyce orientalnej będący typowym przykładem przejścia włoskich form sztuki. Miejscami niewielkie ślady zalania na marginesach i narożnikach oraz otarcia oprawy. Stan dobry. **Źródłowa praca dotycząca historii północnej, środkowej i wschodniej Europy oraz dziejów miast hanzeatyckich.** Grzbiet fachowo dorobiony później. **Rzadkie polonicum.**

(patrz ilustracja powyżej)

– Sławne kroniki Polski i Czech –

54. **Kromer Marcin.** De origine et rebus gestis Polonorum libri XXX tertium ab auctore diligenterrecogniti. Funebris eiusdem auctoris oratio, Sigismundi regis uitam compendiose complexa & aliquotiesiam prius edita. Basileae (Bazylea) 1568. Ex Officina Oporiniana, s. [10], 468, [63], tabl. rozkł. 1, **portrety 2 (drzeworyty)**, inicjały ozdobne; adl.:

Dubravius Johann. Historia boiémica a CLV Thoma lordano medico nouis genealogiarum, episcoporum, rerum, ducum catalogis necessariis quine-

tiam annotationibus sic ornata & illustrata, ut nunc demum edita dici possit. Basileae (Bazylea) 1575. Apud Petrum Pernam, s. [46], 327, [25], tabl. rozkł. 1; adl.:

Silvius Aeneae. (Piccolomini Bartolomaeus). De Bohemorum et ex his imperatorum aliquot origine ac gestis. Ad illustrissimum principem & dominium Alfonso regem Aragonum historia. Basileae (Bazylea) 1575. Per Petrum Pernam, s. 83, folio, współopr. skóra z epoki, wzór radełkowy, zwięzy wypukłe, zapinki mosiężne. 18 000,-

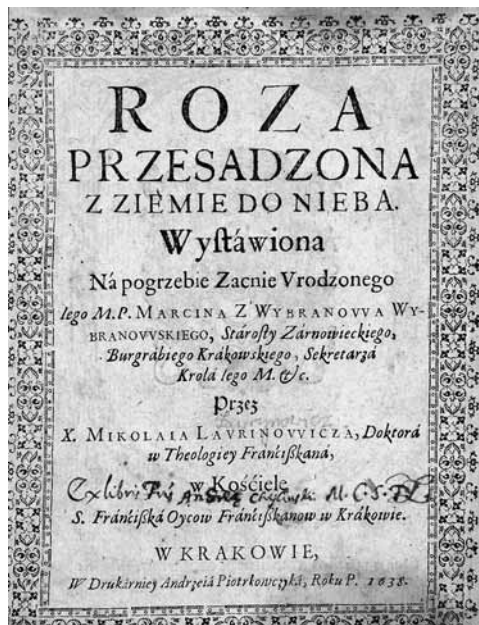
Poz. 1. E. XX, s. 280. **Słynna „Kronika polska” M. Kromera, opisująca dzieje Polski** od czasów zamierzonych doprowadzone do śmierci i pogrzebu w 1506 r. króla Aleksandra Jagiellończyka. Na karcie tytułowej drzeworytowy herb Rzeczypospolitej z cyfrą **Zygmunta Augusta, któremu dedykowane jest całe dzieło i którego portret znajduje się na odwrocie karty tytułowej. Drugi portret drzeworytniczy przedstawia Zygmunta Starego.** M. Kromer, pochodzący z rodziny mieszczańskiej z Biecia, ukończył Akademię Krakowską, studiował prawo w Bolonii oraz teologię w Rzymie. Po powrocie do Polski, przez jakiś czas był sekretarzem królewicza Zygmunta Augusta, który, po wstąpieniu na tron, obsypał go zaszczytami i używał, jako posła w najważniejszych sprawach dyplomatycznych. Był orędownikiem spraw polskich na sejmach Rzeszy i na Soborze Trydenckim. Po śmierci prymasa Hozjusza w 1579 roku został biskupem Warmii. Wtedy też wycofał się z życia publicznego, poświęcając się dziejopisarstwu. Z licznych jego prac największą wartość przedstawia oferowana „Kronika”. Wydane po łacinie **dzieło** (wyd. 1-sze 1555 r.) **wzbudziło zachwyt i podziw w kołach intelektualnych Zachodu. Przeznaczone dla obcych, ukazywało moc państwa polskiego, głosiło jego chwałę i wielkość w przeszłości. Wpływ Kromera na polską historiografię był tak ogromny, że wszystkie całościowe syntezy naszych dziejów, aż do Naruszewicza, opierały się na nim.** Poz. 2. i 3 to dzieła poświęcone dziejom Czech, **z wieloma fragmentami dotyczącymi Polski.** Poz. 2: E. XV, s. 350. Dzieło autorstwa Jana Dubraviusa (1486-1553), biskupa Ołomuńca. Poz. 3: E. XXVIII, s. 96 (wspomina o tym dziele). Autor, kardynał Piccolomini (1405-1464), późniejszy papież Pius II, był zaangażowany w sprawy polskie i korespondował z królem Kazimierzem Jagiellończykiem, pragnął wciągnąć Polskę do ligi anty-tureckiej, był tłumaczony na język polski. Piękna, bogato dekorowana oprawa renesansowa w pełną skórę z plaketami na obu okładzinach, i wzorem radełkowym o motywach roślinnych i portretowych. Ślady zalania marginesów w trzecim dziele, drobna konserwacja 1 tabeli, skóra zapinek wymieniona, poza tym stan bardzo dobry. **Rzadki zespół trzech dzieł historycznych ściśle związanych z Polską. Ładny egzemplarz.**

(patrz tablica XXXIX)

55. **Lacombe Jacques.** Abrégé chronologique de l'histoire du nord, ou des états de Dannemarc, de Russie, de Suède, de Pologne, de Prusse, de Courlande ... T. 1-2. Paris 1762. Nakładem Jean'a-Thomas'a Herrissant'a, 8°, s. VIII, 656, [4], 730, [1], opr. skóra z epoki ze złoc. i tłocz. na grzbiecie. 900,-

E. XXI, s. 19. Wydanie pierwsze ułożonej chronologicznie historii państw nadbałtyckich autorstwa księgarza i adwokata francuskiego J. Lacombe'a (1724-1811). Tom 1-szy poświęcony jest Danii i Rosji, tom 2-gi zaś Rosji i Polsce, której historia prezentowana jest od czasów Leszka I do panowania Augusta III włącznie. Duże fragmenty dzieła poświęcone Prusom i Kurlandii. Stan bardzo dobry. **Piękny egzemplarz.**

56. **Laurinowicz (Ławrynowicz) Mikołaj.** Róża przesadzona z ziemi do nieba. Wystawiona na pogrzebie zanie urodzonego lego M.P. Marcina z Wybranowa Wybranowskiego, starosty żarnowieckiego, burgrabiego krakowskiego, sekretarza Krola lego M. etc. Kraków 1638. Druk A. Piotrkowczyka, 4°, s. [32], ilustr. (drzeworyt), opr. kart. 900,-

56. M. Ławrynowicz. Mowa pogrzebowa. 1638.

57. S. Lauterbach. Królowie Polski. 1727.

E. XXI, s. 125. Podpis: „Exlibris „Pius Anselm Chyliński...” z epoki. Na odwrocie karty tytułowej drzeworytowy herb Poray Wybranowskich. Kazanie pogrzebowe dedykowane Zygmunтови z Wybranowa Wybranowskiemu, stolnikowi warszawskiemu i królewskiemu dworzaninowi, który zapewne sfinansował edycję druku. Panegiryk na cześć Wybranowskich z krótkimi informacjami o rodzie. W kilku miejscach zaznaczenia inkaustem z epoki. i zbrązowienia na górnych marginesach. Egz. nieco przycięty. Stan dobry.

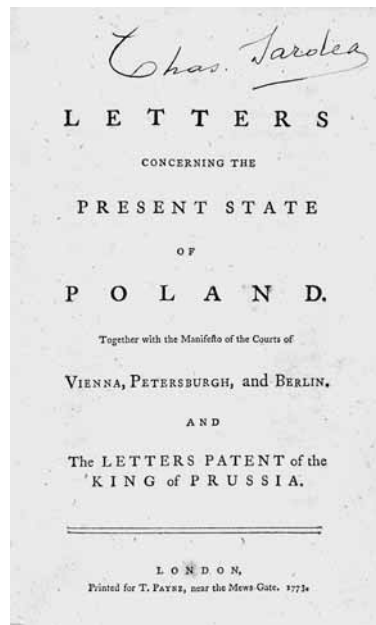
(patrz ilustracja powyżej)

57. **Lauterbach Samuel Fryderyk.** Pohnische Chronicke, oder historische Nachricht von dem Leben und Thaten aller Herzoge und Könige in Pohlen, von Lecho an bis auf jetzt glorwürdigst Regierende Königliche Maiestät Augustum II... Frankfurth und Leipzig (Frankfurt i Lipsk) 1727. Druk Georga Marcusa Knochena, 4°, s. [22], 796, [24], w tekście **49 medalionów (miedzioryty)** z wizerunkami polskich władców, winietki ryt. 2 (miedzioryty) opr. pperg. 2000,-

E. XXI, s. 128. Pierwsza niemieckojęzyczna historia Polski S.F. Lauterbacha (1662-1728), teologa i historyka, pastora ewangelickiego związanego ze Wschową, ucznia Krzysztofa Hartknocha, (wydawcy m.in. prac z zakresu historii Polski), od którego przejął zamiłowanie do dziejów ojczystych. **Dzieje książąt i królów Polski od Lecha do Augusta II, ozdobione ich portretami.** Dzieło oparte na różnych źródłach, obiektywne, powołujące się na liczne autorytety naukowe. Autor nie krył swego krytycznego stosunku do Niemców, wyrażał troskę o losy Polski, walcząc niejednokrotnie z niesprawiedliwymi sądami wyrażanymi przez niemieckich kronikarzy. Przetrwiał w świadomości Polaków, jako człowiek o duchowości luterńskiej obdarzony polskim patriotyzmem. Miedzioryty wydawniczo wycięte z arkusza i wklejone w przygotowane do tego celu ramki drzeworytnicze. Dwie

58. Ucieczka Stanisława Leszczyńskiego z Gdańska. 1734.

59. J. Lind. Sytuacja Polski. 1773.

winiетки z herbem Polski, Litwy i Saksonii Wettynów oraz wizerunkiem sali sejmowej. Karta tyt. konserwowana (z niewielkimi ubytkami). Brak portretu Fryderyka Augusta (Augusta II). Założenia w tekście, nieznaczne zalanie na marginesach. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

58. **[Leszczyński Stanisław].** Konung Tanislai skrifwelse til en af dess maenner: innerhallandes sannfaerdeliga omstaendigheterne om hans retirade utut Dantzig. Oefwersatt utur tyska spraket. Stockholm (Sztokholm) 1734. W drukarni Joh. L. Hornr'a, 4°, s. 16, winieta i finalik w miedziorycie, opr. tektur. XIX-wieczna z wytłoczonym tytułem na grzbiecie. 400,-

E. XXI, s. 227. Historia ucieczki króla Stanisława Leszczyńskiego z oblężonego Gdańska do Kwidzyna w 1734 roku w czasie jego walki o tron Polski. Tekst w języku szwedzkim tłumaczony z języka niemieckiego. W kilku miejscach odręczne zapiski z epoki, odnoszące się do takich miejscowości jak Gdańsk, Malbork i Kwidzyn. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

59. **[Lind John].** Letters concerning the present state of Poland. Together with the Manifesto of the Courts of Vienna, Petersburg, and Berlin. And the letters patent of the King of Prussia. London 1773. Printed for T. Payne... , 8°, s. XV, [1], 36, [2], 64, [4], 95, [1], IV, 140, opr. płsk. ze złoc. sztyldzikiem na grzbiecie. 4500,-

E. XXI, s. 283. Superexlibris: „Leeds” oraz wpis piórem „from the Library of the Duke of Leeds”. **Wydanie pierwsze. John Lind** (1737-1781), duchowny anglikański, po przyjeździe do Polski i porzuceniu stanu duchownego, **radca króla Stanisława Augusta**, a także dyrektor nauk w Szkole Rycerskiej. Powróciwszy na stałe do Anglii, został królewskim mentorem, a potem jego agentem. Z inspiracji Stanisława Augusta zorganizował i kierował polskim ośrodkiem propagandowym w Londynie, który rozwinął szeroką akcję w okresie pierwszego rozbioru Polski. Zaangażował się w obronę stanowiska króla, czego dobitnym dowodem jest poniższy druk, w którym wyłożył stanowisko króla i praw polskich. Współpracował też z Gerardem de Raynaval, byłym konsulem francuskim w Gdańsku, a także z Feliksem Łoyką i Aleksandrem Husarzewskim, zwalczając piórem kłamliwe poglądy o Polsce, Gdańsku i królu. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 60. Lipiński Augustyn.** Kazanie na uroczystych exekwiach za nieśmiertelney pamięci Ludwikę Maryą z królowny francuzkiej karmelitkę bosą w kościele WW. PP. tegoż zakonu. Dnia pierwszego lutego miane przez ... Warszawa 1788. B.w. 8°, s. [8], 31, [1], winiety, opr. płsk. współcz. 200,-

E. XXI, s. 304. Kazanie autorstwa kanonika płockiego i jezuitę, dedykowane Elżbiecie z ks. Ponia-towskich kasztelanowej i hetmanowej Janowej Klemensowej Branickiej (1730-1803), opiekunce artystów i kolekcjonerce ksiąg w swym pałacu w Białymstoku. Zawiera wiele ciekawych szczegółów z życia bogobojnej wnuczki króla Stanisława Leszczyńskiego, Ludwiki Marii (1737-1787), córki Ludwika XV, i Marii Leszczyńskiej. Stan dobry.

- 61. Militärischer Kalender auf das Jahr 1797.** Mit 12 Bildnissen preußischer Generale, 2 historischen Vorstellungen von hrn. D. Chodowiecki und 7 Kupfern zur Geschichte der Artillerie des hrn. General von Tempelhoff. Berlin b.r. (1796). Johann Friedrich Unger, s. [36], 116, [2], 96, [160], **tabl. ryc. 21 (miedzioryty,** w tym 1 rozkł.) 10,5 cm, opr. kart. oklejany pap., brzegi k. złoc. 800,-

Kalendarz zawiera życiorysy pruskich generałów, historię artylerii oraz genealogię książąt i głów panujących w Europie (z Polski Michał Hieronim Radziwiłł, Stanisław Poniatowski). Zamieszczono **12 miedziorytów** omawianych generałów, **7 miedziorytów ilustrujących historię artylerii** (różne formacje wojskowe, armata), oraz **2 miedzioryty** sygnowane przez **Daniela Chodowieckiego** (1726-1801), pochodzącego z Gdańska, sławnego malarza i rysownika. Nieznaczne otarcia i zabrudzenia oprawy, oprócz tego stan bardzo dobry.

- 62. Mościcki Mikołaj.** Nauka o świętych reliquiach y o odpustach wszystkim prawdziwym krześcijanom do czytania y wiedzenia barzo potrzebna. Przez F. N. [icolaus] M.[oscinensis] Ord. Praed. (Kraków 1626. Druk. Franciszek Cezary), 4°, k. tyt. (**drzeworyt**), s. [20], winiety, opr. pł. współcz. 350,-

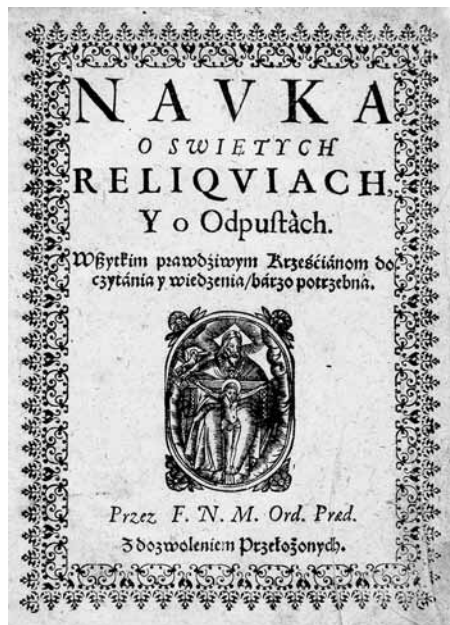
E. XXII, s. 585. Mikołaj Mościcki z Mościsk (1474-1532), dominikanin, moralista i jeden z pierwszych autorów w Polsce traktatów o ascetyzmie. Na k. tyt. symboliczne ujęcie Trójcy Św. Drobne zabrudzenia pierwszych kart. Poza tym stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

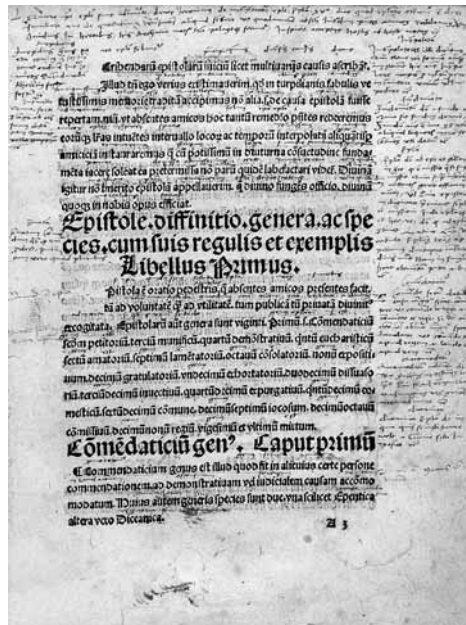
– Druk Hallera –

- 63. Negro Francesco (Niger Franciscus).** Compendiosa ars de epistolis artificiose exarandis. Impressum Cracouie (Kraków) 1508. (Joannis Haller), 4°, k. [46] (kustosze a-c6, d8, e4, f-g6, n4), opr. skóra współcz. 4000,-

62. M. Mościcki. O relikwiach. 1626.

63. F. Negro. Podręcznik wymowy. 1508.

E. XXIII, s. 154. **Podręcznik reguł pięknej wymowy, czyli sztuki retoryki, w bardzo rzadkim wydaniu słynnej krakowskiej oficyny Jana Hallera.** Francesco Negro (ok. 1452-po 1523), profesor filozofii i teoretyk humanizmu z Wenecji, działający w Dalmacji i na Węgrzech. Prace tego autora m.in. o erudycji i sztuce pisania listów były wydawane w latach 1510-1521 w oficynach Hallera, Szarfenberga i Wietora w Krakowie oraz w Wiedniu. Estreicher błędnie przypisał autorstwo tego dzieła innemu autorowi o zbliżonym nazwisku – Francesco Niger Bassanensis. Liczne marginalia z epoki (na marginesach kart i w tekście) inkaustem. Dwie brakujące pierwsze karty o kustoszach „a-a2” uzupełnione późniejszą kopią. Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

– Portrety królów polskich –

64. **Neugebauer Salomon.** Kunstreiche, eygentliche Bildnüssen und Contrafeyt aller und jeder Fuersten und Koenige in Polen von dem uralten Lecho an biss auff die jetztregierende koenigliche Majestat Sigismundum III. Francofurti ad Moenum (Frankfurt nad Menem) 1626. Jacobi de Zettner, 4°, k. tyt. (miedzioryt), s. [4], 191, **rycin w tekście 44 (miedzioryty)**, opr. skóra współcz. ze złoc. i szyldzikiem na grzbiecie. 4500,-

E. XXIII, s. 87. **Życiorysy władców i królów polskich, wraz z 44 półstronicowymi portretami wykonanymi w miedziorycie, od Leszka I do Zygmunta III Wazy.** Cieszące się wyjątkową poczytnością dzieło, które pierwotnie ukazało się po łacinie w 1620 roku, napisał pruski historyk Salomon Neugebauer (de Cadano, zm. 1615), rektor szkoły w Kocku, znany w Europie ze swych dzieł poświęconych historii Polski. Wyjątkowo ozdobna strona tytułowa, przedstawiająca sztychowane

w barokowych ramach posągi Leszka I i Zygmunta III. Zalanie kilkunastu kart, niewielkie zażółcenie papieru, ślady po atramencie na ostatniej niezadrukowanej stronie, poza tym stan dobry. Rzadkie, szczególnie w wersji niemieckiej.

(patrz tablica XLI)

– Starożytny Rzym –

65. **Notitia utraque cum Orientis tum Occidentis ultra Arcadii Honorique Caesarum tempora...** Praecedit aute D. Andreae Alciati libellus, De magistratib. ciuilibusque ac militaribus officiis... Cui succedit descriptio urbis Romae... et altera urbis Constantinopolitanae incerto autore... Basileae (Bazylea) 1552. H. Froben, folio, k. [108], **drzeworytów w tekście 106**, opr. skóra z epoki na desce z tłocz. 6500,-

Wydanie pierwsze. Opis Imperium Rzymskiego pod względem politycznym, militarnym, a także od strony życia codziennego w okresie po jego podziale na część wschodnią i zachodnią. Zawiera kompletny wykaz dworskich, cywilnych i wojskowych urzędów z ich godnościami oraz obrazowo przedstawionymi godłami. Dokładny przegląd cesarski sił zbrojnych na przełomie IV i V w. Dzieło uważane przez niektórych badaczy za **przykład pierwszego zachowanego rocznika wojskowego oraz spisu garnizonów wojsk**. W przedmowie nawiązano do zasłużonego dla oficyny J. Frobena, zmarłego w 1547 r. humanisty Beatus Rhenanus i jego utworu „Illyrici proviciarium ... descriptio”. Zamieszczono również: „De magistratibus, civilibusque et militaribus officiis” (Andreas Alciatus), opis Rzymu i Konstantynopola (Publius Victoris), ważny anonimowy tekst „De rebus bellicis” z rycinami przedstawiającymi maszyny wojenne oraz dysputę Hadriana z Epiktetem. Pięknie wydane **dzieło ozdobione 106 drzeworytami (w tym liczne całostronicowe)**, wykonanymi prawdopodobnie przez bazylejskiego malarza i drzeworytnika Konrada Schnitta (dwa sygnowane monogramem „C.S.”). Ryciny przedstawiają: widoki i Konstantynopola), sceny alegoryczne, rodzajowe, portrety, wojskowe i cywilne godła omawianych prowincji, oręż, fortece, monety i maszyny wojenne. Książka już przez współczesnych uważana była za wybitne osiągnięcie w dziedzinie łączenia druku z obrazem. **Oprawa renesansowa skórzana z tłoczonymi elementami florystycznymi**. Grzbiet po niewielkiej konserwacji, ślady niewielkiego zalania, marginesy ostatnich czterech kart reperowane (bez straty tekstu). Stan dobry. **Rzadkie**.

(patrz tablica IV)

66. **Payen J. Les voyages de monsieur Payen, ou sont contenues les descriptions d'Angleterre, de Flandre, de Brabant, d'Hollande, de Dennemarc, de Suede, de Pologne, d'Allemagne & d'Italie...** Paris (Paryż) 1663. Estienne Loyson, 12°, s. [10], 152, [15], opr. perg. z epoki. 2000,-

Wydanie pierwsze. E. nie notuje tej edycji, przytacza inną wersję dzieła z tegoż roku oraz wydanie drugie z 1667 roku. Mało znany w literaturze i bibliografiach opis podróży do licznych krajów Europy, w tym Polski, autorstwa oficera francuskiego, z uwzględnieniem aspektów aktualnej polityki kraju, jego administracji, cech narodowościowych, z pożytecznymi wskazówkami dla podróżujących. Fragment dotyczący Polski zawiera **opis Gdańska, Torunia, Warszawy, Krakowa i Kazimierza**. Niewielka plama po atramencie na k. tyt. (bez szkody dla tekstu), poza tym stan dobry. **Bardzo rzadkie**.

– Drzeworyty H. Schäußeina –

67. **Pfinzing Melchior. Der aller – durchleuchtigste Ritter oder ... gross – Thaten, Abentheuer, ... Heldens Maximiliani I ... unter dem Nahmen Theur – Danck zu**

offentlichem Druck befoerdert... Augsburg 1679. Bey Matthias Schultes, folio, frontispis (**miedzioryt**), k. [5], CXVII (w tym **117 drzeworytów w tekście**), [2], 36, liczne finaliki w tekście, oprawa artystyczna współcz. sygnowana „Marek Hoffman – Warszawa”, brzegi k. barwione. 8000,-

Poemat alegoryczny (wydany pierwotnie w 1517 roku), osnuty na kanwie przygód dzielnego rycerza Theuerdancka, nawiązujący do ślubu cesarza Maksymiliana I z księżniczką Marią de Bourgogne i zakończony rozdziałem sławiącym panowanie cesarza. **Dzieło ilustrowane 117 półstronicowymi drzeworytami autorstwa Hansa Schäufeleina (ok. 1483-1539/40), wybitnego ucznia Dürera, którego prace ze względu na wielki kunszt były często przypisywane samemu Dürerowi.** „Przejęta od Dürera żywość narracji i dramatyzm sprawiają, że jego ryciny stanowią ważny etap w rozwoju grafiki a jego prace stały się chętnie wykorzystywanymi wzorami. Był on też współtwórcą augsburskiej ornamentyki renesansowej, która swój najpełniejszy wyraz znalazła właśnie w drukach mających uświetnić panowanie cesarza Maksymiliana” (w: M. Bóbr, Mistrzowie grafiki europejskiej od XV do XVIII wieku, 2000 r.) Dekoracyjna karta frontispisowa w miedziorycie sygnowana J.R.S., przedstawiająca scenę z turnieju rycerskiego. Brak ostatnich 22 kart tekstu, ryciny w komplecie. Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz tablica XXXVIII)

68. **Polignac Melchior.** Copia listu J.M.X. Opata de Polignac do J.M.P. Chasteau-Neuf, margrabiego de Castagneres, posła francuzkiego w Konstantynopolu. (Z Willanow 29. Septembr. 1695). B.m. b.r. (1695/1696). B.w., folio, s. [8], opr. brosz. 180,-

E. XXIV, s. 447. Tytuł i tekst równolegle w języku polskim i francuskim w różnym kroju czcionek. Druk polityczny przedsejmowy będący atakiem na próżniacze życie wojska Rzeczypospolitej na granicy z Turcją. Melchior de Polignac (1661-1742), z pochodzenia Włoch, późniejszy kardynał, był od 1693 r. francuskim posłem w Warszawie prowadzącym aktywną politykę. Ślady składania. Stan dobry.

– Biografie sławnych ludzi –

69. **Promptuarium Iconum Insigniorum a primo seculo hominum, subiectis eorum vitis, per compendium ex probatissimis autoribus desumptis.** Lugdunum (Lyon) 1553. Guillaume de Rouillo, 4°, s. [8], 176, 247, [8], liczne ilustr. (**miedzioryty**), opr. renesansowa skóra na desce ze ślepymi tłoczeniami na obu licach. 4800,-

Nieaktualne pieczęcie własnościowe. Obejmuje około ośmiuset krótkich biogramów sławnych ludzi od czasów antycznych (wliczając w nie biblijne) aż po Henryka II, króla Francji. **Biografie ilustrowane przeszło 800 miedziorytami na kształt starożytnych medali.** Obrazowi króla Henryka II towarzyszy łaciński czterowiersz autorstwa Charlesa Fontaine. Kuriozalna alegoryczna ilustracja, ozdabiająca kartę tytułową części 2 jest prawdopodobnie dziełem George'a Reverdy, któremu należy przypisać również pewną ilość portretów. Według hipotezy Henri Bouchot za autora pozostałych wizerunków może uchodzić Corneille de Lyon. Medaliony najstarszych królów Francji zaczerpnięto z dzieła „L' Epitome gestorum Ivii. regum Franciae de 1546”. Notatki rękopiśmienne na wyklejkach z epoki. Oprawa reperowana (dorobiony grzbiet), wewnątrz stan bardzo dobry.

(patrz tablica IV i ilustracja na stronie 37)

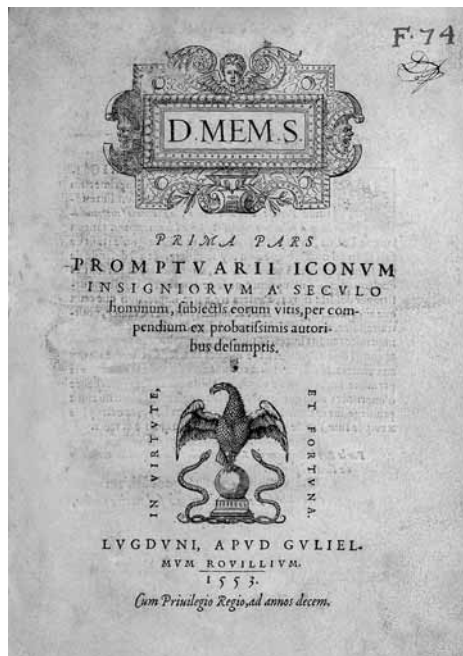

70. S. Pufendorf. Widoki miast polskich. 1697.

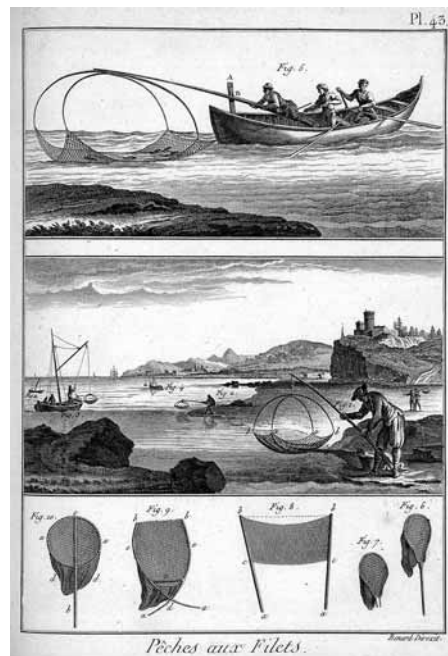
– Widoki polskich miast –

70. **Pufendorf Samuel.** Histoire du règne de Charles Gustave Roy de Suède comprise en sept commentaires enrichis de tailles douces. Traduite en François sur le latin de ... avec trois indices. Nuremberg (Norymberga) 1697. Christophle Riegel par Knorz Imprim., folio, frontispis ryt., s. [10], 432; [5], 438-752, 35, [9], **tabl. portretów 12 (miedzioryty), tabl. ryc. 115 (miedzioryty rozkł.)**; winiety i winietki ryt. (miedzioryty), 2 wol., opr. skóra z epoki, wewnątrz złocena dublura, grzbiety sześciopłowe ze złoc. i tłocz. florystycznymi, brzegi k. barwione. 30 000,-

E. XXV, s. 402. **Wydanie pierwsze.** Wspaniałe pod względem edytorskim dzieło, dające obraz panowania króla szwedzkiego Karola X Gustawa (1622-1660). Z uwagi na to, że panowanie jego obejmowało lata najazdu szwedzkiego na Polskę, duże partie książki poświęcone są sprawom polskim i stanowią cenne źródło z zakresu historii Polski z lat 1655-1660. Książka ozdobiona pięknymi miedziorytami wykonanymi przez wybitnych sztycharzy europejskich według rysunków Eryka Dahlbergha (1629-1703), inżyniera, kwatermistrza i rysownika, który towarzyszył królowi szwedzkiemu w działaniach wojennych. **Spośród 115 tablic sztychów 55 odnosi się do Polski. Przedstawiają one widoki miast (m.in.: piękna panorama Warszawy, Krakowa, Torunia, Gdańska, Szczecina, Brześcia Kujawskiego, Bydgoszczy, Grudziądza, Piotrkowa, Pułtuska, Kruszwicy, Sandomierza czy Zakrocymia), plany miast (m.in.: Warszawy, Gdańska, Elbląga) oraz sceny historyczne (m.in. przysięga magnatów polskich królowi szwedzkiemu na przedpolach Krakowa, poselstwo polskie u Karola Gustawa pod Kołem, spotkanie szwedzkiego króla z księciem siedmiogrodzkiem Jerzym Rakoczym w pobliżu Ćmielowa) i bitewne (m.in. pod Gnieznem, Gołębim, Filipowem, Opoczmem, Tczewem czy trzydniowa bitwa pod Warszawą).** Działalności Dahlberga zawdzięczamy plany czy wizerunki wielu nieistniejących bądź zrujnowanych już obiektów zniszczonych przez armię szwedzką (m.in. **pałace** Warszawy, **zamki** w Golubiu, Iłży, Janowcu, Łowiczu, Pińczowie, Świeciu, Tęczynie, Ujeździe, Wiśniczu, Zawichoście czy Złotowie). W części dotyczącej kampanii króla szwedzkiego w Danii na uwagę zasługują wspaniałe rozkładane panoramy bitew morskich. Sztychy według rysunków Dahlberga zadziwiają do dziś dbałością o najdrobniejsze nawet szczegóły, takie jak broń, ubiory, uzbrojenie, rasy koni itp. Oferowany egzemplarz jest bardziej poszukiwanym wariantem wydania, zawierającym, zamiast planu, rozkładany widok Krakowa. Piękna mapa Polski z herbami poszczególnych ziem. Majstersztykiem sztuki graficznej jest zamieszczona w dziele odbita z 13 płyt miedzianych, prawie 5-metrowa scena uroczystości pogrzebowych Karola X Gustawa, ukazana na tle wspaniałej panoramy Sztokholmu. W tekście wizerunki medali oraz liczne ryt. inicjały, finaliki, winiety i winietki. **Książka uznawana za podstawowe źródło ikonograficzne wyglądu miast polskich, strojów mieszkańców oraz zasad sztuki wojennej tamtych czasów.** Wyklejki barwne

69. Encyklopedia sławnych ludzi. 1553.

73. Rybołówstwo. 1793.

z epoki. Egz. zawiera na końcu często brakujący spis rycin. Gdzieniegdzie drobne zaplamienia, zażółcenia czy zbrązowienia pap., głównie w partii tekstu, kilka ryc. podklejonych. Otarcia krawędzi opr. i nadpęknięcia przy krawędzi grzbietu. Poza tym stan dobry.

(patrz tablica XL oraz ilustracja na stronie poprzedniej)

71. **Rétif de la Bretonne (Rétif de La Bretonne) Nicolas Edme.** Le paysan perversi, ou les dangers de la ville; Histoire récente, mise au jour d'après les véritables lettres des personnages. T. 1-4 (w 4 wol.). Haie (Haga) 1776. Chés Esprit, 8°, s. VII, [1], 304; 3-312; 304; 293, [3], opr. kart. z epoki. 1800,-

Nieaktualna pieczęć własnościowa. Powieść „Wieśniak zdeprawowany, czyli niebezpieczeństwa miasta” N.E. Rétifa de la Bretonne (1734-1806), francuskiego pisarza, wolnomysliciela, autora około 200 nowel i powieści obyczajowych, do których tematy czerpał również z własnego życia, niepozabawionego skandali obyczajowych. Jego książki stanowią obraz społeczeństwa francuskiego w przededniu rewolucji francuskiej. Powieść opisuje przygody prowincjusza w Paryżu, który, wskutek braku doświadczenia, wpada w świat brutalności, gwałtu i zbrodni. Na kartach powieści, nasyczonej erotyką, powszechnością staje się brak zasad moralnych, rozwiązłe życie wśród upadłych kobiet i prostytucja. Brak karty tyt. w t. 2, otarcie oprawy. Stan dobry.

– Szkoła jazdy konnej –

72. **Ridinger Johann Elias.** Vorstellung und Beschreibung derer Schul und Campagne Pferden, nach ihren Lectionen, in was vor Gelegenheiten solche können

gebraucht werden / Représentation et description de toutes les leçons des chevaux de manège et de la campagne, dans quelles occasions on s'en puisse servir. Augsburg 1760, 4°, karta tyt. ryt. (miedzioryt), s. 16, **tabl. ryc. 46 (miedzioryty sygn.: J. E. Ridinger)**, opr. skóra z epoki marm. ze złoc. na grzbiecie. 16 000,-

Pierwsza seria rycin (druga, uzupełniająca, obejmowała tylko 15 sztychów), przedstawiających **ćwiczenia koni na maneżu i w plenerze**. Objaśnienia równoległe w języku niemieckim i francuskim. Johann Elias Ridinger (1698-1767), miedziorytnik, wydawca, rysownik i malarz, czynny w Augsburgu, głównym ośrodku wydawniczym w Niemczech. Tamże zdobywał wykształcenie, m.in. u G. Rugendasa. Przez trzy lata przebywał na dworze w Regensburgu, gdzie obserwował zajęcia szkoły jazdy. Wizerunki koni, sceny myśliwskie oraz wizerunki zwierząt stały się odtąd jego specjalnością, wydał ok. 1200 rycin o tej tematyce. Ridinger zarówno malował jak i rysował, a na tej podstawie wykonywał ryciny, które wydawane były przez założone przez niego wydawnictwo. Część z nich tworzyła serie, często opatrzone moralizującym tekstem. Prace te były niezwykle popularne i wydawane do połowy XIX wieku. Drobne ubytki skóry grzbietu i niewielkie otarcia krawędzi oprawy, poza tym stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz. Rzadkie.**

(patrz tablica XXXVIII)

73. **[Rybołówstwo]**. Recueil de planches de l'encyclopédie, planches des pêches. Explications des 132 planches des pêches, à cause des 18 doubles. Concerant: 1. Les pêches aux hameçons, haims, &c.; 2. Différentes sortes de pêches; 3. Les pêches aux filets; 4. Les pêches de mer, de rivières, y compris les tableaux & vues relativement aux pêches, &c. Paris (Paryż) 1793. Pancoucke, Librairie-Imprimeur, 4°, s. 32, **tabl. ryc. 114 (miedzioryty, w tym 18 rozkł.)**, opr. skóra z epoki z 2 szyldzikami. 4000,-

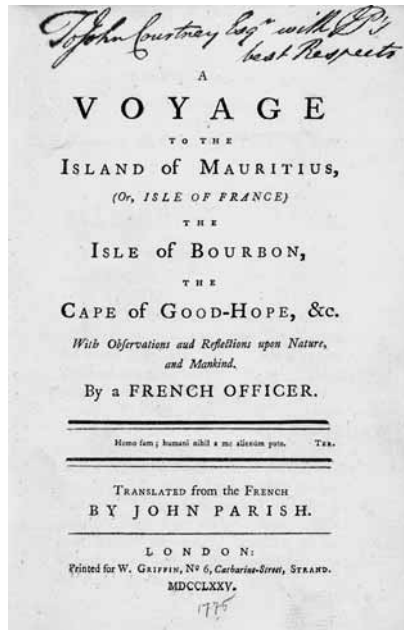
Zbiór ilustracji do encyklopedii, traktującej o rybołówstwie w miedziorytach Bernarda Direxita. Poszczególne działy obejmują: wędkarstwo, połów siecią oraz rybołówstwo morskie i rzeczne. Tablice ukazują różnorodne techniki i akcesoria używane do łowienia ryb w 2 poł. XVIII w., z których znaczna część poświęcona jest „wielkim połowom” u wybrzeży Nowej Fundlandii oraz przemysłowi związanemu z rybołówstwem. Dzieło stanowi jeden z tomów wydawanej na przełomie XVIII/XIX wieku „Encyklopedii metodycznej” Charlesa Pancoucke, która miała korygować błędy i wypełniać luki swojej poprzedniczki okresu Oświecenia „Wielkiej Encyklopedii Francuskiej” Diderota. W odróżnieniu od encyklopedii „klasycznych” tutaj każdy tom obejmował określoną dziedzinę tematyczną przygotowaną przez specjalistę z danej gałęzi wiedzy. Opr. ze śladami otarć. Na odwrocie niektórych tablic dopiski piórkiem z epoki. Stan tablic bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja stronie poprzedniej)

74. **Ryłło Maksymilian**. List pasterski biskupa przemyskiego z 4 XII 1792 w sprawie świąt kościelnych. (Przemyśl 1792). Konsystorz Przemyski Grecko-Katolicki, folio, s. [3], opr. pfl. wspólc. 200,-

Estreicher nie notuje tego druku. Maksymilian Ryłło h. Wieniawa (zm. 1794), biskup grecko-katolicki diecezji przemyskiej i kawaler Orderu św. Stanisława. List w języku polskim. Dołączono wykaz świąt kościoła unickiego częściowo w języku ruskim. Podklejenia. Stan dobry.

75. **Saint Pierre Bernardin, de**. A voyage to the Island of Mauritius, (or Isle of France) the Isle of Bourbon, the Cape of Good Hope, &c. with observations and reflections upon nature and mankind. By a French officer. Translated from

75. B. Saint Pierre. Opisanie wyspy Mauritius. 1775.

77. J. F. Schröter. Kraje i ludy Ameryki. 1752-1753.

French by John Parish. London (Londyn) 1775. W. Griffin, 4°, s. [12], 291, opr. skóra z epoki z tłocz. i złocz. na grzbiecie z szyldzikiem. 2400,-

Wydanie pierwsze angielskie. Dedykacja na k. tyt. dla Johna Coutney od tłumacza Johna Parisha. **Pierwsze szczegółowe opisanie wyspy Mauritius.** Autor przybył na wyspę, podówczas francuską kolonię, z grupą francuskich inżynierów wojskowych w drodze na Madagaskar i zdecydował się na niej pozostać (swoje przygody opisał później w noweli „Paul et Virginie”, będącą zarazem romantyczną i tragiczną opowieścią o wyspie, którą musiał opuścić w 1770 r.). Niniejsza praca jest szczegółową charakterystyką wyspy, którą Saint Pierre przemierzył wzdłuż i wszerz, opisując jej mieszkańców i ich zajęcia, warunki klimatyczne oraz przyrodę. Końcowe rozdziały książki poświęcone zostały Przylądkowi Dobrej Nadziei i miastu Kapsztad. Autor wskazuje jednocześnie praktyczne możliwości wykorzystania terenów pod względem kolonialnym. Uważa się, że podróż Saint Pierre i jego opisanie wyspy Mauritius przyczyniły się do spopularyzowania w Europie tego tak chętnie później odwiedzanego przez podróżników zakątka. Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

76. **Scheidemantel Johan Jacob.** Acta conventuum et synodorum in Majori Polonia a dissidenibus celebratarum ... Vratislaviae (Wrocław) 1776. Sumpt. Wilhelm Gottlieb Korn, 8°, s. [32], 136, winiety, opr. kart. z epoki, brzegi k. barwione. 1200,

E. XII, s. 9; XXVII, s. 185. Język łaciński, niemiecki i polski. Dzieło składa się z 2 części. Pierwsza, autorstwa ks. **Jerzego Abrahamowicza**, zawiera historię najstarszego polskiego zboru luteńskiego założonego na przełomie XVI/XVII w. w koloniach Nejdorf i Nejbrow koło Sławatycz na

Podlasiu. W części drugiej znajdują się akta synodalne wielkopolskie z XVI-XVIII w. z ich uchwałami, opisami synodów i zgromadzeń m.in. synodu gostyńskiego przez Erazma Glicznara. Cenne spisy szlachty kawińskiej i pastorów. Obok Leszczyńskich i Szafranców są Niemojewscy, Bukowieccy i Żychlińscy. Edytor dzieła, ks. Jan Jakub Scheidenmantel (1734-1777), był kaznodzieją luterańskim, proboszczem pierwszej parafii ewangelicko-augsburskiej św. Trójcy w Warszawie. Wewnątrz na ostatnich kartach dopiski inkaustem na marginesach i podkreślenia z epoki. Otarcia opr., wewnątrz stan bardzo dobry. Ważne źródło do historii protestantyzmu w Polsce.

– Cywilizacja Indian i Azteków –

77. **Schröter Johann Friedrich.** Allgemeine Geschichte der Länder und Völker von America. Nebst einer Vorrede Siegmund Jacob Baumgartens. Cz. 1-2. Halle 1752-1753. Johann Justinus Gebauer, 4°, frontispis (miedzioryt), s. [46], 688, **tabl. map 1 (miedzioryt), tabl. ryc. 41 (miedzioryty),** winiety; [22], 905, [61], **tabl. map. 7 (miedzioryty, w tym 5 rozkł.), tabl. ryc. 18 (miedzioryty, w tym 6 rozkł.),** winiety, opr. perg. z epoki, brzegi k. barwione. 9000,-

Historia krajów i ludów Ameryki, zawierająca w przypisach do przedmowy szczegółową bibliografię omawianego tematu, autorstwa S.J. Baumgartena (1706-1757), profesora Uniwersytetu w Halle, nazwanego przez Woltera „klejnotem pośród niemieckich intelektualistów”. Do części pierwszej dzieła autor czerpał wiadomości z „Obyczajów dzikich w Ameryce w porównaniu z obyczajami prymitywnych ludów” (Paryż 1723) J.F. Lafiteau. Zamieszczono wiele szczegółów dotyczących kultury, religii i organizacji państwowej ludów Ameryki ze szczególnym uwzględnieniem cywilizacji stworzonej przez Azteków i Inków. Część druga zawiera kompilację z innych dzieł francuskich m.in. z prac Charlevoixa czy Rocheforta. **Bogato ilustrowane miedziorytami prezentującymi kulturę starożytnych cywilizacji w Meksyku i Peru** (m.in. gry i zabawy ludowe, tańce wojenne, ceremonie pogrzebowe i uroczystości, sceny tortur, stroje oraz narzędzia i przedmioty codziennego użytku). Na szczególną uwagę zasługują **liczne miedzioryty przedstawiające zwyczaje i obyczaje tamtejszej ludności, panoramy miasta Cuzco, Meksyku, plany wyspy Haiti, oraz mapy Ameryki.** Frontispis przedstawia alegorię warsztatu pracy autora (ryt. Pierolini). Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

– Opisanie Gdańska –

78. **Schuer Jan Lodewyk.** Beknopte beschryving van de stad Dantzig... Amsterdam 1764. Janssoons van Waesberge, 8°, s. [8], 298, [14], **tabl. ryc. 50 (miedzioryty rozkł.),** winiетки, opr. płsk. z epoki ze złoc. i tłocz. na grzbiecie. 10 000,-

E. XXVII, s. 278-279. Druga edycja holenderskiego **opisu miasta Gdańska i Wisłoujścia**, opartego na dziele G. R. Curickego „Der Stadt Danzig Historische Beschreibung von 1688”. **Ilustrowane 50 rozkładanymi miedziorytami z widokami miasta i jego okolic, prezentującymi najśłynniejsze budowle** (Dwór Artusa, Wielki Młyn, Wielki Żuraw, Stary i Nowy Ratusz, Wyżynna Brama, kościół NMP i pozostałe gdańskie świątynie) oraz symbole miasta (herb, Fontanna Neptuna). Jedna z rycin ukazuje bombardowanie Gdańska przez Rosjan w 1734 r. Dzieło powstało w związku z zainteresowaniem, jakie wzbudziły w Europie wypadki z 1734 r., kiedy to z obleganego przez Rosjan i Sasów Gdańska ratował się ucieczką król Stanisław Leszczyński. Autor rozpoczyna swoje dzieło od etymologii nazwy Gdańska, potem opisuje port, ustrój Gdańska, jego dzieje, stosunki religijne, szkoły. Notatki rękopiśmienne z epoki na k. przedtyt. Dołączono luzem oryginalną XVIII w. reklamę dzieła. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz tablica XL)

79. **Staehtlin Jacob P.** Anegdoty oryginalne o Piotrze Wielkim zebrane przez ... z dodanemi o Katarzynie I. drugiej Piotra małżonce i Alexym synu jego ciekawymi wiadomościami z pana Coxe wyjętymi. Kraków 1789. Kosztem i drukiem Ignacego Grebla, 8°, s. 482, opr. skóra współcz. ze złoc. szyldzikiem na grzbiecie. 500,-
E. XXIX, s. 158. **Z księgozbioru Edwarda Neprosa i Celińskich z Cekowa.** Opowiadania, wzbogacone dużą wiedzą na temat Rosji ukazujące epizody z życia Piotra Wielkiego, pisane przeważnie w duchu apoteozy jego osoby. Autor spędził większość swojego życia w S. Petersburgu, jako sekretarz w Akademii Naukowej, nauczyciel, a później bibliotekarz Piotra III (męża Katarzyny II). Anegdoty zebrał z ust osób wiarygodnych (zwłaszcza od dygnitarzy), których wymienia pod każdą anegdotą. Jedna z anegdot o Katarzynie I, w tym m.in. o jej przymiotach, rodzinie, awanturach, wyniesieniu na tron i śmierci. Egzemplarz nieznacznie przycięty. Rozdarcie i ubytek górnego rogu 1 karty. Stan dobry.
80. **[Stanisław August Poniatowski].** Serenissimo ac Potentissimo Principi Stanislao Augusto Regi Poloniarum, Magno Duci Lituanie, Russie, Prussie ... Favente Caelo, plaudente Republica Electo ac Renuntiato Domino suo Clementissimo Provincia Masoviae Societatis Jesu publice Laetitiae Confors Gratulatur. B.m. (1764). B.w., folio, s. [4], winiety, brosz. 180,-
E. XXV, s. 36. Wierszowane powinszowania z okazji elekcji króla złożone przez prowincję mazowiecką zakonu jezuitów w języku łacińskim, francuskim i polskim. Zawiera m.in. pochwałę wyboru Piasta na tron polski. Ślady składania i minimalne ubytki narożników. Poza tym stan bardzo dobry.
81. **Szczygielski Stanisław.** Tinecia Seu Historia Monasterii Tynecensis. Ordinis S. Benedicti Primariae intern Polonica Caenobia venerationis Kraków 1668. Druk Synów Krzysztofa Schedla, 12°, frontispis (miedzioryt), s. [8], 271, **tabl. ryc. 3 (miedzioryt)**, opr. psk. współcz. ze złoc. na grzbiecie. 1200,-
E. XXX, s. 236. **Pierwsza drukowana historia opactwa tynieckiego** autorstwa Stanisława Szczygielskiego (1616-1687), benedyktyna, propozyta tuchowskiego, opata trockiego, oparta na archiwum tynieckim. O znaczeniu tego dzieła pisał Wojciech Kętrzyński m.in. w „Przewodniku nauk...”: „Szczygielski znał oryginały wielu dokumentów, które zgorzały potem”. Dzieło zawiera **4 miedzioryty**: tytułowy, całostronicowy wizerunek Kazimierza I (mnicha), Aarona Galla (pierwszego opata) sygnowany przez Jana Aleksandra Gorczyńskiego (1618-po 1694, pisarza, księgarza i rytownika krakowskiego, który zapewne jest autorem pozostałych) oraz Matki Boskiej z dzieciątkiem na tle miasta Tuchowa. Na odwrocie karty tytułowej stary wpis piórem „Pro Bibliotheca Regalis Archica. Tynecensis”. Brak 2 ostatnich kart indeksu, na części stron ślady zalania, poza tym stan dobry. **Rzadkie.**
82. **Tende Gaspard de (pseud. Hauteville).** An account of Poland containing, a geographical description of the country, the manners of the inhabitants, and the wars they have been engag'd in; the constitution of that government; With a brief history of the Tartars... By Monsieur Hauteville... London 1698. Printed for T. Goodwin..., and H. Newman..., 8°, s. [16], 300, opr. skóra ze ślepymi tłocz. na grzbiecie i licu, grzbiet z szyldzikiem złoc., brzegi k. prószone. 3600,-
E. XXXI, s. 93. Exlibris: „Thomas Percival Esquire”. **Obraz Polski** oparty na 25-letnim pobycie i obserwacjach życia Polaków, skreślony ręką Gasparda de Tende (1618-1697), francuskiego kupca, podróżnika, późniejszego **skarbnika króla Jana Kazimierza**. Książka, przetłumaczona z języka francuskiego, miała wiele wydań, oraz tłumaczeń. Ukazano w niej ogólny wizerunek Polski, z uwzględnieniem kwestii politycznych, geograficznych, społecznych oraz zwyczajów i obyczajów. W końcowych dodatkach m.in.: spis i charakterystyki królów, w tym pochwały pod adresem St. Batorego i J. Sobieskiego, uwagi nad ustrojem Polski, **sprawy dotyczące socynian, w tym braci**

polskich działających w Rakowie oraz opis elekcji z 1697 r. Błędy w paginacji, continuum tekstu zachowane. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry. Ładny egzemplarz. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 83. Trotz Abraham.** Nouveau dictionnaire François, Allemand et Polonois, enrichi de plusieurs exemples de l'histoire polonoise, des termes ordinaires des arts et des remarques de grammaire les plus nécessaires avec une liste alphabétique des poètes et de meilleurs livres polonois... Leipzig (Lipsk) 1772. T. 2 (z 4). Chez Jean Frédéric Gleditsch, 8°, **frontispis (miedzioryt)**, s. [6], szpalt 3041-6128, [15], opr. skóra z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. barwione. 600,-

E. XXXI, s. 336-337. **Pięczęć rodu Boczkowskich herbu Pomian (XVIII/XIX w.) z majątku „Lubiechów”** oraz późniejsza Ignacego Jasieńskiego. Wydanie 2. Słownik francusko-niemiecko-polski, z komentarzami w języku polskim wybitnego leksykografa, tłumacza i wydawcy Abrahama Trotza (1689-1769). Dzieło uznawane za najważniejszy polski słownik wczesnego Oświecenia. Składało się z czterech tomów. Frontispis w miedziorycie (rys. i ryt. Bernigeroth) przedstawiający łożę z **panoramą Warszawy** w oddali, a także herby i mapę Polski. Ślady po owadach w tekście i oprawie. Nieznaczny ubytek górnej krawędzi grzbietu. Stan dobry.

- 84. Waga Teodor.** Historia książąt i królów polskich krótko zebrana przez... z niektórymi uwagami nad dziełami narodu polskiego. Czwarty raz przedrukowana. Warszawa 1795. W drukarni J.K.Mci. i Rzeczypospolitej u XX. Scholarum Piarum, 12°, s. 525, [3], opr. skóra z epoki z tłocz. z szyldzikami i inicjałami „X.G” na grzbiecie. 450,-

E. XXXII, s. 147. Podpisy własnościowe, wpis na s. 525: „W upominku przyjaźni po Józefie baronie Hadziewicz”. Dzieje Polski, od czasów najdawniejszych do końca panowania Augusta III, autorstwa Teodora Wagi (1739-1801), pijara, historyka, nauczyciela literatury, historii i prawa w szkołach pijarskich. Rękopiśmienne zapiski piórem głównie na przedniej i tylnej wyklejce oraz na dwóch doklejonych na końcu kartach. Niewielki ubytek na s. tyt., uzupełniony ubytek na 1 karcie, ślady po owadach. Stan dobry.

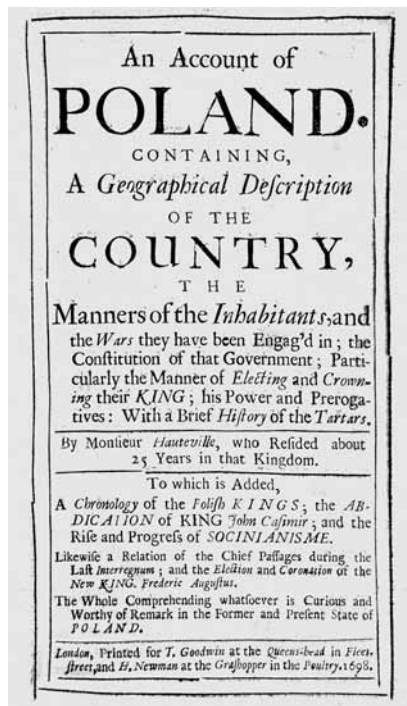
- 85. Wassenberg Eberhard.** Serenissimi Johannes Casimiri Poloniarum Sveciaeque Principia Carcer Gallicus ab ... Gedani (Gdańsk) 1644. Apud Georgium Försterum, 4°, k. tyt. **(miedzioryt)**, s. [6], 254, [1], winiety, opr. perg. z epoki, brzegi kart złoc. 1800,-

E. XXXII, s. 256. Dedykacja z epoki, w języku łacińskim, Adamowi Bryknerowi. Na k. tyt. widok zamku i miasta Cisteron w Prowansji w miedziorycie, ryt. H. Hammer. Dzieło panegiryczne **poświęcone królewiczowi Janowi Kazimierzowi, późniejszemu królowi Polski**. Autor opisuje jego podróże i przygody we Włoszech i Hiszpanii, uwięzienie w Cisteron z rozkazu kardynała Richelieu wraz z zabiegami dyplomatycznymi zakończonymi uwolnieniem przyszłego władcy (m.in. zacytowano fragmenty korespondencji papieża, króla Polski Władysława IV i innych dostojników). Autor dzieła, E. Wassenberg (1610-1668), przybył do Polski wraz z królowną Cecylią Austriaczką i był nadwornym historiografem Władysława IV do r. 1645. W kilku miejscach dzieła podkreślenia inkaustem z epoki. Stan dobry. **Rzadkie.**

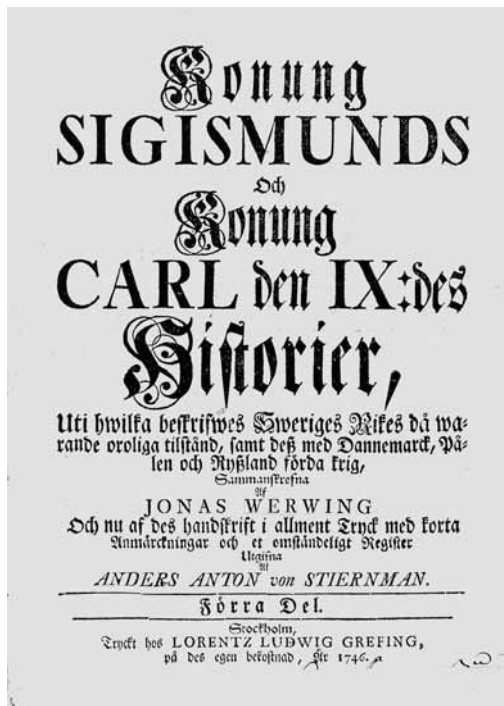
(patrz tablica XLI)

- 86. Werwing Jan (Jonas).** Konung Sigismunds och konung Carl den IX: des historier... med Dannemarck, Polen och Ryssland foerda krig. Stockholm (Sztok-

82. G. Tende. Opisanie Polski. 1698.

86. J. Werwing. Panowanie Zygmunta III Wazy. 1746-1747.

holm) 1746, 1747. Cz. 1-3 (w 2 wol.). W drukarni Lorentza Ludwiga Grefinga, 4°, s. [34], 470, [76], 238, [42], [2], 272, tabl. ryc. 2 (miedzioryty rozkł.), opr. płsk. z epoki. 2500,-

E. XXXII, s. 392. Oparta na źródłach archiwalnych historia panowania królów Zygmunta III Wazy i Karola IX, ilustrowana wysokiej klasy artystycznej, rzadkimi dziś portretami obu królów, wielkości 17x29 cm każdy. Wizerunek Zygmunta III to znakomity portret konny z buławą w rękę, wykonany w miedziorycie według obrazu olejnego autorstwa, wywodzącego się ze szkoły Rubensa, Paula de Vos'a. Wydawcą dzieła jest A. A. Stiernman, który powołuje się w przedmowie m.in. na takie źródła jak druki i rękopisy Łubieńskiego, Piaseckiego i Łaskiego. Część 1-sza dzieła obejmuje lata 1544-1599, część 2-ga lata 1600-1611, część 3-cia zawiera dokumenty z lat 1587-1604, na które powołuje się autor. Liczne polonica. Stan bardzo dobry. Jednolita oprawa z epoki. Ładny egzemplarz.

(patrz ilustracja powyżej)

87. Willenberg Samuel Fryderyk. De dubiis juramentorum formulis, ex principiis juris naturae sub praesidio ... Gedani (Gdańsk) 1702. Typis Johanni Zachariae Stolli, 4°, s. [2], 10 brosz. 150,-

E. XXXIII, s. 27. Rozprawa prawna w języku łacińskim protestanckiego myśliciela S. Willenberga (1663-1748), profesora prawa i historii w Gimnazjum Gdańskim. Egz. lekko przycięty.

88. **Williams John.** Histoire des Gouvernements Du Nord, Ou De l'Origine & des Progrès du Gouvernement des Provinces-Unies, du Danemark, de la Suède, de la Russie & de la Pologne jusqu'en 1777 ... T. 1-4. Amsterdam 1780. B.w., 8°, s. XII, 647; [4], 502; [4], 576, [2]; [6], 575, opr. skóra z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. barwione. 4000,-

E. XXXIII, s. 31-32. T. 1: zawiera dzieje Holandii i Danii; t. 2: dzieje Szwecji i początek dziejów Rosji; t. 3: obszernie dzieje Rosji po 1777 r. oraz rozdziały o jej ustroju, obyczajach, ekonomicznym stanie, dochodach, wojsku; **t. 4: poświęcony jest Polsce.** Autor interesuje się nie tylko dziejami politycznymi, ale i stanem ekonomicznym i społecznym opisywanych krajów. W pracy swojej korzysta z licznych źródeł archiwalnych. Przeprowadził kwerendę w Moskwie oraz w Polsce. **Pracował głównie w bibliotece Żałuskich, czytał pisma Sarnickiego, Krasińskiego, Karnkowskiego, Chwałkowskiego, Kochowskiego, Pawła Potockiego, Fredrę, dzieła Żałuskich. Korzystał z informacji od rodziny Potockich i z kół protestanckich.** Dzieje Polski rozpoczyna od krótkiego opisu geograficznego, po którym następuje historia panowania królów, doprowadzona aż do panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Wspomina o konfederacji barskiej, porwaniu króla, układzie trzech mocarstw poprzedzającym I rozbiór Polski oraz roli, jaką w tym wydarzeniu odegrali Katarzyna II i Fryderyk Wielki. Píše też o polityce tego władcy wobec Gdańska i wyjaśnia znaczenie portu dla Anglii. Gani surowość praw wobec ludu i niedoskonałość trybunałów. W części poświęconej obyczajom píše o złotej wolności szlacheckiej, wpływach kleru, niskim stanie rozwoju kupiectwa i handlu, podkreślając zarazem opłakany stan manufaktur. Pisząc o ciemnocie polskiego chłopca, autor twierdzi, że Polska nie może mieć kultury, gdyż chłop jest zbyt uciskany. W rozdziałach o dochodach i siłach zbrojnych píše, że zbytek i przepych dowódców w wojsku jest niewspółmierny w stosunku do słabości i nikłości polskiego wojska. Podkreśla fakt, że ówczesna Polska jest rządzona przez arystokrację najbardziej tyrańską ze wszystkich mu znanych. Despotyzm jest godną potępienia formą rządu, ale anarchiczne rządy złej arystokracji są według niego jeszcze gorsze, gdyż wywołują niezadowolenie i zamieszki, a Polska, w tym stanie w jakim jest, nie może się bronić przed sąsiadami. Mimo licznych uwag krytycznych, dzieło napisane zostało obiektywnie, z dużym znawstwem i zauważalną nutą życzliwości dla Polski. Autor czarno jednak widzi dalszy los państwa i przewiduje kolejne rozbiory. **Ważne podsumowanie historii schyłku I Rzeczypospolitej.** Otarcia oprawy, niewielkie ubytki skóry na krawędziach, w t. 1, grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

89. **Williams John.** Ursprung, Wachsthum und gegenwärtiger Zustand der Nordischen Reiche, nämlich der Vereinigten Niederlande, Dännemarcks, Schwedens, Russlands und Pohlens. Leipzig (Lipsk) 1779-1780. Część 1-2 (w 2 wol.) Weygandsche Buchhandlung, 8°, s. 739, [2], [2], 680, opr. płsk. z epoki. 1500,-

E. XXXIII, s. 32. Patrz poz. poprzednia. Komplet wymienionego wyżej dzieła w tłumaczeniu niemieckim, wydany i uzupełniony przez Johanna Christopha Adelunga. Część 1-sza dotyczy Danii i Szwecji, część druga – Rosji i Polski. Zbrązowienia i zagniecenia nielicznych kart, przetarcia grzbietów oprawy, poza tym stan dobry.

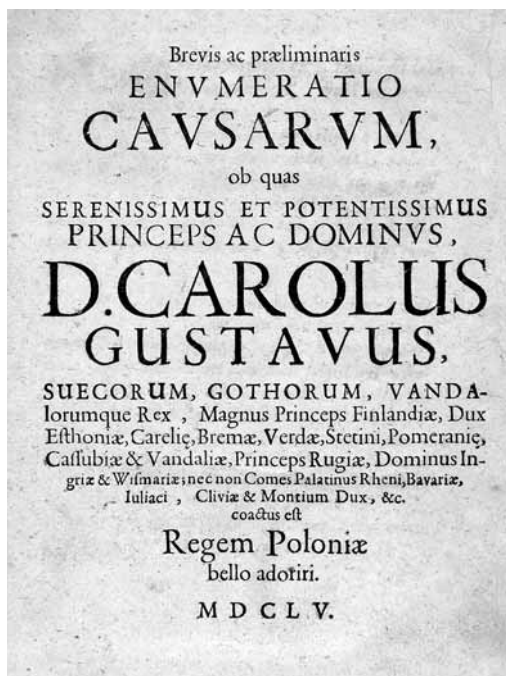
(patrz ilustracja na stronie następnej)

90. **Woyda Karol Ferdynand.** Geordnete Sammlung der Regierungsschriften und Proklamationen die seit dem 23. März 1794 in Pohlen erschienen mit einer nähern Beschreibung der Warschauer Revolution von ihrem Anfange an bis auf den heutigen Tag forgesetzt von einem Warschauer Bürger. T. 1-3. Warschau (Warszawa) 1794-1795, 8°, s. 127; 268; 243, współopr. tekst. z epoki. 1500,-

E. XXVII, s. 55. Pieczęć dawnej biblioteki niemieckiej. Autorem dzieła jest najprawdopodobniej Karol Fryderyk Woyda (Wojda, Woide) (1771-1846), były sekretarz poselstwa polskiego w Berlinie, późniejszy oficer Legionów Polskich we Włoszech i prezydent Warszawy. Dzieło zawiera **opis po-**

89. J. Williams. Opisanie Niderlandów, Danii, Szwecji, Rosji i Polski. 1779-1780.

92. Zespół druków z czasów potopu szwedzkiego. 1655-1658.

wstania kościuszkowskiego (do lipca 1794 r.) z poprzedzającymi je wypadkami od maja 1793 r., cytowaniem oryginalnych dokumentów, charakterystyką przywódców ze szczególnym uwzględnieniem Tadeusza Kościuszki i Hugona Kołłątaja, opisem wypadków w Warszawie i Wilnie oraz przebiegiem walk. Edycja ta miała na celu **obronę rewolucji kościuszkowskiej w oczach opinii publicznej Europy**. Miejsce wydania fikcyjne. Drukowane zapewne w Niemczech. Niewielkie zbiorowienia i otarcia opr. Poza tym stan bardzo dobry

91. **Zajączek Józef.** Histoire de la Révolution de Pologne en 1794, par un Témoin Oculaire. Paryż 1797. Magimel, s. XII, 291, [1]; adl:

[Wybicki Józef]. Mémoires pour servir à l'histoire des révolutions de Pologne, Particulièrement à celle de 1794. Par un citoyen polonois. Paris (Paryż) b.r. (1795). A la Librairie Républicaine, 8°, s. VIII, 88, współopr. skóra z epoki ze złoc. na grzbiecie (z szyldzikiem). 700,-

Poz. 1: E. XXXIV, s. 84-85. Dzieje insurekcji kościuszkowskiej w pamiętnikarskim ujęciu gen. Zajączka (1752-1826), posła na Sejm Czteroletni, komendanta Warszawy w czasie Insurekcji Kościuszkowskiej, uczestnika legionów Dąbrowskiego i wojen napoleońskich, w późniejszym czasie namiestnika Królestwa Polskiego. Autor wyjaśnia francuskiemu odbiorcy powody upadku Polski. Negatywnie wyraża się o Konstytucji 3 Maja, omawia wojnę polsko-rosyjską 1792 r., gdzie był dowódcą pod rozkazami ks. J. Poniatowskiego, którego nawiasem mówiąc bardzo krytycznie ocenia (brak doświadczenia i talentu, miernota). Ukazuje sytuację związaną z powstaniem kościuszkowskim i swoją w nim rolę. Na końcu: akta urzędowe omawianego okresu. Poz. 2: E. XXXIII, s. 413. Dzieło przypisywane Wybickiemu. Wg Estreichera zbieżności pomiędzy pamiętnikami Zajączka,

a poniższą pracą wskazywać mogą jednak na autorstwo Dmochowskiego. Praca składa się z dwóch części. W pierwszej opowiada wypadki od 1786 r. i przedstawia przewrotność polityki pruskiej w latach 1788-92. O radach dochodzących z Berlina, aby wejść do ligi złożonej z Turcji, Prus, Anglii i Holandii, o przymierzu z 29 marca 1790 r. negocjacjach Ignacego Potockiego z królem pruskim w Berlinie, Targowicy i wkroczenie Rosji. W części drugiej: o przymierzu prusko-austriackim, zmianie polityki Prus i ataku na Polskę, stanowisko Targowicy wobec Prus, Szczęsny Potocki w Petersburgu, sejm grodzieński, stanowisko Stanisława Augusta. Stan dobry.

- 92. [Zespół druków z czasów potopu szwedzkiego].** Zbiór zawierający 20 niezwykle rzadkich druków z lat 1655-1658 dotyczących wojny polsko-szwedzkiej; są to rozprawy historyczne, dokumenty królewskie pisma, listy polemiczne, panegiryki, odezwy itp. autorów szwedzkich, niemieckich i polskich (w tym również tych, którzy opowiedzieli się po stronie szwedzkiej). Ważne źródło do historii polsko-szwedzkiej. Wolumin w formacie 4°, oprawa w pergamin z epoki. Niewielkie zażółcenie papieru, poza tym stan bardzo dobry. **Większość z wymienionych druków stanowi obecnie dużą rzadkość antykwaryczną a niektórych z nich, według opisu Estreichera, nie posiada żadna z polskich bibliotek.**

9500,-

1. **Conring Hermann.** Brevis ac praeliminaris enumeratio causarum... Carolus Gustavus... Regem Poloniae bello adoriri. B.m. 1655. B.w., 4°, s. [14].
E. XIV, s. 366. Druk autorstwa uczonego niemieckiego Hermanna Conringa (inaczej Thrasymachus Cyriacus, 1606-1681) mówiący o konieczności rozpoczęcia wojny z Polską przez króla szwedzkiego Karola Gustawa.
2. **Causae ob quas Carolus Gustavus** Sueciae Rex... Joannem Casimirum Regem Poloniae... breves & praeliminares breviter limatae & eliminatae. B.m. 1656. B.w., s. 55.
E. XIX, s. 132. (Estreicher przytacza również inne wydanie, które ukazało się w tym samym roku w Lublinie). O konieczności prowadzenia wojny przez Karola Gustawa z królem Janem Kazimierzem.
3. **Przyjemski Krzysztof.** Oratio generosi... ad Carolum Gustavum d. 29 aug. anno MDCLV in castris sub Coto habita. Impressa Cracoviae (Kraków) 1655. B.w., s. 4.
E. XXV, s. 368. Mowa kasztelana chełmińskiego K. Przyjemskiego (zm. 1661) do króla Karola Gustawa, wygłoszona w obozie pod Kołem dnia 29 sierpnia 1655 roku.
4. **Pac Ernest.** Epistola... ad Christophorum Przimski de oratione ad regem Sueciae Coli habita. Hagae Comitum 1655. B.w., s. 8.
E. XXIV, s. 10. List polemiczny autorstwa E. Paca wobec przytoczonej powyżej mowy K. Przyjemskiego.
5. **Morsztyn Jan Andrzej.** Regni Sueciae senatorum ad senatores regni Poloniae... Holmiae (Sztokholm) 1655. B.w., s. 8, w tym: Responsum seren. regis Sueciae Caroli Gustavi... Christophori Przimski.
E. XXII, s. 572. Przesłanie Szwedów do senatu polskiego przekazane przez Podskarbiego W. K., J.A. Morsztyna (1613-1693) dnia 8 marca 1655 roku. Dwie ostatnie strony dotyczą innego wydania, jest to odpowiedź króla Karola Gustawa na mowę K. Przyjemskiego dn. 30 sierpnia 1655 roku.
6. **Regni Poloniae Magnique Ducatus Lithuaniae** senatorum ad declaratorias senatorum regni Sueciae responsoriae. Lovicii (Łowicz) 1656. B.w., s. 8, w tym: Serenissime ac potentissime imperator.
E. XXVI, s. 262. Odpowiedź polskich senatorów na deklaracje Szwedów dana w Łowiczu dn. 15 maja 1655 roku. Dwie ostatnie strony to mowa króla Karola Gustawa wygłoszona w Krakowie dn. 12 października 1655 roku.
7. **Brochowski Adam.** Legati Polonici dn. Adami Brochousky castellani Sochacoviensis etc. ad... Carolum Gustavum Cracoviae habita oratio... Cracoviae (Kraków) 1655. B.w., s. 8.
E. XIII, s. 348. Odpowiedź kasztelana sochaczewskiego Adama Brochowskiego (zm. 1659) na mowę króla Karola Gustawa wygłoszoną w Krakowie (patrz poz. poprzednia). Druk zawiera również tekst prośby wojewodów polskich o pozwolenie na podróż do polskiego króla wraz z odpowiedzią Karola Gustawa.

8. **Karol Gustaw**. Ad... Ferdinandum III... Regis Sueciae Caroli Gustavi literae... B.m. 1655. B.w., s. [7].
- E. XIX, s. 130. Kontrasygnował M. Biorenklou. List króla Karola Gustawa do cesarza Ferdynanda III wyjaśniający przyczyny jego najnowszej wyprawy do Polski.
9. **Ferdynand III**. Copia literarum caesaris ad regem Sueciae... B.m. (Wiedeń), 1655. B.w., s. 8.
- E. XVI, s. 196. List cesarza Ferdynanda III do króla Karola Gustawa w sprawie mediacji między Szwedami i Polakami napisany we Wiedniu 16 listopada 1655 roku.
10. **Olivarius**. Literae ab Olivario protectore Angliae etc. ad sacram regiam majestatem Sueciae. B.m., 1656. B.w., s. 4.
- E. XXIII, s. 327. Gratulacje Kromwella (Olivarius) wystosowane do Karola Gustawa z okazji podboju Polski. Na ostatniej stronie list Ferdynanda III napisany 24 sierpnia 1655 roku.
11. **Panegyricus Carolo Gustavo**... heroi affictis in solatia, regibus in exemplum nato. B.m. 1656. B.w., s. 16.
- E. VIII, s. 297. Panegiryk na cześć króla Karola Gustawa podpisany przez W.T.L.B. de B. (jest to prawdopodobnie pseudonim J.A. Komeńskiego).
12. **Conring Hermann**. Cyriaci Thrasymachi de justitia armorum suecicorum in polonos... ad Andream Nicanorem epistola. Juxta exemplar Stetinense. Helmstadi 1656. Henningus Muellerus, s. 35.
- E. XIV, s. 368. List pisany w listopadzie 1655 roku do Andreasa Nicanora, dotyczący uzasadnienia ponownego zbrojenia się Szwedów w Polsce.
13. **Gabriis (de) Lucas**. Injustitia armorum suecicorum in Polonos. Responsione apologetica ad epistolam Cyriaci Thrasymachi ad Andream Nicanorem... nec non ad brevem et praeliminarem... Carolus Gustavus... B.m. 1656. B.w., s. [4], 68.
- E. XVII, s. 3. O bezprawności zbrojenia się Szwedów przeciwko Polsce; Sprzeciw autora wobec rozpoczęcia wojny. Jest to odpowiedź L. Gabriisa (pseudonim?) na 2 pisma H. Conringa (wymienione w p.12 oraz w p.1). Według Estreichera autorem rozprawy może być Jan Tański.
14. **Anatomia binorum Sueciae regis universalium**... B.m. 1656. B.w., s. [24].
- E. XII, s. 141. Rozprawa o dwóch uniwersałach wydanych przez króla Karola Gustawa w Malborku w dniach 1 i 8 maja 1656 roku.
15. **Apronius Lucianus** (pseud.). Observationes magnatum Europae... B.m. 1656. B.w., s. [24].
- E. XII, s. 193. Według Estreichera pseudonim autora nie został odkryty. Cytaty możnowładców Europy. Liczne polonica.
16. **Frischmann Jan**. Animorum in Europa et vicina Asia motus de suecici belli motu in Polonia. Upsala 1656. B.w., s. 77.
- E. XVI, s. 336. Utwory literackie dotyczące różnych rejonów Europy i Azji przypisywane królowi Karolowi Gustawowi. Liczne wątki dotyczące Polski, o której autor wysławia się wyjątkowo złośliwie, wielkie zasługi zaś przypisuje królowi szwedzkiemu.
17. **Biorenklou Matthias**. Memorialia bina sacra regia majestatis Sueciae nomine prius ad... electorem moguntinum... posterius... ad imperii ordinariam deputationem... B.m. b.r. (1657), s. 32.
- E. XIII, s.139. Dwa memoriały wystawione w imieniu króla Karola Gustawa. Przytoczono pisma wystosowane m.in. przez króla Jana Kazimierza (dat. Krosno 4 stycznia 1656) i króla Karola Gustawa (dat. 24 czerwca 1656).
18. **Collegium reliquorum** imperii deputatorum ad collegium electorale de praesenti statu imperii, imperatore eligendo, eligendo sribenda lege, annexis aliis. B.m. 1568, s. 93.
- E. nie notuje. O imperium rzymskim (z odniesieniami do Polski).
19. **Censurae in collegium** electorale amicae. B.m. 1658. B.w., s. 44.
20. **(Olszowski Andrzej, Tolibowski Albert)**. Querelae universi cleri in majori Polonia & diecesi posnaniensi super Barbara Austriaci militis insolentia... ad sacram regiam majestatem Hungariae et Bohemiae etc. Poznań 1658. B.w., s. 4.

(patrz ilustracja na stronie 45)

– Superekslibris Franciszka Maksymiliana Ossolińskiego –

93. **Marin François**. L'Homme Aimable Avec de Réflexions & par des Pensées sur divers sujets... Paris 1751. Chez Prault, Fils, Libraire, 8°, s. VIII, 218, [2],

ilustr. (miedzioryt), opr. skóra z epoki marm. ze złoc. i tłocz. na sześciopółowym grzbiecie oraz licach, brzegi k. barwione. 7000,-

Superekslibris Franciszka Maksymiliana Ossolińskiego z herbem Topór pod mitrą książęcą z Orderem św. Ducha tłoczony złotem na obu licach. Franciszek Maksymilian Ossoliński (1676-1756), podskarbi wielki koronny, jeden z pierwszych polskich masonów, wierny stronnik króla Stanisława Leszczyńskiego, który dzielił wraz ze swoim królem po 1733 r. wygnanie we Francji, uzyskał od króla Francji Ludwika XV apanaże i dobra ziemskie z przywiązaniem doń tytułem diuka. Książka stanowi portret idealnego gentelmana, czyli traktat o edukacji autorstwa Francois Louis Claude Marin (Marini) (1721-1809), adwokata parlamentu francuskiego i cenzora, dedykowany jego protektorze hr. de Rosen (z ryt. w miedziorycie herbem tejże). Na k. tyt. pieczęć XVIII w. zakonu jezuitów. Otarcia i nadpęknięcia krawędzi opr. (przy grzbiecie i narożnikach). Wyklejka z epoki. Poza tym stan dobry, a superekslibrisu bardzo dobry. **Rzadki superekslibris książęcego domu Ossolińskich.**

(patrz tablica IV)

– Superekslibris Fryderyka Wilhelma Janusza ks. Radziwiłła –

94. **Cureus Joachim.** Schlesische und der herrlichen Statt Breslau general Chronica das ist... Beschreibung des Landes Ober und Nider Schlesien... Cz. 1-2. Franckfurt am Mayn 1585. In Verlegung Sigmundt Feyerabends, s. [3], 309, [5], [2 – blanki]; 169, [5], 32 cm, współ. opr. skóra (z k. XIX w.) z tłocz. i złoc., superekslibris złoc. na przednim licu, brzegi k. barwione 18 000,-

E. XIV, s. 466. Z księgozbioru księcia Fryderyka Wilhelma Janusza Radziwiłła (1843-1923), syna Wilhelma XIII, ordynata na Nieświeżu, i Matyldy hr. Clary i Aldringen. Książka stanowiła prezent ofiarowany księciu z okazji jego ślubu z Marią hr. Mostowską (1864-1920), o czym świadczy odręczna dedykacja na stronie przedtytułowej: „**Księciu Januszowi Radziwiłłowi w upominku ślubnym** w ofierze składa Podlewski. 9.6.87.” Na licu oprawy wytłaczany złotem superekslibris w postaci orła z herbem rodowym i koroną; na wyklejce podobny ekslibris. Niemieckie wydanie kroniki Śląska z 1585 roku autorstwa Joachima Cureusa (1532-1573), lekarza, pisarza dzieł historycznych i teologicznych, ucznia Filipa Melanchtona w Wittenberdze oraz doktora medycyny, wypromowanego na uniwersytecie w Bolonii w 1558 roku. Od 1559 roku Cureus piastował stanowisko lekarza miejskiego w Głogowie, gdzie jednocześnie szerzył Reformację w duchu nauki Melanchtona. Następnie działał jako medyk w Szczecinie, Wrocławiu i Wittenberdze. Jednak największą sławę przyniosła mu oferowana tu Kronika Śląska, gdzie po raz pierwszy użył nazw „Dolny i Górny Śląsk”. Efektowna oprawa z końca XIX wieku z berlińskiej introligatorni, w pełną skórę z tłoczeniami, grzbieciem sześciopółowym, złożonymi dublurami, z nalepką introligatora: „C.W. Vogt & Sohn, Kgl. Hofbinderei, Berlin S.W”. Liczne stare marginalia piórem. Drobne uzupełnienia rogów kilku początkowych kart, poza tym stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz. Rzadkie.**

(patrz tablica IV)

– Superekslibris Ludwika XV –

95. **Office de la Semaine Sainte** latin et françois à l'usage de Rome et de Paris avec l'explication des cérémonies de l'église et quelques prières tirées de l'écriture, pour la confession et la communion et sur les mystères que l'on célèbre durans ce saint tems. Paris (Paryż), 1717. Chez Gregoire Dupuis, 4°, s. XXXII, 659, [4], tabl. ryc. 4 (miedzioryty), opr. skóra z epoki ze złoc. i tłocz. 2400,-

Officium Wielkiego Tygodnia z królewską proveniencją, ilustrowane 4 całostronicowymi rycinami. Na przednim i tylnym licu oprawy tłoczony złotem superekslibris króla Ludwika XV, pod koroną i w otoczeniu łańcucha orderu świętego Ducha. Bogato dekorowany grzbiet sześciopłowy z wytłoczonym tytułem i liliami burbońskimi. Wewnątrz złożona dublura. Przybrudzenie i niewielkie przetarcia oprawy, wyklejki podniszczone, poza tym stan dobry.

(patrz tablica IV)

– Superexlibris Marii Leszczyńskiej –

96. **Office de la Semaine Sainte**, en latin & en françois à l'usage de Rome & de Paris. Avec des réflexions et méditations, prières et instructions pour la confessions et communion. Dédié à la reine pour l'usage de sa Maison. Paris (Paryż) 1728. Chez la Veuve Mazières et Garnier, 8°, k. tyt. (miedzioryt), s. [10], 624, XXXIV, [4], LIII, [1], **tabl. ryc. 2** (winno być 3, miedzioryty), winietka (miedzioryt z tarczą herbową królowej), **opr. skóra z epoki ze złoc. tyt. na grzbiecie i złoc. superekslibrisem Marii Leszczyńskiej na obu licach, brzegi k. złoc.** 2400,-

Modlitewnik na Wielki Tydzień z refleksjami i medytacjami dedykowanymi królowej Francji Marii Leszczyńskiej (1703-1768), córce króla Stanisława Leszczyńskiego, od 1725 r. żonie Ludwika XV, która po 1730 r. ze względu na wpływy zmieniających się faworyt królewskich, zajmowała się głównie wychowaniem dzieci i pędząc życie w odosobnieniu, nie odgrywała większej roli politycznej. **Piękna XVIII w. oprawa w czerwony marokin oraz umieszczony w centralnym polu po dwóch stronach okładzin superekslibris królowej z herbami Francji i Rzeczypospolitej, zwieńczonymi koroną królewską.** Ryciny przedstawiające sceny z życia Chrystusa wykonał pochodzący z rodziny sztycharskiej Jean-Baptiste Scotin. Wyklejki bogato kolorowane i złożone. Wpis piórem na tylnej wyklejce „La Fontaine”. **Stan dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz tablica IV)

RĘKOPISY I DOKUMENTY

WIEK XVI-XVIII

97. **Zygmunt III Waza (1566-1632), król Polski.** Potwierdzenie praw i przywilejów mieszczan z miasteczka królewskiego Stojanów, należącego do zamku sokalskiego z uznaniem przywilejów poprzednich władców Stefana Batorego i Zygmunta II Augusta, dat. Warschoviae (Warszawa, Sejm Walny) 7 IV 1589. Z królewskim podpisem („Sigismundus Rex”) i sekretarza królewskiego Piotra Cieklińskiego oraz miejscem po pieczęci, pergamin, 44,5 x 56,5 cm. 6000,-
Z odręcznym podpisem króla Zygmunta III Wazy. Język łaciński. Zawiera powtórzenia tekstów przywilejów poprzednich królów, dat. Toruń 7 XI 1576 i Wilno 8 II 1547. Stojanów, miasteczko koło Kamionki Strumiłowej, w dawnym starostwie sokalskim województwa bełskiego. Brak pieczęci kancelarii królewskiej. Odbarwienia, dwa niewielkie ubytki tekstu, pergamin po konserwacji.
98. **Władysław IV Waza (1595-1648), król Polski.** List do kardynała Santa Croce, arcybiskupa Chieti w sprawach kościelnych, dat. Varsoviae [w Warszawie] 21 IV 1631. Z podpisem królewicza („Wladislao Sigismundo”) i pieczęcią lakową odcisniętą przez papier. Bifolium, 24 x 19 cm. 1800,-
Z odręcznym podpisem królewicza Władysława Zygmunta, późniejszego króla Polski Władysława IV. Język łaciński. Adres odbiorcy na odwrocie wraz z pieczęcią (odcisk uszkodzony). Ślady składania, zbrązowienia i podklejenia. **Rzadki autograf królewicza.**
99. **Władysław IV Waza (1595-1648), król Polski.** List do Honarata Viscontiego, nuncjusza apostolskiego w Rzeczypospolitej, z prośbą o wspieranie działań wojennych prowadzonych przeciwko wojskom moskiewskim pod Smoleńskiem, dat. ex castris ad collem Bogdanicum [z obozu na wzgórzu Bogdanowym (pod Smoleńskiem)] 28 X 1633. Z podpisem królewskim („Wladislaus Rex”) oraz pieczęcią wielką koronną (odcisniętą przez papier). Bifolium, 27 x 19,5 cm. 4000,-
Z odręcznym podpisem króla Władysława IV. Język łaciński. Na odwrocie adres i odcisk pieczęci (uszkodzony). Po konserwacji. Stan dobry.

(patrz tablica XLIII)

- 100. Ludwika Maria Gonzaga de Nevers (1611-1667), królowa Polski, żona dwóch polskich królów: Władysława IV i Jana II Kazimierza.** List do kuzy-
na z gratulacjami z okazji narodzin syna, dat. Varsoviae [Warszawa] 6 VIII
1648. Pismo własnoręczne królowej z podpisem („Louise Marie R[egina]”),
karta pap., 35x19,5 cm.

Pismo odręczne z podpisem Ludwiki Marii, królowej Polski. Język francuski.

oraz:

Maria Gonzaga de Nevers (1611-1667), księżniczka Mantui. List do niezna-
nego odbiorcy w sprawie konfliktu z władzami miasta „La Charite”, niedat.
(przed 1645). Pismo własnoręczne księżniczki z podpisem („Maria de Gonza-
ga”). Karta pap., 22x16 cm.

Pismo odręczne z podpisem Marii de Gonzaga, przyszłej królowej Polski, jako Ludwiki Marii.
Język francuski. Przed zamążpójściem za króla Polski księżniczka musiała zmienić imię z przyczyn
związanych z zastrzeżeniem imienia „Marii” w Polsce.

oraz:

**Karol I Gonzaga (1580-1637), ks. de Nevers i Mantui, ojciec Marii, przyszłej
władczyni Polski.** List do księcia de Longueville z wyrazami rozczarowania
z powodu odwołania wizyty, niedat. (przed 1637). Pismo własnoręczne władcy
z podpisem („Charles prince de Mantoua”). Bifolium, 29x19,5 cm. 2500,-

Pismo odręczne z autografem Karola Gonzagi, władcy Mantui. Język francuski. Na odwrocie
ślady pieczęci lakowej i jedwabnych sznurków.

Wszystkie dokumenty noszą ślady składania. Stan dobry. Rzadki zespół rękopisów związanych
z Ludwiką Marią.

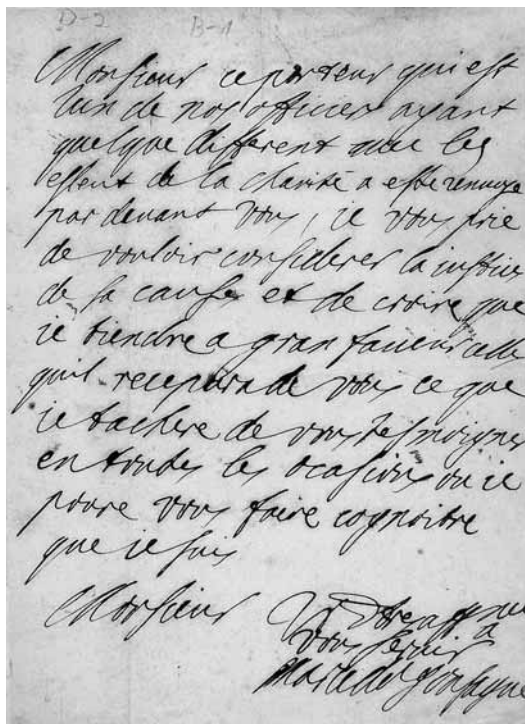
(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 101. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski.** Potwierdzenia prawa na grunta
cerkiewne w Korzenicy dla Iwana i jego syna Wasila Popowiczów z uwolnie-
niem od podatków, dat. Kraków 29 IV 1676. Z królewskim podpisem („Jan
Król”) i sekretarza królewskiego Melchiora Gurowskiego oraz śladem po pie-
częci, pergamin, 18x39 cm. 4000,-

Z odręcznym podpisem króla Jana III Sobieskiego. Język polski. Dotyczy Korzenicy koło Jaro-
sławia, gdzie większość mieszkańców wraz z wymienionymi Popowiczami należała do cerkwi gre-
ko-katolickiej (unickiej). Brak przywieszanej pierwotnie na sznurku pieczęci kancelaryjnej koronnej.
Miejscami odbarwienia i ślady składania oraz wyblaknięcia inkaustu. Poza tym stan dobry.

- 102. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski.** List do Jerzego Chodkiewicza,
oboźnego litewskiego, z prośbą aby, w związku ze zbliżającym się Sejmem,
miał na uwadze sejmik wyborczy, dat. Jaworów 16 (?) IX 1678. Z królewskim
podpisem („Jan Król”) i pieczęcią kancelarii mniejszej litewskiej odcisniętą
przez papier („opłatkowa”). Bifolium, 31x19,5 cm. 2000,-

Z odręcznym podpisem króla Jana III Sobieskiego. Język polski. Odbiorcą listu był Jerzy Karol
Chodkiewicz (1646-1691), oboźny wielki litewski, protegowany domu Sapiehów na Litwie stano-
wiących podporę władzy królewskiej w tej części Rzeczypospolitej. List pisany w okresie przed-
sejmowym do stronnika królewskiego, aby ten pilnował interesów dworu (m.in. poprzez wybór
odpowiednich posłów) w sejmiku województwa mińskiego odbywającym się w Mozyrzu. Niewielkie
ubytki pap. z minimalnym uszczerbkiem tekstu z prawej strony dokumentu. Po konserwacji.

100. Ludwika Maria Gonzaga. Zespół listów. 1637-1648.

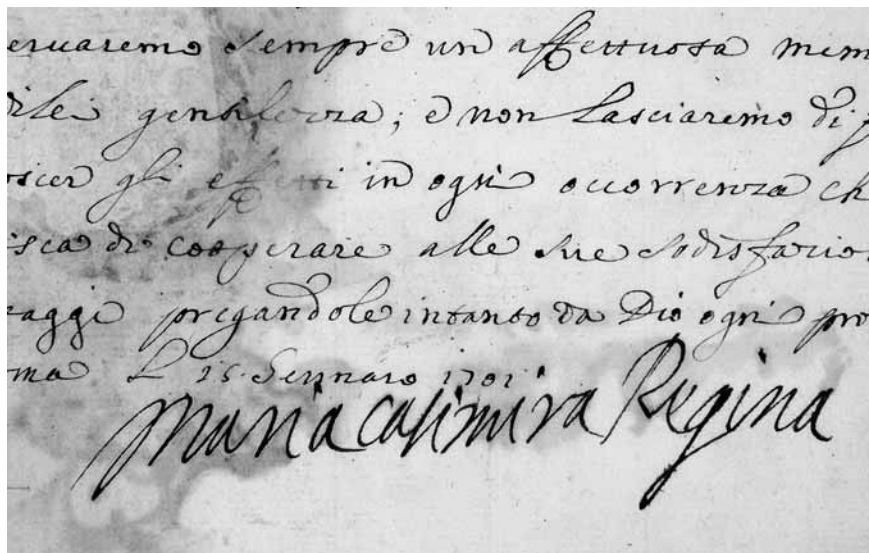
- 103. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski.** Uznanie przywilejów miasta Prużany obdarzonego prawem miejskim przez Annę Jagiellonkę, z powtórzeniem w całości potwierdzenia tychże praw przez króla Zygmunta III i kolejnych władców polskich. B.m. i daty dziennej oraz miesięcznej, 1683. Z podpisem króla Jana III („Joannes Rex”) i ręcznie malowanym herbem miasta. Bifolium podwójne, pergamin, 37x25,5 cm. 5000,-

Z odręcznym podpisem króla Jana III Sobieskiego. Język łaciński. Prużany miasto królewskie w dawnym województwie brzeskim. Królewskie potwierdzenie przywilejów miejskich złożone na ręce wójta miejskiego szlachcica Bartłomieja Mazowieckiego. Dokument cytuje w całości przywilej Zygmunta III z 6 V 1589 oraz wylicza kolejne potwierdzenia władców Polski dla tego miasta. Kolorowy herb miasta ręcznie malowany w tekście (w srebrnym polu błękitny wąż ze złotą koroną na głowie, trzymający w pysku dziecko) zbliżony do herbu rodu Sforzów (z którego pochodziła królowa Bona) i miasta Mediolan. Kolorystyka herbu nieznacznie odbiega od pierwotnego (błękit z odcieniem zieleni). Brak jednej odciętej karty przywileju (s. 5-6). Tekst czytelny, choć miejscami występują odbarwienia i wyblaknięcia inkaustu. Zabrudzenia na ostatniej niezapisanej karcie. Po konserwacji.

(patrz tablica VI)

- 104. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski.** List do kardynała Coloredo z prośbą o roztoczenie opieki nad ojcem Carlo Maurizio Vota, jezuitą, wysłanym przez

105. Maria Kazimiera. List. 1702.

króla do Rzymu z misją do papieża Innocentego XII, dat. Leopoli [Lwów] 15 IX 1694. Z podpisem królewskim („Giovanni Rex”) i pieczęcią mniejszą koronną odcisniętą przez papier. Bifolium, 29,5x20,5 cm. 4000,-

Z odręcznym podpisem króla Jana III Sobieskiego. Język włoski. Na odwrocie adres i pieczęć. Ślady składania i niewielkie odbarwienia. Poza tym stan bardzo dobry.

(patrz tablica XLIII)

- 105. Maria Kazimiera (1641-1716), królowa Polski.** List do nie wymienionego z nazwiska duchownego włoskiego (gubernatora Todi) z podziękowaniem za życzenia złożone z okazji minionych świąt, dat. Roma [Rzym] 15 I 1702. Z podpisem królowej („Maria Casimira Regina”) i pieczęcią odcisniętą przez papier. Bifolium, 27,5x20 cm. 2800,-

Z odręcznym podpisem królowej Marii Kazimiery, wdowy po Janie III Sobieskim. Język włoski. Na odwrocie adres i niewyraźny odcisk pieczęci. Niewielki ślad po zalaniu. Poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 106. August II (1670-1733), król Polski.** Rewersał wystawiony w imieniu królewskim na zrzeczenie się dzierżawy dóbr Pyszacz w powiecie orszańskim przez Jadwigę z Puzynów Piotrowską Janowi Umiastowskiemu, dat. Repla [koło Wołkowyska] 20 IX 1717. Z podpisem w imieniu króla Michała Kazimierza Kocięły, podskarbiego i pisarza ziemskiego Wielkiego Księstwa Litewskiego z pieczęcią opłatkową urzędu. Bifolium, 34x20,5 cm. 400,-

Z odręcznym podpisem podskarbiego litewskiego Michała Kazimierza Kociello (zm. 1722) oraz pieczęcią podskarbiowską pięciopolową z herbem rodowym Pelikan, gdzie umieszczono herby przodków. Język polski. Zbrązowienia i drobny ślad przetarcia wskutek składania. Stan pieczęci dobry, choć niektóre pola heraldyczne trudne do rozszyfrowania również ze względu na obce pochodzenie matki podskarbiego. Stan ogólny dobry.

- 107. August II (1670-1733), król Polski.** Pozew w imieniu królewskim Krzysztofa Zawiszy, starosty czeczerskiego i mińskiego z żoną Teresą z Łohojska Tyszkiewiczówną, małżonków Aleksandra i Anny z Pokosławskich Petrusiewiczów przed Trybunał Główny Litewski w Wilnie o bezprawne przetrzymywanie przez lata dóbr Kurkle w powiecie wilkomirskim, czerpanie z nich dochodów, wyrządzone szkody oraz ciępienie chłopów, dat. Wilno 13 V 1715. Z podpisami urzędników Sądu Głównego w Wilnie. Bifolium podwójne, 35 x 21 cm. 500,-

Odręczne podpisy urzędników trybunałskich oraz adnotacja jenerała Trybunału o wręczeniu pozwu Aleksandrowi Petrusiewiczowi przed kościołem św. Kazimierza w Wilnie 14 VI 1715. Delator Krzysztof Stanisław na Baksztach Zawisza (1666-1721), późniejszy wojewoda miński, marszałek wielu sejmów i Trybunału Litewskiego, był autorem słynnych historycznych „Pamiętników” (wyd. 1862). Z rejestrem dołączonych do sprawy dokumentów. Poza tym stan bardzo dobry. **Dokument zawierający dokładny opis sporu stanowi znakomitą ilustrację do stosunków majątkowo-prawnych w Wielkim Księstwie Litewskim Rzeczypospolitej Obojga Narodów.** Ślady składania. Stan bardzo dobry.

- 108. Stanisław I Leszczyński (1677-1766), król Polski i książę Lotaryngii.** List do bliskiej, nieznaney z nazwiska osoby wyjeżdżającej do Paryża, dat. Ravena (Rawenna) 23 X 1726. Pismo królewskie z podpisem („Stanislas Roy”). Bifolium, 23,5 x 18,5 cm. 2400,-

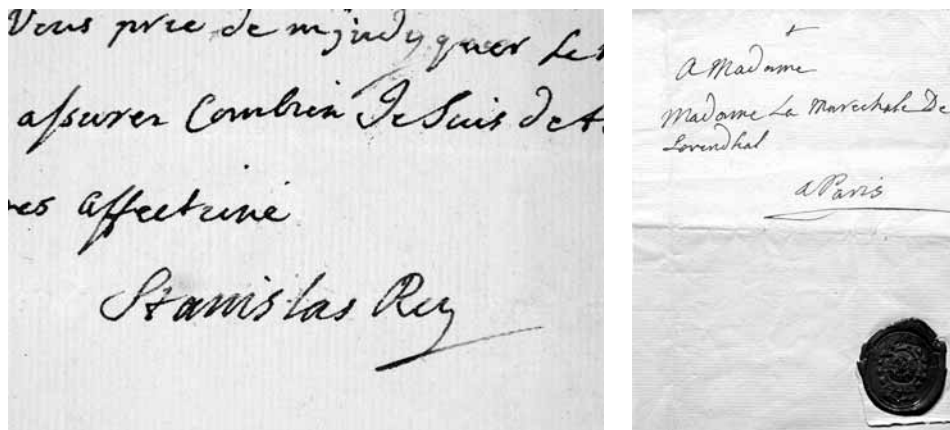
Z własnoręcznym podpisem króla Stanisława Leszczyńskiego. Język francuski. Adresat listu był wysokim dygnitarzem dworu francuskiego, wobec którego król powołuje się na swoją rozmowę z Kardynałem (Richelieu) i prosi o poparcie bliskiej obu korespondentom osoby: hr. Filipa de Bethune, ówczesnego ambasadora francuskiego przy papieżu Urbanie VIII. Ślady składania i zbrązowienia. Stan dobry. **Osobisty i bezpośredni list królewski pisany do przyjaciela niezgrabnym językiem francuskim, ale miły i wzruszający.**

- 109. Stanisław I Leszczyński (1677-1766), król Polski i książę Lotaryngii.** List do Charlesa de la Condamine z podziękowaniem za nadesłaną książkę dotyczącą jego wyprawy do Peru i pomiarów równika, dat. Luneville 20 I 1752. Z królewskim podpisem („Stanislas Roy”). Bifolium, 21,5 x 16,5 cm. 2400,-

Z odręcznym podpisem króla Stanisława Leszczyńskiego. Język francuski. Charles de Condamine (1701-1774), francuski przyrodnik i matematyk, był niezwykle popularnym podróżnikiem, który w latach 1736-1739 przebywał z wyprawą naukową w Peru. List kurtuazyjny, pełny sympatycznych słów. Ślady składania i drobne zaplamienia. Poza tym stan bardzo dobry.

- 110. Stanisław I Leszczyński (1677-1766), król Polski i książę Lotaryngii.** List do Barbary z Szembeków marszałkowej de Loewendal, wdowy, dat. Wersal [pod Paryżem] 21 VIII 1755. Pismo królewskie z podpisem („Stanislas Roy”) i królewską pieczęcią lakową. Bifolium, 21,5 x 16,5 cm. 4000,-

Pismo odręczne króla Stanisława Leszczyńskiego z autografem. Język francuski. Barbara z Szembeków, stolnikówna koronna, dwukrotnie rozwiedziona z magnatami Sewerynem Rzewuskim i Janem Klemensem Branickim, wreszcie żona Ulryka von Woldemar Löwendal (1700-1755),

110. Stanisław I Leszczyński. List. 1755.

zawodowego dowódcy przy niemalże wszystkich armiach w Europie, a na koniec marszałka Francji. Król w przyjaznym tonie wyraża ubolewanie, że nie mógł spotkać marszałkowej w Wersalu ani też w wielkim Pałacu Luksemburskim. Na rewersie pod adresem pieczęć lakowa z herbem Rzeczypospolitej z królewskim herbem Winiaw Stanisława Leszczyńskiego. Drobną uszczerebkę narożnika w części adresowej. Ślady składania. Poza tym stan listu i pieczęci bardzo dobry. Dołączono XIX w. staloryt z wizerunkiem króla.

(patrz ilustracja powyżej)

- 111. Stanisław I Leszczyński (1677-1766), król Polski i książę Lotaryngii.** List do niejkiej pani Marschalls z wyrazami współczucia z powodu pobytu w Wersalu w fatalnych warunkach, dat. (Lunéville) 13 VI 1759. Pismo osobiste króla z podpisem („Stanislas Roy”). Bifolium, 21,5 x 17 cm. 2400,-

Pismo odręczne króla Stanisława Leszczyńskiego z autografem. Język francuski. Król obiecuje damie interwencję m.in. u swojej córki Marii, żony króla Francji Ludwika XV. Ślady składania. Stan bardzo dobry.

- 112. August III (1696-1763), król Polski.** Rewersał wystawiony w imieniu królewskim na zrzeczenie się przez Marcjana Ogińskiego, wojewodę witebskiego, dzierżawy dóbr Pyszacz z przyległościami w powiecie orszańskim na rzecz Ignacego Ogińskiego, oboźnego wielkiego litewskiego, dat. Siderka 4 VII 1739. Z podpisem Jana Sołłohuba, podskarbiego wielkiego litewskiego i jego pieczęcią. Bifolium, 34,5 x 21 cm. 400,-

Z odręcznym podpisem Jana Sołłohuba (zm. 1748), podskarbiego Wielkiego Księstwa Litewskiego i urzędową pieczęcią z rodzowym herbem. Język polski. Ślady składania. Stan dobry.

- 113. August III (1696-1763), król Polski.** List w imieniu króla do Józefa z Kozielska Ogińskiego, wojewody trockiego i generalnego administratora z poleceniem przekazania w posiadanie Antoniemu Beynerowi, krajczemu żmudzkiemu, wójtostwa w Przeroślu, które zawakowało po śmierci Krzysztofa Puzyny, starosty

114. August III. List. 1761.

michaliskiego, dat. w kancelarii Wielkiego Księstwa Litewskiego 28 VIII 1735. Z podpisem kanclerza i hetmana wielkiego litewskiego oraz pieczęcią wielką litewską odcisniętą przez papier. Bifolium, 34,0 x 20,0 cm. 500,-

Z odręcznym podpisem księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego (1680-1744) kanclerza i hetmana wielkiego litewskiego. Język polski. Zagięcia na złożeniach i niewielki ubytek. Stan pieczęci bardzo dobry.

- 114. August III (1696-1763), król Polski.** List przypowiedni na wakujące rotmistrzostwo w chorągwi pancerniej w wojsku koronnym dla Antoniego Rozwadowskiego kasztelana halickiego, dat. Warszawa 10 III 1761. Z królewskim podpisem („Augustus Rex”) i sekretarza Antoniego Sikorskiego oraz pieczęcią mniejszą kancelarii koronnej odcisniętą przez papier (papierowo-lakową). Karta pap., 42,5 x 26,5 cm, opr. współcz. 2000,-

Z odręcznym autografem króla Augusta III. Język polski. Odbiorcą dokumentu był kasztelan halicki Antoni Rozwadowski h. Trąby (1697-1772), protoplasta gałęzi hrabiowskiej rodu. Ślady składania i zbrązowienia pap. Stan pieczęci bardzo dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 115. Stanisław August (1732-1798), król Polski.** List prywatny króla do hetmana wielkiego litewskiego Michała Kazimierza Ogińskiego w sprawie odpowiedzi na pismo hetmana, przekazanej ustnie brygadierowi Chomińskiemu, dat. Warszawa 11 V 1778. Z królewskim podpisem („Stanisław August Król”). Bifolium, 25 x 17,5 cm. 1500,-

116. Stanisław August Poniatowski. Patent. 1786.

Z odręcznym podpisem króla Stanisława Augusta. Język polski. Odbiorcą listu był hetman **Michał Ogiński** (1730-1800) finansujący budowę kanału zw. kanałem Ogińskiego. Język polski. Ślady składania. Stan bardzo dobry.

- 116. Stanisław August (1732-1798), król Polski.** Patent dla Teodora Stettnera, sztabs-kapitana w Regimencie Gwardii Pieszej Koronnej na szarżę kapitana w tymże regimencie, dat. Warszawa 16 III 1786. Z królewskim podpisem („Stanisław August Król”) i sekretarza Antoniego Sikorskiego oraz pieczęcią wielką kancelarii koronnej odcisniętą przez papier (papierowo-lakową). Karta pap., 42,5 x 26,5 cm, opr. 2500,-

Z odręcznym podpisem króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Język polski. Na pap. stemplowym. Ślady podklejenia i pęknięcia pieczęci. Poza tym stan pieczęci bardzo dobry, bez ubytków tekstu, opr. współcz.

(patrz ilustracja powyżej)

- 117. Stanisław August (1732-1798), król Polski.** Cztery listy do Sebastiana Sierakowskiego, kustosa koronnego, dat. Warszawa 4 IX 1790, 29 VII 1792, 22 III 1793 i Grodno 1 VIII 1793. Z podpisami królewskimi („Stanisław August Król”). Bifolia 3 i k. pap., różne wymiary (26-22,5 x 18 cm). 10 000,-

Wszystkie cztery listy z odręcznymi podpisami króla Stanisława Augusta. Język polski. Sebastian Sierakowski (1743-1824), ksiądz kanonik krakowski, późniejszy proboszcz katedry wawelskiej, prezydent Trybunału Koronnego i przewodniczący Komisji Cywilno-Wojskowej w Krakowie 1791-1792 oraz kawaler Orderu św. Stanisława, był ostatnim kustoszem koronnym mianowanym w 1791/1792 r. Z tego ostatniego tytułu odpowiadał za przechowywane w skarbcu królewskim na

Wawelu regaliów Korony Polskiej i dokumentów najwyższej państwowej wagi. Wstawił się odmową udostępnienia skarbca Prusakom, którzy w 1795 zdecydowali się na ich rabunek, o czym kustosz zaświadczył sporządzając komisyjnie protokół. **Korespondencja porusza sprawy wagi ogólnopństwowej** (refleksje króla na temat stanu wojska, „chybionej” pożyczki holenderskiej i obawy przed kolejnym rozbiorem Polski), urzędowej (królewskie podziękowanie za dbałość interesów na Trybunale koronnym i zalecenia na przyszłość; zabiegi odbiorcy listu o podniesienie rangi kustodii koronnej), jak i prywatnej (królewska odpowiedź na zabiegi kustosza w sprawie uzyskania intratnego opactwa norbertańskiego w Hebdowie). Z treści listów wynika, iż kustosz Sierakowski, eks-jezuita, pochodzący ze znakomitego rodu, synowiec arcybiskupa lwowskiego, i z zamiłowania czynny architekt, cieszył się dużym zaufaniem królewskim (nazwany „przyjacielem” i „prawdziwej estymacji godnym obywatelem”). **Unikatowy zbiór listów odzwierciedlających również stan ducha ostatniego króla Polski w obliczu zagłady Rzeczypospolitej.** Ślady składania, odbarwienia, podklejenia i drobne uzupełnienia papieru bez wpływu na tekst listów. Stan ogólny dobry.

118. **Dohna Achacy (1581-1647), burgrabia z Prus Książęcych.** List do króla Polski Władysława IV w imieniu własnym i brata Krzysztofa z gratulacjami z okazji wyboru na króla, życzeniami odniesienia zwycięstwa nad Moskwą i prośbą o pamięć względem utraconych dóbr w Inflantach, dat. Carwinda, Borussia [Karwiny, Prusy] 8 I 1633. Pismo odręczne autora. Bifolium, 32,8 x 20 cm. 800,-

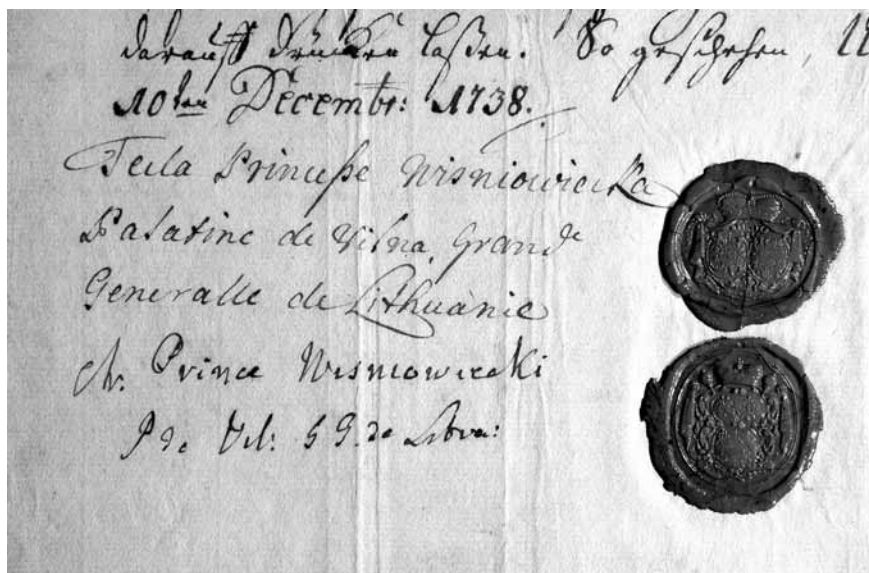
Pismo odręczne Achacego Dohna z autografem w brudnopisie (wg notatki na odwrocie). Język łaciński. Dotyczy majątku Allasch (Allis) w powiecie zygwołdzkim [Kohenhausen] w Inflantach, które otrzymali w lenno indygeni pruscy z rodu Dohna w r. 1589 od króla Zygmunta III. Dobra te utracili wskutek najazdu szwedzkiego na początku XVII w. Wymienieni tu bracia Achacy (1581-1647) i Krzysztof (1583-1637) to potomkowie jednego z pierwszych właścicieli, Achacego Dohna (1533-1601). Choć ich biografie niemieckie wskazują na zaangażowanie w innych kierunkach Europy to jednak inflancki epizod w dziejach rodu był jeszcze żywy w związku z nadziejami odzyskania dóbr w czasie wojen Władysława IV. Ślady składania i drobny uszczerbek. Poza tym stan bardzo dobry. **Ważny przyczynek do historii słynnego niemieckiego rodu, lenników polskich.** Ślady składania i drobny uszczerbek. Poza tym stan bardzo dobry.

119. **Mrozowski Adam (ok. 1705-ok. 1776), starosta stęgwilski, regimentarz wojsk koronnych i konfederata barski.** Uwolnienie od służby Dunikowskiego, komendanta chorągwi pancerniej, dat. obóz pod Braclawiem [Ukraina] 1 IX 1767. Z podpisem dowódcy i osobistą pieczęcią (opłatkową) z herbem Prus III. Bifolium, 22 x 35,5 cm. 200,-

Z odręcznym podpisem Adama Mrozowskiego, królewskiego rotmistrza chorągwi pancerniej i regimentarza, jednego z najdzielniejszych rycerzy kresowych Rzeczypospolitej XVIII w., który kilkadziesiąt lat poświęcił walce z hajdamakami i ziemie ukraińskie doprowadził do spokoju. Język polski. Ślady składania i zbrązowienia. Poza tym stan dobry.

120. **Poniatowski Stanisław (1677-1762), generał wojsk koronnych i szwedzkich,** wojewoda mazowiecki i kasztelan krakowski, ojciec ostatniego króla Polski. List do nieznanego księcia niemieckiego, dat. Aachen 19 IX 1716. Pismo własnoręczne z podpisem („Poniatowski”). Bifolium, 22 x 17,5 cm. 800,-

Pismo odręczne z podpisem Stanisława Poniatowskiego. Język francuski. List świadczący o nadzwyczajnej operatywności autora w służbie dyplomatycznej na rzecz króla szwedzkiego Karola XII z okresu wojny północnej (m.in. doprowadził do wypowiedzenia przez Turcję wojny Rosji). Odbiorca listu był jednym z jego informatorów wiedeńskich, któremu wyraża m.in. podziękowanie za ostrzeżenie przed podróżą do Polski (wówczas już opanowaną na powrót przez wojska saskie i rosyjskie). Na piśmie adnotacje dawnego kolekcjonera w jęz. niemieckim. Ślady składania i po pieczęci. Stan bardzo dobry.

- 121. Potocki Franciszek Salezy (1700-1772), wojewoda kijowski i wołyński, krajczy wielki koronny.** Prezenta uczciwego Stefana Czepielowskiego na stanowisko proboszcza cerkwi (unickiej) św. Mikołaja w parafii Wielkie Oczy w formie listu do Ałanazego Szeptyckiego, biskupa przemysko-sanocko-samborskiego, dat. Krystynopol 7 VI 1766. Z podpisem wojewody kijowskiego („FS Potocki, wezk”) i odciskiem osobistej pieczęci herbowej w laku. Bifolium, 21 x 34 cm. 1500.-

Z odręcznym autografem Franciszka Salezego Potockiego, jako wojewody kijowskiego. Język polski. F.S. Potocki , ojciec Stanisława Szczęsnego Potockiego, był jednym z największych magnatów Rzeczypospolitej. Wymieniony tu jako „pan na Krystynopolu, Tartakowie, Mohylowie, Brahiłowie, Tulczynie i Humanu”. Wielkie Oczy – obecnie wieś koło Lubaczowa, niegdyś dobra Potockich. Ślady składania, zalania przy marginesach, pieczęć wytarta, miejscami podkreślenia czerwona kredką oraz uzupełniony ubytek w prawej części dokumentu. Tekst czytelny. Stan ogólny dobry.

- 122. Radziwiłłówna Tekla (1703-1747) i jej mąż Wiśniowiecki Michał Serwacy ks. (1680-1744), kanclerz i hetman wielki litewski.** Akt zastawu dóbr dolnośląskich księżnej dla Jerzego Detlofa Flemminga, podskarbiego wielkiego litewskiego i generała wojsk litewskich, sumę 16 tys. talarów, dat. Warschau (Warszawa) 10 XII 1738. Z podpisami obojga małżonków i ich pieczęciami (lakowymi). Bifolium, 27 x 23 cm. 1200,-

Dokument dotyczy mało znanego w dziejach Radziwiłłów posiadania majątków na Dolnym Śląsku. Chodzi o dobra Freyhan (obecnie Cieszków), „Rentzau”, „Putzkau” i czterech innych. W 1745 r. dobra Freyhan zostały nabyte od Flemmingów przez Katarzynę Agnieszkę z Sapiechów Sapieżyne, bohaterkę wielu publikacji, gdzie zamieszkała po małżeństwie z kamerdynerem Wojciechem Żywnym. Wymieniony **Jerzy Detlof Flemming to ojciec Izabeli Czartoryskiej. Z od-**

ręcznymi podpisami małżonków księżnej Tekli i jej męża Michała Serwacego księcia Wiśniowieckiego, jako hetmana wielkiego litewskiego i wojewody wileńskiego. Język niemiecki. Pieczęć lakowa księżnej Tekli z podwójnym herbem małżeńskim – pięciopolowa tarcza Wiśniowieckich i czteropolowa tarcza Radziwiłłów (unikalna odmiana – orły radziwiłłowskie na przemian z Pogonią Litewską) na wzór herbu Rzeczypospolitej. Pieczęć jej męża z dwoma kartuszami pierwszy z herbem Wiśniowieckich i Pogonią Litewską, druga pięciopolowy kartusz również z Pogonią w tarczy sercowej. Umieszczenie godła Litwy na herbach obu rodów jest ewenementem i dowodem separatystycznych idei obu małżonków w stosunku do Rzeczypospolitej. Przebiccia atramentu, ślady składania. Poza tym stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 123. Wężyk Jan (1575-1638), arcybiskup gnieźnieński i prymas Rzeczypospolitej 1627-1638**, interrex Rzeczypospolitej 1632-1633. Pieczęć arcybiskupa gnieźnieńskiego odcisnięta w czerwonym wosku z herbem arcybiskupim, w puszce metalowej z wieczkiem, na jedwabnym niebieskim sznurku, średnica odcisku 54 mm. 350,-

Na tarczy herb rodowy Wąż, po którego bokach św. Jan Chrzciciel i św. Wojciech, u góry krzyż arcybiskupi, mitra i pastorał, w otoku napis: „Io[annes] Wężyk D[ei] G[ratia] Archiepiscopus Gnesen[sis] Reg[ni] Pol[oniae] Prim[as] et Princ[eps]”. Odcisk pieczęci u dołu nieco uszkodzony. Poza tym stan bardzo dobry.

(patrz tablica VI)

- 124. [Silva Rerum]**. Excerpta z różnych listów do mnie pisanych od różnych osób. Z Grodna 14 XI 1696. Z Wilna 22 IX (1696). Z Grodna 13 XI (1696), acc. Informatia od Imci Pana Kryszpina [Andrzej Kryszpin-Kirszensztein] Panu Szymanowskiemu dana do Warszawy do Imci Pana Wileńskiego [Józef Bogusław Słuszką]. Punkta tegoż Pana Kryszpina do Confideraciey Królowey [Maria Kazimiera] y Imci Panu Wileńskiemu. Copia listu Imci Pana Wojewody Wileńskiego [Kazimierz Jan Sapieha] do Królowey Ich Mości po odebranych dokumentach. Rękopis z końca XVII w., Bifolia (2), poszyt in folio. 600,-

Pieczęcie okrągłe: „E Mvseo Cvron.”. Proweniencja muzeum kurlandzkiego w Mitawie, które przejęło w 1870 roku zbiory Michała Jana hr. Borchy (1751-1810) z Warklan. Zbiór nieznananych materiałów rękopiśmiennych stanowiących odpisy oryginalnych dokumentów z 1696 r. Dotyczą one **sytuacji wewnętrznej na Litwie w okresie bezkrólewia po śmierci króla Jana III**, kiedy trwała tam ostra walka pomiędzy obozem królewskim (królowej wdowy), reprezentowanym tu m.in. przez Andrzeja Kryszpin-Kirszenszteina i Józefa Słuszkę a rodem Sapiehów będących wówczas w opozycji do króla. Przytoczone tutaj odpisy poufnej korespondencji zwolenników królowej, którzy zawiązali konfederację wojskową, miały służyć kompromitacji tych ostatnich przez możny ród Sapiehów. **Wśród dokumentów nieznaną dotąd źródłom relacja w sprawie konfederacji wojskowej pod kierunkiem chorążego w. lit. Hrehorego Ogińskiego oraz kopia listu hetmana wielkiego litewskiego do królowej**. Ślady składania. Unikalny choć fragmentaryczny zbiór materiałów historycznych ze schyłku XVII w.

- 125. [Gdańsk]**. Protokół ze sporu toczzonego przed urzędem burmistrzowskim pomiędzy Katarzyną, wdową po Gottfriedzie Nagel, z synem Janem, a Anną Marią żoną Christopha Ernsta, dat. Danzig [Gdańsk] 20 VI 1739. Z podpisami wiceburmistrza Jana Wahla i pisarza miejskiego Michaela Zimmer-

manna na papierze stemplowym z herbem miasta Gdańska. Bifolium, 36 x 22,5 cm. 600,-

Pismo odręczne z podpisami gdańskich urzędników miejskich. Język niemiecki. Dokument zakończenia spornej sprawy z nakazem zawarcia ugody i stosownym oświadczeniem o wiarygodności i braku zastosowania kary wobec którejkolwiek ze stron. W lewym górnym rogu odcisk herbu miasta Gdańska w tuszu ze znakiem opłaty 3 H („Halbe”). Ślady składania i odbarwienia papieru. Poza tym stan dobry.

126. **[Skarb Koronny].** Pokwitowanie wpłaty do kasy Komissyi Rzeczypospolitej Skarbu Koronnego wystawione dla Antoniego Małachowskiego, pisarza wielkiego koronnego i starosty wąwolnickiego, oraz jego żony Katarzyny z Działyńskich Małachowskiej sumy 948 groszy 21 kwarty półrocznej, dat. Lublin 5 i 8 III 1788, k. [1], 33 x 20 cm. 150,-

Formularz drukowany ręcznie wypełniany z podpisami exaktorów. Język polski. Niektóre dopiski z epoki nieco wyblakłe. Stan dobry.

127. **[Skarb Koronny].** Pokwitowanie wpłaty do kasy Komissyi Rzeczypospolitej Skarbu Koronnego wystawione dla Antoniego Małachowskiego, wojewody mazowieckiego i starosty wąwolnickiego, oraz jego żony Katarzyny z Działyńskich Małachowskiej sumy 2481 groszy 25 kwarty półrocznej, dat. Lublin 16 III 1792 i 3 IV (?) 1793, k. [1], 33 x 20 cm. 150,-

Formularz drukowany ręcznie wypełniany z podpisem exaktora Jasińskiego (?). Język polski. Adnotacje dotyczące kolejnego roku nieco wyblakłe. Stan dobry.

– Darowizna królewska –

128. **[Skarb Koronny].** Specyfikacja brylantów znajdujących się w Kassie Generalney Skarbu Koronnego, dat. Warszawa 5 XI 1790. Z podpisami członków Deputacji do rewizji Skarbu Koronnego: starosta gostyński Franciszek Gadowski i biskup płocki Krzysztof Hilary Szembek, kontrasygnata posła województwa podolskiego Józefa Witosławskiego. Bifolium, 36 x 22,5 cm; oraz: Taxa brylantów podanych od prześwietney Kommissyi Skarbu Koronnego przez Wiel. Biernackiego, superintendenta Kassy Rzeczy Pospolitey. Warszawa 23 X 1790. Z podpisem Franciszka Szyllera, starszego konfranterii jubilerów, Friedricha Korna wice starszego i suchą pieczęcią cechu, kontrasygnata starosty Gadowskiego, biskupa Szembeka i posła Józefa Witosławskiego. Bifolium, 35,5 x 21 cm. 2400,-

Dokumenty dotyczące klejnotów królewskich Stanisława Augusta Poniatowskiego, ofiarowanych przez króla na skarb narodowy w trudnych czasach Rzeczypospolitej. Pierwszy wylicza ordery i precjoza zawierające brylanty będące w użytkowaniu królewskim (Order Orła Białego z gwiazdą i łańcuchem, Order św. Andrzeja z gwiazdą oraz pomniejsze ozdoby), z dokładnym opisem łańcucha orderowego do najwyższego polskiego orderu, szacując ich wartość na łączną sumę 26 957 zł. Zawiera jednocześnie spis pięciu innych (medalion, kolczyki, pierścione) z daru marszałka sejmu czteroletniego **Stanisława Małachowskiego**. Drugi dokument na papierze stemplowym zawiera w tabelce dokładniejszy **jubilerski opis** wspomnianych klejnotów z daru Małachowskiego wraz z ich wyceną. Zagniecenia, ślady składania i niewielkie uszkodzenia papieru. Stan ogólny dobry. **Rzadkie!**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

133. Archiwum Konopków

128. Skarb Koronny. Specyfikacja brylantów. 1790.

– Sławny rękopiśmienny herbarz –

- 129. Grünenberg Conrad.** Wappenbuch. Rękopis herbarza z XVI/XVII w., k. 293, ok. 2000 herbów malowanych w epoce akwarelę i gwaszem, 32,5 cm, opr. płsk. XIX w. 75 000,-

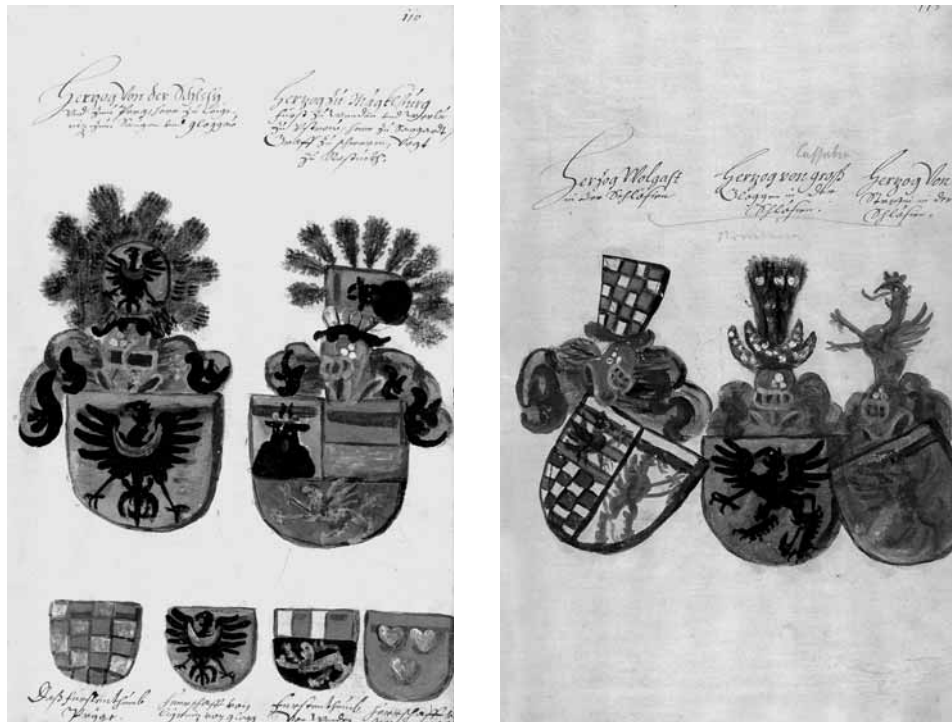
Powstała na przełomie XVI/XVII w., jedna z kilkunastu znanych na świecie, wczesna, rękopiśmienna kopia herbarza Conrada Grünenberga, stanowiącego podstawowe źródło wiedzy na temat niemieckiej i europejskiej heraldyki ery nowożytnej. Oryginał, napisany w 1483 roku, po perypetiach ostatniej wojny światowej, powrócił na swoje miejsce i znajduje się w Tajnym Archiwum Państwowym w Berlinie. Conrad Grünenberg (zm. ok. 1494), budowniczy i burmistrz miasta Konstancji, a także heraldyk. Zasłynął jako autor ksiąg heraldycznych: „Kroniki austriackiej” (1480) i opisywanego tu „Herbarza”, który został po raz pierwszy wydany drukiem dopiero w XIX wieku. **Dzieło zawiera około 2000 ręcznie malowanych akwarelę wizerunków herbów** z klejnotami oraz z adnotacjami w postaci tytułów, imion lub nazwisk ich właścicieli. Herby ułożone według rangi właścicieli: cesarzy, królów, książąt, dygnitarzy, rycerzy, wyższej lub średniej szlachty. Prezentowane są również sceny rodzajowe dotyczące organizacji i przebiegów turniejów rycerskich. W części początkowej duża grupa herbów imaginacyjnych i fabularnych (herby Dalmacji, Nubii, Babilonu, Turcji, herb Jozuego i innych). **Na k. 110 herb księcia śląskiego (głogowskiego); na k. 113 herb księcia wołogoskiego; na k. 120 herb księcia opolskiego (Herzog von Oppel).** Język niemiecki (szwabacha). Dzieło o pierwszorzędym znaczeniu naukowym, odznacza się dużą ekspresją wykonania (mimo dość prymitywnego sposobu malowania), bogactwem barw, formy. W porównaniu z XV-wiecznym oryginałem, w egz. brak k. tyt. i kilkudziesięciu kart. Kilkanaście ubytków kart, w tych miejscach późniejsze, XIX-wieczne uzupełnienia, poza tym stan bardzo dobry. **Unikatowy i godny zbadania materiał źródłowy do podstaw heraldyki europejskiej.** (Ekspertyza prof. dr hab. Stefana Kuczyńskiego)

(patrz tablica VII oraz ilustracja na stronie następnej)

– Konfederacja barska –

Dwa tomy dokumentów konfederacji barskiej z roku 1769. Każdy z pieczęcią: „Dominium Krasne”, majątku od wielu pokoleń Krasińskich, którego bogate zbiory uległy rozproszeniu w czasie I wojny światowej. Księgi zawierają odpisy wykonane w epoce na potrzeby Michała Hieronima Krasińskiego (1712-1784)

129. C. Grünenberg. Herbarz rękopiśmienny. XVI/XVII w.

pana na Krasnem, starosty opinogórskiego, marszałka konfederacji barskiej, dziadka generała Wincentego, a pradziadka poety Zygmunta. Wolor dokumentów polega na tym, że odpisy były wykonywane na bieżąco dla wysokiej rangi dygnitarza. Zbiór obejmuje obszar całej Rzeczypospolitej, co jest tym cenniejsze, że pokazuje szerokie spektrum działalności konfederatów. Wiele dokumentów, wiadomości politycznych i sprawozdań nie ma odpowiedników w archiwach publicznych ani drukowanych źródłach. Prezentowane księgi zawierają korespondencję, odezwy, wiadomości wojskowe i polityczne oraz typowe w epoce „listy” czyli rozważania polityczne w formie listu. Jest też satyra polityczna. Archiwum zawierało znacznie więcej dokumentów, o czym świadczy wysoka numeracja na niektórych z nich. Zwraca uwagę piękne kaligraficzne pismo. Akta konfederacji są nadzwyczaj rzadkie, nawet w Archiwum Akt Dawnych w Warszawie znajdują się głównie odpisy z epoki. Samo archiwum główne konfederacji nie istnieje. Wobec zniszczenia i rozproszenia tych archiwaliów prezentowany zbiór to unikat o dużym znaczeniu historycznym.

130. [Konfederacja barska – pierwsze półrocze roku 1769]. Zbiór 33 dokumentów, s. 244, 33 cm, opr. płsk. współcz. ozdobny. Po konserwacji, stan dobry. 16 000,-

Kopia Ordynansu Joachima Potockiego, regimentarza generalnego konfederacji, dat. Dańkowce 2 I 1769 (s. 2); Wiadomości z Poznania 11 I 1769 (s. 2); Wiadomości z Warszawy 21 I 1769 (s. 1); Wiadomości z pola walki (dotyczą m.in. pp. Pułaskich) z różnych stron kraju (s. 4); Wiadomości z Podola 7 I 1769 (s. 2); Wiadomość ze Żwańca 6 I 1769 (s. 2); Wiadomości ze Lwowa 3 i 11 I 1769 (s. 3); Wiadomości z Warszawy 14 i 25 oraz 2 II I 1769 (s. 19); „Numismata powtórnie z Hollandyi do Warszawy przysłane” – opis 37 medali wyobrażających zdrajców sprawy narodowej i wrogów Konfederacji, w tym obcych monarchów (s. 12); Kopia manifestu województwa łęczyckiego, dat. 12 I 1769 (s. 7); „Kopia Uniwersału Michała Hieronima Krasińskiego Marszałka Konfederacji Koronnej względem buntów chłopskich”, dat. Dańkowce 4 I 1769 (s. 3); „Kopia Uniwersału Michała Hieronima Krasińskiego ... respektem senatus consilii”, dat. Dańkowce 5 I 1769 (s. 4); Kopia Uniwersału Ignacego Skarbek – Malczewskiego, marszałka woj. wielkopolskiego, dat. 7 I 1769, oblat. w aktach grodzkich leszczyńskich (s. 4); „Kopia Uniwersału Michała Hieronima Krasińskiego ... w którym milicye nadworne ... wzywa do wojska konfederackiego”, dat. 30 I 1769 (s. 6); „Wypis z ksiąg grodzkich winnickich Wdztwa Braclawskiego r. 1769 25 II” (s. 2); Kopia listu Iwana, kozaka Siczy Zaporowskiej (s. 2); „Konfederacya y elekcyja marszałka przez województwa sandomierskiego y ziemi stężyckiey obywatelstwo” oraz uniwersał, dat. Pilzno 23 III 1769 (s. 22); „Powitanie Sądu Iuridicii Mixti nowo fundowanego a raczey cnego krytyka” (s. 20); Reces tegoż Ignacego Mackiewicza wymówiony przy złożeniu regencyi w sądach iuridicii mixti” (s. 4); „Głos wierney rady do Nayiaśniejszego Stanisława Augusta, króla Polskiego r. 1769” (s. 33); „Kopia Uniwersału Jerzego Ks. Lubomirskiego, generała ... województw krakowskiego, sandomierskiego y ruskiego generalnego regimentarza”, dat. Biecz 16 III 1769 (s. 3); „Kopia Uniwersału Jerzego Ks. Lubomirskiego ...”, dat. Pilzno 20 III 1769 (s. 11); „Obyawienie początków dających okazyją do utrzymania dyssydentów y innych projektów sekretnych roku 1767” (s. 14), pismo antykrólewskie; „Memoryał Gabriela Podoskiego Prymasa ...” (s. 9); „Projekt do Deklaracyi która miała wyjść imieniem królewskim na kształt uniwersału do województw, ziem y powiatów w czerwcu 1769” (s. 4); „Kopia Uniwersału Króla do województw ... pod datą 7 VII 1769 wydrukowany, ale z iakowychś przyczyn przytłumiony” (s. 5); „Odpowiedź narodowa na pomienione królewskie uniwersały potajemnie na piśmie miesiąca y roku tegoż rozrzucona” (s. 9); „Przestroga do Obywatelów przy Wierze y Wolności skonfederowanych aby byli baczniymi na postempki Xcia Wołkońskiego posła rosyjskiego w lipcu 1769” (s. 10); Reflexie nad projektowaną konfederacją cywilną szkodliwą ojczyźnie narodowi i prawom Rzeczypospolitey w VII 1769” (s. 18).

- 131. [Konfederacja barska – drugie półrocze 1769].** Zbiór 25 dokumentów, s. 226, 33 cm, opr. płsk. współcz. ozdobny. Kilka końcowych kart z ubytkami marginesów z niewielką szkodą dla tekstu. Po konserwacji, stan dobry. 16 000,-

Obejmuje akta, dokumenty, listy, memoriały i rezolucje, jak: „Relacya od pp. dyssydentów rozsiana y w drukarni michniowskiej drukowana niby mowy mianey od Wielkiego Weyzyra do czterech tłumaczow to iest francuskiego, angielskiego, niemieckiego y weneckiego dnia 19 czerwca r. 1769” (s. 13); „Relacya z obozu cesarskiego w Chanteppe dn. 21 czerwca 1769 po wszystkich cudzoziemskich gazetach przez tychże pp. dyssydentów rozgłoszona” (s. 6); „Rozgłoszona niby prawdziwa deklaracya p. barona Vaughan ministra rezydenta nayiaśn. cesarza chrześcijańskiego w obozie cesarskim Polakom mocno przychylna” (s. 12); „Manifest Porty Ottomańskiej przeciwko Moskwie y jey adherentom publikowany w obozie 21 czerwca 1769 w Chanteppe” (s. 10); „Replika na Deklarację turecką dn. 21 czerwca w obozie publikowaną, a Ministeria Rzeczypospolitey Polskiej w Warszawie wydana we wrześniu 1769” (s. 10); Rada Senatu przez ... na dzień 30 września 1769 w Warszawie złożona ...” (s. 12); „Reflexie na punkta senatowi ac deliberandum podane” (s. 6); „Mowa JW. Szepetyckiego bpa płockiego 2 X 1769” (s. 12); „Mowa JW. Burzyńskiego kasztelana smoleńskiego na radzie Senatu ... 2 X w Warszawie” (s. 8); „Votum JW. Lipskiego kasztelana łęczyckiego na Radzie Senatu 30 IX 1769 ...” (s. 4); „Reflexyie na Publikowaną Subtelność Resultatorum Senatus Consilii w X 1769” (s. 13); „Kopia listu JW. Ogińskiego miecznika lityńskiego do kasztelana trockiego ojca swego 22 X 1769 z Warszawy pisanego w materji podjęcia się poselstwa do Moskwy” (s. 4); „Uniwersał P. Czernego marszałka konf. Krakowskiej jako pierwszego ex turno obwieszczający obranie General. Marszałka y Regimentarzy tudzież uwiadomienie o sądach generalnych konfederackich ... w Białej 21 X 1769” (s. 8); „... Uwagi nad terażniejszym stanem interesów rosyjskich względem kraju mego” (s. 10), inne uwagi o polityce rosyjskiej w Polsce (s. 10); Respons króla pruskiego (?) do jednego z marszałków konfederacji z 10 XI 1769 (s. 6), i uwagi do tegoż (s. 16); dwa listy konsyliarzy (?) konfederacji (s. 16); Uniwersał marszałków i konsyliarzy konfederacji Joachima

Czernego, Tomasza Wilkońskiego, Ignacego Potockiego, Michała Dzierżanowskiego i Tadeusza Przyłuskiego dat. Kraków 30 IX 1769 (s. 6); List Joachima Czernego oraz innych marszałków i konsyliarzy konfederacji imieniem ministra pruskiego Benoit, dat. Kraków 18 X 1769 (s. 5); Konfirmacja dawniejszych czynności jakie dotąd działania konfederacyi barskiej z Turkami przez Expedycją sub die 15 XII z pod Chocimia z Krohultza doniesionych" (s. 12); Uniwersał Joachima Czernego, marszałka konfederacji krakowskiej, dat. Biała 31 X 1769 (s. 8); Uniwersał Michała Jana Paca, marszałka generalnego konfederacji, dat. Biała 9 XI 1769 (s. 10); Akt Generalności Konfederacji, dat. Biała 7 XII 1769 (s. 7).

- 132. [Konfederacja barska].** Zbiór 8 dokumentów rękopiśmiennych z lat 1768-1774. Dat. z Warszawy, s. [23], formaty różne przeważnie in quarto (cztery bifolia i trzy karty pap.). 2000,-

Rękopisy stanowią w większości rodzaj kroniki pisanej anonimowo z Warszawy (z dzienną datacją) w dobie konfederacji barskiej obejmującej sprawy polityczne i militarne. Dotyczą zarówno stolicy, jak i wydarzeń prowincjonalnych (pogranicze tureckie – Chocim, Kamieniec Podolski, Wielkopolska, Pilzneńskie czy Płockie), jak i międzynarodowych (Stambuł, Wiedeń). Jest to zbiór informacji, jakie rozchodziły się po kraju, dostarczanych zazwyczaj przez przyjezdnych czy znajomych. Dodatkowo znajdują się tu dwa odpisy pism konfederackich, jak: Uniwersał wielkopolski Ignacego Skarbka, regimentarza konfederacji oraz list ministra Kaunitza do Generalności Konfederacji w Cieszynie w związku z porwaniem króla Stanisława Augusta 3 XI 1771 i odpowiedź tejże imieniem Michała Jana Paca. Manuskrypty pisane przez dwie różne osoby, stanowią rodzaj zapisu bieżących wydarzeń. Na odwrocie listu datowanego 9 VII 1771 ślad pieczęci lakowej i dopisek „Memu Wielce Miłemu Panu Januszewskiemu ... w Rybnej (?)”. Ślady laku na narożnikach, składania, zgniecenia. Tekst w miarę czytelny, choć inkaust miejscami wyblakły. Interesujące uzupełnienie do dziejów konfederacji barskiej.

- 133. [Konopkowie herbu Nowina].** Archiwum domu Konopków h. Nowina. Fragment obejmujący siedem dokumentów i jeden druk, 2 poł. XVIII w. – 1 poł. XIX w., różne formaty, przeważnie bifolia. 4000,-

1. Rysunek grobowca Domu Konopków h. Nowina w kościele parafialnym w Łomży. Rysunek piórkiem, kolorowany gwaszem z 1 poł. XIX w. Karta pap., 17,5x11 cm. **Nieistniejący już grobowiec rodowy.**

2. Wypisy z akt ziemskich zambrowskich z lat 1727, 1728, 1738, 1739, 1740 i 1786 dotyczące transakcji różnych przedstawicieli domu Konopków. Bifolium podwójne i jedna karta, 36x21 cm.

3. Wypisy zawierające dane genealogiczne. 12 odpisów pochodzących z XVIII w. Ostatni sygnowany Zambrów 1790 (1798?) z odcisniętym (słabo) suchym tłokiem pieczęci kancelaryjnej (hipotecznej).

4. Mapa posiadłości domu Konopków w ziemi łomżyńskiej. „Wyciąg położenia wsi Konopki Jabłoni, Konopki Jałbrzykowego Stoku i Leśnicy, gniazda rodowego domu Konopków, dawniej w województwie mazowieckim, ziemi łomżyńskiej, powiecie zambrowskim, teraz w województwie augustowskim, obwodzie zambrowskim leżących, z mapy jener. w-dztwa augustowskiego, pg Sotzmanna Juliusza Colberg w r. 1826 w Warszawie wydanej ... do niniejszego genealogicznego wywodu sporządzonej”. Mapa 32,5x42,5 cm (kolorowa, rozkł.). Sporządzona ręcznie piórkiem i podmalowana akwarelą. **Mapa powstała po 1837 r. i służyła przedstawicielom rodu Konopków z Mazowsza do legitymacji szlacheckiej przed Heroldią Królestwa Polskiego.**

5. Branicki Jan Klemens (1689-1771), wojewoda krakowski. Wypis z akt grodzkich lwowskich fundacji 70 000 florenów polskich na rzecz Księży Misjonarzy w Tykocinie. Lwów 1754. Bifolium, 34x20 cm.

6. Branicki Jan Klemens (1689-1771), wojewoda krakowski. Wypis z akt ziemskich tykocińskich tegoż samego aktu oblatowanego w tamtejszych księgach. Tykocin 1755. Pieczęć sucha z kancelarii ziemskiej w Tykocinie uwierzytelniająca wypis. Bifolium podwójne, 35,5x20,5 cm.

7. (Druk). Poniatowska Katarzyna. Krótkie opisanie pogrzebu J.O.X. ... podkomorzanki koronnej y solennych exequij za Duszę S.P. J.O. X. Jmci Andrzeja Poniatowskiego ... w kościele białostockim ... odprawionych dnia 19. y. 20. kwietnia r. 1773. B.m. 1773. B.w., folio, s. [4]. Estreicher nie notuje.

Wszystkie dokumenty poza aktami dotyczącymi fundacji w Tykocinie zaopatrzone w okragłą pieczęć „Archiwum Familii Nowina Konopków”. Ślady składania dokumentów. Stan dobry, a mapy bardzo dobre. **Interesujący zbiór dokumentów dotyczących ważnej gałęzi rodu Konopków.**

(patrz ilustracja na stronie 62)

EPOKA NAPOLEOŃSKA

- 134. Napoleon I Bonaparte (1769-1821), pierwszy konsul Republiki Francuskiej 1799-1804, cesarz Francuzów 1804-1814 i 1815.** Nominacja na porucznika 16-ej brygady Piechoty Liniowej wystawiona na nazwisko Charles Pernot z Nancy i dotychczasowy stan jego służby. (Paryż) 25 vintose , roku 12 [15 III 1804]. Na blankiecie urzędowym ryt. (miedzioryt autorstwa Barthelemy Rogera), wypełnianym ręcznie, z nagłówkami Departamentu Ministerstwa Wojny Republiki Francuskiej, pierwszego konsula Bonapartego i symbolem republikańskiej Francji (postać siedzącej „Marianny”, u jej stóp napis „Bonaparte I Consul de la Republique”), z **podpisami Napoleona Bonapartego**, pierwszego konsula („Bonaparte”), ministra wojny (L.A. Berthier) i sekretarza stanu (H.B. Maret), z pieczęcią opłatkową (naklejoną) pierwszego konsula Bonapartego. Karta pergaminowa, 33,5 x 24 cm. 7000,-

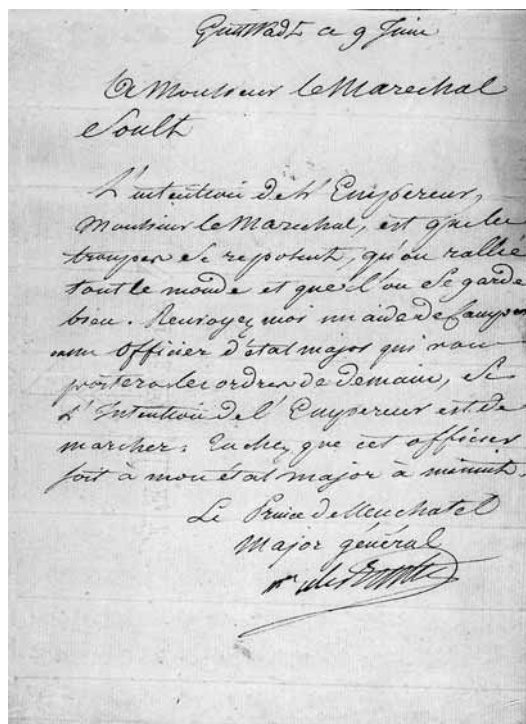
Z odręcznymi podpisami Napoleona Bonaparte, jako pierwszego konsula, **Ludwika Aleksandra Berthiera** (1753-1815), ówczesnego ministra wojny i późniejszego księcia Neuchâtel i Wagram oraz pierwszego z mianowanych marszałków Francji, a także **Hugo Bernarda Mareta** (1763-1839), późniejszego księcia Bassano, sekretarza stanu w randze ministra. Wzór dokumentu wykonany zapewne na zamówienie Bonapartego; w dokumencie Napoleon wzmiankowany jest aż trzy razy, pieczęć państwowa zaczyna się także od nazwiska Bonaparte. W dwa miesiące od wydania tego dokumentu Napoleon został ogłoszony cesarzem. Dokumenty z okresu konsulatu są o wiele rzadsze niż z okresu cesarskiego. Ślady składania i nieco wyblakły inkaust o stanie służby. Stan wszystkich podpisów i pieczęci bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz tablica XLII)

- 135. Belliard Augustin Daniel hr. (1769-1832), francuski generał dywizji**, m.in. uczestnik kampanii napoleońskich w Prusach w 1807 r., a następnie w Hiszpanii. List do marszałka Nicolasa Soult o stanie zakwaterowania trzech dywizji kirasjerów w Prusach na lewym brzegu Odry przed marszem na Ukrainę (!), dat. Stargard [Szczeciński] 9 XI 1807. Z podpisem generała, dołączeniem stanu rozlokowania dywizji oraz biuletynem analitycznym [informacja o zawartości dokumentu] z archiwum marszałka Soult, bifolium i k. 2, różne formaty. 1000,-

Z odręcznym podpisem gen. Augustina Belliarda. Nadawca pisma był w tym czasie szefem sztabu korpusu kawalerii rezerwowej. Zawiera dokładny opis rozmieszczenia poszczególnych jednostek dywizji w miastach Pomorza Przedniego i Meklemburgii. Stan bardzo dobry.

- 136. Belliard Augustin Daniel hr. (1769-1832), francuski generał dywizji.** List do marszałka Nicolasa Soult informujący o linii, którą wytyczył celem rozmieszczenia 1 Dywizji Kirasjerów, dat. Stargard [Szczeciński] 13 XI 1807. Z podpisem generała. Dołączono: szkic na kalce i biuletyn analityczny z archiwum marszałka Soult, k. 3, różne formaty. 1500,-

137. L. A. Berthier. Zbiór korespondencji. 1807.

Z odręcznym podpisem gen. Augustina Belliarda. Język francuski. Pismo z dokładnym opisem rozlokowania jednostek na terenie Pomorza Szczecińskiego oraz **szkicem na kalce terenów od Szczecinka (Neu-Stettin) z okolicami po Piłę** (Schneidemühl) oraz oznaczeniami miasteczek i wsi. Ślady składania, poza tym stan bardzo dobry.

- 137. Berthier Louis Alexandre (1753-1815), marszałek Francji, książę Neu-châtel, Valengin i Wagram oraz szef sztabu Wielkiej Armii 1805-1814.** Zbiór korespondencji do marszałka Nicolasa Soult (1769-1851), marszałka Francji i ks. Dalmacji, dowódcy IV korpusu w kampanii pruskiej 1807 przed decydującą bitwą pod Frydlandem i po niej, dat. czerwiec 1807. Z podpisami marszałka („L’Major G-al [Général] Prince Neuchâtel, Ma-I[Maréchal] de Berthier”) i biuletynami analitycznymi, k. 9, różne formaty. 4000,-

1) List na dzień przed bitwą pod Heilsbergiem [Lidzbark Warmiński], dat. Guttstadt [Dobre Miasto] 9 VI 1807. **Z własnoręcznym podpisem marszałka Berthiera** i biuletynem analitycznym, k. 2, różne formaty.

Berthier: „Intencją cesarza jest, aby oddziały wypoczęły, aby nazajutrz ponownie ruszyć”. Tuż przed bitwą pod Lidzbarkiem Warmińskim stanowiącą preludium do decydującej bitwy pod Frydlandem.

2) Rozkaz do marszałka Soult celem udania się do Kreutzburga i jeśli to możliwe staranie się o „wejście do Królewca”, dat. Eylau [Iława] 13 VI 1807. **Z własnoręcznym podpisem marszałka Berthiera** i biuletynem analitycznym, k. 2, różne formaty.

W Ilawie była skoncentrowana większa część korpusów Wielkiej Armii (Ney, Mortier, Victor i gwardia cesarska). Wysyłając Soult'a do Królewca cesarz Napoleon chciał przeciąć odwrót dowódcy armii rosyjskiej gen. Levina Bennigsen'a. List pisany na dzień przed bitwą pod Frydlandem.

3) List po zwycięskiej bitwie, dat. przed Frydland 15 VI 1807, godz. 13.00. **Z własnoręcznym podpisem marszałka Berthiera** i biuletnym analitycznym, k. 2, różne formaty.

Berthier informuje Soult'a, że straż przednia cesarza jest w tej chwili koło Vélau [Wielawa]. „Zwycięstwo, które zostało odniesione jest tak szczególnie ważne, że jest ono takie jak Marengo i Austerlitz. Wróg miał 25 generałów zabitych, rannych lub wziętych do niewoli, 80 (straconych) dział i 30 000 żołnierzy poległych, rannych lub pojmanych”. Zauważa, że bitwa została stoczona w 7 rocznicę zwycięstwa pod Marengo (decydująca bitwa w kampanii włoskiej Napoleona). Wyraża życzenie, aby Soult okupował Królewec. **Historyczny list przekazujący myśl cesarza porównującego odniesione zwycięstwo z innymi ważnymi bitwami.**

4) List dotyczący okupacji Królewca, dat. Wehlau [Wielawa, ob. Znamiensk, dawne Prusy Wschodnie] 16 VI 1807. **Z własnoręcznym podpisem marszałka Berthiera** i biuletnym analitycznym, k. 2, różne formaty.

Berthier uprzedza Soult'a, że dwa regimenty jego korpusu mają być skierowane do Królewca, którego gubernatorem będzie gen. Savary. Z apostyllą zawierającą nową dyspozycję cesarza, że tylko jeden regiment.

5) List z nowymi zadaniami dla Soult'a, dat. Wehlau 16 VI 1807. **Z własnoręcznym podpisem marszałka Berthiera**, k. 1, 25,5x20 cm.

Berthier do Soult'a: „Intencją cesarza jest, aby jedna z Pańskich dywizji zablokowała natychmiast port w Pilawie”, jak również mówi o przygotowaniu oddziałów do obserwowania pasa półwyspu memelskiego. Jednocześnie wskazuje jako drogę odwrotną Wielkiej Armii kierunek Królewec – Malbork, z dalszym kierunkiem berlińskim. Z apostyllą precyzującą, że dowódcą odpowiedzialnym za teren naprzeciwko Pilawy będzie gen. Rapp. Ślady składania na dokumentach (poza biuletynami), miejscami wyblakły inkaust, poza tym stan bardzo dobry. **Historyczne dokumenty związane z działaniami Wielkiej Armii w kampanii pruskiej, zajęciem Królewca przed podpisaniem pokoju w Tyłży, który zdecydował o utworzeniu Księstwa Warszawskiego.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 138. Berthier Louis Alexandre (1753-1815), marszałek Francji, książę Neuchâtel, Valengin i Wagram oraz szef sztabu Wielkiej Armii 1805-1814.** Korespondencja do marszałka Nicolasa Soult'a, jako dowódcy IV Korpusu, po zakończeniu działań bojowych w kampanii pruskiej, dat. Tilsit [Tylża] 20 VI 1807. Z podpisami marszałka („L'Major G-al [Général] Prince Neuchâtel, Ma-I [Maréchal] de Berthier”) i biuletnym analitycznym z archiwum marszałka Soult'a, k. 2, różne formaty. 3000,-

1) List z poleceniem oczyszczenia tyłów Wielkiej Armii z partyzantów, tuż przed zawarciem rozejmu, kiedy większość jednostek znalazła się nad Niemnem. Berthier: „Niech pan spowoduje, że komunikacja z Elblągiem będzie wolna i pewna (...) Cesarz zatwierdził wszystko to co Pan uczynił pod Pilawą” (Soult zagroził spalaniem wszystkich miast przyjmujących partyzantów). **Z odręcznym podpisem marszałka Berthiera**, szefa sztabu Wielkiej Armii cesarza Napoleona I. Język francuski.

2) List tegoż do marszałka Soult'a, jako dowódcy IV Korpusu, o wyznaczeniu kwatery głównej w m. Labiau [Labiawa, ob. Polessk, dawne Prusy Wschodnie] i nadzorowania Niemna do delty rzeki, dat. Tilsit [Tylża] 25 VI 1807. Z podpisem szefa sztabu („L'Major G-al Prince Neuchâtel, Ma-I de Berthier”) i biuletnym analitycznym z archiwum marszałka Soult'a, karty 2, różne formaty. **Z odręcznym podpisem marszałka Berthiera**, szefa sztabu Wielkiej Armii cesarza Napoleona I. Język francuski. Rozkaz porządkujący zakwaterowanie poszczególnych oddziałów w związku z podpisanym zawieszeniem broni, określający odpowiedzialność za aprowizację i park uzbrojenia i rozmieszczenie szpitali w Gdańsku, Malborku oraz z drugiej strony Wisły.

3) List dotyczący zawieszenia broni z Prusami, dat. Tilsit [Tylża] 27 VI 1807. Karta pap., 24 x 19,5 cm. **Z odręcznym podpisem marszałka Berthiera**, szefa sztabu Wielkiej Armii cesarza Na-

poleona I. Język francuski. Interpretacja artykułów rozejmu francusko-rosyjskiego, jako odnoszących się również do zawieszenia broni z armią pruską.

4) List w sprawie dyslokacji IV korpusu, dat. Tilsit [Tylża] 28 VI 1807 z biuletynem analitycznym z archiwum marszałka Soult, karty 2, różne formaty. **Z odręcznym podpisem marszałka de Berthier**, szefa sztabu Wielkiej Armii cesarza Napoleona I. Język francuski. Potwierdzenie cesarskiego rozkazu w sprawie przygotowania obozów dla oddziałów marszałka Soult z zastrzeżeniem, aby zgodnie z intencją cesarza „nie popełnił Pan żadnego ruchu bez otrzymania nowych rozkazów”. Ślady składania. Poza tym stan wszystkich czterech listów z trzema biuletynami analitycznymi bardzo dobry. **Wyjątkowe dokumenty po zakończeniu historycznej bitwy pod Frydlandem.**

139. **Berthier Louis Alexandre (1753-1815), marszałek Francji, książę Neuchâtel, Valengin i Wagram oraz szef sztabu Wielkiej Armii 1805-1814.** List do marszałka Nicolasa Soult, dowódcy IV Korpusu po bitwie pod Frydlandem zawierający szczegółową dyrektywę dotyczącą rozmieszczenia Wielkiej Armii między Niemnem, Pregolą a Narwią (!), dat. Tilsit [Tylża] 26 VI 1807. Z podpisanymi szefa sztabu („Le Prince de Neuchâtel et Valengin, 'Major G-al [Général] Ma-[Maréchal] de Berthier”), dodatkowymi dyspozycjami, mapą na kalce (kolor.) i biuletynem analitycznym z archiwum marszałka Soult, dwa bifolia, karty 2, różne formaty (przeważnie in folio). 3000,-

Z odręcznymi podpisami marszałka Berthiera, szefa sztabu Wielkiej Armii cesarza Napoleona I. Język francuski. Dokument określający szczegółowo dyslokację Wielkiej Armii po zwycięstwie nad Rosją i Prusami pod Frydlandem przez poszczególne korpusy i większe jednostki, od Królewca po tereny litewskie (m.in. VI Korpus w rejonie Wyłkowyszek lub Mariampola; VIII Korpus w rejonie Augustowa). Dołączono dodatkowe szczegółowe dyspozycje z wyszczególnieniem miejscowości na terenie Prus, Litwy (Suwalszczyzny) i Mazowsza stanowiących obszar dyslokacji danych jednostek. **Dołączono kolorowy plan na kalce z zaznaczeniem obszaru stacjonowania IV Korpusu marszałka Soult** z główną kwaterą w Labiau [Labiawa, ob. Polessk, dawne Prusy Wschodnie], pomiędzy Pregolą, a Morzem Bałtyckim. Ślady składania, stan bardzo dobry. **Dokument zredagowany „na gorąco” pod dyktando marszałka Berthiera na podstawie zawartego rozejmu po bitwie pod Frydlandem i tuż po pierwszym spotkaniu cesarza Napoleona I z carem Aleksandrem I na rzece Niemen.**

140. **Davout (d'Avout) Louis Nicolas (1770-1823), późniejszy ks. Auerstedt i Eckmühl oraz marszałek Francji.** List do gen. Henryka Wołodkowicza, dowodzącego kawalerią. Na blankiecie urzędowym ryt. (miedzioryt) z nagłówkami „Armée D'Italie” etc.etc. i hasłami rewolucji francuskiej, pismo osobiste ówczesnego generała francuskiego Nicholasa Davout. Kwatera Główna, Włochy, 16 IX 1800. Bifolium, 29,5x20 cm. 2400,-

Pismo odręczne gen. Nicholasa Davout, późniejszego marszałka Francji, z autografem. List stanowi odpowiedź na dwa listy od adresata, które nadeszły z dużym opóźnieniem i stanowi zapytanie o inwentarz potrzeb dowódcy kawalerii. Jednocześnie dowódca Armii we Włoszech dołącza doń list polecający, który gen. Wołodkowicz ma prawo użyć w każdej sytuacji, jaką uzna za stosowną. Odbiorca listu **Henryk Witold Jan Wołodkowicz (1766-1825)**, po upadku powstania 1794 znalazł się w służbie francuskiej, gdzie w 1799 r. dosłużył się stopnia generalskiego, walcząc w kampaniach włoskich i wykonując tajne zadania specjalne oraz zwalczając ... Legiony Polskie Jana Henryka Dąbrowskiego (później służył krótko w armii Księstwa Warszawskiego). Postać tajemnicza, mająca opinię asa wywiadu i śmiałego dowódcy jazdy, dlatego nadesłano mu dokument legalizujący jego działania, jako tajnego agenta. Jego nazwisko figuruje na paryskim Łuku Triumfalnym w związku z wybitnymi zasługami na rzecz Francji. Ślady składania. Poza tym stan bardzo dobry. Dołączono XIX w. staloryt z wizerunkiem marszałka Davout.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

sans de petit arm plus de cavalier que v
 m'appartenait point sans un ordre du jour
 de l'augmenter.
 Je vous salue
 à vous renvoi L. Davout
 soudain qu'il concernera
 de son droit

140. L. N. Davout. List. 1800.

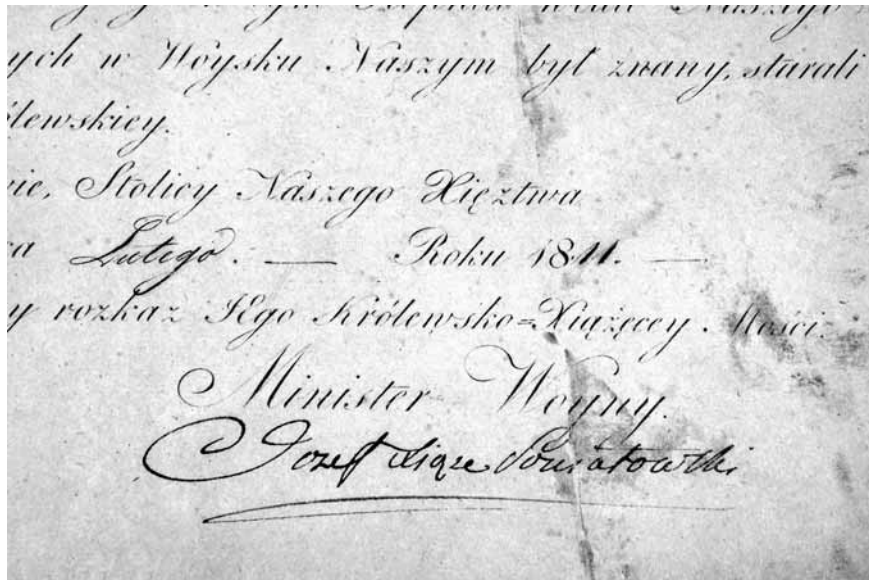
141. **Dąbrowski Jan Henryk (1755-1818), generał dywizji Wojsk Polskich Księstwa Warszawskiego.** List do generała Henri Clarke ks. de Feltre, dat. Leipzig (Lipsk) 19 VI 1813. Z podpisem generała dywizji („Dąbrowski”), karta pap., 33 x 21,5 cm. 3000,-

Z odręcznym podpisem generała Jana Henryka Dąbrowskiego. Jęz. francuski. Raport m.in. z ataku na partyzantów w okolicach Zeiss, Gera i Jeny, dalszych potyczek z partyzantami zgodnie z rozkazami ks. Padwy (Jean Arrighi de Casanova, dowódca 3 korpusu jazdy odwodowej) i o odniesionych sukcesach w walce z korpusem Lützow. Był to okres zawieszenia broni przed wznowieniem walk w VIII 1813, które doprowadziły do późniejszej październikowej „bitwy narodów” pod Lipskiem. Ślady składania. Stan dobry. **Raport polskiego generała pisany na „gorąco” podczas akcji bojowej.**

(patrz tablica XLII)

142. **Poniatowski Józef ks. (1763-1815), Minister Wojny, Wódz Naczelny Wojsk Polskich Księstwa Warszawskiego, marszałek Francji.** Nominacja Rocha Kosseckiego w Pułku 5 Piechoty Wojsk Księstwa Warszawskiego na stopień podporucznika, dat. Warszawa 9 II 1811. Na blankiecie urzędowym ryt. (miedzioryt) wypełnianym ręcznie z nagłówkiem z przyłbicą, sztandarami, herbami Księstwa Warszawskiego i Królestwa Saksonii oraz tarczą z napisem „List służby” i tekstem „Woysko Polskie Xięztwa Warszawskiego – **Fryderyk August z Bożej łaski Król Saski Xiążę Warszawski etc.**” Podpis ministra wojny („Józef Xiążę Poniatowski”). Bifolium 41 x 26,5 cm. 3000,-

Z odręcznym podpisem ministra wojny Józefa ks. Poniatowskiego (1763-1815). Roch Kossecki (zm. 1854), uczestnik kampanii napoleońskiej przeciw Moskwie, odznaczony krzyżem złotym Virtuti

142. Ks. Józef Poniatowski. Nominacja. 1813.

Militari za Smoleńsk, kilkanaście razy ranny i późniejszy major w powstaniu listopadowym 1830-1831. Zbrązowienia, drobne uzupełnienie, niewielki ubytek lewego dolnego marginesu, podklejenia i ślady składania. Stan ogólny dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 143. Poniatowski Józef ks. (1763-1815), Minister Woyny, Wódz Naczelny Wojsk Polskich Księstwa Warszawskiego, marszałek Francji.** Nominacja dla Hilarego Kosseckiego na rotmistrza chorągwi pancерnej rycerstwa polskiego departamentu radomskiego. Kraków 9 IV 1813. Na blankiecie urzędowym ryt. (miedzioryt) z nagłówkiem: „Minister Woyny, Generał Dywizyi, Dowódzca Piątego Korpusu Wielkiego Woyska, Wódz Naczelny Siły Zbroyney Narodowej, Rycerstwa Polskiego Regimentarz Generalny ...”, z podpisem ministra woyny („Józef Xiążę Poniatowski”) i okrągłą pieczęcią tuszową. Bifolium 41 x 26,5 cm. 1200,-

Z odręcznym podpisem ks. Józefa Poniatowskiego. Hilary Kossecki, ziemianin galicyjski i kawaler orderu Virtuti Militari. Pieczęć tuszowa z herbami Polski i Litwy z napisem: „Regimentarz Główny Pospolitego Ruszenia Rycerstwa Polskiego”. Zbrązowienia, odbarwienia i ślady składania oraz uzupełnienia na marginesach. Inkaust nieco wyblakły. Poza tym stan dobry.

- 144. [Gdańsk]. Pierre-Antoine Bruno hr. Daru (1767-1829), Główny Intendent Wielkiej Armii Francji w randze ministra.** List do Louisa Bignon, głównego administratora finansów pruskich. Berlin 5 XI 1808. Bifolium, 31 x 20 cm. 600,-
- Pismo odręczne z podpisem cesarskiego dostojnika ministra Daru. List w sprawie **wydania przez władze pruskie dokumentów i archiwów miasta Gdańska (m.in. tytułów własności nieru-**

chomości etc.), co było zobowiązaniem wynikającym z artykułu 26 traktatu w Tyliczu z 9 VII 1807. Pismo porusza sprawę związanych z tym opóźnień. Odbiorcą tego pisma był Louis Pierre bar. Bignon (1771-1841), późniejszy rezydent francuski w Księstwie Warszawskim. Na odwrocie adres odbiorcy, ślady pieczęci lakowej i stempel: „Radca stanu, Główny Intendent Wielkiej Armii”. Ślady składania i drobne zagniecenia. Poza tym stan bardzo dobry.

WIEK XIX-XX

- 145. Grabowski Tomasz h. Pobóg (1787-1840), członek Rady Stanu i senator Królestwa Polskiego 1829.** Świadcstwo zgonu zmarłego w Dreźnie 28 X 1840 r. i pochowanego tamże 31 X t.r., dat. Dresden (Drezno) 6 XI 1840. Z podpisem proboszcza nadwornego kościoła królewskiego i pieczęcią lakową oraz uwierzytelnieniami sześciu urzędów ministerialnych w Saksonii i Królestwie Polskim oraz siedmioma pieczęciami lakowymi (opłatkowymi) i tuszowymi odnośnych instytucji. Bifolium, 20 x 33 cm. 600,-

Z odręcznym podpisem hr. Mateusza Franciszka del Campo, nadwornego proboszcza w Dreźnie. Język niemiecki, a także rosyjski, francuski i polski. Ponieważ dokument dotyczył osoby mającej zmarłej zagranicą został najpierw potwierdzony przez Apostolski Wikariat Królestwa Saksonii, a następnie saskie Ministerstwo Wyznań i Oświecenia Publicznego, potem Ministerstwo Spraw Zagranicznych Saksonii, z kolei poselstwo rosyjskie w Dreźnie, następnie kancelarię namiestnika Królestwa Polskiego w Warszawie, a na końcu Komisję Rządową Sprawiedliwości z autografem Jana Kantego Borakowskiego (1781-1864), dyrektora wydziału cywilnego ministerstwa. Dokument posłużył w sprawie spadkowej o dobra po T. Grabowskim Osmolice w Lubelskim. Adnotacja rejenta z Lublina, dat. 9 XII 1840. Ślady składania. Jedna pieczęć lakowa nieco wytarta. Stan pozostałych trzech pieczęci (lakowej i 2 opłatkowych), jak i dokumentu bardzo dobry.

- 146. Mikołajczyk Stanisław (1901-1966), działacz ruchu ludowego, premier rządu emigracyjnego i wicepremier Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej.** List do ministra Aleksandra Ładosia, posła RP w Szwajcarii, dat. Londyn 20 IV 1945. Maszynopis, k. 1, 20,5 x 27 cm. 200,-

Z odręcznym podpisem polityka. List do urzędującego dyplomaty na placówce w Bernie od 1940, z obozu ludowego. Nadawca listu pozostawał w tym czasie w oczekiwaniu na możliwość odegrania roli politycznej przy poparciu Anglii, w warunkach zmieniającej się sytuacji politycznej końca wojny. Ciekawy przyczynek do sytuacji personelu dyplomatycznego i innych przedstawicieli w obliczu zmian w rządzie polskim na emigracji (wymienieni tu: książę Stanisław Radziwiłł, prezes PCK, poseł Karol Bader). Ślad złożenia. Stan bardzo dobry.

- 147. Wyszyński Stefan (1901-1981), kardynał, prymas Polski.** List do pierwszego sekretarza PZPR, Stanisława Kani. Maszynopis z odręcznym podpisem prymasa, dat. „Warszawa, dnia 6 lutego 1981”. k. 3 na papierze listowym z nadrukiem „Prymas Polski”, 30 x 21 cm. 800,-

Z odręcznym podpisem kardynała. List napisany w czasie największej eskalacji strajków w Polsce (w roku ogłoszenia stanu wojennego). Stefan Wyszyński wzywa władze do zezwolenia na powstanie wolnego związku zawodowego rolników. **Ważny dokument wyrażający jasno stanowisko Kościoła** w tej kwestii, przynoszący również ocenę ogólnej sytuacji kraju w tamtym gorącym czasie. Stan bardzo dobry.

- 148. Zajączek Józef (1752-1826), generał, namiestnik Królestwa Polskiego.** Pismo do Josepha Zerboni di Sposseti, naczelnika Wielkiego Księstwa Po-

znańskiego, w sprawie ekstradycji urzędnika biura celnego w Grabowie, Pawickiego, dat. Varsovie (Warszawa) 24 III 1817. Z podpisem królewskiego namiestnika („Le Lieutenant du Roi Zajączek”), karta pap. 33,5 x 21 cm. 500,-

Z odręcznym podpisem Namiestnika Królestwa Polskiego Zajączka. Język francuski. Sprawa dotyczy wydania urzędnika pruskiego polskiego pochodzenia winnego defraudacji w nadgranicznej komorze celnej, jaką stanowił wówczas Grabów w pow. Ostrzeszów. Z adnotacjami kancelaryjnymi w języku niemieckim. Po konserwacji, stan bardzo dobry.

- 149. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej.** Pismo do wydziałów społeczno-politycznych Urzędów Wojewódzkich i Komisariatu Rządu na m.st. Warszawę w sprawie byłych obywateli polskich, ochotników w armii republikańskiej w Hiszpanii. Warszawa 7 IV 1939. MSW. Maszynopis powielany, k. 6, 30 x 21,5 cm. 100,-

Poufne pismo autorstwa dyr. Departamentu Wacława Wyborskiego. Dotyczy stosowania rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych RP z 1938 r. o utracie obywatelstwa wobec Polaków walczących w Hiszpanii. Zawiera **listę członków Brygad Międzynarodowych** protestujących w Paryżu przeciwko rozporządzeniu (listę otwiera Bolesław Mołojec, z którego rozkazu miał później zginąć Marceli Nowotko), jak i spis „Dąbrowszczaków”, którzy nielegalnie przybyli do Polski. Luźne karty. Stan dobry.

- 150. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.** Okólnik nr 47 w sprawie b. ochotników, obywateli polskich, w armii „czerwonej” Hiszpanii skierowany do wszystkich urzędów zagranicznych RP. Maszynopis powielony. Warszawa 20 VI 1939. MSZ, k. 3, 30 x 21,5 cm. 100,-

Tajne pismo autorstwa dyr. Departamentu Wiktora Drymmera w sprawie postępowania wobec b. ochotników z Brygad Międzynarodowych pragnących powrócić do Polski. Określa sposób postępowania z zainteresowanymi, jak ich rodzinami. Luźne karty. Stan dobry.

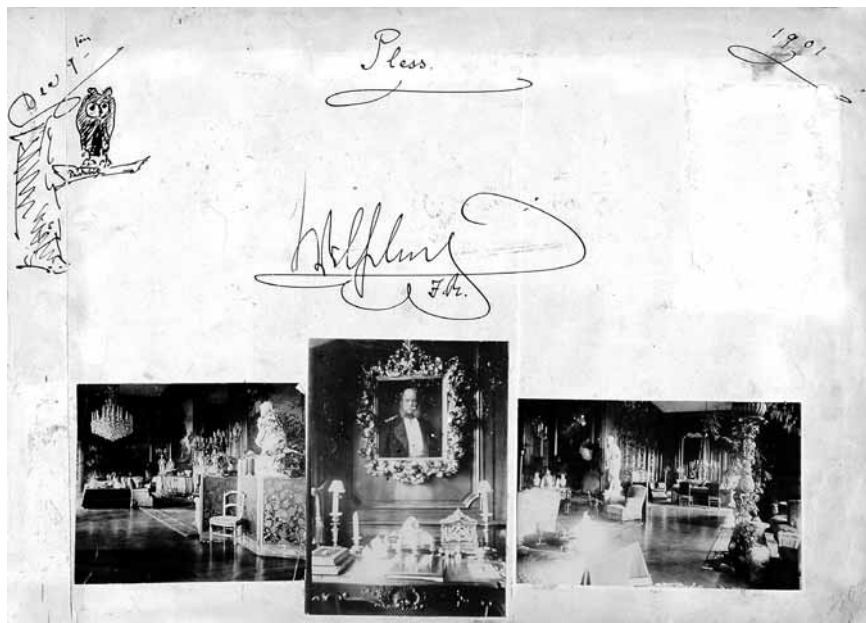
- 151. [Pszczyna pałac]. Wilhelm II (1859-1941), ostatni cesarz Niemiec i król Prus.** Podpis na karcie i adnotacje z księgi gości (?) pałacu w Pszczynie, dat. Pless (Pszczyna) 1901. Karta pap. z czterema fotografiami i autografem cesarza („Wilhelm, I.[mperator] R.[ex]”), 24,5 x 32 cm. 1500,-

Z odręcznym autografem cesarza Wilhelma II, datą i miejscem oraz rysunkiem cesarza przedstawiającym sowę. Język niemiecki. Trzy fotografie (7,5x11 cm) biblioteki na I piętrze w zamku pszczyńskim i fotografia portretowa Wilhelma I, cesarza Niemiec. Na odwrocie widok ogólny zamku. Cesarz był częstym gościem ks. Hansa Heinricha XI von Pless (1833-1907) na zamku w Pszczynie, gdzie znajdowały się apartamenty cesarskie (ostatnio odtworzone w ramach muzeum), a sam właściciel był wielkim łowczym cesarstwa. Ślady składania, ubytek jednej fotografii (śląd po odklejeniu) i zagięcia na marginesach. Stan ogólny dobry. **Cenne źródło historyczne i ikonograficzne do dziejów pałacu.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 152. Sztambuch wrocławski z wpisami z lat 1827-1911; 103 karty 10,5 x 16,0 cm; opr. tektura złoc. i tłocz., brzegi kart złożone.** 1200,-

Pamiętnik zawierający 10 wpisów z lat 1827-1911, w języku niemieckim, w większości pisanych we Wrocławiu, oraz 6 kart rękopisu. Część wpisów ozdobionych 7 rysunkami ołówkiem, przedstawiających pejzaże. Zawiera także akwarelę oraz 3 miedzioryty, ręcznie kolorowane (sygnowane Herzberg, Augsburg lub C. Schauer, Berlin), przedstawiające motywy typowe dla sentymentalnych pamiętników (muzykująca para, pielgrzymi, gołąbki pośród kwiatów). Wiersze podpisane m.in. przez Charlotte Köhler, Leopolda Hoffmanna, Charlotte Klingner, Carla Wagnera. Część kart wklejonych

151. Fotografie Pszczyny z autografem cesarza Wilhelma II. 1901.

wtórnie. Nie sygnowana oprawa, z niewielkimi otarciami grzbietu, ozdobiona skromnymi złoceniami, na grzbiecie napis: „Freunden Gewidmet” (dedykowane przyjaciółom). Wyklejki wtórne, równomierne zażółcenie, niektóre karty z drobnymi zabrudzeniami.

RĘKOPISY ARTYSTÓW I PISARZY

- 153. Andriolli Michał Elwiro (1836-1893), polski rysownik, ilustrator i malarz.** List do nieznanego konkurenta do ręki Natalii Anieli Tarnowskiej, przyszłej żony artysty. Rękopis. Warszawa 21 XI 1875, s. [4], 1500,-

Pismo odręczne z autografem artysty. Osobisty list objaśniający dramatyczne i romantyczne zarazem okoliczności starań Andriolliego o rękę przyszłej żony, nie znane jego biografom, będące jedynie przedmiotem pamiętnikarskich plotek (Jadwiga Prendowska, *Moje wspomnienia*, Kraków 1962, s. 234). List został napisany na 4 dni przed ślubem Andriolliego z panną Tarnowską. Pismo potwierdza, że istniał jeszcze inny poważny kandydat do małżeństwa, którego bolesna przegrana z Andriolliem spowodowała mocną urazę, a nawet żądanie satysfakcji w postaci pojedynku. Po konserwacji (podklejenie). **Ciekawy list mówiący o wielkim temperamencie rysownika, wzbo- gacający jego biografię o nieznane dotąd szczegóły.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 154. Axentowicz Teodor (1859-1938), artysta malarz, profesor i rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Mehoffer Józef (1869-1946), artysta malarz, jeden z najbardziej znanych przedstawicieli Młodej Polski. Świadectwo ukończenia półrocznego szkolnego 1910/11 z postępami z rysunków i malarstwa w c.k. Akademii**

mysliów dotąd
chwile-
rony byj pmyt
ucia i saemiu
Andriolli.

153. M. E. Andriolli. List. 1875.

Catuję ręką drogiej Pani
ys' serce przyjacielu
Wojciech Kossak

158. W. Kossak. List. 1873.

Sztuk Pięknych w Krakowie wystawione dla Stanisława Żurawskiego z Krosna. Kraków 1. IV (18 IX) 1911. Na blankiecie druk. ASP, ręcznie wypełnionym, z podpisami rektora Teodora Axentowicza i profesora Józefa Mehoffera oraz stemplem tuszowym uczelni oraz podpisem sekretarza. Karta pap., 37 x 25 cm. 200,-

Z odręcznymi podpisami obu artystów malarzy: Teodora Axentowicza i Józefa Mehoffera. Świadectwo dotyczy Stanisława Żurawskiego (1889-1976), pochodzącego z Krosna, absolwenta ASP z 1913 r. i późniejszego znanego artysty-malarza. Ślady składania i drobne ubytki w miejscach załamania. Poza tym stan dobry.

- 155. Bałucki Michał (1837-1901), powieściopisarz i komediopisarz, poeta.** Krwawe zaślubiny (podług pieśni gminnej). Rękopis sygn. M.B. Kraków 1867. Karta pap., 19 x 28,5 cm. 400,-

Z autografem autora w formie inicjałów: „M.B.” Dopisek późniejszy inną ręką: „znaczy Michał Bałucki”. Utwór nieodnotowany w bibliografii utworów pisarza w „Literaturze polskiej” Gabriela Korbuta. Swoje utwory wierszowane, jak np. najśłynniejsza polska pieśń „Góralu czy ci nie żal?”, autor publikował m.in. na łamach „Gwiazdki Cieszyńskiej”. Stan bardzo dobry.

- 156. Gomulicki Wiktor (1848-1919), pisarz i varsavianista.** List do redaktora i wydawcy Biblioteki Dzieł Wyborowych. Rękopis. (Warszawa) 30 V 1905, k. 2, 18 x 11 cm. 200,-

Pismo odręczne z autografem autora. Odbiorcą listu jest zapewne Jan Gadomski (1859-1906), redaktor i wydawca. Dotyczy wydania noweli i kolejnych serii „Opowiadań o starej Warszawie”. Ciekawe pismo mówiące o wysokości honorariów literackich i niełatwej pozycji pisarza wobec wydawcy. Ślad po złożeniu i minimalne naddarcie. Poza tym stan bardzo dobry.

- 157. Kajsiewicz Hieronim (1812-1873), pisarz religijny, poeta, działacz emigracyjny,** generał zakonu Zmartwychwstańców w Rzymie. List do generałowej Jadwigi Zamoyskiej. Rękopis. Genzano [koło Rzymu] 17 VII 1868. Bifolium, 21 x 13,5 cm. 240,-

Pismo odręczne z autografem generała. Odbiorczynią listu jest Jadwiga z hr. Działyńskich hr. Władysławowa Zamoyska (1831-1923), żona słynnego generała związanego z obozem Hotelu Lambert (ks. Czartoryskich), późniejsza dziedziczka Kórnika i propagatorka „szkoły życia chrześcijańskiego”. Interesujący przyczynek do życia emigracyjnego. Ślady składania. Poza tym stan bardzo dobry.

158. **Kossak Wojciech (1856-1942), malarz-batalista.** List do nieznanej pani opisujący pobyt na studiach malarskich w Monachium. Rękopis. (Monachium) sobota 27 XII (1873), s. [4], 21 x 13,5 cm. 400,-

Pismo odręczne z autografem przyszłego artysty. W 1873 młody Wojciech Kossak został oddany na studia malarskie do Monachium. W liście do starszej od niego, dość znajomej pani, opisuje swoją sytuację w Monachium, kontakty z innymi Polakami (w tym z Józefem Brandtem), sposób spędzania wolnego czasu i obyczaje monachijczyków. Ślady składania, zabrudzenia i odbarwienia nie mające wpływu na czytelność pisma. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

159. **Laszczka Konstanty (1865-1956), rzeźbiarz, malarz, profesor i rektor ASP w Krakowie.** (Złota myśl). Inc.: „Gdy serce swe złączysz z dziełem...” Rękopis. Kraków 14 I 1930. Bifolium, 23 x 18 cm. 120,-

Pismo odręczne z autografem artysty. Na papierze z nadrukiem: „Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie”. Na odwrocie ślady zalania. Ślad składania. Poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

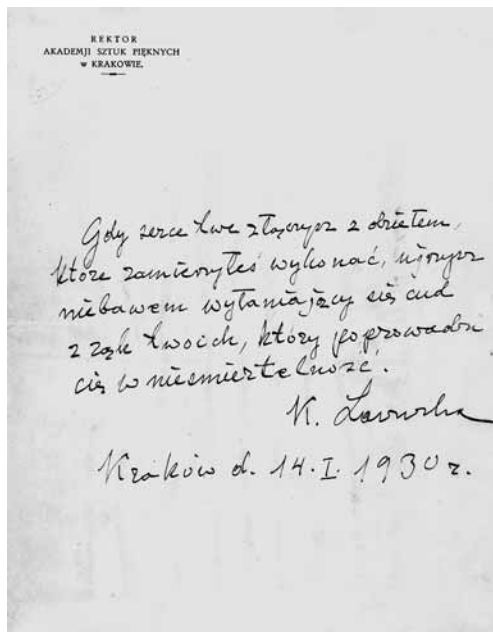
160. **Stryjeński Tadeusz (1949-1943), architekt tworzący w stylu secesji i konserwator zabytków.** Plany kaplicy grobowej rodu Dolańskich h. Korab w Baranowie Sandomierskim. Kraków 6 VII – 9 VI 1931. Materiały powielane i rękopiśmienne sygnowane przez autora, tabl. ryc. (kalka techniczna), leporello, 34 cm, opr. ppł. teka oryg. sznurowana; **acc.:** Tenże. Kosztorys na budowę kaplicy grobowej w Baranowie. Maszynopis, k. 7, 33,5 cm, opr. kart.; **acc.:** Luźne materiały rękopiśmienne, k. 7, fot. 2. 1800,-

Dwie pierwsze pozycje sygnowane odręcznym autografem architekta Tadeusza Stryjeńskiego. Plany kaplicy grobowej rodu Dolańskich obejmują rysunki podziemi, przekroje oraz widoki z kilku stron. Projekt został zrealizowany i kaplica stała się miejscem pochówku członków rodu po mieczu i kądzieli. Ponadto maszynopis listu T. Stryjeńskiego do fundatora kaplicy Romana Dolańskiego (1879-1953), właściciela dóbr i zamku w Baranowie Sandomierskim, dat. Kraków 7 VI 1932 z odręcznym autografem oraz rozliczenie budowy w brudnopisie z własnoręcznym podpisem architekta. Stan bardzo dobry.

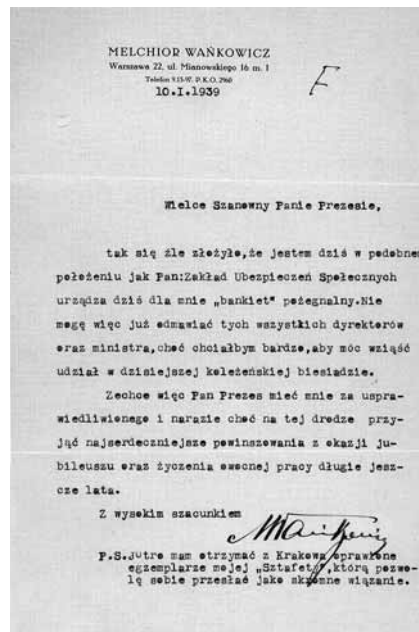
161. **Syrokomla Władysław (1823-1862), właśc. Ludwik Kondratowicz, poeta i tłumacz** okresu romantyzmu. „Gdy ziemię naszych ojców na troje rozdarło / Gdy Wisłę oddzielono od Wilii i Warty ...”. Wiersz. Rękopis. Poznań, czerwiec 1858, k. 1, 20,5 x 13 cm. 250,-

Pismo odręczne z autografem poety oraz datą i miejscem powstania utworu. Wiersz patriotyczny powstały podczas wycieczki Władysława Syrokomla do Wielkopolski w 1858. Opublikowany po raz pierwszy w „Noworoczniku Litewskim” w 1904 r. Tekst czytelny bez ubytków. Po konserwacji. Rzadkie.

162. **[Książnica Atlas].** Księga jubileuszowa 25-lecia pracy księgarskiej (1913-1938) Jana Piątka, dyrektora „Książnicy Atlas” w Warszawie. (Warszawa 1939), k. [53], fot., opr. skóra ciemnoniebieska z geometrycznym wzorem w stylu art deco na przednim licu, z centralnie rozmieszczonymi tłoczonymi złotem literami „JP” i datą „1913 31 XII 1938”. 2000,-

159. K. Laszczka. List. 1930.

162. Książnica Atlas. 1939.

Zbiór powinszowań, przeważnie rękopiśmiennych w formie listów osobistych bądź oficjalnych na papierze firmowym (94), ozdobnych kolorowych telegramów gratulacyjnych (32) i kart wizytowych (13) przesłanych dyrektorowi „Książnicy Atlas” z różnych stron Polski, a także od czołowych wydawnictw angielskich, amerykańskich, czeskich, duńskich, francuskich, niemieckich, węgierskich i włoskich. Wśród autografów literatów, luminarzy kultury, wydawców, a nawet polityków znajdują się m.in. listy gratulacyjne, nierzadko osobiste, m.in. od **Stefana Baleya, Edmunda Bartłomiejczyka, Ignacego Chrzanowskiego, Jana Gebethnera, Konrada Górskiego, Aleksandra Guttry, Wiktora Hahna, Zygmunta Łazarskiego, Aleksandra Patkowskiego, Edwarda hr. Raczyńskiego, Macieja Rataja, Adolfa Rondthaler, Władysława Tatarkiewicza, Tadeusza Teslara, Melchiora Wańkowicza, i Jana Wiktora**. Właścicielem albumu był Jan Piątek (1881-1948), jeden z czołowych księgarzy polskich okresu międzywojennego, sekretarz generalny Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, wiceprezes Rady Zjednoczenia Organizacji Księgarskich, sekretarz Rady Książki i skarbnik Instytutu Fryderyka Chopina. Początkowo dyrektor usamodzielnionej w 1913 roku administracji wydawnictw Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych we Lwowie. W 1924 roku został dyrektorem Spółki Wydawniczej „Książnica-Atlas” z siedzibą w Warszawie, powstałej z połączenia poprzedniej ze Sp. Akc. „Atlas” prof. Eugeniusza Romera, który jako prezes rady nadzorczej pozostał we Lwowie. Podstawową działalnością spółki, dysponującej wielkimi zakładami poligraficznymi i wyposażonej w najnowocześniejsze maszyny, było wydawanie podręczników szkolnych dla szkół wszystkich typów, map i atlasów geograficznych i historycznych. Po wojnie powrócił, jako przewodniczący zarządu, do „Książnicy-Atlas” i poświęcił się odbudowie firmy. Karty albumu wykorzystane dwustronnie z naklejoną korespondencją. Album otwiera fotografia z domowego przyjęcia. Stylowa wyklejka. Brak jednej fotografii. Stan bardzo dobry. **Cenny dokument dotyczący jednej z ważniejszych firm księgarskich w Polsce. Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja powyżej)

ATLASY I MAPY

WIEK XVI-XVIII

Atlasy

- 163. Rizzi-Zannoni Jan Antoni** – „Carte de la Pologne, divisée par districts ... Dédiée à son altesse le prince Alexandre Jabłonowski ...” Londyn 1772. Karta tytułowa rytowana (miedzioryt); mapy szczegółowe: **tabl. ryc. 22 (miedzioryty kolorowane)**, mapa ogólna Polski: **tabl. ryc. 1 (miedzioryt kolorowany)**, wszystkie ryciny o wym. 44,0 x 64,0 cm w płóciennym pudle współcz. 13 000,-

Pierwszy szczegółowy atlas Polski przedrozbiorowej, uchodzący za jedno z najlepszych dzieł kartograficznych dotyczących ziem dawnej Rzeczypospolitej. Na całość składają się: 22 mapy szczegółowe, które po złożeniu tworzą jednolitą mapę, mapa ogólna Polski oraz plan Warszawy, którego tu brak. Atlas powstał z inicjatywy księcia Józefa Aleksandra Jabłonowskiego, wojewody nowogrodzkiego. W pracy nad jego przygotowaniem brało udział wielu kartografów, jego ostateczną wersję opracował włoski kartograf G. A. Rizzi-Zannoni (1736-1814). Oryginalny plan Warszawy, zastąpiony został starannie, ręcznie kolorowaną kopią, brak karty dedykacyjnej (z tekstem). Mapy luzem, rozłożone, w stanie bardzo dobrym.

Lit.: P. Mojski, Cartographia Rappersviliiana Polonorum, Rapperswil 1995, s. 202

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 164. Robert de Vaugondy Didier.** Nouvel Atlas Portatif destiné principalement pour l'instruction de la jeunesse ... Paryż b.r. (po 1805) Chez F. Delamarche, s. 10, **tabl. ryc. 52 (miedzioryty kolorowane)**, 4° (31,0 cm), opr. psk. współcz., z zaznaczonymi więzami 14 000,-

Atlas świata opracowany w 1784 r. przez Didiera Roberta de Vaugondy (1723-1786), królewskiego geografa i cenzora. Wydany ponownie i poszerzony przez Ch. F. Delamarche, sukcesora od 1792 r. Roberta de Vaugondy. Karta tytułowa w ozdobnej ramce sztychowana, także w całości sztychowane karty z tekstem. **Atlas zawiera 52 mapy rozkładane, w tym 4 mapy świata, mapy kontynentów i państw świata, w tym Polskę** z zaznaczonymi granicami trzeciego rozbioru. Mapy kolorowane liniowo, planigloby z kolorowanymi kartuszami. **Stan bardzo dobry.**

Lit.: Tooley's dictionary of mapmakers, Nowy Jork 1979

(patrz tablica IX)

163. J. A. Rizzi-Zannoni. Atlas Polski. 1772.

Mapy

165. [Polska] – „Il uero disegno seconda parte dil Regno di Polonia, dell'ecc. Mo mp. Giacomo Gastaldo piemontese. In Venetia l'Anno M.D. LXVIII. Intaglia da Pado Forlani Veronese al. Segno della Colonna innerzaria”. **Paolo Forlani.** 1568 r. 30 000,-

Miedzioryt; cała pl. 38,5 x 50,5

Mapę opracował słynny włoski kartograf i kosmograf Republiki Weneckiej Jacopo (Giacomo) Gastaldi (1500-1565). Opublikował działający w latach 1560-1580 wenecki artysta i wydawca Paolo Forlani. **Mapa wydana została jako luźny arkusz (a nie mapa atlasowa), stąd do dzisiaj zachowało się niewiele egzemplarzy.** Według T. Niewodniczańskiego grupa map włoskich wydawców, omówiona w „Imago Poloniae” t. II, poz. K4 (do tej grupy należy powyższa mapa), przetrwała dzięki zamieszczaniu ich w sztucznych atlasach rzymskiego wydawcy Lafreriego (w Polsce tylko jeden atlas w Bibliotece Książąt Czartoryskich). Mapa przycięta, naklejona na arkusz starego papieru. Niewielkie pęknięcie wzdłuż pionowego złożenia i minimalny ubytek papieru uzupełniony. Stan ogólny bardzo dobry. **Wielka rzadkość !!!**

Lit.: Imago Poloniae, t. II, s. 22, poz. K 4/5; katalog rapperswilewski nie notuje

(patrz ilustracja na stronie następnej)

166. [Polska] – „Tabula nova Poloniae et Silesiae”. **N. Visscher I.** Po 1657 r. 12 000,-

Miedzioryt kolorowany; 46,0 x 51,8 (pl. 48,3 x 56,0)

Mapa sztychowana przez A. Gossa, wydana pierwotnie przez Claesa Janszona Visschera w Amsterdamie w 1630 r., **ozdobiona widokami miast i wizerunkami królów: Zygmunta III, Batorego, Zygmunta Augusta i Henryka Walezego.** W 1657 r. przesztychowano górną ramkę z tytułem, uaktualniono wizerunki królewskie, umieszczając **w narożnikach nowe portrety Jana Kazimierza i Władysława IV**, a usunięto Zygmunta Augusta i Batorego. Z tak przygotowanej

165. P. Forlani. Polska. 1568.

plasty syn Claesa Janszona, Nicolas I wydawał tę mapę aż do 1700 r. W ozdobnej ramce widoki miast: **Krakowa, Gdańska, Poznania, Krosna, Sandomierza, Wrocławia**, wzdłuż boków postacie polskiej szlachty, Gdańszczan i mieszkańców Śląska. Po konserwacji. Niewielkie pęknięcia podklejone. Stan ogólny dobry. Jedna z piękniejszych i najbardziej dekoracyjnych map Rzeczypospolitej. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: Imago Poloniae, t. II, poz. K 79/6

(patrz tablica XI)

167. **[Polska]** – „A Mapp of the Estates of the Crowne of Poland ...” **R. Blome.** 1680 r. 2400,-

Miedzioryt kolorowany; 27,0 x 39,5 (29,0 x 40,5 w świetle p-p)

U góry po prawej stronie duży, stylizowany łabędź, po lewej kartusz z herbem w kształcie równoramiennego krzyża, dedykacja i data „1680”. Mapa zamieszczona w angielskiej wersji atlasu Sansona „A Geographical description of the Four Parts of the World ...”, wydanego przez Richarda Blome’a (1641-1705), londyńskiego sprzedawcę map i księgarza. Oprawiona w grube passe-partout i biedermeierowską, drewnianą ramkę. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

Lit.: Imago Poloniae, t. 2, s. 45, poz. K 14/2

168. **[Polska]** – „Polonia parte occidentale” i „Polonia parte Orientale”. **V. M. Coronelli.** Ok. 1690 r. 7500,-

Miedzioryty kolorowane: 59,5 x 45,0 (pl. 65,0 x 48,0) oraz 59,5 x 45,0 (pl. 70,5 x 49,0)

Mapa odbita z dwóch płyt na dwóch oddzielnych arkuszach, obejmuje obszar Rzeczypospolitej „od morza do morza”. Dekoracyjne, kolorowane kartusze ziem Korony i Litwy. U dołu nad kartuszem skalowym herb **Rzeczypospolitej z „Janiną” Jana III Sobieskiego (mapa wydana kilka lat po zwycięstwie pod Wiedniem)**. Autorem mapy był znany wenecki kosmograf Vincenzo Maria Coronelli (165-1718), założyciel pierwszego Towarzystwa Geograficznego. **Stan bardzo dobry. Jedna z piękniejszych i rzadszych map Rzeczypospolitej.**
Lit.: *Imago Poloniae*, t. 2, poz. K 25/1, s. 67, il.

(patrz tablica VIII)

169. **[Polska]** – „Regni Poloniae Magni Ducatus Lithuaniae ...” **C. Allard.** 1697 r. 7500,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 50,0 x 58,0 (pl. 52,7 x 62,5)
Mapa Rzeczypospolitej „od morza do morza”, autorstwa Carella Allarda (1648-1709), holenderskiego rytownika i wydawcy, zamieszczona w „Atlas Minor”, wydanym w Amsterdamie w 1697 r. (publikowana była także jako mapa luźna), tuż po elekcji Augusta II Mocnego. Nowo wybranemu królowi poświęcony jest niezwykle rozbudowany i dekoracyjny kartusz: u góry putta podtrzymujące tarczę z herbem królestwa, poniżej majestatyczna postać króla w starożytnym ubiorze, obok Pacta Conventa i tiara papieska, symbolizująca przejście Fryderyka Augusta na katolicyzm. Wspaniały, kolorowany w epoce kartusz, także przy użyciu złotych farb. Górny margines obcięty do odcisku płyty, niewielkie pęknięcia podklejone, poza tym stan bardzo dobry. **Jedna z piękniejszych map Rzeczypospolitej. Rzadkie.**
Lit.: *Imago Poloniae*, t. 1, s. 99, poz. H 27/1, il.

(patrz tablica X)

170. **[Polska]** – „Carte générale et nouvelle de toute la Pologne”. **B. Folino.** 1770 r. 9000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 85,0 x 99,5 (obcięty do odcisku płyty)
Mapa odbita z dwóch płyt, wydana przez znanego księgarza warszawskiego Michała Gröllę jako jego pierwsza publikacja kartograficzna. Rytował Bartłomiej Folino (1730-1808), kapitan Korpusu Artylerii Konnej w Warszawie. Autorem opracowania był prawdopodobnie **Karol de Perthees, który sporządził rękopiśmienną mapę po części na podstawie materiałów wykradzionych ks. J. A. Jabłonowskiemu**, a przygotowanych do wydanej 2 lata później mapy Polski J. A. Rizzi-Zannoniego. Mapa składana i naklejona na płótno w epoce, umieszczona w kartonowym futerale. Mocna, dobra odbitka. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**
Lit.: *Imago Poloniae*, t. II, poz. K 66/2

(patrz ilustracja na stronie następnej)

171. **[Polska]** – „Théâtre de la Guerre comprenant la Pologne, une Grande Partie de la Russie, de la Suède et de la Mer Baltique”. **C. Covens.** 1812 r. 12 000,-

Miedzioryt kolorowany liniowo; 66,5 x 52,8 (pl. 79,0 x 65,5)
Kolejne, rozszerzone wydanie mapy Polski Covensa-Mortiera z 1794 r. i uaktualnione pod względem politycznym. Mapę opublikowano podczas wyprawy Napoleona na Moskwę. Aby ukazać cały teatr wojny, powiększono zasięg kartograficzny na północ aż po jezioro Ładogę, a na wschodzie po Moskwę i Perejesław Riazański (umieszczono wypustki ok. 12,0 x 15,0 cm z rejonem Moskwy przy prawej ramce, zaklejając częściowo kartusz z objaśnieniami oraz na północy dodano pas poziomy wys. 20 cm z północnym Bałtykiem i częściowo terytorium Rosji na północ od Rygi). Podkreślony kolorem liniowym kształt Księstwa Warszawskiego. Mapa bardzo szczegółowa, zaznaczone drogi i inne szlaki komunikacyjne – informacje bardzo przydatne przy planowaniu tras przemarszu wojsk. Mapa wydana w Amsterdamie przez Cornelisa Covensa (1764-1825), spadkobiercę firmy Covens&Mortier. Przybrudzenie powierzchni, kilka plam na marginesach i mniej widocznych w treści mapy. **Na odwrocie pieczęć zbioru Krasieńskich „Dominium-Krasne”, należącego do gen. Win-**

170. B. Folino. Polska. 1770.

centego Krasieńskiego ojca Zygmunta. Mapa była prawdopodobnie nabyta w trakcie marszu na Moskwę. Według danych zawartych w „Centralnym Katalogu Zbiorów Kartograficznych w Polsce”, zeszyt 6, poz. 248 tylko Muzeum Książąt Czartoryskich posiada egzemplarz tej mapy (z częściowo obcięty tytułem). **Bardzo rzadkie.**

Lit.: T. Paćko, W. Trzebiński, Centralny Katalog Zbiorów Kartograficznych w Polsce, Warszawa 2000

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 172. [Polska] – „Carte routière, historique et statistique des états de l'ancienne Pologne ...” L. Chodźko. 1831 r. 2200,-**

Staloryt kolorowany; 43,5 x 54,7 (pl. 48,0 x 60,0)

Mapa opracowana przez Leonarda Chodźkę (1800-1871), propagatora historii i kultury polskiej na emigracji, autora sławnego dzieła „La Pologne historique, littéraire, monumentale et pittoresque” oraz kartografa paryskiego A. H. Dufourta, zadedykowana Joachimowi Lelewelowi, ministrowi Rządu Tymczasowego rewolucyjnej Warszawy. W treści zaznaczono miejsca ważniejszych bitew od czasów konfederacji barskiej aż po powstanie listopadowe. W prawym rogu niewielki plan Warszawy na tle sztandarów, z herbami Polski i Litwy. Mapa składana, podklejona płótnem, w skórzanym zielonym futerałiku z epoki, z wytłoczonym złotem napisem „Pologne”. **Stan bardzo dobry.**

Lit.: Cartographia Rapperswiliana, s. 244, poz. 242

188. F. J. Maire. Powiat stanisławowski.
1786-1790.

171. C. Covens. Polska. 1812.

173. **[Prusy Wschodnie]** – „Prussiae regionis Sarmatiae Europaeae Nobiliss ... 1584”. **A. Ortelius.** 1595 r. 3000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 36,0 x 42,4 (pl. 41,5 x 54,0)

Mapa Pomorza Wschodniego, obejmująca Prusy Książęce i Królewskie, opracowana przez G. Henneberga, zamieszczana w atlasach Abrahama Orteliusa, jednego z największych niderlandzkich wydawców, w latach 1584-1595. Od 1595 r. Ortelius publikował drugą mapę Prus z nowo sztychowanej płyty, różniącej się treścią, a także kompozycją kartusza (patrz katalog Lamusa XXVI, poz. 176 – wyd. z 1598 r.). Minimalne ubytki przy dolnym marginesie i pęknięcia papieru, podklejone bibułą. Stan dobry. **Rzadkie, pierwsze wydanie.**

Lit.: Marcel P. R. van den Broecke, Ortelius Atlas Maps, Westrenen, s. 206

(patrz tablica XII)

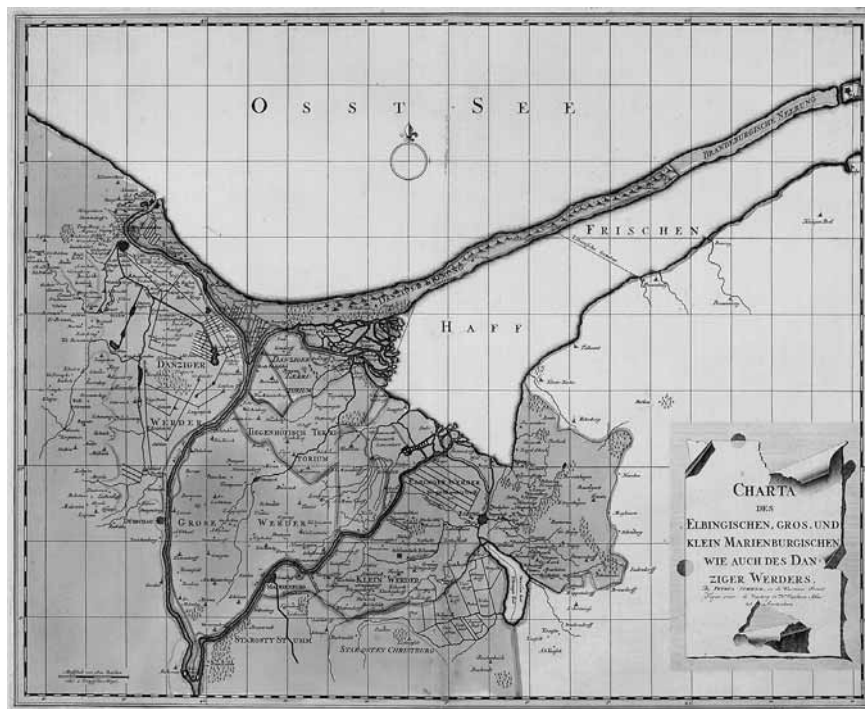
174. **[Prusy Wschodnie]** – „Prussia accurata descripta a Gasparo Henneberg Erlichensi”. **Willem i Joann Blaeu.** 1635 r. 3000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 38,5 x 50,0 (pl. 49,0 x 58,0)

W górnej części kartusz z czarnym orłem pruskim pod koroną książęcą. Przy dolnym marginesie inskrypcja: „Excud. Guiljemus Janss. Caesius” (Willem Janszon Blaeu). Szczegółowa mapa Pomorza Wschodniego, opracowana na podstawie mapy G. Henneberga. Zamieszczona w dwutomowym atlasie „Toonnell des Aerdrycks” w wersji holenderskiej, wyd. w 1635 r. Przebarwienia papieru na odwrocie. Stan bardzo dobry. **Pierwsze wydanie. Rzadkie.**

Lit.: P. Krogt, Koeman's Atlantes Neerlandici, t. 2, poz. 2:121.1

175. **[Prusy wschodnie i zachodnie]** – „Borussiae Occidentalis Tabula” oraz „Tabula Regni Borussiae, Borussiam Orientalem”. **F. L. Güssefeld.** 1775-1780 r. 4500,-

177. P. Schenk. Żuławy Wiślane. 1730.

Miedzioryt kolorowany; 57,0 x 88,5 (pl. 60,5 x 93,0)

Mapa Prus Wschodnich, wydana w 1775 r. oraz mapa Prus Zachodnich, wydana w 1780 r., tu połączone, obejmują razem obszar północnej Polski – od Kołobrzegu na zachodzie po Kłajpedę na północnym-wschodzie. Mapy opracował Franz Ludwig Gössefeld (1744-1808), niemiecki kartograf, współpracujący od 1773 r. z oficyną spadkobierców Homanna, która opublikowała oba arkusze. W „Imago Poloniae” (t. II, poz. 101/5) opisana jest tylko mapa Prus Zachodnich. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

Lit.: E. Jäger, Prussia-Karten 1542-1810, poz. 197, 200

(patrz tablica XIII)

176. [Żuławy Wiślane] – „Tractuum Borussiae circa Gedanum et Elbingam”. J. Janssonius van Waesbergen i Moses Pitt. Po 1680 r. 2800,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 48,5 x 40,5 (pl. 58,0 x 65,0)

Mapa Żuław, obejmująca obszar delty Wisły z Gdańskiem, Tczewem, Malborkiem i Elblągiem, z wyraźną siatką kanałów odwadniających. Na Zalewie Wiślanym róża wiatrów. Opracowana dla wojska szwedzkiego przez Olofa Hanssona Swarta w 1626 r., opublikowana po raz pierwszy w 1641 r. przez J. Janssoniusa, a następnie przez jego sukcesora Joannesa Janssoniusa van Waesbergena, zamieszczona w „The English Atlas” (Amsterdam i Oxford, 1680-1683), atlasie wydanym przez Mosesa Pitta. **Stan bardzo dobry.**

Lit.: Dantiscum Emporium, s. 211, poz. G 82/1

177. **[Żuławy Wiślane]** – „Charta des Elbingischen, gros und klein Marienburgischen wie auch des Danziger Werders”. **P. Schenk II.** Ok. 1730 r. 3000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 47,6 x 58,8 (pl. 51,5 x 62,5)

Mapa Żuław pomiędzy Gdańskiem, Elblągiem i Malborkiem oraz Zalewu Wiślanego i Mierzei Wiślanej aż do Pilawy (Pilau), opublikowana przez amsterdamskiego wydawcę Petrusa Schenka II (1693-1775). Minimalne przetarcie papieru na złożeniu, poza tym stan bardzo dobry. Mocny, stary kolor. Lit.: Dantiscum Emporium, s. 212-213, poz. G 82/2

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

178. **[Żuławy Wiślane]** – „Mappa geographica trium insularum in Prussia, quae Poloniarum regi serenissimo pareet, accuratissima, in qua Gedanensis emporia ...” **J. F. Endersch, F. Hampe.** 1753 r. 29 000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 43,5 x 54,0 (szerokie marginesy)

U dołu, z prawej strony środka mapy, uwagi o metodach wykonania mapy: „Habes, Lector benevole, Tabulam geographicam trium in- / ularum quae In Borussia imperio Sarmatico subjacent, / qua Fieri potuit accuratissime fide observationum expressam. / Ex culmine montium aëriisq turribus ope mensulae prae- / torianae ad loca fere omnia collineavit eaque jusse deter- / minavit ad probationem virorum in hac scientia eruditiss- / simorum sperans et brevi totius Prussiae delineationem / promittens omnium exactissimam / Johannes Fridericus Endersch / Mathematicus Regius a Elbing / 1753”. U dołu po lewej stronie, w rokokowej ramce (z herbem własnym Brühlów i trzema stojącymi postaciami z prawej strony) dedykacja: „Illustrissimo et Excellentissimo / Comiti ac Domino, Domino / Henrico / S.R. Imperii Comiti de Brühl / ... / offert et consecrat / humillimus. / Johannes Fridericus Endersch” (razem 28 wierszy). Pod tą ramką podziałka liniowa. U dołu, po prawej stronie scena polowania na ptactwo wodne.

Mapa wykonana na podstawie pomiarów terenowych. Dedykowana hr. Henrykowi von Brühlowi (1700-1763), najbliższemu doradcy i faworytowi króla Augusta III Wettyna. Była ona wykorzystywana przez Franciszka Floriana Czackiego do opracowania ostatniego, żuławskiego arkusza jego 12-arkuszowej rękopiśmiennej mapy Wisły z 1760 r. (Biblioteka Arsenалу w Paryżu).

Nieznaną kartografom stan drugi, wydany podobnie jak stan pierwszy w 1753 r. W odróżnieniu od stanu pierwszego posiada zmienioną siatkę kartograficzną: trzy poprzednie równoleżniki z ich opisem wydrapano ([54°] 10[']N, [54°]20[']N, [54°]30[']N – ślady nadal widoczne) i w nowych miejscach wyrytowano i opisano ([54°]00[']N, [54°]10[']N i [54°]20[']N). Mapa ta została ponownie wyszytychowana przez A. Amona i wydana w Wiedniu przez F. A. Schrämbla 36 lat później, w 1789 r. (zob.: Kozica, Dantiscum Emporium, G84/1, il. S. 223).

Mapę opracował **Johann Friedrich Endersch (1705-1769)**, elbląski rytownik, kartograf i mechanik. Urodzony w Turynii, przybył do Gdańska, a następnie osiadł w Elblągu w 1728 r., gdzie mieszkał do końca życia. Początkowo wykształcony jako lekarz chirurg, później poświęcił się już tylko sztuce i technice. Uzdolniony grafik-miedziorytnik, kartograf i konstruktor modeli układu słonecznego i globusów. Jeden z modeli układu słonecznego ofiarował elbląskiemu gimnazjum, a drugi w 1750 r. podarował królowi Augustowi III, za co otrzymał patent i tytuł nadwornego matematyka królewskiego. Wykonał także dla króla wielki globus ziemski (1750 r.) Z jego prac sztycharskich znane są m.in. plan Nogatu pod Malborkiem (1737 r.), kilka widoków Elbląga oraz widoki różnych budowli w Elblągu. Jako kartograf opracował m.in. trzy mapy rytywane i wydane przez Friedricha Hampego w Elblągu: Żuław Wiślanych (1753 r.), Warmii (1755 r.) i Prus (1758 r.).

Kształt graficzny nadał mapie Friedrich Hampe (działający w poł. XVIII w.) elbląski rytownik i wydawca. Sztychował i wydał w Elblągu m.in. trzy mapy opracowane przez Enderscha. Około 1762 r. wyrytował także bardzo rzadką mapę starostwa spiskiego Franciszka Floriana Czackiego (zob. Kozica, Dantiscum Emporium, G70/1), która należy do najcenniejszych i najciekawszych zabytków kartografii polskiej XVIII w.

Jest to nieznaną stan mapy, nie notowany w katalogu Imago Poloniae i Dantiscum Emporium, gdzie zamieszczono jej stan pierwszy. **Wielka rzadkość!!!**

Lit.: Imago Poloniae, K100/2, il. S. 211; Dantiscum Emporium G83/2, il. S. 22-221.

(patrz tablica XIII)

- 179. [Bałtyk] – „Pascaarte vande Oost-Zee Van't Eylant Rugen, ofte Bornholm tot aen Wyborg.” A. Jacobsz. 1644 r. 11 000,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 43,0 x 55,6 (pl. 44,2 x 56,4)

Mapa całego Bałtyku od wyspy Rugii na zachodzie aż do fińskich wybrzeży na północnym wschodzie. Dekoracyjny kartusz tytułowy z postaciami mężczyzn (jeden z nich trzyma cyrkiel kartograficzny) i wizerunkami ryb. Na Bałtyku sylweta żaglowca i stwora morskiego. Na odwrocie tytuł atlasu „De Lichtende Columne ofte Zee Spiege” i data „1644”. Mapę opracował i opublikował Anthony Jacobsz (1606-1650), amsterdamski wydawca map i atlasów. Jego dzieło kontynuował do 1717 r. jego syn Johannes Loots. Jedną z wcześniejszych map Bałtyku. „Dantiscum Emporium” nie notuje tej mapy. W zbiorach polskich tylko Biblioteka Gdańska PAN posiada tę mapę umieszczoną w/w atlasie. Zachowane minimalne marginesy. **Stan bardzo dobry. Bardzo rzadkie.**

Lit.: G. Szeliga, Mapy ziem I Rzeczypospolitej w atlasach Biblioteki Gdańskiej PAN, Warszawa 1993; Koeman, s. 233-235, poz. Jac 14

(patrz tablica XIV)

- 180. [Bałtyk] – „Pascaart Vande Oost-Zee Vertoonende in sich, alle gelegentheden ...” J. Janssonius. 1651 r. 5000,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 42,2 x 54,2 (pl. 49,5 x 57,5)

Mapa morską obejmująca niemal całe Morze Bałtyckie, od Wyspy Rugii na zachodzie po wybrzeże Finlandii na północnym-wschodzie. Na mapie dwa centra kompasowe i dwa kartusze: tytułowy z postaciami mężczyzn oraz drugi z notą wydawniczą, ozdobiony postaciami amorków z przyrządami nawigacyjnymi. Na Bałtyku sylwetki 3 żaglowców. Przeróbka mapy z 1644 r. A. Jacobssza i P. Goosa z 1650 r., zamieszczona w atlasie morskim Joannesa Janssoniusa (1588-1664), znanego kartografa amsterdamskiego, którego oficyna konkutowała z wydawnictwem Blaeu'ów. Miejscowe zażółcenie papieru, zbrązowienia w miejscu składania ryciny na pół. **Rzadkie** (patrz poz. poprzednie).

Lit.: Dantiscum Emporium, s. 122, poz. 49/1

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 181. [Bałtyk, wybrzeże południowo-wschodnie] – „Paskaart voor een Gedeelte van de Oost Zee”. J. van Keulen. 1708-1734 r. 5000,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 51,0 x 58,0 (pl. 52,5 x 59,5)

Morska mapa Bałtyku z południowo-wschodnim wybrzeżem, od Półwyspu Helskiego do Rygi. Zaznaczono porty, ujścia rzek oraz głębokości wody i mielizny. W górnym rogu szczegółowe mapki, ukazujące wejścia do portów: Gdańska, Królewca, Rygi i Kłajpedy (Memel). W centralnej części dekoracyjny kartusz tytułowy z alegorycznymi postaciami i scenkami. W prawym dolnym rogu numer mapy: 19. Mapę Joannisa (Johannesa) van Keulena (1654-1715), opublikowaną po raz pierwszy w 1682 r., zamieścił w swych atlasach jego syn Gerard, światowej sławy wydawca map nawigacyjnych. Obcięty dolny margines, przebarwienia powierzchni papieru, poza tym stan dobry. **Bardzo dekoracyjne. Rzadkie.**

Lit.: J. Szeliga, Mapy ziem I Rzeczypospolitej w atlasach Biblioteki Gdańskiej PAN, Warszawa 1993 r., s. 137, poz. 56; Dantiscum Emporium, poz. G 33/1 (inne wydanie)

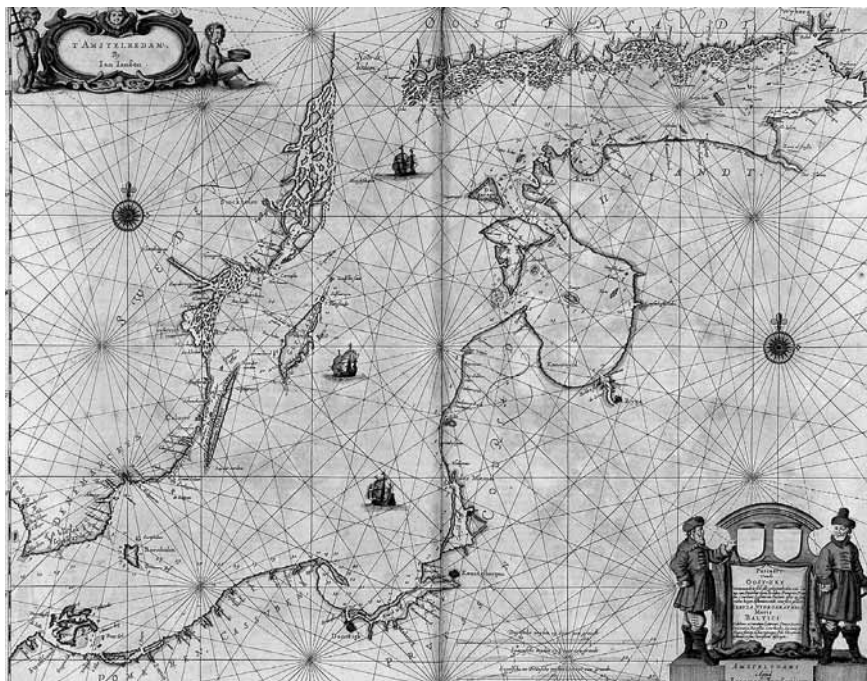
(patrz tablica XV)

- 182. [Bałtyk wybrzeże południowo-zachodnie] – „Paskaart Voor een Gedeelte van de Oost Zee Beginnende van Valsterbon ...” J. van Keulen. 1682-1706 r. 4000,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 50,5 x 57,5 (pl. 52,0 x 60,0)

Morska mapa Bałtyku południowego z wybrzeżem Pomorza Zachodniego od Rostoku i Wyspy Rugii do Łeby i Żarnowca. W górnej części wybrzeże Szwecji z dodatkowymi szczegółowymi mapkami,

180. J. Janssonius. Bałtyk. 1651.

wydzielonymi ramkami w formie wieńców z liści. W dolnym rogu dekoracyjny, kolorowany kartusz i numer mapy: „21”. Mapę opublikowaną wcześniej przez Joannisa (Johannesa) van Keulena zamieścił w swych atlasach w latach od 1706 r. jego syn Gerard. Obcięty górny margines. Niewielkie pęknięcia papieru uszkodzonego starym kolorowaniem (związkami miedzi), poza tym stan dobry. **Rzadkie.**
Lit.: J. Szeliga, poz. 151 (inne wydanie), C. Koeman, *Atlantes Neerlandici*, Amsterdam 1970, t. IV, poz. Keu 33B i Keu 38A

(patrz tablica XV)

183. [Bałtyk południowo-wschodni] – „A Chart of Prussia and Coerland, from Rygshead to Wer Winda”. J. Seller, J. Thornton. 1716 r. 6000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 41,8 x 51,7 (pl. 46,5 x 58,5)

Mapa obejmuje wybrzeże Bałtyku od Helu na zachodzie aż po port Winda w Kurlandii. Na morzu centrum kompasowe, przed wejściami do portów podane głębokości wody. Brak zbędnych dekoracji, gdyż mapa miała znaczenie użytkowe, służyła do nawigacji. Mapa opracowana przez Johna Sellera, hydrograфа działającego w latach 1664-1697 na dworze Karola II, twórcy kompasów i instrumentów nawigacyjnych; po raz pierwszy opublikowana w atlasie morskim „The English Pilot” w 1672 r., wydana ponownie w Londynie przez Johna Thorntona, współpracownika J. Sellera w 1716 r. Stan bardzo dobry. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: R. V. Tooley, *Tooley's dictionary of map makers*, Nowy Jork 1979 r.

(patrz tablica XIV)

- 184. [Śląsk – baronat żmigrodzki] – „Delineationem liberae in Silesia Dynastiae Drachenberg”. P. Schenk. Pocz. XVIII w. 12 000,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 48,0 x 59,0 (pl. 51,5 x 59,0)

Mapa baronatu żmigrodzkiego (właśc. Trachenberg), posiadającego niezwykle skomplikowaną sieć rzeczną i wielką ilość stawów, powstała w związku z 5-letnim procesem między spadkobiercami hrabiego Melchiora von Matzfeldta, zakończonego podziałem posiadłości. Opracowana przez J. Ch. Bergera, wydana na pocz. XVIII w. przez P. Schenka. W katalogu „Imago Silesiae z kolekcji T. Niewodniczańskiego” opisany jest inny wariant mapy Bergera, z informacją o jej wielkiej rzadkości. Stan bardzo dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz tablica XII)

- 185. [Śląsk] – „Silesiae Typus a Martino Helwigio Nissense descriptus ....” A. Ortelius. 1603 r. 3000,-**

Miedzioryt kolorowany; 34,3 x 42,0 (pl. 41,3 x 52,0)

Mapa opracowana na podstawie znajomości terenu przez pochodzącego z Nysy Martina Helwiga (1516-1574). Wydana po raz pierwszy w 1561 r., uznana została ze względu na przełomowe, nowoczesne opracowanie kartograficzne, za „matkę wszystkich map Śląska”. Sławny kartograf niderlandzki Abraham Ortelius rozpoczął publikowanie jej przeróbki od 1570 r., a prezentowanego stanu od 1595 r., dając znakomity wzór do naśladowania innym wydawcom (10 kolejnych wydań do 1778 r.) **Stan niemal idealny. Piękne kolorowanie.**

Lit.: M. Dworsatschek, Imago Silesiae z kolekcji T. Niewodniczańskiego, Wrocław 2002 r., s. 29, poz. 9

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 186. [Galicja Zachodnia] – „Carte von West-Galizien Welche auf allerhöchsten Befehl Seiner Kaiserlich Oesterreichischen ....” A. Mayer, H. Benedicti. 1808 r. 5500,-**

Miedzioryt; 170,0 x 200,0 (12 arkuszy po 66,0 x 44,0)

Mapa przedstawia obszar Polski zajęty przez Austrię w wyniku III rozbioru Polski, leżący między Bugiem, Wisłą i Pilicą wraz z Krakowem, Lubelszczyzną i częścią Mazowsza (ukazuje również Warszawę), nazywany przez zaborcę Galicją Zachodnią. Pomiary wojskowe przygotowujące mapę wykonano pod kierunkiem A. Mayera von Haldensfelda w latach 1801-1804; rytował Hieronimus Benedicti. Drogi, ukształtowanie terenu w niektórych miejscach pokazano w fałszywy sposób, zapewne ze względu na tajemnicę wojskową. Mapa w 12 arkuszach, naklejonych na płótno, złożonych i umieszczonych w tekturowym futerale, z wytłoczonym na grzbiecie tytułem. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

Lit.: Centralny katalog zbiorów kartograficznych w Polsce, s. 27, poz. 42

- 187. [Galicja – powiat samborski i stryjski] – „Carte des deux Cercles de Sambor et Stryj ...” F. J. Maire. 1786-1790 r. 1400,-**

Miedzioryt kolorowany liniowo; 41,8 x 58,9 (pl. 50,0 x 62,5)

Mapa opublikowana w „Atlas des Roiaumes de Galicie et de Lodomerie”, opracowanym przez wiedeńskiego geografa i wydawcę F. J. Maire, po pierwszym rozbiorze Polski, w którym ta część Polski znalazła się pod panowaniem Marii Teresy. Mapa Galicji w formie atlasu, dedykowana przez autorów Adamowi Kazimierzowi Czartoryskiemu, generałowi ziem podolskich, zawierała 12 map szczegółowych, była jedną z ważniejszych wieloarkuszowych map obejmujących część ziem polskich. Mapa składana, naklejona na płótno w epoce, obwiedziona akwarelową ramką. Na odwrocie etykieta znanego wydawcy map, geografa i handlarza Charlesa Picqueta, działającego w Paryżu na początku XIX w., z wypisanym odręcznie tytułem mapy. Stan bardzo dobry. (patrz poz. następne). **Rzadkie.**

Lit.: Centralny katalog zbiorów kartograficznych w Polsce, zeszyt 5, poz. 21 i 25

185. A. Ortelius. Śląsk. 1603.

188. [Galicja – powiat stanisławowski] – „Carte de Cercle de Stanisławów”. F. J. Maire. 1786-1790 r. 1400,-

Miedzioryt kolorowany liniowo; 56,2 x 41,3 (pl. 63,5 x 48,4)

Mapa opublikowana w „Atlas des Roiaumes de Galicie et de Lodomerie”, opracowanym przez wiedeńskiego kartografa F. J. Maire. Obejmuje obszar leżący na południe od Stanisławowa, „gdzie szum Prutu, Czeremoszu Hucułom przygrywa”. Mapa naklejona na płótno. Stan bardzo dobry. Rzadkie. (patrz poz. poprzednia)

(patrz ilustracja na stronie 83)

189. [Galicja – powiat tarnowski i rzeszowski] – „Carte des deux Cercles de Tarnow et Rzeszów”. F. J. Maire. 1786-1790 r. 1400,-

Miedzioryt kolorowany liniowo; 42,5 x 59,7 (pl. 49,7 x 63,3)

Mapa opublikowana w „Atlas des Roiaumes de Galicie et Lodomerie”, opracowanym przez wiedeńskiego kartografa P. J. Maire. Naklejona na płótno z etykietą Charlesa Piqueta. Stan bardzo dobry. Rzadkie. (patrz poz. poprzednie)

190. [Galicja – powiat żółkiewski, przemyski i lwowski] – „Carte des trois Cercles de Zolkiew, Przemyśl et Lemberg”. F. J. Maire. 1786-1790 r. 1400,-

Miedzioryt kolorowany liniowo; 42,5 x 60,0 (pl. 50,0 x 63,3)

Mapa opublikowana w „Atlas des Roiaumes de Galicie et de Lodomerie”, opracowanym przez wiedeńskiego geografa F. J. Maire. Zaznaczono ukształtowanie powierzchni metodą cieniowania, precyzyjnie narysowano drogi, szlaki komunikacyjne i stacje pocztowe. Naklejona na płótno w epoce, z etykietą Charlesa Piqueta. Stan bardzo dobry (patrz poz. poprzednie).

- 191. [Dniepr] – „Tractus Borysthenis vulgo Dniepr et Niepr dicti, à Kiovia ad Urbem Oczakow ...” Spadkobiercy J. Janssoniusa. Po 1664 r. 2400,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 45,5 x 53,5 (pl. 51,0 x 59,0)

Mapa Dniepru, ukazująca jego bieg od Kijowa do ujścia do Morza Czarnego, w trzech odcinkach umieszczonych poziomo jeden pod drugim, na jednym arkuszu. Każda mapka w innej orientacji, ozdobiona różą wiatrów. U dołu kartusz tytułowy z postaciami wojowników. Mapa opracowana przez J. Janssoniusa (1588-1644), amsterdamskiego kartografa, wydana po jego śmierci przez spadkobierców („apud heredes Joannis Janssonii”). Mapa zdublowana, oprawiona w drewnianą ramkę i fazowane passe-partout. Stan ogólny dobry.

Lit.: P. Krog, Koeman's ..., t. 1, s. 590

(patrz tablica VIII)

- 192. [Dunaj] – „Le Cours du Danube depuis sa source ...” G. Sanson i A. H. Jaillot. 1693 r. 12 000,-**

Miedzioryt kolorowany; odcisk płyty 59,0 x 121,0 (pl. 62,5 x 125,5)

Mapa wydana przez znaną firmę Alexisa Huberta Jaillota we współpracy z Guillaume'em Sansonem, w charakterystycznym dużym formacie, z bogatym dekoracyjnym kartuszem. Ukazuje ziemie leżące nad Dunajem, pozostające jeszcze w rękach tureckich. W dolnej części mapy 5 widoków miast (m.in. Segeth, Belgrad, Temeswar) oraz mapka Bosforu z Konstantynopolem. **Mapa opublikowana po wiktorii wiedeńskiej nosi wspaniały, alegoryczny kartusz, sławiący triumf chrześcijaństwa nad islamem** (postać upokorzonego Turka trzymającego w ręku Koran). Nad tytułem portrety przedstawicieli antytureckiej Ligii Świętej i wodzów zwycięskiej koalicji: Innocentego XII, Leopolda I, Józefa I i Maksymiliana II oraz Jana III Sobieskiego. J. Widacki w książce „Jan III w grafice” pod poz. 107 opisuje kartusz jako „Tableau z portretami władców Europy”. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

(patrz tablica X)

- 193. [Europa] – „Nova et accurata totius Europae ...” J. Sandrart. Po 1656 – przed 1667 r. 4000,-**

Miedzioryt kolorowany; 50,0 x 58,2 (pl. 51,6 x 62,0)

Mapa opracowana przez Jacoba Sandrarta (1633-1703), malarza i rytownika, który przez pewien czas uczył się zawodu w Gdańsku u Wilhelma Hondiusa. W 1656 r. osiadł w Norymberdze, specjalizując się w wydawaniu map i ilustrowaniu dzieł historycznych. W centralnej części Rzeczypospolita w swych imponujących granicach jeszcze sprzed rozejmu w Andruszowie z 1667 r. z ziemią smoleńską i lewobrzeżną Ukrainą. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz tablica XI)

- 194. [Europa] – „Europa excultissima”. P. Schenk I. Ok. 1704 r. 3500,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 49,0 x 57,5 (pl. 52,2 x 60,7)

Mapa z dekoracyjnym kartuszem z postaciami dworzan i grajków, jeźdźca i sylwety żaglowca. Rzeczypospolita w granicach „od morza do morza”, już bez ziemi czernihowskiej i smoleńskiej, utraconych w 1667 r. na rzecz Rosji (patrz poz. poprzednia). Mapę wydał osiadły od 1683 r. w Amsterdamie Petrus Schenk (1661-1711), kartograf, uczeń Gerarda Valka. Mapa po konserwacji. Dodany boczny margines, wzmocnienia fragmentów powierzchni papieru na odwrocie. Stan ogólny bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

194. P. Schenk. Europa. 1704.

195. [Globusy nieba i ziemi] – „Sphaerum Artificialium Typica Repraesentatio ...”
J. B. Homann. Pocz. XVIII w. 3000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 48,5 x 58,0 (pl. 50,7 x 58,7)

Rycina przedstawia oparte na dekoracyjnych podstawach globusy Nieba i Ziemi oraz sferę armilarną z Ziemią w centrum. Wydana w najświetniejszej i najważniejszej niemieckiej oficynie założonej przez Johanna Baptistę Homanna (1664-1724) w Norymberdze. Niemal identyczną rycinę wydał uczeń i główny konkurent Homanna, działający od 1707 r. w Augsburgu M. Seutter. Arkusz wzmocniony w kilku miejscach na odwrocie masą papierową. Stan ogólny dobry.

(patrz tablica IX)

WIEK XIX-XX

Atlasy

196. **Atlas géographique et iconographique** du cours complet d'écriture sainte, gravé par vingt artistes distingués de Paris, sous la direction de Théophile Blanchard et Barrère Frères... Paris 1862. J.P. Migne, s [4], **tabl. ryc. 77 (miedzioryty, w tym 2 rozkł.)**, 36,5 cm, opr. płsk. z epoki, brzegi k. barwione. 750,-

Bogato ilustrowany miedziorytami atlas do dziejów starożytnego Izraela. Liczne tematy zaczerpnięte ze Starego Testamentu, **mapy Ziemi Świętej i krain sąsiednich, widoki i plany miast**, wizerunki m.in. świątyń, grobów, przedmiotów kultu i codziennego użytku, bóstw, instrumentów muzycznych, numizmatów, różnego rodzaju tortur, ceremonii religijnych, zaślubin, alfabetu. Dwa sztychy rozkładane (m.in. widok Nazaretu). Miedzioryty autorstwa 20 znanych artystów (m.in.: Bovinet, Desauls, Duparc, Goblain, Leroy Martin, Lortier czy Sarasin Pierre) wykonane pod kierunkiem Teofila Blancharda i Braci Barrère. **Interesujący materiał ikonograficzny**. Grzbiet po konserwacji. Miejscami zażółcenia rycin. Stan dobry.

- 197. [Atlas świata]. The century dictionary and cyclopedia.** A work of universal reference in all departments of knowledge with a new atlas of the world. In ten volumes. T. 10. New York 1901. The Century Co., s. [6], XXX (w tym tabl. map kolor. 16), [2], tabl. map 118 (kolor.), 401 (indeks), 31 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 1200,-

W atlasie zamieszczono 16 map historycznych (s. V-XX), 118 dwustronicowych kolorowych map świata oraz bardzo obszerny liczący 401 stron indeks obejmujący 170 000 nazw miejscowości. Dużą część atlasu stanowią mapy poszczególnych stanów USA i Kanady. Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.

- 198. Bazewicz Józef Michał.** Atlas geograficzny illustrowany Królestwa Polskiego na podstawie najlepszych źródeł opracowany pod redakcją... Warszawa 1907. Wyd. J. M. Bazewicz, k. tyt. (**chromolitografia**), s. [2], **tabl. ryc. 85 (chromolitografie)**, 118, [2], 30 cm, opr. pł. wyd. (niebieskie) ze złoc. na licu. 4500,-

Mapa Królestwa Polskiego oraz 84 ozdobne mapy powiatów wykonane w chromolitografii, w zakładzie lit. B.A. Bukatego. Mapom towarzyszą widoki charakterystycznych miejsc danego rejonu (pomniki, kościoły, pałace, ruiny zamków, widoki ogólne, pomniki przyrody) oraz wizerunki strojów ludowych itp. Część tekstowa zawiera krótki opis historyczno-geograficzny każdego powiatu oraz indeks miejscowości. Oprawa wydawnicza, z tłoczonym złotem na licu secesyjnym wizerunkiem kobiety. Podklejenie niewielkiego rozerwania tablicy 33, przetarcie i wypłowienie płótna oprawy, poza tym stan dobry.

- 199. Oberschlesien-Atlas.** Unter Mitarbeit zahlreicher Fachgenossen von Dr. Walter Geisler, Professor der Geographie an der Technischen Hochschule Aachen. Berlin 1938. Volk und Reich Verlag, s. 40, map 42 (rozkł., w tym większość kolor.), 38,5 cm, opr. pł. wyd. 650,-

Wszechstronne i pogłądowe omówienie zagadnień Górnego Śląska na licznych ilustracjach, mapach, wykresach i zestawieniach statystycznych. Uwzględniono m.in. historię i kolonizację tych rejonów, występujące tam rasy, dialekty, wyznania religijne, wyniki głosowania plebiscytowego, stroje i sztukę ludową, zabytki architektoniczne, plany i widoki najważniejszych miast, strukturę przemysłu, rolnictwa, bogactwa naturalne, eksport i import, sieć transportu. Stan dobry.

Mapy

- 200. Brandenburgia, Szląsk i W. Ks. Poznańskie.** Skala 1:1 000 000. B.m. b.r. (po 1894). Nakład Redakcji „Wędrowca”, mapa 48,5 x 63,5 cm (litografia). 120,-

Litografia z kolorowanymi liniowo granicami prowincji i powiatów z dołączonymi 4 kartami zawierającymi informacje ogólnogeograficzne oraz skorowidz miejscowości. Narożnik jednej z kart reperowane. Stan dobry.

- 201. Galicya.** Mapa polityczna i komunikacyjna. Stanisław Majerski. Skala 1: 1 055 072. B.m. (Warszawa), b.r. (ok. 1893). Nakładem Red. „Wędrowca”, mapa 48,5 x 63,5 cm (litografia). 240,-
Litografia z kolorowanymi liniowo granicami powiatów. S. Majerski (1852-1926), autor pierwszych polskich map hipsometrycznych, głównie Galicji i Polski. Dołączono jedną kartę zawierającą skowidz nazw z liczbą mieszkańców miast znaczących według „Wykazu szczegółowego miejscowości w Galicji”. Stan dobry.
- 202. [Gdańsk].** Karte der Freien Stadt Danzig bearbeitet von R. Mantau. 3. verbesserte Auflage. Skala 1:100 000. Danzig (przed 1939). Danziger Verlags Gesellschaft m.b.H., mapa 62 x 89,5 cm (kolor. rozkł.). 180,-
Mapa fizyczna Wolnego Miasta Gdańska i okolic obejmujących m.in. Sopot, Tczew, Malbork, Elbląg. Drobne zagięcia na marginesach. Stan dobry.
- 203. [Kraj Warty].** Reichsgau Wartheland. Skala 1:300 000. Frankfurt-Main (ok. 1940). Ravenssteins Geographische Verlagsanstalt (Revensteins Bürokar-te, Nr. 42), mapa 93,5 x 105 cm (kolor., rozkł., 24,5 x 16,5 cm), opr. brosz. wyd. 150,-
Mapa administracyjno-drogowa Kraju Warty, ziem zachodnich II Rzeczypospolitej wcielonych do Rzeszy po 1939 r. obejmująca rejencje inowrocławską, łódzką i poznańską. Stan bardzo dobry.
- 204. [Polska]. Mappa polityczna Królestwa Polskiego** przez Franciszka Rodeckiego. Skala 1: 1 400 000. Warszawa 1830. Seweryn Oleszczyński litogr. Nakładem Franciszka Rodeckiego. Składał Karol Szymon Dayczer w Drukarni A. Gałęziowskiego, mapa 48 x 55 cm (litografia kolor. liniowo), w passe-partout. 800,-
Mapa administracyjna z kolorowanymi granicami 8 województw, obwodów i powiatów. W lewym dolnym rogu kartusz: w tle wierzba płacząca i skały, o które oparte są verso i recto medalu, po prawej stronie ścięta kolumna, a o nią oparta tarcza z umieszczonym na niej tytułem mapy otoczonym herbami ośmiu województw, nad całością carski orzeł, w dolnej części dwa napisy: „Nie ten godzien pamięci, kto gnębił, kto zdradził. Nie ten, co łzy wyciskał, lecz kto ie ocierał (Krasicki) oraz „Narody stoją prawem, prawo posłuszeństwem, posłuszeństwo zwierzchnością, zwierzchność bezpieczeństwem (Oraczewski)”. Wokół mapy tabele m.in. „Poczt i traktów głównych Królestwa Polskiego” oraz „Wykaz abecadłowy miast, wsi znaczących, zamków...”. **Bardzo rzadkie.**
- 205. [Polska].** Mappa Królestwa Polskiego ułożona przez M. Nipanicza. Wydanie 7. Skala 1:504 000. Warszawa 1888. Nakł. i własność M. Orgelbranda, mapa 132,5 x 106 cm (litografia kolor. rozkł.). 600,-
Szczegółowa mapa Królestwa Polskiego z podziałem na gubernie, powiaty, gminy i dekanaty; z oznaczeniem dróg, żelaznych i bitych oraz innych traktów; z zaznaczeniem miast, osad i wsi, tak rządowych, jak i prywatnych. Podklejona na płótno ze śladami po zawieszkach (zaklejone). Drobne otcarcia i odbarwienia. Poza tym stan dobry.
- 206. [Polska].** Mapa Królestwa Polskiego, Galicyi, Bukowiny i krajów pogranicznych. Wyd. 2. Skala 1:500 000. Kraków 1915. Wydał A. Rudolf, mapa 73 x 52 cm (kolor. rozkł., 19,5 x 27,5 cm), opr. ppł. wtórna. 180,-
Z zaznaczeniem granic politycznych i guberni, dróg i linii kolejowych. Podklejona na płótnie. Stan dobry.

- 207. [Polska]. Pierwsza poglądowa mapa Polski** z podziałem na województwa i powiaty z planami miast wojewódzkich oraz z przeglądem przemysłu górniczo-hutniczego. Opracował i wydał Stefan Korytko. Skala 1:2 500 000. Lwów b.r. (1929). Skład Główny i ekspedycja „Spółka Nakładcza Odrodzenie, Lwów”, mapa na płótnie 100 x 76 cm (kolor.). 240,-

Na jednej planszy umieszczono przeglądową mapę Polski oraz plany miast wojewódzkich w ujednoliconej podziałce 1:25 000 (Warszawa, Białystok, Kielce, Gdańsk, Brześć Lwów, Poznań, Łuck, Stanisławów, Lublin, Łódź, Wilno, Nowogródek, Kraków, Toruń, Katowice, Tarnopol). Oprócz tego zamieszczono plany: portu w Gdyni, Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, Targów Wschodnich we Lwowie oraz mapy: wybrzeża i przemysłu górniczo-hutniczego. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 208. Polska. Romer Eugeniusz, Wąsowicz Józef.** Mapa polityczna. Wyd. 2. Lwów-Warszawa. Skala 1:1 250 000. Warszawa 1931. Książnica-Atlas, Instytut Kartograficzny im. E. Romera, mapa 96 x 74,5 cm (kolor., rozkł., 25,5 x 20 cm.), opr. brosz. wyd. z kieszonką na mapę. 200,-

Efektowna barwna mapa z mapkami dodatkowymi obejmującymi Gdańsk i Gdynię, gęstość zaludnienia, polskie bogactwa naturalne, stosunki etnograficzne, podział na diecezje kościelne, okręgi sądownicze, szkolne, komunikacyjne i pocztowe. Stan bardzo dobry.

- 209. Polska. Romer Eugeniusz, Wąsowicz Józef.** Mapa polityczna. Wyd. tymczasowe. Skala 1:250 000. Lwów 1939. Książnica-Atlas S.A., mapa 94 x 74 (kolor. rozkł., 24,5 x 38 cm), opr. wtórna ppł. 200,-

Z mapkami Karwińskiego Okręgu Węglowego, okolic Warszawy, Tatr i wybrzeża polskiego oraz bogactw naturalnych, gęstości zaludnienia, podziału diecezji katolickich, okręgów szkolnych, komunikacyjnych i sądowniczych. Podklejona na płótnie. Stan dobry.

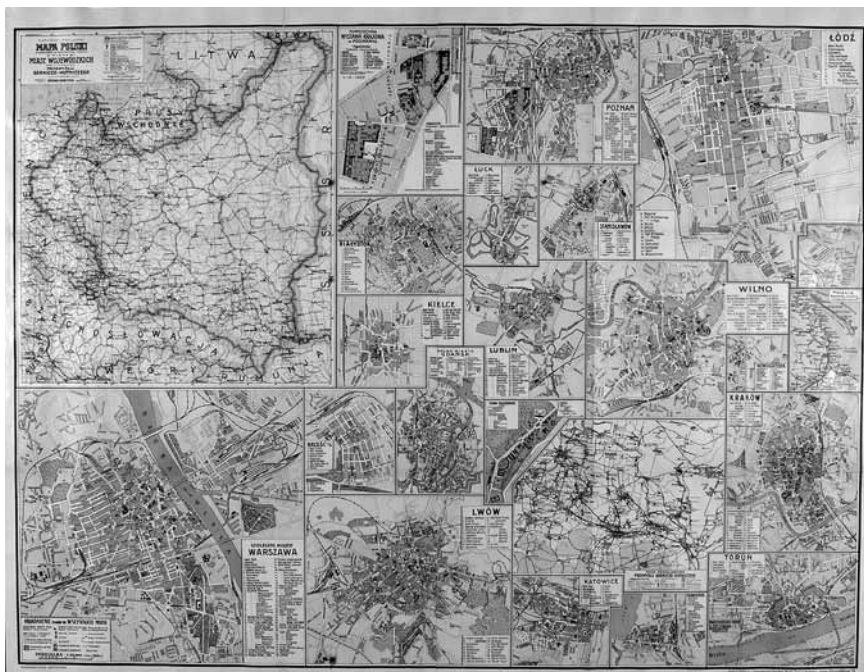
- 210. Polska oraz okolice Warszawy.** Skala ok. 1: 2 500 000. B.m. 1939. Wyd. „Świt”, druk. „Eskulap”, mapa 43 x 34,5 cm (kolor.). 240,-

Oficjalnie wydana przez Rzeszę Niemiecką mapa okupacji ziem polskich z zaznaczeniem ziem nowoutworzonego Generalnego Gubernatorstwa, oraz granicą między niemiecką i rosyjską strefą wpływów. Zamieszczono również mapkę Warszawskiego Węzła Kolejowego oraz tereny województwa wileńskiego odstąpione Litwie przez ZSRR. Jako jedyna mapa Polski międzywojennej reprodukowana w „Imago Poloniae”, T. Niewodniczańskiego, t. 1, s. 196-197 z pewnymi różnicami w kolorystyce. **Rzadka mapa okupacyjna.**

- 211. [Królewiec i okolice]. Königsberg ... B.Z. - Karte von Deutschland.** Skala 1:250 000. Berlin (po 1938). Hrsg. von der B.Z. am Mittag, mapa 43 x 57,5 cm (kolor. rozkł.). 80,-

Mapa samochodowa części Prus Wschodnich rejencji Królewiec z powiatami Pasłęk, Wielawa, Kętrzyn, Bartoszyce i Iława. Na odwrocie mapki zamieszczono plany kilkunastu miast i miasteczek tego rejonu. Efektowna mapa z zaznaczoną ówczesnie wybudowaną nitką autostrady Królewiec – Elbląg. Stan bardzo dobry.

- 212. [Lubań-Lwówek Śl. i Karkonosze]. Heimatkarte der Kreise Lauban – Loewenberg mit dem Riesengebirge.** Bearbeitet von Dr A. Hansel. Skala 1:125 000.

207. Pierwsza poglądowa mapa Polski. 1929.

Breslau-Lissa (Wrocław-Leszno) b.r. (1935-1942). Flemmings-Verlag, mapa 56,5 x 53 cm (rozkł.) w opr. kart. wyd. 120,-

Falszywy „Carl Flemming, Glogau”. W połowie lat trzydziestych niejaki Theodor Flemming – wydawca z Wrocławia – Leśnicy rozpoczął pod nazwą Flemmings – Verlag kopiować mapy glogowskie oraz Paula Barona z Legnicy. Niniejsza mapa jest ładną kopią mapy krajoznawczej P. Barona. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: L. Szaniawska, Mapy Ziem Polskich wydane przez Karola Fleminga w zbiorach B.N., 1998, s. 7

213. **[Łódź]**. Litzmanstadt. Skala 1:300 000. B.m. 1940. Herausgegeben von der Preussischen Landesaufnahme 1909. Reichsamt für Landesaufnahme. Ausgabe 1940, mapa 50 x 64 cm (kolor.). 80,-

Mapa wojskowa okolic Łodzi obejmująca również Piotrków, Sieradz, Skierniewice, Tomaszów Maz. i Wieluń. Według stanu z połowy 1936. Ślady składania. Stan dobry.

214. **[Niemcy – mapa stref okupacyjnych]**. Karte der Besatzungszonen. Skala 1:2 000 000. Hamburg b.r. Flemmings Verlag, Kartographisches Institut, mapa naklejona na płótno 66 x 59 cm (kolor.). 60,-

Wydano za zezwoleniem Władz Wojskowych z 20.9.1945. Na mapie zamieszczono również plan strefy okupacyjnej Berlina z zaznaczonym podziałem wpływów przypadających Anglii, Ameryce,

Francji i Rosji. Inny fałszywy „Carl Flemming, Glogau”. Cytat z L. Szaniawskiej: „Po II Wojnie Światowej nazwa Flemming wpływała powtórnie, tym razem w Hamburgu”. Ta mapa dowodzi, że plagiator Theodor Fleming był nie tylko ustosunkowany w NSDAP, lecz również w późniejszych władzach alianckich. Niewielkie zaplamienia (rdza i atrament), ślady składania. **Bardzo rzadkie.**

- 215. Pomorze, Prusy Wschodnie i Prusy Zachodnie.** Skala 1:1 250 000. B.m. b.r. (po 1897). Nakład Redakcji „Wędrowca”, mapa 48,5 x 63,5 cm (litografia). 180,-

Litografia z kolorowanymi liniowo granicami prowincji i powiatów z dołączonymi 2 kartami z informacjami ogólnogeograficznymi oraz skorowidzem miejscowości. Stan dobry.

- 216. [Ukraina].** Administrativna Karta Ukrainskoi Socialisticznoi Radianskoi Respubliki. Skala 1:1 250 000. B.m. b.r. Druk w Moskwie. Wydanie Narodowego Komitetu Spraw Wewnętrznych Ukraińskiej SRR (NKWD), mapa ścienna na płótnie i z wałkami 102 x 77 cm (kolor.). 180,-

Mapa administracyjna wg stanu na 1 lutego 1927 r. w podziale na okręgi i rejony, wydana w nakładzie 10 000 egzemplarzy. Półwysep Krymski w granicach Rosyjskiej SRR. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

- 217. [Wielkopolska].** Provinz Posen. Entworfen v. F. Handtke. Skala 1:500 000. Glogau (Głogów przed 1900). Verlag von Carl Flemming (C.F. Generalkarten, nr 7). mapa 78,5 x 64,5 cm (kolor., rozkł., 18 x 11,5 cm), opr. pł. wyd. z tłocz. na obu licach. 350,-

Mapa administracyjna prowincji poznańskiej zaboru pruskiego (Wielkie Księstwo Poznańskie), litografowana, z zaznaczeniem powiatów i statystyką. Naklejona wydawniczo na płótno. Otarcia oprawy. Stan dobry.

- 218. [Rosja].** „Russia in Europe”. J. Tallis. Londyn poł. XIX w., staloryt 34 x 24 cm. (kolor.). 300,-

Mapa przedstawia europejską część Rosji od ziem polskich na zachodzie aż po Ural na Wschodzie. Ozdobiona kolorowanymi widokami i scenkami historycznymi charakterystycznymi dla tego państwa, m.in. sceną pędzonych na Syberię Polaków. Stan bardzo dobry.

GRAFIKA

WIDOKI I PLANY MIAST

- 219. [Brzeżany] – Brzeżany. A. Lange. II ćw. XIX w. 1200,-**

Litografia; 27,9 x 41,5 (cała plansza)

Nie sygnowana. Rozległa panorama kresowego miasta, z dominującą sylwetką zamku na wzgórzu, siedziby Sieniawskich i Czartoryskich. Na pierwszym planie most na Złotej Lipie i zabudowania młyna. Obcięte marginesy, tytuł doklejony wzdłuż dolnej krawędzi, drobne uszkodzenia i zabrudzenia papieru.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 220. [Carskie Sioło] – „Plan du Jardin et vue de differens batimens de sa Majesté Imperiale à Zarsko Zelo”. John Bush. Ok. 1790 r. 2000,-**

Miedzioryt; 62,0 x 93,0 (pl. 65,0 x 97,0)

Wielki plan, z wizerunkami ważniejszych budowli, rezydencji królewskiej Carskie Sioło pod Petersburgiem z jego imponującymi ogrodami, budowlami i architekturą ogrodową wykonany za zlecenie panującej wówczas carycy Katarzyny II, prezentujący jeden z etapów jego przebudowy. Autorem projektu ryciny jest zatrudniony przez Katarzynę II angielski architekt ogrodów (niemieckiego pochodzenia) John Bush, autorem rysunku jest prawdopodobnie jego syn Joseph (1760-1838), późniejszy nadworny ogrodnik carów. Efektowny kartusz z dwugłowym orłem i dedykacją autora dla imperatorowej. Wśród wizerunków budowli najokazalej prezentuje się pałac, zajmujący cały dolny pas ryciny, poza tym przedstawione są: pomniki, łuki triumfalne, bramy, mosty, łaźnia, kościół i teatr. Ryc. po niewielkiej konserwacji. Stan bardzo dobry. **Wyjątkowa rzadkość.**

Lit.: J. Parkinson, W. Collier. A tour of Russia, Siberia and the Crimea 1792-1794. Wyd. 1971.

(patrz ilustracja na stronie 99)

- 221. [Elbląg] – „Elbing”. J. Janssonius. 1657 r. 2500,-**

Miedzioryt; 42,0 x 51,5 (44,0 x 54,0 w świetle p-p)

Panorama otoczonego wałami i fosą miasta (8,5 x 35,0), zwieńczona po bokach herbami Prus Królewskich i Elbląga. Poniżej plan grodu i najbliższych okolic (37,0 x 51,5). Rycina pochodzi z dzieła wydanego przez Joannesa Janssoniusa w 1657 r. „Theatrum Praecipuarum Urbium Positarum”. Do zilustrowania większości miast wykorzystano stare płyty z „Civitates ...” Brauna i Hogenberga, dodając także nowe panoramy, w przypadku Polski widoki Elbląga i Torunia. Ostra, dobrze nasycona farbą odbitka. **Stan bardzo dobry.**

Lit.: K. Kozica, J. Pezda, Dantiscum Emporium (ze zbiorów T. Niewodniczańskiego), poz. G 73/3

219. A. Lange. Brzeżany. 1823.

222. [Gdańsk] – Zbiór 32 widoków miasta. P. Willer. 1687 r. 7000,-

Miedzioryty: 2 szt. (27,0 x 17,0), 8 szt. (18,0 x 16,0), 22 szt. (13,0 x 17,0)

Zespół miedziorytów pochodzących z **dzieła Reinholda Curickego: „Der Stadt Danzig Historische Beschreibung” 1687 r.**, z dołączoną kartą tytułową. To podstawowe dla ikonografii dawnego Gdańska dzieło ozdobione było ok. 50 miedziorytami, na których autor Piotr Willer przedstawił wizerunki ważniejszych budowli nadmorskiego grodu. W prezentowanej grupie liczącej 32 grafiki znajdują się m.in.: bramy – Wyżynna, Zielona, Złota; kościoły – św. Katarzyny, św. Brygidy, św. Jana; klasztor Dominikanów i klasztor w Oliwie; Kaplica Królewska; Targ Maślany, Fontanna Neptuna, Zbrojownia, Duży Młyn, Nowe Ogrody, Twierdza Wisłoujście i inne. Stan dobry. Rzadko występujący w sprzedaży tak liczny wybór rycin, mogących służyć do dekoracji gdańskiego (i nie tylko) domu. Stan dobry.

223. [Gdańsk] – Kościół Mariacki. P. Willer. 1687 r. 900,-

Miedzioryt; 27,0 x 33,5 (pl. 32,0 x 36,5)

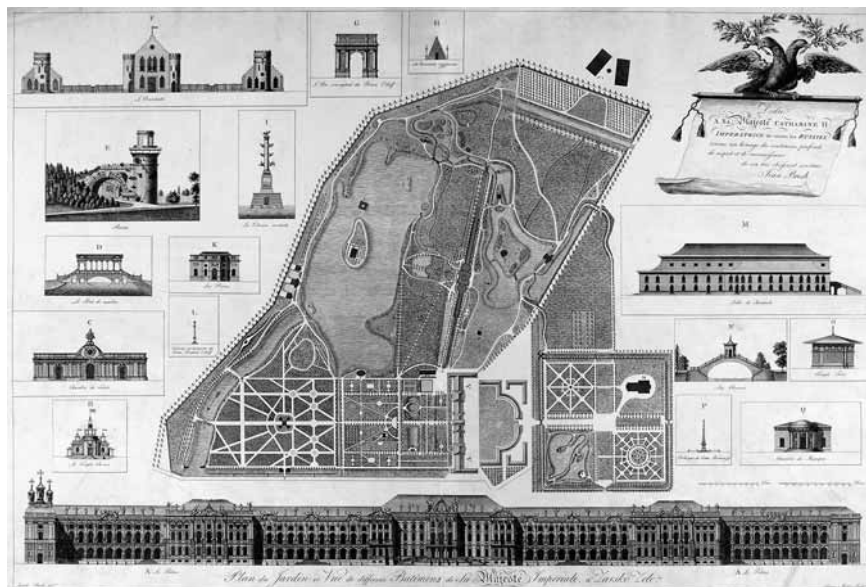
Widok kościoła oraz fragmentu ulicy Piwnej ze spacerującymi mieszkańcami. Z dzieła R. Curickego „Der Stadt Danzig Historische Beschreibung” z 1687 r., ilustrowanego rycinami według rysunków Petera Willera, gdańskiego architekta i malarza. Stan bardzo dobry.

224. [Gdańsk] – „Dantiscum S. Gedanum celeberrimum ... Hanseatica Civitas in Polonia Borussica ...” M. Seutter. Ok. 1740 r. 6000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 49,0 x 57,5 (pl. 51,3 x 60,0)

Dolną część planszy zajmuje panorama Gdańska (10,5 x 57,5), z dokładnie ukazanymi ważniejszymi gmachami, przy których napisy objaśniające. Nad nią plan otoczonego fortyfikacjami miasta i okolic z odcinkiem Wisły, z płynącymi po niej żaglowcami. Przy kartuszu tytułowym herb Gdańska. Rycina wydana w 1740 r. przez Mateusza (Matthäusa) Seuttera, wielkiego konkurenta Homanna.

220. J. Bush. Carskie Siolo. 1790.

Mocna, wyraźna odbitka na grubym papierze. Zarówno plan, jak i widok, precyzyjnie kolorowany soczystymi, ostrymi barwami. **Stan bardzo dobry. Wyjątkowo piękny egzemplarz.**

(patrz tablica XVII)

225. [Gdańsk] – „Der Holz-Marckt nach der Töpfer Gasse ...” **M. Deisch.** 1761-1765. 1300,-

Miedzioryt; 18,2 x 27,8 (pl. 28,0 x 39,5)

Widok Targu Drzewnego z kramami kupieckimi i wozami konnymi załadowanymi drewnem. Pochodzi z cyklu „50 widoków Gdańska”, które znany rytownik gdański Mateusz Deisch (1724-1789) wykonał na podstawie rysunków F. A. Lohrmanna. Cykl „50 Prospective von Danzig” należy do najważniejszych dzieł poświęconych wizerunkowi starego Gdańska. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

226. [Gdańsk i okolice] – „Das ganze Danziger Territorium nebst Bemerkung aller seit Anno 1772 vorgefallen Veränderungen aus Special Rissen zusammengetragen”. **I. Szymański.** Po 1772 r. 24 000,-

Tusz, akwarela; 51,0 x 67,0 (cała plansza)

Plan obejmuje rejon Gdańska i wybrzeża morskiego od Sopotu aż do Mierzei Wiślanej i obszar delty Wisły począwszy od Małowskiej Szpicy na południu. Dodatkowo na arkuszu umieszczone są dwie mapki szczegółowe: Helu i Zatoki Gdańskiej oraz Wisłoujścia z Westerplatte. Przedstawiono bardzo precyzyjnie zmiany granic między Rzeczypospolitą a Prusami, które następowały w 1772 r. oraz tuż potem. Władze Gdańska w odpowiedzi na zaborcze zakusy Fryderyka II, chcąc ocalić miasto, szukały pomocy u króla polskiego, a także w Anglii, Holandii, Francji. Na szczęście Rosja w obawie o zbyt wielkie wzmocnienie Prus nie dopuściła do zajęcia Gdańska i okolic. Wojska pruskie zostały zmuszone do opuszczenia Helu i Szkarpawy, pozostały jednak w Nowym Porcie. Cały

ruch statków prowadził przez obszar zajęty przez Prusaków. Dumne miasto zostało zmuszone do zawarcia niekorzystnych traktatów, obciążających wysokim cłem na rzecz Prus spławianych Wisłą towarów. Poseł pruski Reichardt mówił już w 1774 r.: „Król, pan mój, nie weźmie miasta siłą, lecz odbierze miastu cały jego handel, wygłodzi je, doprowadzi do nędzy i żebractwa”. Od tego czasu rola portu gdańskiego i miasta gwałtownie zmalała. Wkrótce też po drugim rozbiore Gdańsk podzielił los innych ziem Rzeczypospolitej. Tereny okupowane i pod kontrolą pruską zaznaczono na planie kolorem czerwonym i niebieskim (objaśnienia w ramce skalowej). **Plan opatrzono stemplem sławnej kolekcji: „Archives. Chasseloup-Loubat”**, której założycielem był François de Chasseloup-Loubat (1754-1833), bardzo ceniony przez Napoleona generał inżynierii wojskowej. Napoleon powierzał mu trudne zadania wojskowe, m.in. przy oblężeniu Gdańska przez wojska francuskie w 1807 r. Można przypuszczać, że niniejszy plan, przedstawiający szczegółowo teren wokół miasta, mógł posłużyć F. Chasseloup-Loubat do przygotowania operacji gdańskiej. Ślady składania, poza tym stan dobry. **Wyjątkowa rzadkość.**

(patrz tablica XIX)

- 227. [Gdańsk] – „Danzig. Ansicht von Walle”. C. A. Mann. 1855 r. 500,-**

Litografia kolorowana; 12,0 x 20,0 (pl. 15,0 x 22,0)

Widok fragmentu miasta z wałów, od strony zachodniej. W oddali widoczne charakterystyczne wieże Ratusza Starego Miasta i kościoła św. Katarzyny. Rysował i litografował C. A. Mann, wydano w Kwidzynie w 1855 r. w zakładzie litograficznym C. G. Kantera. Bardzo rzadka wersja barwna. Stan bardzo dobry.

- 228. [Gdańsk] – „Danzig”. P. Schenk. Po 1702 r. 1200,-**

Akwaforta, kolorowana; 21,5 x 26,8 (pl. 28,2 x 33,6)

Panorama miasta od strony południowo-zachodniej, widziana z Biskupiej Górki. Całość ujęta w ozdobną ramę, poniżej tytuł w języku niderlandzkim i po łacinie. Wydawcą ryciny, będącą kopią panoramy opracowanej przez Nicolaesa Visschera I z około połowy XVII w., jest Petrus Schenk I (1661-1711), kartograf i wydawca, działający w Amsterdamie. Stan drugi, z dodanym obok przywileju wydawcy numerem 43. Równomierne zażółcenie papieru, poza tym stan dobry. Lit.: Dantiscum Emporium, s. 270, poz. G 101/3 (stan pierwszy)

- 229. [Karkonosze] – „Das Riesen Gebirge”. C. Mattis. ok. 1830 r. 3000,-**

Litografia kolorowana w epoce; 27,5 x 51,5 (pl. 31,0 x 55,5)

Panorama Karkonoszy, z umieszczonymi wokół niej 21 mniejszymi widokami miast, gór, dolin, wodosпадów itp. wykonana w zakładzie litograficznym Carla Mattisa w Kowarach w latach 30-tych XIX wieku. Pod panoramą tekst niemiecki objaśniający 46 miejsc widokowych. Wszystkie mniejsze ryciny opatrzone są podpisami; wśród nich znajdują się takie widoki jak: Kowary, Śnieżne Kotły, Wielki Staw, Chojnik, Strzecha Akademicka, Wodospad Kamieńczyka, Wodospad Szklarki i inne. Zakład działał w Kowarach od 1821 roku a jego właściciel, Carl Mattis (zasłużony dla miasta burmistrz, członek tamtejszej loży masonskiej), był jednym z pierwszych litografów widokowych Karkonoszy. Oprawiona w drewnianą ramę. Poklejone drobne pęknięcia marginesów, poza tym stan bardzo dobry. **Piękna i bardzo rzadka rycina.**

(patrz tablica XXI)

- 230. [Kraków] – „Cracovia Metropolis Regnis Poloniae”. G. Braun, F. Hogenberg. 1617 r. 12 000,-**

Miedzioryt kolorowany; 36,5 x 104,0 (pl. 38,5 x 105,5)

Monumentalna panorama królewskiego grodu wraz z przedmieściami. Na wstęgach obok głównego tytułu ryciny nazwy miast i przedmieść: „Lobzovia”, „Clepardia”, „Stradomia”, „Casimiria”. Nad Wawelem herb Rzeczypospolitej ze „Snopkiem” Wazów, obok herb Sforzów i Pogoń Litewska. Największy i jeden z najpiękniejszych widoków zamieszczonych w „Civitates Orbis Terrarum”, ukazującym

230. G. Braun, F. Hogenberg. Kraków. 1617.

widoki 549 miast ówczesnego świata. Prezentowany widok pochodzi z t. 6 z 1617 r. Stan drugi, odbity ze zmniejszonej o kilkanaście centymetrów płyty. Mocne przebarwienia papieru, liczne podklejenia na odwrocie. Wyraźna, równomiernie nasycona farbą odbitka. Oprawiona w ramę. **Rzadkie.**
Lit.: Imago Poloniae, t. 1, s. 60, poz. H 11/3

(patrz ilustracja powyżej)

- 231. [Kraków] – „Cracovia”. E. Dahlberg. 1696 r. 3200,-**

Miedzioryt; 30,0 x 56,0 (pl. 34,0 x 60,0)

Panorama z czasów „potopu” obleganego i ostrzeliwanego przez wojska szwedzkie Krakowa. Według rysunku generalnego kwatermistrza wojsk szwedzkich Ericha Dahlberga, przedstawiającego niezwykle drobniawo pole bitwy, rytował Willem Swidde (1660-1697), miedziorytnik działający w Amsterdamie. Z dzieła S. Pufendorfa „De rebus a Carolo Gustavo gestis ...” (Norymberga, 1696 r.). Stan bardzo dobry.

- 232. [Kraków] – „Cracovie sur la Vistule, ville dans la haute Pologne, capitale du Royaume...”. Ok. 1790 r. 11 000,-**

Miedzioryt kolorowany w epoce; 32,0 x 51,0 (pl. 45,0 x 58,0)

Niewodniczański nie notuje. Ogólna panorama Krakowa nieznanego autora, wzorowana na XVII-wiecznym widoku miasta G. Brauna i F. Hogenberga. U góry, pośrodku, wstęga z napisem „Cracovie.”, pod ryciną tekst z 46 objaśnieniami budowli. Poniżej adres wydawcy: „A Paris chez Jean, rue Jean de Beauvais. No 32”. Rycina naklejona na tekturę. Stan bardzo dobry. **Wyjątkowa rzadkość.**

(patrz tablica XVIII)

- 233. [Krosno] – „Crosno”. G. Braun, F. Hogenberg. 1617 r. 800,-**

Miedzioryt kolorowany; 13,5 x 46,0 (pl. 16,8 x 51,5)

Widok otoczonego murami obronnymi miasta, z zaznaczonymi ważniejszymi budynkami – kościołem św. Jakuba, św. Alberta, klasztorem franciszkanów i farą. W kartuszu po prawej stronie legenda w języku łacińskim. Połowa karty (na drugiej części przedstawiony był Poznań), pochodzi z dzieła „Civitates Orbis Terrarum” Brauna i Hogenberga, wydawanego w Kolonii w latach 1572-1617 (tabl. 46 z tomu VI). Na odwrocie tekst po łacinie. Równomierne zażółcenie papieru, ślad składania.

- 234. [Kwidzyń]** – „Ordensburg Marienwerder W. Pr.” **A. Bendrat.** 1906 r. 600,-
 Litografia barwna; 30,0 x 41,0 (pl. 32,0 x 43,0)
 Widok zamku krzyżackiego w Kwidzynie z przyległymi doń kamienicami i grupą drzew. Rycina sygnowana na kamieniu. Rysował Arthur Bendrat, urodzony w 1872 r. w Gdańsku, wykształcony w Dreźnie, malarz, rysownik i litograf. Stan dobry, bardzo dekoracyjne.
(patrz tablica XVI)
- 235. [Moskwa]** – „Moscow”. Wyd. **R. Bowyer.** 1816 r. 1500,-
 Akwatinta kolorowa; 28,0 x 51,5 (pl. 44,0 x 59,0)
 Panorama miasta od strony Kremla wzdłuż rzeki Moskwy, z bogatym sztafażem. Rycina ukazała się w Londynie nakładem Roberta Bowyer, wydawcy książek i rycin, w cyklu „An illustrated record of the important events in the annals of Europe”, poświęconym Europie po zwycięstwie koalicji nad wojskami Napoleona. Stan bardzo dobry.
(patrz tablica XXI)
- 236. [Nowy Jork]** – „Map of New York and the adjacent cities”. Wyd. **J. H. Colton.** 1855 r. 900,-
 Litografia kolorowana; 37,0 x 62,0 (pl. 46,0 x 74,0)
 Dokładny plan metropolii amerykańskiej, w ozdobnej bordiurze, obejmujący Manhattan z nabrzeżami portowymi, Brooklyn z Greenpointem i Jersey City. Rycina pochodzi z czasów pobytu w Nowym Jorku Cypriana K. Norwida. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 237. [Olesko]** – „Zamek w Olesku sławny urodzeniem Jana Sobieskiego, w Cyrku-le Złoczowskim”. **A. Lange.** 1823 r. 1200,-
 Litografia; 27,0 x 40,5 (pl. 38,3 x 53,0)
 Zamek rodziny królów Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego. Rycina pochodzi z albumu „Zbiór najpiękniejszych i najinteresowniejszych okolic Galicji”, wydanego we Lwowie przez P. Pillera. Rysunki przygotował mieszkający we Lwowie w latach 1810-1844 austriacki malarz Antoni Lange, ceniony przez współczesnych za swe romantyczne pejzaże. „Zbiór okolic Galicji” był pierwszym litografowanym albumem „krajowidoków” wydanym w Polsce. Niewielkie ślady zalania papieru, poza tym stan dobry (patrz poz. 240).
- 238. [Petersburg]** – „Prospectus de Neva, orientem versus aditus que in Galeram Petroburga”. Wyd. **G. B. Probst.** I poł. XVIII w. 1200,-
 Miedzioryt kolorowany w epoce; 26,7 x 39,5 (pl. 32,0 x 41,7)
 Widok na Nową ze statkami i galerami i stojącymi wzdłuż rzeki monumentalnymi budowlami Petersburga. Pod ryciną napisy po łacinie, francusku, włosku i niemiecku. Wydano w znanej firmie sztycharskiej Georga Balthasara Probst w Augsburgu. Po konserwacji, uzupełniony dolny margines masą papierową.
(patrz tablica XX)
- 239. [Petersburg]** – „Plan stolicznego goroda Sankt Petersburga. Plan de la ville de St. Petersburg”. **A. Savinkov.** 1825 r. 3500,-
 Miedzioryt kolorowany; 65,5 x 96,0 (pl. 68,5 x 100,0)
 Duży plan miasta, z tekstem rosyjsko-francuskim, otoczony 12 widokami ważniejszych budowli i ulic, z naniesionymi pomiarami głębokości rzeki Newy, autorstwa Aleksandra Savinkova (1792-1835) kartografa i sztycharza rosyjskiego. Wydany pierwotnie w Petersburgu w 1820 roku na podstawie dokumentacji sporządzonej przez hydrografa i zarazem admirała floty wojennej Gawriła

240. A. Lange. Podhorce. 1823.

Sarycheva. Na rycinach widnieją: pomnik Piotra I, Zamek Michajłowski, Arsenał, Bank Państwowy, gmach nowej giełdy, Akademia Sztuk Pięknych i inne. Nad górną krawędzią mapy dedykacja dla imperatora Aleksandra I-go. Brak dolnego fragmentu z 8 widokami i indeksem (łącznie winno być 20 widoków). Pomimo tego, wyjątkowo ozdobna plansza. **Bardzo rzadkie. Biblioteka Narodowa Rosji umieściła plan wśród swoich największych cymeliów.**

(patrz tablica XVIII)

- 240. [Podhorce] – „Widok Zamku w Podhorcach w Cyrkule Złoczowskim”. A. Lange. 1823 r. 1600,-**

Litografia; 27,5 x 40,5 (pl. 39,0 x 49,5)

Wspaniała magnacka **siedziba rodów Sobieskich, Rzewuskich i Sanguszków**, skarbnica pamiątek po Janie III Sobieskim i jego zdobyczy wiedeńskich. Pochodzi z albumu „Zbiór najpiękniejszych i najinteresowniejszych okolic Galicji”, wydane go we Lwowie przez P. Pillera. Autorem rysunków był Antoni Lange (1779-1844), mieszkający we Lwowie malarz austriacki. Stan dobry. (Patrz poz. 237)

(patrz ilustracja powyżej)

- 241. [Puławy] – Zespół 3 akwatint. Rys. J. Richter, ryt. K. A. Richter. Ok. 1818 r. 32 000,-**

Trzy ryciny, wykonane w technice akwatinty, średnio o wymiarze 34,5x48,8.

1. Widok kościoła w Puławach. 34,5 x 48,8 (pl. 35,8x 50,5). Odbitka avant la lettre (bez sygnatur i tytułu), poniżej kompozycji pisany ręcznie tuszem tekst w języku niemieckim. Po konserwacji, dorbione marginesy (48,0 x 62,0 cały arkusz).

2. „Widok Pałacu w Puławach z strony Dziedzińca. Xięcia Adama Czartoryskiego”. 34,8 x 48,8 (pl. 40,8 x 52,0). Poniżej przedstawienia tytuł w języku polskim i francuskim oraz sygnatury: „dessiné

241. J. Richter. Puławy. 1818.

d'apres natur par Joseph Richter", „gravé a l'eaux fort par Charles August Richter" oraz adres wydawniczy (lekko uszkodzony). Po konserwacji, uzupełnione ubytki marginesu, bez straty dla grafiki.

3. „Widok Marynek w Puławach. Xięcia Adama Czartoryskiego”. 34,2 x 48,6 (pl. 40,2 x 51,6). Poniżej przedstawienia tytuł w języku polskim i francuskim oraz sygnatury: „dessiné d'apres natur par Joseph Richter", „gravé a l'eaux fort par Charles August Richter" oraz adres wydawniczy: „Varsovie chez Magnus". Stan dobry.

Zespół 3 widoków Puław, powstałych według rysunków Józefa Richtera (1780-1837), malarza niemieckiego, sprowadzonego do Puław w 1806 roku przez Adama Kazimierza Czartoryskiego na miejsce Jana Piotra Norblina. W latach 1806-1811 pracował w Puławach jako nauczyciel rysunków (m.in. Jana Feliksa Piwarskiego), następnie na dworze Czartoryskich w Sieniawie. Ok. 1820 r. osiadł w Warszawie, gdzie stał się popularną postacią świata artystycznego. Na zamówienie księżnej Izabeli Czartoryskiej rozpoczął prace rysunkowe do planowanego wydania „Albumu Puław”, mającego liczyć 18 plansz graficznych. Z zakrojonego na dużą skalę przedsięwzięcia udało się jedynie wydać 3 ryciny – akwatinty, wykonane przez brata Józefa, Karola Augusta (1770-1848), rysownika, malarza i rytownika niemieckiego, działającego głównie w Dreźnie (wiadomo o 2 pobytach Karola Augusta w Polsce – w Warszawie oraz Puławach, gdzie pracował przy planowanym albumie). Akwatinty wydano w małym nakładzie, w znanym warszawskim zakładzie Karola Magnusa. **Komplet.** Zespół charakteryzuje wyjątkowa malowniczość kompozycji. Oprawione w passe-partout i drewnianą biedermeierowską ramkę. **Wielka rzadkość.**

Lit.: Widoki architektoniczne w malarstwie polskim, katalog wystawy MN w Warszawie, 1964, s. 100-104.

(patrz tablica XLV oraz ilustracja powyżej)

- 242. [Puławy] – „Sybilla od strony łąchy”. Rys. A. Lerue. 1857-1859. 400,-**
Litografia; 21,3 x 17,9 (pl. 34,2 x 27,2)

Widok świątyni Sybilli w parku puławskim, zbudowanej przez Czartoryskich jako pierwsze polskie muzeum. Autorem rysunku jest Adam Lerue (1825-1863), malarz i litograf, jeden z najbardziej zasłużonych artystów w zakresie inwentaryzacji zabytków. W latach 1850-53 podróżował m.in. po guberni lubelskiej, tworząc 36 akwarelowych widoków zabytków. Prace te zostały powtórzone przez Juliusza Ceglińskiego w technice litografii w zakładzie A. Pecqua i wydane jako „Album lubelskie”. Ślady zalania lewego marginesu.

- 243. [Puławy] – „Drzewo na Kępie Puławskiej z Bogarodzicą”. Rys. A. Lerue. 1857-1859. 400,-**

Litografia; 21,5 x 19,0 (pl. 34,0 x 27,0)

Pochodzi z „Albumu Lubelskiego”, zbioru widoków zabytków Lubelszczyzny przygotowanych przez Adama Lerue, a litografowanych przez Juliusza Ceglińskiego w zakładzie A. Pecqua (patrz poz. poprzednia). Ślady zalania lewego marginesu.

- 244. [Radziejowice] – „Wieża w Radziejowicach”. Rys. Z. Vogel, ryt. J. Z. Frey. 1806 r. 1500,-**

Miedzioryt; odcisk płyty 24,5 x 32,5 (pl. 46,0 x 63,0)

Sygnowany na płycie poniżej przedstawienia. Pochodzi z teki „Zbiór widoków sławniejszych pamiątek narodowych”, wydanej w 1806 r. w Warszawie. Autorem rysunku był Zygmunt Vogel (1764-1826), nadworny rysownik Stanisława Augusta, pierwszy w dziejach sztuki polskiej artysta dokumentujący stan rezydencji magnackich i pomników narodowych. Grafikę wykonał Jan Zachariasz Frey (1769-1829), malarz i rytownik, pracujący na dworze Czartoryskich w Puławach. Obaj artyści współpracowali przy przygotowaniu 17 spośród 20 plansz do wyżej wymienionego „Zbioru widoków ...”. Po konserwacji. Naddarcia szerokich marginesów, uzupełnione masą papierową. Mocna odbitka. Stan dobry. **Rzadkie.** (Patrz poz. 246)

Lit.: A. Banach, Polska książka ilustrowana, Warszawa 1959, s. 407

- 245. [Skole] – „Widok miasteczka Skolego nad rzeką Opór w Cyrkule Stryiskim”. Rys. A. Lange. 1823 r. 800,-**

Litografia; 27,5 x 40,5 (pl. 35,2 x 44,4)

Rozległa panorama doliny rzeki Opór, z widocznymi w oddali zabudowaniami miasteczka Skole. Na pierwszym planie podróżni, podążający węgierskim szlakiem oraz zabudowania młyna. Poniżej przedstawienia tytuł w języku polskim i niemieckim oraz sygnatury. Autorem rysunku jest Antoni Lange (1774-1842), urodzony w Wiedniu malarz i litograf. Od 1810 r. pracował we Lwowie jako dekorator teatralny, zasłynął jednak przede wszystkim jako malarz krajobrazów. Jego prace, ukazujące zabytki oraz najpiękniejsze okolice Galicji, zostały spopularyzowane przez litografie wydawane w zakładzie Pillerów. W 1823 r. ukazał się „Zbiór najpiękniejszych i najinteresowniejszych okolic w Galicji”, którego pochodzi niniejsza praca, zawierający 35 litografii według rysunków Langego. Znaczne zabrudzenia i uszkodzenia papieru.

Lit.: M. Opalek, Litografia lwowska, Wrocław 1958, s. 70

- 246. [Tarnów] – „Widok Tarnowa”. Rys. Z. Vogel, ryt. J. Z. Frey. 1806. 1800,-**

Miedzioryt; odcisk płyty 26,0 x 30,6 (pl. 46,0 x 63,0)

Sygnowany na płycie poniżej przedstawienia. Pochodzi z teki „Zbiór widoków sławniejszych pamiątek narodowych ...”, wydanej w 1806 r. w Warszawie. Po konserwacji. Naddarcia i ubytki marginesów, uzupełnione masą papierową. Mocna odbitka. Stan dobry. **Rzadkie.** (Patrz poz. 244).

Lit.: Banach, s. 407

(patrz tablica XLIV)

- 247. [Tykocin] – „Wały starożytnego zamczyska pod m. Tykocinem. Wały starożytne zamczyska przy wsiach Gródzkie i Wnory”. 1879. 240,-**

Litografia, 34,0 x 25,0 (w świetle p-p), ramka 45,0 x 36,0

Niesygnowana, powyżej kompozycji odręczna dedykacja: „**Panu Władysławowi Przybysławskiemu na pamiątkę wspólnej wycieczki / na grodzisko tykocińskie w dniu 9 kwietnia 1879 r. ofiaruje / Zygmunt Gloger**”.

Zygmunt Gloger (1845-1910) – etnograf, archeolog, historyk, krajoznawca, kolekcjoner, autor „Encyklopedii staropolskiej”, „Roku polskiego...” oraz wielu innych opracowań z dziedziny historii i etnografii. Władysław Przybysławski (1830-1908) – ziemianin z Pokucia i Podola, kolekcjoner, archeolog i historyk z zamiłowania. Dołączone dwa artykuły z „Tygodnika Ilustrowanego” – wspomnienia pośmiertne poświęcone powyższym osobom. Stan dobry, ślady zagięcia prawego rogu.

- 248. [Warszawa]** – „Varsovie”. Ryt. **A. Coquart**. Ok. 1705 r. 3000,-

Akwaforta kolorowana; 23,0 x 33,8 (pl. 29,3 x 41,0)

Panorama miasta (8,0 x 33,8), powyżej plan Warszawy, wzorowane na sztychach z dzieła Bodenehra i E. Dahlberga. Dodatkowo w górnych rogach ryciny umieszczono widok i plan zamku w Łowiczu. Pochodzi z dzieła kartografa Nicolasa de Fera „L'Atlas Curieux”, wydanego w Paryżu. **Stan bardzo dobry.**

(patrz tablica XVI)

- 249. [Wenecja]** – „Prospectus S. Georgii Majoris”. Ryt. **B. Vogel**. I poł. XVIII w. 2400,-

Mezzotinta; 51,0 x 72,0 (53,0 x 74,0 w świetle p-p)

Widok weneckiego kościoła San Giorgio Maggiore na wyspie Maggiore, wybudowanego w latach 1597-1610 według projektu wybitnego architekta włoskiego renesansu Andrea Palladio. Na pierwszym planie gondole z eleganckimi damami. Poniżej przedstawienia tytuł po łacinie, włosku, francusku i niemiecku oraz sygnatury. Rytował Bernard Vogel (1683-1737), miedziorytnik i rysownik niemiecki, działający w Augsburgu; według pierwowzoru malarskiego **Johana Antona Richtera (1665-1745)**, malarza szwedzkiego, pracującego w Wenecji. Richter specjalizował się w malowaniu widoków Wenecji, zwłaszcza przygotowanych do oglądania w specjalnych przyrządach optycznych. Jego „Widok wyspy S. Giorgio” obecnie przechowywany jest w Muzeum w Sztokholmie. Ślad składania pośrodku, poza tym stan dobry; oprawiony w ramę.

(patrz tablica XLV)

- 250. [Wenecja]** – „Vue Générale de la ville de Venise”. XVIII w. 1500,-

Miedzioryt, ręcznie kolorowany; 23,0 x 38,0 (pl. 33,0 x 50,0)

Bardzo dekoracyjna panorama Wenecji, z placem św. Marka w centrum i wieżami kościołów oraz sylwetkami żaglowców na pierwszym planie. Poniżej tytuł oraz nazwisko wydawcy (Mondhare). Tego typu panoramy przygotowywane były do oglądania w specjalnych przyrządach optycznych, dających złudzenie trójwymiarowości. Stan dobry.

(patrz tablica XX)

- 251. [Wilno]** – „Vilna Lithuaniae metropolis” **G. Braun, F. Hogenberg**. 1581 r. 3000,-

Miedzioryt kolorowany w epoce; 36,6 x 50,0 (pl. 39,0 x 51,7)

Widok z lotu ptaka stolicy Litwy z czasów Zygmunta Augusta. Od drewnianej miejskiej zabudowy wyraźnie odcinają się zamek, ratusz i sylwetki kościołów. Na pierwszym planie postacie mieszczan. W ozdobnym kartuszu objaśnienia 28 ważniejszych gmachów. Z atlasu miast świata „Civitates Orbis Terrarum”, wydawanego w Kolonii w latach 1572-1617 (t. 3). Przebarwienia papieru. Miejskami wzmocnienia papieru masą papierową na odwrocie.

Lit.: Imago Poloniae, t. 2, s. 240, poz. K 120, il.

(patrz tablica XVII)

- 252. [Wrocław] – „Breslau”. H. Schedel. 1493 r. 2500,-**
 Drzeworyt; 23,0 x 52,0 (36,6 x 53,5 w świetle p-p)
 Widok miasta od strony południowo-wschodniej. Nad ryciną tekst łaciński, na odwrocie sześć małych drzeworytów postaciowych (królowie, święci). Najstarszy, gotycki obraz miasta, przygotowany przez Michała Wolgemuta i Wilhelma Pleydenwurffa, prawdopodobnie już ok. 1470 r., opublikowany przez Antoniego Kobergera w sławnej „Kronice świata” Hartmanna Schedla w 1493 r. w Norymberdze. Niewielkie zażółcenia papieru w miejscu składania i ślady szycia. Stan ogólny bardzo dobry. W głębokim passe-partout i drewnianej, simmlerowskiej ramie.
 Lit.: O. Czermer, Wrocław na dawnej rycinie, poz. 25
- 253. [Wrocław] – „Breslau”. A. Eltner. 1871 r. 2800,-**
 Litografia; 49,5 x 69,5 (pl. 61,0 x 84,5)
 Widok miasta z lotu ptaka, od południowego zachodu, po zlikwidowaniu fosy wewnętrznej. Niezwykle malowniczy i precyzyjny obraz miasta, przygotował Adolf Eltner, grafik i rysownik, prawdopodobnie w oparciu o zdjęcia fotograficzne wykonane z balonu. Rycinę wydał zakład litograficzny W. Loeillota w Berlinie. Stan dobry. Niewielkie naddarcia marginesów podklejone. **Bardzo rzadkie** (O. Czermer, Wrocław w dawnej rycinie – reprodukuje egzemplarz zdefektowany).
 Lit.: Czermer, poz. 210
- (patrz tablica XIX)
- 254. [Zamość] – „Zamoscium, Nova Poloniae civitas a magnifico eius regni Cancellario a fundamentis exstructa”. J. Janssonius. 1657 r. 3000,-**
 Miedzioryt kolorowany; 32,2 x 46,2 (pl. 49,2 x 51,5)
 Widok z lotu ptaka ufortyfikowanego miasta lokowanego w 1580 r. przez Jana Zamojskiego, kanclerza i hetmana wielkiego koronnego, opiekuna nauki i sztuki. Dziś Zamość należy do najwybitniejszych zabytków renesansowych założeń urbanistycznych w skali europejskiej. Rycina pochodzi z dzieła „Theatrum Praecipuarum Urbium Positarum” Joannesa Janssoniusa, wydane w Amsterdamie w 1657 r. Do zilustrowania panoram większości miast wykorzystano płyty z dzieła Brauna i Hogenberga „Civitates Orbis Terrarum”. Pęknięcia marginesów w miejscu złożenia na pół, poza tym stan bardzo dobry.
- 255. [Zgorzelec] – „Die Statt Görlitz.” M. Merian. 1650 r. 1200,-**
 Miedzioryt, ręcznie kolorowany; 28,0 x 34,5 (29,0 x 35,5 w świetle p-p)
 Panorama miasta z lotu ptaka, z zaznaczonymi ważniejszymi budowlami oraz okolicami, po stronie prawej rzeka Nysa. Wzdłuż górnej krawędzi wstęga z tytułem, w prawym dolnym rogu herb ujęty w wieniec laurowy. Pochodzi z serii „Topographiae” wydawanej przez Mateusza Meriana (1593-1650), rytmownika i wydawcę, działającego we Frankfurcie. Ślad składania pośrodku, poza tym stan dobry, oprawiony w ramę.
- 256. [Miasta Gruzji i Armenii] – „Vue et description des principales villes de l'Arménie et de la Georgie. Avec les habillemens des femmes du pays, et ceux des prêtres et religieux Arméniens”. H. A. Châtelain. 1719 r. 700,-**
 Akwaforta ręcznie kolorowana; 38,5 x 49,0 (pl. 42,5 x 50,5)
 Plansza przedstawiająca widoki miast (5 rycin), ubiorów mieszkańców i duchownych (5 rycin) wraz z obszernym opisem historii i religii Armenii i Gruzji, pochodząca z tomu V 7-tomowego „Atlas Historique ...” wydane w latach 1705-1720 w Amsterdamie, w Oficynie Henri Châtelaina. Ślady starej konserwacji częściowego przedarcia planszy (bez szkody dla tekstu centralnie umieszczonego na karcie). Stan dobry, bardzo dobrze zachowana ładna kolorystyka.

PORTRETY I SCENY HISTORYCZNE

257. August II Mocny (1670-1733), król Polski. N. Verkolje. Po 1706 r. 4000,-

Mezzotinta; 54,6 x 39,0 (przycięta wokół odcisku płyty)

Popiersie w owalu – król w zbroi i płaszczu. Bogate obramowanie portretu – powyżej putta podtrzymujące draperię i oznaki chwały: wieniec laurowy i trąba, w tle skóra lwa. Na ramie portretu napis: „Auguste III (!) Roy de Polog. & Electeur de Saxe & ...”; Poniżej medalion z przedstawieniem bitwy pod Kaliszem, zwieńczony koroną królewską. dookoła napis: „Bataille de Kalisch 20 octo. 1706”; wokół przepleciona wstęga: „Gagnée sur les Svedois par sa Majesté Commandant et Combattant”. Sygnowana na płycie: „O. Ellig inv.” oraz „N. Verkolje fec.” Autorem ryciny jest Nicolas Verkolje (1673-1746), malarz i grafik holenderski, pracujący w Amsterdamie. Jego mezzotinty cieszyły się dużym powodzeniem, często sztychował według obrazów **Ottmara Elligera** (1666-1735), nadwornego malarza elektora Moguncji. Krawędzie wzmocnione, poza tym stan dobry. **Piękny portret. Bardzo rzadkie.**

Lit.: E. Łomnicka-Żakowska, Graficzne portrety Augusta II i Augusta III, MN w Warszawie 1997, s. 86, poz. 26, il.

(patrz tablica XLVII)

258. August II Mocny (1670-1733), król Polski. Ryt. J. G. Mentzel. 1733 r. 600,-

Miedzioryt; 32,2 x 21,0 (pl. 35,5 x 24,7)

Król przedstawiony w zbroi, w ujęciu do kolan, na tle namiotu i pola bitwy. Po stronie lewej regalia oraz herby Wettynów i Augusta II jako króla Polski. Poniżej przedstawienia napis: „Fridericus Augustus Rex Poloniarum Elector Saxoniae etc.” Sygnowany na płycie. Autorem ryciny jest Johann Georg Mentzel (1677-1743), niemiecki grafik, który wzorował się na portrecie monarchy przygotowanym przez Martina Bernigerotha. Po konserwacji, uzupełnione marginesy.

Lit.: E. Łomnicka-Żakowska, Graficzne portrety Augusta II i Augusta III Wettynów, Warszawa 1997, s. 122, poz. 44

259. August III (1696-1763), król Polski. Ryt. J. M. Bernigeroth. Ok. 1740 r. 900,-

Miedzioryt; 32,0 x 21,5 (pl. 41,5 x 30,5)

Król przedstawiony do kolan, w zbroi i płaszczu gronostajowym, w prawej ręce regiment. Po stronie lewej na poduszce insygnia królewskie, w prawym górnym rogu tarcza herbowa Rzeczypospolitej (Orzeł i Pogoń) i portret Augusta III jako elektora saskiego. Poniżej kompozycji napis: „Fridericus Augustus Rex Poloniarum, Elector Saxoniae, etc. etc.” Sygnowany na płycie: „Gravé à Lepzig par M. Bernigeroth le fils” (Johann Martin Bernigeroth (1713-1767) – rytownik niemiecki, działający w Lipsku, autor licznych portretów, w tym także Augusta III). Po konserwacji, dorobione marginesy.

Lit.: E. Łomnicka-Żakowska, Graficzne portrety Augusta II i Augusta III, MN w Warszawie 1997, s. 332, poz. 22, il.

260. August III (1696-1763), król Polski. Ryt. J. E. Ridinger. Ok. 1760 r. 1500,-

Miedzioryt; 32,0 x 23,5 (pl. 43,0 x 32,0)

Portret konny na tle panoramy Drezna. Poniżej napis: „Augustus III. Rex Poloniarum Elector Saxoniae” oraz sygnatura. Autorem portretu jest Johann Elias Ridinger (1698-1764), malarz, grafik i wydawca, pracujący w Augsburgu. Ridinger pozostawił po sobie bogatą spuściznę, szczególnie ceniono jego sceny z polowań oraz przedstawienia koni. Oferowany portret prezentuje dobry poziom artystyczny, zarówno w odniesieniu do postaci króla, jak i całej kompozycji. Stan dobry.

Lit.: E. Łomnicka-Żakowska, Graficzne portrety Augusta II i Augusta III, MN w Warszawie 1997, s. 422, poz. 67, il.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

260. August III. 1760.

- 261. Chłopicki Józef (1771-1854), generał, dyktator powstania listopadowego.** 400,-

Litografia; 48,5 x 34,0 (cała plansza)

Popiersie w mundurze generalskim z krzyżami Legii Honorowej i Virtuti Militari, w płaszczu narzucanym na jedno ramię. Poniżej napis: „Jozef Clopicki” (!). Nie sygnowana, owalna sucha pieczęć „Gaspar Weiss et comp. Berlin Linden 30”. Stan dobry. **Rzadkie.**

Lit.: Katalog zbiorów Ludwika Gocla, Warszawa 1987, s. 53, poz. 34

- 262. Czacki Tadeusz (1765-1813), prawnik, historyk, ekonomista, założyciel Liceum w Krzemieńcu. Lit. G. Charton. I poł. XIX w.** 500,-

Litografia; 16,0 x 13,5 (pl. 27,2 x 22,5)

Popiersie profilem, na tle nieba, ujęte w prostokątną ramkę. Poniżej napis: „Tadeusz Czacki” oraz sygnatury. Autorem i wydawcą grafiki jest Gabriel Charton (1775-1853), malarz i grafik szwajcarski, pracujący w Genewie. Znaczne zażółcenie papieru. **Rzadkie.**

Lit. Katalog portretów, t. 1, s. 192-193, poz. 770

- 263. Czartoryski Adam Jerzy (1770-1861), mąż stanu, prezes Rządu Tymczasowego w powstaniu listopadowym, przywódca obozu Hôtelu Lambert. Lit. Antoni. 1831 r.** 400,-

Litografia; 47,0 x 31,5 (cała plansza)

Popiersie, poniżej napis: „Xiążę Adam Czartoryski P: R: N:” oraz sygnatura. Autorem portretu litografowanego z natury jest Antoni. Suchy tłok „Gaspard Weiss & Comp. Berlin”. Stan dobry.

Lit.: Katalog portretów, t. 1, s. 206, poz. 825

- 264. Fryderyk August I (1750-1827), król saski, książę warszawski. Ryt. P. M. Adam. 1825-1828. 350,-**

Akwaforta; 27,5 x 20,0 (pl. 42,2 x 30,0)

Ukazany w całej postaci, z kapeluszem w lewej ręce, na tle kolumnady i drzew. Poniżej napis: „Frédéric Auguste Roi de Saxe” oraz sygnatura. Według obrazu **Françoisa Pascala Simona Gerarda (1770-1837)**, malarza francuskiego, oficjalnego portrecisty rodziny Bonapartych, rytował Pierre-Michel Adam (1799-?), grafik francuski, autor ilustracji do albumu poświęconego dorobkowi malarskiemu Gerarda. Nieznaczące zabrudzenia marginesu

Lit.: Katalog portretów, t. 1, s. 295, poz. 1204

- 265. Henryk III Walezy (1551-1589), król Polski i Francji. Ryt. F. Hogenberg. Konec XVI w. 1200,-**

Miedzioryt; 26,3 x 17,7 (pl. 35,5 x 23,0)

Król przedstawiony do kolan, w lewej ręce trzyma berło, prawą wskazuje na leżącą obok koronę. W tle kolumna z płaskorzeźbą przedstawiającą lwa, w oddali zabudowania miasta. Poniżej portretu w owalnej ramie z laurowych liści napis: „Henricus III Gallorum Rex, ordinum S. Spiritus Author”. Nie sygnowany, autorem ryciny jest Franz Hogenberg (1540-1592), grafik i rysownik flamandzki, pracujący na dworach europejskich. Po konserwacji.

Lit.: Czapski, s. 87, poz. 538 (rycina z sygnaturą)

(patrz tablica XLVII)

- 266. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski. Ryt. C. de la Haye. 1692 r. 2500,-**

Miedzioryt; 61,0 x 44,5 (pl. 65,0 x 55,0)

Apoteoza Jana III – król ukazany na wspiętym koniu, w antykizowanej zbroi, w szyszaku zwieńczonym orłem. Powyżej, wśród obłoków i promieni, Fama dmąca w trąbę, trzymająca tarczę herbową z Janiną. Pod kopytami konia leżące trofea wojenne: turban turecki, chorągiew, strzaskana kopia. W tle bitwa wiedeńska, z dominującą sylwetką katedry św. Stefana. Poniżej przedstawienia napis: „Ioannes III D. G. Rex Poloniarum, Magn. Dux Lithuan. Rus. Prus. Mas. Sa. & ...” oraz sygnatura. **Jeden z najwspanialszych portretów króla Jana III, rytowany przez Charlesa le La Haye (1641-?), miedziorytnika urodzonego we Francji, działającego we Włoszech.** Artysta od 1682 r. mieszkał w Gdańsku, gdzie tworzył m.in. znane portrety znaczących obywateli oraz ilustrował m.in. dzieła Heweliusza. Ok. 1689 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie rytował portrety królewskie według dzieł Jerzego Eleutera Siemiginowskiego (ok. 1660-przed 1711), malarza, sztycharza i rysownika na służbie dworu Sobieskiego. Wykształcony we Francji i Włoszech (członek rzymskiej Akademii św. Łukasza) Siemiginowski pracował przede wszystkim jako dekorator monarszych rezydencji, portrecista rodziny królewskiej oraz kierownik działającej w Wilanowie szkoły malarskiej. Wśród badaczy nie ma zgodności, czy obraz olejny Siemiginowskiego (obecnie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie) był pierwowzorem miedziorytu de La Haye. Być może obraz powstał później jako malarskie powtórzenie sztychu, który był niezwykle popularny i doczekał się wielu wersji. Grafika mogła też powstać na oficjalne zamówienie królewskie. Odbitka z mocno używanej płyty. Po konserwacji.

Lit.: H. Widacka, Jan III Sobieski, Warszawa 1987, s. 11-113, poz. 102, il. 89

(patrz tablica XLVII)

- 267. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski. 1716 r. 1800,-**

Miedzioryt; 11,5 x 8,5 (portret), 27,3 x 18,2 (obramienie) (pl. 32,2 x 20,8)

Popiersie w zbroi, w owalnej ramie, wspartej na cokole z napisem: „Juan Sobiesky Rey de Polonia”. Odbite z osobnej płyty bardzo dekoracyjne obramienie, utworzone z wizerunków odwołujących się do wiktorii wiedeńskiej militariów. Powyżej króla Fama dmąca w trąbę, trzymająca nad głową monarchy wieniec laurowy. W dolnej części kompozycji, wśród zbroi i luf armatnich skrzepowane postacie jeńców tureckich. Nie sygnowany, pochodzi z dzieła wydanego w Antwerpii w 1716 r. „Historia de la vida y Hechos del emperador Leopoldo Primero...”. Stan dobry.

Lit.: H. Widacka, Jan III Sobieski w grafice, Warszawa 1987, s. 131, poz. 132, il. 116

(patrz tablica XLVII)

- 268. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski. Ok. poł. XIX w. 3500,-**

Portret na blasze, 12 x 17 cm w świetle ramy, wym. ramy 31 x 24,5 cm.

Warsztat polski. Zachowana oryginalna rama z epoki. Stan dobry, nieznaczne uszkodzenia powierzchni spowodowane pożarem. Obiekt powstał w okresie romantycznego powrotu do przeszłości.

(patrz tablica XXII)

- 269. Konstancja (1588-1631), królowa Polski, druga żona Zygmunta III. 1721 r. 600,-**

Miedzioryt; 29,0 x 18,0 (w świetle p-p)

Królowa ukazana do bioder, z wachlarzem w lewej ręce. Portret ujęty w owal, wpisany w ozdobną ramę, poniżej napis: „Constantia von Österreich Königin von Polen”. W tle (odbitym z osobnej płyty) draperia oraz regalia na poduszce. Nie sygnowany, przypisywany Johannowi Christophowi Sysangowi (1703-1757), niemieckiemu rytownikowi, pracującemu w Lipsku. Pochodzi z dzieła „Conterfet Kupfferstich ...”, wydanego w Lipsku w 1721 r. Stan dobry, oprawiony w ramę 47,0 x 34,0 cm.

Lit.: Katalog portretów, t. 2, s. 281, poz. 2342

- 270. Kościuszko Tadeusz (1746-1817), generał wojsk polskich i amerykańskich, Najwyższy Naczelnik w 1794 r. Poł. XIX w. 2800,-**

Litografia; 34,0 x 27,5 (pl. 44,0 x 33,3)

Naczelnik przedstawiony do bioder, z lunetą pod pachą i pistoletami za pasem, na tle wybrzeża morskiego. Poniżej napis: „Thaddäus Kosciuszko”, herb Roch III oraz tekst: „L'Original se trouve en possession de Mr Daziario à Varsovie, Berlin F.Sala ... Druck v. Gebr. Delius In Berlin”. Fantastyczny portret Naczelnika jako żeglarza. Po konserwacji, uzupełnione ubytki marginesów, bez szkody dla grafiki. **Rzadkie.**

Lit.: Katalog portretów, t. 2, s. 336, poz. 2594

(patrz tablica XLVI)

- 271. Kościuszko Tadeusz (1746-1817), generał wojsk polskich i amerykańskich, Najwyższy Naczelnik w 1794 r. Ryt. J. B. Compagne. 1794 r. 300,-**

Miedzioryt; 20,0 x 13,5 (pl. 33,2 x 25,4)

Popiersie w antykizowanej zbroi, z dekoracją nawiązującą do rewolucji francuskiej, ujęte w owal. Poniżej podpis: „Kosciuszko. Général de l'Armée Révolutionnaire Polonaise en 1792.” Sygnowany na płycie: „F. Bonneville del.”, J. B. Compagne sculp.” oraz adres wydawniczy w Paryżu. Autorem portretu jest francuski grafik, pracujący w Paryżu na początku XIX w., Jean Baptiste Compagne, Rycina wykonana według rysunku François Bonneville'a, malarza i grafika francuskiego, autora m.in. galerii 200 portretów osobistości francuskiej rewolucji. Grafika wzorowana na obrazie olejnym z 1792 r. namalowanym przez Józefa Grassiego. Stan dobry.

Lit.: M. Gumowski, Portrety Kościuszkowi, Lwów 1917, s. 13, il. 5

- 272. Kościuszko Tadeusz (1746-1817), generał wojsk polskich i amerykańskich, Najwyższy Naczelnik w 1794 r. Lit. J. B. Mauzaisse. 1826 r. 400,-**

Litografia; 33,1 x 25,5 (cała plansza)

Popiersie Naczelnika w czapce z piórem i w futerku. Poniżej napis: „Kosciusko.” oraz sygnatury. Autorem litografii jest Jean Baptiste Mauzaisse (1784-1844), malarz i litograf francuski, specjalizujący się w przedstawieniach historycznych. Portret Kościuszki powtarza ujęcie znane z obrazu Józefa Grassiego, następnie wielokrotnie wykorzystywanego przez grafików. Rycina wydana przez Charlesa Etienne’a Pierre’a Motte’a, grafika i wydawcę francuskiego (1786-1836). Drobne zabrudzenia dolnego marginesu. Naklejona na karton 48,0 x 33,0 cm.

Lit.: Gumowski, s. 42

- 273. Kościuszko Tadeusz (1746-1817), generał wojsk polskich i amerykańskich, Najwyższy Naczelnik w 1794 r. Wg V. Adama. Po 1837 r. 900,-**

Litografia; 25,7 x 21,7 (pl. 36,9 x 28,0)

Z cuglami w ręce, na padającym koniu, na tle bitwy. Poniżej: „Kosciusko, geboren in 1746; gestorben den 15 Octb. 1817.” Sygnowany poniżej kompozycji: „Steindr. Von H. J. Backer,.” Autorem portretu jest Victor Adam (1801-1866), znany francuski malarz batalista i jeden z najwybitniejszych litografów swojej epoki. Przedstawienie to zyskało dużą popularność i było wielokrotnie powtarzane (patrz katalog zbiorów BN, t. 2, s. 320, poz. 2518, s. 325, poz. 2542). Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 274. Kościuszko Tadeusz (1746-1817), generał wojsk polskich i amerykańskich, Najwyższy Naczelnik w 1794 r. Wg T. Maleszewskiego. Lata 80-te XIX w. 2000,-**

Litografia barwna; 43,0 x 31,0 (w świetle p-p)

Popiersie Naczelnika w sukmanie, przedstawionego w wyidealizowany sposób. Poniżej sygnatury: „Wykonał na kamieniu W. Walkiewicz”, „W litografii J. Plewińskiego/B. Bukaty Ska w Warszawie”; w prawym górnym rogu: „T. Maleszewski”. Portret Kościuszki według obrazu Tytusa Maleszewskiego (1827-1898), malarza portrecisty, znanego z wizerunków królów Polski oraz osobistości i postaci historycznych. Portrety te zyskały popularność dzięki rozpowszechnieniu w technice litografii (m.in. przy poparciu J. I. Kraszewskiego). Maleszewski współpracował m.in. z Władysławem Walkiewiczem (ok. 1833-1900), litografem, rysownikiem i ilustratorem warszawskim. Katalog zbiorów BN nie notuje tego portretu; pokazuje natomiast bardzo zbliżony portret Naczelnika wykonany przez Walkiewicza u Plewińskiego wg obrazu Grassiego. Grafika oprawiona w dekoracyjną, starą ramę, z brązowymi dekoracjami w narożnikach. Na odwrocie nalepka warszawskiego zakładu ramiarskiego Stanisława Malinowskiego. Zabrudzenia passe-partout, stan portretu dobry.

(patrz tablica XXII)

- 275. Kościuszko Tadeusz (1746-1817), generał wojsk polskich i amerykańskich, Najwyższy Naczelnik w 1794 r. Rys. V. Adam. 1837 r. 2000,-**

Litografia kolorowana w epoce; 28,3 x 38,5 (pl. 36,5 x 53,0)

Portret Naczelnika w konfederatce, w bogatym, barwnym mundurze, na wspiętym koniu, w głębi działo i grupa jeńców. W prostokątnej, dekoracyjnej ramce z elementami oręża. Rysował na kamieniu Victor Adam (1801-1866), francuski artysta, m.in. współautor wielu rycin do „Albumu Wileńskiego” J. K. Wilczyńskiego. Litografowano w zakładzie Lemeriera w Paryżu. **Wyjątkowo dekoracyjna rycina. Stan niemal doskonały. Rzadkie.**

(patrz tablica XXII)

273. Tadeusz Kościuszko. Po 1837.

- 276. Ludwik XV (1710-1774), król Francji. Ryt. N. de Larmessin. Po 1740 r. 1200,-**

Miedzioryt; 51,0 x 39,0 (przycięty z pozostawieniem niewielkich marginesów)

Reprezentacyjny portret konny króla, ukazanego w zbroi, na wspiętym rumaku. W tle podążający za królem oddział, w oddali rozległy pejzaż z sylwetkami jeźdźców. Poniżej przedstawienia napis: „Louis Quinze Roy de France et de Navarre”, przedzielony tarczą z herbem Francji pod koroną królewską. Sygnowany na płycie. Autorem portretu jest **Charles Parrocel (1688-1752)**, malarz i grafik francuski. W młodości służył w kawalerii, dzięki czemu stał się mistrzem odtwarzania koni i tematów wojskowych. Pracował na dworze królewskim, towarzyszył Ludwikowi XV w wyprawach wojennych. Pozostawił po sobie wiele portretów monarchy, w tym także konnych. Wizerunek rytował Nicolas IV de L'Armessin (1684-1755), ze znanej rodziny paryskich sztycharzy i wydawców. Od 1730 r. L'Armessin należał do paryskiej Akademii, bardzo wiele wystawiał, pracował jako portrecista rodziny królewskiej, uzyskał tytuł grafika Gabinetu Królewskiego. Na odwrocie stempel kolekcji Louisa Galichona (krytyka sztuki, redaktor „Gazette des beaux arts”). Po konserwacji, prawy margines podklejony.

(patrz tablica XLVI)

- 277. Maria Józefa (1699-1757), królowa Polski, żona Augusta III. Ryt. J. Canale. 2 poł. XVIII w. 1200,-**

Miedzioryt; 18,9 x 14,2 (pl. 20,7 x 15,6)

Popiersie w owalnej ramie z otaczającym napisem: „Maria Josepha Regina Poloniarum Electrix Saxoniae &”. Sygnowany na płycie: „Comes Rotari pinx.” oraz „Joseph Canale Sculp.”. Autorem wizerunku jest **Pietro Antonio Rotari (1707-1762)**, włoski malarz portretowy i historyczny, w latach 50-tych XVIII w. pracujący na dworze w Dreźnie. Rytował Giuseppe Canale (1725-1802), sztycharz włoski, od 1751 r. pełniący obowiązki profesora miedziorytu w Akademii drezdeńskiej. Był także nauczycielem rysunków księcia, wykonywał sztychy dla Galerii Drezdeńskiej i rytował portrety. Stan dobry.

Lit.: Katalog portretów, t. 3, s. 133, poz. 3252

- 278. Maria Leszczyńska (1703-1768)**, królowa Francji, córka króla polskiego Stanisława Leszczyńskiego, żona Ludwika XV. Wg **J. B. Van Loo**. 1728 r. 1500,-

Miedzioryt; 45,0 x 37,5 (pl. 46,6 x 38,2)

Królowa ukazana do bioder, w płaszczu gronostajowym przewieszonym przez owalną ramę z napisem: „Maria Poloniae Princeps Regina Franciae et Navarrae. Anno M DCC XXVIII”. Portret wsparty na cokole z dekoracyjnym, rokokowym kartuszem z herbami Francji i Polski pod koroną królewską. Poniżej tekst dedykacji oraz sygnatury artystów. Autorem tego reprezentacyjnego portretu jest Jean-Baptiste Van Loo (1684-1745), francuski malarz historyczny i rodzajowy, wzięty portrecista, od 1731 r. członek Akademii paryskiej. **Rytował Laurent Cars (1699-1771)**, francuski sztycharz i wydawca, uważany za jednego z najlepszych rytowników swojej epoki. Ślady składania, po konserwacji. **Katalog zbiorów BN nie notuje. Rzadkie.**

(patrz tablica XLVI)

- 279. Ostrowski Władysław Tomasz (1790-1869)**, podpułkownik artylerii konnej, marszałek sejmu powstaniowego 1830-1831. Ryt. **F. Bahmann**. Ok. 1846 r. 350,-

Staloryt; 26,6 x 22,0 (cała plansza)

Postać siedząca za stołem, ukazana w półpostaci, z laską marszałkowską. Wzdłuż dolnego marginesu napis: „Ladislaus graf Ostrowski Marschall des unabhängigen Polnischen Reichstages in den Jahren 1830 u. 1831..”. Sygnowany na płycie: „in Stahl gest. v. F. Bahmann..”. Autorem grafiki jest Ferdinand Bahmann (1800-?), niemiecki rytownik, współpracujący z Instytutem Bibliograficznym w Hildburghausen. Katalog zbiorów BN notuje inną wersję tego portretu z sygnaturą Johanna Georga Nordheima. Stan dobry, naklejony na karton 49,0 x 35,0 cm.

Lit.: Katalog portretów, t. 3, s. 279, poz. 3833 (wersja z inną sygnaturą)

- 280. [Poniatowski Józef] – „Śmierć księcia Józefa Poniatowskiego w nurtach Elstery”.** Ryt. **Ph. Debucourt**. Ok. 1820r. 22 000,-

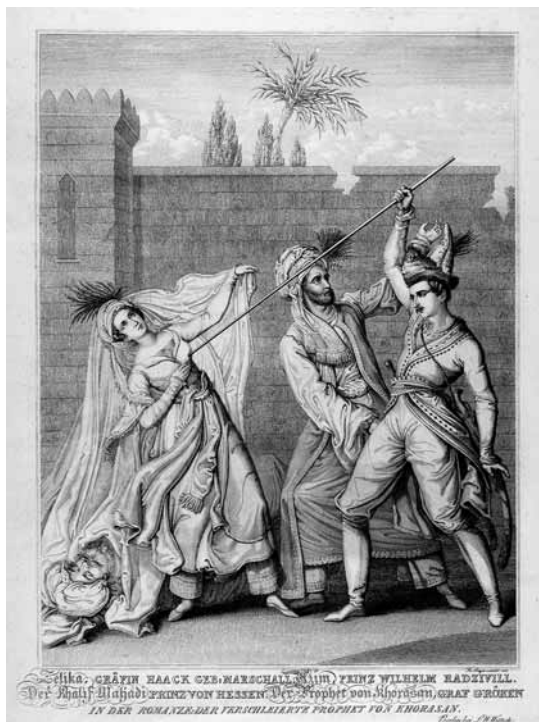
Akwatinta barwna; 56,9 x 77,2 (64,0 x 82,0 w świetle p-p)

Jedna z najbardziej znanych rycin w ikonografii księcia Józefa Poniatowskiego, autorstwa wybitnych artystów francuskich. Przedstawia moment, kiedy książę w ułańskim mundurze, na białym koniu skacze w nurty Elstery. Poniżej tytuł w języku polskim i francuskim oraz sygnatury. Rycina powstała według słynnego obrazu Horacego Verneta (1789-1863), znakomitego malarza i litografa francuskiego, specjalizującego się w przedstawieniach historycznych i batalistycznych. Obraz ten był wystawiany na paryskich Salonach w latach 1817, 1819 i 1822 oraz wielokrotnie kopiowany w grafice –jako wyraz uwielbienia Europy dla bohaterskiego księcia. Rytował Philibert Louis Debucourt (1755-1832), wybitny malarz i grafik francuski, mistrz techniki akwatinty. Bardzo dobra, mocna odbitka, z oryginalnym kolorem z płyty. **Rycina oprawiona w oryginalną, imponującą, XIX-wieczną ramę, dekorowaną w narożnikach brązowymi orłami napoleońskimi.** Na odwrocie nalepka paryskiego zakładu ramiarskiego. **Rzadkie ze względu na piękny, stary kolor oraz oryginalną oprawę.**

Lit.: Czapski, poz. 1472

(patrz tablica XXIII)

- 281. [Poniatowski Józef] – „Leipsick. Mort du prince Poniatowski Bouclier Français”. J. F. Charon. I ćw. XIX w. 900,-**
 Akwatinta kolorowana; 20,5 x 28,8 (pl. 29,0 x 38,0)
 Bohaterska śmierć księcia Józefa Poniatowskiego, ginącego w nurtach Elstery. Postać księcia na skaczącym do rzeki koniu wpisana została w ramkę „tarczę Amazonek”, ozdobioną Legią Honorową na tle oręża. Pod kompozycją napis: „Bouclier Francais” i adres wydawniczy: „A Paris chez Jean fils, Quai des Augustins, № 29”. Grafika autorstwa J. F. Charona, według rysunku L. F. Aubry’ego. Stan bardzo dobry. **Bardzo rzadkie.**
 Lit.: W. Łysiak, *Empireum*, t. II, s. 519
- 282. Potocka Klaudyna z Działyńskich (1802-1836), córka Ksawerego, żona Bernarda, działaczka społeczna na emigracji, słynna z filantropii. Lit. A. Deveria. 1832-1837. 250,-**
 Litografia; 28,5 x 23,2 (pl. 41,7 x 31,7)
 Przedstawiona w półpostaci, poniżej faksymile podpisu oraz tytuł i sygnatury. Autorem portretu jest Achille Deveria (1800-1857), malarz, rysownik i grafik francuski, znany przede wszystkim jako autor litografowanych portretów osobistości doby romantyzmu oraz François le Villain, litograf i wydawca francuski. Pochodzi z dzieła J. Straszewicza „Die Polen und die Polinnen der Revolution vom 29 November 1830,, (tablica 57). Stan dobry.
 Lit.: Katalog portretów, t. 4, s. 87, poz. 4134
- 283. Przylecki Achacy (zm. 1656), stolnik krakowski, kasztelan oświęcimski, bibliofil. Ryt. C. Meÿssens. Przed 1671 r. 500,-**
 Miedzioryt; 17,2 x 12,2 (pl. 19,3 x 13,9)
 Popiersie w owalnej ramie wpisanej w prostokąt. Poniżej napis: „Illustrissimus Dominus Dns. Achatius de Przylek Przylecki Castellanus Oswiecimensis in Piotrkowice et Zembrzice Dns. Et Haeres.” Sygnowany na płycie. Autorem portretu według miedziorytu Jeremiasza Falcka jest Cornelis Meÿssens (ur. 1640), grafik flamandzki; wydał Johannes Meyssens (1612-1670), malarz, grafik i wydawca antwerpski. Po konserwacji.
 Lit.: Katalog portretów, t. 4, s. 127, poz. 4284
- 284. Radziwiłł Antoni Henryk (1775-1833), polityk, muzyk, namiestnik Wielkiego Księstwa Poznańskiego, ordynat nieświeski, ołycki, przygodzicki. Lit. E. F. Oldermann. 600,-**
 Litografia; 49,6 x 34,1 (cała plansza)
 Ukazany w półpostaci, na tle pałacyku w Antoninie. Poniżej sygnatury. Autorem grafiki jest Ernest Friedrich Oldermann (1802-1874), rysownik i litograf niemiecki, według Franza Krügera (1797-1857), malarza niemieckiego, członka Akademii Berlińskiej. Antoni Radziwiłł był kompozytorem, wiolonczelistą i mecenasem sztuki, od 1795 r. mieszkającym w Berlinie i związanym w dworze pruskim. **Katalog zbiorów BN nie notuje tego portretu**, wykazuje natomiast zbliżony portret ordynata, wykonany przez L. Simona w Poznaniu. Stan dobry.
- 285. Radziwiłł Janusz (1612-1655), wojewoda wileński, hetman wielki litewski. Wg D. Schulza. 2 poł. XVII w. 500,-**
 Miedzioryt; 31,4 x 17,5 (pl. 34,0 x 19,6)
 Popiersie w owalnej ramie wspartej na cokole z napisem: „Janusius Radzivil. Dux Birza et Dubing, S. R. I. Princeps, Capitaneus Generalis Exercitus Magni Ducatus Lituania etc.” Nie sygnowany, rytowany według obrazu znakomitego malarza doby baroku Daniela Schulza (ok. 1615-1683), przez wiele lat związanego z Gdańskiem, pracującego na dworze królów Jana Kazimierza, Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego. Stan dobry.
 Lit.: Katalog portretów, t. 4, s. 153, poz. 4379

286. Wilhelm Radziwiłł. 1822.

- 286. Radziwiłł Wilhelm** (1797-1870), generał pruski, ordynat nieświeski i ołycki, numizmatyk. Ryt. **F. Meyer**. Ok. 1822 r. 1800,-

Staloryt; 31,7 x 24,5 (pl. 44,5 x 33,0)

Scena z przedstawienia teatralnego, wystawionego z okazji wizyty księcia (późniejszego cara) Mikołaja i jego żony Charlotty pruskiej w Berlinie w 1821 r. Zorganizowano wówczas wspaniałe widowisko, zatytułowane „Lolla Rookh”, od imienia perskiej księżniczki – bohaterki popularnego romansu Thomasa Moore’a. Na rycinie utrwalono scenę, kiedy Azim (grany przez księcia Radziwiłła) morduje ukochaną Zelicę (w tej roli hrabina Haack). Wilhelm Radziwiłł, syn Antoniego Henryka (patrz poz. 284), niemal całe życie służył w armii pruskiej, dążąc do zbliżenia Polaków z zaboru pruskiego do władz okupacyjnych. Jednocześnie brał udział w życiu polskim, m.in. przyczynił się do uwolnienia z więzienia Cypriana Norwida. Był też wybitnym kolekcjonerem monet i rysunków. Autorem ryciny jest Friedrich Wilhelm Meyer Senior (ur. ok. 1770), sztycharz działający w Berlinie. Grafika wykonana według rysunku **Wilhelma Hensela (1794-1861)**, artysty tworzącego głównie sceny historyczne. Hensel współpracował przy oprawie artystycznej wizyty następcy tronu w Berlinie, a jego twórczość została wysoko oceniona przez dwór. Po konserwacji, naderwania podklejone. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 287. Załuski Ludwik Bartłomiej** (zm. 1721), sufragan przemyski, biskup płocki, fundator szkół jezuickich w Warszawie, arcybiskup gnieźnieński – nominat. Ryt. **J. F. Mylius**. 1729 r. 1200,-

290. W. Hondius. Bitwa pod Smoleńskiem. 1636.

Miedzioryt; 33,0 x 21,5 (pl. 46,5 x 32,3)

W półpostaci, w owalnej profilowanej ramie z napisem: „Ludovicus Bartholomaeus Comes in Zaluski Episcopus Plocensis et Mazoviae”. Portret wsparty na cokole z czterowierszem w języku łacińskim, przedzielonym kartuszem z tarczą herbową. Sygnowana na płycie: „J. F. Mylius fec. Varsaviae 1729”. Autorem grafiki jest Johann Friedrich Mylius (działający w latach 1729-1750), rytownik pochodzący z holenderskiej rodziny, pracujący w Warszawie i Kodniu dla rodziny Sapiechów. Odbitka z mocno używanej płyty.

Lit.: Katalog portretów, t. 5, s. 200, poz. 6188

- 288. Zygmunt III Waza (1566-1632), król Polski i Szwecji. Ryt. C. de Passe. 1598 r. 300,-**

Miedzioryt; 13,5 x 9,8 (pl. 15,1 x 11,0)

Popiersie w owalu, w wysokiej czapie z kitą i w rurkowanej kryzie. Poniżej napis: „Quo mea me fortuna vocat” oraz dookoła na ramie: „Sigismund III D G Poloniae et Sveciae Rex, Magnus Lithuaniae, Russiae &c Dux 1598”. Owal wpisany w płycinę dekorowaną symbolami władzy królewskiej: koroną, berłem, mieczem, orłem z literą S na piersi oraz płonącymi pochodniami. Poniżej kompozycji tekst w języku łacińskim w 6 wersach: „Aequoris Arctoi Pricenps, ...”. Sygnowany monogramem na płycie: „CP”. Autorem ryciny jest Crispin de Passe (1564-1637), holenderski miedziorytnik, malarz i rysownik, słynący jako autor portretów. Po konserwacji, górny margines podklejony.

Lit.: Czapski, s. 357, poz. 2266

- 289. [Królowie Polski] – „Könige in Polen des Piastich, Jagellon= und Wasischen Stammens von A. 1000 bis Jetze,„. Ryt. G. Bodenehr. Po 1709 r. 400,-**

Miedzioryt, ręcznie kolorowany; 16,6 x 20,2 (18,0 x 21,5 w świetle p-p)

Poczet królów Polski począwszy od Bolesława Chrobrego po Stanisława Leszczyńskiego, z krótkimi opisami w języku niemieckim, przy niektórych władcach herby oraz powiązania z innymi rodzinami panującymi. W lewym górnym rogu ozdobny kartusz tytułowy z postaciami konnych łuczników, w prawym górnym rogu herb Polski pod koroną królewską. Sygnowany na płycie – autorem i wydawcą ryciny jest Gabriel Bodenehr (ok. 1664-ok. 1758), rysownik, sztycharz i handlarz obrazów z Augsburga. Stan dobry, oprawiony w ramę 36,0 x 38,5 cm.

- 290. [Bitwa pod Smoleńskiem]** – „Smolenscium Urbs. Ope Divina ...”. Ryt. **W. Hondius**. 1636 r. (odb. XIXw.) 6000,-

Miedzioryt; 48,3 x 114,0 (przycięty)

Dwa połączone arkusze, z serii 16 plansz, stanowiących całość dzieła. Rozległa panorama zwycięskiej bitwy pod Smoleńskiem, którą stoczyły wojska polskie pod dowództwem Krzysztofa Radziwiłła z Moskwą w 1634 r. Szczegółowo zaznaczone pozycje wojsk (z oznaczeniami literowymi), na tle drobiazgowo zaznaczonej topografii terenu. Powyżej tytuł w języku łacińskim, w lewym górnym rogu dekoracyjny kartusz z tarczą z herbami Polski, Litwy i Wazów, pod koroną królewską. W prawym górnym rogu manierystyczny kartusz (pusty), z napisem dookoła: „Vladislaus IV D. G. Rex Poloniae Ac Sveciae”. **Jedna z najważniejszych prac w dorobku Wilhelma Hondiusa (po 1597-1652), nadwornego sztycharza króla Władysława IV, od 1636 r. mieszkającego w Gdańsku.** Hondius na zlecenie króla wykonał 16 rycin upamiętniających odsiecz Smoleńska z lat 1633-1634. Prace trwały kilka lat, ostatecznie plany, z mnóstwem ozdóbek i scenek z życia żołnierskiego, odbito w Gdańsku w 1641 r. Miedzioryty powstały według rysunków Jana Pleitnera, inżyniera wojskowego w służbie króla Władysława IV. Podczas odsieczy Smoleńska Pleitner dowodził oddziałami technicznymi, wtedy też sporządził na 16 arkuszach plan „Triumfu Smoleńskiego”. Odbitka późniejsza, nie sygnowana, sklejona z dwóch kart. Znaczne zabrudzenia wzdłuż prawego marginesu, ślady składania, naderwania, ślady zalania. Po konserwacji. **Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 291. Epitalamium z okazji ślubu Marii Leszczyńskiej z Ludwikiem XV.** 1725 r. 600,-

Miedzioryt; 20,1 x 31,6 (przycięty wokół odcisku płyty)

Rycina przygotowana z okazji ślubu Marii Leszczyńskiej z Ludwikiem XV 5 września 1725 r. w Fontainebleau. Scena symboliczna – w centrum Hymen (greckie bóstwo weselne) z pochodnią w dłoni, unoszące się ponad ołtarzem. Po stronie lewej Francja prowadząca króla, wokół postacie mitologiczne – odpoczywający pod palmą Pax, Wiktoria koronująca władcę, Minerwa, Pomyślność i Miłość. Po stronie prawej królowa prezentowana przez Religię, za nimi Gracje, Flora, Zefiry oraz Najady wokół Sekwany. Poniżej opis w języku francuskim, powyżej tytuł. Nie sygnowany. Lewy górny róg podklejony, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 292. [Upamiętnienie Konstytucji 3 Maja]** – Epoka szczęścia pod panowaniem Stanisława Augusta. Ryt. **F. John**. 1791 r. 400,-

Akwaforta, akwatinta; koło o średnicy 7,3 na podstawie 2,0 x 7,2

Sygnowana na płycie: „J. fec. Vars.” Ujęte w koło przedstawienie symboliczne – w centrum otwarta księga z tekstem: „Etats de Pologne”, powyżej na proporcu zwieńczonym orłem: „Le 3eme de May 1791”, w tle sztandar z napisem: „Le Roi avec la Nation, La nation avec le Roi” (król z narodem, naród z królem). Całość ujęta w dwa kwadraty wpisane w koło, z hasłami w języku francuskim, odnoszącymi się do rewolucji. Poniżej kompozycji tytuł w języku francuskim: „Epoque du Bonheur Sous le Regne de Stanislas Auguste”. Rycina upamiętniająca uchwalenie Konstytucji 3 Maja, jest dziełem Fryderyka Johna (1769-1843), nadwornego rytownika Stanisława Augusta. Prezentowana grafika to II wersja, o bardziej rewolucyjnym przesłaniu, „chyba ostatni przykład nastrojów rewolucyjnych w sztuce polskiej lat 1791-92”. Rycina wycięta i naklejona na kartę z pieczęcią Biblioteki Zahinieckiej (wspaniałej kolekcji Karola Radziwiłła po Antonim Urbanowskim z Horodca). Biblioteka ta uległa zniszczeniu w czasie rewolucji bolszewickiej. Drobne zabrudzenia ryciny, poza tym stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: J. Ruszczyćówna, Konstytucja 3 Maja 1791 r. w grafice polskiej XVIII w. [w:] Biuletyn Historii Sztuki, 1955, nr 2, s. 240-242, il. 7

(patrz ilustracja na stronie następnej)

291. Epitalamium z okazji ślubu Marii Leszczyńskiej. 1725.

292. F. John. Pamiątka Konstytucji 3 Maja. 1791.

293. **[Kołacz królewski – alegoria rozbioru Polski]** – „Le gâteau des rois. Partage de la Pologne”. Wg **Noëla Le Mire**. 2. ćw. XIX w. 300,-

Litografia; 17,0 x 13,0 (pl. 30,0 x 23,0)

Monarchowie państw rozbiorowych (Katarzyna II, Józef II, Fryderyk II) oraz Stanisław August Poniatowski nad mapą Polski, powyżej Fama dmąca w trąbę. Poniżej tytuł w języku francuskim oraz sygnatury, powyżej: „Histoire pittoresque de la Révolution”. Pierwowzorem grafiki jest miedzioryt autorstwa Noëla le Mire (1724-1800), rysownika i rytownika francuskiego, który powstał około 1772 r. po I rozbiórce Polski i był powtarzany w XIX w. przez wielu artystów, tu litografowany przez Benarda. Drobne zagniecenia, poza tym stan dobry.

294. **[Jeździec polski]** – „Ein Polack. Cheval Polonois. Equus Polonicus”. Ryt. **M. E. Ridinger**. Poł. XVIII w. 1500,-

Miedzioryt; 27,8 x 34,2 (pl. 33,8 x 51,2)

Szlachcic w stroju polskim, trzymający za uzdę konia, na tle pejzażu. Poniżej tytuł oraz sygnatury. Autorem przedstawienia jest Johann Elias Ridinger (1698-1767), grafik augsburski, ceniony jako autor przedstawień koni i scen polowania. Ridinger prowadził wydawnictwo, sam projektował i sztychował ryciny. Rytował jego syn Martin Elias (1730-1781), który wraz z bratem przejął firmę po śmierci ojca. Drobne zabrudzenia marginesów, poza tym stan dobry.

Lit.: Johann Elias Ridinger, katalog wystawy MN w Kielcach 1997, s. 85, poz. 119, il. s. 61

295. **[Oficer polskich janczarów]** – „Officier des Janissaires Polonois”. Ryt. **J. B. Le Prince**. 1771 r. 1200,-

Akwatinta, akwaforta; 19,0 x 14,0 (pl. 20,5 x 16,0)

Sygnowana na płycie: „Le Prince 1771”. Poniżej tytuł. Rycina autorstwa Jeana Baptiste'a Le Prince'a (1734-1781), francuskiego malarza i grafika, ucznia Bouchera, znanego ze scen historycznych, pejzaży oraz portretów. W latach 1758-1764 artysta odbył podróż do Rosji, dokumentując tamtejsze stroje, zwyczaje, sceny z życia. Opublikowane po powrocie do Paryża rysunki oraz grafiki przyniosły mu sławę i uznanie. Le Prince był mistrzem techniki akwatinty, szczególnie jej odmiany lawowanej. Stan dobry.

296. **[Bitwa pod Somosierrą. Zwycięstwo pod Saragossą – dwie ryciny]** – 1. „Combat de Somosierra 30 Novembre 1808”. 2. „Siège de Saragosse 1808 et 1809”. **Th. Yung**. Ok. 1840 roku. 2100,-

296. Th. Yung. Bitwa pod Somosierrą. 1840.

Staloryty ręcznie kolorowane w epoce; 15,5 x 24,5 każdy (w świetle p-p. 20,5 x 32,5)

Ryciny przedstawiające dwa wydarzenia (z udziałem Polaków) ważne dla losów kampanii napoleońskiej: szarżę polskiego szwadronu 1 Pułku Szwoleżerów Gwardii Cesarskiej zakończoną zdobyciem wąwozu pod Somosierrą, które otworzyło Napoleonowi drogę na Madryt oraz zdobycie Saragossy przez wojska napoleońskie (w ich składzie oddziały polskie Legii Nadwiślańskiej) po długim oblężeniu miasta i jego bohaterskiej obronie. Wykonane w technice stalorytu przez Ch. Lalaisse'a na podstawie akwarel Th. Yunga. Stan bardzo dobry. **Piękne, stare kolorowanie.**

(patrz ilustracja powyżej)

297. [Szwoleżer] – Szwoleżer polski na koniu. Lit. C. Vernet. I poł. XIX w. 300,-

Litografia kolorowana; 17,0 x 20,0 (cała plansza)

Postać żołnierza polskiego na koniu, na tle pejzażu, w oddali sylwetka pędzącego jeźdźca. Sygnowana na kamieniu. Autorem ryciny jest Carle Vernet (właściwie Antoine Charles Horace) (1758-1836), malarz i litograf francuski, członek paryskiej Akademii, malarz Departamentu Wojny. Jako jeden z pierwszych posługiwał się techniką litografii; sławę zyskał jako autor scen batalistycznych oraz hipicznych. Drobne ślady zalania wzdłuż krawędzi, zażółcenie papieru, ryc. naklejona na arkusz papieru 29,4 x 36,0 cm. Na odwrocie stempel kolekcji.

298. [Lansier polski] – „Lanciers Polonais. Colonel Commandant”. T. N. Charlet. Ok. 1845 r. 450,-

Litografia kolorowana; 27,5 x 19,0 (pl. 32,0 x 24,5)

Dowódca gwardii ułanów polskich armii napoleońskiej, w mundurze paradnym, z licznymi odznaczeniami, w randze pułkownika. Według obrazu malarza francuskiego Toussainta Nicolasa Charleta (1792-1846). Pod ryciną adres wydawniczy: „Imp. Bertalus” i „Alliance des Arts, Marchant. Edit.” Stan bardzo dobry.

Lit.: Katalog wystawy napoleońskiej doby Księstwa Warszawskiego, Warszawa 1921 r., poz. 930 (inny wydawca)

- 299. [Powstanie listopadowe] – „Praga 1831. Polnischer Krieger”. Wg L. Cognie-
ta. Po 1831 r. 500,-**

Litografia; 23,0 x 16,5 (pl. 31,8 x 23,0)

Postać samotnie stojącego polskiego generała na tle płonącego miasta, poniżej tytuł i sygnatura. Przedstawienie to ma charakter symboliczny, głosi męstwo walczących o wolność Polaków. Autorem kompozycji jest francuski malarz historyczny Léon Cogniet (1794-1880), którego obraz powtórzył następnie w technice mezzotinty znakomity grafik Jean Pierre Jazet. Rycina stanowiła pendant do pracy tych samych autorów „Paris 1814”. Stan bardzo dobry.

- 300. [Kostiumy ludowe] – „Lublinianie”. Wg W. Gersona. 1856 r. 800,-**

Litografia kolorowana; 21,5 x 17,2 (pl. 37,8 x 30,5)

Scena przed kościołem – rozmawiająca para młodych ludzi, w tle kobieta z koszykiem. Powyżej przedstawienia napis: „Costumes polonais”, poniżej tytuł po polsku i francusku oraz sygnatury. Grafika pochodzi z albumu „Ubiory ludu polskiego”, zawierającego litografie z przedstawieniami polskich strojów ludowych. Według rysunków Wojciecha Gersona (1831-1901), przygotowanych z natury podczas podróży po Polsce, litografie wykonał Emile Desmaisons (1812-1880), grafik francuski; odbito w zakładzie Lemeriera w Paryżu. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica XXXI)

– Album Wileńskie –

- 301. [Obrazy z pamiętników J. C. Paska] – Pasek przed p. Straszewskim
okazuje nad stawem talent swej wydry w łowieniu ryb. Rys. A. Zaleski.
1856 r. 2000,-**

Litografia kolorowana; 27,6 x 39,3 (pl. 38,5 x 53,6)

Scena z pamiętników Jana Chryzostoma Paska („Poszliśmy z Panem Straszewskim nad staw i mówię Robak! Trzeba mi ryb dla gości, hul w wodę wydra poszła i wyniesła półmiskowego szczupaka, etc. et.”). Poniżej przedstawienia tytuł oraz sygnatury artystów – według obrazu Antoniego Zaleskiego litografowali Adolphe Bayot (1810-?) i Eugène Ciceri w zakładzie Lemeriera w Paryżu. Pochodzi z serii 2, poszytu 6 „Albumu Wileńskie” wyd. w Paryżu przez J. K. Wilczyńskiego. Zabrudzenia marginesów. Po konserwacji. Rzadkie.

Lit.: I. Jaworska, Album wileńskie [w:] Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie, t. XX, s. 309, poz. 120, il. 64

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 302. [Obrazy z pamiętników J. C. Paska] – Pasek rozpoczyna tańce u Pani Kasz-
telanowej. Rys. A. Zaleski. 1849 r. 2000,-**

Litografia kolorowana; 25,5 x 36,3 (pl. 38,5 x 53,5)

Wspaniałe przedstawienie sceny balu z Pamiętników Jana Chryzostoma Paska. Poniżej tytuł („W taniec tedy poszli, kłaniali mu się, a ów żegnał owem Krzyżykiem etc. etc.”) oraz sygnatury artystów. Autorem kompozycji jest Antoni Zaleski (1824-1885), malarz amator, jeden z najwierniejszych współpracowników Jana Kazimierza Wilczyńskiego. Litografia wykonana przez Francisque Greniera (1793-1867) w zakładzie litograficznym Lemeriera w Paryżu. Pochodzi z 2 serii 3 poszytu „Albumu Wileńskie”, egzemplarz bez dedykacji Wilczyńskiego dla księżnej z Potockich Branickiej. Znaczone zabrudzenia marginesów, naderwania, po konserwacji. Rzadkie.

Lit.: I. Jaworska, s. 284, poz. 79

- 303. [Obrazy z pamiętników J. C. Paska] – Powrót Paska do domu rodzicielskie-
go po wyprawie duńskiej. Rys. A. Zaleski. 1845-1856. 2000,-**

301. Album Wileńskie. Rycina z „Pamiętników” Paska. 1856.

Litografia kolorowana; 26,5 x 36,0 (pl. 38,5 x 53,5)

Scena powitania Jana Chryzostoma Paska z ojcem („Powrót do domu po wyprawie Duńskiej. Pojechałem do Rodziców prosto z Łowicza, trzy mile za Rawę do Bielin. Witali mię Rodzice z tak niezmiernym płaczem, że do godziny utulić się nie mogli. Etc.”). Poniżej tytuł oraz sygnatury artystów – według obrazu Antoniego Zaleskiego litografował Francisque Grenier w Zakładzie Lemeriera w Paryżu, wydał Jan Kazimierz Wilczyński. Pochodzi z „Albumu Wileńskie”, 2 serii, poszytu 4. Drobne uszkodzenia i zabrudzenia marginesów. Po konserwacji. Rzadkie.

Lit.: Jaworska, s. 293, poz. 90

(patrz tablica XXVII)

304. [Obrazy z pamiętników kvestarza I. Chodźki] – Wyjazd na kwestę brata Michała Ławrynowicza. Rys. A. Zaleski. 1851 r. 2000,-

Litografia kolorowana; 28,5 x 43,0 (pl. 38,8 x 53,5)

Ilustracja do „Pamiętników kvestarza” Ignacego Chodźki („Hey! Dropiaty! Krzyknął Marcin i dropiaty powlekł się naprzód, a Siwa chromiejąca za nim ... Czy wiesz Jegomość iakie to miasteczko na prawo? To Mir, zdaie się mi – A tak Mir ... A wiesz Jegomość, jaki tam jest dzwon? Nie wiem – Oto ia Jegomości powiem etc. etc. etc.”). Poniżej przedstawienia tytuł oraz sygnatury artystów. Według obrazu Antoniego Zaleskiego litografowali Victor Adam (1801-1866) i Eugène Ciceri (1813-1890) w zakładzie Lemeriera w Paryżu. Dedykowana przez wydawcę Jana Kazimierza Wilczyńskiego Wincentemu Majewskiemu, prawnikowi warszawskiemu. Pochodzi z serii 2, poszytu 4 „Albumu Wileńskie”. Zabrudzenia marginesów, uzupełniony ubytek dolnego marginesu. Po konserwacji. Rzadkie.

Lit.: Jaworska, s. 296, poz. 97

(patrz tablica XXVII)

GRAFIKA ARTYSTYCZNA I DEKORACYJNA

- 305. Bartłomiejczyk Edmund (1885-1950) – Pieta. 1917-1920. 800,-**

Autolitografia barwna; 22,5 x 19,0 (pl. 25,7 x 21,5)

Nie sygnowana. Edmund Bartłomiejczyk od 1926 r. objął pierwszą w Polsce Katedrę Grafiki Użytkowej na warszawskiej ASP. Uprawiał grafikę artystyczną, użytkową, malarstwo, rysunek. Najważniejszą rolę w jego dorobku odgrywa ilustracja książkowa oraz drzeworyty. Litografię zaczął uprawiać około 1917 r., następnie powrócił do tej techniki pod koniec życia. Oferowana grafika, o wyraźnej wymowie patriotycznej, powstała podczas I wojny światowej. Przedstawia nietypową Pietę – Matka Boska dźwiga ciało ułana I Brygady Legionów, u jej stóp czako. Praca o pięknej kolorystyce. Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz tablica XXXII)

- 306. Brandel Konstanty (1880-1970) – „Drzewo w St. Cloud”. Ok. 1931 r. 1200,-**

Sucha igła; 17,0 x 12,2 (pl. 32,0 x 24,0)

Sygnowana ołówkiem: „K. Brandel” oraz „15/30 p.w.” Grafika Konstantego Brandla, wybitnego artysty polskiego, niemal całe życie tworzącego w Paryżu. Do Francji wyjechał w 1903 r. po ukończeniu Akademii krakowskiej. Od 1906 r. do 1954 r. tworzył grafiki, przede wszystkim w technikach metalowych, poza tym malował obrazy olejne, akwarele i projektował ilustracje książkowe. Brandel znany jest przede wszystkim jako autor grafik o niezwykłym nastroju, utrzymanych w kręgu symbolizmu. Stan dobry, oprawiona w ramę.

Lit.: Katalog grafiki Konstantego Brandla, Toruń 2005, s. 71, poz. 341

- 307. Chrostowski-Ostoja Stanisław (1897-1947) – „Ucieczka do Egiptu II”. 1930 r. 1200,-**

Drzeworyt na bibulce; 18,6 x 17,7 (pl. 30,2 x 30,2)

Sygnowany ołówkiem: „St. O. Chrostowski 1930”. Jedna z najbardziej znanych prac Stanisława Ostoi-Chrostowskiego, grafika, profesora i rektora ASP w Warszawie. Studiował w Moskwie oraz Warszawie, gdzie był uczniem Skoczylasa i Bartłomiejczyka. Zajmował się niemal wyłącznie drzeworytem sztorcowym, w której to technice osiągnął mistrzostwo. Od około 1930 r. poświęcił się ilustracji i grafice książkowej, tworzył także ekslibrysy i drobną grafikę okolicznościową. Jego prace zyskały dużą popularność, dzięki indywidualnemu stylowi, dekoracyjności i precyzji wykonania. „Ucieczka do Egiptu II” stanowi odwróconą kompozycję pracy z tego samego roku. Drobną ubytki w części górnej.

Lit.: Stanisław Ostoja-Chrostowski, katalog wystawy Muzeum Narodowego w Warszawie, 1948, s. 101, poz. 23, il.

(patrz tablica L)

- 308. Chrostowski-Ostoja Stanisław (1897-1947) – „Podwórze”. 1932 r. 400,-**

Drzeworyt; 22,3 x 16,5 (pl. 32,5 x 25,0)

Sygnowany na klocku: „S.C.”. Praca zaprezentowana na wystawie „Rytu” w Instytucie Propagandy Sztuki, nagrodzona I miejscem przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Stan bardzo dobry.

Lit.: Stanisław Ostoja Chrostowski, s. 104, poz. 42, il.

- 309. Chrostowski-Ostoja Stanisław (1897-1947) – „Łoś”. 1936 r. 500,-**

Drzeworyt; 22,0 x 19,0 (w świetle p-p)

Sygnowany ołówkiem: „St. O. Chrostowski 1936”. Stan bardzo dobry.

Lit.: Stanisław Ostoja Chrostowski, s. 130, poz. 213, il.

310. Chrostowski-Ostoję Stanisław (1897-1947) – „Korweta”. 1936 r. 900,-

Drzeworyt; 27,0 x 24,0 (pl. 41,0 x 39,0)

Drzeworyt; sygnowany na klocku: „Chrostowski”. Jedna z najważniejszych prac w dorobku Chrostowskiego, przygotowana do Dyplomu Komandora Honorowego Polskiego Yacht-Klubu dla Marszałka Śmigłego-Rydza. Praca wyróżniona I nagrodą w dziale grafiki na wystawie sportowej przedolimpijskiej w Instytucie Propagandy Sztuki w Warszawie oraz odznaczona na Olimpiadzie w Berlinie. Stan bardzo dobry.

Lit.: Stanisław Ostoję Chrostowski, s. 37-38, 130, il.

(patrz tablica L)

311. Cieślęwski Tadeusz syn (1895-1944) – Róg ulicy Świętojańskiej w Warszawie. 1935 r. 500.-

Drzeworyt; 18,0 x 13,0 (pl. 31,5 x 24,5)

Sygnowany ołówkiem: „T. Cieślęwski syn” oraz na klocku. Widok południowej pierzei Rynku Starego Miasta z górującą wieżyczką kościoła Jezuitów. Praca z dojrzałego okresu twórczości Tadeusza Cieślęwskiego syna, jednego z najwybitniejszych grafików polskich okresu międzywojennego, miłośnika i gorącego propagatora techniki drzeworytu. W jego dorobku występują prace o bardzo różnorodnej tematyce, w tym dużą grupę stanowią ryciny poświęcone ukochanemu miastu artysty – Warszawie. Stan bardzo dobry.

Lit.: M. Grońska, Tadeusz Cieślęwski syn, Warszawa 1962, s. 131, poz. 188

312. Czernański Zdzisław (1900-1970) – Karykatura Józefa Piłsudskiego. 800,-

Akwarela, tusz; 24,2 x 19,5

Sygnowana tuszem: „Czernański”. Praca znanego ilustratora oraz karykaturzysty Zdzisława Czernańskiego. Studiował we Lwowie (u Sichulskiego) oraz Paryżu (uczeń Legera). W okresie międzywojennym współpracował z licznymi czasopismami („Cyrulikiem Warszawskim”, „Szczutkiem”, „Wiadomościami Literackim”). Sławę przyniosły mu 3 cykle karykatur poświęconych Józefowi Piłsudskiemu, wydanych w formie litografii w latach 1931-1936. Czernański, jeden z najmłodszych żołnierzy Legionów, cieszył się sympatią Marszałka – jego prace zdobiły ściany Belwederu. Akwarela przedstawiająca Marszałka wysiadającego z pociągu z Druskiennik (ulubionego miejsca odpoczynku Piłsudskiego), nawiązuje do aktualnej sytuacji politycznej – groźby rozwiązania Sejmu przez powracającego z urlopu Piłsudskiego. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

313. Falck Jeremiasz (ok. 1610-1677) – Rzeźby ze Złotej Bramy w Gdańsku. 1648-1649. 12 000,-

4 miedzioryty; śr. o wym. 40,0 x 29,0 (pl. 49,6 x 36,5)

Sygnowane na płycie: „Je. Falck deline et sculps”, monogramem wiązonym „PR” oraz opatrzone datami – jedna 1648, trzy 1649 i numerami. Prace gdańskiego rytownika Jeremiasza Falcka, należące do małej grupy jego własnych, a nie reprodukcyjnych prac (sygnowane „deline et sculps.”). Przedstawiają 4 spośród 8 rzeźb wykonanych w 1648 r. przez Petera Ringeringa do dekoracji attyki Złotej Bramy w Gdańsku, zbudowanej w latach 1612-1614 przez Abrahama van den Blocka. Figury alegoryczne przedstawiają **Libertas**, **Concordię**, **Pax** oraz **Famę**; poniżej dwuwiersze po łacinie i niemiecku, numery oraz inicjały rzeźbiarza. Pokój, Wolność, Bogactwo i Sława ustawione były od strony wjazdu, Roztropność, Pobożność, Sprawiedliwość i Zgoda z drugiej strony. Wspaniałe, w pełni barokowe ryciny pochodzą z najlepszego okresu twórczości Falcka, kiedy po powrocie z Francji osiadł w Gdańsku i pracował dla tamtejszego środowiska. Pochodzą ze zbioru „Civitas Gedanensis Porta Lapidea ...” i wykonane zostały według rysunków sangwiną, przechowywanych obecnie w Muzeum Narodowym w Gdańsku. Po konserwacji, zdublowane. **Bardzo rzadkie.**

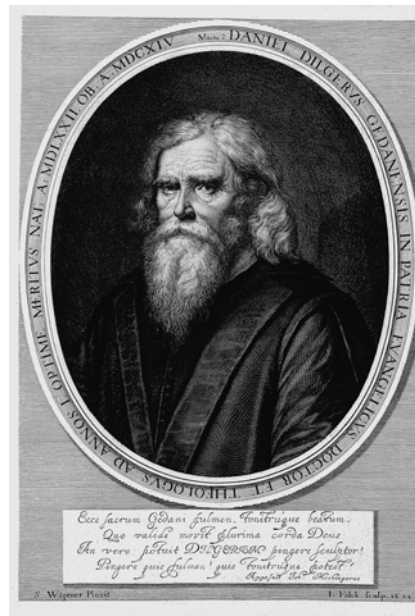
Lit.: Miłośnicy grafiki i ich kolekcje w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, katalog wystawy Warszawa 2006, s. 129-130, il.

(patrz tablica XLIX)

312. Z. Czernański. Józef Piłsudski. Akwarela. Lata 30-te XX w.

315. J. Falck. Portret gdańszczanina. 1648.

- 314. Falck Jeremiasz** (ok. 1610-1677) – Krystyna, królowa Szwecji, jako Pallas Atena. Ok. 1650 r. 2500,-

Miedzioryt; 34,2 x 22,3 (pl. 37,5 x 25,6)

Popiersie królowej Szwecji Krystyny (1626-1689) jako greckiej bogini Ateny z atrybutami mądrości – książką i sową oraz męstwa – gałązkami oliwnymi. Poniżej tekst w języku łacińskim oraz dedykacja dla Michela de Blona, dyplomaty i miłośnika sztuki, który sprowadził Falcka na dwór szwedzki. Sygnowany na płycie: „J. Falck sculp. et excu. cum priv. R. S.” Dzieło wybitnego polskiego grafika XVII w. Jeremiasza Falcka, przez wiele lat związanego z Gdańskiem. Portret pochodzi z okresu twórczości artysty, kiedy prowadził pracownię na dworze królewskim w Sztokholmie i był znanym i cenionym wydawcą. Po silnej konserwacji, dorobione marginesy. **Rzadkie.**

Lit.: E. Iwanoyko, Jeremiasz Falck Polonus, Poznań 1952, il. 5

(patrz tablica XLVI)

- 315. Falck Jeremiasz** (1610-1677) – Portret Daniela Dilgera, pastora ewangelickiego kościoła Mariackiego w Gdańsku. 1648 r. Odbitka XIX w. 900,-

Miedzioryt; 30,0 x 20,5 (pl. 47,0 x 37,5)

Popiersie w owalnej ramie z napisem: „Daniel Dilgerus Gedanensis in patria evangelicus doctor et theologus ad annos L optime meritus nat. A: MDLXXII ob.: MDCXLV Martii”. Pod kompozycją sygnatury J. Falcka i autora pierwowzoru malarskiego S. Wägenera. Odbitka XIX-wieczna. Stan bardzo dobry.

Lit.: Czapski, poz. 391, katalog zbiorów BN nie notuje

(patrz ilustracja powyżej)

- 316. Flisak Jerzy (1930-2008) – Pokłon pasterzy.** 800,-
 Akwarela; 21,0 x 29,0 cm
Sygnowana tuszem: „F”. Praca znanego polskiego rysownika i karykaturzysty. Jerzy Flisak studiował na Politechnice Warszawskiej na wydziale architektury (dyplom w 1953 r.). Zajmował się projektowaniem plakatów, ilustracją książkową (zwłaszcza dla dzieci), współpracował z licznymi czasopismami (m.in. Szpilkami, Muchą). Jego twórczość, bardzo popularna i ceniona, była wielokrotnie nagradzana i eksponowana. Stan dobry.
- 317. Flisak Jerzy (1930-2008) – Kubuś Puchatek.** 900,-
 Akwarela, tusz; 30,8 x 30,8
Sygnowana: „Flisak”. Projekt graficzny okładki płyty z bajką muzyczną, opartą na motywach powieści Alana Alexandra Milne „Kubuś Puchatek”, wydanej przez „Muze”. Autorem tekstu był Antoni Marianowicz, muzyki R. Sielicki, reżyserem W. Maciejewski. W rolę Kubusia Puchatka wcielił się Lech Ordon. Drobne zalanie poza tym stan dobry.
- (patrz tablica XXXV)*
- 318. Goryńska Wiktoria (1902-1945) – „Pieta”. 1929 r.** 1200,-
 Drzeworyt; 29,5 x 29,5 (pl. 35,0 x 33,5)
Sygnowany ołówkiem: „Wiktoria f. Goryńska 1929”. Wiktoria Goryńska, graficzka, dzieciństwo spędziła w Anglii, następnie studiowała w Wiedniu i Warszawie (uczenica Skoczylasa). Należała do Rytu i ZPAG, uprawiała różne techniki graficzne, z czasem poświęcając się wyłącznie drzeworytowi. Jej twórczość była bardzo różnorodna i bogata, łączyła wpływy swego mistrza Skoczylasa z inspiracjami sztuką japońską i angielską. Artystka aktywnie uczestniczyła w życiu artystycznym, pisała artykuły poświęcone grafice, wiele wystawiała. Tematyka religijna zajmowała wiele miejsca w jej dorobku; za drzeworyt „Pieta” otrzymała w 1934 r. złoty medal na wystawie we Florencji. Grafika ta należy do najbardziej znanych prac Goryńskiej. Po konserwacji.
- (patrz ilustracja na stronie następnej)*
- 319. Goryńska Wiktoria (1902-1945) – Florencja. 1930 r.** 1500,-
 Drzeworyt barwny; 26,1 x 26,0 (pl. 36,5 x 30,2)
Sygnowany ołówkiem: „Wiktoria f. Goryńska № 2 1930”. Piękny drzeworyt, przedstawiający panoramę Florencji z rzeką Arno na pierwszym planie. Stan dobry.
- (patrz tablica XXXIII)*
- 320. Gostyński Marian (1916-1972) – „Kulig”. 1937 r.** 300,-
 Drzeworyt; 14,8 x 19,8 (pl. 23,3 x 29,4)
Sygnowany ołówkiem: „M. Gostyński 1937” oraz monogramem na klocku. Pełne ruchu i dynamizmu przedstawienie szlacheckiego kuligu, autorstwa Mariana Gostyńskiego, absolwenta warszawskiej Akademii. Stan dobry.
- 321. Goya y Lucientes Francisco de (1746-1828) – „Volaverunt” (Uleciały!) Po 1878 r.** 1800,-
 Akwaforta, akwatinta; 21,5 x 15,0 (pl. 32,5 x 24,0)
 Niesygnowana. Stan V-VII. Plansza nr 61 z serii „Los Caprichos” (Kaprysy). Grafika jednego z najwybitniejszych artystów europejskich przełomu XVIII i XIX w. Francisco Goyi, malarza i grafika, pracującego dla dworu hiszpańskiego. W 1792 r. przeszedł ciężką chorobę, co spowodowało utratę słuchu, a także wpłynęło na przemianę jego twórczości. Cierpienie, wojny tamtej epoki znalazły odzwierciedlenie m.in. w cyklach graficznych „Kaprysy”, które powstały w latach 1796-1798, tworzy

318. W. Goryńska. Pieta. 1929.

80 akwafort i akwatint, ukazujących nonsens istnienia i niesprawiedliwość świata. Na planszy nr 61 najprawdopodobniej ukazana została księżna Alba, która była niegdyś jego towarzyszką życia. Stan dobry. Patrz poz. następna.

Lit.: Francisco Goya y Lucientes, Dzieło graficzne ze zbiorów polskich. Katalog wystawy Muzeum Sztuki w Łodzi, 1979 r. s. 35, poz. 74

(patrz tablica L)

- 322. Goya Lucientes Francisco de (1746-1828) – „Donde vá mamá ?” (Dokąd mamę diabli niosą?).** Po 1878 r. 1500,-

Akwaforta, akwatinta; 20,7 x 16,5 (pl. 33,5 x 24,0)

Sygnowana na płycie: „Goya”. Stan V-VII. Plansza nr 65 z serii „Kaprysy” (patrz poz. poprzednia). Rysunek przygotowawczy do tej grafiki nosił objaśnienie autora: „Sen. Potężna czarownica która ma puchlinę musi być wieziona na wycieczkę przez najlepszych latawców”. Na odwrocie stempel kolekcji Fransa Boymansa z Rotterdamu. Drobne uszkodzenia górnej krawędzi, poza tym stan dobry.

Lit.: Francisco Goya, s. 35, poz. 78

- 323. Hiszpańska-Neumann Maria (1917-1980) – „Wygasły piec”.** 1948 r. 350,-

Drzeworyt na bibułce; 16,0 x 18,0 (pl. 18,0 x 25,2)

Sygnowany ołówkiem: „M. Hiszpańska-Neumann „Wygasty piec” (drzeworyt) 1948”. Maria Hiszpańska-Neumann, graficzka i malarka, tuż przed II wojną światową studiowała na warszawskiej ASP (uczenica Chrostowskiego). Zajmowała się głównie drzeworytem, jej twórczość rozwinęła się już w latach powojennych. Pełna ekspresji praca, o wyraźnych wpływach sztuki Kulisiewicza i Makowskiego.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 324. Hondius Wilhelm** (po 1597-1652) – Brama triumfalna na wjazd Marii Ludwiki do Gdańska (elewacja wschodnia). 1646 r. 3500,-

Miedzioryt; 63,5 x 45,5 (cała plansza)

Sygnowany na płycie p.d.: „W. Hondius sculp.” (zatarte), l.d. „G. Münch erexit” (zatarte). Widok bramy triumfalnej zbudowanej w Gdańsku z okazji wjazdu księżniczki francuskiej Marii Ludwiki jako narzeczonej króla Władysława IV w 1646 r. Brama ta powstała według projektu Georga Müncha i łączyła bardzo bogaty program symboliczny, nawiązujący do tradycji Jagiellońskich (posągi Władysława Jagiełły i Kazimierza Wielkiego) z wysokim poziomem artystycznym. Autorem dekoracji malarskiej był artysta gdański Adolf Boy (1612-1680), który namalował m.in. portret Władysława IV w scenie Sądu (na wzór Sądu Parysa). Rycina szczegółowo odtwarza wygląd bramy, strona zachodnia przedstawiona została na drugiej planszy. Poniżej zamieszczono tytuł: „Porta tempore Regiarum nuptiarum iuxta praetorium in foro civitatis gedanensis exstructa. Anno Salutis M. DC. XLVI”. Autorem grafiki jest znany gdański rytownik Wilhelm Hondius, pracujący na dworze króla Władysława IV i Jana Kazimierza, jeden z najwybitniejszych artystów działających na ziemiach polskich w XVII w. Płyta miedziana, z której odbijano grafikę, obecnie znajduje się w zbiorach Biblioteki PAN w Gdańsku. W prawym dolnym rogu zatarta pieczęć Biblioteki Zahinieckiej (księcia Karola Radziwiłła). Po konserwacji.

Lit.: Władysław IV w grafice XVII i XVIII wieku, katalog wystawy Muzeum Zamkowego w Malborku, 1987, s. 20, poz. 34

(patrz tablica XLIX)

- 325. Hondius Wilhelm** (po 1597-1652) – Okręt wpływający do portu. 1632-1635. 500,-

Miedzioryt; 13,5 x 13,5 (pl. 15,6 x 21,7)

Sygnowany na płycie: „A. V. Venne pict.” oraz „Wil. Hondi fec.” Rycina z okresu haskiego, przedstawia okręt pod pełnymi żaglami, wpływający do portu, na tle charakterystycznego dla Holandii pejzażu. Na odwrocie oraz poniżej tekst w języku holenderskim. Rycina pochodzi z książki „J. Cats Spiegel van den Ouden en Nieuwen Tijd”, wydanej w Hadze w 1632 r. oraz w Dordrechcie w 1635 r. (książka zawierała 8 ilustracji sygnowanych przez Hondiusa). Autorem pierwowzoru malarskiego był Adriaen van de Venne (1589-1662), malarz, rysownik i poeta holenderski. Ślady zalania górnego marginesu, nieznacznie zachodzące na grafikę.

- 326. Iwan Friedrich** (1889-1967) – Pejzaż karkonoski. 20-lecie międzywojenne. 500,-

Akwatinta, akwaforta barwna; 26,0 x 33,0 (27,0 x 34,0 w świetle p-p)

Sygnowana ołówkiem: „Fried. Iwan”. Dekoracyjne przedstawienie karkonoskiego pejzażu wczesną wiosną, ze schroniskiem na pierwszym planie. Friedrich Iwan był popularnym w okresie międzywojennym malarzem i grafikiem, związanym z Kotliną Kłodzką. Urodzony w Kamiennej Górze, studiował w Szkole Rzemiosł Artystycznych we Wrocławiu oraz w Akademii Berlińskiej. Po I wojnie światowej mieszkał i tworzył w Karpaczu i Jeleniej Górze. Ślady zalania lewego marginesu, drobne uszkodzenie płyty w części lewej, oprawiona w ramę.

- 327. Jurkiewicz Andrzej** (1907-1967) – „Narciarze”. 1949 r. 1200,-

Akwaforta; 31,5 x 22,0 (pl. 52,5 x 39,5)

323. M. Hiszpańska-Neumann. Wygasły piec. 1948.

Sygnowana ołówkiem: „Jurkiewicz”, „Narciarze”, „26/50 akwaf”. Andrzej Jurkiewicz –malarz, grafik, pedagog – w okresie międzywojennym jeden z głównych przedstawicieli środowiska krakowskiego, po 1945 r. profesor warszawskiej ASP. W latach 40-tych artysta przygotował cykl grafik poświęconych sportowi, które najpełniej charakteryzują jego styl – oszczędny, o wyszukanej linii. Oferowana praca powstała na konkurs w Zakopanem w 1949 r., gdzie otrzymała I nagrodę; następnie weszła w skład teki, której także przyznano I miejsce w krajowym przedolimpijskim konkursie sztuki w 1952 r. Stan dobry.

Lit.: M. Sitkowska, Andrzej Jurkiewicz, katalog wystawy MN w Warszawie, 1980, s. 68-69, poz. 314, il.34

(patrz tablica LI)

328. Kaplan Anatoli Lwowicz (1902-1980) – „Krawiec”. 1954-1957. 900,-

Litografia barwna; 59,6 x 44,4(cała plansza)

Sygnowana ołówkiem: „A. Kaplan 54-57”. Ilustracja do książki Szolem Alejchema „Zaczarowany krawiec”, autorstwa Anatolija Kaplana, rosyjskiego litografa i rysownika, absolwenta Akademii w Leningradzie. Kaplan tworzył przede wszystkim scenografie oraz ilustracje książkowe, głównie poświęcone kulturze żydowskiej. Niewielkie uszkodzenie lewego dolnego rogu, poza tym stan dobry. Patrz poz. następna.

- 329. Kaplan Anatoli Lwowicz (1902-1980) – Żydowskie miasteczko. 1954-1957. 900,-**

Litografia barwna; 59,6 x 44,4 (cała plansza)

Sygnowana ołówkiem: „A. Kaplan 54-57”. Ilustracja do rozdziału 2 powieści „Zaczarowany krąg” Szołem Alejchema. Patrz poz. poprzednia. Po konserwacji, lewy górny róg uzupełniony.

- 330. Krasnodębska-Gardowska Bogna (1900-1986) – Port. 1932 r. 500,-**

Drzeworyt; 17,6 x 13,5 (pl. 23,5 x 19,5)

Sygnowany ołówkiem: „B. Krasnodębska-Gardowska 1932”. Bogna Krasnodębska-Gardowska, graficzka, studiowała w warszawskiej SSP pod kierunkiem W. Skoczylasa. W okresie międzywojennym mieszkała i tworzyła w Warszawie, należała m.in. ZPAG i Rytu. Otrzymała wiele nagród i odznaczeń, brała czynny udział w wystawach. Jej dorobek artystyczny to drzeworyty, często wielobarwne, stylistycznie zbliżone do dorobku Rytu. Stan dobry.

(patrz tablica L)

- 331. Kulisiewicz Tadeusz (1899-1988) – Św. Sebastian. 1924 r. 800,-**

Drzeworyt trójbarwny; 18,5 x 12,0 (pl. 22,2 x 14,3)

Sygnowany ołówkiem: „Kulisiewicz 24”. Bardzo wczesna praca, z okresu studenckiego, Tadeusza Kulisiewicza – grafika, rysownika, profesora ASP w Warszawie. Studiował w Poznaniu, a następnie w Warszawie (grafikę pod kierunkiem Wł. Skoczylasa, pod którego silnym wpływem znajdował się w początkowym okresie twórczości). W latach międzywojennych tworzył w technice drzeworytu langowego, głównie sceny z życia podhalańskiej wsi Szlembark. Po wojnie uprawiał przede wszystkim rysunek, stanowiący reminiscencję jego podróży do różnych regionów świata. Oferowana praca należy do grupy przedstawień religijnych, którymi artysta debiutował około 1925 r. Po konserwacji, uzupełnione marginesy, bez szkody dla grafiki. **Rzadkie.**

(patrz tablica XXXII)

- 332. Lubieniecki Teodor (1654-1718 lub 1720) – Pejzaż fantastyczny. XVII-XVIII w. 4000,-**

Akwaforta; 21,0 x 30,0 (pl. 23,8 x 31,6)

Sygnowana na płycie: „Theodor de Lubieniski inv: et fecit”, „T. D. L. inv.” oraz „J. F. Leopold exc.” Jedna z najbardziej znanych prac Teodora Lubienieckiego, malarza i rytownika polskiego, od 1662 r. pracującego w Hamburgu, a 1675 r. w Amsterdamie. Lubieniecki wiele podróżował po Europie, w latach 1702-1704 pełnił funkcję rektora Akademii w Berlinie. W 1706 r. powrócił na stałe do Polski. Nieliczne zachowane dzieła artysty prezentują zróżnicowany poziom artystyczny. Do najbardziej znanych jego prac należą akwaforty, przedstawiające fantastyczne krajobrazy, często wzbogacone sztafagem (ruiny, małe postacie ludzkie). Cechą charakterystyczną tych prac jest naturalistyczne oddanie przyrody – skał, roślinności. Prace te powstały w okresie berlińskim, gdzie artysta mieszkał od 1696 r. Do dziś wiadomo o 9 takich akwafortach. Po konserwacji. **Rzadkie.**

(patrz tablica XLIX)

- 333. Markus Ludwik (Marcoussis Louis) (1878-1941) – „Place de la Concorde”. 1931 r. 2400,-**

Akwaforta; 17,0 x 13,3 (19,2 x 14,3 w świetle p-p)

Sygnowana na płycie: „M” oraz ołówkiem „107/154”. Na odwrocie nalepka z sygnaturą artysty. Plansza nr 7 z teki wydanej w Paryżu w 1931 r. przez Éditions Fourcade, złożonej z 10 akwafort. Ludwik Markus kształcił się w krakowskiej ASP oraz od 1903 r. w Paryżu. Związany ze środowiskiem École de Paris, przyjaźnił się z najwybitniejszymi ówczesnymi artystami. Grafiką zajmował się

335. J. P. Norblin. Powołanie Przemysława.
1777.

336. J. P. Norblin. Starzec piszący. 1781.

w latach 1931-1937, uczył technik graficznych w pracowni Schapfera w Paryżu. W jego twórczości dominują wpływy kubizmu, a w okresie późniejszym także surrealizmu. Stan dobry. Oprawiona w ramę, z zachowaniem oryginalnego passe-partout. Rzadkie.

(patrz tablica LI)

334. Misky Ludwik (1884-1938) – „Na bój”. 1915. 500,-

Akwaforta, akwatinta; 14,0 x 20,3 (pl. 21,4 x 24,6)

Sygnowana kredką: „Misky 915”. Praca z okresu I wojny światowej malarza, grafika i pedagoga Ludwika Miskiego. Studiował w krakowskiej ASP (uczeń Stanisławskiego) oraz w Paryżu, Niemczech i we Włoszech. Związany z Krakowem, gdzie prowadził działalność pedagogiczną. Uprawiał techniki metalowe i drzeworyt, wykonywał także ekslibrisy oraz ilustracje, głównie do dzieł swego przyjaciela Emila Zegadłowicza. Stan dobry.

335. Norblin Jan Piotr (1745-1830) – „Powołanie Przemysława na króla czeskiego”. 1777 r. 2800,-

Akwaforta; 37,5 x 29,0 (pl. 39,0 30,0)

Sygnowana na płycie: „Norblin fecit 1777 a Wolssin en Lhituanie”. **Praca z wczesnego okresu twórczości artysty**, stanowiąca pendant do „Wyboru Piasta na króla”, należąca do rzadkiej w tym okresie grupy prac o tematyce historycznej. Ciekawe jest tu potraktowanie legendarnej sceny powołania chłopca na króla w sposób dowolny – postacie ubrane w fantastyczne kostiumy orientalne, poza czasem i miejscem. Po konserwacji, dorobione marginesy.

Lit.: Smolik, s. 39, poz. 7

(patrz ilustracja powyżej)

336. Norblin Jan Piotr (1745-1830) – „Starzec piszący”. 1781 r. 2500,-

Akwaforta; 23,9 x 21,3 (pl. 24,6 x 21,9)

Sygnowana na płycie: „Norblin fecit 1781 Varsovie”. **Jedna z najbardziej znanych prac graficznych Jana Piotra Norblina**, artysty pochodzenia francuskiego, przez 30 lat pracującego w Polsce, m.in. dla Czartoryskich i Radziwiłłów. Obok twórczości malarskiej i rysunkowej zajmował się także grafiką, zwłaszcza w latach 1778-1788. Posługiwał się techniką suchej igły i akwafortą. W jego twórczości niezwykle silne są wpływy ulubionego mistrza Norblina – Rembrandta, którego prace graficzne posiadał w swoich zbiorach. Grafika powstała według obrazu XVII-wiecznego malarza holenderskiego Jana Lievensa, ze zbiorów muzeum w Hadze, w pełni prezentuje mistrzostwo artysty w operowaniu światłem i budowaniu nastroju. Stan dobry.

Lit.: P. Smolik, *Jana Piotra Norblina prace rytownicze*, Łódź 1934, s. 43, poz. 38

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 337. Norblin Jan Piotr (1745-1830) – „Wskrzeszenie Łazarza mniejsze”.** 1789 r. 900,-

Akwaforta; 17,0 x 12,1 (pl. 17,6 x 12,8)

Sygnowana na płycie: „Norblin fecit 1789” oraz „N f 1784” (zatarte). Rycina o tematyce biblijnej, powstała pod silnym wpływem sztuki Rembrandta. Datowanie pracy zostało zmienione przez samego artystę – pierwotna sygnatura zatarta, a w nowej data o 5 lat późniejsza. Stan dobry.

Lit.: Smolik, s. 46, poz. 63

- 338. Norblin Jan Piotr (1745-1830) – „Wskrzeszenie Łazarza większe”.** 1500,-

Akwaforta; 18,3 x 16,6 (pl. 18,9 x 17,2)

Nie sygnowana i nie datowana praca Norblina, powracająca do tematu biblijnego wskrzeszenia Łazarza (patrz poz. poprzednia). Uważana za jedną z najwybitniejszych w jego dorobku, budująca nastrój przy pomocy operowania światłem. Stan dobry.

Lit.: Smolik, s. 48, poz. 70

- 339. Norblin Jan Piotr (1745-1830) – „Mały filozof”.** 500,-

Akwaforta; 7,8 x 8,8 (pl. 9,0 x 9,8)

Nie sygnowana i nie datowana praca Norblina. Profesor Z. Batowski w monografii artysty, wydanej we Lwowie w 1911 r., wspomina, iż pierwotnie grafika datowana była na 1776 r. (sygnatura znajdowała się na obciętej przez artystę części płyty). Tamże wymieniony jest także obraz olejny Norblina, który poprzedził opracowanie grafiki. Rycina ta stanowi nawiązanie do pracy „Starzec piszący”, przedstawiającej życie człowieka jako istoty myślącej. Obie ryciny łączą nurt rembrandyzujący w sztuce Norblina z klimatem epoki Oświecenia, wywyższającym myślicieli i artystów. Stan dobry.

Lit.: Smolik, s. 49, poz. 75

- 340. Peske Jan Mirosław (1870-1949) – „Eglise de Collobrières” (Kościół w Collobrières).** 20-lecie międzywojenne. 800,-

Akwaforta; 23,8 x 18,0 (pl. 30,8 x 23,9)

Sygnowana ołówkiem „Peské” oraz na płycie „Peské”. Na odwrocie napisany ołówkiem tytuł oraz dedykacja artysty dla przyjaciela. **Praca wybitnego artysty polskiego pochodzenia**, od 1891 r. mieszkającego na stałe we Francji. Wykształcenie zdobywał w Kijowie, Warszawie (u Gersona) oraz Paryżu. Związany był ze środowiskiem francuskich postimpresjonistów, przyjaźnił się z Pauliem Signacem, Pauliem Sérusierem oraz Henri Toulouse-Lautrec. Tworzył w wielu technikach – malował obrazy olejne i akwarele, był mistrzem rysunku tuszem chińskim, wypowiadał się także w grafice. Techniki akwaforty uczył go Camille Pissarro. Dominującym tematem jego twórczości był pejzaż różnych regionów Francji, po której wielokrotnie podróżował (szczególnie upodobał sobie Langwedocję). Stałe utrzymywał także kontakty z Polską, wystawiając i uczestnicząc w życiu Polonii (m.in. środowiska Marii Skłodowskiej-Curie). Jego twórczość była wysoko ceniona we Francji, a prace znalazły się w wielu prestiżowych kolekcjach, natomiast na rynku polskim prace graficzne Peskego

341. G. B. Piranesi. Fontanna di Trevi. 1761.

należą do rzadkości, w zbiorach publicznych notowanych jest jedynie 5 prac artysty. Zalania i nadawanie marginesu, bez szkody dla grafiki. **Rzadkie.**

Lit.: Miłośnicy grafiki i ich kolekcje w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, katalog wystawy Warszawa 2006, s. 231

- 341. Piranesi Giovanni Battista (1720-1778) – „Veduta della vasta Fontana di Trevi anticamente detta l'Acqua Vergine”. 1761-1778. 6000,-**

Akwaforta; 40,0 x 54,5 (pl. 53,3 x 78,2)

Sygnowana na płycie: „Piranesi del. Sculp.” Odbitka autorska, stan V/VIII. **Widok jednej z najbardziej znanych fontann świata – Fontanny di Trevi** w Rzymie. Na pierwszym planie spacerujący rzymianie, żebracy, jadące karety. Poniżej tytuł oraz sygnatury. Pochodzi z serii „Vedute di Roma”, jednego z najważniejszych dzieł w dorobku Piranesiego, wybitnego włoskiego architekta i grafika. Giovanni Battista Piranesi był jednym z najważniejszych artystów europejskich XVIII stulecia. Seria 34 wedut Rzymu cieszyła się ogromną popularnością i wywarła duży wpływ na rozwój sztuki klasycystycznej w Europie. Ślady składania pośrodku, poza tym stan dobry.

Lit.: L. Facacci, Giovanni Battista Piranesi, Kolonia 2000, s. 691, il. 883

(patrz ilustracja powyżej)

- 342. Piranesi Giovanni Battista (1720-1778) – „Veduta del Sito, ov'era l'antico Foro Romano”. 1761-1778. 5000,-**

Akwaforta; 38,0 x 59,0 (w świetle p-p)

Sygnowana na płycie: „Piranesi Architetto fec.” Stan IV/VII, odbitka autorska. Widok ruin starożytnego Forum Romanum, dokumentujący wygląd tego miejsca w połowie XVIII w. – z byłym pijącym wodę z fontanny, przejeżdżającym wozem pełnym siana. Poniżej tytuł oraz objaśnienia

najważniejszych budowli. Pochodzi z serii „Vedute di Roma”, słynnego dzieła wybitnego artysty włoskiego Piranesiego (patrz poz. poprzednia). Stan dobry, oprawiona w ramę.
Lit.: Facacci, s. 700, il. 897

(patrz tablica XLIV)

343. Płoński Michał (1778-1812) – „Koszykarz”. 1805 r. 7000,-

Akwaforta; 29,7 x 22,9 (pl. 35,2 x 27,1)
Sygnowana na płycie: „M. Płoński f 1805”. **Najważniejsza i najbardziej znana praca** wybitnego grafika, malarza i rysownika Michała Płońskiego, ucznia Jana Piotra Norblina, przez wiele lat podróżującego po Europie. W 1806 r. w Paryżu ukazała się teka akwafort „Recueil de 19 planches...”, w skład której wszedł m.in. „Koszykarz”. Tytułową postać mężczyzny obładowanego stosem koszyków na tle miasta otacza 12 scenek figuralnych i pejzaży, powstałych pod wyraźnym wpływem sztuki Rembrandta. Bardzo dobra odbitka, stan dobry. **Rzadkie.**
Lit.: W. Tatarkiewicz, Michał Płoński, Warszawa 1926, il.

(patrz tablica LI)

344. Rubczak Jan (1884-1942) – Kościół Mariacki w Krakowie. 1934 r. 900,-

Litografia; 28,5 x 36,0 (w świetle p-p)
Sygnowana ołówkiem: „Autolitografia Jan Rubczak 5.34”. Praca Jana Rubczaka, grafika, malarza i pedagoga, swym życiem i twórczością związanego z Krakowem i Paryżem. Grafikę uprawiał od 1908 r., szczególnie często posługiwał się technikami metalowymi, przedstawiając kościoły Krakowa i katedry francuskie. Stan dobry, oprawiona w ramę 52,0 x 59,0 cm.

345. Rubczak Jan (1884-1942) – Wisła pod Skałą w Krakowie. 1907 r. 700,-

Akwaforta; 25,0 x 27,5 (25,5 x 28,0 w świetle p-p)
Niesygnowana. Rycina wydana nakładem Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. Stan dobry, oprawiona w ramę.
Lit.: I. Ryłska, Katalog zbiorów Gabinetu Grafiki (Grafika polska w latach 1901-1939), Wrocław 1983, s. 158, poz. 456

346. Sichulski Kazimierz (1879-1942) – Portret porucznika Legionów Wincentego Cybulskiego. 1916 r. 8000,-

Pastel, węgiel; 58,0 x 44,5 (w świetle p-p)
Sygnowany kredką: „Kochanemu Wickowi na pamiątkę Kozie(nic) z ser. przyjaźnią 18/VIII Sich 916”. Kazimierz Sichulski, malarz, grafik i pedagog, wykształcenie zdobył w krakowskiej ASP oraz podczas licznych podróży po Europie. Pracował w Krakowie oraz Lwowie, był jednym z najwybitniejszych karykaturzystów swojej epoki. Od początku I wojny światowej służył w Legionach, m.in. w Sztapie Komendy Grupy LP w Kozienicach. Właśnie z czasów służby wojskowej pochodzi oferowany portret, przedstawiający porucznika Wincentego Cybulskiego (1885-1964), oficera artylerii Legionów Polskich, w mundurze i czapce maciejówce. Drobne zaplamienie i uszkodzenie papieru w prawym górnym rogu, poza tym stan dobry. Oprawiony w ramę 80,0 x 67,0 cm.
Lit.: Józef Piłsudski. Marszałkowi w hołdzie. Katalog wystawy Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, s. 84, poz. 86, il.

347. Skoczylas Władysław (1883-1934) – Portret żony. Ok. 1910 r. 1500,-

Sucha igła; 20,9 x 24,7 (pl. 23,8 x 27,3)
Nie sygnowany. Praca z wczesnego okresu twórczości wybitnego polskiego grafika okresu międzywojennego Władysława Skoczylasa. Grafik, malarz, rzeźbiarz i pedagog studiował w Wiedniu, Krakowie, Paryżu i Lipsku. Rytmownictwem zainteresował się podczas pobytu w Zakopanem, początkowo zajmując się technikami metalowymi. W Paryżu zetknął się z Janem Rubczakiem, który udzielił

347. W. Skoczylas. Portret żony. 1910.

mu dalszych wskazówek technicznych. W okresie późniejszym poświęcił się niemal wyłącznie twórczości drzeworytniczej, stając się mistrzem tej techniki. Akwaforty i suche igły Skoczylas tworzył w latach 1910-1913 – były to pejzaże, akty oraz widoki architektury. W okresie tym powstała także nie pokazywana publicznie grupa prac poświęconych rodzinie artysty (znany jest z literatury rysunek ołówkiem „Portret żony z założonymi rękami”). Stan bardzo dobry. **Wielka rzadkość.**

(patrz ilustracja powyżej)

348. Skoczylas Władysław (1883-1934) – „Pochód zbójników I.” 1915 r. 1800,-

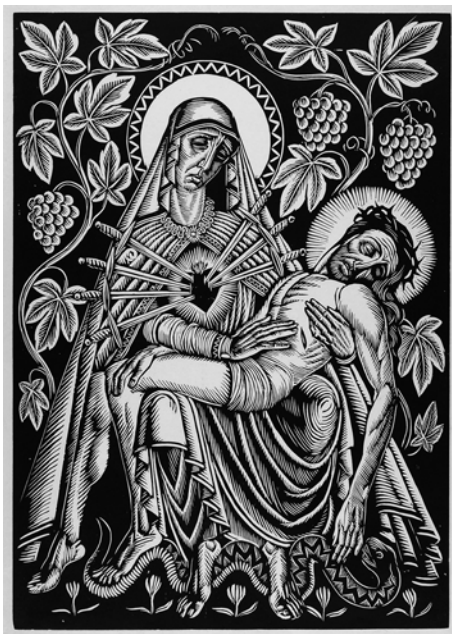
Drzeworyt; 28,5 x 31,0 (38,5 x 44,5)

Sygnowany ołówkiem: „W. Skoczylas”. Jedna z najbardziej znanych prac Władysława Skoczylasa – niezwykle zasłużonego dla rozwoju polskiej grafiki I połowy XX w. Skoczylas, mieszkając i pracując w Zakopanem, zetknął się z folklorem góralskim, który stał się dla niego ważnym źródłem inspiracji. Jedna z wcześniejszych prac artysty, tworzącego drzeworyty od 1913 r., mimo to prezentująca niemal wszystkie cechy jego dojrzałego stylu – uproszczenie formy, wirtuozeria techniczna. Niewielki ubytek po stronie lewej, poza tym stan dobry.

Lit.: T. Cieślowski syn, Władysław Skoczylas, Warszawa 1934, s. 107, poz. 14, il. 66

349. Skoczylas Władysław (1883-1934) – „Pieta w winogradzie”. 1928 r. 1400,-

Drzeworyt; 32,5 x 22,8 (pl. 40,0 x 29,5)

349. W. Skoczylas. Pieta. 1928.

351. W. Skoczylas. Kazimierz nad Wisłą.

Nie sygnowany. Praca o tematyce religijnej, silnie inspirowana sztuką ludową – m.in. wypełnienie płaszczyzny wicią roślinną. Stan dobry. Na odwrocie stemple: „Odbitka z klocka oryginalnego”, „Związek Polskich Artystów Grafików w Warszawie”.

Lit.: Cieślowski, s. 111, poz. 110, il. 79

(patrz ilustracja powyżej)

350. Skoczylas Władysław (1883-1934) – „Przy studni”. 1930 r. 700,-

Drzeworyt; 20,5 x 17,8 (pl. 35,0 x 28,3)

Nie sygnowany. Rycina należąca do grupy prac o tematyce rodzajowej, w których dominującą cechą są poszukiwania formalno-estetyczne. Stan dobry. **Rzadkie** (artysta pozostawił niewiele odbitek).

Lit.: Cieślowski, s. 114, poz. 167, il. 90

351. Skoczylas Władysław (1883-1934) – Kazimierz nad Wisłą. Okres międzywojenny. 900,-

Rysunek ołówkiem; 27,8 x 19,9

Nie sygnowany. Dorobek Skoczylasa obok grafiki obejmuje także akwarele oraz rysunki. Tematem ich często było ulubione miasto artystów – Kazimierz Dolny. W oferowanej pracy Skoczylas przedstawił panoramę miasta – charakterystyczne domy, kościół parafialny, w oddali ruiny zamku. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 352. Skoczylas Władysław (1883-1934)** – Wawel od ulicy Kanoniczej. Okres międzywojenny. 800,-

Rysunek ołówkiem; 21,7 x 18,0

Nie sygnowany. Rysunek przedstawiający Zamek Królewski na Wawelu w Krakowie, na pierwszym planie kamienice ulicy Kanoniczej. Stan dobry.

- 353. Skoczylas Władysław (1883-1934)** – Synagoga na krakowskim Kazimierzu. Okres międzywojenny. 800,-

Rysunek ołówkiem; 18,0 x 22,0

Nie sygnowany. Rysunek utrwalający wygląd synagogi w żydowskiej dzielnicy Krakowa – Kazimierzu. Stan dobry.

- 354. Stefano della Bella (1610-1664)** – „Entrata in Roma dell'Eccelmo Ambasciatore di Pollonia l'anno MDCXXXIII” (Wjazd do Rzymu Prześwietnego Ambasadora Polski w roku 1633). 2500,-

Akwaforta; 15,5 x 42,5 (przycięta wokół odcisku płyty)

Odbitka z pierwszej płyty, stan II lub III. Sygnowana na płycie na cokole po stronie lewej, wraz z dedykacją dla księcia Lorenzo Medici. Karta I (z 6), przedstawiająca wjazd polskiego poselstwa Jerzego Ossolińskiego do Rzymu. Wydarzenie to miało miejsce 27 listopada 1633 r., dzięki swej niezwykłości oraz wspaniałości zyskało rozgłos w całej Europie. Poselstwo, wysłane przez króla Władysława IV do papieża Urbana VIII, olśniewało bogactwem i przepychem – brało w nim udział 300 ludzi, 20 powozów, 10 wielbłądów, setki koni. To niezwykle wydarzenie uwiecznione zostało przez wybitnego artystę włoskiego Stefano della Bellę, który z ogromną pieczołowitością odtworzył szczegóły strojów, uzbrojenia, dodatkowo wzbogacając swoją pracę opisami. Ryciny te stanowią do dziś wspaniały dokument polskiej historii i źródło wiedzy kostiumologicznej. Drobne uszkodzenie dolnej krawędzi, zabrudzenia i zagniecenia.

Lit.: J. Talbierska, s. 40-42, poz. 9, il. s. 283

(patrz tablica XLVIII)

- 355. Stefano della Bella (1610-1664)** – Studia portretowe. 1646 r. 1200,-

3 akwaforty (współprawne); 2,6 x 9,8; 3,4 x 8,0; 2,3 x 11,5 (w świetle p-p)

Sygnowane na płycie: „SDB F” lub „SDB fec.” Szkice przedstawiające studia głów męskich, łeb konia oraz sfinksa, pochodzą z serii „Recueil de divers griffonnements et preuves d'eau-forte”, wydanej w 1646 r. przez François Collignona. Całość składała się z 23 akwafort o różnej tematyce i wymiarach. Autorem rycin jest najwybitniejszy akwaforzysta europejski XVII w. Stefano della Bella, którego ogromny dorobek jest do dziś wysoko ceniony. Stan dobry, oprawione w ramę.

Lit.: J. Talbierska, Stefano della Bella, Warszawa 2001, s. 82-83, poz. 141, 148, 149, il. s. 318-319

- 356. Stefano della Bella (1610-1664)** – Pejzaż z krowami. 1648-1649. 500,-

Akwaforta; tondo o średnicy 13,4 cm

Stan III/IV, odbitka na weneckim papierze. Pod kompozycją sygnatury: „Ste. Della Bella jn. et fe.” i po prawej: „Cum Privil. Reg.” Pejzaż z krowami przechodzącymi przez bród, pochodzi z serii 6 akwafort z przedstawieniami krajobrazów z różnymi zwierzętami. Prace powstały w latach 1648-1649, tuż przed wyjazdem artysty do Włoch. Stan dobry.

Lit.: Talbierska, III, 8/IV, s. 373, il.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

358. C. Vernet. Rysunek. I poł. XIX w.

356. Stefano della Bella. Pejzaż. 1648-1649.

357. Steller Paweł (1895-1974) – „Hutnik śląski”. 1935 r.

600,-

Drzeworyt; 28,4 x 21,1 (pl. 31,2 x 23,2)

Sygnowany ołówkiem: „P. Steller 1935” oraz „Drzeworyt – Hutnik śląski”. Paweł Steller – grafik, malarz i pedagog – urodzony na Śląsku Cieszyńskim, całym życiem i twórczością pozostał silnie związany z regionem. Kształcił się we Lwowie, Pradze oraz Warszawie (uczeń Skoczylasa). Uprawiał grafikę artystyczną i użytkową, aktywnie uczestniczył w życiu artystycznym. Najważniejsze miejsce w jego dorobku zajmują drzeworyty poświęcone Śląskowi, pejzaże oraz portrety charakterystycznych dla regionu postaci. Przed 1939 r. opublikował 3 teki graficzne, m.in. „Typy polskie w drzeworycie” (1939r.), w której zamieścił m.in. portret śląskiego hutnika. Stan dobry.

358. Vernet Carl (1758-1836) – „Cozak. Polonais.” I poł. XIX w.

2000,-

Rysunek ołówkiem; 18,4 x 15,8

Kompozycja złożona z dwóch rysunków. W części górnej kozak, ukazany w całej postaci, stojący obok konia, na tle schematycznie zaznaczonego pejzażu. Poniżej szwoleżer polski na wspiętym koniu. Nie sygnowany. Praca wybitnego francuskiego malarza i litografa Carla Verneta (1758-1836), znanego autora scen historycznych i militarnych. Pozostawił po sobie m.in. cykl litografii ukazujących szwoleżerów polskich, walczących u boku Napoleona. Niewielka plama przy lewym marginesie, poza tym stan dobry.

*(patrz ilustracja powyżej)***359. Wodzinowski Wincenty (1866-1940) – Ułani przy studni. 1918 r.**

3600,-

Akwarela, papier; 38,5 x 55,0 (w świetle p-p)

Sygnowana „W. Wodzinowski 1918”. Scena przed wiejską chatą – dwaj ułani rozmawiający z młodymi dziewczynami. Praca Wincentego Wodzinowskiego, malarza, wykształconego w Warszawie, Krakowie (uczeń Matejki) i Monachium. Od 1892 r. mieszkał na podkrakowskiej wsi, był także nauczycielem rysunków. Pozostawił po sobie głównie sceny rodzajowe z życia podkrakowskiej wsi. Podczas I wojny światowej należał do „Sokoła” oraz był chorążym Legionów. W okresie tym

359. W. Wodzinowski. Ułani przy studni. Akwarela. 1918.

powstało wiele znaczących prac artysty, dokumentujących walkę i życie codzienne legionistów. Stan dobry, oprawiona w ramę.

(patrz ilustracja powyżej)

360. Wyczółkowski Leon (1852-1936) – Rybak z siecią. 1908 r. 4000,-

Akwatinta, miękki werniks, ruleta; 23,8 x 33,7 (pl. 34,0 x 50,8)

Sygnowana ołówkiem: „L. Wyczół” (zatarte). Jedna z najważniejszych grafik w dorobku Leona Wyczółkowskiego, malarza, grafika, pedagoga, jednego z pierwszych artystów uprawiających grafikę artystyczną na ziemiach polskich. Wykształcony w Warszawie, Monachium i Krakowie, początkowo zajmował się twórczością malarską. Pierwsze próby graficzne podjął podczas pracy na krakowskiej ASP na przełomie wieków. Początkowo eksperymentował z różnymi technikami graficznymi, także metalowymi, z czasem poświęcił się niemal wyłącznie litografii jedno i wielobarwnej. Dorobek artystyczny Wyczółki obejmuje kilkadziesiąt pozycji, ujętych w cykle, m.in. poświęcone zabytkom Gdańska, Krakowa, Warszawy, przyrodzie i krajobrazowi Huculszczyzny, Pomorza, Białowieży. Wyczółkowski wywarł bardzo silny wpływ na rozwój nowoczesnej grafiki polskiej, wychowując wielu artystów, ale także poprzez swą silną osobowość. Oferowana grafika nawiązuje do powstałych wcześniej obrazów olejnych artysty o podobnej tematyce. Stan dobry. **Rzadkie.**

Lit.: Fin de Siècle. Polnische Graphik 1890-1916. Katalog wystawy MN w Warszawie, 1998 r., s. 98, poz. 62, il.

(patrz tablica XXXIII)

361. Wyczółkowski Leon (1852-1936) – Dziewczyna z Krakowskiego. 1906 r. 5000,-

Akwaforta, mezzotinta, akwatinta; 49,3 x 37,4 (pl. 53,3 x 44,6)

362. L. Wyczółkowski. Stare domy w Gdańsku. 1909.

Sygnowana ołówkiem: „L. Wyczół” (zatarłe). Praca z wczesnego okresu twórczości graficznej Wyczółkowskiego, kiedy eksperymentował z różnymi technikami, w tym także metalowymi. Na początku wieku również tematyka jego prac była różnorodna, m.in. pojawiają portrety górali tatrzańskich i podkrakowskich chłopów. Piękna grafika, o wyraźnych cechach malarskich. Reprodukowana w katalogu Antykwariatu Hieronima Wildera (nr 16, 1913 r., poz. 422). Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz tablica LI)

- 362. Wyczółkowski Leon (1852-1936) – Stare domy w Gdańsku (II).** Ok. 1909 r. 2000,-

Litografia; 32,3 x 48,0 (cała plansza)

Sygnowana ołówkiem: „L. Wyczół”. W latach 1908-1909 Wyczółkowski w czasie swoich podróży dotarł do Gdańska. Pod wpływem piękna starego hanzeatyckiego miasta powstała pierwsza teka poświęcona architekturze, wydana w 1909 r. w nakładzie 25 egzemplarzy. Litografia przedstawia nabrzeże ze starymi spichrzami oraz statkiem po prawej stronie. Stan dobry.

Lit.: D. Muszanka, Litografia Leona Wyczółkowskiego, Wrocław 1958, il. 8

(patrz ilustracja powyżej)

- 363. Zaleski Bronisław (1819-1880) – „Partie du Colysée à Rome”. 1864 r. 600,-**

Akwaforta; 28,6 x 22,0 (pl. 30,0 x 24,0)

Sygnowana na płycie: „Br. Zaleski Roma 1864”. Przedstawienie fragmentu Koloseum rzymskiego, poniżej tytuł oraz adresy wydawnicze w Paryżu. Bronisław Zaleski za działalność polityczną zesłany w stepy Kirgizji, od 1863 r. mieszkał na stałe w Paryżu. Był sekretarzem Towarzystwa Historyczno-Literackiego oraz dyrektorem Biblioteki Polskiej. Przyjaźnił się z Cyprianem Norwidem. Uważany jest za **ostatniego wielkiego grafika emigracji popowstaniowej**. Stan bardzo dobry.

Lit.: Grafika i rysunki polskie w zbiorach polskich, Warszawa 1977, poz. 39, il.

- 364. Żurawski Władysław (1888-1963) – „Zosia na ogórkach”. 1951 r. 350,-**

Rysunek tuszem; 17,5 x 12,3 cm

Sygnowany tuszem: „W. Żurawski M. 1951.” **Ilustracja do „Pana Tadeusza”** Adama Mickiewicza, autorstwa malarza, grafika, ilustratora i pedagoga Władysława Żurawskiego. Wykształcony w krakowskiej ASP, przed wojną związany z miastem Skole, gdzie zajmował się przede wszystkim grafiką. Po 1944 r. zamieszkał w Mielcu. Jest autorem wielu ilustracji do klasyki literatury, m.in. Słowackiego, Fredry, Szymanowicza. Stan dobry.

Grafika dekoracyjna

- 365. [Mars rozbrajany przez Wenus] – „Mars desarmé par Venus”. Wg P. Veronese. II ćwierć XVIII w. 1000,-**

Miedzioryt; 44,0 x 31,0 (pl. 44,5 x 31,9)

Dekoracyjne przedstawienie sceny mitologicznej według obrazu mistrza włoskiego renesansu Paolo Veronese (1828-1588) z kolekcji księcia Orleanu. Autorem grafiki jest **Michel Guillaume Aubert** (1704-1757), sztycharz francuski, zajmujący się głównie grafiką reprodukcyjną. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 366. [Jeździec] – „Monseigneur le Marquis à Cheval”. Wg A. Diepenbeecka. 1658 r. 1800,-**

Miedzioryt ręcznie kolorowany; 40,0 x 54,0 (pl. 45,0 x 56,0)

Jeździec na galopującym koniu, na tle zamku Bolsouer. Sygnowany na płycie: „Abr. A Diepenbeke delin. Petr. Clouvet sculpsit.” Tablica 33 z jednego najważniejszych traktatów hippologicznych, napisanych przez lorda **Williama Cavendisha**. Cavendish uznawany jest za najważniejszego znawcę koni w XVII wiecznej Europie; prowadził w Antwerpii słynną szkołę jazdy. W 1658 r. opublikował niezwykle popularne dzieło dotyczące ujeżdżania koni, przy którego opracowaniu współpracował z Abrahamem Diepenbeekiem (1596-1675), malarzem flamandzkim, przyjacielem i współpracownikiem Rubensa. Autorem ryciny jest **Peter Clouwet (1629-1670)**, grafik flamandzki, pracujący w Antwerpii. Ślady składania, naderwania krawędzi podklejone.

(patrz tablica XXVI)

- 367. [Renifery] – „Die Rennthier ...” Ryt. J. E. Ridinger. 1736 r. 1800,-**

Miedzioryt; 35,0 x 43,0 (37,0 x 46,0 w świetle p-p)

Sylwetka biegnącego renifera na tle polarnego krajobrazu, w oddali ren ciągnący sanie. Poniżej opis w języku niemieckim, francuskim oraz po łacinie. Sygnowany na płycie: „J. El. Ridinger inv. Pinx. Sculps. Et excud. Aug. Vind.”. Pochodzi z serii „Obserwacja dzikich zwierząt z dołączoną wyborną poezją bardzo sławnego pana Bartholda Heinricha Brockska”, tablica 35. Drobne zabrudzenia lewego marginesu, poza tym stan dobry. Oprawiony w ramę.

Lit.: Johann Elias Ridinger, s. 83, poz. 87, il. S. 50

(patrz ilustracja na stronie 143)

- 368. [Wydry] – Wydry żerujące nad wodospadem. Ryt. J. E. Ridinger. II ćw. XVIII w. 1600,-**

Miedzioryt; 34,0 x 43,0 (pl. 35,5 x 44,0)

Zwierzęta żerujące nad potokiem, na tle górzystego pejzażu. Poniżej tekst w języku niemieckim, francuskim i po łacinie. Sygnowany na płycie – autorem kompozycji, sztycharzem i wydawcą był Johann Elias Ridinger (1695-1767), znany i ceniony artysta działający w Augsburgu. Po konserwacji, dorobione marginesy.

365. Wg P. Veronese. Mars i Wenus. XVIII w.

369. J. Ch. Sepp. Jaskółki. 1770-1829.

369. [Jaskółki] – „Hirundo apus”. Ryt. J. Ch. Sepp. 1770-1829 r. 1800,-

Akwaforta, ręcznie kolorowana; 42,0 x 29,8 (pl. 54,0 x 36,0)

Bardzo dekoracyjne przedstawienie pary jaskółek, pilnujących gniazda. Powyżej tytuł, poniżej napis: „Ex Collectione plurimum reverendi Domini Adriani Buurt” (Z kolekcji wielce szanownego pana Adriaana Buurta). Nie sygnowana, grafika jest dziełem Jana Christiaana Seppa (1739-1811), sztycharza i malarza holenderskiego. Pochodzi z dzieła „Nederlandsche Vogelen”, wydane w Amsterdamie w latach 1770-1829, autorstwa Corneliusa Nozemana (1712-1786) i Martinusa Houttyna (1720-1798). Stan bardzo dobry, piękny stary kolor. Patrz poz. następna.

(patrz ilustracja powyżej)

370. [Kukułka] – „Cuculus Rufus”. Ryt. J. Ch. Sepp. 1770-1829. 1600,-

Miedzioryt, ręcznie kolorowany; 29,5 x 33,5 (pl. 36,7 x 49,2)

Efektowne przedstawienie kukułki siedzącej na gałęzi, powyżej tytuł. Nie sygnowane, rycina jest dziełem Jana Christiaana Seppa (1739-1811), grafika i malarza, pracującego w Amsterdamie. Pochodzi z dzieła poświęconego ptakom Holandii (patrz poz. poprzednia). Stan bardzo dobry, bardzo dekoracyjne.

371. [Sokół] – „Jer Falcon”. Wg R. Milforda. Ok. 1835 r. 1500,-

Miedzioryt ręcznie kolorowany; 54,5 x 41,0 (pl. 63,0 x 49,7)

Przedstawienie sokoła siedzącego na gałęzi, poniżej tytuł. Sygnowany na płycie: „R. Milford del.” Plansza XIV z dzieła Johna Prideaux Selby’ego „Illustrations of British Ornithology, or figures of

367. J. E. Ridinger. Renifer. 1736.

British birds In their full natural size", wydane w Edynburgu. Niewielkie uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.

Lit.: C. Nissen, Die Illustrierten Vogelbücher, Stuttgart 1953, s. 165, poz. 853

- 372. [Kwiaty] – Bukiet kwiatów w empirowym wazonie. Ryt. A. Legrand.**
Ok. 1800 r. 1900,-

Miedzioryt punktowy, ręcznie kolorowany; 32,6 x 24,0 (pl. 40,8 x 28,4)

Sygnowany poniżej przedstawienia – autorem kompozycji jest Jean Louis Prévost młodszy (1760-1810), francuski malarz kwiatów; rytował A. Legrand. W prawym dolnym rogu stempel „GR”. Stan bardzo dobry, **piękny stary kolor, bardzo dekoracyjny.**

(patrz tablica XXXI)

- 373. [Żaglowce] – „Morning or Sun Rising”. Wg P. Monamy. 1770 r. 1500,-**

Akwaforta ręcznie kolorowana; 26,0 x 37,0 (30,0 x 40,0 w świetle p-p)

Dekoracyjne przedstawienie żaglowców angielskiej floty na pełnym morzu, w oddali wschodzące słońce. Poniżej przedstawienia tytuł w języku angielskim i francuskim oraz sygnatury i adres wydawniczy w Londynie. Autorem grafiki jest **Pierre-Charles Canot (1710-1777)**, rytownik francuski, pracujący w Anglii. Rycina powstała według obrazu Petera Monamy (1681-1749), cenionego angielskiego malarza marynisty. Stan dobry, oprawiona w ramę.

(patrz tablica XXVI)

TEKI GRAFICZNE I KSIĄŻKI ILUSTROWANE. OPRAWY ARTYSTYCZNE

WIEK XVIII–XIX

– Widoki Rzymu –

- 374. [Montagu Domenico].** Nuova Raccolta delle piu belle vedute di Roma disseguate, e Intagliate da Celebri Autori. Roma (Rzym) MDCCLVIII (1758), k. [2], tabl. ryc. 22 (akwaforty), [1], 29,5 x 40,0 cm, opr. współcz. płsk. 4500,-

Album widoków najpiękniejszych i najważniejszych zabytków Rzymu, przede wszystkim z epoki baroku. Zawiera m.in. przedstawienia placu św. Piotra wraz z bazyliką, kościoła św. Jana na Lateranie, Fontanny di Trevi, Piazza Navona, Schodów Hiszpańskich. Weduty wzbogacone bogatym sztafażem, stanowią cenny dokument wyglądu miasta w połowie XVIII w. Album złożony z 22 plansz z akwafortami (średnio 14,0 x 26,0 (pl. 29,0 x 40,0), z objaśnieniem ważniejszych budowli. Cztery ryc. sygnowane na płycie „Montagu sculp.” Autorem grafik jest Domenico Montagu, miedziorytnik włoski, urodzony we Francji, działający w Rzymie, specjalizujący się w przedstawieniach architektury. Kilka plansz ze śladami zalania, po konserwacji.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

– Fototypie K. Beyera –

- 375. Album Mikołaja Kopernika.** Wydane staraniem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu w czterechsetną rocznicę urodzin. B. m., 1873. Fotodruk Beyera i Dutkiewicza, Druk J. B. Langiego w Gnieźnie, s. XV (w tym 4 drzeworyty całostr. z wewnętrznym tekstem), tabl. ilustr. XVI (fototypie) s. VIII, 30,0 cm, opr. skóra z tłocz. z epoki. 1000,-

Objaśnieniami opatrzył I. Polkowski. Dzieło składa się z kantaty na część Kopernika autorstwa Niny Łuszczewskiej oraz bogatej części ilustracyjnej, dokumentującej życie wielkiego uczonego wraz z jego portretami. Każda strona kantaty ozdobiona jest ramką z motywami roślinnymi a cztery z nich (z wkomponowanym tekstem) „rytowane są na drzewie w nowo założonej Drzeworytni Warszawskiej przez młodych artystów Rodaków, wszystkie ilustracje zaś i ramki skomponował i wyrysował Wojciech Gerson” (z tekstu przedmowy). Drzeworyty sygnowane na klocku „Wojciech G. 1873” i nazwą zakładu, a jeden z nich dodatkowo nazwiskiem sztycharza „K. Olszewski”. Tablice ilustracyjne, **wykonane w nowej, wprowadzonej przez Karola Beyera technologii fototypii**, przedstawiają miejsca i ludzi historycznie związanych z astronomem, jego portrety, pomniki i medale. Książka wydana w Gnieźnie pod zaborem pruskim. Na karcie tytułowej informacja: „Fotodruk Beyera i Dutkiewicza”. Natomiast na ilustracjach przygotowanych w Warszawie pod zaborem rosyjskim, brak nazwiska Beyera, prześladowanego w owym czasie za udział w powsta-

374. D. Montagu. Widoki Rzymu. 1758.

niu styczniowym. Niewielkie ślady po zalaniu i nieliczne rdzawe plamki, przetarcia oprawy, poza tym stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

– Widoki miast polskich –

- 376. [Dahlberg E.].** Batailles de Charles X Gustave Roi de Suède gravées d'après les desseins du Comte de Dahlberg et les tableaux de Loembke et publiées par ordre de Sa Majesté Le Roi Regnant par A. F. Skjöldebrand À Stockholm. 1806, **tabl. ryc. 12 (11 akwatint, 1 miedzioryt; karta tytułowa z akwatintą)**, 52,0 x 63,0 cm, opr. płsk. 6500,-

Album 12 widoków bitew, stoczonych przez wojska króla Szwecji Karola X Gustawa w czasie potopu na terytorium Rzeczypospolitej – m.in. **trzy dni bitwy pod Warszawą, bitwa pod Gnieznem, przejście Szwedów w widłach Sanu, bohaterska obrona Karola X Gustawa** przed atakiem siedmiu Tatarów, odwrót armii szwedzkiej przez Wielki Belt. Królowi w wyprawie towarzyszył Erik Dahlberg (1625-1703), malarz i architekt, który wykonał rysunkową dokumentację bitew, ale także wyglądu ówczesnych miast i zamków polskich. Rysunki Dahlberga zostały wykorzystane do ilustracji dzieła Samuela Pufendorfa „De rebus gestis a Carolo Gustavo”, wydanego w 1696 r. w Norymberdze. Według rysunków Dahlberga obrazy namalował Johann Philipp Lembke (1631-1711), malarz i grafik niemiecki, pracujący na dworze Karola XII w Sztokholmie. Akwatinty wykonał Anders Frederik Skjöldebrand (1757-1834), malarz i grafik szwedzki, według rysunków Johanna Abrahama Aleandra (1766-1853), malarza i grafika szwedzkiego, profesora Akademii w Sztokholmie. Plansza 1 przedstawia portret króla Szwecji Karola X Gustawa według obrazu Dawida Klockera von Ehrenstrahla (1629-1698), malarza i rysownika niemieckiego, pracującego na dworze szwedzkim, wyrytowany przez Sandrarta. Egzemplarz należał do biblioteki Królewskiego Pułku Piechoty (wpis własnościowy na okładce). Niewielkie zaplamienia karty tytułowej, stan plansz bardzo dobry (po konserwacji).

(patrz ilustracja na stronie następnej)

376. E. Dahlberg. Bitwy Karola Gustawa. 1806.

375. (K. Beyer). Album Mikołaja Kopernika. 1873.

– Ilustracje Andriollego –

377. **Cooper James Fenimore.** Les pionniers (Pionierzy). Traduction de M. P. Louisy. Dessins de M. Andriolli. Gravure de M. J. Huyot. Paris (Paryż) 1885. Librairie de Firmin-Didot et Cie, s. [6], 488, **tabl. ryc. 12 (drzeworyty)**, 140 drzeworytów w tekście (część sygn. Andriolli), 28,0 cm, opr. płsk. z złoc. na grzbiecie, górne obcięcie kart złoc., wyklejki marmoryzowane. 500,-

Książka dla młodzieży, wydana w serii „Fenimore Cooper Illustré”, napisana przez jednego z najwybitniejszych twórców literatury amerykańskiej Jamesa Fenimore’a Coopera (1789-1851). Pierwsza część pięcioksięgu przygód Sokolego Oka, klasycznej już powieści indiańskiej. Wydanie bogato ilustrowane drzeworytami wykonanymi według rysunków wybitnego polskiego artysty Michała Elwiro Andriollego (1836-1893). Andriolli, uczestnik powstania styczniowego, po powrocie z zesłania był jednym z najpopularniejszych rysowników warszawskich tygodników ilustrowanych. W latach 1883-1886 pracował w Paryżu dla wydawnictwa Firmin-Didot, jako następcę słynnego Gustawa Doré. Powstał wówczas m.in. cykl ilustracji do powieści Coopera, wykonany w drzeworycie przez Julesa Marie Huyota, drzeworytnika francuskiego, kawalera Legii Honorowej. Andriolli, nie znając Ameryki, wykorzystał polskie krajobrazy, wzbogacając je jedynie motywami z dostępnych źródeł ikonograficznych. Otarcia oprawy, poza tym stan dobry. (Patrz dwie następne poz.)

378. **Cooper James Fenimore.** La prairie (Preria). Traduction de M. P. Louisy. Dessins de M. Andriolli. Gravure de M. J. Huyot. Paris (Paryż) 1885. Librairie de Firmin-Didot et Cie, s. [6], 496, **tabl. ryc. 12 (drzeworyty całostr. sygn. „Andriolli 1884”)**, w tekście ryc. 123 (drzeworyty, częściowo sygn. „Andriolli”), 28,0 cm, opr. płsk. z epoki, górne obcięcie kart złoc., wyklejki marmoryzowane. 500,-

378. J. F. Cooper. Preria. 1885.

Trzecia część przygód Sokolego Oka, bogato ilustrowana drzeworytami według rysunków Michała Elwiro Andriollego (1836-1893), wybitnego polskiego rysownika i ilustratora (patrz poz. poprzednia). Otarcia oprawy, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 379. Cooper James Fenimore. L'espion (Szpieg).** Traduction de M. P. Louisy. Dessins de M. Andriolli. Gravure de M. J. Huyot. Paris (Paryż) 1886. Librairie de Firmin-Didot et Cie, s. [6], 512, **tabl. ryc. 11 (drzeworyty całostr.** sygn. „Andriolli z Wilna”), 142 drzeworyty w tekście, 28,0 cm, opr. płsk., górne obcięcie kart złoc. 500,-

Powieść historyczna, wydana w serii „Fenimore Cooper Illustré”, bogato ilustrowana drzeworytami według rysunków Michała Elwiro Andriollego (1836-1893) (patrz poz. poprzednie). Otarcia oprawy, poza tym stan dobry.

- 380. James John Thomas. Journal of a tour in Germany, Sweden, Russia, Poland in 1813-14.** T. 1-2 w dwóch woluminach. London (Londyn) 1819. John Murray Albemarle St., s. XVI, 470; IV, 447, [1], **tabl. ryc. 12 (akwatinty w sepii)**, 21,5 cm, opr. z epoki, skóra z tłocz. i złoc., wyklejki i brzegi kart marm. 4000,-

Opis podróży do Niemiec, Szwecji, Rosji i Polski ilustrowany pięknymi akwatintami wykonanymi przez J. Clarka na podstawie rysunków autora całego dzieła, J. T. Jamesa (1786-1828). Większa część dzieła poświęcona Rosji i Polsce. Wiele cennych odniesień zarówno do historii jak i aktualnych obserwacji obyczajowych. Opisy m.in.: Moskwy, Petersburga, Kijowa, Lwowa i Krakowa. Obszerne fragmenty poświęcone sytuacji Żydów polskich. **Widoki Moskwy (3), Petersburga (3),**

Kijowa (1), Krakowa (1), Łańcuta (1); 1 planik Moskwy. Efektowna oprawa w pełną skórę, z wytłaczanymi plakietami na okładkach, złożonymi ramkami i złożonym tytułem umieszczonym na szyldzikach. **Stan doskonały. Ładny egzemplarz.**

- 381. Księga świata.** Wiadomości z dziedziny nauk przyrodniczych, historii krajów i ludów, żywoty znakomitych ludzi, podróże, opisy ciekawych miejscowości, wód słynniejszych, odkrycia i wynalazki, ważniejsze zajęcia przemysłowe, obrazy towarzyskie, statystyczne, ekonomiczne itp. Cz. 1-2. w jednym woluminie. Warszawa 1859. Nakładem S.H. Merzbacha Księgarza, s. 242, 232, [2], **tabl. ryc. 22 (staloryty, litografie kolorowane)**, ilustr. w tekście (drzeworyty), 26 cm, opr. płsk. ze złoc. z epoki. 900,-

Zbiór wiadomości z różnych dziedzin niezbędnych wykształconemu czytelnikowi z połowy XIX wieku. Wśród artykułów: opisy podróży i ciekawych miejsc za granicą i w Polsce: Skierniewic i Radziejowic (z rzadkimi litografiami J. Ceglińskiego), Doliny Szklar, Tczewa, Łobzowa i Żółkwi, a także: Uczzone fantazje astronomiczne; Wynalazek teleskopu i mikroskopu; Odkrycia na oceanie Południowym; O sztucznym mnożeniu ostryg i wiele innych. Ryciny przedstawiają widoki miast, kwiaty, zwierzęta, ptaki, motyle (w tym kolorowane), portrety, m.in. J.I. Kraszewskiego, którego życiorysem księga rozpoczyna się. Brak 5 rycin i karty tytułowej do cz. 1-szej (druga k. tyt. zachowana). Ślady po zalaniu, 2 ostatnie karty spisu treści reperowane, stan rycin dobry.

(patrz tablica XXXI)

– Oprawa Adolfa Kantora –

- 382. [Lesser Aleksander]. J. Bartoszewicz.** Wizerunki królów polskich wydane nakładem Zakładu Artystyczno-Litograficznego A. Dzwonkowskiego & Co. (A. Pecq). Warszawa 1860. W Zakładzie artystyczno-litograficznym i nakładem Adolfa Pecq & Comp., frontispis w chromolitografii, s. [6], 8, [1], [108], **tabl. ryc. 44 (litografie)**, 37,5 cm, opr. artystyczna skóra. 12 000,-

Oprawa artystyczna Adolfa Kantora. Czterdzieści portretów królów polskich od Mieczysława I do Stanisława Augusta Poniatowskiego, portret Fryderyka Augusta oraz wizerunki trzech carów: Aleksandra I, Mikołaja I i Aleksandra II. Portretem, wykonanym w litografii przez W. Walkiewicza i H. Aschenbrennera, według rysunków Aleksandra Lessera, towarzyszą krótkie biografie i charakterystyki panowania napisane w języku polskim i francuskim przez Juliana Bartoszewicza. Kolorowy frontispis z herbami województw i ziem dawnej Polski wraz z ich objaśnieniem na osobnej karcie. **Album, dzięki staraniom wydawcy i rysownika, jest pierwszym kompletnym zbiorem, najbardziej zbliżonych do autentycznych, podobizn naszych władców.** „Za wzór do portretów posłużyły najlepsze obrazy po galeriach krajowych i zagranicznych dochowane, posągi naszych królów na pomnikach grobowych w katedrze krakowskiej i w innych znajdujące się, dłuta arcy mistrzów takich jak Wit Stwosch, medale współczesne, wreszcie pieczęcie, monety itp. Do narysowania portretów najdawniej panujących przyszło gromadzić wspomnienia po starych kronikach rozproszone, rysy ich twarzy i ubiory składać niejako i odgadywać, posiłkując się drzeworytami w nich zamieszczonymi” (z przedmowy wydawcy). Piękna warszawska oprawa artystyczna A. Kantora (1824-1896) w pełną skórę, z tłoczoną złotem plakietą na licu, przedstawiającą herb Rzeczypospolitej i wstęgę z napisem „Królowie Polski”, ze ślepyimi tłoceniami wokół niej, grzbietem bogato złożonym w motyw roślinne i wstęgą z tym samym napisem, z dublurą ze złoceniami. (Por. W. Łysiak, Empireum, t. 1, s. 112 oraz E. Pokorzyńska, Katalog wystawy: Introligatorstwo warszawskie, Muzeum Historyczne m. st. Warszawy 2005). Nieliczne rdzawe plamki. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz. Rzadkie w takim stanie.**

(patrz tablica V i XXIX)

– Pamiętniki Paska –

- 383. Lewicki Jan Nepomucen.** Ilustracje do pamiętników Jana Chryzostoma Paska z czasów panowania Jana Kazimierza, Michała Korybuta i Jana III, wydane w Poznaniu w r. 1840 przez Edwarda Raczyńskiego, przedstawione w rycinach przez Jana Lewickiego, rysowanych i sztychowanych aqua forte na blasze. Poznań 1850 – 1853. J. K. Żupański. Druk Drouart w Paryżu, **tabl. ryc. 18 (akwaforta z akwatintą sygn.: J. Lewicki pinxt. et sculpt.)**, 63x45 cm (każda plansza), teka płsk. współcz. 4500,-

Dzieło, stanowiące najwyższe osiągnięcie artystyczne J. Lewickiego (1802-1871), wybitnego grafika i rytownika, autora m.in. „Miotelek warszawskich” (1829-1831) oraz litografii do albumu strojów polskich L. Zienkowicza. Pierwszych 16 tablic wykonał autor w 1850 r., zaś ostatnie dwie w dopiero w 1853. Rysunki (63, w tym niektóre na pół karty) i tekst w całości rytowane, stanowią jednolitą kompozycję. „Autor z całym poświęceniem starał się przetłumaczyć tekst siedemnastowieczny na plastykę. I dziś szukając realiów do Paskowych czasów, możemy sięgnąć do kart Lewickiego” – Banach, który uznał również, że **dzieło Lewickiego jest to zbiór, który do dziś zapewnia mu głośne imię w dziejach polskiej grafiki ilustracyjnej**. Rdzawe plamki na niektórych rycinach, widoczne głównie wokół ilustracji. Stan rycin dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 384. Łętowski Ludwik.** Katedra krakowska na Wawelu. Kraków 1859. Nakładem autora, drukarnia „Czasu”, s. [8], VIII, 104, **tabl. ryc. 17 (litografie barwne)**, 47,0 cm, opr. pł. z tłocz. i złocz. na przednim licu, brzegi kart złożone 3600,-

Monografia katedry wawelskiej, napisana przez księdza Ludwika Łętowskiego (1786-1868), administratora diecezji kielecko-krakowskiej, członka Senatu Rzeczypospolitej Krakowskiej, historyka, literata i bibliofila. **Spośród jego bogatej spuścizny pisarskiej właśnie „Katedra na Wawelu” uważana jest za najlepszą, posiadającą dużą wartość merytoryczną.** Dzieło zawiera wiele informacji dotyczących historii katedry, jej architektury i dzieł sztuki, a zwłaszcza nagrobków królewskich. Tekst ozdabia 17 barwnych litografii, w artystyczny sposób dokumentujących wygląd kościoła w połowie XIX w. **Autorem tablic jest François Stroobant (1819-1916)**, malarz i grafik belgijski, specjalizujący się w przedstawieniach architektury. W połowie XIX w. podróżował po Europie, tworząc artystyczne portrety najważniejszych miast. **Prowadzony przez niego zakład litograficzny uważany był za jeden z najlepszych w ówczesnej Europie.** Nieaktualne pieczęcie własnościowe, ślady zalania dolnej krawędzi, drobne plamki na marginesach rycin, poluzowany blok, uszkodzenia oprawy.

Lit.: A. Banach, Polska książka ilustrowana, s. 440, poz. 570

(patrz tablica XXXI)

- 385. [Matejko Jan].** Album Jana Matejki, z tekstem objaśniającym przez Kazimierza Władysława Wójcickiego. Warszawa 1874. Nakład i druk S. Lewental, k. [3], 48, [3], **tabl. ryc. 49 (drzeworyty)**, 46,0 x 66,0 cm, opr. płsk. z tłocz. i złocz. na przednim licu 5000,-

Album zawierający 48 tablic z drzeworytami reprodukującymi obrazy Jana Matejki – sceny historyczne (m.in. Dzwon Zygmunta, Rejtan, Batory pod Pskowem), portrety postaci historycznych i współczesnych, zabytki architektury (m.in. zamek w Podhorcach, zabudowania Wiśnicza, Bochni, Żółkwi), pamiątki przeszłości. **Większość rysunków na klockach wykonanych zostało przez samego mistrza Matejkę**, wyrytowane zaś przez najwybitniejszych ówczesnych drzeworytników reprodukcyjnych – Jana Styfiego, Aleksandra Regulskiego, Edwarda Gorazdowskiego, Andrzeja Zajkowskiego, Józefa Holewińskiego. Wszyscy oni współpracowali z redakcją „Kłosów”, założoną przez Salomona

383. J. Lewicki. Ilustracje do pamiętników J. Ch. Paska. 1853.

386. A. Mickiewicz. Pan Tadeusz. 1882.

Lewentala, wydawcę albumu. Z redakcją tą współpracował także autor tekstów towarzyszących tablicom Kazimierz Władysław Wójcicki (1807-1879). Całość poprzedzona portretem Matejki oraz notą biograficzną. **Album stanowił jak na owe czasy pionierskie wydawnictwo, jako jedno z pierwszych wykorzystujące do ilustracji drzeworyt sztorcowy.** Przygotowania wymagały ogromnego nakładu pracy – n. p. opracowanie klocka do „Batorego pod Pskowem” trwało 6 miesięcy. Zabrudzenia poszczególnych plansz, bez uszczerbku dla drzeworytów. Zachowana oryginalna oprawa z tłoczonym portretem Jana Matejki, reperowana, ze współczesnym grzbietem pisk. Lit.: A. Banach, Polska książka ilustrowana, s. 449

(patrz ilustracja na stronie następnej)

– Ilustracje Andriollego –

- 386. Mickiewicz Adam.** Pan Tadeusz czyli ostatni zajazd na Litwie. Historia szlachecka z 1811 i 1812 r. z ilustracjami E. M. Andriollego. Lwów b.r. (1882). Nakładem Księgarni H. Altenberga, s. 294, [1], **tabl. ryc. 25 (drzeworyty)**, ozdobniki i winiety, 37,0 cm, ozdobna opr. wyd., pł. ze złoc. 2400,-

W. Łysiak s.394. Imponująca lwowska edycja „Pana Tadeusza” w wersji tekstowo pełnej. Istnieje druga wersja tego wydania okrojona przez wydawców (m.in. poprzez usunięcie epilogu), gdyż była przeznaczona do sprzedaży w Królestwie Polskim, gdzie cenzura rosyjska nie tolerowała zbyt patriotycznego zakończenia utworu. Ilustracje M. E. Andriollego (1836-1893), malarza, rysownika, uczestnika powstania styczniowego, zesłańca na Sybir. „Do prac, które w pierwszym

385. Album Jana Matejki. 1874.

rzędzie przyczyniły się do jego sławy należą ilustracje do „Pana Tadeusza...” (PSB t.1, s. 96) Bogato ozdobiona oprawa wydawnicza. Grzbiet oprawy reperowany, narożniki wzmocnione płótnem. Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 387. Millot Klaudiusz Franciszek Ksawery.** Historia rzymska, 49-a kopiersztachami najważniejsze czyny wyobrażającymi przyozdobiona. Dzieło pośmiertne... z francuzkiego na język polski przełożone przez Józefa Girtlera. T. 1-2. Kraków b.r. (1815). Nakładem J. Mateckiego, Księgarni i Drukarni Groebłowskiej właściciela, s. [6], 146; 144, [4], **tabl. ryc. 48 (miedzioryty, w tym 3 rozkł.)**, 29 cm, opr. płsk. z epoki. 2400,-

Wspaniała edycja dedykowana przez wydawcę księciu Adamowi Czartoryskiemu. Historia Rzymu od założenia miasta do czasów cesarza Trajana, ozdobiona pięknymi, wyrazistymi miedziorytami, w tym rozkładanymi, przedstawiającymi: bitwę morską pod Eknomos, wjazd Pompejusza do Rzymu, „Złoty Dom” czyli pałac cesarza Nerona. Ryciny sztychowali m.in.: J. Blaschke, D. Weiss, S. Mansfeld. Pod każdą kompozycją miedziorytniczą sztychowany podpis w języku polskim, tłoczony z drugiej płyty. „Żadnego ludu dzieje nie są tak znakomite, ani tyle pamięci potomności warte, ile narodu Rzymskiego. Rzym w pierwiastkach bytu swojego był zbiorem ludzi, których dzielność, mężstwo i szczęście, stały się buynem nasieniem czynów najchwalebniejszych, a te kamieniem węgielnym następnej jego wielkości i potęgi” (ze wstępu). Niewielkie ślady po zalaniu, naderwanie 1 planszy, nieliczne rdzawe plamki, ślady po pieczęciach. **Ładny egzemplarz z mocnymi odbitkami.**

– Oprawa artystyczna L. Durvanda –

- 388. Nolhac Pierre de.** Louis XV et Marie Leczinska. Paris (Paryż) 1900. Goupil et Cie, s. [12], 189, [7], tabl. ryc. 41 (heliograviury, w tym 1 kolor.), winietek i finalików 8, 32,5 cm, opr. artystyczna skóra ze złoc. i tłocz. na obu okładzinach i grzbiecie, obcięta kart złoc. 12 000,-

Egzemplarz nr 117. Biografia Ludwika XV i Marii Leszczyńskiej, królowej Francji, córki króla Polski Stanisława Leszczyńskiego. Dzieło ilustrowane 41 heliograviurami. Oprawa artystyczna znanego paryskiego introligatora Luciena Durvanda (1852-1924) oraz J. Fau'a (tłok złotem na zewnętrznej stronie przedniej i tylnej okł.). Grzbiet sześciopłowy zdobiony tłoczonymi złotem liliami królów Francji; lica okładek z bogatą, tłoczoną złotem bordiurą akantową z **królewskim herbem – liliami Burbonów Ludwika XV oraz herbem królewskim Marii Leszczyńskiej** z Wieniawą w centrum herbu Rzeczypospolitej Obojga Narodów; wyklejki marmoryzowane. **Bibliofilska edycja polonicum w oprawie będącej wspaniałym przykładem francuskiego kunsztu introligatorskiego początku XX w. Stan bardzo dobry. Piękny egzemplarz.**

(patrz tablica V)

– Cynkografie J. F. Piwarskiego –

- 389. Piwarski Jan Feliks.** Album cynkograficzno-rysunkowe warszawskie w dwunastu obrazach”. Warszawa 1841, w Cynkografii Banku Polskiego; **karta tyt. (cynkografia), tabl. ryc. 12 (cynkografie), folio, opr. psk. współcz. 14 000,-**

Teka zawiera 12 rycin, które obok tytułu właściwego noszą nazwę kolejnych miesięcy kalendarzowych: 1. Styczeń 1841 „Litkup na Pradze”; 2. Luty 1841 „Garkuchnia pod studnią, czyli obiad w każdym czasie”; 3. „Zaduszki czyli Dziady z pod kościoła św. Krzyża”; 4. „Baranki, szynki czyli targ wielko-sobotni za Żelazną Bramą”; 5. „Spekulacja na prędcie”; 6. „Grajek Mazur”; 7. „Handel! Handel! Wszystko kupię – dobrze zapłacę”; 8. „Cebularz warszawski”; 9. „Przedśionek w Pociejowie”; 10. „Pan Maciej z pod Łukowa”; 11. „Kiszki z pieprzem gorące”; 12. „Sucha arenda – czyli kramik przy ubocznym trakcie”. Autor przedstawiając typy ludowe, drobnych rzemieślników i kramarzy, handlujących Żydów daje swoisty **reportaż graficzny stanowiący cenne źródło ikonograficzne życia codziennego warszawskiej ulicy I połowy XIX w.** Jan Feliks Piwarski (1794-1859) – znany grafik i rysownik, niezwykle zasłużony dla rozwoju sztuki graficznej w Polsce, wydał we współpracy z Litografią Banku Polskiego pod kierunkiem Seweryna Oleszczyńskiego „Album cynkograficzne”, będący ukoronowaniem jego prób nad zastąpieniem kamienia litograficznego płytą cynkograficzną. **Jedna z największych prac wykonanych w tej technice w Polsce i jedno z najlepszych dzieł graficznych J.F. Piwarskiego.** Za „Album” autor zebrał wiele pochlebnych opinii, m.in. C.K. Norwida, a w 1843 r. otrzymał w nagrodę brylantowy pierścień. Wszystkie prace posiadają pod kompozycją na marginesie autorski suchy tłok – monogram J. F. P. Po konserwacji. Naddarcia marginesów podklejone, miejscami niewielkie przebarwienia papieru. Stan ogólny bardzo dobry. **Bardzo rzadkie w komplecie.**

Lit.: Jan Feliks Piwarski. Rysunki – grafika. Katalog wystawy. Warszawa 1961 r.

(patrz tablica XLVIII oraz ilustracja na stronie następnej)

– Oprawa J. Thouvenina –

- 390. Saint – Pierre Jacques Henri Bernardin.** Paul et Virginie suivi de la Chaumière indienne; du Café de Surate; Voyage en Silesie; de l'éloge de mon ami et du Vieux paysan polonais. Paris (Paryż) 1823. Chez Mequignon Marvis, s. IV, 409, [1], **tabl. ryc. 4 (akwaforty w dwóch stanach),** sygnowana opr.

389. J. F. Piwarski. Album cynkograficzny. 1841.

artystyczna w pełną skórę z bogatymi złoceniami i tłoczeniami, brzegi kart złoczone. 12 000,-

Powieść idylliczna „Paweł i Wirginia” w luksusowej oprawie artystycznej ilustrowana akwafortami w dwóch stanach (sygn. Desene del., Ch. Heath sculp.), **zawierająca rozdział poświęcony podróży na Śląsk** oraz refleksje autora na temat sytuacji polskiego chłopca. B. de Saint – Pierre (1737-1814), francuski pisarz, uczeń J.J. Rousseau, podróżnik, syn poczytliwa z fałszywym tytułem szlacheckim, przebywał w Polsce od 1764 roku, gdzie stał się ulubieńcem tutejszych salonów. Przeżył tu **romans z Marią z Lubomirskich Radziwiłłową, niegdyś małżonką Karola Radziwiłła „Panie Kochanku”**. Stała się ona prototypem Wirginii, której dzieje „wycisnęły tyle łez z rokokowych oczu całej Europy”. Powieść, wydana po raz pierwszy w 1787 roku, cieszyła się niezwykłą popularnością i weszła na stałe do kanonu literatury francuskiej. Swoje wrażenia z pobytu na Śląsku opisał autor podczas powrotu do Francji w 1765 roku. Wspaniała oprawa artystyczna sygnowana Thouvenin (Joseph), w pełny marok w tłoczeniach w motyw roślinne, bogato złoconym licem, złoconą okładką tylną i grzbietem. Kilka kart ze śladami po plamkach. **Stan bardzo dobry. Piękny egzemplarz.**

Lit.: J. Szymański. Trzy relacje z podróży po Śląsku w XVIII i XIX wieku. Katowice 2006.

(patrz tablica V)

- 391. Unger William.** Album. Ausserordentliches Heft. Publiert von der Gesellschaft für Vervielfältigende Kunst. Wien (Wiedeń) po 1869 r., **tabl. ryc. 12 (akwaforty)** luzem, o wymiarze średnio 20 x 24 cm (wymiar planszy 36,0 x 48,0 cm), w oryginalnej tece kartonowej. 1500,-

Teka 12 akwafort autorstwa W. Ungera (1837-1932), grafika niemieckiego, profesora wiedeńskiej Akademii Sztuk Pięknych. Ryciny, przedstawiające pejzaże, sceny rodzajowe, przyrodę, zaprzęgi itp., artysta wykonał na podstawie obrazów olejnych różnych malarzy, m.in.: Kaufmanna, Lichten-

felsa, Passiniego i innych. Jedna z rycin, sztychowana według obrazu Aloisa Schönnha (1826-1897), zatytułowana „Gaensemarkt in Krakau” przedstawia żydowski **targ gęsi na krakowskim Kazimierzu**. Każda rycina zaopatrzona w suchy tłok pieczętny wydawcy. Stan bardzo dobry.

- 392. Zaleski Bronisław.** La vie des steppes Kirgizes. Descriptions, récits et contes. Texte et illustrations à l'eau-forte par ... Paris (Paryż) 1865. J.B. Vasseur, s. [2], 65, [3], **tabl. ryc. 22 (akwaforty)**, 30,5x43 cm, opr. płsk. z epoki. 3000,-

Autor dzieła i twórca tych nastrojowych akwafort, Bronisław Zaleski (1818-1880), działacz polityczny i pisarz, był na zesłaniu w Orenburgu, Chiwie i Turkiestanie w latach 1848 – 1855. Po 1863r. osiadł w Paryżu, gdzie został sekretarzem Towarzystwa Historyczno-Literackiego i redaktorem jego roczników, a od 1868 r. dyrektorem Biblioteki Polskiej w Paryżu. Wspomnienia z zesłania do Kirgizji nad granicą z Chinami, połączone z legendami, w których widać mieszaninę kulturową, składającą się z wpływów tureckich, chińskich i mongolskich. Tu dowiadujemy się, że słowo „kibitka” (wywożono nią zesłańców na Syberię), oznacza po kirgisku szałas, jurte. Każdy rozdział książki zobrazowany odpowiednią akwafortą. Poszarpanie brzegów kilku kart tekstu, nieliczne rdzawe plamki, zbrązowienie papieru części tekstowej, podniszczenie oprawy.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

WIEK XX

– Oprawa J. F. Radziszewskiego –

- 393. Arcydzieła Muzeum Luksemburskiego.** Przedmowa i objaśnienia Leona Benedite Konserwatora Muzeum Luksemburskiego. Warszawa b.r. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie. Lapina Imp., Paris, s. [4], XXIV, [54], tabl. ilustr. 64 (w tym 50 kolor. i 14 czarno-białych), 3 wklejki czarno-białe w ramach paginacji, 37,5 cm, **niesygnowana oprawa artystyczna J.F. Radziszewskiego**, płsk., grzbiet czteropolowy, dwa szyldziki malowane z oznaczeniem tytułu, w pozostałych polach odbite na ślepo i złotem tłoki floraturowe (zach. okł. kart. wyd.). 1600,-

Bogato ilustrowany zbiór przedstawiający reprodukcje obrazów zgromadzonych w paryskim Muzeum Luksemburskim. Do każdej z 50 kolorowych ilustracji (naklejonych na karton), dołączono kartę z opisem w języku polskim i francuskim. Założone w 1818 r. Muzeum gromadziło obrazy o tematyce historycznej, religijnej i mitologicznej, pochodzące z jedynej wówczas oficjalnej wystawy, jaką był Salon des Beaux-Arts, urządzany przez państwo francuskie najpierw, co dwa lata, a później corocznie. Z biegiem lat do oficjalnych nabytków placówki dołączono liczne dzieła artystów awangardowych m.in. *Śniadanie na trawie* Edouarda Maneta, które zaprezentowane w 1863 r. wywołało prawdziwy skandal, Auguste'a Renoira *Moulin de la Galette* oraz umieszczony w poniższej pracy słynny *Balkon* Edouarda Maneta oraz prace m.in. Edgar Degas (*Tancerka na scenie*), Clude Moneta (*Regaty w Argenteuil*), Gustawa Moreau (*Orfeusz*). Muzeum zamknięto w 1939 r., a zbiory podzielono między Luwr i nowo otwarte Musée d'Art Moderne. Nieznaczne ślady zalania na grzbiecie. Wewnątrz stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

– Drzeworyty S. Mrożewskiego –

- 394. Cervantes Miguel de.** Prawdziwny Hidalgo Don Kichot z Manczy. Powieść przełożył z hiszpańskiego, przedmową i komentarzami opatrzył dr. Edward Boye. Z dwudziestoma czterema drzeworytami Stefana Mrożewskiego. War-

392. B. Zaleski. Stepy kirgiskie. 1865.

szawa b.r. (1933). Wydawca Jakób Mortkowicz. Towarzystwo Wydawnicze w Warszawie, s. I-XXII, 524, [1], XXIII-XLII, **tabl. ryc. 24 (drzeworyty)**, 29,5cm, opr. wyd. pł. 1000,-

Pierwsze pełne tłumaczenie „Don Kichota” na język polski, ilustrowane 24 oryginalnymi drzeworytami Stefana Mrożewskiego, które, według M. Grońskiej, **są szczytowymi osiągnięciami artysty i mogą stanowić przykład jego niepowtarzalnego, całkowicie odrębnego stylu** i niezłomnej dewizy, którą kierował się w życiu: „Tworzyć, może i gorzej tworzyć, ale własne. W cudze karty nie zaglądać i w tym czy innym kraju nie czarować cudzymi osiągnięciami”. To właśnie ilustracje do dzieł literackich przyczyniły się do dużej popularności Mrożewskiego zagranicą i do spopularyzowania polskiej grafiki na Zachodzie i w Ameryce. Lit.: M. Grońska. Nowoczesny drzeworyt polski. 1971, s. 158-165.

(patrz ilustracja na stronie 157)

– Legendarne wydawnictwo –

- 395. Chimera.** Miesięcznik poświęcony sztuce i literaturze. T. 1-10 (komplet) w dziesięciu woluminach. Warszawa 1901 – 1907. Redaktor i wydawca Zenon Przesmycki Miriam, Redakcja i Administracja: Warszawa – Książęca 7, s. 554, [2]; 526, [2], 494, [2]; 476, [2]; 508, [2]; 488, [2]; 452, [2]; 456, [2]; 520, [2]; 606, [2], **tabl. ryc. 4 (autolitografie barwne), tabl. ryc. 1 (akwaforta), litografie okładkowe 4**, ekslibrisy 3 (2 litografie, 1 akwaforta), liczne heliograviury i reprodukcje całostronicowe poza paginacją i w jej ramach, liczne reprodukcje rysunków, winiety i ozdoby, 24,5 cm, opr. płsk. ozdobny z epoki. 15 000,-

395. Chimera. 1901-1907.

Komplet 30 zeszytów w 10 tomach oprawionych w półskórek z epoki. Nowatorskie pismo poświęcone sztuce i literaturze utrzymane w charakterystycznym dla swojej epoki stylu secesji, będące przykładem najwyższego poziomu sztuki typograficznej. Stworzone przez Zenona Przesmyckiego, propagowało nowe trendy w poezji i prozie. Wysoki poziom wydawniczy i artystyczny udało się utrzymać dzięki współpracy z artystami tej miary co: **S. Wyspiański, J. Mehoffer, E. Okuń czy F. Siedlecki.** „Chimera stała się wydawnictwem, które zachwycało, ... czasopismo trafiało na stoły bawialni jak najpiękniejszy bibelot”. Drukowano tu utwory znanych pisarzy (J. Kasprzowicz, C. Norwid, S. Przybyszewski, S. Żeromski, W. Reymont), ale przede wszystkim promowano początkujących, którzy reprezentowali nowe nurty w literaturze. Publikowali tu: F. Ruffer, B. Leśmian, J. Lemański, K. Zawistowska, W. Berent (pierwodruk „Próchna”), L. Staff, S. Wyrzykowski, A. Łada, W. Korycki i inni. Zeszyty z zachowanymi oryginalnymi okładkami broszurowymi. **Zbiór zawiera cztery oryginalne autolitografie Jana Stanisławskiego: „Kościół Św. Marka”, „Sad ukraiński”, „Topole”, „Villa d’Este”, akwafortę Franciszka Siedleckiego, 3 litografie okładkowe Edwarda Okunia i jedną Józefa Mehoffera, a także wiele całostronicowych ilustracji (światłodruków, fototypii i innych) i rysunków w tekście.** Niewielkie podniszczenie kilku okładek zeszytów, poza tym stan bardzo dobry. **Piękna, jednolita oprawa. Ładny egzemplarz. Bardzo rzadkie w komplecie.**
Lit.: J. Sowiński. Sztuka typograficzna Młodej Polski. Ossolineum 1982.

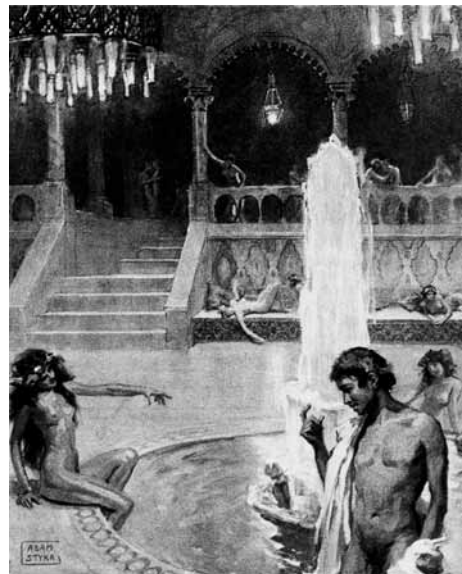
(patrz ilustracja powyżej)

- 396. [Fini Leonor]. Hofmannsthal Hugo von.** Conte de la six cent soixante-douzième nuit. Illustré par Leonor Fini. Editions Gallimard, Editions de Maitres du XXe Siècle, Paris (Paryż) 1970, s. [4], 7-16, **tabl. ryc. 14 (akwaforty, kolorowane)**, 70,0 cm, opr. futerał-pudełko, oklejone płótnem 12 000,-

Wydano w nakładzie 280 egzemplarzy (w tym 30 poza obiegiem komercyjnym); **oferowany nosi nr 91 z 186 na papierze chiffon z Moulin, sygnowanych przez artystkę.** Teksta zawiera tekst „Baśni z 672 nocy” austriackiego pisarza, poety i dramaturga epoki modernizmu Hugo von Hofmannsthal (1874-1929). Opowiadanie, napisane w 1895 r., **zilustrowane zostało przez wybitną artystkę z kręgu surrealizmu Leonor Fini (1908-1996).** Fini, urodzona w Argentynie, wychowana we Włoszech, większą część życia spędziła we Francji. Od lat 30-tych związana ze środowiskiem surrealistów, przyjaźniła się m.in. z Picasssem i Salvadorem Dalí. Jej twórczość jest bardzo różnorodna – projektowała kostiumy i scenografie teatralne i filmowe, malowała portrety przedstawicieli ówczesnej bohemy, zajmowała się fotografią artystyczną, a także projektowała flakony do perfum. Największą sławę przyniosły jej ilustracje dzieł literackich, wśród nich również jej przyjaciół. Fini była towarzyszką życia

394. [S. Mrożewski]. Don Kichot. 1933.

397. [A. Styka]. Baśnie arabskie. 1923.

Konstantego Jeleńskiego, polskiego pisarza emigracyjnego, związanego ze środowiskiem paryskiej „Kultury”. **Wszystkie grafiki sygnowane ołówkiem przez artystkę i numerowane („91/186”). Piękne bibliofilskie wydanie.** Stan plansz bardzo dobry, niewielkie zabrudzenia teki.

(patrz tablica XXX)

- 397. Ghali Wacyf Boutros.** Les perles éparpillées. Contes et legends arabes. Paris (Paryż) 1923. Editeur M. Chulliat, k. [63], [4-blanki], tabl. il. kolor. 16, karty tyt. rozdziałów oraz inicjały ręcznie kolor., 28,5 cm, opr. wyd. karton 500,-

Wydano w nakładzie 500 numerowanych egz., oferowany nosi nr 240 (na welinie z Arches). Zbiór baśni i legend arabskich, napisanych przez egipskiego dyplomata p.t. „Rozrzucone perły”. **16 tablic z kolorowymi ilustracjami, 5 inicjałów oraz 5 kart tytułowych rozdziałów – zaprojektowanych przez znakomitego malarza orientalistę Adama Stykę (1890-1959) ze znanej rodziny malarzy.** Styka studiował w Paryżu, malował głównie sceny arabskie oraz religijne. Ilustracje do bajek powstały podczas pobytu artysty w Afryce Północnej, gdzie często wyjeżdżał w poszukiwaniu inspiracji. Całość poprzedzona wstępem Alfreda Capusa, poświęconym m.in. życiu i twórczości Styki. Blok książki połączony, kilka kart luźnych, poza tym stan dobry.

Lit.: C. Czapliński, Saga rodu Styków, Nowy Jork 1988, s. 145

(patrz ilustracja powyżej)

- 398. Gide André.** Notes sur Chopin. 10 lithographies originales de Marie Viton. Paris (Paryż) 1948. L'Arche, s. [6], VII, [3], 113, [4], 25,0 cm, opr. wyd. karton, zach. futerał wyd. karton 1000,-

Wydano w nakładzie 1465 egz. numerowanych; oferowany nosi nr 883 (na welinie crèvecoeur z Ma-rais). Pierwsze pełne, francuskie wydanie „Notatek o Chopinie” pisarza francuskiego André Gide’a (1869-1951), laureata literackiej Nagrody Nobla. Fascynacja postacią genialnego kompozytora była tak wielka, że Gide poświęcił się jej bez reszty: „Spędziłem z Chopinem więcej czasu, niż go poświęciłem innej osobie, jakiegokolwiek innemu autorowi”. Praca, zapowiadana w 1892 r., we fragmentach ukazywała się w 1931 i 1938 r. Ilustrowana 10 winietami i finalikami w litografii, autorstwa Marie Viton (ur. 1897), malarki i graficzki francuskiej. Viton zyskała popularność jako ilustratorka, projektowała także scenografie teatralne i freski. Stan dobry.

- 399. Gosieniecki Wiktor.** Zabytki sztuki rodzimej Polski Zachodniej. Zeszyt III. Województwo śląskie. Poznań 1925. Nakładem własnym, odbito w „Drukarni Katolickiej” Tow. Akc. w Poznaniu, s. [6], **tabl. ryc. 16 (litografie)**, 38,0 cm, teka wyd. karton z lit. 750,-

Wydano w nakładzie 500 egz. numerowanych i sygnowanych przez artystę, ofer. nosi nr 320. Zawiera 16 plasz z litografiami (sygnowanymi na kamieniu monogramem), przedstawiającymi **zabytki budownictwa drewnianego na Śląsku** (głównie kościołów i kaplic), poprzedzonych wstępem Nikodema Pajzderskiego, historyka sztuki i muzeologa oraz spisem tablic. Autorem grafik jest Wiktor Gosieniecki (1876-1956), malarz, grafik, pedagog i konserwator, przez większą część życia związany z Poznaniem. Szczególne miejsce w jego dorobku zajmują rysunki i litografie z wydanego w Poznaniu cyklu „Zabytki Sztuki Rodzimej Polski Zachodniej”, wykonywane przez wiele lat, skrupulatnie rejestrujące narodowe źródła sztuki w tym regionie Polski. Mają one niemal dokumentalny charakter i ukazują zabytki Pomorza, Poznańskiego, Śląska (planowany tom poświęcony Kaszubom nigdy się nie ukazał). W 1939 r. na indywidualnej wystawie w Poznaniu pokazano rysunki, akwarele i litografie z owego cyklu. Stan plasz bardzo dobry, teka po konserwacji.

Lit.: M. Grońska, Grafika w książce, tece i albumie, s. 229, poz. 218

- 400. Gumowski Jan.** Jasna Góra. Kraków 1926. Wyd. Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Zakł. Lit. Fr. Zieliński i Sp., k. [1], **tabl. ryc. 14 (litografie, w tym 6 barwnych)**, 63,0 cm, opr. wyd. karton 7800,-

Zeszyt IV z serii „Motywy architektury polskiej”. Poprzedzony wstępem Feliksa Koperę (także w języku francuskim angielskim). **Teka zawiera 14 widoków klasztoru na Jasnej Górze, wnętrza kościoła oraz obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.** Litografie częściowo sygnowane na kamieniu. Autorem grafik jest Jan Kanty Gumowski (1883-1946), malarz, rysownik i grafik, wykształcony w krakowskiej ASP, w Paryżu, Monachium i we Włoszech. Walczył w I Brygadzie Legionów, po wojnie osiadł w Krakowie. Głównym tematem jego twórczości była architektura – od 1915 r. wydawał teki poświęcone zabytkom miast Polski. Teka po konserwacji, krawędzie plasz nieznacznie uszkodzone. **Rzadkie w komplecie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 401. Gumowski Jan.** Widoki Krakowa. Wydane staraniem Muzeum Narodowego w Krakowie. Kraków 1926. Odbito w Zakładzie Litograficznym Franciszka Zielińskiego i Sp. w Krakowie, **tabl. ryc. 12 (litografie)**, 44 cm, opr. teka wyd. 2400,-

Kompletna teka dwunastu autolitografii Jana Gumowskiego. Grafiki przedstawiają m.in.: **Widok ogólny Krakowa od południa, Katedrę na Wawelu, Barbakan, ulicę Floriańską, starą synagogę na Kazimierzu** i inne. Jan Gumowski (1883-1946) artysta malarz i grafik. Artysta, którego twórczość koncentrowała się głównie w dziełach graficznych, postawił sobie zadanie dać, na drodze ścisłej rekonstrukcji, obraz piękna i bogactwa dawnej architektury polskiej. Stan bardzo dobry.

- 402. Jakubowski Stanisław.** Bogowie Słowian (Mitologia słowiańska). Zeszyt 1. Bogowie. Przemyśl b.r. (1919), Nakładem Spółki Wydawniczej „Praca i książ-

400. J. K. Gumowski. Jasna Góra. 1926.

ka", Druk. Zagajewskiego i Łazora, k. [18], **tabl. ryc. 12 (drzeworyty dwubarwne)**, 39,0 cm, opr. wyd. karton 600,-

Teka zawiera 12 drzeworytów dwubarwnych, sygnowanych na klocku, naklejonych na plansze, przedstawiających najważniejszych bogów starożytnych Słowian. Każdej planszy towarzyszy tekst w języku polskim i francuskim, dotyczący ilustracji (w języku francuskim także karta tytułowa, wstęp oraz spis ilustracji). Autorem pracy jest Stanisław Jakubowski (1885-1964), grafik i malarz. Od 1914 r. zajmował przede wszystkim grafiką, której tematyka i forma wynikała ze studiów nad Słowiańszczyzną oraz ornamentem ludowym. Jego dorobek jest ogromny, obejmuje ok. 1000 rycin, w tym kilka tek. Stan drzeworytów dobry, karty tekstu ze śladami zalania, podklejone, teka po konserwacji (grzbiet pł., zdublowane karty).

Lit.: M. Grońska, s. 239, poz. 270

- 403. Jurkiewicz Andrzej.** Podręcznik metod grafiki artystycznej. Część 1-2. Kraków 1938-1939. Nakładem własnym autora, Drukarnia „Powściągliwość i Praca” w Krakowie, s. 64, tabl. ryc. 10 (techniki metalowe); 150, [1], **tabl. ryc. 15 (litografii)**, ilustr. w tekście, 33,0 cm, współopr. płsk. współcz. ze złoc. na grzbiecie (zach. okł. brosz.) 3500,-

Klasyczny już i do dziś niezastąpiony podręcznik dotyczący technik grafiki artystycznej, napisany przez Andrzeja Jurkiewicza (1907-1967), ówczesnie starszego asystenta ASP w Krakowie. Jurkiewicz, grafik i pedagog, przed wojną jeden z głównych przedstawicieli środowiska krakowskiego, zasłużony jako nauczyciel akademicki, ale także ceniony jako artysta, przede wszystkim tworzący w technikach metalowych (bardzo znane serie o tematyce sportowej). Tuż przed wybuchem wojny

opublikował 2 części podręcznika – pierwsza poświęcona technikom metalowym, druga drukowi płaskiemu (planowana 3 poświęcona drzeworytowi nie ukazała się). **Zawiera szczegółowe opisy technik, wraz z ilustracjami oraz tablice z sygnowanymi ołówkiem przez Jurkiewicza grafikami**, stanowiącymi przykłady różnych technik (wraz ze szczegółowymi objaśnieniami). W części I s. 15/16 uzupełniona, liczne dopiski ołówkiem oraz tuszem (spis treści). **Rzadkie, zwłaszcza drugi tom, który autor wraz ze Stanisławem Rzepą ocalił od zagłady, wynosząc część nakładu z zajętej przez Niemców drukarni.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 404. [Kanarek Elias].** Mr. Pickwick in Timberland. 14 drawings by Elias Kanarek. With a preface by James Laver. Warsaw (Warszawa) 1937. Published by The Polish State Forests for private circulation, Drukarnia Artystyczna Warszawa, s. 13, **tabl. ryc. 14 (w tym 1 akwaforta)**, 23,0 cm, opr. wyd. karton wiazany 1800,-

Wydano w nakładzie 100 egz. numerowanych i sygnowanych przez artystę, oferowany nosi nr 49. Żartobliwe wydawnictwo, **przeznaczone do obiegu prywatnego**, ilustrowane przez Eliasza Kanarkę (1901-1969), malarza pochodzenia żydowskiego, po II wojnie światowej mieszkającego w Stanach Zjednoczonych. Po studiach w warszawskiej ASP (uczeń T. Pruszkowskiego) należał do Bractwa Św. Łukasza, z którym wielokrotnie wystawiał. Tekę, wydaną na Boże Narodzenie 1937 r., zawiera 13 drukowanych na osobnych kartach i wklejonych rysunków Kanarkę, opatrzone żartobliwymi tekstami w języku angielskim, odnoszącymi się do „Klubu Pickwicka” Karola Dickensa. **Na 1 planszy oryginalna akwaforta, sygnowana ołówkiem: „E. Kanarek 937”** oraz na płycie (10,8 x 8,5), przedstawiająca Sama Wellera pozierającego parkiet wykonany z najlepszego polskiego drewna. Ilustracje poprzedzone wstępem i tekstem w języku angielskim p.t. „Mr. Pickwick i Polska”. Stan ilustracji bardzo dobry, zażółcenie kart z tekstem. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 405. Kandinsky Wasilij.** Über das Geistige in der Kunst. Insbesondere in der Malerei. Mit acht Tafeln und zehn Originalholzschnitten. München (Monachium) 1912, R. Piper & Co. Verlag, s. [12], 125, [5], 22,0 cm, opr. wyd. karton 1600,-

Wydanie drugie jednego z podstawowych dzieł z zakresu teorii sztuki nowoczesnej, napisanego przez wybitnego malarza rosyjskiego Wassilija Kandinskiego (1866-1944), współtwórcy awangardy rosyjskiej w latach 1914-1921. Przez większą część życia mieszkał i tworzył w Niemczech, gdzie aktywnie uczestniczył w życiu artystycznym. M.in. współtworzył ugrupowania artystyczne „Der Blaue Reiter” oraz był wykładowcą w Bauhaus. **Niniejsza praca „O duchowości w sztuce”, w której przedstawił teoretyczne podstawy swego malarstwa, odegrała znaczącą rolę w rozwoju sztuki nowoczesnej w Europie. Zawiera 10 drzeworytów w tekście, autorstwa Kandinsky'ego, 3 tabele poza numeracją oraz 8 tablic z reprodukcjami dzieł sztuki, w tym obrazów malarza. Liczne podkreślenia ołówkiem oraz marginalia, grzbiet wzmocniony płótnem.**

(patrz ilustracja na stronie 163)

- 406. Kisling Mojżesz, Villefosse Héron de.** L'Épopée bohémienne. Paris (Paryż) 1959. Aux dépens d'un amateur, s. 146, [6], w ramach paginacji **20 ryc. (w tym 10 całostronicowych kolor.)**, 38,0 cm, opr. wyd. karton, wydawniczy futerał-pudło (tektura oklejona płótnem) z tłocz. 5000,-

Odbito w nakładzie 230 egz. numerowanych, oferowany ma nr 153, na papierze czerpanym „Vélin d'Arches”. Zawiera 10 całostronicowych i 2 mniejsze kolorowe ilustracje, zaprojektowane przez Mojżesza Kislinga oraz 5 inicjałów i 1 finalik według jego projektu, a wykonanych

403. A. Jurkiewicz. Podręcznik grafiki. 1938.

404. Ilustracje E. Kanarka. 1937.

przez artystów francuskich Pierre'a Boucheta, J.J.J. Rigala, D. Jacometa.. Na obwolucie nuty „Parade. Entrée des anagers” Eryka Satie, zadedykowane „Dla mojego dobrego, starego Kislinga”. Przed kartą tytułową całostronicowy portret Kislinga, autorstwa Amadeo Modiglianiego. Dzieło opisujące dzieje i obyczaje Cyganów, głównie z terenu Francji, ilustrowane przez Mojżesza Kislinga (1891-1953), malarza urodzonego w Krakowie, a działającego we Francji. Kisling był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli École de Paris, przyjacielem Modiglianiego i Picassa. Jego wypracowany z czasem styl charakteryzuje miękkość linii oraz ekspresja mocnego koloru. Oferowane dzieło jest jednym z dwóch ilustrowanych przez artystę. **Druk bibliofilski w stanie wydawniczym**, tekst w składkach włożonych luzem w oprawę, całość w oryginalnym pudle z tłoczeniami. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica XXX)

- 407. La Fontaine Jean de. Contes et nouvelles en vers de...** Illustres par Charles Martin. T. 1-2 w dwóch woluminach. Paris (Paryż) 1930. Librairie de France, s. XX, [1], 249, [6], tabl. ilustr. 27 (w tym 11 kolor.); 361, [20], tabl. ilustr. 37 (w tym 21 kolor.), 28 cm, opr. płsk. z epoki. 1600,-

Bajki La Fontaine'a w wydaniu dla dorosłych. Obszerne, dwutomowe dzieło dużego formatu, na grubym papierze (lafuma), zawiera 64 całostronicowe, w tym 32 kolorowe, ilustracje erotyczne. Ich autorem jest Charles Martin (1884-1934), francuski ilustrator, artysta grafik, plakacista, projektant mody w stylu art deco. Ozdobna oprawa w szeroki półskórek ze złoceniami na grzbiecie, z dużymi skórzanymi narożnikami. Stan bardzo dobry. Piękny druk dla miłośników książek i erotyki.

(patrz tablica XXX)

- 408. [Makowski Tadeusz]. Bureau Noël.** Marché aux puces. Poèmes en prose accompagnés de 6 eaux-fortes originales par Gromaire, Dubreil, Goerg, Ralli, Makowski, Per Krohg. Paris (Paryż) 1930. Éditeur Marcel Seheur, s. [6], 65, [4], **tabl. ryc. 6 (5 akwafort, 1 miedzioryt)**, 24,5 cm, opr. brosz. wyd. z obwolutą 3000,-

Wydano w nakładzie 200 egzemplarzy na welinie z Arches, **oferowany nosi nr 94. Na 1 karcie odręczna dedykacja autora**, datowana 17.12.30. Książka ilustrowana 6 grafikami na planszach poza numeracją, sygnowanymi na płycie, autorstwa wybitnych artystów środowiska paryskiego okresu międzywojennego: Marcela Gromaire'a (1892-1971), który przygotował portret autora, Pierre'a Dubreila (1891-1970), Edouarda-Josepha Goerga (1893-1969), Per Krohga (1889-1965), Alexandre'a Ralliego oraz Tadeusza Makowskiego (1882-1932). **Akwaforta Makowskiego nosząca tytuł „Handlarz starzyzną”** (14,0 x 11,0 cm, sygnowana monogramem na płycie „T.M.”), pochodzi z ostatniego okresu twórczości artysty, malarz i grafik polskiego, od 1908 r. mieszkającego we Francji. Stan dobry.

Lit.: T. Makowski (1882-1932), malarstwo, rysunek, grafika. Katalog wystawy MN w Warszawie 1960, s. 229, poz. 71

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 409. [Makowski Tadeusz]. Les colonies françaises.** Paris (Paryż) 1931. Éditions de la Giraffe, s. [51], 21 ilustr. w tekście (druk art.), 40,0 cm, opr. wyd. karton z obwolutą 3000,-

Wydano w nakładzie 921 egz., oferowany nosi nr 735 na papierze z Arches. Teksta opracowana pod redakcją Noël'a Bureau i Georges'a Pillemeta, zawiera 21 tekstów różnych autorów poświęconych koloniom francuskim (m.in. Algieria, Tunezja, Maroko, Madagaskar, Tahiti). Każdemu rozdziałowi towarzyszy niemal całostronicowa ilustracja, zaprojektowana przez znakomitych artystów francuskich (m.in. Jean Dufy, Marcel Gromaire). **Tekst szósty, poświęcony Mauretanii i Senegalowi ozdobiony przez Tadeusza Makowskiego** (1882-1932), malarza i grafika polskiego, od 1908 r. mieszkającego we Francji. Makowski od 1928 r. przyjaźnił się z krytykiem sztuki Louisem Léon-Martinem (który napisał jeden z tekstów do albumu), należał także do grupy zaprzyjaźnionych artystów (spośród których wielu pracowało przy ilustracji albumu – Marcel Gromaire, Pierre Dubreuil, Edouard Georg, Per Krohg). **Ilustrację 15 „Tonkin-Annam-Laos” zaprojektował Leopold Gottlieb** (1879-1934), malarz i grafik, od 1904 r. (z przerwami) mieszkający i tworzący we Francji. Drobne zabrudzenia i uszkodzenia okładki, poza tym stan dobry.

(patrz tablica XXXII)

- 410. [Marcoussis Louis]. Apollinaire.** Paris (Paryż) b.r. (1924), Éditions de l'Esprit Nouveau, s. [96], **tabl. ryc. 1 (litografia)**, opr. wyd. brosz. 900,-

Księga pamiątkowa ku czci Guillaume'a Apollinaire'a (1880-1918), poety francuskiego polskiego pochodzenia, wybitnego prekursora awangardy w sztuce i poezji. Zawiera teksty artystów ze środowiska paryskiej awangardy, m.in. André Salmona, Francis'a Picabii, Henri'ego Hertza, faksymile autografów poety, jego listy do przyjaciół oraz obszerną bibliografię. Księga ilustrowana zdjęciami, pracami samego Apollinaire'a oraz artystów z jego kręgu: Picassa oraz Louisa Marcoussisa. **Na oddzielnej planszy sygnowana na kamieniu przez L. Markusa litografia, przedstawiająca portret poety** (20,3 x 13,1 cm). Ludwik Markus (1878-1941) należał do najbliższych przyjaciół Apollinaire'a, od 1903 r. mieszkając i tworząc w Paryżu. Drobne uszkodzenia okładki, blok książki poluzowany.

(patrz tablica XXXII)

405. W. Kandinsky. Traktat o sztuce. 1912.

408. [T. Makowski]. Bureau Noël. Marché aux puces. 1930.

– Oprawa Introligatorni Artystycznej –

- 411. Przeździecki Rajnold (Renaud).** Varsovie. Avec 170 illustrations en texte et 32 gravures hors texte. Varsovie (Warszawa) b.r (1928). Biblioteka Polska, s. 388, tabl. ilustr. 32, ilustr. w tekście, sygn. opr. artyst. skóra. 6000,-

Oprawa artystyczna Wandy Michalskiej. Książka napisana w celu zaprezentowania historii i kultury Warszawy obcokrajowcom (dyplomatom akredytowanym w Polsce), po raz pierwszy, po przerwie okresu zaborów. Wydano ją bardzo starannie, na pięknym papierze, z odpowiednio dobranymi ilustracjami, po to, aby stała się wizytówką stolicy. Rajnold Przeździecki (1884-1955), dyplomata, historyk, wysoki urzędnik polskiego przedwojennego MSZ, kawaler maltański, szambelan papieski, po wojnie zamieszkały zagranicą. Był zapalonym bibliofilem i kolekcjonerem rycin, organizatorem wystaw książek i miłośnikiem Warszawy. W 1936 roku uczestniczył w organizacji Wystawy Pięknej Książki Polskiej, gdzie był prezentowany inny egzemplarz niniejszej pracy (w innej oprawie artystycznej). Rozumiejąc potrzebę przywrócenia i rozwoju bibliofilskich tradycji stolicy, od czasów Żalskich, poprzez Króla Stanisława Augusta i późniejszych zbieraczy, w katalogu wystawy napisał: „...ich dalszy rozwój w odrodzonej stolicy jest dowodem łączności dawnej i nowej Warszawy poprzez wszystkie dziejowe pomyślne i nieszczęśliwe okresy, z tym światem kultury łacińskiej, z którego nieśmiertelny duch polski jest rodem”. **Artystyczna oprawa skórzana sygnowana: „Introligatornia Artystyczna, Warszawa, Miodowa 8”,** wykonana w zakładzie prowadzonym przez Wandę Michalską (żonę współnika firmy Trzaska, Evert, Michalski). Na licu tłoczony złotem herb Warszawy, wokół niego dekoracja geometryczna, na grzbiecie zwięzy wypukłe oraz wizerunek Syrenki. **Stan bardzo dobry. Piękny egzemplarz.**

Lit.: 1. E. Pokorzyńska. Introligatorstwo warszawskie XIX i pierwszej połowy XX wieku, w: Sesje varsavianistyczne, zeszyt 15, Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy (B.r.). 2. Katalog Wystawy Pięknej Książki Polskiej. Warszawa 1936.

(patrz tablica V)

- 412. [Soszyński Jerzy] d'Ostoya. La Ruée germanique sur la Pologne. 915-1915.** Album de seize lithographie de d'Ostoya. Préface d' Antoine Potocki. Paris (Paryż) 1915. Edition de la Revue de Pologne. Imp. Lith. Arnaudeau, s. [4], **tabl. ryc. 15 (litografie, w tym 3 barwne)**, karta tytułowa i okł. w barwnej litografii, 37 cm, opr. wyd. karton 900,-

Album 15 litografii obrazujących prześladowania Polaków przez Niemców na przestrzeni dziejów, każda sygnowana na kamieniu „d'Ostoya” oraz opatrzona krótkim komentarzem satyrycznym w języku francuskim. Ich autorem jest Jerzy Ostoya Soszyński (1878-1937), rysownik i karykaturzysta polski, osiadły w Paryżu. W czasie I wojny światowej służył w Legii Cudzoziemskiej. Współpracował z wieloma pismami francuskimi, zasłynął zwłaszcza jako uzdolniony karykaturzysta. Publikował prace dotyczące aktualnych wydarzeń europejskich, ale jednocześnie często odnosił się do historii Polski. Opublikował 2 teki litografii, będące protestem przeciw okropnościom wojny, ofiarowane prezydentowi Francji. Tekę poprzedzona spisem oraz wstępem Antoniego Potockiego „Odpowiedź Polaków intelektualistom niemieckim”. Dołączona **wizytówka Antoniego Potockiego** (1867-1939) redagującego „La Revue de Pologne” (1915-1917) wydawcy albumu. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

Lit.: Grońska, s. 282, poz. 522

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 413. Pichell Eugeniusz. Stare Miasto w Warszawie. 10 drzeworytów ... B. m. 1957,** 25,0 cm, opr. teka karton wyd. 240,-

10 drzeworytów, śr. o wym. 6,5 x 8,5, odbitych na bibułce, sygnowanych ołówkiem oraz monogramem na klocku. Ryciny przedstawiają warszawskie Stare Miasto – rynek, Barbakan, kościół NMP, uliczki. Wszystkie oprawione w papierowe passe-partout, dołączona karta tytułowa i spis. Autorem teki jest Eugeniusz Pichell (1905-1976), grafik, absolwent krakowskiej ASP, zajmujący się malarstwem sztalugowym, grafiką warsztatową oraz użytkową. Stan dobry.

- 414. Spies Robert. Frédéric Chopin. Les 24 Préludes. Illustrés par ... München (Monachium) 1912.** Wunderhorn Verlag, Lichtdruck von C. Kuhn, k. [1], tabl. ilustr. 24, [1], 50,0 cm, opr. wyd. teka karton, półpł. 1800,-

Teka zawiera 24 plansze oraz kartę tytułową (powtórzoną także na okładce), w poetycki i symboliczny sposób ilustrujące preludia Fryderyka Chopina (wszystkie tablice podpisane oraz sygnowane monogramem artysty). Autorem ilustracji jest Robert Spies (1886-1914), malarz, rzeźbiarz i grafik niemiecki. Urodzony w Petersburgu, kształcił się w Akademii Drezdeńskiej, zginął na polu bitwy w czasie I wojny światowej. Zajmował się różnymi dziedzinami sztuki, ale najważniejszym dziełem w jego dorobku jest cykl ilustracji do muzyki Chopina (wydano także tekę prezentującą jego rysunki tuszem o tej tematyce). Akwatinty Spiesa, zreprodukowane w tece, każda przełożona bibułą, nastrojem oraz stylem **należą do nurtu symbolicznego w sztuce europejskiej** przełomu wieków. Drobne uszkodzenia i zaplamienia marginesów poszczególnych plansz, bez uszczerbku dla prac, teka po konserwacji.

- 415. Stendhal (właśc. Henri Beyle). Le rouge et le noir. Chronique du XIX siècle.** Paris (Paryż) 1922. Collection des Grands Livres. G. Cres et Cie, Editeurs, s. 578, [2], liczne ilustr. w tekście, 27 cm, opr. artyst. z epoki, płsk z tłocz. i złoc. 400,-

412. J. Ostoja-Soszyński. Album litografii. 1915.

416. H. Struck. In Russisch Polen. 1915.

Wielka powieść Stendhala „Czerwone i czarne” w wydaniu bibliofilskim. Wydano w nakładzie 400 egzemplarzy na papierze welinowym. Dzieło ozdobione licznymi drzeworytami, w tym wieloma pół-stronicowymi, rytymi przez Armandu Thanrona na podstawie rysunków Paula Quinta. **Oprawa** w szeroki półskórek z tłoczeniami i złoceniami na grzbiecie, **wykonana pod nadzorem znakomitego introligatora Rene Kiefera**. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz**.

- 416. Struck Hermann.** In Russisch Polen. Ein Kriegstagebuch von ... 23 Original-lithographien. Berlin 1915. Verlegt bei Julius Bard, s. [8], **tabl. ryc. 23 (litografie)**, 26,0 cm, opr. wyd. pł. z tłocz. 4000,-

Wydano w nakładzie 300 egz. numerowanych, oferowany egz. poza numeracją. Na karcie tytułowej dedykacja autora, datowana 18.X.1915. Zawiera 23 litografie Hermanna Strucka (1876-1944), znakomitego artysty niemieckiego pochodzenia żydowskiego, absolwenta Akademii w Berlinie. Po I wojnie światowej osiadł w Palestynie, gdzie zajmował się głównie grafiką oraz ilustracją. Teksta, poprzedzona wstępem oraz spisem, zawiera sygnowane i datowane przez artystę litografie, przedstawiające **widoki miasteczek z okolic Łodzi z lutego 1915 r., m.in. Tomaszowa, Rzgowa, Brzozowa, oraz zamieszkującą tam ludność żydowską** (handlarzy, starców itp.) Ważny dokument z okresu I wojny światowej. Stan dobry. **Rzadkie**.

(patrz ilustracja powyżej)

– Świat galicyjskich Żydów –

- 417. Tharaud Jérôme, Tharaud Jean.** Un Royaume de Dieu. Illustré de quatre-vingt-six eaux-fortes originales de Lucien Madrassi. Paris (Paryż) 1925. Éditions Lapina, s. 261, [7], **tabl. ryc. 28 (akwaforty)**, w tekście 64 ryc. (winiety, finaliki, ilustracje – akwaforty), 1 rys. (ołówek), 33,0 cm, opr. wyd. karton 8000,-

Dołączona autorska płyta miedziorytnicza (15,5 x 17,0 w świetle p-p) z ilustracją do powieści; faksymile rękopisu ([1], 41, [1], 24,0 cm, opr. wyd. karton w etui karton. wyd.); 3 teki z 3 stanami ilustracji do powieści – stan pierwszy 86 tablic, stan drugi 73 tablic, stan trzeci 42 tablice (opr. wyd. karton, 29,0 cm). Wydano w nakładzie 455 egz., **oferowany nosi nr 14, sygnowany przez autorów i ilustratora**, na papierze japońskim. Wydanie bibliofilskie powieści braci Jeana (1877-1952) i Jérôme'a (1874-1953) Tharaud, pisarzy francuskich, członków Akademii, laureatów nagrody Goncourtów. Powieść, napisana w 1920 r., jest plonem podróży pisarzy po Europie Wschodniej i wyrazem ich fascynacji życiem i kulturą Żydów galicyjskich. **Dzieło bogato ilustrowane akwafortami, przedstawiającymi codzienność społeczności żydowskiej** (sceny w bożnicy, na targu, charakterystyczne typy ludzkie), autorstwa Lucienia Madrassiego (1881-1956), malarza i grafika francuskiego. Na karcie tytułowej powieści i faksymile odręczne dedykacje z 1940 r. Wspaniałe dzieło, ukazujące w artystyczny sposób nie istniejący już dziś świat galicyjskich miasteczek żydowskich. Zabrudzenia kart, uszkodzenia oprawy.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 418. Wasylewski Stanisław.** Klasztor i kobieta. Studium z dziejów kultury polskiej w średniowieczu. 10 drzeworytów i 8 inicjałów Władysława Skoczylasa. Lwów-Poznań 1923. Nakładem Wydawnictwa Polskiego, s. [16], 138, [6], **tabl. ryc. 8 (drzeworyty)**, inicjałów 10 (drzeworyty), 28,5 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie. 300,-

Wydanie pierwsze. Gawęda o życiu kobiet w klasztorach, szczególnie polskich, w dawnych wiekach, ukazująca ciemne i jasne strony ich egzystencji. Wiele szczegółowych historii i mnóstwo materiału anegdotycznego. Dzieło ilustrowane 8 drzeworytami Władysława Skoczylasa oraz 8 inicjałami (brak winiety końcowej i okładki z drzeworytem). Niewielkie przebarwienia krawędzi okładki i otarcie rogu, oprócz tego stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.

- 419. Wyczółkowski Leon.** Kraków. Warszawa 1915. Warszawskie Towarzystwo Artystyczne, k. [1], **tabl. ryc. 12 (autolitografie)**, 41,0 cm, opr. wyd. karton z tłocz. 2400,-

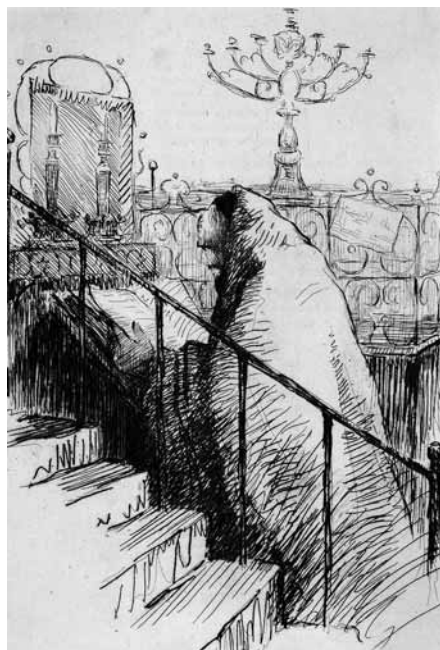
Teka zawierająca 12 autolitografii kredą i piórem, odbitych na kremowej tincie, sygnowanych na kamieniu. Autorem pracy jest Leon Wyczółkowski (1852-1936), malarz, grafik, pedagog, niezwykle zasłużony dla rozwoju polskiej grafiki. Był mistrzem jednobarwnej litografii, pozostawił po sobie bogatą spuściznę, ujętą w szereg cykli. Oferowana teka powstała w czasie pobytu artysty w Warszawie w czasie I wojny światowej. Przedstawia najważniejsze zabytki starego Krakowa – Wawel, kościół Mariacki, panoramę Starówki. Stan grafik dobry, oprawa po konserwacji.

Lit.: D. Muszanka, Litografia Leona Wyczółkowskiego, Wrocław 1958 r., s. 40, il. 15-18

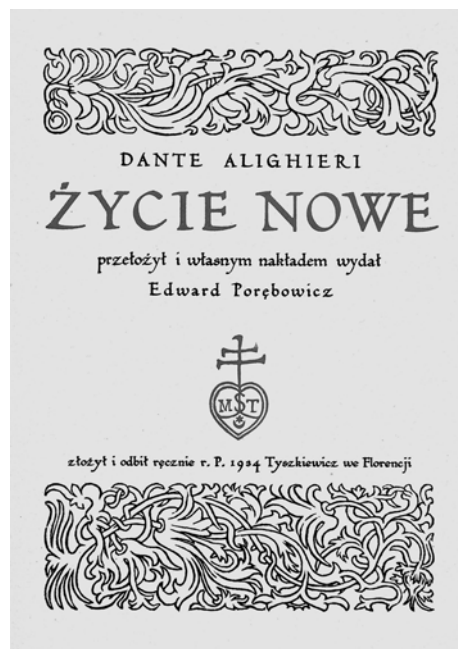
– Wydawnictwo Tyszkiewiczów –

- 420. Tyszkiewiczowa Maryla.** Bernardo Rosellino. Florencja MCMXXVIII (1928). Florencka Oficyna Tyszkiewiczów, s. [12], 141, [7], **tabl. ilustr. 33** (w tym 2

417. J. J. Tharaud. Żydzi w Galicji. 1925.

421. Oficyna Tyszkiewiczowa. 1934.

kolorowane), 34,0 cm, opr. współcz. pperg. z tłocz. na grzbiecie i przednim
licu 3600,-

Odbito w nakładzie 125 egz. numerowanych. Oferowany egzemplarz z autografem autorki nosi nr 124 i należy do grupy wytłoczonej na gładkim szmacianym, ręcznie wyrobionym papierze z Pescji-Val di Nievole, ilustrowanej światłodrukami. Tekst złożony ręcznie czcionką „Nicolas Cochlin”. Wyklejki wykonane przez autorkę w linorycie, powtarzają motywy renesansowej kraty. Inicjały i tytuły odbite zostały w w kolorze ochry. **Pierwsza publikacja florenckiej oficyny Tyszkiewiczów**, wydawnictwa założonego przez Samuela Tyszkiewicza (1889-1954), działającego w latach 1926-1954. Jej celem było wydawanie w niewielkim nakładzie druków bibliofilskich własną czcionką i oprawą nawiązujących do starych druków. Książka jest pracą magisterską żony i współpracowniczki Samuela, Maryli z Neumannów, która wywarła znaczący wpływ na kształt artystyczny wydawnictwa. Praca poświęcona twórczości wybitnego artysty doby renesansu Bernarda Roselliniego została przyjęta z zachwytem przez środowisko polskich bibliofilów. Drobne zabrudzenia kilku kart, poza tym stan dobry.

Lit.: M. Szypulski, Magister Samuel Typographus, Kraków 2004, s. 74-76, 162

- 421. Dante Alighieri. Życie nowe.** Przełożył i własnym nakładem wydał Edward Porębowicz. Złożył i odbił ręcznie r. P. 1934 Tyszkiewicz we Florencji, s. [12], 78, [6], tabl. il. 1 (drzeworyt), karta tytułowa i winieta w drzeworycie, 24,5 cm, opr. wyd. karton 750,-

Wydano w nakładzie 225 egz. numerowanych i podpisanych przez autora. Oferowany egzemplarz nosi nr 178 i wydrukowany został na własnym gładkim papierze z wodnym znakiem oficyny. Tekst złożony czcionką „Sinibaldi”, wzorowaną na rękopisach quattrocenta z Biblioteki Lauren-

cjańskiej. 12 publikacja oficyny Tyszkiewicza – młodzieńczy poemat poety włoskiego renesansu Dantego (napisany w latach 1283-1292), przetłumaczony przez profesora Edwarda Porębowicza (1862-1937), historyka literatury, rektora Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Wydanie, przygotowywane przez 2 lata, zostało ocenione przez bibliofilów jako **jedno z najpiękniejszych w dorobku Tyszkiewicza**. Traktat poprzedzony wstępem Porębowicza, poświęconym Dantemu. Drobne uszkodzenia oprawy, grzbiet zażółcony, poza tym stan dobry.
Lit.: Szypulski, s. 92, 163

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 422. Kociemski Leonard.** Il poeta della musica F. F. Chopin. Dai Tyszkiewicz In Firenze MCML (1950), s. 64, 16,5 cm, opr. wyd. płótno z tłocz., futerał wyd. karton 400,-

Wydano w nakładzie 125+25 egz., oferowany egzemplarz poza numeracją, przygotowany dla Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Książki w Paryżu (ekslibris). 46 publikacja oficyny Tyszkiewicza, wydana w stulecie śmierci Chopina, drukowana czcionką Cochin na papierze Auvergne. Zawiera faksymile ostatniej woli kompozytora, reprodukcję rysunku George Sand z 1847 r., mowę Ignacego Jana Paderewskiego z 1910 r., poemat Cypriana Kamila Norwida, chronologiczny spis utworów Chopina oraz katalog wydawnictw Tyszkiewicza w języku włoskim. Oprawiona w bordowe płótno, „kupione na straganie– z którego chłopki toskańskie szyły spódnice”. Wyklejki zdobione portretami Chopina. Stan bardzo dobry.
Lit.: Szypulski, s. 133, 164

PLAKATY

- 423. „Świeci, nie grzeje”** (tytuł w języku rosyjskim). B.m. b.d. (ok. 1918 r.); 76,0 x 50,5 cm. 3500,-

Nie sygnowany. Przedstawia stojącego na śniegu biedaka, zagląającego przez okno do wnętrza, gdzie przy zastawionym stole siedzą generałowie. Plakat propagandowy, wydany najprawdopodobniej przez Białych, ośmieszający zawarty 3 marca 1918 r. przez bolszewików traktat brzeski. Po konserwacji, zdublowany na płótnie. **Bardzo rzadkie.**

(patrz tablica XXXVII)

- 424. „Józef Piłsudski Naczelnik Państwa i Naczelnny Wódz, Pierwszy Marszałek Polski”**. B.m. b.d. (po 1918); 96,5 x 77,0 cm. 3500,-

Sygnowany p.d.: litery „WM” oraz wizerunkiem wojownika greckiego przebijającego włócznią węża (autor plakatu pozostaje nieznan). Litografia barwna, wykonana w zasłużonej warszawskiej firmie W. Głowczewskiego. Jeden z najbardziej znanych plakatów z okresu walk o niepodległość, przedstawiający marszałka Piłsudskiego na koniu, na tle maszerujących oddziałów, ze sztandarem z Orłem. Na pierwszym planie robotnik z karabinem oraz kobieta podająca Naczelnikowi dziecko. Powyżej na wstędze napis: „On z narodem, naród z nim”. Po konserwacji, zdublowany płótnem. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: Katalog polskiego plakatu wojkowego, s. 39

(patrz tablica XXXVI)

- 425. „Wyzwól się od Twych gnębicieli! Głosuj za Polską!”** (tytuł także w języku niemieckim). Mikołów b.r. (1920); 98,0 x 61,5 cm. 3000,-

Sygnowany: „Ant. Rom.” (Antoni Romanowicz (1895-1963) – absolwent SSP w Warszawie, zajmował się grafiką użytkową, ilustracją, karykaturą). Plakat z okresu plebiscytu na Śląsku, agitujący za Polską. Przedstawia robotnika polskiego dźwigającego na plecach Niemców – obszarnika, urzędnika i oficera. Jeden z najbardziej znanych plakatów z tego okresu, powstały na zamówienie Wydziału Propagandy przy Komisariacie Plebiscytowym. Pierwotnie rysunek p.t. „Panowie Górnego Śląska” został zamieszczony w „Kocyndrze”, następnie ze zmienionym napisem ukazał się na serii pocztówek oraz na plakacie. Wydrukowany niezwykle starannie jak na owe czasy przez bardzo zasłużoną dla polskość drukarnię Karola Miarki w Mikołowie. Po konserwacji, zdublowany na płótnie, z dodaniem marginesów. **Rzadkie.**

Lit.: S. Bojko, Polska sztuka plakatu, Warszawa 1971, s. 50, il. s. 48

(patrz tablica XXXVII)

426. „Pożyczka odrodzenia Polski”. B.m. b.r. (ok. 1920); 46,8 x 31,2 cm. 1800,-

Sygnowany: „J. M.”. Czarno-biały plakat z okresu I wojny światowej, przedstawiający pracującego murarza, ku któremu sfruwa orzeł w koronie, w tle panorama miasta oraz wschodzące słońce. **Autorem projektu jest Józef Mehoffer** (1869-1946), malarz i grafik, profesor ASP w Krakowie, obok twórczości malarskiej zajmujący się także grafiką użytkową. Od 1899 r. projektował plakaty, odnosząc sukcesy także w tej dziedzinie. Po konserwacji.

(patrz tablica XXXVI)

427. „Foire Internationale de Poznań (Pologne) 2-9.V.1926”. (Międzynarodowe Targi Poznań). Poznań b.r. (1926); 85,2 x 59,0 cm. 1200,-

Nie sygnowany, wydrukowany u św. Wojciecha w Poznaniu. Plakat z okazji Międzynarodowych Targów Poznańskich, przedstawiający głowę boga handlu – Merkurego, udekorowaną flagami różnych krajów. Ślady składania, naderwania, po konserwacji. Na odwrocie stempel konsulatu polskiego w Marsylii.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

428. „Siewca prawdy i sprawiedliwości społecznej Józef Piłsudski. On z narodem, naród z nim. Głosuj na listę № 21”. Warszawa 1928; 114,0 x 82,0 cm. 4500,-

Sygnowany: „Z. Glinicki 1928”. Zygmunt Glinicki (1898-1940) – malarz i grafik, absolwent warszawskiej SSP, członek założyciel Koła Artystów Grafików Reklamowych, niezwykle czynny w zakresie projektowania plakatów; zginął zamordowany w Kozielsku. Wydrukowany w „Drukarni Polskiej” w Warszawie. Plakat wyborczy, nawołujący do głosowania na listę nr 21 w wyborach 1928 r., przedstawiający marszałka Piłsudskiego jako siewcę, na tle tęczy. Artysta powtórzył z niewielkimi zmianami tę kompozycję w 1930 r. do propagowania listy nr 1. (patrz: Polski plakat Art Deco, s. 24, poz. 8). Po konserwacji. **Bardzo rzadkie.**

(patrz tablica XXXVII)

429. „W jedności siła. Z marszałkiem zwycięstwo”. Warszawa 1930; 99,5 x 70,0 cm. 3500,-

Sygnowany: „J. Bohdanowicz, B. Surała”. Plakat wyborczy, wydrukowany w zakładzie W. Głowczewskiego w Warszawie, nawołujący do głosowania na listę nr 1. Przedstawia sylwetkę marszałka Piłsudskiego obok dużej jedynki, w tle tłum wyborców z kartkami z numerem 1. Plakat zaprojektowany przez Juliana Bohdanowicza (1892-1943), grafika, wykształconego w warszawskiej ASP (uczeń Skoczylasa i Bartłomiejczyka) oraz Bolesława Surallę (1906-1939), artystę malarza i grafika (projektował reklamy, plakaty, wnętrza, wystawy, dekoracje). Po konserwacji, uzupełnione ubytki (prawy górny róg). **Rzadkie.**

Lit.: Katalog polskiego plakatu wojkowego, Warszawa 2002, s. 67, il.

(patrz tablica XXXVI)

430. „Praca dla Polski, Polska dla pracy”. Warszawa 1930; 100,5 x 70,0 cm. 3000,-

Sygnowany: „Z. Glinicki”. Zygmunt Glinicki (1898-1940) – malarz i grafik, absolwent warszawskiej SSP, członek założyciel Koła Artystów Grafików Reklamowych, zginął zamordowany w Kozielsku. Plakat wydrukowany w zakładzie W. Głowczewskiego w Warszawie, przygotowany na wybory 1930 r. na zlecenie Naczelnego Pracowniczego Komitetu Wyborczego, popierający listę nr 1, skupioną wokół marszałka Piłsudskiego. Przedstawia popiersie Naczelnika na tle tęczy, poniżej las rąk z kartkami z „1” („Pracownicy umysłowi państwowi, prywatni, samorządowi”, „Związki zawodowe”).

427. Targi Poznańskie. 1926.

432. XX Rocznicą odzyskania niepodległości.

Plakat polityczny z okresu międzywojennego, prezentujący cechy stylu Art. Deco. Po konserwacji, naddarcia podklejone, ślady składania. **Rzadkie.**

Lit.: Polski plakat Art. Deco w zbiorach Muzeum Etnografii i Rzemiosła Artystycznego we Lwowie, Kozłówka 2005, s. 27, il. 11

(patrz tablica XXXVI)

431. „18/X 1930 X Rocznicą Odparcia Najazdu Rosji Sowieckiej”. Warszawa 1930; 100,0 x 70,0 cm. 3000,-

Sygnowany: „Gronowski 30”. Tadeusz Gronowski (1894-1990) – jeden z najwybitniejszych twórców grafiki użytkowej, ilustracji książkowej oraz plakatu; zajmował się także malarstwem dekoracyjnym, architekturą wnętrz i scenografią. Plakat przygotowany na zlecenie Komitetu Obchodu 10-lecia Odparcia Najazdu Rosji Sowieckiej, wydrukowany w Zakładach Graficznych Braci Koziańskich w Warszawie (których Gronowski był kierownikiem artystycznym w latach 1930-1935). Jeden z najbardziej znanych plakatów propagandowych okresu międzywojennego, stanowiący apoteozę marszałka Piłsudskiego. W centrum dominująca postać Naczelnika, w tle sylwetki Kościuszki i Dąbrowskiego oraz panoramy Warszawy. U stóp Marszałka jego żołnierze. Po konserwacji, zdublowany na płótnie, z dodanymi marginesami. **Rzadkie.**

Lit.: A. A. Szablowska, Tadeusz Gronowski sztuka plakatu i reklamy, Warszawa 2005, s. 138, il. 132

(patrz tablica XXXVII)

- 432. „XX Rocznicą Odzyskania Niepodległości”.** Warszawa b.r. (1938); 38,9 x 27,7 cm. 400,-

Nie sygnowany. Wydany przez Towarzystwo Przyjaciół Związku Strzeleckiego, drukowany w zakładzie „Rotofot” w Warszawie. Przedstawia orła w koronie na czerwonym tle, z wkomponowanymi fotografiami Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego i marszałka Rydza-Śmigłego. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 433. „Nie ma złych dróg w Polsce dla osób podróżujących samochodem Citroen”.** B.m. b.r.; 34,0 x 27,5 cm. 300,-

Nie sygnowany. Afisz reklamowy z okresu międzywojennego, wydany przez Polskie Towarzystwo Samochodów Citroen w Warszawie. Stan bardzo dobry.

- 434. „Prawdziwa kanadyjka Bata”.** Kraków b. r.; 48,0 x 33,5 cm 600,-

Nie sygnowany, drukowany w Krakowie, w drukarni „Sztuka”. Znany plakat reklamowy z lat 30-tych XX w., przedstawiający górala podhalańskiego zachwalającego buty firmy Bata. Po konserwacji, zdublowany, oprawiony w papierowe passe-partout.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 435. „Fabryka Gilz i Bibulek Papierosowych „Dzwon”.** Warszawa, b. r.; 32,5 x 24,5 cm. 300,-

Nie sygnowany, wydrukowany w Zakładach Graficznych St. Mertensa w Warszawie. Afisz z okresu międzywojennego, reklamujący gilzy, produkowane przez Stołeczne Zakłady Przem.-Handl. „Dzwon”, mieszczące się przy ulicy Grochowskiej. Przedstawia aniołka i diabełka, siedzących na papierosie. Po konserwacji, naderwanie podklejone.

- 436. „Fabryka Gilz i Bibulek Papierosowych „Dzwon”.** Warszawa, b. r.; 32,5 x 24,5 cm. 300,-

Nie sygnowany, wydrukowany w Zakładach Graficznych St. Mertensa w Warszawie. Afisz reklamowy z okresu międzywojennego, przedstawiający gentlemiana z papierosem w dłoni. Po konserwacji, naderwania podklejone, drobny ubytek prawego dolnego rogu.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 437. „Poland first to fight” [Polska pierwsza staje do walki].** B.m. b.r.; 73,0 x 49,0 cm. 2500,-

Sygnowany: „M. Żuławski” (Marek Żuławski (1908-1985) – malarz i grafik, wykształcony w warszawskiej ASP, od 1937 r. mieszkający na stałe w Londynie). Jeden z najbardziej znanych plakatów okresu II wojny światowej, powstały w 1939 r. w Londynie, a następnie wznowiony po 1942 r. w Kairze. Przedstawia postrzępioną polską flagę na drzewcu z orłem. Jego autor, Marek Żuławski, projektujący plakaty od czasów warszawskich studiów, jest także autorem przejmujących plakatów z okresu powstania warszawskiego, wydawanych w Londynie. Jego prace, związane z Polskimi Siłami Zbrojnymi na Zachodzie, należą obecnie do klasyki w historii polskiego plakatu. Po konserwacji, zdublowany na płótnie z dodaniem marginesów.
Lit.: Katalog polskiego plakatu wojskowego, s. 123

(patrz ilustracja na stronie 174)

- 438. „V = zwycięstwo Niemiec na wszystkich frontach”.** B.m. b.r. (po 1941 r.); 113,5 x 78,0 cm. 800,-

434. Plakat reklamowy.

436. Reklama Fabryki Gilz.

Nie sygnowany. Hitlerowski plakat propagandowy z okresu II wojny światowej (po ataku na Związek Radziecki), stanowiący niemiecką odpowiedź na pisane na murach hasło polskiego ruchu oporu „V” (znak zwycięstwa). Operujący czernią, bielą i czerwienią plakat, poniżej hasła tekst, mówiący o triumfie wojsk niemieckich nad armią radziecką. Po konserwacji, ślady składania, uzupełnione ubytki.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

439. „Czyżby znowu na Sybir ?”. B.m. b.r. (ok. 1941); 84,5 x 61,0 cm. 1800,-

Sygnowany literą „f”. Hitlerowski plakat propagandowy, antybolszewicki – przedstawia trupa czaszkę na tle czerwonej gwiazdy z sierpem i młotem. Poniżej tytuł oraz napis: „Ojciec Twój zginął w katorżce syberyjskiej. Brata Twego zamordowano w Katyniu. Zastanów się nad losem Twoim i Twojej rodziny !”. Ślady składania, uszkodzenia marginesów.

440. „Kongres Jedności Klasy Robotniczej Warszawa 15 grudnia 1948”. B.m. (Warszawa) 1948; 85,5 x 58,0 cm. 1400,-

Sygnowany: „Berman 48” (Mieczysław Berman (1903-1975) – wybitny przedstawiciel awangardy międzywojennej, wykształcony w MSSZ w Warszawie, zajmował się satyrą społeczną i polityczną, fotomontażem, plakatem i grafiką książkową). Zrealizowany w technice fotomontażu („Foto Wrocławski”) plakat polityczny, przedstawiający czerwony sztandar z nazwiskami działaczy socjalistycznych i komunistycznych, w tle kominy fabryczne i maszerujący pochód. Plakat wydany z okazji kongresu zjednoczeniowego PPS i PPR, który odbywał się w Warszawie w dniach 15-21 grudnia 1948 r. (pierwotnie wydrukowana, błędna data zaklejona liczbą). Po konserwacji.

437. Polska pierwsza staje do walki. 1939.

438. Niemiecki plakat propagandowy. Po 1941.

441. „L'art populaire polonais. Musée National d'Art Moderne. Du 7 Janvier au 6 février 1949.” B.M. (Paryż) 1949; 55,0 x 38,0 cm 160,-

Nie sygnowany; druk „Les Presses Artistiques”. Plakat przedstawiający drzeworyty ludowe, przygotowany z okazji wystawy polskiej sztuki ludowej w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Paryżu w 1949 r. Drobne zabrudzenia, poza tym stan dobry.

442. „Teatro Estatal Judaico de Varsóvia E. R. Kamińska” (Państwowy Teatr Żydowski w Warszawie). B. m. b. r. (1965); 46,5 x 47,5 cm 300,-

Nie sygnowany. Afisz teatralny w języku hiszpańskim i hebrajskim, dotyczący gościnnych występów Teatru Żydowskiego z Warszawy. Zapowiedź 3 spektakli, w reżyserii Idy Kamińskiej – „Mirele Efros” Jacoba Gordina, „Serkele” Salomona Ettingera oraz „As Árvores Morrem de Pé” Alejandro Casona. Wśród aktorów m.in. Szymon Szurmiej, Juliusz Berger oraz Ida Kamińska – aktorka teatralna i filmowa, reżyser i dyrektor teatru żydowskiego. W centrum dwa zdjęcia z przedstawień. Po konserwacji, naderwania podklejone.

FOTOGRAFIE I ALBUMY

Albumy

- 443. Pamiątki Krakowa.** B.m. b.r. (po 1893). Album 18 fotografii na oryginalnych kartonikach formatu 16,5x11 cm z pracowni Ignacego Kriegera połączonych w formę leporello w oryg. ozdobnej płóciennej okładce z tłocz. i złoc. na licu. 320,-

Na odwrocie zdjęć nadruk: „**I. Krieger.** Fotograf w Krakowie w głównym Rynku przy ulicy Św. Jana w domu narożnym pod L. 1 (siedziba firmy od 1864)”. Na zdjęciach m.in. pomniki i nagrobki w Katedrze Krakowskiej, wnętrza kościołów św. Floriana, N.M. Panny, kościoła Franciszkanów. Zespół fotografii zachowany w rzadkiej oryginalnej oprawie z nadrukiem „Pamiątki Krakowa”. Wydane przez spadkobierców I. Kriegera: Natana i Amelię Kriegerów. Ślad zalania na grzbiecie oprawy, stan zdjęć bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie 177)

- 444. Pamiątki Krakowa.** B.m. b.r. (po 1893). Album 18 zdjęć na oryginalnych kartonikach formatu 16,5x11 cm z pracowni Ignacego Kriegera połączonych w formę leporello w oryg. ozdobnej płóciennej okładce z tłocz. i złoc. na licu. 320,-

Zdjęcia z nadrukiem na odwrocie „**I. Krieger** Fotograf w głównym Rynku przy ulicy Św. Jana w domu narożnym pod L. 1 (siedziba firmy od 1864). Naśladownictwo zastrzega się”. Na zdjęciach m.in.: Kopiec Tadeusz Kościuszki, ogólne widoki Krakowa, kościół Dominikanów, kościół św. Piotra, ogólny widok baszt. Zespół fotografii zachowany w rzadkiej oryginalnej oprawie. Wydane przez spadkobierców I. Kriegera: Natana i Amelię Kriegerów. Ślad zalania na grzbiecie i tylnej okł. oprawy, stan zdjęć bardzo dobry.

- 445. [Ród Szydłowskich].** Album 48 fotografii wizytowych rodu Szydłowskich h. Lubicz i innych osób z kręgów rodzinnych oraz towarzyskich arystokracji i ziemiaństwa. Lata 60-te XIX w. – 1948/1950, k. 24 z fotogr. (format przeważnie 11 x 7 cm), opr. pełna skóra ze ślepyimi tłocz. na obu licach z przełomu XIX/XX w., mosiężna zapinka i brzegi kart złożone. 2500,-

Album Stefana Szydłowskiego (1896-1965), oficera rezerwy kawalerii i policji, autora głośnej książki „Der polnische Hochadel” (o polskich rodach utytułowanych), wydanej w Budapeszcie w 1944 r. Obejmuje kilkanaście fotografii rodzinnych i krewnych rodu Szydłowskich h. Lubicz, m.in. z rodu baronów Brinken. Pozostała część zdjęć dotyczy różnych rodzin arystokratyczno-ziemiańskich przebywających w Dreźnie w okresie po powstaniu styczniowym (m.in. Czetwertyński, Dunin-Borkowski, Jełowicki, Krasicki, Podoski, Połubiński, Potocki, Potworowski, Raczyński, Russocki, Rzewuski, Rostworowski,

Rzyszczewski, Sapieha, Sobański, Walewski, Wielhorski). Część fotografii spoza kręgu rodziny Szydłowskich trudna do bliższej identyfikacji osobowej, z wyjątkiem niektórych (m.in. Henryk Dobrzański, M. Frankowski, Michał Komar, Michał Maćkowski, Zofia z Potockich hr. Zamoyska (1851-1907)). Większość fotografii wykonano w latach 60-tych-70-tych XIX w. w renomowanych zakładach fotograficznych Drezna, Francji. Niemiec czy Szwajcarii. Kilka pochodzi z zakładów XIX-wiecznej Warszawy (Fleck-Klausitzer, J. Mieczkowski czy A. Witkowski) oraz Krakowa czy Lwowa. Niektóre fotografie dotyczące rodziny Szydłowskich z okresu przed 1914 r. wykonano w Galicji, fotografię autora wraz z żoną po 1945 r. Stan fotografii dobry. Stylowa, elegancka oprawa z epoki.

- 446. [Harcerstwo polskie w USA].** Album 50 fotografii z kursów harcerskich w sierpniu 1934 r. Cambridge Spring, Pensylwania 1934, k. fot. 50 (9,5 x 15 cm), sygn. E.I. Milieski, 18 x 25,5 cm, karton ozdobny z epoki. 900,-

Z dedykacją autora fotografii E. I. Milieskiego (w maszynopisie z odręcznym podpisem) **dla Jana Romaszewicza (1873-1949), prezesa Związku Narodowego Polskiego w USA** (największej i najstarszej organizacji polonijnej). Fotografie przedstawiają letni kurs harcerstwa polskiego na stopnie cwiaka i samarytanki. Prezentują codzienne życie obozowe, zdobywanie sprawności, zawody, a nawet sceny z życia osobistego harcerzy polskich występujących przeważnie w umundurowaniu (np. ślub dwojga uczestników). Zdjęcia w większości podpisane i sygn. przez autora. Stan bardzo dobry. Rzadki zbiór fotografii do historii harcerstwa polskiego na obczyźnie.

- 447. [Skole i okolice].** Album 80 fotografii z obozów letnich drużyn sokolich, młodzieży szkolnej i nauczycieli w Skole i okolicach. (Skole lipiec – sierpień 1925), k. 30, fot. różnych formatów, 25 x 33 cm, opr. pł. 1200,-

Przysposobienie wojskowe od momentu odzyskania przez Polskę niepodległości było ważną częścią edukacji młodych ludzi w wieku przedpoborowym. Odbывало się zarówno w szkołach, jak i w ramach różnych organizacji (np. skautingu). W okresie wakacyjnym tradycyjną formą szkolenia były obozy letnie. Popularnym miejscem tych obozów na terenie województwa stanisławowskiego stały się okolice malowniczo położonych bieszczadzskich miejscowości Skole i Zelemianka, znajdujących się w ówczesnym powiecie stryjskim. Prezentowany tu album 80 fotografii przedstawia kilka obozów z tych okolic („sokoli”, pozaszkolny i szkolny oraz kurs nauczycieli szkół powszechnych) w okresie 12 lipiec – 16 sierpień 1925. Zdjęcia ukazują codzienne życie obozowe zarówno od strony bytowej (warunki spania, posiłki, higiena, lecznictwo itp.), jak i szkoleniowej (zajęcia strzeleckie, saperskie, szermierka, walka na bagnety, gimnastyka itp.) oraz rozrywkowe (działalność orkiestry czy wycieczka na Ławoczne). Obozy te znajdowały się pod opieką wojskową i duszpasterską oraz były wizytowane przez przedstawicieli władz wojewódzkich i powiatowych. Wśród fotografii wojskowych uczestniczących na fotografiach w otwarciu i zamknięciu oraz w inspekcji obozów znajdują się: **gen. dyw. Wacław Fara** (1874-1954), ówczesny dowódca X Okręgu Korpusu w Przemyślu, pł. Anatol Minkowski, szef wydziału Przysposobienia Wojskowego w Oddziale III Sztabu Generalnego, mjr Jerzy Pajęczkowski, szef oddziału wychowania w X OK. i kpt. Jerzy Dyszkiewicz, szef Przysposobienia Wojskowego w obozie oraz ksiądz płk. Józef Panaś (1887-1940), b. kapelan II Brygady Legionów i dziekan OK Przemyśl. Każda z fotografii podpisana piórkem z krótką notą informującą o jej charakterze oraz występujących nań ważniejszych postaciach. Kilka zdjęć wyblakłych, większość w stanie bardzo dobrym. Interesująca dokumentacja historyczno-wojskowa ze wschodnich ziem Rzeczypospolitej.

(patrz tablica LII)

- 448. [Namibia – Niemiecka Afryka Południowo-Zachodnia].** Album fotografii z życia niemieckiej kolonii w Windhuku i okolicach z 1907 r. (Windhuk, Deutsch-Südwest Afrika 1907), k. 25, fot. formatu przeważnie 8,5 x 11,5 cm, znaczki pocztowe, 23,5 x 29 cm, opr. pł. z epoki. 900,-

Niemiecka Afryka Południowo-Zachodnia (Deutsch-Südwestafrika) istniała na obszarze dzisiejszej Namibii w latach 1884-1915. Zapoczątkowało ją niemieckie osadnictwo związane z poszukiwaniem

443. Pamiątki Krakowa. Po 1893.

diamentów i uprawą ziemi. Wskutek polityki władz kolonialnych pozbawiających tubylców ziemi i zmuszających ich do niewolniczej pracy doszło do powstań ludności Herero i Nama w latach 1893-1894, 1903 i 1904. Wszystkie one zostały krwawo stłumione przez niemieckie wojska kolonialne. Władze niemieckie działając w latach 1904-1905 pod dowództwem gen. Lothara von Trotha, rozpoczęły masową politykę eksterminacyjną, zakładając obozy koncentracyjne (!) i doprowadzając do niemalże całkowitego wyniszczenia ludu Herero. Niniejszy album zawierający 202, przeważnie amatorskie fotografie, pochodzi z 1907 roku. Ukazuje on życie niemieckich wojsk okupacyjnych w Windhuku (na pocz. fotografia sztabu przyklejona za pomocą oryginalnych znaczków kolonii) oraz zdjęcia i widoki z życia farm niemieckich (hodowla, domy kolonialne, życie codzienne). Trwałym elementem krajobrazu jest tu ludność tubylcza, występująca zarówno w charakterze służących na farmach robotników rolnych, jak i zwykłych niewolników zakutych w kajdany. O niedawnym powstaniu przypomina fotografia przedstawiająca powieszonych czarnych buntowników. Zdjęcia oddają pustynny i płaski krajobraz Namibii, jak i jego górzyste elementy. Część fotografii opatrzona na odwrocie krótkimi podpisami przeważnie dotyczącymi występujących na nich osób. Niektóre fotografie nieco wyblakłe, większość w stylowej sepii. Stan przeważnie bardzo dobry. Oryginalny **zbiór dokumentujący życie osadnicze niemieckich kolonizatorów oraz tragiczny los ludności tubylczej**.

(patrz tablica LII)

Fotografie

449. „**Pierwszy Ludowy Rząd Rzeczypospolitej Polskiej** w r. 1918-1919. Sygn. „A. Guertler. Warszawa N. Świat 49” (suchy tłok), 23,5 x 37,5 cm (pl. 34 x 46 cm). 1800,-

Fotografia członków rządu z Józefem Piłsudskim. **Pod zdjęciem oryginalne podpisy fotografowanych, w tym Józefa Piłsudskiego, Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Tomasza Arciszewskiego, Tomasza Nocznickiego, Czesława Świrskiego (adiutanta J. Piłsudskiego).** Reprodukację tej fotografii zamieścił Wieliczko w albumie „Polska w czasie I wojny światowej”. Stan dobry. **Wyjątkowa rzadkość.**

(patrz tablica LIII)

- 450. „Jeńcy rosyjscy I”. Stefan Plater-Zyberk. 1920 r. 1600,-**

Fotografia; 46,0 x 58,0 cm

Fotografia przedstawia wzięty do niewoli oddział żołnierzy rosyjskich – na pierwszym planie dwa karabiny, za nimi grupa rozbrojonych żołnierzy w charakterystycznych rubaszkach. Autorem zdjęcia jest Stefan Plater-Zyberk (1891-1943), uczestnik wojny polsko-bolszewickiej na Litwie, jeden z najbardziej znanych fotografików okresu międzywojennego. Studiował na wydziale architektury Politechniki w Rydze, następnie malarstwo w Warszawie. W 1927 r. założył agencję Photo-Plat, od 1931 r. należał do elitarnego Fotoklubu Polskiego. Na odwrocie stemple agencji „Photo-Plat” z lat 30-tych XX w. (prawdopodobna data powstania odbitki); format i sposób opracowania świadczą o przygotowaniu odbitki na wystawę. Uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 451. Piłsudski Józef (1867-1935). Zbiór 7 fotografii z Druskiennik. Zakład fotograficzny L. Baranowskiego w Druskiennikach. 14,0 x 9,0 cm każda. 400,-**

6 fotografii Marszałka w plenerze, na terenach zakładu leczniczego, w otoczeniu swoich przyjaciół i adiutantów a także w samotności, oraz 1 fotografia portretowa. Na odwrocie każdej fotografii pieczęć Zakładu. Załamanie rogu 1 fotografii, poza tym stan dobry.

- 452. Gomulicki Wiktor (1848-1919) Fotografia wizytowa. Warszawa ok. 1890. Fot. Artystyczna „Conrad”, 10,5 x 6,5 cm. 160,-**

W. Gomulicki – poeta, powieściopisarz, badacz historii Warszawy i jeden z najważniejszych twórców polskiego pozytywizmu. Podpis z epoki na fotografii. Poza tym stan bardzo dobry.

- 453. Kossak Juliusz (1824-1899), Fotografia wizytowa. Warszawa ok. 1880. Jan Mieczkowski, 10,5 x 6,5 cm. 160,-**

W. Kossak – malarz, rysownik i ilustrator. Jego specjalnością było malarstwo batalistyczne i historyczne. Stan bardzo dobry.

- 454. Lenartowicz Teofil (1822-1893). Fotografia wizytowa. Florencja 1876. Fot. Montabone, 10,5 x 6,5cm. 300,-**

T. Lenartowicz – poeta, rzeźbiarz, od 1849r. na emigracji. Na odwrocie obszerna odręczna dedykacja z autografem poety dla hrabiny Stadnickiej na pamiątkę ich wspólnego pobytu we Florencji (dat. 19.04.1876r.) Stan bardzo dobry.

- 455. Sapieha Paweł (1860-1934) z rodziną. Jasło: Zakład Fotograficzny J. Zajączkowskiego, 1896. Fotografia gabinetowa, 18,5 x 11,0 cm. 250,-**

Paweł ks. Sapieha, podówczas starosta jasielski, właściciel dóbr Rawa Ruska i Siedliska, c.k. tajny radca i szambelan, poseł do austriackiej Rady Państwa i na galicyjski Sejm Krajowy oraz prezes Polskiego Czerwonego Krzyża, z żoną Matyldą z ks. Windischgrätz (1873-1968) i dziećmi Elżbietą (1893-1979) oraz Alfredem (1896-1916). Drobne zadrapania na marginesach. Na odwrocie adnotacje. Poza tym stan bardzo dobry.

450. S. Plater-Zyberk. Jeńcy rosyjscy. 1920.

- 456. Wodzicka Ludwika** (1859-1907). Fotografia gabinetowa. Kraków ok. 1889. Walery Rzewuski, brzegi fot. złożone, 21,5 x 13 cm. 300,-

Ludwika z Żurowskich Antoniowa hr. Wodzicka, córka Eugeniusza i Cecylii ze Stempkowskich. Stan bardzo dobry.

- 457. Wysocki Michał** (1847-1923), ziemianin na Wołyniu. Fotografia gabinetowa. Kraków ok. 1890. Walery Rzewuski, brzegi fot. złożone, 20,5 x 9,5 cm. 350,-

Michał Wysocki, syn Antonina i Emmy z ks. Ogińskich w stroju myśliwskim. Fotografia renomowanego zakładu fotograficznego. Stan idealny.

(patrz ilustracja na stronie 181)

Zakłady fotograficzne. Fotografie artystyczne

- 458. [Karoli Aleksander].** Panoramy Warszawy od strony Wisły. Lata 80-te XIX w. 2000,-

2 fotografie; 19,6 x 26,6 oraz 19,8 x 23,6 cm

Nie sygnowane. Autorem fotografii jest Aleksander Karoli (1838-po 1915) – jeden z najwybitniejszych fotografów zawodowych w Warszawie. Pracę rozpoczynał w zakładzie fotograficznym ojca, następnie od lat 70-tych XIX w. do 1914 r. prowadził własną praktykę. W 1893 r. otrzymał nagrodę Walerego Rzewuskiego za napisanie podręcznika fotografii. Był jednym z pierwszych fotografów teatralnych, wprowadzał także liczne innowacje techniczne. **Widoki Warszawy z praskiego brzegu Wisły**, od Pałacu Namiestnikowskiego i kościoła św. Józefa na południu po Most Kierbedzia

464. J. Bułhak. Wilno. Lata 20. XX w.

i Starówkę na północy. Druga fotografia przedstawia **zbiornik starego wodociągu na Pradze** (działający od lat 70-tych do 1896 r., według projektu inżyniera Alfonsa Grotowskiego), a za nim fragment komory celnej. Drobne naderwanie krawędzi 1 fotografii, poza tym stan dobry.
Lit.: D. Kobielski, Warszawa na fotografiach z XIX wieku, Warszawa 1970, s. 178

(patrz tablica LIII)

- 459. [Karoli Aleksander]. Pałac na Wodzie i amfiteatr w Łazienkach. Wodozbiór w Parku Saskim. XIX/XX w.** 2400,-

3 fotografie; 21,6 x 27,6, 20,9 x 27,5 oraz 21,8 x 28,1 cm

Trzy fotografie parków warszawskich, pochodzące z końca XIX w. Naderwanie krawędzi fotografii Parku Saskiego, poza tym stan dobry.

- 460. [Karoli Aleksander]. Katedra św. Jana. XIX/XX w.** 600,-

Fotografia; 27,1 x 20,5

Widok katedry św. Jana na warszawskiej Starówce, po neogotyckiej przebudowie Adama Idźkowskiego. Stan dobry.

- 461. [Rzewuski Walery]. Kossak Juliusz. Wyjazd na polowanie. 2 poł. XIX w.** 300,-

Fotografia; 22,7 x 37,2 (naklejona na karton 39,3 x 39,5)

Fotografia akwareli Juliusza Kossaka przedstawiającej Konstantego Branickiego, Alfreda Potockiego, Adama Potockiego i Władysława Branickiego, wyruszających konno, z psami na polowanie. Na fotografii oraz poniżej suche pieczęcie: „W. Rzewuski” i „Zakład fotograficzny Walerego Rzewuskie-

457. Michał Wysocki.

467. E. Hartwig. Portret F. Parnella.

go w Krakowie" (wraz z herbem miasta) oraz monogram w kole „JK”. Praca jest dziełem wybitnego krakowskiego fotografa Walerego Rzewuskiego (1837-1888), niezwykle zasłużonego dla rozwoju tej dziedziny sztuki w Polsce. Stan dobry.

- 462. [Rzewuski Walery]. Kossak Juliusz. Jan III Sobieski pod Wiedniem. 2 poł. XIX w. 300,-**

Fotografia; 35,5 x 30,5 (naklejona na planszę 55,8 x 44,5)

Na fotografii suche pieczęcie: „W. Rzewuski” oraz monogram w kole „JK”; na planszy suchy tłok „Zakład fotograficzny Walerego Rzewuskiego w Krakowie” (wraz z herbem miasta). Patrz poz. poprzednia. Liczne zabrudzenia marginesów, ślady zalania, niewielkie zabrudzenie fotografii.

- 463. [Szubert Awit]. Matejko Jan. Mikołaj Kopernik w Frauenburgu. 2 poł. XIX w. 300,-**

Fotografia; 30,0 x 42,0 (naklejona na karton 47,0 x 64,0)

Na fotografii sucha pieczęć „A. Szubert fotograf w Krakowie” oraz monogram „JM”. Poniżej tytuł w języku polskim, francuskim i niemieckim oraz sygnatury. Bardzo znane dzieło Jana Matejki zreprodukował jego przyjaciel Awit Szubert (1837-1919), artysta malarz, od 1867 r. prowadzący zakład fotograficzny w Krakowie. Szubert, wykształcony w Wiedniu, zasłynął jako autor fotografii

Pienin i Tatr oraz reprodukcji obrazów swych przyjaciół – Matejki i Grottgera. Drobne zabrudzenia marginesu, poza tym stan dobry.

- 464. Bułhak Jan (1876-1950) – Wilno. Lata 20. XX w. 1200,-**

Zespół 5 fotografii śr. o wym. 16,5 x 11,5 cm

Na odwrocie stemple autorskie oraz suche tłoki: „Jan Bułhak Wilno”. Prace jednego z najwybitniejszych artystów fotografików polskich, pioniera fotografii artystycznej w Polsce. Jako jeden z pierwszych zajmował się fotografią krajoznawczą. Przez większość życia związany z Wilnem, kierował Zakładem Fotografii Artystycznej na Wydziale Sztuk Pięknych tamtejszego Uniwersytetu. Autor wielu publikacji i podręczników, był niekwestionowanym autorytetem środowiska fotograficznego. W jego dorobku szczególne miejsce zajmują prace poświęcone pięknu polskiego krajobrazu i zabytków, a zwłaszcza ukochanego Wilna. Zespół zawiera fotografie katedry, kościoła św. Michała (2 ujęcia), Uniwersytetu Stefana Batorego (dziedziniec Smuglewicza), Góry Zamkowej wraz z katedrą. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie 180)

- 465. Hartwig Edward (1906-2003) – Lublin, Stare Miasto. 1937 r. 2000,-**

Fotografia; 28,5 x 21,5 cm

Na odwrocie stempel autorski. Nastrojowy zaułek Starego Miasta w Lublinie z sylwetką malującego artysty na pierwszym planie. Praca jednego z najwybitniejszych polskich artystów fotografików, Edwarda Hartwiga. Artysta pochodził z rodziny zawodowego fotografa, jego ojciec prowadził atelier w Moskwie, a następnie w Lublinie. W 1929 r. odbyła się pierwsza wystawa artysty, który fotografował od połowy lat 20-tych. Twórczość swoją kształtował pod wpływem Bułhaka oraz twórców z Fotoklubu Wileńskiego. W latach 1944-1946 Hartwig więziony był w łagrze w ZSRR. Od 1946 r. zamieszkał w Warszawie, gdzie aktywnie uczestniczył w życiu artystycznym. Odnosił wiele sukcesów na organizowanych wystawach i konkursach. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica LIV)

- 466. Hartwig Edward (1906-2003) – Kazimierz nad Wisłą. Brama kościelna. 1937 r. 1800,-**

Fotografia; 37,0 x 29,5 cm

Sygnowana „E. Hartwig”. Na odwrocie stempel autorski. Drobne ślady po przetarciach i rysach. Stan dobry.

(patrz tablica LIV)

- 467. Hartwig Edward (1906-2003) – Portret Feliksa Parnella. b.r. 1600,-**

Fotografia; 34,0 x 24,0 cm

Sygnowana „E. Hartwig” i dopisek: „Feliks Parnell, twórca polskiego baletu, Warszawa” a także stempel autorski. Feliks Parnell (1898-1980), wybitny tancerz i choreograf, jedna z największych indywidualności polskiego baletu, swoje barwne życie opisał w wydanej w 2003 roku książce „Moje życie w sztuce tańca. Pamiętniki 1898-1947”. Nieliczne plamki. Stan dobry.

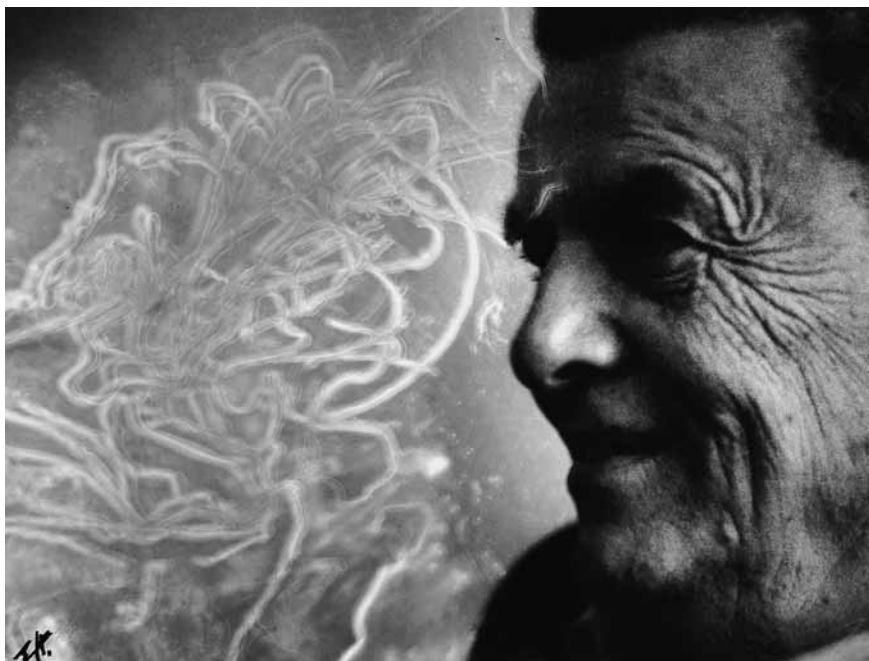
(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 468. Hartwig Edward (1906-2003) – Portret Jana Cybisa. b. r. 1800,-**

Fotografia; 30,5 x 41,0 cm

Sygnowana „E. H.” i dopisek: „Wybitny polski art. malarz Jan Cybis, Warszawa, Polska” a także stempel autorski. Niewielkie ślady rys. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

468. E. Hartwig. Portret Jana Cybisa.

469. Hartwig Edward (1906-2003) – Portret Mieczysława Orłowicza. 1955 r. 1800,-

Fotografia; 28,0 x 37,0 cm

Na odwrocie sygnatura artysty „E. Hartwig” i dopisek: „Portret znanego turysty polskiego Orłowicza” a także stempel autorski. M. Orłowicz (1881-1859) – współorganizator Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, autor cenionych przewodników po Polsce. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica LIV)

PAMIĄTKI HISTORYCZNE

470. [Poniatowski Józef] – Filiżanka porcelanowa. Francja, I poł. XIX w. 10 000,-

Porcelana; wys. 9,5 cm, średnica 8,5 cm

Filiżanka porcelanowa nie znanej wytwórni (bez znaków). W centrum w owalu (6,5 x 5,5 cm), malowane ręcznie naszkliwnie, popiersie księcia Józefa Poniatowskiego. Księżę ukazany w mundurze, popiersie na tle nieba. Powyżej napis: „Poniatowski”. Poza medalionem filiżanka złożona (także wewnątrz), uszko empirowe, dekorowane maską. Po bokach portretu matowiona dekoracja, utworzona z panopliów (m.in. czako ułańskie, werble). Przetarcia złocień, zwłaszcza wewnątrz filiżanki, poza tym stan dobry. Piękna miniatura, pochodząca z wytwórni francuskiej wykonana w I połowie XIX w., po 1813 roku, kiedy to powstały liczne grafiki i przedmioty popularyzujące w Europie postać Poniatowskiego. **Rzadkie.**

(patrz tablica XXIII)

471. [Poniatowski Józef] – Figurka porcelanowa. Niemcy, XIX/XX w. 3000,-

Porcelana; wys. figurki 18,0 cm, wys. postumentu 1,5 cm,

Figurka porcelanowa nie określonej wytwórni (na podstawie wycisk 552), ręcznie malowana naszkliwnie. Księżę przedstawiony w całej postaci, stojący na owalnej podstawie, ubrany w mundur ułański, z czakiem pod prawą ręką, szablą u lewego boku, z narzuconym płaszczem. Z tyłu podstawy wyciskany napis: „Poniatowski”. Stan bardzo dobry, piękne, dobrze zachowane kolory.

(patrz tablica XXIII)

472. [Poniatowski Józef] – Talerz fajansowy. Francja, 1855 r. 800,-

Fajans, dekorowany techniką druku; śr. 20,0 cm

Talerz fajansowy z francuskiej wytwórni „**Geoffroy Gien et C**” (na odwrocie stempel z wystawy światowej z 1855 r. oraz wyciskane 9 i B). W lustrze przedstawienie śmierci księcia Józefa Poniatowskiego w nurtach Elstery, powyżej tekst: „Chansons de Beranger”, poniżej: „Poniatowski № 12” (Pierre Jean de Beranger (1780-1857) – poeta francuski, autor licznych i popularnych piosenek, sławiących rewolucję i Napoleona). Dookoła na kołnierzu bogata dekoracja z motywami liści akantu, wieńca laurowego oraz róż. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

473. [Piłsudski Józef] – Plakieta portretowa. K. Laszczka. 1600,-

Gips, malowany; owal 38,0 x 27,0 cm

Nie sygnowany. Popiersie profilem w prawo, poniżej splecione gałązki laurowe i dębowe, po stronie lewej napis: „Marszałek Józef Piłsudski”. Plakieta zaprojektowana przez Konstantego Laszczkę (1865-1956), rzeźbiarza i ceramikę. Kształcił się w Warszawie, a następnie w Paryżu. Po powrocie osiadł w Krakowie, gdzie do 1935 r. prowadził katedrę rzeźby na ASP. Był jednym z założycieli TAP

472. Talerz fajansowy. 1855.

473. K. Laszczka. Plakietka.

„Sztuka”, współpracował z fabryką wyrobów garncarskich w podkrakowskich Dębnikach. Najważniejsze miejsce w jego dorobku zajmuje rzeźba portretowa, w tym także w formie plaket i medali. Józefa Piłsudskiego artysta portretował wielokrotnie, jego prace znajdują się zarówno w muzeach, jak i zbiorach prywatnych. Drobne uszkodzenia krawędzi i odwrocie.

(patrz ilustracja powyżej)

- 474. [Rozwadowski Tadeusz gen.]** – Kasetka z herbem Lwowa na księgę pamiątkową, ofiarowana gen. Tadeuszowi Rozwadowskiemu. Wiedeń, 1915 lub 1916 r. 5200,-

Szer. 40,0 x 31,0 cm, wys. 12,0 cm

Wykonał nadworny introligator cesarza F. W. Papke (syg. na rancie). Konstrukcja drewniana, obita skórą, liczne tłoczenia złotem i aplikacje z brązu złożonego. Całość utrzymana w stylu neogotyku. Wnętrze wyklejone jedwabną tkaniną w wielobarwne kwiaty. Sprawny zamek z kluczem. Od spodu zamontowane 4 gałki z brązu. W centrum przykrywy okrągła plakietka z brązu, śr. 10 cm, z herbem Lwowa i napisem: „S. (igillum) Civitatis Lemburgensis 1914-1915” Lata 1914-1915 to okres walk o Lwów z armią rosyjską, w czasie których miasto było okupowane. Znaczącą rolę w wyzwoleniu miasta odegrał ze swoim pułkiem gen. Tadeusz Rozwadowski. Zyskał tym ogromną wdzięczność lwowian, rozważano nawet w Wiedniu jego kandydaturę na Namiestnika Galicji. Oferowana kasetka została zamówiona przez miasto jako etui do rękopiśmiennej księgi pamiątkowej z autografami wybitnych lwowian. Cenne lwowianum w bardzo dobrym stanie zachowania.

(patrz tablica XXIV)

- 475. [Krasiński Wincenty]** – Medal „Polacy cnocie 3 kwietnia 1814”. F. Caunois. 1814 r. 500,-

Brąz; średnica 4,0 cm

Awers: popiersie profilem w lewo, po bokach napis: „W. hr. Korwin Krasiński G.D.”; rewers: napis „Polacy cnocie 3 kwietnia 1814”, ujęty w wieniec laurowy. Medal poświęcony Wincentemu Krasiń-

skiemu (1782-1853), ordynatowi opinogórskiemu, generałowi wojsk napoleońskich, fundatorowi Biblioteki Ordynacji Krasińskich w Warszawie. Sygnowany na awersie. Autorem medalu jest François-Augustin Caunois (1787-1859), rzeźbiarz i medalier francuski. Bardzo drobne uszkodzenia krawędzi.

Lit.: Czapski, poz. 3923

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 476. [Kościuszko Tadeusz] – Medal „Thaddeus Kościuszko”. F. Caunois. 1818 r. 400,-**

Żelazo; średnica 4,0 cm

Awers: popiersie naczelnika profilem w prawo, po bokach: „Thaddeus Kościuszko”, poniżej sygnatura „Caunois [f]”. Rewers: napis: „Natus An. M.DCC.XLVI Siechnowicz Ducat. Lithuaniae In Polonia obiit An. M.DCCC.XVII. Series Numismatica Universalis Virorum Illustrium M.DCCC. XVIII” oraz sygnatura „Durand edidit”. Medal zaprojektowany przez francuskiego medaliera i rzeźbiarza François-Augustina Caunoisa (1787-1859), wybity w firmie odlewniczej Durand. Drobne uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.

Lit.: Czapski, poz. 3918

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 477. [Czartoryski Adam Jerzy] – Medal „Virtuti Incolumi”. Barre. 1847 r. 550,-**

Brąz; średnica 5,6 cm

Awers: popiersie profilem w lewo, dookoła napis: „Virtuti Incolumi Societas Historica Polona In diem 24 Dec. 1847 Parissis F.C.”; rewers: tekst po łacinie: „Adamo Principi Czartoryscio ...” (poświęcony zasługom księcia m.in. w wojnie polsko-rosyjskiej 1792 r., restytucji Uniwersytetu Wileńskiego oraz Liceum Krzemienieckiego). Medal na cześć księcia Adama Jerzego Czartoryskiego (1770-1861), prezesa Rządu Narodowego w powstaniu listopadowym oraz przywódcy stronnictwa emigracyjnego Hotel Lambert w Paryżu, współzałożyciela Biblioteki Polskiej w Paryżu, wybity przez Barre’a, na zlecenie Polskiego Towarzystwa Historycznego. Drobne przetarcia, poza tym stan dobry. **Rzadkie.**

Lit.: Czapski, poz. 3840

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 478. [Fijałkowski Antoni] – Medal „X. Antoni M. Fijałkowski Arcybiskup Metr. Warszaw. Ur. 3 st. 1778 † 5 Pa. 1861” Po1861 r. 400,-**

Mosiądz; średnica 2,8 cm

Awers: popiersie profilem w lewo, dookoła napis; rewers: napis: „W wiecznej pamięci Kościoła i ojczyzny żyć będzie”, umieszczony na tablicy otoczonej symbolami godności arcybiskupiej. Medal poświęcony Antoniemu Melchiorowi Fijałkowskiemu (1778-1861), teologowi i działaczowi patriotyzmu, od 1856 r. arcybiskupowi metropolii warszawskiej i prymasowi Polski (nie uznawanemu przez carat). Manifestacja patriotyczna ludności Warszawy po jego pogrzebie była przyczyną ogłoszenia stanu wojennego przez władze carskie. Zabrudzenia oraz drobne uszkodzenie awersu. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 479. [Unia Polsko-Litewska] – Medal „300-lecie Unii Polsko-Litewskiej”. Proj. C. Norwida. 1869 r. 2400,-**

Brąz złocony; śr. 6,4 cm

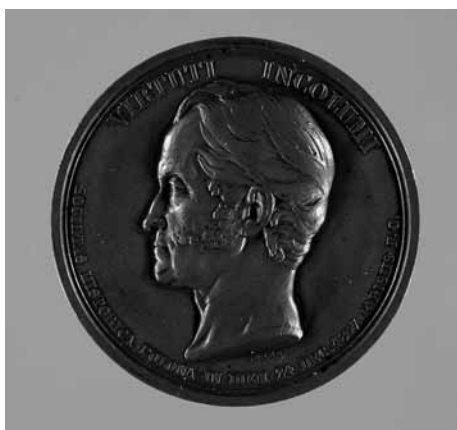
Awers: tarcza trójpolowa pod królewską koroną, z Orłem, Pogonią i Aniołem; w otoku napis: „Wolni z wolnymi, równi z równymi”. Poniżej sygnatura: „P. Tasset”, na rancie „Cuivre”. Rewers: 6-ramienna gwiazda w promieniach, poniżej napis: „Trzechsetna rocznica Unii Polski-Litwy-Rusi 1569 11 sierpnia 1869”, ujęty wieńcem z kłosów i liści dębowych. Medal wybity we Francji przez medaliera

476. Medal. T. Kościuszko. 1818.

475. Medal. W. Krasiński. 1814.

477. Medal. Adam J. Czartoryski. 1847.

478. Medal. A. Fijałkowski. Po 1861.

paryskiego Paulina Ernesta Tasseta (1839-1919), według projektu Cypriana Norwida. Uszkodzenia rewersu w postaci drobnych dziurek. Stan dobry.
Lit.: Czapski, poz. 8036

(patrz ilustracja na stronie 189)

- 480. Medal „Braciom Rusinom pomordowanym przez carat moskiewski za wierność dla Kościoła i Polski”. Proj. C. Norwida. 1874 r. 1800,-**

Brąz bity; śr. 6,4 cm

Awers: krzyż z koroną cierniową i liściem palmowym, stojący na kamiennym stosie, na którym wsparta tarcza herbowa z Orłem, Pogonią i Aniołem. Poniżej data: „1874”, w otoku napis: „Braciom Rusinom...”. Rewers: otwarta księga z napisem: „Martyrologia polska włościanie” oraz spisem

nazwisk; dookoła napis: Województwo podlaskie i lubelskie. Polubicze. Drelów. Pratulin". Jeden z dwóch medali zaprojektowanych przez Cypriana Kamila Norwida, bity przez medaliera paryskiego Paulina Ernesta Tasseta (1839-1919). Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 481. [Czetwertyńscy]** – Tłok pieczętny do laku z herbami ks. Czetwertyńskich i herbem Sas. Polska, koniec XIX w. 6800,-

Agat wstęgowy; dł. 6,3 cm, pole tłoka 2,4 x 2,1 cm.

W owalnym polu pieczętnym, pod książeczą mitrą wryta para kartuszy – z herbem książąt Czetwertyńskich i herbem Sas. **Pieczęć małżeńska Włodzimierz ks. Czetwertyńskiego** (1837-1918), zesłańca na Sybir po powstaniu styczniowym, prezesa Towarzystwa Sybiraków Weteranów, prezesa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, autora pamiętników „Na wozie i pod wozem” i jego żony **Marii Wandy z hr. Uruskich** (1853-1931), właścicielki Milanowa, znanej z dobroczynności córki znanego heraldyka, marszałka szlachty Seweryna hr. Uruskiego. Uchwyt z barwnego agatu, wielogranny, fazowany. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica XXIV)

- 482. [Krasiccy]** – Tłok pieczętny w kształcie breloka do dewizki z napisem: „Lisko”. Polska, lata 40-50. XIX w. 900,-

Srebro złoczone, kamień półszlachetny, wys. 2 cm, pole 1,4 x 1,1 cm

Pole pieczętno-owalne, z wrytym napisem: „Lisko” (Lesko – zamek hrabiów Krasickich). Uchwyt srebrny, stożkowaty, zdobiony motywami floralnymi, złoczone.

(patrz tablica XXV)

- 483. [Krasiccy, Mnischowie]** – Mlecznik z herbami hr. Krasickich i hr. Mnischów. Polska, pocz. XIX w. 2800,-

Srebro pr. 13, wewnątrz złoczone, wys. (z uchem) 11 cm

Obiekt pochodzi z zastawy **Franciszka Xawerego hr. Krasickiego** (1774-1844), bratanka biskupa Ignacego, uczestnika powstania kościuszkowskiego (otrzymał od Naczelnika pierścień z napisem: „Ojczyzna obrońcy swemu”), działacza politycznego i społecznego i jego żony **Julii z hr. Mnischów właścicielki zamku w Lesku**. Stan dobry, lekkie wgniecenia blachy.

(patrz ilustracja na stronie 191)

- 484. Krzyż Srebrny Virtuti Militari.** 1831-1835 r. 12 000,-

Srebro, złoto, emalia; 4,0 x 3,5 cm, wstążka 6,0 cm

Order wykonany w Paryżu, wstążka z okresu międzywojennego. **Wielka rzadkość.**

(patrz tablica XXIV)

- 485. Krzyż Kawalerski Orderu Legii Honorowej.** Po 1811 r. 5000,-

Srebro, złoto, emalia; 6,0 x 4,0 cm

Order I Cesarstwa, IV wersja krzyża (po 1811 r.). Wstążka z okresu międzywojennego, od krzyża Legii Honorowej. **Rzadkie.**

(patrz tablica XXIV)

- 486. Kieliszek „Na pamiątkę Konstytucji 3 Maja 1791 roku”.** Galicja, początek XX w. 300,-

479. Medal. Unia polsko-litewska. 1869.

480. Medal „Braciom Rusinom”. 1874.

Porcelana; wys. 6,5 cm, śr. 4,2 cm

Kieliszek nie znanej wytwórni (nie sygnowany), z malowaną ręcznie, naszkliwnie dekoracją. W centrum tarcza herbowa z Orłem, otoczona wieńcem laurowym, po bokach sztandary białoczerwone z napisem: „Na pamiątkę Konstytucji 3go Maja 1791 roku”, całość otoczona złotymi promieniami. Niewielkie przetarcia złota na krawędzi kieliszka, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 487. [Pamiątka z zesłania]** – Rysunki wykonane przez zesłanych do Rosji uczestników powstania listopadowego 1830-1831. 800,-

Rysunki piórkami, lawowane, różne formaty, passe-partout, 39x30,5 cm, opr.

1) Scipio Maurycy. Widok Niżnego Nowogrodu, miasta guberskiego w Rosyji. Sarapol 18/30 VI 1832. Rysunek z dedykacją autora, 11x14 cm.

Maurycy Scipio (1810-1894), podporucznik Jazdy Sandomierskiej Wojsk Polskich 1831. Z osobistą dedykacją dla towarzysza niedoli Ignacego.

2) Kłopotowski Antoni. Widok miasta Sarapuł, dat. 5 V 1832. Rysunek z dedykacją autora, 8 x 14 cm.

Kłopotowski Antoni, podporucznik 5 Pułku Piechoty Liniowej Wojsk Polskich 1831. Z dedykacją w języku francuskim dla M. Brodzkiego (Brockiego), współzesłańca. Autorzy rysunków byli w gronie oficerów polskich zesłanych do Sarapola (Sarapuł) koło Wiatki nad Kamą. Amatorskie rysunki z natury, przedstawiają widoki ogólne miast leżących w dorzeczu Wolgi. Wyjątkowa pamiątka historyczna po zesłańcach polskich w Rosji po upadku powstania listopadowego.

- 488. Obrączka patriotyczna „Moabit 1864”.** Polska, 1864 r. 1200,-

Srebro, żelazo; śr. 2,0 cm

Płaska obrączka z nalutowaną tarczą herbową z Orłem, po bokach rytowana dekoracja, złożona z gałązek laurowych. Od wewnątrz grawerowany napis: „Moabit 1864”. Obrączka jest pamiątką procesu wytoczonego uczestnikom powstania przez rząd pruski. Aresztowanych osadzono w więzieniu w berlińskiej dzielnicy Moabit. Tego typu obrączki wykonywano dla upamiętnienia uwięzienia – najczęściej więźniowie ofiarowywali je swoim najbliższym. Zatarty napis grawerowany wewnątrz obrączki, zabrudzenia. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: G. Kieniewiczowa, Pamiątki powstań narodowych, Warszawa 1988, s. 130 (podobna obrączka z więzienia Moabit)

(patrz tablica XXV)

491. Broszka patriotyczna. XX w.

492. Broszka patriotyczna. Po 1861.

495. Szpilka do krawata. Koniec XIX w.

486. Na pamiątkę Konstytucji 3 Maja.

483. Mlecznik z herbami Krasickich i Mnischów. XIX w.

497. Wizytownik. XVIII w.

- 489. Dewizka do zegarka z symbolami Wiary, Nadziei i Miłości.** Polska, lata 60. XIX w. 2400,-

Włosie końskie, złożone metalowe skuwki z symbolami. Długość 32 cm.

Dewizka wykonana z włosia splecionego w trzy warkoczki, ujęte pośrodku większą – na zakończeniach dwiema mniejszymi, złożonymi skuwkami, z tłoczonymi obustronnie motywami: krzyża, serca i kotwicy, symbolizującymi Wiarę, Nadzieję i Miłość. Zarówno materiał, jak i symbole charakterystyczne dla **biżuterii z okresu żałoby narodowej 1861 r., a także później w czasie powstania styczniowego.**

(patrz tablica XXV)

- 490. Zawieszka do dewizki z symbolami Wiary i Nadziei i Miłości.** Polska, lata 60-70. XIX w. 1200,-

Złoto, wysokość krzyża i kotwicy 2,0 cm

Krzyż, serduszko i kotwica, połączone kółeczkiem.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 491. Broszka patriotyczna z wizerunkiem Orła.** Polska, początek XX w. 800,-

Mosiądz, emalia, złocenie. Średnica 3,0 cm

Broszka kolista, ażurowa, pokryta białą emalią, z nałożonym pośrodku Orłem, w otoku napis: „Boże Zbaw Polskę.” Uszkodzona zapinka, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

490. Zawieszka do zegarka. XIX w.

492. Broszka patriotyczna „Boże zbaw Polskę”. Po 1861 r. 1000,-

Metal posrebrzany; 4,0 x 4,5 cm

Broszka w kształcie pasa spiętego owalną klamrą, na otoku napis: „Boże zbaw Polskę”. W centrum Orzeł pod koroną. Taka forma broszek pojawiła się w okresie powstania styczniowego i pojawiała się w okresie żałoby narodowej. Analogiczny kształt nadawano także klamrom do pasa oraz szpilkom do krawata. Stan dobry.

Lit.: G. Kieniewiczowa, s. 105, poz. 220

*(patrz ilustracja na stronie 190)***493. Para spinek z wizerunkiem Orła. Polska, pocz. XX w. 1800,-**

Metal złożony, wym. medalionu 2,4 x 1,8 cm

Sygn.: „C.G.” i cecha wytwórcy. Stan bardzo dobry.

*(patrz tablica XXV)***494. Pierścionek z okresu żałoby narodowej. Polska, lata 60. XIX w. 3200,-**

Złoto, brylanty, lapis lazuli

Na owalnym kamieniu brylantowy krzyż, w otoku również brylantowym (niektórych kamieni brak). Wewnątrz obrączki data „22.I.1863”-dzień wybuchu powstania styczniowego. Przedmiot wykonany na zamówienie przedstawicielki wyższych sfer. Biżuteria patriotyczna w złocie należy do rzadkości, z brylantami prawie nie występuje. Stan dobry

*(patrz tablica XXV)***495. Szpilka do krawata z napisem „Boże zbaw Polskę”. Koniec XIX w. 1200,-**

Brąz złożony, emalia; 2,0 x 1,5 cm (bez szpilki)

Szpilka do krawata w kształcie medalionu z Orłem pod koroną oraz wstęgą z napisem: „Boże zbaw Polskę”. Minimalne odpryski emalii, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie 190)

- 496. Pieczętka do laku z symbolami Wiary, Nadziei i Miłości. Lata 60.-70. XIX w. 3200,-**

Agat wstęgowy, dł. z uchwytem 7 cm, pole 2,4 x 2,1 cm

Pole pieczętne oktogonalne, w wyrytym krzyżem, sercem i kotwicą. Uchwyt z barwnego agatu, profilowany, fazowany. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica XXIV)

- 497. Wizytownik damski. Francja, ostatnia ćwierć XVIII w. 2800,-**

Masa perłowa, srebrna folia, elementy konstrukcyjne srebrne. Punca z literą V. Wym. 8,5 cm x 5,0 cm.

Ornamentyka obustronna – klasycystyczne wazy wpisane w medaliony, instrumenty muzyczne i napis: „Souvenir” Typowy dla swojej epoki przedmiot, służący do przechowywania biletów wizytowych otrzymanych np. na balu. Stan więcej niż dobry, nieznaczne ubytki folii.

(patrz ilustracja na stronie 191)

REGIONALIA

GÓRY

- 498. Gustawicz Bronisław.** Wycieczki w Czorsztyńskie. Warszawa 1881. Nakładem Filipa Sulimierskiego, s. 271, 18 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. tyt. i inicjałem „K.R.” na grzbiecie. 280,-
Geograficzno-historyczna monografia pasma Pienin skreślona ręką B. Gustawicza (1852-1916) znanego geografa, przyrodnika i etnografa, przez wiele lat członka Towarzystwa Tatrzańskiego, a od 1887 roku członka Zarządu Głównego. Wiele jego prac dotyczy Pienin, których był znawcą (m.in. „Przyczynek do flory pienięskiej”). Niewielkie otarcia oprawy, zamazany wpis własnościowy. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 499. Hołub-Pacewiczowa Zofia.** Osadnictwo pasterskie i wędrowniki w Tatrach i na Podtatrzu. Z 11 mapami i 99 rycinami. (Prace Komisji Geograficznej. Nr 1). Kraków 1931. Nakład Polskiej Akademii Umiejętności, s. XX, 508, tabl. ilustr. 33, map 11 (w kieszonce, rozkł., w tym kolor.), ilustr. w tekście, 25,5 cm, opr. kart. wyd. 120,-
Szczegółowe klasyczne już opracowanie etnograficzne osadnictwa pasterskiego i góralskiego w Tatrach i na Podtatrzu Z. Hołub-Pacewiczowej (1895-1979), cenne ze względu na bogactwo zawartych tam materiałów. Liczne szkice architektoniczne z planami bacówek. Egzemplarz nierozcięty. Stan dobry.
- 500. Otto August.** Die Hohe Tatra nebst den wichtigsten Touren in der Niederen Tatra, den Zentral- und Westkarpaten von Dr August Otto. Zehnte Auflage. Mit 11 Karten. (Griebens Reiseführer. Band 47). Berlin 1925. Grieben-Verlag, s. 270, [2], 6 (ogłoszenia), map 11 (w tym 8 rozkł.), 15,5 cm, opr. tekst. wyd. 150,-
Bardzo szczegółowy przewodnik po Tatrach uaktualniany od połowy XIX w. autorstwa A. Otto (1851-1929) – śląskiego taternika, absolwenta Uniwersytetu Wrocławskiego, propagatora turystyki tatrzańskiej. W 1906 r. Janusz Chmielowski, główny inicjator i współzałożyciel pierwszej polskiej organizacji taternickiej – Sekcji Turystycznej Towarzystwa Tatrzańskiego, w swoim Przewodniku po Tatrach napisał: „jest to najlepszy przewodnik niemiecki”. Stan dobry.
- 501. Stęczyński Bogusz Zygmunt.** Tatry w dwudziestu czterech obrazach skreślone piórem i rylcem. Dzieło ozdobione 80 rysunkami, przez autora z natury zdjętymi i rylcem na kamieniu wykonanymi. Kraków 1860. Nakładem Księgar-

502. Taternik, rocznik okupacyjny. 1943.

ni i wydawnictwa dzieł katolickich, naukowych i rolniczych, s. [16], 160, [8], **tabl. ryc. 80 (litografie)**, 24 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikiem na grzbiecie. 1200,-

Zbiór pieśni o Tatrach ozdobiony litografowanymi widokami Tatr i Pienin. Jedna z piękniejszych dawnych książek polskich poświęconych Tatrom. Rysował z natury i rytował Bogusz Stęczyński (1814-1890), pisarz, poeta, rysownik, krajoznawca, twórca wielu unikalnych widoków o dużej wartości dokumentalnej. Autor mający w swoim dorobku kilkadziesiąt wydanych lub pozostających w rękopisie dzieł oraz około 500 rycin i rysunków. Jeden z najlepszych znawców Tatr i Podtatrza. Wg A. Banacha (Polska książka ilustrowana) jest to „... do dziś wartościowa praca graficzna poświęcona krajobrazowi Podhala ...”. Lica opr. marmoryzowane. Karta 13/14 dorobiona na xero. Miejscami zbrązowienia w tekście i na rycinach. **Stan dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

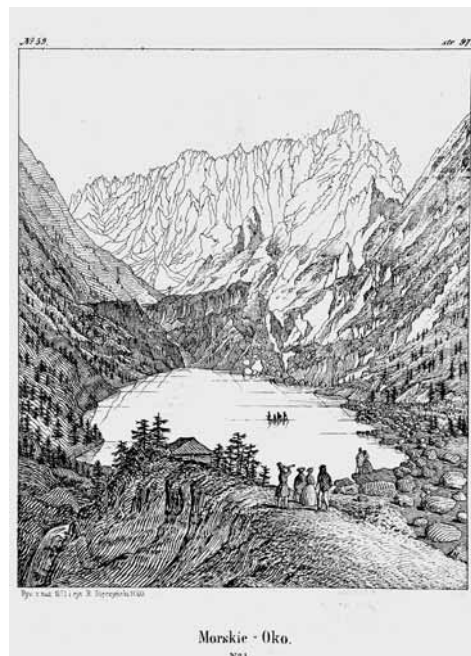
- 502. [Tajny rocznik okupacyjny „Taternika”]. Taternik.** Organ Klubu Wysokogórskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Rocznik XXIV. Zeszyt 1-4 w trzech woluminach. Warszawa b.r. (1943). Nakładem Klubu Wysokogórskiego PTT, s. 1- 20, 21-60 (zeszyt 2-3), 61-80, liczne fotografie w tekście, 30 cm, opr. brosz. wyd. 600,-

Wojenny, tajny rocznik czasopisma poświęconego taternictwu. Pierwszy rocznik podziemny. Ogółem w czasie II wojny światowej ukazało się pięć numerów – roczniki XXIV-XXVIII. Wydawane były pod redakcją Tadeusza Orłowskiego, w bardzo niewielkim nakładzie, jako maszynopisy powielane z drukowanymi okładkami, opatrzone oryginalnymi fotografiami. Artykuły, ze względów konspiracyjnych, podpisywane były kryptonimami. Niewielkie przybrudzenie okładki. **Stan dobry. Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

505. Z. Wróbel. Zbójnictwo. 1929.

501. B.Z. Stęczyński. Tatry. 1860.

503. **[Tajny rocznik okupacyjny „Taternika”]. Taternik.** Organ Klubu Wysokogórskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Rocznik XXV. Zeszyt 1-4 w jednym woluminie. Warszawa, b.r. (między 1943-45). Nakładem Klubu Wysokogórskiego PTT, s. 80, liczne fotografie, 30cm, opr. brosz. wyd. 600,-

Patrz poz. powyżej. Drugi rocznik okupacyjny elitarnego czasopisma poświęconego ludziom gór. Pismo o małym zasięgu, ukazywało się prawie bez przerwy od 1907 roku. Tworzone przez kilka pokoleń polskich taterników, bez honorariów lecz za to z pasją i wielkim nakładem sił, stanowi do dziś cenne źródło do historii taternictwa i alpinizmu. Niewielkie przybrudzenie okładki. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: Z. i W. Paryscy. Wielka encyklopedia tatrzańska, s. 1244.

504. **Witkiewicz Stanisław.** Na przełęcz. Wrażenia i obrazy z Tatr. Wydanie 2, powiększone, bez ilustracji. Lwów 1906. Nakładem Towarzystwa Wydawniczego, s. [4], 142, [2], 294, [1], 19,5 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złocz. sztyldzikami na grzbiecie. 120,-

Zbiór refleksji osadzonych głównie w tematyce Tatr. Przebiega przez nie umiłowanie przyrody, znajomość postaci tworzących atmosferę tego miejsca m.in. **prof. Chałubińskiego, ks. Stolarczyka, Sabatę**, obyczajów, sztuki ludowej, a nade wszystko chęć zrozumienia charakteru, umysłowości, słowem duszy górali. Nieznaczne ślady usuwania pieczęci własnościowych. Ogólnie stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.

- 505. Wróbel Zdzisław.** Zbójnictwo na Podhalu. Częstochowa 1929. Druk. Oddziałowa, s. 47, [5], 20,5 cm, opr. brosz. wyd. 60,-

Pieczęcie własnościowe. Monografia zbójnictwa podhalańskiego uwzględniająca m.in. jego genezę, działalność, wierzenia religijne, strój i sprzęt oraz pieśni i tańce zbójnickie. Egzemplarz nierozcięty. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry. Rzadkie.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

KRESY WSCHODNIE

- 506. Andrzejowski Antoni.** Ramoty Starego Detiuka o Wołyniu. T. I-IV. Wilno 1861. Nakładem i drukiem A.H. Kirkora, s. 224; 283; 338; 193, 19 cm, współopr. płsk. z epoki ze złoc., brzegi k. barwione. 600,-

Andrzejowski Antoni (1785-1868) pozostawił żywy i barwny, pamiętnikarski opis Wołynia w pierwszej połowie XIX w., zwłaszcza w części obrazującej życie bogatego obywatelstwa wołyńskiego. Pamiętniki doprowadzone są do r. 1832, tj. do likwidacji Liceum Krzemienieckiego. **Stan bardzo dobry, ładny egzemplarz.**

- 507. Bayger Jan Aleksander.** Powiat trembowelski. Szkic geograficzno-historyczny i etnograficzny. Lwów 1899. Nakładem autora, s. VIII, 319, tabl. ilustr. 7 (w tym 1 rozkł.), mapa (litografia kolor., rozkł.), liczne ilustr. w tekście, 23 cm, opr. pł. współcz. ze złoc. na grzbiecie. 400,-

Wpis autora dla kuzyna Józefa Szczepanowskiego (Pieniaki, 8.06.1899). Zawiera m.in. dzieje powiatu, opis miast i ich zabytków (Trembowla, Budzanów, Janów, Strusów), a także etnografię regionu (zwyczaje, wierzenia, ubiory i stroje, obrzędy). Rozkładana litografowana mapa powiatu trembowelskiego (49x59,5 cm). **Stan dobry. Rzadkie.**

- 508. Bulletin polonais de Leopold.** Leopold (Lwów), kwiecień 1919. Edite par la Section de la presse de l'Armee Polonaise de l'Est, s. 16, 29 cm, brosz. 80,-

Zeszyt Nr 1. Więcej nie wyszło. Francuskojęzyczny biuletyn wydany w czasie wojny polsko-ukraińskiej i bohaterskiej walki o Lwów, powstały z myślą o pozyskaniu Europy Zachodniej dla sprawy polskiej. Redaktorami byli: Jan Szarota i Maurycy Mycielski. W numerze m.in. o misji gen. Josepha Berthelemy, przychylnego Polsce i Polakom. Podnizszenie k. tyt., wewnątrz stan dobry. **Rzadkie.**

- 509. Bułhak Jan.** Wilno. 20 widoków z fotografii ... Wilno 1937. Nakł. firmy Władysław Borkowski, s. [4], tabl. ilustr. 20, 17,5x24,5 cm, opr. pł. z tłocz. złotem tytułem na licu. 250,-

Album dwudziestu nastrojowych widoków ukazujących wileńskie zabytki i zaułki oraz podwileńskie krajobrazy. Pierwsze dwie karty z niewielkim śladem po zalaniu. Stan ogólny dobry, a ilustracji bardzo dobry.

- 510. Dynowski Witold.** Barwne kufrы chłopskie z okolic Wileńszczyzny i Polesia. Wilno 1934. Nakładem Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej, s. [2], 64, tabl. ilustr. 15, map 3, liczne ilustr. w tekście, 21 cm, opr. brosz. wyd. 80,-

Historia rozwoju produkcji kufrów ludowych na Wileńszczyźnie i Polesiu na tle przemian w kulturze ludowej, udokumentowana ogromnym materiałem ilustracyjnym. Omówiono technologię produkcji, wzornictwo, główne warsztaty wytwarzające kufrы (prawie cała produkcja skupiona była w mało-

miasteczkowych warsztatach żydowskich, do większych należał zakład Szaji Rubina w Wilnie). Stan bardzo dobry.

511. **[Galicja]. Łukomski G.K.** Galicja w jej starożytności. Oczerki po historii architektury XII-XVIII w.w. i rysunki ... Petrograd 1915. Izd. T-wa W. Golike i A. Wilborg, s. 125, [4], kolor. k. frontispisowa (chromolitografia), tabl. 14 (ilustr. kolor.), 21 naklejanych ilustr. całości, kolor. i cz.-b. w ramach paginacji, liczne wielobarwne i cz.-białe ilustr. w tekście, winiety (repr. drzewor.), finaliki, 30,5 cm, opr. pap., okładziny ze skóry z wytłaczonym herbem Lwowa (zach. okł. brosz. wyd.). 1600,-

Historia architektury Galicji ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa i Lwowa oraz takich miast, jak: Baranów, Buczacze, Jarosław, Przemyśl, Przeworsk, Sandomierz czy Tarnów. Dzieło stanowi wynik podróży autora, rosyjskiego historyka sztuki do Galicji w latach 1902-1914. Ilustrowane blisko 60 rysunkami autora, napisane z dużym zaangażowaniem emocjonalnym, w duchu troski o ochronę zabytków, w szczególności zaś świątyń, narażonych na dewastację z powodu „trudnej koegzystencji różnych kultur”. Na pap. czerpanym i kredowym z ilustracjami naklejanymi lub w formie osobnych tablic przedstawiających przykłady architektury galicyjskiej od kościołów i zamków poprzez pałace, dwory, budownictwo miejskie i ludowe. Oddają one w pełni charakter i klimat Galicji, jakże różny od przedstawianego w wydawanych wówczas wydawnictwach propagandowych podkreślających związki Galicji Wschodniej z prawosławiem. Karta tytułowa i winiety zawierają motywy heraldyczne i militarne z elementami patriotycznymi zaczerpnięte z dzieł polskich, które dominują w podanej bibliografii obok niemieckiej i rosyjskiej literatury poświęconej Galicji. Wyklejka wewnątrz z herbami Królestwa Galicji i Lodomerii. Grzbiet oprawy przetarty, otarcia na krawędziach, nieliczne zaplamienia papieru, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

512. **[Gąsiorowski O., Kunik A.A., i inni].** Bolesław – Jurij II, książę wsiej Małoj Rusi. Sbornik materialow i issledowanij. St.-Petersburg 1907. Tipografia Imperatorskoj Akademii Nauk, s. [2], V, IV, 334, [1], tabl. ilustr. rozkł. 10, 23,5 cm, opr. płsk. wspólcz. 450,-

Praca źródłowa o pochodzącym z książąt mazowieckich, **Bolesławie Jerzym II (1301-1340), ostatnim księciu Rusi Czerwonej** (jego sukcesor, król Kazimierz Wielki przyłączył Ruś Czerwoną do Polski i zajął Lwów). Próba udowodnienia prawdziwego pochodzenia księcia na podstawie przytoczonych dokumentów. Ilustracje przedstawiają dokumenty i pieczęcie z udostępnionego autorom tajnego archiwum w Królewcu. Przybrudzenie karty tytułowej, poza tym stan bardzo dobry. Efektowna oprawa w szeroki półskórek. **Ładny egzemplarz.**

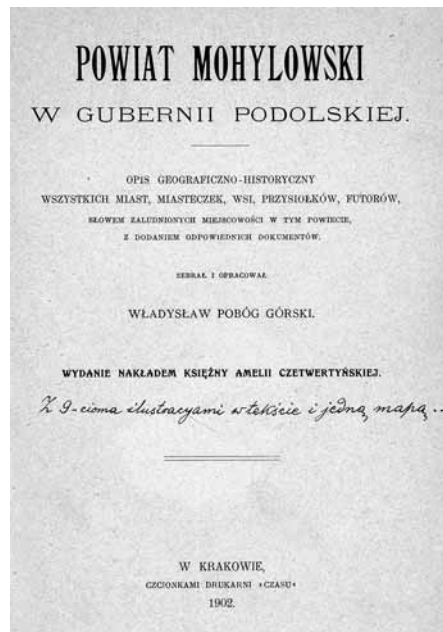
513. **[Giżycki Jan Marek Antoni].** Wykaz klasztorów dominikańskich prowincji ruskiej. Zebrał Wołyniak. Cz. 2. Kraków 1923. Nakładem oo. Dominikanów. Skład Główny w Księgarni Gebethnera, s. [4], 400, 21 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie. 60,-

Oparte na bogatym materiale źródłowym, szczegółowe opracowanie siedzib dominikańskich na Rusi. Opisowana prowincja powstała w r. 1612, w okresie świetności liczyła kilkadziesiąt siedzib, a do jej powolnego upadku przyczynił się rząd rosyjski w 1832 r. Szerzej omówiono działalność tamtejszych przeorów, wspomniano również o jedynym żeńskim klasztorze dominikanek w Kamieńcu Podolskim oraz innych zgromadzeniach zakonnych w Pińsku. Stan dobry.

514. **Górski Władysław Pobóg.** Powiat mohylowski w guberni podolskiej. Opis geograficzno-historyczny wszystkich miast, miasteczek, wsi, przysiółków, futorów, słowem zaludnionych miejscowości w tym powiecie, z doda-

511. Galicja. 1915.

514. Powiat mohylowski. 1902.

niem odpowiednich dokumentów. Kraków 1902. Nakładem księżny Amelii Czetwertyńskiej, s. 343, mapa rozkł. 1, ilustr. w tekście, 27 cm, opr. płsk. z epoki. 600,-

Dedykacja drukowana dla księcia Jana Tadeusza Lubomirskiego. Szczegółowa monografia powiatu mohylowskiego, zawierająca opis, w układzie alfabetycznym, wszystkich miast, miasteczek, wsi i ziem dworskich. Bogate źródło informacji o historycznych właścicielach poszczególnych majątków, doprowadzone do końca XIX wieku, poparte dużą ilością przytoczonych dokumentów (wypisy z ksiąg wieczystych, dokumenty królewskie z nadaniami etc.). **Bardzo rzadka mapa powiatu (38x30 cm) na końcu dzieła.** Oprawa w półskórek wykonana (zgodnie z notatką właściciela) w 1915 roku, u Konstantego Wilhelma Budziszewskiego we Lwowie. Gdziekolwiek odręczne uzupełnienia i poprawki z epoki (autor pracował nad księgą przez 9 lat i ukończył ją w podeszłym wieku, mocno schorowany, z częściowym bezwładem prawej ręki, a jego rękopis był z trudem rozczytywany przez wydawców, stąd błędy w druku). **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 515. Holst von Niels.** Baltenland. B.m. b.r. (ok. 1937). Deutscher Kunstverlag Berlin, s. 111, [1], liczne ilustr. w tekście, 25,5 cm, opr. pł. ze złoc. na licu i grzbiecie. 90,-

Bogato ilustrowane opracowanie dotyczące państw nadbałtyckich, koncentrujące się na architekturze, malarstwie i rzeźbie w ważniejszych miastach tego regionu (**Ryga, Dorpat, Mitawa, Libau, Tallin**). Ubytki płótna na tylnym licu. Stan dobry.

516. **[Iwanowski Eustachy]**. Pamiętki polskie z różnych czasów. T. 1-2 w dwóch woluminach. Kraków 1882. Nakładem autora, s. 578, [4]; 698, [4], 23 cm, opr. płsk. z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 550,-

Obszerny zbiór, często unikalnych materiałów dotyczących głównie Podola i Ukrainy w XVIII i XIX wieku, obejmujący nie drukowane pamiętniki, akta, przyczynki monograficzno-historyczne (np. **Win-nica, Mohylew, Borszczajówka, Zezelów**) oraz bogatą w szczegóły galerię postaci z mnóstwem informacji biograficzno- genealogicznych do historii rodzin polskich zamieszkujących tę ziemię. E. Iwanowski (1813-1903), pseud. Heleniusz, pamiętnikarz historyczny, publikujący poza granicami zaboru rosyjskiego. Jego prace są do tej pory często cytowane w literaturze historycznej, gdyż przytaczają nieistniejący lub niedostępny dziś materiał archiwalny. Niewielkie naderwanie szyldzika oprawy. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

517. **[Iwanowski Eustachy]**. Rozmowy o Polskiej Koronie. T. 1-2. Kraków 1873. Nakładem autora, s. 723,[4]; 581, [3], 22 cm, opr. płsk., ze złoc. na grzbiecie. 450,-

Zawiera bogaty materiał do historii ziem ruskich Rzeczypospolitej i rodzin, które je zamieszkiwały (m.in. Potoccy, Czetwertyńscy, Szczeniowscy, Jaroszyńscy, Kalinowscy, Chołoniewscy). Krótki rys województw **wołyńskiego, podolskiego, ruskiego, bractawskiego, kijowskiego**; W Ukrainie i na Wołyniu nieszczęścia i zamieszki (o buntach hajdamackich); Z czasów Konfederacji Barskiej niektóre fakty. Oraz: Wpływy świętych na społeczność polską; Cuda i Łaski Najśw. Marii Panny na Wołyniu. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

518. **[Iwanowski Eustachy]**. Wspomnienia lat minionych, Eu-go Helenijusza. T. 1-2 w dwóch woluminach. Kraków 1876. Nakładem autora, s. XIII, [2], 601, [3]; 717, [3], tabl. rozkł. 2, 23 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie, zachowane okł. brosz. wyd. 450,-

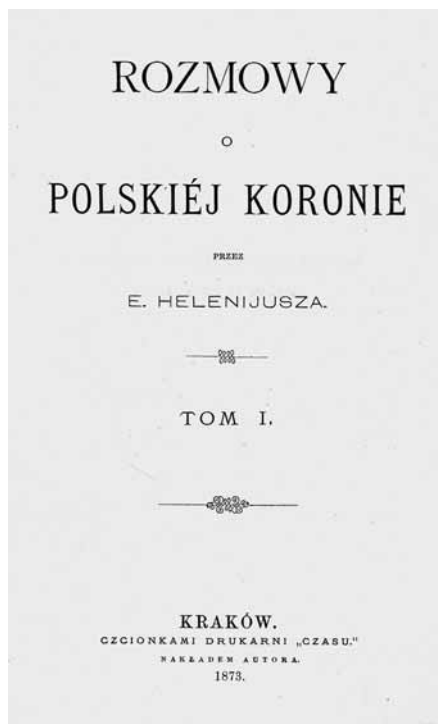
Miscellanea pamiętnikarsko-monograficzne obejmujące wspomnienia własne, materiały biograficzne (m.in.: Czaccy, Grozowie, Andrzej Towiański, Tomasz Zan) i historyczne (m.in.: Kilka szczegółów o łożach masonskich; Wspomnienia z prywatnego życia starego szlachcica; Kilka o wygnaniu syberyjskim szczegółów) **odnoszące się do Kijowszczyzny i ziem litewskich**. Dużo informacji genealogicznych i nieznanych szczegółów z życia rodzin zamieszkujących Kresy Wschodnie. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

519. **Koneczny Feliks**. Walter von Plettenberg landmistrz inflancki wobec zakonu, Litwy, i Moskwy. 1500-1525. Kraków 1891. Nakładem Akademii Umiejętności, s. [2], 76, 25 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie. 90,-

Osobne odbicie z Tomu XXVIII. Rozpraw Wydziału filozoficzno-historycznego Akademii Umiejętności w Krakowie. Pierwsza monografia o polityce Plettenberga, polemizująca z powszechnie lansowaną przez historiografię niemiecką tezę obarczającą Polskę za upadek Inflant. Zwraca również uwagę na błędne poglądy, dotyczące omawianej postaci, zamieszczone w dziele Schiemanna „Russland, Polen und Livland”. **Stan dobry.**

520. **Kraszewski Józef Ignacy**. Litwa. Starożytne dzieje, ustawy, język, wiara, obyczaje, pieśni, przysłowia, podania itd. T. 1-2. Warszawa 1847-1850. Druk Stanisława Strąbskiego, s. [4], 516, [1]; [4], X, 439, [1], 22 cm, współopr. płsk. z epoki ze złoc. 1200,-

Tom pierwszy zawiera informacje z dziedziny etnografii litewskiej m.in. plemiona litewskie i ich granice, o języku litewskim, wiara, kapłani i obrzędy religijne, obyczaje, życie towarzyskie, do-

517. E. Iwanowski. Rozmowy. 1873.

520. J.I. Kraszewski. Litwa. 1847-1850.

mowe, rękodzieła, przysłowia litewskie. Tom drugi obejmuje dzieje Litwy do 1386 roku tj. do przyłączenia do Polski. Ekslibris Leona Różdżyńskiego. Stan bardzo dobry. **ładny egzemplarz. Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 521. Kronika powiatu rohatyńskiego.** Kwartalnik poświęcony sprawom kulturalnym powiatu rohatyńskiego. Rohatyn (właściwie Lwów) styczeń 1927 – grudzień 1933, 6 roczników w jednym woluminie. Nakładem T.S.L. w Rohatynie, s. 24, 34, 48, 36, 42, 36, 12, 12, 12, 11, 19, 8, ilustr. w tekście, 24 cm, opr. skóra z epoki z superekslibrisem, tłocz. i złoc. na grzbiecie. 600,-

Egzemplarz Franciszka Biesiadeckiego (1869-1940) wielkiego znawcy i miłośnika książek, bibliofila lwowskiego, darczyńcy Muzeum Narodowego, Ossolineum i Biblioteki Jagiellońskiej. Na licu i na grzbiecie oprawy superekslibris tłoczony złotem z motywem herbu i inicjałami FB. Komplet zeszytów z lat 1927-1933, z przerwą na 1932 rok, kiedy to kwartalnik nie ukazywał się. Redagowany przez F. Biesiadeckiego, (właściciela niniejszego woluminu, inicjatora całego przedsięwzięcia, jak również autora wielu artykułów) oraz Józefa Lamperta i Mieczysława Opalkę, przynosił wiele cennych wiadomości z historii i spraw bieżących, relacje z uroczystych obchodów rocznic, budowy muzeów, (m.in. o poległych w wojnie 1920 roku i budowie kościółka – pomnika pod Dyjtątnem,), biciu medali, historii bibliotek w powiecie, o kulcie Mickiewicza, itp. Wspólną ideę wszystkich arty-

521. Powiat rohatyński. 1927-1933.

525. Województwo nowogródzkie. 1936.

kułów kryje motto pisma: „A czy znasz ty bracie młody Twoje ziemie, twoje wody?...”. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 522. Krzyże na Litwie.** Rysował dla J. hr. Przeździeckiego z Rakiszek, Franciszek Krzywda Polkowski latem r. 1908. Materiały Wydawnictwa Towarzystwa „Polska Sztuka Stosowana” w Krakowie. Zeszyt XII. Kraków 1909. Société de L’art. Polonais Applique, s. [4], tabl. ilustr. 13, [1], 33,5 cm, opr. kart. wyd. 120,-

Zbiór rysunków krzyży litewskich, wydany na papierze kredowym przez istniejące w latach 1901-1914 Towarzystwo „Polska Sztuka Stosowana” zebrany przez Franciszka Krzywdę Polkowskiego dzięki pomocy finansowej J. hr. Przeździeckiego. Towarzystwo skupiało w swoich kręgach malarzy, rzeźbiarzy, architektów, etnografów, historyków sztuki i miłośników rzemiosła artystycznego. Popierało rozwój twórczości rodzimej opartej na tradycji i sztuce ludowej, organizowało wystawy propagujące motywy polskiej sztuki stosowanej. Członkami byli m.in. J. Mehoffer, S. Witkiewicz, S. Wyspiański. Stan bardzo dobry.

- 523. Księga pamiątkowa 50-lecia konwiktu i gimnazjum oo. jezuitów w Chyrowie 1886-1936.** Kraków 1936. Nakładem Konwiktu w Chyrowie, s. 189, [1], tabl.

ilustr. 16, liczne ilustr. w tekście, 31,5 cm, opr. pł. współcz. ze złoc. na licu (zach. okł. kart. wyd.). 180,-

Charakterystyka 50 lat działalności Kolegium w Chyrowie (w pow. starosamborskim). Wspomnienia absolwentów, kadry profesorskiej, opisy poszczególnych pracowni, zbiorów książkowych, numizmatycznych, sfragistycznych, filatelistycznych, ukazujące kulturowy dorobek najstarszego polskiego konwiku męskiego. Na końcu zamieszczono spis chyrowiaków (za lata 1891-1936), oraz bibliografię omawianego tematu. Stan dobry.

- 524. Meissner Karl.** Das schöne Kurland. Ein deutsches Land. München 1917, R. Piper & Co. Verlag, s. 156, [4], ilustr. w tekście 155, 24 cm, opr. brosz. wyd. 150,-

Bogato ilustrowana monografia Kurlandii, krainy historycznej na obszarze dzisiejszej zachodniej Łotwy. Jako księstwo Kurlandii i Semigalii ze stolicą w Mitawie stanowiła w latach 1561-1795 lenno Rzeczypospolitej. Zawiera liczne ilustracje zabytków (dwory, pałace, kościoły), krajobrazów i widoków miast. Dołączono dwie dodatkowe fotografie z 1918 r. (wklejone). Dopiski rękopiśmienne na ostatniej karcie. Na okł. kolorowy herb Kurlandii. Stan dobry.

- 525. Odlanicki-Poczobutt Stanisław.** Województwo nowogrodzkie. Wilno 1936. Nakładem Wileńskiej Izby Rolniczej, s. [6], 496, [1], 25 cm, opr. brosz. wyd. 200,-

Monografia geograficzno-gospodarcza województwa nowogrodzkiego napisana z inicjatywy Ministerstwa Reform Rolnych, wypełniająca lukę w ubogiej pod tym względem literaturze. „Książka, ujmująca wszechstronny zarys tej części Rzeczypospolitej, która... jako ojczyzna Wieszcza pragnie zajmować poczesne miejsce gospodarczo wartościowej jednostki wśród ziem Rzeczypospolitej” (fragment przedmowy). Obszerny materiał źródłowy. Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 526. Remer Jerzy.** Madonna warowni wileńskiej. Rzec o obrazie Matki Boskiej Ostrobramskiej. Kraków 1927. Czcionkami drukarni Narodowej w Krakowie, s. [2], 17, 29,5 cm, opr. kart. wyd. 45,-

Odbitka z nr 9 miesięcznika „Sztuki Piękne”. Szczegółowy opis historii słynącego z cudów obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej. Brak tylnego lica oprawy, oprócz tego stan dobry.

- 527. Rolle Michał.** Kamieniec Podolski z 6 ilustracjami. (Wielka Biblioteka. Dział 1. Biblioteka Szkolna, nr 21). Warszawa b.r. (ok. 1925). Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska”, s. 40, 17 cm, opr. kart. wyd.; oraz:

Rossowski Stanisław. Lwów z 19 ilustracjami. (Wielka Biblioteka. Dział 2. Biblioteka Szkolna, nr 3). Warszawa b.r. (ok. 1925). Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska”, s. 47, [1], 17 cm, opr. kart. wyd. 80,-

Dwie monografie ważnych miast kresowych, napisane przez wybitnych historyków, adresowane dla młodzieży w ramach popularyzującego historię i literaturę cyklu „Biblioteki Szkolnej”. Stan dobry.

- 528. Semper Fidelis.** Obrona Lwowa w obrazach współczesnych. Lwów 1930. Nakładem Towarzystwa Straż Mogił Polskich Bohaterów, s. X, [2], 238 (w tym tabl. ilustr. w tekście 236), [2], 25,5x35 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na grzbiecie i przednim licu. 450,-

Tekst w języku polskim, francuskim i angielskim. Frontispis barwny według projektu L. Giurkowicza. **Dochód ze sprzedaży przeznaczono na wzniesienie pamiątkowego pomnika na cmentarzu „Obróńców Lwowa”.** Bogaty materiał ilustracyjny obejmujący ok. 700 fotografii osób, przed-

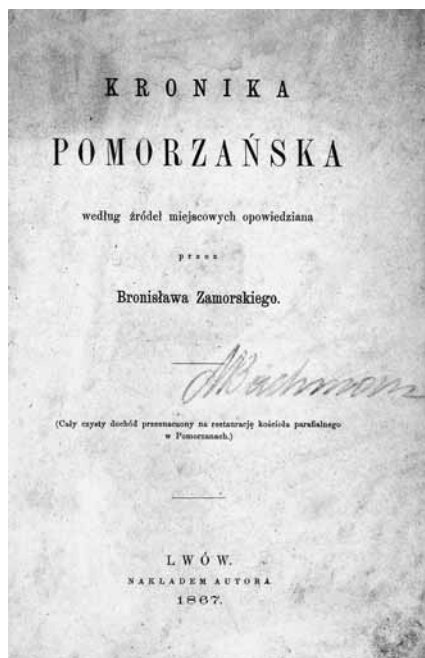

528. Obrona Lwowa. 1930.

miotów, zdarzeń odnoszących się do walk z Ukraińcami i sławnej obrony Lwowa (XI 1918 – IV 1919 r.). W ostatniej części dokumentacja cmentarza poległych w obronie Lwowa (na s. 229 – mogiła Nieznanego Żołnierza, którego szczątki przeniesiono do Warszawy) oraz kwatery bohaterów lwowskich Orląt. Świadczenie męstwa w walce o polskość Lwowa, godne tytułowej łacińskiej dewizy, chętnie używanej przez różne miasta, pułki czy organizacje. Patrz: W. Łysiak, *Empireum*, t. 1, s. 224. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 529. Skórewicz Kazimierz.** Terytorium Ukrainy w świetle kartografii. Warszawa 1939. Skład Główny Księgarnia Gebethner i Wolff, s. 40, map rozkł. 18 (załączniki w kieszonce), 23 cm, opr. ppł. (zach. okł. brosz. i kart. wyd.). 90,-
- Próba odnalezienia granic historycznych Ukrainy. Analizie poddano prace kartograficzne, na których wzmiankowana jest ta nazwa. Uwzględniono twórców najstarszych map Polski m.in. Bernarda Wapowskiego, Wacława Grodeckiego, Gerarda Mercatora, Tomasza Makowskiego, Karola Allarda, Beauplana, Homanna. Na zach. (drugiej) brosz. okładce tytuł: „Terytorium Ukrainy w świetle kartografii. Gdzie leży Ukraina?”. Nieznaczne podklejenia okł. brosz. Stan dobry.
- 530. Szydłowski Tadeusz.** Ruiny Polski. Opis szkód wyrządzonych przez wojnę w dziedzinie zabytków sztuki na ziemiach Małopolski i Rusi Czerwonej. Z 227 rycinami i mapką orientacyjną. Lwów-Kraków (1919). Wydane z zasiłkami Namiestnictwa i Wydziału Krajowego we Lwowie. Skł. gł. Gebethner i Wolff, s. VIII, 213, [2], liczne ilustr. w tekście, 29 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 240,-

532. Pomorzany (woj. tarnopolskie). 1867.

533. Zbiór dokumentów Wilna. 1843.

Dedykacja z 23.12.1919 r. Opracowanie prekursora polskiej służby konserwatorskiej omawiające i szacujące szkody i straty wyrządzone przez I wojnę światową liczny zabytkom architektury na kresach wschodnich. Unikalny materiał ikonograficzny obejmujący 227 wizerunków pałaców, dworów polskich, kościołów, cerkwi i synagog. Nieznaczące zabrudzenia okładki wyd., oprócz tego stan bardzo dobry.

- 531. Zahorski Władysław.** Podania i legendy wileńskie. Z drzeworytami prof. St. Matusiaka. Wilno 1925. Nakładem i drukiem Józefa Zawadzkiego, s. [4], 166, [2], **tabl. ryc. 4 (drzeworyty)**, inicjały w tekście, 21,5 cm, opr. ppł. 140,-

Praca oparta na bogatych materiałach zbieranych 30 lat przez autora. Obejmuje m.in. informacje zawarte w kronikach klasztorów wileńskich jak również w dziełach m.in. A. Gwagnina, W. Kojałowicza, Czackiego, T. Narbutta, J.I. Kraszewskiego, M. Balińskiego, A.H. Kirkora. Inicjały i ryciny wykonał w drzeworycie prof. St. Matusiak. Stan dobry.

- 532. Zamorski Bronisław.** Kronika pomorzańska według źródeł miejscowych opowiedziana. Lwów 1867. Nakładem autora, z Drukarni E. Winiarza we Lwowie, s. [6], 184, 22,5 cm, opr. pł. 240,-

Odręczna dedykacja autora. Oparta na materiałach źródłowych, sięgająca XIV wieku aż po czas współczesny, **historia miasta i zamku warownego Pomorzany (pow. zborowski, woj. tarnopolskie)**. Obszerne fragmenty poświęcone wojnom z Moskalami, Tatarami i Kozakami. Dobra pomorzańska należały do króla Jana III Sobieskiego, stąd wiele rozdziałów książki dotyczy wyprawy wiedeńskiej, zaciągów pomorzańskich oraz odwiedzin królewskiej pary w mieście. Autor zaplanował umieścić ryciny rodu Sobieskich, ale z powodu braku funduszy nie mógł tego dopełnić (książkę

wydał własnym sumptem a cały dochód przeznaczył na odnowę kościoła parafialnego w Pomorzach). Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 533. Zbiór dawnych dyplomatów i aktów miasta Wilna, Kowna, Trok,** prawosławnych monasterów, cerkwi i w różnych sprawach. Cz. 1-2 w dwóch woluminach. Wilno 1843. W Typografii A. Marcinowskiego, s. XCIV, 194; 208, **tabl. ryc. 3 (litografie)**, w tym 2 rozkł., 29 cm, opr. współcz. skóra z tłocz. i złoc, futerał. 4000,-

Strona tytułowa i tekst (dwuszpaltowy) w języku polskim i rosyjskim. Zbiór przywilejów królewskich, nadań, dekretów i innych dokumentów i akt dotyczących Wilna, Kowna, Trok i innych miejsc Guberni Wileńskiej. Na dokumenty, których treść przytoczono w oryginale, składają się dyplomata: miast, cechów rzemieślniczych, prawosławnych cerkwi, monasterów i bractw oraz majątków ziemskich. Dokumenty pochodzą z Archiwum Głównego Trybunału w Wilnie, z archiwów rad miejskich, sądów powiatowych i monasterów. Zbiór poprzedzony obszernym wstępem dotyczącym historii stosunków Polski i Litwy na tle odpowiednich umocowań prawnych. Litografie przedstawiają: cerkwie w Wilnie; duży, rozkładany plan Wilna oraz faksymile dokumentu. Bezcenny, dzisiaj już w większości utracony materiał źródłowy. Nieaktualne pieczęcie biblioteczne. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz. Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

VARSAVIANA

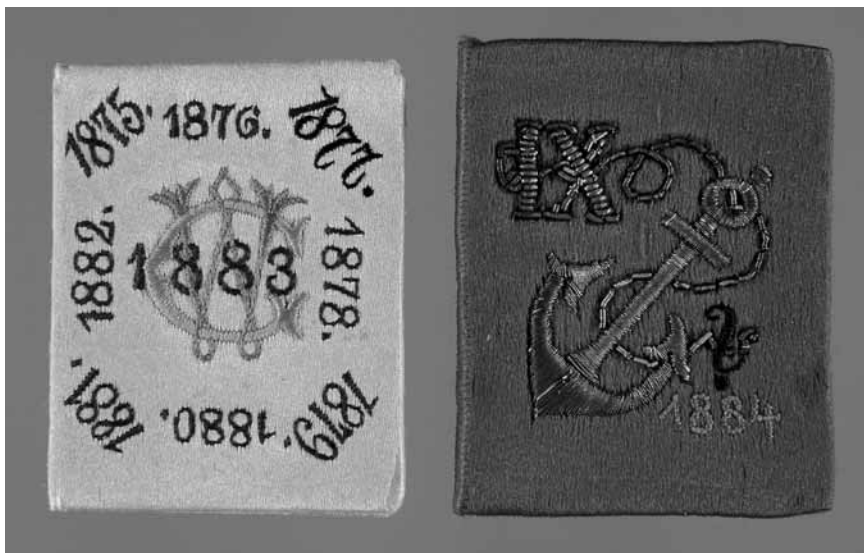
- 534. [Dyplom drukarza].** Dyplom zaliczenia Jana Słowackiego do grona Towarzy-szy Sztuki Drukarskiej. Rys. i układ M. Pajewski. Warszawa 8 I 1899. Urząd Starszych Zgromadzenia Drukarzy Warszawskich. Druk. A. Pajewski, litografia 50 x 57,5 cm naklejona na płótno (kolor., rozkł. i ręcznie wypełniana), 16,5 x 14,5 cm. 150,-

Materiał z giserni S. Orgelbranda i Synów. Tekst i tytuł równoległy w języku rosyjskim i polskim. W ozdobnej ramce z elementami sztuki drukarskiej, dwugłowym herbem carskim, herbem miasta Warszawy z 1887 r., portretami Jana Gutenberga i pierwszego polskiego drukarza Świętopełka Fiola oraz objaśnieniami w językach francuskim i niemieckim. Autografy członków komisji, znaczek opłaty skarbowej i pieczęć tuszowa Zgromadzenia Drukarzy Warszawskich z półpostacią Jana Gutenberga. Niewielkie odbarwienia. Poza tym stan bardzo dobry.

- 535. Gołębiowski Łukasz.** Opisanie historyczno-statystyczne miasta Warszawy. Wydanie drugie poprawione, znacznie pomnożone i rozszerzone. Warszawa 1827. Nakładem i drukiem N. Glücksberga, s. [4], 252, 15,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. na grzbiecie. 240,-

Wpis własnościowy i pieczęć Tadeusza Kijewskiego. Jeden z pierwszych przewodników po mieście, zawierający mnóstwo informacji o obyczajach, cenach i życiu codziennym ówczesnej Warszawy. Dzieło mające do dziś dużą wartość poznawczą. Marginalia w ołówku. Egzemplarz nieznacznie przycięty. Brak, planu miasta Warszawy oraz trzech rycin (przedstawiających Kościół św. Krzyża, Obserwatorium astronomiczne oraz Domu Towarzystwa Przyjaciół Nauk). Ślady zalania na kilku ostatnich kartach, przestawiona s. 217/218. Sześć ostatnich stron (napisane na maszynie) obejmuje brakujący spis rozdziałów, dopisaną historię pochodzenia książki oraz informację dotyczące pradziadka właściciela tej książki Jana Chryzostoma Kijewskiego. **Rzadkie.**

- 536. Ilustrowany przewodnik po Warszawie,** wraz z treściwym opisem okolic miasta (132 ilustracji w tekście oraz plan Warszawy i Pragi). Warszawa 1893.

537 i 538. Kalendarzyki. 1883 i 1884.

Nakładem Redakcji „Wędrowca”, s. [2], XV, [1], 292, [16 – ogłoszenia], ilustr. w tekście 132, 19 cm, opr. pł. wyd. 280,-

Jeden z najlepszych przewodników po Warszawie i jej okolicach, w tym po: Czerniakowie, Woli, Marymoncie, Saskiej Kępie, Wilanowie. Bogato ilustrowany, zawierający szczegółowe opisy zabytków, ukazujący życie ówczesnego prawie pół milionowego miasta. Brak rozkł. planu Warszawy. Stan dobry.

- 537. Kalendarzyk pugilaresowy** na rok zwyczajny 1883 mający dni 365. Warszawa Nakładem Drukar. i Litogr. Ch. Keltera przy ulicy Tłomackie Nr. 9, s. 32, 5,2 x 4 cm, opr. biała jedwabna ozdobna z ręcznie wyszywanymi datami, monogramem i gwiazdą na obu licach. 180,-

Popularny kalendarzyk reklamowy warszawskiej drukarni w pięknej oprawie z wyszywanym monogramem „WG” w kolorze żółtym i kolejnymi datami rocznymi w brązie na przednim licu oraz żółtą sześciopromienną gwiazdą. **Stan oprawy idealny.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 538. Kalendarzyk pugilaresowy** na rok przestępny 1884 mający dni 366. Warszawa Nakładem Drukar. i Litogr. Ch. Keltera przy ulicy Tłomackie Nr. 9, s. 32, 5,4 x 4,2 cm, opr. czerwona jedwabna ozdobna z ręcznie wyszywanymi datami i symbolami na przednim licu. 180,-

Popularny kalendarzyk reklamowy warszawskiej drukarni w pięknej oprawie z wyszywanymi: datą roczną, kotwicą, kluczem wiolinowym i cyfrą IX na przednim licu. **Stan bardzo dobry.**

(patrz ilustracja powyżej)

539. J. W. Krasieński. Przewodnik po Polsce. 1820.

539. **[Krasieński Józef Wawrzyniec]**. Guide du voyageur en Pologne et dans la Republique de Cracovie. Varsovie (Warszawa) 1820. Nakładem N. Glücksberga, s. 111, **tabl. ryc. 10 (akwatinty sygn.: F[ryderyk] Krzysztof Dietrich sc., Vars.)**, plan Warszawy, mapa (miedzioryt rozkł.), 22 cm, opr. ppł. współcz. w futerale kart. (zach. opr. brosz. wyd.). 4800,-

Pierwszy obszerniejszy, polski przewodnik po Królestwie Polskim, ozdobiony dziesięcioma pięknymi, bogatymi w szczegóły, **akwatintami F.K. Dietricha, ukazującymi widoki Warszawy (4)**, Krakowa, Arkadii, Puław i Lublina, **z rozkładanym planem Warszawy (34x41cm)** i rozkładaną mapą Królestwa Polskiego (34x38cm), kolorowaną liniowo. Zawiera, poza opisem zabytków i instytucji, także praktyczne wskazówki dla podróżujących. Czytamy za Orgelbrandem: „Krasieński J.W. (1783-1845) był redaktorem i wydawcą wielu pism, autorem i tłumaczem mnóstwa sztuk dramatycznych, wydawał bardzo dobre czasopismo technologiczne „Piast” (Encykl. Orgel., t. XV, s. 966). Kilka drobnych pęknięć w miejscach złożenia map, po fachowej konserwacji. Mocne odbitki. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

540. **[Nowakowski Bogdan]**. Ciężkie czasy czyli wspomnienia wojenne warszawianki. Rys. i wyd. Bogdan Nowakowski. Warszawa 1922. Sgł. Galewski i Dau, tabl. ilustr. 7 (kolor., naklejane na kart.), 30,5 cm, opr. kart. wyd. 120,-

Zbiór satyrycznych ilustracji znanego rysownika i ilustratora wielu książek Bogdana Nowakowskiego stanowiący satyrę na ówczesne stosunki ekonomiczne w Warszawie lat 1918-1919 związane z szalejącą drożyzną i lichwą, będącymi następstwami galopującej inflacji związanej z wojną. Bohaterka rysunków jest młoda skąpo odziana warszawska dama borykająca się z brakami na rynku. Odb. 1000 egz. numerowanych. Stan dobry.

541. **Polska współczesna. XX rok niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej w wykreśle i słowie. T. 1. Województwo warszawskie.** Opracował komitet redakcyjny Instytutu Studiów dla wydawnictw wykresowych gospodarczych i politycznych. Warszawa 1938. Nakładem Tow. Wydawniczego „Arkonia” Sp. z o.o., s. 350, [2], liczne ilustr. w tekście, 23 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 90,-

Zawiera m.in. kalendarium historii Polski, w tym szczegółową chronologię wydarzeń politycznych w okresie 1918-1938, spis obsady ministerialnej kolejnych rządów w niepodległej Polsce, a także obszerne kompendium instytucji samorządowych, oświatowych, religijnych, przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem województwa warszawskiego. Naderwania kilkunastu kart. Stan dobry.

542. **Porter Jane.** Thaddeus of Warsaw. London 1832. Henry Colburn and Richard Bentley, frontispis (staloryt), s. XXIV, 440, tabl. ryc. 1 (staloryty), 17 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 300,-

Suchy tłok: „Bohdan Chester Hryniewicz-Legiecki”. Frontispis z powtórzonym tytułem datowany na 1831 r. Wielokrotnie wznawiana powieść historyczna angielskiej pisarki Jane Porter (1776-1850), sympatyzującej z ideami wolnościowymi w Europie. Akcja zdarzeń rozgrywa się w Polsce w czasach insurekcji kościuszkowskiej (m.in. obszerny opis rzezi Pragi), a następnie przenosi się do Anglii. Występują tu m.in. postacie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Kościuszki, a tytułowym bohaterem jest Tadeusz Sobieski, prawnuk króla Jana III. Książka uzyskała przychylne recenzje samego Tadeusza Kościuszki, bohatera polsko-amerykańskiego, zwolennika zniesienia niewolnictwa i związanego z nim handlu ludnością murzyńską, (przeznaczył część pieniędzy otrzymanych od Kongresu na wykupienie na wolność i kształcenie Murzynów). Popularność Kościuszki w Ameryce sprawiła, że polecona przez niego niniejsza książka stała się jedną z poczytniejszych pozycji wśród mieszkańców południowych stanów Ameryki. Stan dobry. **Rzadkie.**

543. **Przewodnik po Warszawie.** Warszawa b.r. (ok. 1925). Wydał Mieczysław Majcher, s. 207, plan rozkł. 1, liczne ilustr. w tekście, 15 cm, opr. kart. wyd. 120,-

Syntetyczny przewodnik po Warszawie zawierający dzieje miasta, adresy władz państwowych, instytucji oraz opis okolic podwarszawskich. Z zachowanym rozkładanym planem Warszawy z przedmieściami (46,5x43,5 cm). Nieznaczne podklejone pęknięcia marginesów przedniej okładki, oprócz tego stan bardzo dobry.

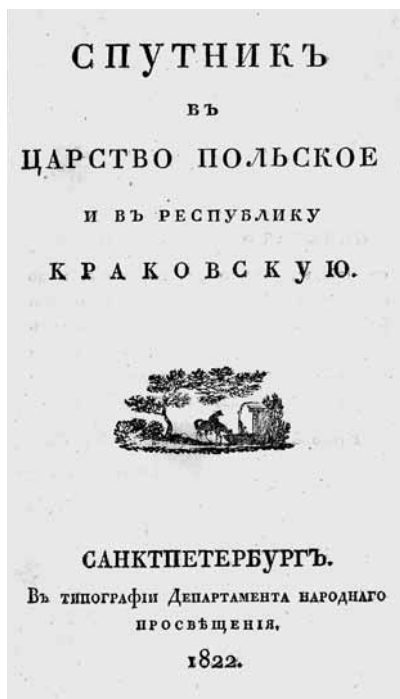
544. **Sputnik w Carstwo Polskoje i w Riespubliku Krakowskuju.** Sanktpetersburg 1822. Tip. Diepartamienta Narodnago Proswieszczenija, s. [4], 163, tabl. 3 (rozkł.), 15 cm, opr. tekt. 750,-

Praktyczny przewodnik po Królestwie Polskim i Rzeczypospolitej Krakowskiej z opisaniem **Warszawy** oraz całego szeregu miast i miasteczek. Zawiera szereg pożytecznych informacji dla ówczesnych podróżnych, z rekomendacją przyjaznych im miejsc. Tekst niezmiernie przychylny dla Polski (np. przy podwarszawskim Raszynie chwali miejscową gospodę i sławi męstwo armii polskiej, która w tym miejscu walczyła z Austriakami). Zawiera również tabele przeliczników miar, wag i waluty na osobnych tablicach (jedna uszkodzona przez ówczesnego introligatora) oraz podaje odległości komunikacyjne. Stan bardzo dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

545. **Staroświecki sklep.** Warszawa 1938. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”, s. 227, [3], tabl. ryc. 10 (drzeworyty), 20,5 cm, opr. kart. wyd., obwoluta. 240,-

Przedmowa Juliana Tuwima. Zbiór opowiadań różnych autorów, w tym m.in. Jarosława Iwaszkiewicza, wyróżnionych w konkursie literackim, którego głównym tematem był firmowy sklep „Wedla”.

544. Przewodnik. 1822.

545. Staroświecki sklep. 1938.

Obwolutę i sygnet na okładce projektował: A. Wajwód, kartę tytułową: E. Manteuffel. Opowiadania ilustrowane całostronicowymi drzeworytami: Janiny Konarskiej, Edmunda Bartłomiejczyka, Wiktora Podolskiego, Edwarda Manteuffela, Jadwigi Hładki, Stanisława Ostoi-Chrostowskiego, Stefana Mrożewskiego, Bogny Krasnodębskiej-Gardowskiej, Zofii Fijałkowskiej, Tadeusza Cieślewskiego-syna. Niewielkie uzupełnienie grzbietu obwoluty. Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

546. **[Uniwersytet Warszawski]**. Mowa rektora doktora medycyny Józefa Brudzińskiego. Otwarcie Uniwersytetu Warszawskiego, dnia 15 listopada 1915 roku. Warszawa 1916. Nakładem Ilustracji Polskiej „Wieś i dwór”, s. 27, 17,5 cm, opr. kart. wyd. ze złoc. na obu licach. 45,-

Druk bibliofilski. Mowa wybitnego lekarza, założyciela pierwszych na ziemiach polskich szpitali pediatrycznych, stojącego na czele komisji założycielskiej Uniwersytetu Warszawskiego w 1915 r. i pełniącego w latach 1915-1917 funkcję rektora Uniwersytetu Warszawskiego, z okazji trzeciego uroczystego otwarcia Uniwersytetu (pierwsze miało miejsce 14 maja 1818 r. – mowa X. Wojciech Szwejkowski, drugie 25 listopada 1862 r. – mowa doktora medycyny Józefa Mianowskiego). Na tylnym licu złoc. sygnet Zakładów Graficznych A. Hurkiewicz i Sp. w Warszawie. Stan dobry.

547. **[Uniwersytet Warszawski]**. Raboty proizwiediennyja w laboratorjach medicynskago fakultieta imperatorskago Warszawskago Uniwersiteta. Pod redakcją

F. Nawrockago. S rysunkami. Wypusk szestoj. Warszawa 1880. Izd. Warszawskim Uniwersitetam, s. [6], 190, [1], tabele, 23,5 cm, opr. brosz. wyd. 80,-

Zawiera sześć prac naukowych studentów ówczesnego wydziału medycyny Uniwersytetu Warszawskiego powstałych w wyniku doświadczeń laboratoryjnych. Dorobiony płócienny grzbiet. Stan dobry.

- 548. Witowski Gerard Maurycy.** Pustelnik z Krakowskiego Przedmieścia, czyli charaktery ludzi i obyczajów. Drugie poprawne i powiększone wydanie. Tom 4 (z 4). Warszawa 1829. Drukarnia A. Gałęzowskiego i komp., s. [8], 337, [2], finaliki w tekście, 16,5 cm, opr. płsk. ze złoc. na grzbiecie, brzegi k. barwione. 200,-

Gerard Maurycy Witowski (1787-1837), pisarz, publicysta, krytyk teatralny i literatury, autor artykułów o obyczajach warszawskich drukowanych w Gazecie Warszawskiej pod pseudonimem Pustelnik z Krakowskiego Przedmieścia, naśladowujący stylistyką podobne teksty wydawane w gazetach paryskich oraz w ang. „Spectatorze”. Zamieszczono m.in. utwory: jarmark, sztuki dramatyczne, gazety, Bonifratry, odpust na Woli, wesele na Czystem, śmierć Pustelnika. Stan dobry.

REGIONALIA POLSKIE

- 549. Baedeker Karl.** Das Generalgouvernement. Reisehandbuch. Mit 3 Karten und 6 Stadtplänen. Leipzig (Lipsk) 1943. K. Baedeker, s. LXIV, 264, map 3 (kolor., w tym 1 rozkł.), planów 6 (w tym 3 kolor. i 3 cz.-b. w tekście), 16 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 180,-

Przewodnik po Generalnej Guberni z wieloma akcentami propagandowymi, podkreślającymi świadectwa kultury niemieckiej. Poprzedzony ogólnymi, praktycznymi wiadomościami o Polsce (m.in. historia, gospodarka). Mapy kolor.: Generalnej Guberni (29x32 cm), okolic Warszawy i Zakopanego. Kolorowe rozkł. plany: Warszawy, Krakowa i Lwowa, a w tekście czarno-białe: Lublina, Radomia i Krynicy. Stan bardzo dobry.

- 550. Bąkowski Klemens.** Dzieje Krakowa. (Z 12 planami i 150 rycinami). Kraków 1911. Spółka Wydawnicza Polska, s. XV, [1], 491, liczne ilustr. w tekście, 27 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złoc. szyldzikiem na grzbiecie. 180,-

Wydanie 1. Dzieje miasta, ze szczególnym uwzględnieniem jego architektury i rozwoju terytorialnego. Dzieło pięknie wydane, z bogatym materiałem ikonograficznym, współtwórcy działającego od 1 stycznia 1897 r. Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Oprawę wykonał J. Bereziuk. Nieaktualne pieczęcie własnościowe. Stan bardzo dobry.

- 551. [Częstochowa].** Précis historique sur le tableau miraculeux de la sainte virge de Częstochowa (Schinstohova) en Pologne. Orne deux gravures sur Agier. Paris 1848. Au Bureau des affaires polonaises, s. [6], 58 (właściwie 60), tabl. ryc. 2 (staloryty), 18,5 cm, opr. brosz. wyd. 150,-

Historia klasztoru, sprowadzonego w 1382 r. przez księcia Władysława Opolczyka zakonu paulinów i znajdującego się w nim obrazu Jasnogórskiego, będącego od wieków przedmiotem kultu religijnego. Zamieszczono dwa staloryty: klasztoru Częstochowskiego i w historycznym sztafażu obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Egzemplarz nierozcięty. Stan dobry.

- 552. Damrot Konstanty.** Die älteren Ortsnamen Schlesiens, ihre Entstehung und Bedeutung. Mit einem Anhang über die schlesisch-polnischen Personennamen. Beiträge zur schleschen Geschichte und Volkskunde. Beuthen O.S.

(Bytom). 1896. Verlag von Felix Kasprzyk, s. 254, 21 cm, opr. pł., brzegi k. marm. 300,-

Pochodzenie i znaczenie starych nazw miejscowości śląskich, uwzględniające nazewnictwo polskie i niemieckie. Od s. 189 dodatek ukazujący spis najczęściej używanych na tym terenie śląsko-polskim nazwisk. Interesujący przyczynek do historii Śląska. Konstanty Damrot (1841-1895), górnoląski kapłan, pisarz i poeta (pseud. Czesław Lubiński), nawiązujący do ogólnonarodowych tradycji, odegrał znaczącą rolę w utrzymywaniu polskości ludności śląskiej. Pod osłoną pseudonimu zdołał pogodzić sumienność pruskiego urzędnika z narodowymi obowiązkami polskiego patrioty i wieszczą, który siebie i innych krzepił wizją zmartwychwstania Polski i połączenia z nią Śląska. Stan bardzo dobry.

553. **[Gdańsk]**. Bürgersgefühl bei der Ankunft S.r. Excellenz des Herrn Grafen v. Kalkreuth, Gouverneur's dieser Stadt, Den 11. März 1807. Danzig 1807. Müller Off., 8°, s. [4], brosz. 220,-

Panegiryczny wiersz anonimowego Gdańszczanina w związku z mianowaniem na stanowisko gubernatora miasta księcia Adolfa v. Kalkreuth i nadzieją, że uchroni miasto przed najgorszym w obliczu napoleońskiego oblężenia. Adolf Friedrich Graf v. Kalkreuth (1737-1818), ówczesny dowódca pruskiego garnizonu obrony Gdańska, późniejszy feldmarszałek pruski, wsławiony kilkumiesięczną obroną miasta przed armią polską i francuską od 7 III – 23 V 1807 r. Na odwrocie k. tyt. dopisane w epoce nowe strofy wiersza. Zagniecenia na marginesach. Poza tym stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

554. **[Gdańsk]**. Gemeinde und Wohnplatzlexikon des Reichsgaus Danzig-Westpreussen. Herausgegeben vom Statistischen Landsamt Danzig-Westpreussen. Erster Band. Danzig (Gdańsk) 1944. Verlag A.W. Kafemann, s. [4], 416, 148, 21,5 cm, opr. pł. współcz. 350,-

Spis wszystkich miejscowości w rejonie Gdańska, odpowiadających im gmin, powiatów, uwzględniający nazewnictwo polskie i niemieckie. W dodatku zamieszczono dane statystyczne dotyczące powiatów, spis gmin liczących więcej niż 1000 mieszkańców. Urwany margines s. 165/166 z niewielkim ubytkiem tekstu. Stan dobry.

555. **Gloger Zygmunt**. Rok Polski w życiu, tradycji i pieśni. Z czterdziestu rycinami. Warszawa 1900. Jan Fiszer, s. [4], 384, [1], liczne ilustr. w tekście, 29 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 450,-

Piękne edytorsko dzieło poświęcone zwyczajom i obyczajom polskim. Znakomite gawędziarskie opisy Zygmunta Glogera, fragmenty dawnych pamiętników, urywki zapomnianych dzieł literackich i poezji od XVI do XIX wieku, wypisy z prasy i przedruki ze szlacheckich rękopiśmiennych *silva rerum*. Praca ozdobiona głównie drzeworytami, w większości całostronicowymi, wg rysunków m.in. Andriollego (24), Juliusza Kossaka (2) i Alfreda Wierusza-Kowalskiego (1). Oprawa sygnowana: „Introligatornia J.F. Puget w Warszawie”. Grzbiet po konserwacji. Ubytek części marginesu na s. 277/278, bez straty tekstu. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

556. **Grabowski Ambroży**. Kraków i jego okolice. Wydanie piąte znacznym przyczynkiem wiadomości rozszerzone. Z 57 drzeworytami, widokiem i planem miasta. Kraków 1866. Nakładem Księgarni D.E. Friedleina, s. XI, [1], 431, [1], widok 1 (litografia rozkł.), plan 1 (litografia rozkł.), tabl. ryc. 1 (staloryt rozkł., w ramach paginacji), liczne drzeworyty w tekście, 19 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie, brzegi k. marm. 360,-

555. Z. Gloger. Rok polski. 1900.

Ze zbiorów: „Jerzego Ciołka-Żelechowskiego, 1902”, sucha pieczęć herbu „Ciołek”, oraz pieczęć tuszowa: „Muzem Pamiątek Rodzinnych”. Edycja rozszerzona w stosunku do poprzednich wydań o przypisy (s. 319-421). Obszerny, klasyczny już, przewodnik po Krakowie, zawierający szczegółowy, historyczny opis zabytków miasta i jego okolic (Wieliczka, Ojców, Krzeszowice, Pieskowa Skala). **Litografowana rozkładana kolorowa panorama Krakowa (14,5x59 cm) i plan Krakowa (29x40,5 cm)** oraz staloryt przedstawiający Wielki ołtarz w kościele N.P.M. Wpis tuszem na s. 126 korygujący błąd w tekście dotyczący słynnego, obdarzonego nadludzką siłą Stanisława Ciołka (syna Andrzeja). Grzbiet po konserwacji, brak s. przedtyt., ślady zalania, zażółcenia w tekście, panorama i plan Krakowa po konserwacji.

- 557. Kamińska Jadwiga.** Najnowszy skorowidz wszystkich miejscowości polskiego Górnego Śląska z wyszczególnieniem powiatu, stacji kolejowej, urzędu pocztowego, telegraficznego, mownicy telefonicznej i gminy. 1927. Katowice b.r. (1926). Nakładem Księgarni i Drukarni Katolickiej, s. 87, 14,5x22 cm, opr. brosz. wyd. 80,-

Niewielki ubytek grzbietu. Stan dobry.

- 558. Kilarski Jan.** Przewodnik po Wielkopolsce. Podręcznik dla turysty-krajoznawcy z 91 ilustracjami, 6 planami i 3 mapami. Poznań-Warszawa-Wilno 1938. Nakładem Księgarni św. Wojciecha, s. LXIV, 284, map 3 (rozkł. w kieszonce), ilustr. 91, 17,5 cm, opr. pł. 120,-

Pierwsza publikacja poświęcona sprawie rozwoju turystyki w Wielkopolsce wydana pod auspicjami Związku Popierania Turystyki w Poznaniu. Bogato ilustrowany przewodnik napisany przez zasłu-

żonego propagatora ruchu turystycznego w Wielkopolsce. Adresowany do turystów i krajoznawców ukazuje historię i najciekawsze zabytki tego rejonu. Trzy rozkł. mapy w kieszonce: dróg kolejowych, linii autobusowych oraz kolorowa środkowej Wielkopolski (20x24,5 cm). Wpis własnościowy. Otarcia i spłócenie oprawy. Stan dobry.

- 559. Kraków, rozszerzenie granic 1909-1915.** Wydał inż. Karol Rolle prezydent miasta Krakowa. Kraków 1931. Nakład Gminy stoł. król. miasta Krakowa, s. X, 663, [3], tabl. ilustr. 17 (w tym 1 rozkł.), liczne ilustr. w tekście, 31 cm, opr. ppł. wyd. ze złoc. na grzbiecie. 280,-

Historyczny rys rozwoju terytorialnego Krakowa ukazujący złożoną problematykę związaną z przyłączaniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich (projekty, program rozbudowy, protokoły z posiedzeń, umowy). Proces ten zapoczątkowany został przez prezydenta Juliusza Leo i był kontynuowany m.in. przez Karola Rolle, Adama Chmiela, Tadeusza Przeorskiego. Ilustracje radców miejskich, rozkładany widok Krakowa wg rysunku Mateusza Meriana. Otarcia oprawy, oprócz tego stan bardzo dobry.

- 560. Laubert Manfred.** Die oberschlesische Volksbewegung. Beiträge zur Tätigkeit der Vereinigung Heimattreuer Oberschlesier 1918-1921. Mit 10 Bildtafeln und 1 Karte. Breslau (Wrocław) 1938. Verlag Priebatschs Buchhandlung, s. [8], 200, tabl. ilustr. 10, 23 cm, opr. kart. wyd. 100,-

Przyczynki do działalności ruchu ludowego na Śląsku (1918-1921), ze szczególnym uwzględnieniem organizacji ks. Carla Ulitzka „Zjednoczony Związek Górnoślązaków Wiernych Ojczyźnie”. Powstała w 1919 roku, a jej **głównym celem była szeroko zakrojona niemiecka propaganda plebiscytowa**. Jego członkowie nazywani „wolnokrajowcami” lub „freistaatlerami” wyrażali pogląd wg którego Górny Śląsk powinien zostać niemiecki albo stać się samodzielnym wolnym państwem. Zabrudzenia na s. 192, oprócz tego stan bardzo dobry.

- 561. Niemcewicz Julian Ursyn.** Podróż do Wielkopolski i Śląska w roku 1821, z niewydanych dotąd rękopisów. Poznań 1872. Nakładem i drukiem L. Merzbacha, s. [2], 117, 17,5 cm, opr. ppł., brzegi k. prószone (zach. okł. brosz. wyd. z 1873 r.). 100,-

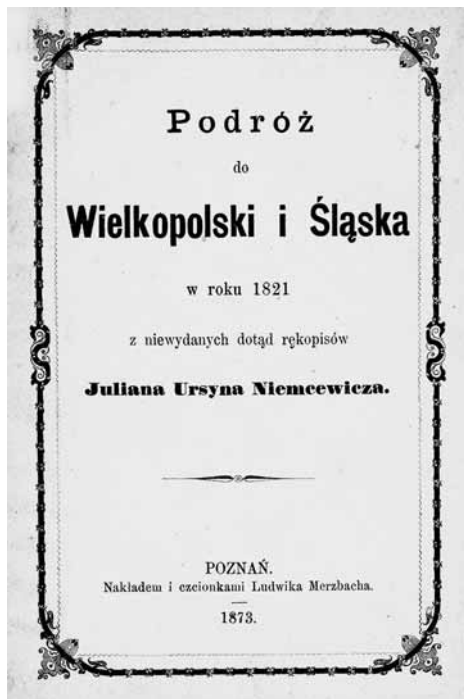
Polski epizod podróżniczy Juliana Ursyna Niemcewicza (1758-1841), autora bogatej spuścizny pisarskiej obejmującej obok licznych prac historycznych m.in. doświadczenia z wypraw po Europie i Ameryce. Zawiera opisy: Częstochowy, Brzegu, Wrocławia, Rawicza, Rydzyny, Poznania, Sieradza i Łęczycy. Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

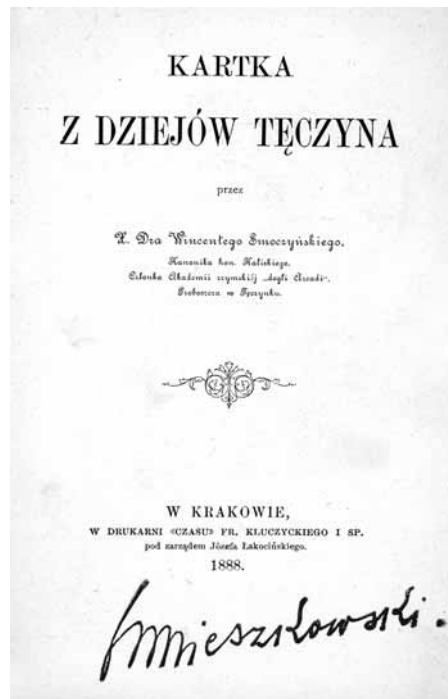
- 562. Olbrich Heinrich Otto.** Der Leidensweg des oberschlesischen Volkes, zugleich seine Geschichte vom Jahre 1919 bis 1922. Breslau-OppeIn (Wrocław-Opole) 1928. Priebatsch's Buchhandlung, s. [4], 308, tabl. ilustr. 5, mapka 1, 22,5 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie. 120,-

Propagandowy obraz zdarzeń na Górnym Śląsku w latach 1919-1922, obejmujący okres powstań i plebiscytu, ukazujący przysłówiową drogę przez mękę zamieszkującej tam ludności niemieckiej. Pozostawiający wiele do życzenia „bezsportny materiał” autora, przestrzegający przed polską chęcią dominacji. Stan bardzo dobry.

- 563. Ostrowski Adam.** Księga adresowa gospodarstw rolnych województwa poznańskiego. Poznań 1926. Nakładem Biura Ogłoszeń „Par”, s. [12], XLIII, [1], 576, [74 – kartonowe interfolia z wielkopolskimi inseratami reklamowymi],

561. J.U. Niemcewicz. Podróż. 1873.

570. W. Smoczyński. Tenczynek. 1888.

28,5 cm, opr. pł. (przednia okł. brosz, częściowo zach., naklejona) z pudełkiem. 700,-

Obejmuje statystykę poszczególnych 35 powiatów województwa pod względem rolniczym, spis władz wojewódzkich i samorządowych oraz organizacji rolniczych. Zawiera szczegółowy wykaz majątków województwa poznańskiego podług powiatów z podaniem właściciela względnie dzierżawcy, obszaru z podziałem na rodzaj arealu i wyszczególnieniem dochodu i specjalizacji danego gospodarstwa. Nieocenione źródło informacyjne o ziemiaństwie wielkopolskim okresu międzywojennego. Miejscami załócenia kart. Poza tym stan dobry. **Rzadkie.**

- 564. Pieszko Michał Marian.** Zamość, gród kanclerski-hetmański. Szkic historyczny. Zamość 1928. Nakładem autora. Tłoczono w Drukarni Sejmiku Zamojskiego, s. 30, 23,5 cm, opr. kart. wyd. 80,-

Druk bibliofilski wydany w 100 egz. na papierze czerpanym mirkowskim, ukazujący historię miasta Zamościa założonego przez Jana Zamoyskiego w ramach aktu fundacyjnego w 1580 r. M. Pieszko (1890-1969), nauczyciel, badacz i popularyzator dziejów tego miasta. Egzemplarz częściowo nierozcięty. Stan bardzo dobry.

- 565. [Polska]. Francastel Pierre.** La Pologne Pittoresque. Couverture de Wanda Sawicka. Grenoble (1934). B. Arthaud, s. 206, [2], 235 ilustr. (heliograviury), mapa (rozkł.), 21,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie oraz dwoma szyldzikami, przednia okł. brosz. zach. 150,-

Pierre Francastel (1900-1970), jeden z wybitniejszych światowych historyków i socjologów sztuki, w latach 1930-1936 dyrektor Instytutu Francuskiego w Warszawie i wykładowca na Uniwersytecie Warszawskim. Popularna **monografia Polski międzywojennej** z uwzględnieniem jej krajobrazu, folkloru i zabytków architektury. Wydana i napisana w konwencji przypominającej ówczesną serię wydawniczą „Cuda Polski”. Liczne heliogravjry w sepji dodają kolorytu dziełu. Otarcia krawędzi opr., złoc. miejscami wyblakłe. Poza tym stan bardzo dobry.

- 566. Polska w krajobrazie i zabytkach.** Pod redakcją prof. Włodzimierza Dzwonkowskiego. T. 1-2. Warszawa 1929-1930. Wydawnictwo Tadeusza Żłotnickiego, s. XLVII, [1], 140, tabl. ilustr. 312; 137, [1], tabl. ilustr. 320, 33,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie (w t. 1 – zach. okł. kart. zeszytów wyd.). 1800,-

Olbrzymi materiał ikonograficzny obejmujący **1446 ilustracji najwybitniejszych fotografów polskich** okresu międzywojennego (w tym m.in. Jana Bułhaka, Jana Jaroszyńskiego, Juliana Kłosa, Zdzisława Marcinkowskiego, Henryka Poddębskiego, Stanisława Szalaya), prezentujący zabytki kultury oraz najpiękniejsze zakątki Polski. T. 1 zawiera 7 zeszytów z zach. okładkami wydawniczymi (Warszawa, województwa: warszawskie i łódzkie, kieleckie, lubelskie i białostockie, Morze i pomorze, poznańskie, Górny Śląsk). T. 2: Kraków, Tatry, województwo lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie, wołyńskie, poleskie, wileńskie, nowogródzkie. Każda z fotografii opatrzona jest podpisami w języku polskim, niemieckim, angielskim i francuskim oraz obszernymi objaśnieniami w części tekstowej. Zamieszczono również monografie tematyczne, m.in. A. Jankowskiego – Krajobraz Polski, Wł. Woydyno – Działalność państwa w obronie krajobrazu polskiego i zabytków, A. Lauterbacha – Warszawa, T. Szydlowskiego – Kraków, M. Świerza – Tatry, J. Kłosa – O budownictwie drewnianym i murowanym w Polsce, J. Ejsmonda – Myślistwo w Polsce. Błędy w opracowaniu (wstęp ogólny w t. 1 – s. XLVII, [1] – po tablicy 296). Stan dobry.

(patrz tablica V)

- 567. Polska zachodnia.** Rocznik pierwszy Związku Obrony Kresów Zachodnich. Poznań 1926. Nakładem Związku Obrony Kresów Zachodnich, s. [10], 208, ilustr. w tekście, 24 cm, opr. kart. wyd. 90,-

Najważniejsze sporne kwestie w relacjach polsko-niemieckich uwzględniające m.in. rolę Zakonu Krzyżackiego, problemy związane z terenami Mazur, Górnym Śląskiem. Wydane przez Związek Obrony Kresów Zachodnich, działający na rzecz umacnianie polskiego stanu posiadania na tych ziemiach, repolonizacji mieszkańców dawnego zaboru pruskiego, przeciw niemieckim żądaniom rewizji granic i propagandzie antypolskiej. Egzemplarz nierozcięty. Stan bardzo dobry.

- 568. Rehman Antoni.** Ziemie dawnej Polski i sąsiednich krajów sławiańskich opisane pod względem fizyczno-geograficznym. Cz. 2: Niżowa Polska. Lwów 1904, s. [2], VII, [1], 535, opr. pł. 140,-

Antoni Rehman (Rehmann) (1840-1917), prof. uniwersytetu we Lwowie, geograf i podróżnik. Dzieło niniejsze stanowiło przez długi czas jedyne tego rodzaju systematyczne opracowanie wszystkich ziem polskich pod względem fizycznogeograficznym. Zawiera nową koncepcję podziału Polski na regiony, w której kluczową rolę odgrywały cechy morfologiczne i hydrograficzne. Obejmuje m.in. opis kotlin górnej Odry, Krakowsko-Oświęcimskiej (dzisiejsza Jura), Krakowsko-Sandomierskiej, Stryjsko-Stanisławowskiej; płaskowyżu czarnomorskiego z tzw. działem podolskim, zaporoskich i dniprzańskim; niżów północnych z niziną poleską, podlaską, mazowiecką i pojezierzem podlaskim. W opisach wyróżniono m.in. środowisko roślinne. Stan dobry.

- 569. Schricker Rudolf.** Blut, Erz, Kohle. Der Kampf um Oberchlesien. Berlin b.r. (ok. 1935). „Zeitgeschichte”, Berlin: Verlags- und Betriebsgesellschaft, s. 238, ilustr. 92, 23,5 cm, opr. pł. wyd. 140,-

Opis walk o Górny Śląsk w latach 1919-1921. Praca o wyraźnych akcentach nacjonalistycznych ukazująca ideały więzi człowieka z przyrodą i ziemią ojczystą streszczające się do sloganu Krew i Ziemia (*Blut und Boden*). Brak obiektywizmu, liczne obraźliwe sformułowaniami pod adresem Polaków, rzekome polskie barbarzyństwo oraz szydzenie z polskiej „kultury”. Interesujący materiał ilustracyjny. Stan dobry.

- 570. Smoczyński Wincenty.** Kartka z dziejów Tęczyna. Kraków 1888. Nakładem autora, s. 109, tabl. ryc. 1 (drzeworyt), 19,5 cm, opr. ppł. z szyldzikiem pap. na grzbiecie, brzegi k. marm. (zach. okł. kart. wyd.). 90,-

Odbito na welinie tylko 25 egz. Dzieje Tenczynka napisane przez Wincentego Smoczyńskiego (1842-1903), księdza, sybiraka, od 1879 r. proboszcza tamtejszej parafii, uzupełnione obszernymi fragmentami pamiętnika jego poprzednika, księdza-przechrzty Krzysztofa Świątecznego. Rycina przedstawia kościół w Tenczynku. Wpis własnościowy. Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie 215)

- 571. Spis gmin miejskich i wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.** Opracowany przez Jadwigę Scheinkönig i Jerzego Kowalczewskiego. Zalecane do użytku urzędowego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. (Biblioteka Samorządu). Warszawa 1934. Nakładem Samorządowego Instytutu Wydawniczego, s. XVI, 280, 23 cm, opr. kart. wyd. 150,-

Praca oparta na źródłach urzędowych i prywatnych będąca w ówczesnym czasie jedynym usystematyzowanym i aktualnym źródłem informacji uwzględniającym nowy podział powiatów na gminy wiejskie. Wszedł on w życie 1 sierpnia 1934 r. i objął województwa krakowskie, lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie, poznańskie i pomorskie. Stan dobry.

- 572. Statut Towarzystwa pod nazwą Muzeum Lubelskie.** Muzeum lubelskie. B.m. 1914. B.w., s. [13], ilustracje, inicjały i zdobienia w tekście, 30,5 cm, opr. kart. wyd. 60,-

Ładnie wydany statut, powołanego do życia w 1914 r., Towarzystwa pod nazwą Muzeum Lubelskie, którego inicjatorem i organizatorem był Szymon Tadeusz Piotrowski (dyrektor lubelskiego oddziału Banku Handlowego). Ślady niewielkiego nadgryzienia narożników trzech ostatnich kart, oprócz tego stan dobry.

- 573. Stein Bartłomiej.** Jeografia powszechna według zbioru ... Dla użytku młodzieży polskiej z potrzebnymi odmianami ułożona. Cz. 1-2. Warszawa 1826. W drukarni księży Pijarów, s. 265, [1]; 113, 19 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. 180,-

Znaki własnościowe, w tym pieczęć: „Księgozbiór Kluczkowice” (w lubelskiem, własność Jana Kleniewskiego, patrz ilustr. majątku w poz. 891). Podręcznik geografii powszechnej popularny w Królestwie napisany przez Bartłomieja Steina, profesora gimnazjum berlińskiego. **Na s. 213-257 omówione Królestwo Polskie.** Grzbiet po konserwacji. Niewielki ubytek narożnika na s. tyt. Miejskami podkreślenia ołówkiem i piórem. Stan dobry.

- 574. [Śląsk Dolny i Górny]. Schlesisches Güter Adreßbuch.** Verzeichnis sämtlicher Rittergüter sowie der größeren Landgüter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien. Vierzehnte Ausgabe. Breslau 1930. Verlag Korn, s. 960, 32, 46, [7 kartonowych interfolii z śródtytułami i inseratami reklamowymi], tabl. mapa (kolor., rozkł.), 22 cm, opr. wyd. pł. z tłocz. na przednim licu i herbem Śląska tłocz. w złocie. 1800,-

Księga adresowa śląskich dóbr ziemskich (w tym rycerskich) na obszarze prowincji Dolnego i Górnego Śląska według powiatów. Obejmuje informacje dotyczące lokalizacji, przynależności do danego okręgu pocztowego czy sądowego, statusu prawnego dóbr, właścicieli, dzierżawców ewentualnie zarządców arealu, dochodu rocznego itp. Przy każdym powiecie krótka charakterystyka statystyczna. W części końcowej dokładny opis majątków niemieckich z obszaru śląskiego przyznanego Polsce po I wojnie światowej z uwzględnieniem starego niemieckiego podziału administracyjnego oraz powojennego z nazewnictwem polskim. Drobne otarcia opr., grzbiet reperowany. Poza tym stan bardzo dobry. Ważne źródło informacyjne do stosunków własnościowych na obszarze Śląska.

575. **Wawel.** Szesnaście pomników naszej przeszłości w obrazach. Objasnienia napisał Józef Kazimierz Ehrenberg. Heliograviury wykonane w słynnym zakładzie Blechingera. Zdjęć fotograficznych dokonał Karol Kroh, z zakładu A. Szuberta. Wydał Adam Kaczurba w Kraków 1892, Wyd. Adam Kaczurba, s. [2], 6, tabl. ilustr. XVI (heliograviury), [1], 45 cm, opr. teka wydawnicza z tłocz. i złoc. na przednim licu 600,-

Teka zawierająca 16 plansz z fotografiami przedstawiającymi Wawel oraz zabytki katedry, m.in. groby królewskie, ołtarz św. Stanisława, skarbiec i insygnia królewskie. Fotografie powstały w znanym krakowskim zakładzie Awita Szuberta. Plansze poprzedzone wstępem poświęconym zabytkom katedry, napisanym przez Józefa Kazimierza Ehrenberga. Wydawcą teki jest Adam Kaczurba (1854-1909), konkurujący z wiedeńskim księgarzem Franciszkiem Bondym (dołączony list wydawcy do czytelników z prośbą o popieranie krajowego wydawnictwa). Ciekawy zespół dokumentujący wygląd Wawelu w końcu XIX w. Drobne uszkodzenia krawędzi poszczególnych plansz, bez straty dla fotografii, otarcia i zabrudzenia oprawy. **Rzadkie.**

576. **[Wielkopolska]. Polskie Koleje Państwowe.** Dyrekcja Poznań. Poznań (1936). Polskie Tow. Księgarni Kolejowych „Ruch” S.A., s. 7, k. tabl. 25 (heliograviury), 20 x 29 cm, opr. kart. wyd. 120,-

Album reklamowy DOKP Poznań w języku polskim, francuskim i angielskim. Jego zasadniczą częścią są **fotografie przedstawiające piękno Poznania i Wielkopolski**, a w szczególności zabytki sztuki (m.in. dwory i pałace w Lubostroniu, Miłosławiu, Racocie, Rakoniewicach, Rogalinie i Śmiłowie oraz zamki w Gołuchowie, Kruszwicy, Kórniku i Rydzynie). Fotografie w sepii przełożone bibułką. Opr. z niewielkimi śladami odbarwień. Wewnątrz stan bardzo dobry.

577. **Zabawski Władysław.** Droga do ziemi obiecanej. Ruch Narodowy na Śląsku Cieszyńskim i udział w nim ewangelików (1848-1920). Cieszyn 1934. Nakład Księgarni „Nowe Kresy”, s. 328, tabl. ilustr. 1 (portret), liczne ilustr. w tekście, 23 cm, opr. kart. (zach. okł. kart. wyd.) 120,-

Rys życia społeczeństwa polskiego na Śląsku Cieszyńskim i udział ewangelików w walce o polskość tych ziem. Charakterystyka działalności najwybitniejszych działaczy tamtejszego ruchu narodowego. Ilustrację tytułową wykonał znajdujący się na portrecie Tadeusz Michejda. Okładka wyd. nieznacznie przycięta, kilka kart podklejonych. Stan dobry.

578. **Ziemia.** Tygodnik krajoznawczy ilustrowany. Tom 2. Zeszyt 1-52. Warszawa 1911, s. [2], 9, [1], 852, liczne ilustr. w tekście, 29,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikami na grzbiecie i naklejonym na przednie lico płótnem ze znakiem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. 150,-

Czasopismo wychodziło w latach 1910-1950 (jako tygodnik, dwutygodnik lub miesięcznik). Pierwszym redaktorem był Kazimierz Kulwieć. Zawiera materiały do geografii, etnografii, sztuki i kultury materialnej ziem polskich: m.in. **zabytki budownictwa drzewnego** (cerkwie w powiecie sanockim i w okolicach Lwowa), **sztuka na Podhalu**, **ziemia kaszubska**, **z przeszłości Nałęczowa**. Opi-

578. Ziemia. 1911.

sane zostały dwory, zamki i pałace: w Czerminie, Starym Siole, Wierzbnie, Ćmielowie, Wielicku, Krzyżtoporze, Swojatyczach, Tyńcu, Miechowie, Starym Konstantynowie, Chęcinach, Smoleniu, Podgrodziu, Siewierzu, Będzinie, Ojcowie, Pieskowej Skale, Krasiczynie, Lidzie, Birzach, Barze. Omówiono również zbiory polskie: Biblioteki Ordynacji hr. Krasińskich w Warszawie, Muzeum Narodowego w Krakowie. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 579. Ziemia.** Tygodnik krajoznawczy ilustrowany. Tom 3. Zeszyt 1-52. Warszawa 1912, s. [2], 10, 848, liczne ilustr. w tekście, 29,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikami na grzbiecie i naklejonym na przednie lico płótnem ze znakiem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. 150,-

Z księgozbioru Czesława Karwowskiego. M.in. z przeszłości Podhala, Polesie, Witebsk, szkic fizjograficzny Tatr, **Nałęczów dzisiejszy i jego znaczenie**, budownictwo ludowe w okolicach Zamościa, szlakiem do Kamieńca, polski stan posiadania na Rusi, Karaimi i ich bożnice w Łucku, wiadomości o cerkwiach drewnianych. **Opisy zbiorów: S. Zarewicz i R. Męckiego (Lwów), J. Olszewskiego (Warszawa), graficzne D. Witke-Jeżewskiego (w Głębokiem)**, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, Muzeum Oddziału Kieleckiego P.T.Kr., Biblioteka im. Łopacińskiego w Lublinie, Muzeum historyczne m. Krakowa, Muzeum krajoznawcze w Kaliszu, Muzeum Czapskich w Krakowie. Z cyklu „Dwory, zamki i pałace” omówiono m.in. Janowiec, Kazimierz nad Wisłą, Pułtusk, Puławy, Kielce, Mstów, Ostaszyna, Tomaszowice, Ochotnica, Krupe, Bobolice, Baczkuryn, Kiszewo. Stan dobry.

- 580. Ziemia.** Tygodnik krajoznawczy ilustrowany. Tom 4. Zeszyt 1-52. Warszawa 1913, s. 12, 852, tabl. ilustr. 3 (winno być 4), liczne ilustr. w tekście, 29,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikami na grzbiecie i naklejonym na przednie

lico płótnem ze znakiem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, brzegi k. prószone. 150,-

Monografie krajoznawcze m.in: Bielsko-Białej, Arkadii, Jabłonnej, Sieradza, Brzeżan, Pucka, Koła, Uniejowa, Królewca. **Z cyklu „Dwory, zamki i pałace”** omówiono dwór w Kutnie, oraz pałac w Krzywcu. **Opisy zbiorów:** broni Stanisława Kruka we Lwowie, Muzeum przedhistorycznego Erazma Majewskiego w Warszawie, Muzeum etnograficznego w Krakowie. W zeszytach 15-16 – monografia: Księżacy i Księstwo Łowieckie. Liczne artykuły z dziedziny archeologii i etnografii. Poza tym m.in. **ludność polska na Warmii, wędrówki po Puszczy Kampinoskiej**, z życia Kaszubów, Ukrainy, Podola galicyjskiego, Tatr, informacje o Mazurach Pruskich, listy z podróży naokoło świata. Brak kolor. ilustr.: Krajobraz z Białej Rusi. Podklejenie marginesów s. 835/836. Stan dobry.

- 581. [Zgierz koło Łodzi].** Akciuniernoje Obszczestwo Bumażnych Manufaktur Lorenca i Krusze w g. Zgierz. Zgierz 1899. Tow. Akc., karta pap., 32x25 cm. 400,-

Akcja o wartości 500 rubli fabryki bawełnianej pod nazwą Towarzystwo Akcyjne Manufaktury Bawełnianej w Zgierzu koło Łodzi w ówczesnej gub. piotrkowskiej. Numer 901 z 1899 r. Język rosyjski, niemiecki i polski. Na odwrocie wyciąg ze statutu firmy. Drobnie odbarwienia. Poza tym stan bardzo dobry.

HERALDYKA I GENEALOGIA. NUMIZMATYKA

- 582. Bandtkie Stężyński Kazimierz Władysław.** Numismatyka krajowa. T. 1 (z 2). Warszawa 1840. J. Glücksberg, s. [2], II, 128, XII, IX, [1], **tabl. ryc. 30 (litografie)**, od nr 36-65), tab. rozkł. 1, 23,5 cm, opr. płsk. współcz. z szyldzikami złoc. na grzbiecie, na licach opr. b.-cz. awers i rewers monety. 600,-

Oferowana publikacja w zamyśle autora miała poprzedzać wydanie „Historii numizmatyki krajowej”, stąd też we wstępie znalazł się apel do zbieraczy o nadsyłanie rysunków lub odbitek posiadanych monet nieznanymi autorowi. Do wydania tego monumentalnego dzieła jednak nie doszło. W niniejszym tomie autor korzystając ze zbiorów własnych i innych znanych kolekcjonerów opisuje monety występujące na ziemiach polskich od Jana Kazimierza po czasy mu współczesne. **30 tabl. litograficznych z 427 wizerunkami monet** (od 405-831). Podstawowa praca z dziedziny nauk pomocniczych historii. Marginalia piórem na niektórych tablicach. Miejscami zażółcenia i zabrudzenia w tekście, ślady niewielkiego zalania, podklejenia rozkł. tab. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 583. Chrząński Teodor.** Tablice odmian herbowych. Warszawa 1909. Wydał Juliusz hr. Ostrowski. Tłoczył i litografował Antoni Fiedler w Poznaniu. s. [4], 66, **tabl. ryc. 25 (chromolitografie)**, 28 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 1800,-

Teodor Chrząński (1821-1887), malarz i rysownik herbów, w 1843 r. mianowany rysownikiem w wydziale Heroldii Królestwa Polskiego, urzędzie zajmującym się sprawdzaniem informacji dotyczących tytułów szlacheckich. Tablice wydano na podstawie bogatych materiałów gromadzonych przez Chrząńskiego przez wiele lat w tamtejszej instytucji, zawierających spisy herbów polskich z różnych epok wraz z nazwiskami rodowymi, którym te herby były przypisane oraz wizerunki dawnych herbów z ich odmianami lub nadanymi w związku z nobilitacjami i indygenatami. **Tablice, ułożone wg przedmiotów herbowych, ukazują 1250 odmian herbów.** Część tekstowa zawiera indeks z podaniem rodzin pieczętujących się danym herbem. Nieznaczne ślady przetarcia na s. tyt., oprócz tego stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz. Rzadkie.**

- 584. Dunin-Borkowski Jerzy Sewer.** Spis nazwisk szlachty polskiej. Lwów 1887. Nakładem Księgarni Gubrynowicza i Schmidta, s. [4], 611, 22,5 cm, opr. ppł. ze złoc. na grzbiecie. 400,-

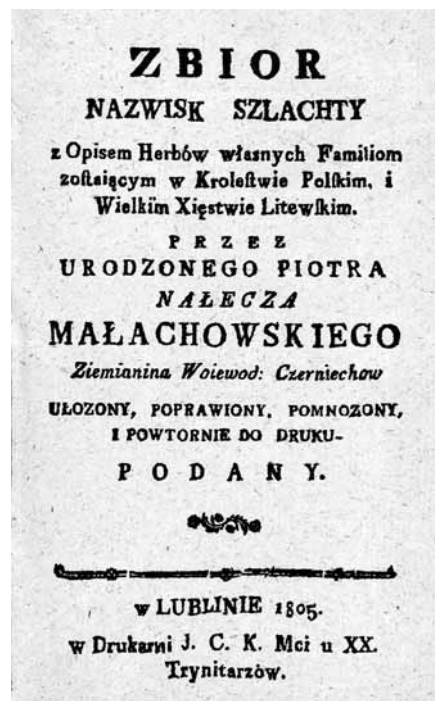
Pieczęcie m.in.: z księgozbioru Korwin Piotrowskich oraz Ludwika Piotrowskiego z Krakowa. Oprócz nazwisk i herbów 20 737 rodzin podano siedzibę oraz datę najstarszych informacji o nich. Od s. 551 wykaz 1 221 rodzin szlacheckich Polski poroźbiorowej. Jerzy Seweryn hr. Dunin-Borkowski (1856-1908), heraldyk i genealog, prawnik, członek zagranicznych stowarzyszeń heraldycznych, prezes Lwowskiego Towarzystwa Heraldycznego, autor cieszących się powodzeniem licznych prac heraldyczno-genealogicznych m.in.: Rocznika szlachty polskiej, Almanachu błękitnego, Genealogii żyjących utulowanych rodów polski. Grzbiet po konserwacji. Kilka kart nieznacznie podklejonych. Stan dobry.

585. **[Gdańsk]. Schwarz Hubertus.** Danziger Wappenwerk. Die Wappen der Freien Stadt Danzig. Danzig 1930. Kaffee Hag, s. [72], ilustr. kolor. i cz.-białych, 23 cm, opr. karton wyd. w pudełku tekturowym. 180,-
Album zawiera 125 naklejanych wizerunków, głównie kolorowych, w 4 sekcjach oraz ilustracje w tekście. Obejmuje **herb Gdańska** w różnych wariantach oraz dzielnic i gmin miejskich (np. Oliwa, Sopot); **herby gdańskich rodów patrycjuszowskich** (m.in. Ferber, Giese, Hewelke – Heweliusz, Lengnich, Uphagen), **gdańską heraldykę kościelną, pieczęcie miejskie i flagi**. Z opisem historyczno-heraldycznym do każdej ilustracji, krótkim słownikiem biograficznym sławnych rodów gdańskich, historią miasta oraz wprowadzeniem do heraldyki. Album został wydany przez niemiecką spółkę, która na początku XX wieku zainicjowała wydawanie w całej Europie albumów przeznaczonych do zbierania znaczków przedstawiających herby miejskie. Stan bardzo dobry.
586. **Grebelskij Piotr, Dumin Stanisław, Mirwis Aleksandr i inni.** Dworianskije rody Rossijskoj Imperii. Tom pierwszy. Kniazia. St. Petersburg 1993, Likom, s. 342, [2], liczne ilustr. (kolor. i cz.-b.) i tabl. genealog. w tekście, 29 cm, opr. wyd. twarda z obwolutą. 120,-
Rody książęce Imperium Rosyjskiego. Obejmuje genealogie 47 rosyjskich rodów książęcych domu Rurykowiczów pogrupowanych według dawnych księstw. Z rodzin związanych z Polską występują rodowody **Czetwertyńskich, Druckich-Lubeckich, Massalskich, Ogińskich i Puzyńów**, doprowadzone do czasów współczesnych. Dzieło poprzedza opracowanie o genealogii i heraldyce rosyjskiej wraz z historią tytułów i orderów w Rosji. Każda genealogia zaopatrzona w fotografie i kolorowe wizerunki herbów. Tekst i tytuł również częściowo w języku angielskim. Z planowanego na 10 tomów wydawnictwa ukazały się jedynie do roku 1998 cztery tomy dzieła obejmujące w dalszym ciągu domy książąt obcego pochodzenia (w tym Giedyminowiczów) i książąt gruzińskich. Stan bardzo dobry.
587. **Gumowski Marian.** Herbarz Polski. Zeszyt 1. Poznań (1932). Wyd. Kawa Hag-Warszawa, k. 58, **284 kolor. herby**, 23 cm, opr. wyd. karton zdobiony. 120,-
Herbarz zawiera 284 wklejane kolorowe herby ziem, województw, księstw, powiatów, guberni, biskupstw i miast Rzeczypospolitej i ówczesnej Polski oraz wizerunki heraldyczne dawnych orłów polskich. Na odwrocie kart opisy herbów. Ponadto krótkie opisy tematyczne i wprowadzenie do zagadnień heraldycznych i topograficznych w Polsce. W ramach polskiego wydawnictwa tej niemieckiej spółki planowano kolejne zeszyty zawierające herby rodowe, jednakże nie doczekały się one realizacji. Stan dobry.
588. **[Herbarz rodzin utytułowanych w Polsce].** Notices sur les familles illustres et titrées de la Pologne. Paris 1862. A. Franck, s. XXXI, 32-321, **tabl. ryc. 3 (chromolitografie)**, 22 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 480.-
Dzieło dotyczy genealogii utytułowanych polskich rodzin. Zamieszczono wiele informacji mających posmak skandali obyczajowych, m.in. o związkach przedstawicieli poszczególnych rodów z osobami niższego stanu. Dzieło anonimowe. W literaturze niekiedy przypisywane Sewerynowi hr. Uruskiemu (1814-1890), prezesowi Heroldii Królestwa Polskiego i autorowi herbarza względnie Adolfowi Krosnowskiemu (1794-1875), autorowi emigracyjnych almanachów historycznych. Na trzech tablicach zamieszczono **wizerunki 72 herbów w chromolitografii** z rękopiśmiennymi dopiskami piórem (nazwy herbów) i kredką (nazwiska herbowe). Brak karty tytułowej. Wycięcie górnej części karty VI/VII. Nieznaczny ubytek górnej części grzbietu i krawędzi oprawy. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**
589. **Herbarz szlachty witebskiej.** (Kraków 1898. Nakład F. Piekosińskiego), s. [2], 219, liczne wizerunki herbów i pieczęci w tekście, 27 cm, opr. płsk. współcz. z szyldzikami złoc., na przednim licu cz.-b. herb (zach. okł. kart. wyd.). 240,-
Rzadki herbarz regionalny z materiałów Deputacji Wywodowej w Witebsku. Zawiera opisy 193 rodów dawnego województwa witebskiego wraz z ich herbami, które wylegitymowały się ze szlachectwa

592. Z. Leszczyński. Herbarz. 1908.

593. P. Małachowski. Zbiór nazwisk szlachty. 1805.

po 1773 roku. Herbarz ten ukazał się w nieregularnym zeszytowym wydawnictwie „Herold Polski” (1897-1906). Było to czasopismo naukowe ilustrowane poświęcone heraldyce i sfragistyce, którego redaktorem i wydawcą był wspomniany Franciszek Piekosiński (1844-1906), zasłużony dla rozwoju badań heraldycznych w Polsce. Niektóre z ważniejszych prac zamieszczanych w „Heroldzie” były opublikowane i wydawane osobno. Karta z tytułem tymczasowym (herbarz witebski) z dopiskiem „Po skończeniu druku dodaną będzie przedmowa, indeksy i tytuł nowy”. Karta z okł. zeszytu „Herolda Polskiego”, gdzie ukazał się herbarz, naklejona na karton (z niewielkimi ubytkami) zach. okł. wyd. Stan dobry. Ładny egzemplarz.

- 590. Katalog prac konkursowych na marki pocztowe Królestwa Polskiego.** Warszawa 1918. Wyd. staraniem Warsz. Tow. Artystycznego, 8 zeszytów: k. [1], 36, s. [8], 13,5x12,5 cm, opr. kart. w oryg. ppł. pudełku. 300,-

Komplet katalogu składający się z ośmiu identycznych broszur różniących się od siebie kolorem druku znaczków (sepia, czern, błękit, zieleń i różne odcienie). Obejmuje 99 projektów znaczków 32 autorów (m.in. **Bartomiejczyk Edward, Gardowski Ludwik, Gronowski Tadeusz, Husarski Wacław, Pniewski Bohdan, Strzałecki Witold, Tom Józef, Trojanowski Edward**). Ostatnia karta rozkł. kolorowa z kompletem marek pocztowych Królestwa Polskiego wybranych w drodze konkursu 11 I 1918 r. Część tekstowa na cieńszym papierze zawiera zasady konkursu w języku polskim, niemieckim i francuskim. Na k. tyt. i pudełku napis: „Polskie Marki Pocztowe (1918)”. Ponadto dołączono luzem 8 kart. Część z tych projektów została wykorzystana w oficjalnych wydaniach w latach 1918-1923. Wycinane z tego zbioru projekty słynniejszych autorów bywają niekiedy sprzedawane jako próbne odbicia znaczków. **Rzadkie.**

- 591. Lelewel Joachim.** Pisma rozmaite. Poznań 1863. Nakładem Księgarni J.K. Żupańskiego, s. 116, [1], **tabl. ryc. 5 (miedzioryty rozkł.)**, 23 cm, opr. płsk. współcz. z szyldzikiem złoc. na licu (zach. okł. brosz. wyd.). 150,-

Zawiera m.in.: opis monet znalezionych w roku 1824 w Trzebuniu w okolicach Płocka, dodatek do Pisma Daniłowicza o katalogu biblioteki Tolstowa, objaśnienie trzech monet kufickich Sammanidów znajdujących się w zbiorze Król. Warszawskiego Przyjaciół Nauk Towarzystwa, wiadomości o narodach litewskich, spis dzieł wydanych przez Lelewela. Miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry.

- 592. Leszczyński Zbigniew.** Herby szlachty polskiej. T. 1-2 w dwóch woluminach oraz teka z tablicami. Poznań-Warszawa-Lwów 1908. Poznań: Nakładem Antoniego Fiedlera, Warszawa: E. Wende & Ska (T. Hiż i A. Turkuł), Lwów: H. Altenberg, s. 232; 233-351, **tabl. ryc. 88 (chromolitografie z wizerunkami herbów)**, 25 cm, opr. skóra współcz. 1800,-

Praca ukazała się w dwóch woluminach o ciągłej paginacji. Zbiór herbów szlachty z terenu Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wstęp autorstwa W. Gąsiorowskiego, w którym czytamy: „Księga ta jest pierwszym wydawnictwem heraldycznym, oddającym herby szlachty polskiej w całej pełni barw, w całej ich kolorystycznej krasie... i niechże te świetne tarcze herbowe świecą przykładem nowym Odrowążom, nowym Toporom, nowym Boleszczycom”. Efektowna oprawa skórzana w dwóch kolorach. 3 tablice kserowane i ręcznie pokolorowane. Naderwanie kilku tablic, poza tym stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 593. Małachowski Nałęcz Piotr.** Zbiór nazwisk szlachty z opisem herbów własnych familiom zostającym w Królestwie Polskim i Wielkim Xięstwie Litewskim. Przez ... ułożony, poprawiony, pomnożony i powtórnie do druku podany. Lublin 1805. W Druk. J.C.K. Mci u XX Trynitarzów, s. 817, 18,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. i monogramem na grzbiecie „S.S.”. 1500,-

Ekslibris: „Sigismundi Luba de Radzimino Radziwiński” z herbem, dat. 1928. Poprawione i rzadsze wydanie herbarza z r. 1790 zawierające tysiące nazwisk szlacheckich. Klasyczny herbarz staropolski ze spisem herbów i nazwisk szlachty dawnej Rzeczypospolitej, dopełniony informacjami z „Volumina legum” oraz aktów ziemskich i grodzkich. Niniejszy egzemplarz zawiera kilkadziesiąt kart interfoliowanych z zapiskami XIX w. w postaci dodatkowych nazwisk i rysunków herbów. Karta tyt. uzup. Niektóre karty reperowane. Poza tym stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz. Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 594. Polański Włodzimierz, Rachmanow Włodzimierz.** Die Postwertzeichen und Poststempel von Polen im 18. Und 19. Jahrhundert. Wien (wiedeń) 1935. Verlag „Die Postmarke”, s. 82, tabl. ilustr. 53 (dołączone luzem), 29,5 cm, opr. kart. wyd. w teczce wyd. 600,-

Wydano w nakładzie 300 egz., niniejszy nosi nr 110. Monografia znaczków i stempli pocztowych w Polsce w XVIII i XIX w. autorstwa najwybitniejszych filatelistów polskich. Ukazała się po raz pierwszy w języku francuskim w 1920 r. (135 egz.), a w 1922 r. w języku polskim (65 egz.). Nic więc dziwnego, że zdecydowano się wykorzystać przechowywane w Szwajcarii resztę tablic (wydrukowano ich tylko 500) do kolejnej edycji. Tekst poniższego wydania niemieckiego uzupełniono o najnowsze zdobycze wiedzy, a w **części ilustracyjnej uwzględniono unikaty i rzadkości pochodzące z dwóch światowej sławy kolekcji A. Fabergé i W. Rachmanowa.** Omówiono m.in.: historię organizacji poczty polskiej, pierwsze emisje znaczków, proces ich tworzenia, błędy drukarskie,

594. W. Polański. Znaczk i stemple. 1935.

falszerstwa, różne rodzaje stempli, podano również listę urzędów pocztowych Królestwa Polskiego. Bogaty materiał ilustracyjny ukazujący znaczki, stemple i sieć organizacji pocztowej. Podklejenia teczki, oprócz tego stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 595. Plage Karol.** Okres Stanisława Augusta w historii numizmatyki polskiej. Kraków 1913. Gebethner i Sp., s. [4], 86, [2], tabl. ilustr. 36 (w tym 34 wizerunki monet, portret i widok), 28,5 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złocz. na licu i grzbiecie z szyldzikiem. 350,-

Podstawowa monografia numizmatyki polskiej okresu króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Tablica z wizerunkiem Mennicy Królewskiej w Warszawie. Egzemplarz nieznacznie przycięty ze sfalowanymi kartami, uzupełniony ubytek na s. tyt., oprócz tego stan dobry.

- 596. Rigault (F.A.).** L'Etoile de la Légion d'Honneur, 1804-1904; la Médaille Militaire. Paris 1904. J. Leroy, s. VIII, 47, tabl. ryc. 10 (heliograviury; w tym 2 kolor.), liczne ilustr. w , 32,5 cm, opr. imit. skóry. 180,-

Bogato ilustrowane **dzieje najwyższego odznaczenia francuskiego Legii Honorowej** ustanowionego w 1802 r. przez I konsula Napoleona Bonaparte z uwzględnieniem zmian zachodzących w insygniach w różnych okresach (Konsulat, I Cesarstwo, Restauracja, Monarchia Lipcowa, II Republika, II Cesarstwo i III Republika). Jednocześnie zawiera historię Medalu Wojskowego, francuskiego odznaczenia wojskowego ustanowionego w 1852 r. przez późniejszego cesarza Napoleona III. Stan bardzo dobry.

- 597. Sochaniewicz Kazimierz.** Herb miasta Lwowa. Z 27 ilustracjami w tekście. (Biblioteka Lwowska. T. XXXIII). Lwów 1933. Nakładem Towarzystwa Miłośników Przeszłości Lwowa, s. 79, [1], liczne ilustr. w tekście, 24 cm, opr. ppł. 75,-
Exlibris i pieczęć własnościowa Stanisława Schellera. Studium ukazujące stopniowo przemiany herbu Lwowa, opracowane na bogatym materiale sfragistycznym, numizmatycznym, uwzględniające również rzeźbę i grafikę. Wydane z materiałów autora, które przygotowała do druku i zaopatrzyła ilustracjami dr Łucja Charewiczowi. Stan bardzo dobry.
- 598. Wittig Wiktor.** Pieczęcie miast dawnej Polski. Zeszyt 1-3. (Wydawnictwo Muzeum Narodowego w Krakowie. T. 7). Kraków-Warszawa 1905-1914. Nakł. Muzeum Narodowego, s. 132, liczne ilustr. w tekście, 28,5 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złoc. na licach i złoc. szyldzikami na grzbiecie (zach. okł. brosz. wyd.). 450,-
Opisy kilkuset wizerunków pieczęci miejskich z różnych dokumentów (od Adamowa po Kozienice). Więcej nie wydano. Egzemplarz nieznacznie przycięty. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz. Rzadkie w komplecie.**
- 599. Włodarski Aleksander.** Materiały do historii rodu Cholewitów – Pawlikowskich. Warszawa 1929. Druk Piotra Laskauera, s. 143, [3], tabl. ilustr. 5, tabl. geneal. 1 (rozkł.), 25 cm, opr. płsk. z epoki z supereklibrisem. 400,-
Supereklibris heraldyczny na licu oprawy i ekslibris na wyklejce przedstawiający herb rodu. Odbito 300 egz. numerowanych. Egz. Nr 61. Dzieje rodu Pawlikowskich h. Cholewa, zamieszkałych przez czterysta lat w Pawlikowicach w pow. łęczyckim, poparte ogromnym materiałem heraldyczno-genealogicznym: wypisami z akt ziemskich, wywodami szlachectwa i dokumentami dotyczącymi własności dóbr, testamentami, transakcjami majątkowymi, jak również uzyskanymi tytułami naukowymi. Z bibliografią rodziny, indeksem nazwisk i miejsc. Ilustracje przedstawiają drzewo genealogiczne, akt nabycia majątku i portrety rodowe. Z tego rodu pochodzili m.in. sławni bibliofile **Gwalbert Józef (1793-1852), założyciel biblioteki i zbioru graficznego w Medyce, Mieczysław Gwalbert Henryk (1834-1903), kontynuator dzieła ojca oraz Jan Gwalbert (1860-1939)**, który, wypełniając wolę dziada, ofiarował całość zbiorów Bibliotece Ossolineum we Lwowie (26 tys. ksiąg, 4500 rękopisów i zbiory graficzne). Podnieszczenie oprawy i przetarcie złocenia, poza tym stan bardzo dobry. Bardzo rzadkie.
- 600. Żernicki-Szeliga Emilian.** Der polnische Adel und die demselben hinzugetretenen andersländischen Adelsfamilien. General-Verzeichniss. T. 1-2. Hamburg 1900. Verlag von Henri Grand, s. IV, 502, [2]; [2], 598, 24,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikiem na grzbiecie (zach. okł. brosz. wyd.). 450,-
Obszerny wykaz szlachty polskiej oparty na bogatych materiałach źródłowych, czerpiący z bogatego dorobku heraldycznego Paprockiego, Okolskiego, Niesieckiego, Milewskiego, Żychlińskiego, Bonieckiego, Kuropatnickiego, Borkowskiego. Praca obejmuje 22 967 rodzin, ich przydomki, opisy herbów i liczne uwagi na temat pisowni. Dzieło poprzedzone krótką rozprawą dotyczącą historii **polskiej szlachty i jej związków m.in. ze szlachtą rosyjską, litewską, inflancką, pruską.** Cenne opracowanie z podaniem źródeł, zwłaszcza w odniesieniu do szlachty prowincji pruskich, śląskich i wielkopolskich dawnej Rzeczypospolitej. Stan dobry.
- 601. Tablica odcisków herbowych.** Zbiór 223 odcisków w laku herbów szlacheckich z XIX w., 78x51,5 cm, opr. 1500,-
Kolekcja herbów szlacheckich przeważnie niemieckich (min. Rodów v. Bohlen, v. Bülow, v. Eickstädt, v. Falkenhaym, grafów Maltzahn czy v. Sanden). Kilkanaście herbów polskich m.in.: Ciołek (54 a), Dołęga z koroną hrabiowską (35 b), Drogosław hr. Skórzewskich (558), Nowina hr. Mielżyńskich

z Pawłowic (534 b), Korzbok (632), Leszczyc (636), Prus III Kazimierza Jaruntowskiego (539), Nałęcz Dzierżykraj Morawskich (170 b), Nowina hr. Mielżyńskich (534 a), Ogończyk (519 b), Ostoja hr. Mikorskich (1487 b), Przegonia (316 b), Rogala (120 i 559), Rolicz (549 a-b), Sas (508), Topór (199 b i 266) czy Trzaska (523). Każdy herb oznaczony cyfrą (bez kolejności numerycznej), co pozwala przypuszczać, że jest to tablica pogładowa lub część większego zbioru, do którego istniał kiedyś osobny opis. Odciski herbów czytelne, przeważnie w bardzo dobrym stanie. Interesujący i efektowny wizualnie zbiór heraldyczny oprawiony w ramkę, ze szkłem mogący służyć za ozdobę gabinetu heraldyka czy numizmatyka.

(patrz tablica XXVIII)

HISTORIA. DZIEJE PODRÓŻY

- 602. [Albrecht Hohenzollern Ansbach].** Alberti Marchionis Branderburgensis ducis Prussiae. Libri de arte militari. Mandato serenissimi regis Poloniae Sigismundi Augusti scripti. Nunc primum e codice authentico principis Palatini Adami Czartoryski cura et sumptibus Bibliothecae Polonicae editi. Lutetiae Parisiorum 1858. Typis L. Martinet, s. [4], VII, [1], LXXII, tabl. kolor. 4 (w ramach paginacji), portret, 42,5 cm, opr. ppł. wyd. 900,-
- Autorem dzieła o tematyce militarnej był Albrecht Hohenzollern (1490-1568), książę Prus. Przełożył je z niemieckiego rękopisu na język polski dla króla Zygmunta Augusta Maciej Strubicz (1520-1578). Rękopis polskiego przekładu znalazł się w Bibliotece Polskiej w Paryżu, z którego fragmenty zostały wydane w poniższej pracy przez ks. Adama Czartoryskiego. Drobne zbrązowienia, otarcia opr. i niewielkie zabrudzenia w tekście. Stan dobry. **Druk, częściowo barwny.**
- 603. Anczyc Władysław Ludwik.** Księga sławniejszych odkryć geograficznych podług najnowszych źródeł zebrana. Wydanie czwarte. Przejrzał i uzupełnił Władysław Umiński. Warszawa 1897. Nakład Gebethnera i Wolffa, s. 433, [1], V, tabl. ilustr. X (w tym 6 rozkł.), [2], liczne ilustr. w tekście, 20,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 90,-
- Historia odkryć geograficznych obejmująca pojęcia o świecie w starożytności, historię żeglugi, geografii w wiekach średnich, epokę odkryć oraz opis XIX w. podbojów na poszczególnych kontynentach. Oprawa sygnowana na tylnym licu „P. Laskauer, W. Babicki Ś^{to} Krzyżka N° 11 w Warszawie”. Naklejka: „St. Sadowski Księgarnia i Skład Nut Warszawa Marszałkowska 115”. Otarcia i niewielkie zaplamienia oprawy. Stan dobry.
- 604. Askenazy Szymon.** Łukasiński. T. 1-2 (w 2 wol.). Warszawa 1908. Nakładem Księgarni pod firmą E. Wendei S-ka, s. [4], 416, [1]; [4], 420, [1], 22 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. na grzbiecie, brzegi k. prószone. 280,-
- Wydanie 1.** Obszerna biografia Waleriana Łukasińskiego (1786-1868), działacza patriotycznego, majora wojska polskiego, współzałożyciela Wolnomularstwa Narodowego, współorganizatora Narodowego Towarzystwa Patriotycznego. Interesujący przyczynek do bliższego poznania wielkiego patrioty, będącego symbolem męczeństwa tamtych czasów, ukazanego na tle dziejów Królestwa Polskiego w latach 1815-1830. Wpis własnościowy (Warszawa 1924). **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**
- 605. Baranowski Walerian.** Wielka tajemnica psychiki narodu polskiego. Poznań 1936. Czcionkami Drukarni Mieszczańskiej, s. 368, 23,5 cm, opr. skóra współtż. z tłocz. na licach i grzbiecie i złoc. na grzbiecie, brzegi k. barwione. 280,-

Rozważania na temat roli, praw rządzących i właściwości psychiki narodowej będącej według autora głównym motorem dynamiki życiowej, historycznej i kulturalnej. Poglądy na istotę i strukturę natury wrodzonej, sądy o psychice indywidualnej, rasowej i narodowej. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 606. Boldenyi J.** Dzieje Węgier pod względem historycznym, artystycznym, literackim i społecznym, podług najlepszych i najnowszych źródeł głównie podług dzieła wydanego przez towarzystwo pisarzy francuzkich pod kierunkiem maddziarskiego historyka ... Przekład polski przez S[ewerynę] P[ruszakową] do naszych czasów doprowadzone przez Leona Rogalskiego. Cz. 1-2. Warszawa 1863. Nakładem Aleksandra Nowoleckiego, s. [4], 267; [3], 275, [3], III, VII, frontispis ryt. (**chromolitografia**), **mapa 1 (litografia kolor. rozkł.)**, liczne drzeworyty w tekście, 26,5 cm, współopr. płsk. z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 400,-

Część pierwsza dotyczy historii Węgier i związków jakie łączyły ten kraj z Polską, druga natomiast poświęcona jest opisowi kraju, jego ludności, oraz językowi i literaturze. Litografowana mapa Węgier i Siedmiogrodu (34x41 cm). Kolorowane drzeworyty na s. 125 i 205. Wpis własnościowy, ślady usuwania pieczęci własnościowej. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie 231)

- 607. Bór-Komorowski Tadeusz.** Armia podziemna. Londyn 1951. Nakładem Katolickiego Ośrodka Wydawniczego Veritas, s. 424, tabl. ilustr. 1, mapki w tekście, 22,5 cm, opr. pł. ze złoc. na licu i grzbiecie, tymczasowa obwoluta (zach. okł. kart. wyd.). 120,-

Wydanie londyńskie. Obszerne wspomnienia, uzupełnione bogatym materiałem archiwalnym, przedstawiające genezę i działalność armii podziemnej, napisane przez dowódcę Armii Krajowej Tadeusza Bór-Komorowskiego (1895-1966), który podjął decyzję o wybuchu powstania warszawskiego. Po wojnie przebywał na emigracji w Wielkiej Brytanii, gdzie od 1946 r. był Naczelnym Wodzem Polskich Sił Zbrojnych na obczyźnie, 1947-1979 pełnił urząd premiera rządu RP na uchodźstwie. W kilkunastu miejscach zaznaczenie długopisem na marginesie. Stan dobry.

- 608. Buszczyński Stefan (pseud. Bezstronny S.).** Przestroga historii. Chronologiczny rys prześladowania Słowian przez Moskali. Od dawnych wieków do dni dzisiejszych... Dla południowych Słowian i Pansławistów. Lwów 1882. Nakładem Księgarni K. Łukaszewicza, s. [6], IV, 129, [1], 18,5 cm, opr. ppł. współcz. 100,-

Dzieje prześladowań Polaków doprowadzone do czasów współczesnych autorowi. **Ukazanie całego arsenału walki z polskością:** wywózka na Syberię, prowokacje, rzezie (przypomnienie m.in. o wypadkach na Humaniu, gdzie wymordowanie w czerwcu 1768 r. ok. 20 tysięcy Polaków i Żydów, w tym wiele kobiet i dzieci), podatki, zamykanie polskich instytucji, system szpiegostwa i donosicielstwa. Idea pansławizmu, stworzony w Czechach na początku XIX w., dążącego do wyzwolenia, a następnie zjednoczenia politycznego, gospodarczego i kulturalnego Słowian. Miejskami załócenia w tekście. Stan dobry.

- 609. Chełmiński Jan.** Malibran A. L'armée du Duché de Varsovie de 1807 a 1815. Texte par le Commandant A. Malibran. Paris (Paryż) 1913. J. Leroy et Cie, s. [8], III, [1], 314, [2], tabl. ilustr. kolor. naklejonych na karton 18 (winno być 48), tabl. ilustr. 9 (winno być 10), ilustr. w tekście, 39 cm, opr. ppł. współcz. z szyldzikiem złoc. na grzbiecie 1500,-

Odbito w nakładzie 1000 egz. numerowanych. Pięknie wydana historia armii Księstwa Warszawskiego. Dzieło ozdobione było 48 kolorowymi planszami przedstawiającymi żołnierzy, oficerów i dowódców poszczególnych formacji według obrazów J. Chełmińskiego (1851-1925), malarza i kolekcjonera, współzałożyciela Tow. Opieki na Sztukę Polską w Paryżu. Głównym tematem jego twórczości była epoka napoleońska i przypominanie rodakom dawnej chwały oręża polskiego. Zgodnie z jego życzeniem cała kolekcja obrazów w 1914 roku została podarowana MN w Warszawie (uczynił to amerykański antykwariusz kupując cały zbiór za 100 tys. fr.). Do dziś w polskich muzeach zachowało się zaledwie 26 prac z tego cyklu. Od s. 243 zamieszczono bogato ilustrowany dodatek z opisem sztandarów, mundurów, odznaczeń poszczególnych formacji. Brak 30 tablic kolorowych i 1 czarno-białej. Stan dobry.

(patrz tablica XXIX)

- 610. Chodźko Leonard.** La Pologne historique, littéraire, monumentale et pittoresque ou précis historiques, monuments, monnaies, médailles, costumes, armes... Publiée par Ignace-Stanislas Grabowski. T. 1-3. Paris 1835-1842. Au Bureau Central, frontispis ryt. (staloryt), s. [4], 480, **tabl. ryc. 59** (winno być 60, **staloryty**, w tym 2 mapy i plan); frontispis (staloryt), [2], 480, **tabl. ryc. 56** (**staloryty**, winno być 60, w tym 2 mapy); [4], 480, **tabl. ryc. 57** (**staloryty**, winno być 58), 28 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 3500,-

Exlibris Adama Dembowskiego. Leonard Chodźko (1800-1871), historyk, publicysta emigracyjny, członek ruchu filareckiego. Od 1826 w Paryżu, członek Komitetu Emigracji Polskiej. Wydawca m.in. dzieł A. Mickiewicza i dokumentów polskich, które kolekcjonował. Jego zbiory i opracowania stały się podstawą Muzeum Narodu Polskiego w Raperswilu. Monumentalne dzieło obejmujące m.in. dzieje Polski, literaturę, kulturę, monografie miast i siedzib historycznych, numizmatykę i biografie wybitnych Polaków. Wydawnictwo zdobione 172 stalorytami przedstawiającymi portrety, sceny historyczne, widoki miast i miejsca związane z historią kraju. W t. 1 brak 1 ryciny, w t. 2 brak 4 rycin i k. tyt., w t. 3 brak 1 ryciny. Miejscami zażółcenia w tekście i na rycinach. Stan ogólny dobry.

- 611. Custine Astolphe.** La Russie en 1839. Par... T. 1-4. Bruxelles 1843. Wouters et Co, Imprimeurs-Libraires, s. 231; 222; 199; 212; 23 cm, opr. brosz. wyd. 300,-

Astolphe, markiz de Custine (1790-1857), francuski pisarz, zasłynął jako autor poniższych, sensacyjnych na owe czasy „Listów z Rosji. Rosja w 1839 r.”, których pełny polski przekład ukazał się dopiero w 1995 r. W książce opisał rosyjski despotyzm, ukazując m.in. isticie bizantyjski dwór cara Mikołaja I i biurokrację zacofanego państwa. Stan bardzo dobry.

- 612. Czernicki Zygmunt Adam.** Schematyzm kościoła rzymsko-katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Z mapą Diecezji i dodatkiem Spisu Polskich Parafji i Polskiego Duchowieństwa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Kraków b.r. (1925). Wydaniem i nakładem Polskiego Instytutu Wydawniczego Z.A. Czernickiego, s. 368, [18 – ogłoszenia], tabl. ilustr. 24, mapa rozkł. 1, 29,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 120,-

Wydanie 1. Struktura organizacyjna kościoła wg podziału administracyjnego z 1 stycznia 1925 r. Skład osobowy najwyższej hierarchii kościelnej, metropolii, archidiecezji, diecezji, dekanatów, zakonów i kongregacji, seminariów. Wykaz obejmuje również duchowieństwo wojskowe, kościoły i kaplice garnizonowe oraz część księży polskich będących na emigracji w Stanach Zjednoczonych. Drzeworyt na okładce wykonał prof. Stanisław Jakubowski. Rozkładana mapa diecezji kościoła

606. J. Boldenyi. Dzieje Węgier. 1863.

613. I. Daniłowicz. Skarbiec. 1860.

rzymsko-katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (42x38 cm). Miejscami marginalia i podkreślenia w tekście kredką. Niewielkie podklejenia marginesów mapy. Stan dobry.

- 613. Daniłowicz Ignacy.** Skarbiec dyplomatów papieżkich, cesarskich, królewskich, książęcych, uchwał narodowych, postanowień różnych władz i urzędów, posługujących do krytycznego wyjaśnienia dziejów Litwy, Rusi Litewskiej i ościennych im krajów. T. 1-2. Wilno 1860-1862. Druk. A.H. Kirkora, s. [4], VII, [1], 390, [2]; [2], 369, 29,5 cm, współopr., płsk. z epoki. ze złoc., brzegi k. pró-szone. 1200,-

Exlibris J. Stankiewicz. Opus magnum Ignacego Daniłowicza (1787-1843), prawnika i historyka, profesora Uniwersytetu Wileńskiego, związanego z filomatami, najbliższego przyjaciela Lelewela. Wydane pośmiertnie dzieło zawiera streszczenie 2383 aktów i dokumentów mających podstawowe znaczenie dla dziejów Litwy i Kresów Wschodnich do roku 1569. Stan dobry, k. tyt. w t. 1 (z ubytkiem) sklejone z następną. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 614. Dąbrowski Józef (pseud. J. Grabiec).** Rok 1863. Poznań 1913. Nakładem Zdzisława Rzepeckiego i Ski, s. [6], 464, [4], tabl. ilustr. 10 (kolor.), mapa 1 (kolor., rozkł.), liczne ilustr. w tekście, 25 cm, opr. wyd. pł. z tłocz. i barwieniami, brzegi k. barwione, obcięta k. barwione. 240,-

Wydanie 1. Bogato ilustrowane, szczegółowe dzieje powstania styczniowego, oparte na rzetelnych badaniach źródłowych z wykorzystaniem relacji żyjących uczestników tych wydarzeń. Mapa rozkładana Królestwa Polskiego ukazująca miejsca bitew i potyczek stoczonych w powstaniu (44x54 cm). **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz tablica XXVIII oraz ilustracja na stronie następnej)

- 615. Dembołęcki Wojciech.** Przewagi Elearów polskich co ich niegdy Lisowczykami zwano ... dzieło wydane w Poznaniu w drukarni Jana Wolraba roku 1623. Teraz dla wielkiej rzadkości egzemplarzów, z dodaniem przedmowy, mappy i przypisów na nowo przedrukowane. Puławy 1830. Druk. Biblioteczna, s. [2], 254, brak mappy, 19 cm, opr. ppł. z epoki. ze złoc. na grzbiecie. 300,-

Ekslibris Jana Meysztowicza. Pamiętniki obejmują historię działań wojennych Lisowczyków w latach 1619-1622. Autor był w tym okresie naczelnym kapłanem tej formacji. „Pamiętnik Dębołęckiego miał charakter wybitnie apologetyczny, idealizował ich straszne czyny i wyolbrzymiał znaczenie wojenne. Niemniej ma on duże znaczenie jako utwór literacki. Język w nim plastyczny, opisy żywe i barwne, porównania dosadne, treść tchnie niepohamowanym animuszem wojennym .... Dzieło Dębołęckiego stanowiące jeden z najlepszych pamiętników naszych XVII wieku, cieszyło się dużym wzięciem” (Henryk Barycz w PSB). Zbrązowienie pierwszych i ostatnich kart. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 616. Dni chwały, dni klęski.** Obrazy z dziejów ojczystych zebrała i ułożyła Helena Witkowska. Kraków 1913. Nakładem Michała Arcta, s. [4], 567, [1], liczne ilustr. w tekście, 25 cm, opr. tekt. wyd. 240,-

Zbiór opowiadań z historii Polski, obejmujący okres od czasów zamierzczych do powstania listopadowego, zaczerpnięty z dzieł wybitnych historyków, pisarzy i poetów m.in. J.I. Kraszewskiego (Stara Baśń, Obrona Głogowa), Karola Szajnochy (Bolesław Chrobry), St. Wyspiańskiego (Bolesław Śmiały, Kazimierz Wielki), St. Smolki (Mieszko Stary i jego wiek), A. Mickiewicza (Konrad Wallenrod), H. Sienkiewicza (Krzyżacy, Potop), Ludwika Kubali (Szkice historyczne), Tadeusza Korzona (Wewnętrzne dzieje Polski za Stanisława Augusta), Stefana Żeromskiego (Popioły, Duma o hetmanie), Szymona Askenazego (Księżę Józef Poniatowski), Aleksandra Kraushara (Z dziejów powstania listopadowego). Ilustracje wg rysunków, obrazów m.in.: J. Matejki, W. Kossaka, S. Wyspiańskiego, W. Eliasza. Dorobiony płócienny grzbiet. Stan dobry.

- 617. Dziennik Departamentowy Krakowski.** Nr 181-225 (24 listopada 1815 – 27 września 1816), s. 2691-3158, 20 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. prószone. 240,-

Tom „Dziennika Departamentowego Krakowskiego” ukazującego się w latach 1812-1820 z załączonym krakowskim **przedrukiem Ustawy Konstytucyjnej Królestwa Polskiego**, która ustanowiona została na Zamku Królewskim w dniach 15-27 listopada 1815 r. (a wydana w Krakowie w Drukarni Gröblowskiej w roku 1816). Błędy w paginacji, związane z nieprawidłowym opracowaniem trzech dodatków. Ślad po nieznacznym zalaniu, oprócz tego stan dobry.

- 618. Dziennik Praw (Królestwa Polskiego).** Tom 62 (nr 187-193). Warszawa 1864. Druk. Rządowa, s. 463, [3], IV, 23 cm, opr. płsk. z epoki z szyldzikiem, brzegi k. barwione. 120,-

Niniejszy rocznik zawiera (w nr 187) ważną historycznie **ustawę o uwłaszczeniu włościan na terenie Królestwa Polskiego** (Ukaz o urządzeniu włościan, ukaz o urządzeniu gmin wiejskich, ukaz o Kommissyi Likwidacyjnej, ukaz o sposobie wprowadzenia w wykonanie nowych Ustaw o włościanach), a także mające charakter retorsji powojennych, ustawy o reorganizacji szkół, zakładów naukowych i instytucji kościelnych w Królestwie. Miejscami podkreślenia i zaznaczenia kredką i ołówkiem. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

614. J. Dąbrowski. Rok 1863. 1913.

- 619. Feliński Zygmunt Szczęsny.** Pamiętniki. Cz. 1-2. 1822-1883. Kraków 1897. Nakład Zgromadzenia Rodziny Maryi, s. XI, [1], 436, [1], tabl. ilustr. 1 (portret); [2], 306, [1], 22 cm, op. pł. ze złoc. na grzbiecie. 180,-

Wspomnienia arcybiskupa, metropolity warszawskiego, obejmujące m.in.: sytuację przedpowstaniową w Warszawie, przebieg powstania i jego 20 letnie zesłanie na Syberię. Dołączono luzem pięć kart maszynopisu ukazujących szkic biograficzny arcybiskupa. Dedykacja z 1944 r. Niewielkie splowienie okł. W t. 1 miejscami podkreślenia kredką i zabrudzenia w tekście, poza tym stan dobry.

- 620. Foch Ferdynand.** Pamiętniki 1914-1918. Przekład Ottona Laskowskiego. T. 1-2 (w 2 wol.). Warszawa-Kraków 1931. Wydawnictwo J. Morkowicza, s. 295, [7]; 415, [1], map 14 (rozkł.), plansz 35 (rotograwiury i facsimile, w tym część rozkł.), 23 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 450,-

Wspomnienia marszałka Francji Ferdynanda Focha (1851-1929), profesora taktyki ogólnej, komendanta Wyższej Szkoły Wojskowej w Fontainebleau, dowódcy sił sprzymierzonych w ostatniej fazie I wojny światowej, odznaczonego w 1923 r. tytułem marszałka Polski. Interesujące obserwacje wybitnego twórcy doktryny wojennej, autora m.in.: Zasady sztuki wojennej, O prowadzeniu wojny, zaliczanych do współczesnej klasyki wojskowości. Wpis własnościowy. Książka wydrukowana na papierze bezdrzewnym. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

- 621. Fromageot Paul.** La Foire Saint-Germain des Prés par ... Études historiques sur le VIe arrondissement de Paris. Paris (1905). Typ. Firmin-Didot, s. 159, [1], tabl. ilustr. i faksym. 11 (w tym 5 rozkł.) 25,5 cm, opr. karton oklejony pap. (zach. okł. brosz. wyd.) 150,-

Odbito 100 egz. z Biuletynu Towarzystwa Historycznego. Studia historyczne o słynnej VI paryskiej dzielnicy Saint-Germain na lewym brzegu Sekwany, gdzie w XVII w. znajdowały się domy i rezyden-

cje wielu ważnych osobistości ówczesnego Paryża. Dziś dzielnica ze słynną aleją Saint-Germain des Prés, jest uważana za centrum intelektualne i kulturalne Paryża. Liczne plany, faksymile sztychów i rysunków z epoki pokazujących rozwój dzielnicy od XII do XIX w. Stan bardzo dobry.

- 622. Gawroński-Rawita Franciszek.** Bohdan Chmielnicki. T. 1-2. Lwów-Kraków 1906-1909. H. Altenberg – Gebethner i Ska, s. [4], 377, tabl. ilustr. 9, mapa: [4], 486, [1], tabl. ilustr. 18, liczne ilustr. w tekście, 22,5 cm, współopr. skóra współcz. artystyczna niesygn. (Wydawnictwo Artystyczne Urszula Kurtiak i Edward Ley, Koszalin) z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 900,-

Bogato ilustrowane, ładnie wydane dzieło nagrodzone przez Akademię Umiejętności w Krakowie. Najobszerniejsza po dziś dzień biografia przywódcy powstań kozackich. Oprawa współczesna, artystyczna, w pełną skórę, grzbiet złożony z szyldzikiem, na licu tłoczone złotem nazwisko autora i wydawcy oraz tytuł, okładzina tylna tłoczona na ślepo. **Stan bardzo dobry, ładny egzemplarz. Rzadkie.**

- 623. Giller Agaton.** Historia powstania narodu polskiego w 1861-1864 r. T. 1-4 (w 2 wol.). Paryż 1867-1871. Księg. Luksemburska, s. [4], 370; [4], 437; [8], 527, [2]; [6], 453, 18 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc., 750,-

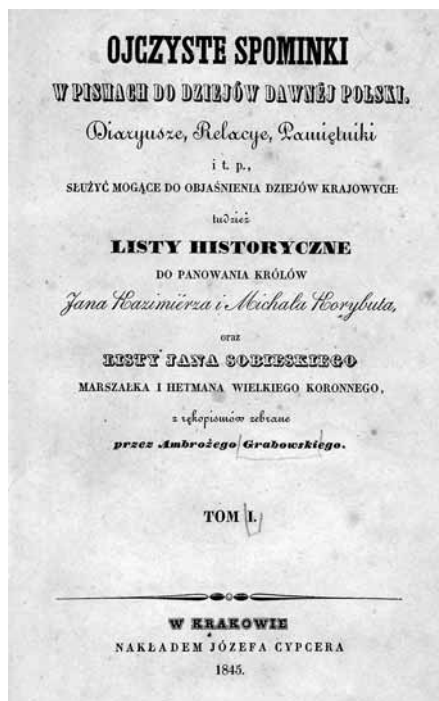
Tom 1 w drugim, niezmiennym wydaniu, które ukazało się w tym samym roku co pierwsze. Szeroko zakrojone opracowanie dziejów powstania styczniowego, zaplanowane na 10 tomów, z których ukazały się jednak tylko niniejsze cztery. Dwa pierwsze tomy to krytyczna analiza dotychczasowych publikacji na temat powstania z odwołaniami do osobistych przeżyć autora. Dwa dalsze tomy zawierają „Rzut oka na czasy po upadku powstania listopadowego”, czyli pionierskie opracowanie dziejów ruchów niepodległościowych w latach 1831-1856, oparte o pracownice zbierane świadectwa ich uczestników. Agaton Giller (1831-1887), dziennikarz, konspirator, Sybirak, członek Rządu Narodowego podczas powstania styczniowego. Założenia w tekście. Stan dobry. **Ładna oprawa.** Rzadkie w komplecie.

- 624. Gołębiowski Łukasz.** Dzieje Polski za Władysława Jagiełły i Władysława III. T. 1-2. Warszawa 1846. Księg. I. Klukowskiego, s. [4], XXV, 573 [1]; [4], 478, [2], 21,5 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. na grzbiecie. 450,-

T. 1 obejmuje panowanie Władysława Jagiełły, T. 2 Władysława Warneńczyka oraz uwagi nad stanem kraju i jego rządem w latach 1386-1506. Dzieło Gołębiowskiego stanowiło w zamiarze i formie kontynuację dziejów Polski Adama Naruszewicza, napisane zostało na zlecenie Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk. Brak tomu trzeciego, który ukazał się w 1848 r. Na kartach tyt. obu tomów wycięte znaki własnościowe. Stan dobry.

- 625. Gordon Jakub** (właśc. Jatowt Maksymilian). Sługa czyli sześć lat w Orenburgu i Uralsku. Nowe pamiętniki ... (Biblioteki Pisarzy Polskich Tom XXXIII). Wydanie drugie, przejrane i dopełnione. Lipsk 1865. Nakład F.A. Brockhaus, s. [10], 225, [1], 18,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 120,-

Wspomnienia autora (1823/1827-1895), podróżnika i pamiętnikarza z dwukrotnego pobytu na zesłaniu w Kazachstanie. Opisy scen brutalnego traktowania żołnierzy polskich w karnych batalionach orenburskich, kontakt z przebywającym tam poetą i malarzem Tarasem Szewczenko. Wstrząsająca opowieść o sensacyjnej ucieczce zesłańca Wincentego Migurskiego, którego żona wywiozła z rosyjskiej twierdzy w trumnie. Lew Tolstoj ten tragiczny wątek losów Migurskiego rozwinął w niewielkiej powieści „Za co?”, a Jerzy Kawalerowicz nakręcił w 1997 r. film pod takim samym tytułem. Na s. 223-225 – mowa J. Gordona na pogrzebie śp. generała Stanisława Krzesimowskiego dn. 5 IV 1865 r. w Dreźnie, współtowarzysza zesłania. Grzbiet po konserwacji. Ślady zalania. Stan dobry. Ładna oprawa wydawnicza z bogatym złoc. motywem na licu.

626. A. Grabowski. Ojczyście spominki. 1845.

627. E. Grodecka. Tropem zastępu „Żórawi”. 1935.

- 626. Grabowski Ambroży.** Ojczyście spominki w pismach do dziejów dawnej Polski. Diariusze, relacje, pamiętniki itp., służyć mogące do objaśnienia dziejów krajowych: tudzież listy historyczne do panowania królów Jana Kazimierza i Michała Korybuta, oraz listy Jana Sobieskiego ... z rękopisów zebrane. T. 1-2 (w 2 wol.). Kraków 1845. Nakładem J. Cypcera, s. [8], 269, [3], **tabl. ryc. 1 (litografia)**; 367, [1], **tabl. ryc. 1 (litografia)**, 22-22,5 cm, opr. jednolita płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie (w drugim tomie zach. okł. brosz. wyd.). 650,-

Exlibris Aleksandra Leskowicza we Lwowie. Diariusze, relacje i pamiętniki, listy dotyczące panowania królów: Jana Kazimierza, Michała Korybuta, Jana Sobieskiego i wojen z Kozakami i Tatarami, pisma wzbogacające wiedzę o historii Lisowczyków i wiadomości z dziejów sztuk pięknych w Polsce. Ryciny przedstawiają portrety: króla Zygmunta I oraz hetmana zaporoskiego Piotra Doroszenki. Ślady zalanania, zażółcenia w tekście. Stan dobry. Ładna oprawa. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 627. Grodecka Ewa.** Tropem zastępu „Żórawi”. Obrazki z życia starego zastępu i młodej drużyny harcerek. Wydanie drugie. Katowice 1935. Nakładem „Na tropie”, s. 102, 18,5 cm, opr. płsk. współcz. z naklejonymi na lica okł. kart. wyd. 30,-

Pieczęć Głównej Kwatery M. Związku Harcerstwa Polskiego. Wiele ciekawych uwag dotyczących prowadzenia zastępu i kształtowania właściwych postaw życiowych, wybitnej instruktorki harcerskiej, harcmistrzynie ZHP. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 628. Grottger Artur.** Album ... II. Polonia. Wiedeń 1888. Nakładca Fr. Bondy, [4], tabl. ryc. 9 (heliograviury), 51 cm, teka pł. wyd. z tłocz. i złoc. na przednim licu 1200,-

Cykl zawiera 9 tablic z zreprodukowanymi rysunkami Artura Grottgera (1837-1867), wybitnego rysownika i malarza. Jego cykle prac poświęcone powstaniu styczniowemu zyskały ogromną popularność i wpłynęły na ukształtowanie wizerunku tamtych lat w świadomości narodowej. Były one wielokrotnie kopiowane i wydawane, m.in. przez wydawnictwo Franciszka Bondy'ego w Wiedniu (w technice heliograviury). Reprodukcje (śr. 22,5 x 26,5 cm), naklejone na tekturę; poniżej tytuły w języku polskim i francuskim. Całość poprzedzona wstępem Alfreda Szczepańskiego, omawiającym poszczególne plansze. Całość w **efektownej wydawniczej tece**, z bogatymi tłoczeniami i złoceniami. Zabrudzenia poszczególnych plansz, wstęp podklejony, niewielkie otarcia i odbarwienia teki.

(patrz tablica V)

- 629. Grottger Artur.** Album ... III. Lituania. Wiedeń b.r. (1888), Nakładca Franciszek Bondy, [4], tabl. ryc. 6 (heliograviury), 51 cm, teka pł. wyd. z tłocz. i złoc. na przednim licu 1200,-

Cykl rysunków Artura Grottgera, poświęcony powstaniu styczniowemu na Litwie, powstały w latach 1864-1866. 6 prac wystawionych zostało po raz pierwszy w 1866 r. w Krakowie i Lwowie, a w 1867 r. na Wystawie Powszechnej w Paryżu. Cykl, ukazujący losy jednego bohatera – litewskiego powstańca, charakteryzuje mistycyzm i fantastyka. Zreprodukowany przez znaną wiedeńską firmę Franciszka Bondy'ego zyskał ówczesnie dużą popularność. Heliograviury (śr. 31 x 24 cm), naklejone na tekturę, poniżej sygnatury, tytuł (po polsku i francusku) oraz adres wydawniczy. Całość poprzedzona wstępem i spisem tablic. W efektownej wydawniczej tece. Zabrudzenia plansz, otarcia teki.

(patrz tablica V)

- 630. Grottger Artur.** Rok 1863 w 29 planszach. Ku uczczeniu 75-lecia Powstania Styczniowego. Warszawa 1938. Wydawnictwo Towarzystwa Przyjaciół Weteranów 1863 r. na ufundowanie Domu Wdów po Weteranach, s. [4], tabl. ilustr. 29, 34,5x48 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licu. 450,-

Albumowa, jubileuszowa edycja w opracowaniu graficznym Anatola Girsy i Bolesława Barcza. Zamieszczono fragmenty z cykli: Warszawa, Polonia, Wojna. Plansze wykonano w zakładzie rotograviury „Rotofot” w Warszawie. Artur Grottger (1837-1867), rysownik i malarz, jeden z czołowych przedstawicieli romantyzmu, którego niniejsze, sugestywne prace, ukazujące tragedię powstania styczniowego, przyczyniły się do jego popularności i na trwałe wpisały się w świadomość polskiego społeczeństwa. Oprawa sygnowana na tylnym licu: „Introligatornia artystyczna, Warszawa”. Niewielkie otarcia złoc. na licu, oprócz tego stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 631. Hoesick Ferdynand.** Chopin. Życie i twórczość. T. 1-3. Warszawa 1910-1911. Nakładem Księgarni F. Hoesicka, s. XLI, [1], 347, [2]; [2], 532, tabl. nut rozkł. 2, [1]; [2], 561, [2], ilustr. w tekście, 25,5 cm, opr. ppł. ze złoc. tyt. i inicjałami na grzbiecie „A.G.O.”, brzegi k. prószone. 400,-

Obszerna monografia o Fryderyku Chopinie (1810-1849), napisana przez wydawcę, historyka literatury i pisarza F. Hoesicka (1867-1941), współzałożyciela w 1934 r. Instytutu Fryderyka Chopina. Stan dobry.

- 632. Jacyna Jan.** 30 lat w stolicy Rosji (1888-1918). Wspomnienia. Warszawa 1926. F. Hoesick, s. 140, [2], 21,5 cm, opr. kart. 75,-
Pierwsza część z cyklu wspomnień (obejmująca w całości lata 1888-1926) Jana Jacyna (1864-1930), generała dywizji, adiutanta m.in. Józefa Piłsudskiego. Wrażenia z 30 lat spędzonych w Rosji: studia na Michajłowskiej Akademii Artyleryjskiej, awans w 1911 r. na gen. majora, po rewolucji lutowej 1917 r. rozpoczęcie działalności w Związku Wojskowych Polaków w Petersburgu. Interesujące obserwacje przeobrażeń społeczno-politycznych w Rosji. Stan dobry.
- 633. Jacyna Jan.** 1918-1923. W wolnej Polsce. Przeżycia. Warszawa 1927. B.w. Drukarnia L. Wolnickiego Warszawa, s. [4], 154, tabl. ilustr. 1 (portret), 23 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie. 75,-
Druga część wspomnień obejmująca pierwsze lata po powrocie do kraju z 30-letniego pobytu w Petersburgu. W okresie tym (w stopniu generała brygady) opracował z udziałem M. Kukiela i W. Tokarzewskiego schemat organizacyjny polskiego szkolnictwa wojskowego. W latach 1919-1921 był członkiem Komisji Ustawodawczej. W sierpniu 1921 r. został mianowany szefem polskiej misji wojskowej w Paryżu, w listopadzie powróciwszy do Warszawy objął stanowisko adiutanta generalnego J. Piłsudskiego. Po przejściu w stan spoczynku (w stopniu generała dywizji) pełnił funkcje adiutanta przy prezydencie Narutowiczu, a potem przy Wojciechowskim. Ciekawy materiał do historii pierwszych lat niepodległego państwa. Nieznacznie przycięta ilustracja, oprócz tego stan bardzo dobry.
- 634. Jacyna Jan.** Przed przełomem 1923-1926. Przeżycia. Warszawa 1929. B.w. Druk. Min. Spraw Wojsk., s. 100, tabl. ilustr. 1, 23,5 cm, opr. pł. z tłocz. złoc. i inicjałem „Z.C.” na grzbiecie. 75,-
Trzecia część wspomnień będących kontynuacją prac (30 lat w stolicy Rosji i W wolnej Polsce) obejmujących zdarzenia do Przewrotu Majowego. W r. 1923 autor był członkiem Komisji Szacunkowej Zakładów Starachowickich oraz pracował nad planami przystosowania tych zakładów do produkcji dział i amunicji. Stan bardzo dobry.
- 635. Jacyna Jan.** Wiosna (1918-1926). Warszawa 1931. Skład Główny: Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska”, s. 214, [1], 22,5 cm, opr. kart. wyd. 75,-
Przeróbka wcześniejszych wspomnień (W wolnej Polsce i Przed przełomem), generała dywizji, adiutanta Józefa Piłsudskiego, i prezydentów II Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza i Stanisława Wojciechowskiego, pierwszego szefa departamentu naukowo-szkolnego w odrodzonej Polsce, b. szefa polskiej misji wojskowej w Paryżu. Obok wspomnień autobiograficznych zawiera wiele ciekawego materiału do historii pierwszych lat naszego niepodległego państwa. Egzemplarz nierozcięty. Grzbiet z niewielkim ubytkiem. Stan dobry.
- 636. Janik Michał.** Dzieje Polaków na Syberji. Z 23 ilustracjami. Kraków 1928. Nakładem Krakowskiej Spółki Wydawniczej, s. [8], 472, tabl. 15 z 23 ilustr. (w tym mapą Syberii), 20,5 cm, opr. ppł., brzegi k. prószone. 180,-
Dramatyczne dzieje polskich katorżników na Syberii od czasów pierwszych zesłań związanych z Konfederacją barską aż do roku 1923, kiedy na Syberii przebywało jeszcze 200 tys. Polaków. Ostatnia część dzieła poświęcona jest Syberii w polskiej twórczości literackiej. Doklejono na końcu dwa artykuły z gazet o mogiłach Dekabrystów i o pomyśle dokonania ekshumacji poległych na Syberii polskich patriotów. Książka nagrodzona w 1929 r. przez Polską Akademię Umiejętności. Michał Janik (1874-1948), profesor, historyk i krytyk literatury polskiej. Ślady zalania na tylnej wyklejce. Stan dobry.

- 637. Kalendarz „Polskiego Białego Krzyża”** na 1921 rok wraz z piosenkami żołnierskimi. Warszawa-Lwów b.r. Wydawnictwo „Polskiego Białego Krzyża”, s. 103, [1], ilustr. w tekście, 15 cm, opr. brosz. wyd. 60,-

Kalendarz zawierający piosenki żołnierskie oraz opis genezy, struktury i działalności Polskiego Białego Krzyża, organizacji, która odegrała ważną rolę w rozbudzeniu patriotyzmu oraz świadomości narodowej i obywatelskiej żołnierzy. Jedna z ilustr. podkolorowana. Miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry.

- 638. Kalinka Walerian.** Ostatnie lata panowania Stanisława Augusta. T. 1-2. (Pamiętniki z XVIII wieku, t. 10). Poznań 1868. Nakł. J.K. Żupańskiego, s. XV, [1], CCLXXXIV; [4], 401, [2], 21 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. i sztyldzikami złoc. 600,-

Z księgozbioru Andrzeja Szczepki. Monografia ostatnich lat panowania, zawiera także: Korespondencję Stanisława Augusta z Kicińskim (1787), oraz Katarzyną II (1787-1795); Potemkin i jego stronnictwo w Polsce; Listy króla do Bukatego; Dziennik Bułhakowa (1791-1792). **Stan bardzo dobry, ładny egzemplarz.**

- 639. Kassyanowicz A.** Podróż łądem do Jerozolimy i innych miejsc świętych Palestyny w 1898 roku. Warszawa 1904. Druk Piotra Laskauera i S-ki, s. 343, [3], 18,5 cm, tabl. ilustr. 1, opr. pł. (zach. okł. brosz. wyd.). 120,-

Ze zbioru Jana Sas Zubrzyckiego. Opis dwutygodniowej podróży parostatkami z Odessy do Jerozolimy przez Konstantynopol, Smyrnę, Pireus, Aleksandrię, Port – Said i Jaffę. Wiele historycznych relacji na temat zwiedzanych miejsc jak i uwag obyczajowych (np. o celnikach: „...ci panowie są uprzejmi, wszakże dla tych jedynie, którzy umieją ocenić wartość owej grzeczności”). Stan dobry.

- 640. Kołłątaj Hugo.** Uwagi nad teraźniejszym położeniem tej części ziemi polskiej, którą od pokoju Tylżyckiego zaczęto zwać Xięstwem Warszawskim. Nil desperandum! Lipsk 1808. (Warszawa u Wikt. Dąbrowskiego), s. 222, 19,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. sztyldzikiem na grzbiecie. 280,-

Dzieło będące apologią Napoleona i pochwałą Księstwa Warszawskiego, jest równocześnie **jednym z najciekawszych polskich traktatów politycznych**, uzasadniających aktualną narodową rację stanu w przymierzu z Francją, w perspektywie podziału kontynentu na dwa imperia: zachodnie i wschodnie, rosyjskie. Wizja Kołłątaja objęła przy tym odbudowanie Polski zarówno w dawnych granicach na wschodzie, jak i piastowskich na zachodzie, z włączeniem Śląska. Wpis własnościowy. Nieznaczne uzupełnienie na k. przedtyt., zaplamienia na pierwszych kartach, zażółcenia w tekście. Stan ogólny dobry.

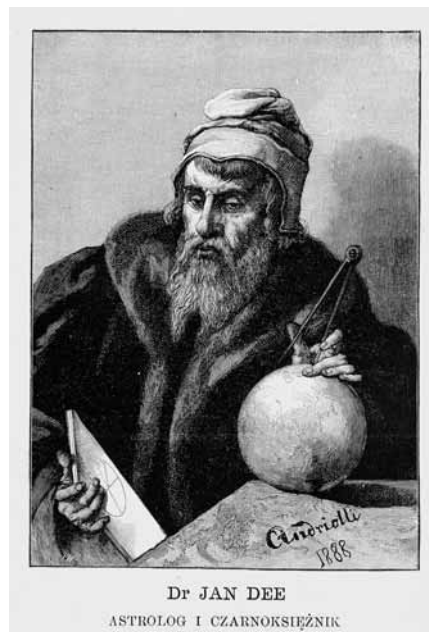
- 641. Koneczny Feliks.** Tadeusz Kościuszko. Na setną rocznicę zgonu naczelnika. Życie-czyny-duch. Poznań 1917. Wielkopolska Księg. Nakładowa K. Rzepeckiego, s. 388, [4], tabl. ilustr. 12, liczne ilustr. w tekście, 25 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc., brzegi k. barwione. 360,-

Pieczczę: „Kazimierz Borucki. Kustosz Muzeum Miejskiego”. Szczegółowa biografia Naczelnika Tadeusza Kościuszki napisana z pozycji narodowych przez wybitnego historyka, profesora Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

641. F. Koneczny. Tadeusz Kościuszko. 1917.

646. A. Kraushar. Czary na dworze Batorego. 1888.

- 642. Korzeliński Seweryn.** Opis podróży do Australii i pobytu tamże od 1852 do 1856 roku przez ... T. 1-2. Kraków 1858. Czcionkami Drukarni „Czasu”, s. VIII, 381, [2]; 419, [2], 19,5 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. na grzbiecie. 300,-

Pieczęć: „Dobra Grabowo. Waga”. Egzemplarz z majątku Grabowo należącego od ok. 1784 r. do rodziny Wagów z ogrodem zaprojektowanym przez sławnego botanika polskiego Jakuba Wagę (patrz poz. 659). Korzeliński Seweryn (1804-1876), uczestnik powstania listopadowego. W latach 1852/6 zorganizował wyprawę do Australii w celu poszukiwania złota. Jego wspomnienia, dobrze ocenione przez krytykę literacką zyskały dużą poczytność. **Stan bardzo dobry, ładny egzemplarz.**

- 643. Księga Pamiątkowa Związku Pracowników Administracji Gminnej 1918-1928.** Pod redakcją Cz. Rokickiego. Warszawa 1928. Wydawnictwo Związku P.A.G., s. 274, [2], tabl. ilustr. 23, 27,5 cm, opr. skóra z epoki z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 350,-

Egzemplarz z dedykacją i podpisami Zarządu Centralnego Związku (m.in. pisał Antoniego Pacholczyka, kierownika Z.P.A.G.) dla Kazimierza Ducha Dyrektora Departamentu Samorządowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Podsumowanie dziesięciu lat działalności Związku Pracowników Administracji Gminnej. Dzieje pracy społecznej w gminie wiejskiej, budownictwo wiejskie, omówienie roli i zadań Związku Pisarzy Gmin, organizacji spółdzielczych, kas Stefczyka oraz samorządu gminnego w zakresie: dokształcania dorosłych oraz organizacji bibliotek publicznych. Niewielkie postrzępienia krawędzi wyklejek jedwabnych i poluzowanie bloku. Oprócz tego stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 644. Krajewski Józef.** Tajne związki polityczne w Galicji (od r. 1833 do r. 1841). Według niewydanych źródeł rękopiśmiennych oraz aktów sądowych i guber-

nialnych. Lwów 1903. Nakładem „Słowa Polskiego”, s. 133, [7], 23 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikiem. 80,-

Działalność spiskowców w latach 1833-41, od nieudanej wyprawy partyzanckiej Zaliwskiego aż do uwięzienia ich przywódców. Cele i znaczenie tajnych organizacji, przebieg ich działalności, najważniejsze postacie. M.in. sprawy związane z działalnością Zakładu Narodowego im. Ossolińskich i uwięzieniem dyrektora Konstantego Słotwińskiego za druk utworów A. Mickiewicza. W aneksie spis więźniów cywilnych oraz wojskowych oddanych pod sąd wojenny. Stan bardzo dobry.

- 645. Krassnoff P.N.** From double eagle to red flag. Translated from the Second Russian Edition by Erik Law-Gisiko. With an introduction by William Gerhardt. T. 1-2. New York 1926. Duffield and Company, s. XII, 468; [6], 469-851, [1], 21 cm, opr. ppł., w kartonie. 120,-

Wnikliwy obraz mentalności i zmian, jakim podlegały różne warstwy społeczne w Rosji w okresie przed i po wybuchu rewolucji napisany przez Piotra N. Krasnowa (1869-1947), rosyjskiego generała, kontrewolucjonisty, monarchysty, który po wybuchu rewolucji październikowej poparł A.F. Kierenskiego, usiłując zbrojnie przeciwstawić się siłom rewolucyjnym w Piotrogradzie. W maju 1918 r. został atamanem wojska kozaków dońskich i dowodził tzw. Armią dońską, po klęsce wyemigrował do Niemiec, gdzie prowadził działalność antyradziecką. Miejscami marginalia ołówkiem. Naddarcie s. 17/18, 525/526. Stan dobry.

- 646. Kraushar Aleksander.** Czary na dworze Batorego. Kartka z dziejów mistycyzmu w XVI w., jako przyczynek do charakterystyki króla Stefana. Kraków 1888. G. Gebethner i Wolff, s. 293, portret, tabl. ilustr. 2 (w tym 1 rozkł.), 18,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 200,-

Dzieje astrologii i magii na dworach Jagiellonów i króla Stefana Batorego. Portret doktora Jana Dee astrologa i czarnoksiężnika królowej angielskiej Elżbiety wg rys. E.M. Andriollego. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 647. Kraushar Aleksander.** Frank i frankiści polscy 1726-1816. Monografia historyczna osnuta na źródłach archiwalnych i rękopiśmiennych. T. 1-2. Kraków 1895. Skład główny u Gebethnera i Spółki, s. [6], 438, portret; [4], 400, portret, tabl. ilustr. 6, 18,5 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. i tłocz. 750,-

Dzieje ruchu frankistowskiego w Polsce. Jakub Józef Lejbowicz Frank (1726-1791), założyciel i przywódca żydowskiej sekty frankistów, w 1755 r. przybył do Polski i ogłosił się Mesjaszem, następcą Cwi Sabataja. Wskutek prześladowań w 1757 uszedł na Wołoszczyznę, w 1760 r. powrócił i w katedrze św. Jana w Warszawie przyjął chrzest. Jego ojcem chrzestnym był król Polski August III Sas. Frankiści nie uznawali Talmudu i kodeksów rabinicznych, a doktrynę swoją oparli na Kabale i księdze Zohar. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

- 648. Kraszewski Józef Ignacy.** Wizerunki książąt i królów polskich. Z 39 rycinami Ks. Pillatiego oraz inicjałami Cz. Jankowskiego. Warszawa 1888. Nakład Gebethnera i Wolffa, s. 451, **rycin 39 (drzeworyty)**, 26,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na przednim licu i grzbiecie. 300,-

Oparte na bogatym materiale źródłowym życiorysy królów polskich, od Mieszka I do Stanisława Augusta Poniatowskiego. Ozdobione całostronicowymi drzeworytami Ksawerego Pillatiego, ukazującymi portrety królów, a pod nimi charakterystyczną scenę odnoszącą się do ich panowania.

Każdy biogram rozpoczyna się ozdobnym inicjałem autorstwa Czesława Jankowskiego, a kończy się interesującymi dla zbieraczy informacjami o najstarszych wizerunkach zamieszczonych m.in. w kronikach, na kamieniach nagrobnych, pomnikach, obrazach, rycinach. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

(patrz tablica V)

- 649. (Kuczinski I.A.) X.Y.Z. [krypt.].** Russkij patriotizm i poljaki. S.-Peterburg 1907. Tip. A.S. Suworina, s. 47, 20 cm, opr. brosz. wyd. 60,-
Broszura polityczna napisana z pozycji ugodowych i prorosyjskich przez zwolennika autonomii polskiej pod berłem rosyjskim. Pseudonim przypisywany w bibliografii rosyjskiej I.A. Kuczyńskiemu, autorowi m.in. podręczników prawnych z 1897 i 1903 r., a także broszury „Poljak russkim”.
- 650. Lewartowski Henryk, Pochmarski Bolesław, Teslar Józef Andrzej.** Szlakiem bojowym Legionów. Krótki zarys organizacji i dziejów 2. Brygady Legionów Polskich w Karpatach, Galicyi i na Bukowinie. Lwów 1915. Nakł. Funduszu Wdów i Sierot po Legionistach, s. 272, [4], tabl. ilustr. 19, mapa (rozkt.), plany w tekście, 27,5 cm, opr. pł. z tłocz. inicjałem na grzbiecie „R.M”, naklejona na lico pozostałość okł. wyd. 180,-
Dzieje szlaku bojowego 2 Brygady w początkowej fazie I wojny światowej. Zamieszczono m.in. spis oficerów wszystkich oddziałów Legionów, listę poległych, rannych, zaginionych i wziętych do niewoli żołnierzy omawianej formacji. Ilustracje na podstawie fotografii Adama Dulęby. Stan dobry.
- 651. Lelewel Joachim.** Narody na ziemiach sławiańskich przed powstaniem Polski ... Tom do Polski wieków średnich wstępny. Poznań 1853. Nakładem J.K. Żupańskiego, s. LXXXII, 819, [1], [8 – katalog], tabl. map 6 (akwaforty, z czego 5 rozkt.), a trzy kolor. ręcznie), tabel 6 (rozkt.), drzeworyty w tekście, 22 cm, opr. płsk. współcz. z szyldzikami i złoc., brzegi k. marm. 800,-
Monumentalne dzieło Lelewela, analizujące przekazy starożytnych i średniowiecznych pisarzy na temat ludów zamieszkujących ówczesne ziemie Polski i Słowiańszczyzny. Na ostatnich stronach zamieszczono katalog nakładowy i komisowy księgarni Jana Konstantego Żupańskiego w Poznaniu na r. 1854. Miejscami zażółcenia pap., od s. 609-736 intensywniejsze zbrązowienie tekstu. Stan dobry.
- 652. Leliwa Tadeusz.** Historia I^{go} Legionu Polskiego z kadrów którego powstały: Brygada potem Dywizja Strzelców Polskich z Pułkiem Ułanów Krechowieckich ostatnio I^{szy} Korpus Polski. Osnuta na tle autentycznych dokumentów z fotografiami. Zebrał i ułożył na zasadzie autentycznych dokumentów i fotografii ... Kijów 1917. Nakładem Księgarni St. Sadowskiego, s. 102, liczne ilustr. i fak-sym. w tekście, 23x28,5 cm, opr. kart. wyd. 150,-
Nieaktualny wpis własnościowy. Na okładce inny tyt.: Krótki szkic do historii I^{go} Legionu „Puławskiego” organizowanego po stronie koalicji, z kadrów, którego powstały: Brygada potem Dywizja Strzelców Polskich ostatnio I^{szy} Korpus Polski. Bogato ilustrowane dzieło I^{go} Legionu „Puławskiego” zorganizowanego w ramach armii rosyjskiej w latach 1914-1915 dzięki inicjatywie polityków narodowo-demokratycznych. Niektóre ilustracje z dopiskami ołówkiem. Przetarcia oprawy, sporadyczne zażółcenia w tekście, naderwania kilku marginesów. Stan dobry.
- 653. Lipiński Wacław.** Walka zbrojna o niepodległość Polski 1905-1918. Wydanie 2, rozszerzone. Warszawa 1935. Instytut Badania Najnowszej Historii Polski,

s. XX, [2], 486, [1], liczne ilustr. oraz mapy i szkice w tekście, 24,5 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 160,-

Udział formacji wojskowych w walce o niepodległość. Omówiono m.in. Polską Organizację Wojskową, Polskie Siły Zbrojne, Polski Korpus Posiłkowy; wojsko polskie na wschodzie (Legion Puławski, Polska Brygada Strzelecka, Pierwszy Korpus na Białorusi, Drugi Korpus i bój pod Kaniowem, Trzeci Korpus na Ukrainie, Dywizja Syberyjska); wojsko polskie na zachodzie (Oddział Bajończyków, Armia Polska we Francji). Dołączono ośmiostronicowy prospekt z zamówieniem księgarskim Instytutu Józefa Piłsudskiego. Egzemplarz nieznacznie przycięty. Stan dobry.

- 654. [Łętowski Ludwik].** Miscellanea. T. 1. Kraków 1866. Nakładem Wyd. Dziel Katolickich, s. [4], 280, [4], 22 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 300,-

Najbardziej kontrowersyjne i budzące emocje dzieło biskupa Ludwika Łętowskiego (1786-1868), autora m.in. „Katedry krakowskiej na Wawelu” (patrz poz. 384). Barwny życiorys biskupa, w młodości zapalonego żołnierza „rębajły”, potem oficera, uczestnika powstania listopadowego. Żarliwy patriota, lecz porywczy i surowy w ocenach, a przy tym nie stroniący od uroków życia, wielokrotnie popadał w konflikty. Napisane u schyłku życia „Miscellanea”, zaplanowane na 3 tomy, zawierają bogaty materiał wspomnień, opisów, anegdot i przemyśleń autora, pełne ciętych wycieczek przeciw ówczesnym dostojnikom kościelnym. Tom pierwszy, choć wydany anonimowo, spowodował skandal i ostrą reakcję władz kościelnych. Profesor Henryk Barycz pisze: „**Miscellanea dziś jest arcyzadkością z powodu wykupywania jej i niszczenia za zbyt frywolne ustępy przez kapitułę krakowską**”. Dwa dalsze, gotowe do druku, tomy z powodu tej anatemy nigdy nie ukazały się. Miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

- 655. Łoziński Bronisław.** Szkice z historii Galicji w XIX wieku. Z przedmową i pod kierunkiem Wacława Tokarza, wydał Walery Łoziński. Lwów 1913. Nakł. Księgarni Gubrynowicza i Syna, s. XXII, 436, tabl. ilustr. 8, 23 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 150,-

Zbiór prac Bronisława Łozińskiego (1848-1911), dziennikarza, publicysty, prawnika, historyka wydany staraniem jego syna Walerego. Tematem zamieszczonych w książce studiów jest przede wszystkim historia Galicji w okresie 1846-48, szczególnie rabacja galicyjska 1846 r. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 656. Łoziński Władysław.** Życie polskie w dawnych wiekach. Wydanie 3, ilustrowane, przejrzane i uzupełnione. Lwów 1912. Nakładem H. Altenberga, s. VIII, 259, tabl. ilustr. 115 (w tym 3 rozkł. i 7 kolor.), 25 cm, opr. pł. wyd. kremowe (zach. okł. kart. wyd.). 320,-

Bogato ilustrowana panorama życia w dawnej Polsce, obejmująca opisy m.in.: zamków, pałaców, dworów, ubiorów i strojów staropolskich, ukazująca życie towarzyskie, zwyczaje i obyczaje, gry i zabawy, podróże, myślistwo. Wielokrotnie wznawiane, klasyczne dzieło historiografii polskiej. Władysław Łoziński (1843-1913), historyk kultury i sztuki, dziennikarz i publicysta, powieściopisarz, kolekcjoner. Jedna z najładniejszych edycji. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 657. Łubieński Henryk.** Rycerze śmierci. Powieść z 1863 roku. Warszawa 1929. Dom Książki Polskiej Spółka Akcyjna, s. 290, [2], 20,5 cm, opr. ppł. ze złoc. tyt. i inicjałem „Z.K” na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 60,-

Exlibris i wpisane odręcznie inicjały Zygmunta Klemensiewicza (1874-1948), działacza społeczno-politycznego, publicysty-redaktora, zbieracza i znawcy exlibrisów, filatelisty. Akcja powieści Henryka Łubieńskiego (1893-1949), dziennikarza i powieściopisarza oparta została na opowiadaniach jego ojca, świadka wydarzeń powstania styczniowego. Nieznaczne uszkodzenie grzbietu. Stan dobry.

- 658. Maliszewski Maciej.** Dzieje rodzonych braci Lecha, Mecha i Czecha toż ich bratanka Rusa... Stratów 1852. B.w., s. [6], X, 200, 22,5 cm, opr. ppł., brzegi k. prószone. 150,-

Pieczęć własnościowa: „Biblioteka rodzinna Orszów” oraz Karola Kruszeńskiego. Dzieje słowiańskich ludów w czasach pogańskich. Obszerne poszukiwania w literaturze, w tym polskiej (Jana Długosza, Marcina Kromera, Wincentego Kadłubka, Marcina Bielskiego) historycznych zapisów mówiących o trzech rodzonych braciach Lechu, Mechu, Czechu i ich bratanku Rusie. Dzieło niedokończzone (zapis książki urywa się po stronie 200, podobnie jak w cytowanej literaturze, patrz: Nowy Estreicher, t. 3, s. 54). Otarcia oprawy i ubytki okleiny pap. na tylnym liću. Wewnątrz stan dobry.

- 659. Mann Maurycy.** Egipt, Syrya i Konstantynopol. T. 1-3. Kraków 1858. Czcionkami Drukarni „Czasu”, s. [2], VIII, 566; [2], 510, [2]; 565., 19 cm, opr. pł. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 300,-

Egz. z pieczęcią: „Dobra Grabowo, Waga” z majątku Grabowo rodziny Wagów (patrz. poz. 642). Maurycy Mann (1814-1876), publicysta, redaktor „Czasu”. W latach 1852-1853 odbył podróż do Egiptu, Palestyny, Syrii, Libanu, Turcji i Grecji. Jego opis podróży uznać należy za jedną z najlepszych polskich relacji podróżniczych (PSB). Założenie w tekście. Stan dobry. Ładna oprawa.

- 660. Marylski Eustachy.** Pomniki i mogiły Polaków na cmentarzach zagranicznych. Warszawa 1860. Nakład i druk. S. Orgelbranda, s. 53, [3], tabl. ryc. 7 (litografie), tabela, 25 cm, opr. ppł., naklejona na lico zach. okł. brosz. 400,-

Spis grobów polskich na cmentarzu katolickim w Dreźnie z przytoczeniem tablic epitafijnych oraz życiorysów 21 sławniejszych pochowanych tu osób z kręgów arystokratycznych, literackich i wojskowych. Litografie przedstawiają bardziej interesujące nagrobki i pomnik. Drobne zbrazowienia. Nieaktualne pieczęcie biblioteczne. Stan lepiej niż dobry.

- 661. Moraczewski Jędrzej.** Starożytności Polskie. Ku wygodzie czytelnika porządkiem abecadlowym zebrane. T. 1-2. Poznań 1842-1852. Nakładem księgarni Jana Konstantego Żupańskiego, s. [6], 594, tabl. ryc. 1 (litografia); [2], 800, tabl. ryc. 4 (litografie), tab. rozkł. 1, 24,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i inicjałem „L.P.” na grzbiecie. 1000,-

Praca zbiorowa dedykowana Joachimowi Lelewelowi. Zamieszczono w niej kilkadziesiąt artykułów z zakresu kultury materialnej, miar i wag, flory i fauny, mitologii, a zwłaszcza zagadnień prawnych i ustrojowych. Niektóre artykuły jak np. chłopci, chrześcijaństwo, dysydenci, dzieje bajeczne, gospodarstwo w Polsce, handel, jezuici, Kozacy, Krzyżacy, przybrały postać obszerniejszych rozpraw. Jędrzej Moraczewski, pseud. Gospodarz Jędrzej (1802-1855), historyk (przedstawiciel lelewelowskiej szkoły historycznej), publicysta, działacz społeczny. Brał czynny udział w powstaniu listopadowym, był członkiem Komitetu Narodowego w powstaniu wielkopolskim 1848 r. W latach 1841-1842, w ramach akcji mającej na celu utworzenie polskiego uniwersytetu w Poznaniu, wykładał historię polską w Pałacu Działyńskich. Założenia w tekście. Stan dobry.

- 662. Muchanow Paweł.** Autentyczne świadectwa o wzajemnych stosunkach pomiędzy Rosją a Polską, szczególnie zaś za czasów Samozwańców w Rosyi. Wydanie drugie. Wrocław 1840. Nakładem Zygmunta Schlettera, s. [2], XIII, [3], 274, [2], tabl. faksym. 8 (rozkł.), 24,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. na grzbiecie. 600,-

Zbiór źródeł historycznych z lat 1617-1622 odnoszących się do wojny polsko-rosyjskiej w epoce Samozwańców, obejmujący m.in. opis wyprawy królewicza Władysława do Rosji, listy Zygmunta III do moskiewskich komisarzy, opis wjazdu posłów polskich z Maryną Mniszech do Moskwy i listy

Maryny Mniszech. Równoległe tekst w języku rosyjskim i polskim. S. tyt. po fachowej konserwacji. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 663. Niemcewicz Julian Ursyn.** Zbiór pamiętników historycznych o dawnej Polsce, z rękopismów, tudzież dzieł w różnych językach o Polsce wydanych, oraz z listami oryginalnymi królów i znakomitych ludzi w kraju naszym. Wyd. nowe J.N. Bobrowicza. Z popiersiem J.U. Niemcewicza. T. 1-5. Lipsk 1838-1840. Nakładem i drukiem Breitkopfa i Haertela, s. [4], 363, portret (staloryt); [4], 355; [4], 364; [4], 379; [2], 362, 21 cm, opr. płsk. z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. prószone. 1000,-

Pieczęć heraldyczna z herbem Ostoja. Wydanie 2. Pierwsze wydanie ukazało się w latach 1822-1830 i obejmowało 5 tomów. Ostatni, szósty tom wytłoczono już po powstaniu listopadowym, we Lwowie, nakładem Ossolineum, w nakładzie 200 egz. Był on już w kilka lat później tak wielką rzadkością, że szykując nową edycję Bobrowicz nie mógł dotrzeć do żadnego egzemplarza i poprzestał na edycji pierwszych 5 tomów. Dzieło zawiera olbrzymi materiał źródłowy, w tym prace publikowane po raz pierwszy w języku polskim, do historii Polski XVI i XVII w. Liczne pamiętniki, diariusze, uniwersały, listy odnoszące się głównie do panowania Zygmunta I, Zygmunta Augusta, Henryka Walezjusza, Zygmunta III. W t. 3: **Opisanie Warszawy jaką była w roku 1643 oraz Ukrainy Polskiej przez Beauplana**, taxa żywnościowa w Krakowie w roku 1573. Założenia w tekście, w t. 1: wgniecenia na przednim licu; w t. 2: niewielki fragment na s. tyt. i przedtyt. dublowany; w t. 3: podklejenia na s. tyt. i przedtyt.; w t. 4: niewielkie uzupełnienia i podklejenia na ostatnich kartach (z nieznaczną stratą tekstu); w t. 5: brak s. przedtyt. oraz ostatnich kart pocztu chronologicznego „Pamiętników” (s. 351-362). Ogólnie stan dobry. **Rzadkie w komplecie.**

- 664. Nougaret Pierre-Jean Baptiste.** Beantes de l'histoire de Pologne. Paris 1817. Le Prieur Libraire, 18 cm, s. 498, **tabl. ryc. 8 (miedzioryty)**, opr. brosz. 400,-

Popularna historia Polski od czasów najdawniejszych do epoki Stanisława Augusta włącznie, napisana przez poczytnego w swojej epoce pisarza francuskiego P.J.B. Nougareta (1742-1823), autora wielu opracowań i powieści historycznych. Dzieło ilustrowane kuriozalnymi artystycznie rycinami chwalcymi męstwo Polaków walczących o swoją wolność, a w szczególności bohaterstwo kobiet polskich. Niewielkie przybrudzenie i zagniecenie kart, przycięcie papierowej okładki, poza tym stan dobry.

- 665. Nougaret Pierre-Jean Baptiste.** Beantes de L'histoire de Russie. Contenant tout ce qu'il y de plus curieux et de plus ... regne de Catherine II inclusivement. Ouvrage destine a l'instruction de la Jeunesse. Orne de douze en taille-douce. Second edition. Paris 1820. Chez Belin-le Prieur, libreire, Quasi des Augustins, s. [4], 414, **tabl. ryc. 12 (miedzioryty)**, 18 cm, opr. skóra ze złoc. (z szyldzikami) na grzbiecie, brzegi k. prószone. 300,-

Patrz poz. powyżej. Opis geograficzno-historyczny ukazujący najciekawsze wydarzenia z historii Rosji od IX w. aż do panowanie Katarzyny II. Grzbiet po konserwacji, otarcia oprawy, naderwania kilku stron. Stan dobry.

- 666. Nowy kalendarzyk polityczny na rok 1823. Rok piąty.** Warszaw b.r. (1822). Nakładem J. Netto, s. [2], 400, [7], **tabl. ryc. 1 (miedzioryt rozkł.)**, 11,5 cm, opr. kart. oklejony pap., brzegi k. złoc. 200,-

E. III, s. 222. Kalendarzyki wydawane przez J. Netto wychodziły w latach 1818-1831 oraz 1834-1835. Poza kalendarium i obszernym spisem władz Królestwa Polskiego, niektóre tomiki zawierały także prace historyczno-statystyczne. W poniższym zamieszczono m.in. wykaz osób panujących w Europie (wraz z ich rodzinami), spis posłów i deputowanych na Sejm 1822 r., Rady Stanu,

duchowieństwa w poszczególnych diecezjach, sądu apelacyjnego, prokuratury generalnej, wojska polskiego, odznaczonych orderami Orła Białego, Św. Stanisława, członków różnych Towarzystw. Od s. 359-400 – Opis historyczno-malarski województwa sandomierskiego z miedziorytowym widokiem Janowca. Miejscami zbrązowienia w tekście. Stan dobry. **Rzadkie**.

- 667. (Pamiętniki o wojnach kozackich** za Chmielnickiego przez nieznanego autora. Wrocław 1840. Druk. M. Frydlendera). (Drugi tytuł przed tekstem: Historia o buntach Chmielnickiego, o wojnie z Tatarami, ze Szwedami i z Węgrami za króla Władysława IV i za Jana Kazimierza przez lat dwanaście, krótko zebrana, ab anno 1647, anno 1648 ...) s. 143, [1]; 19 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. 300,-

Nowy Estreicher, III, s. 112. Wydanie 1. Wspomnienia bezimiennego autora, biorącego osobisty udział w opisywanych wypadkach. Pamiętnik wykorzystywany jako źródło historyczne do dziejów kozaczyzny. Brak k. tytułowej, zażółcenia w tekście. Stan dobry. **Bardzo rzadkie**.

- 668. Pasek Jan Chryzostrom.** Pamiętniki... z czasów panowania Jana Kazimierza, Michała Korybuta i Jana III (1656-1688). Przejrzał i wstępem i spisem rzeczy opatrzył dr Zygmunt Węclewski. Poznań 1915. Wielkopolska Księgarnia Nakładowa Karola Rzepeckiego, s. 246, [16], portret, tabl. ilustr. 16, liczne ilustr. w tekście, 35,5 cm, opr. pł. wyd., brzegi k. barwione. 450,-

Wielokrotnie wznawiane, jedno z najwybitniejszych dzieł staropolskiej literatury pamiętnikarskiej, napisane przez autora, żyjącego za panowania pięciu królów polskich Władysława IV, Jana Kazimierza, Michała Korybuta, Jana Sobieskiego i Augusta II. Pod silnym wrażeniem „Pamiętnika” pozostawał m.in. Henryk Sienkiewicz, który w okresie pisania „Trylogii” nie rozstawał się z egzemplarzem tego dzieła. Główną część materiału ilustracyjnego oparto na rycinach Jana Lewickiego, twórcy akwafort do Pamiętników Paska wydanych w Paryżu w 1850 r. (patrz poz. 383). Okładka wg projektu M. Rubkowskiego. **Stan bardzo dobry.**

- 669. Pawiński Adolf.** Młode lata Zygmunta Starego. Warszawa 1893. Nakładem Gebethnera i Wolffa, s. [4], 291, V, 18 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. i inicjałem „J.W.” na grzbiecie. 240,-

Adolf Pawiński (1840-1896), historyk, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, pracę swą oparł na źródłach Archiwum Głównego Akt Dawnych, którego był dyrektorem. Powieść historyczna ukazująca postać Zygmunta Starego, jako króla gospodarnego, obdarzonego zdolnościami dyplomatycznymi, rozwagą, dbającego o rozwój miast, zabiegającego o uporządkowanie przepisów prawnych w całym kraju, oraz jako krzewiciela sztuki renesansowej w Polsce. Dzieło uzupełnione wykazem miejsc pobytu królewicza Zygmunta od 1493 do 1507 r. oraz wyciągami z ksiąg rachunkowych dworu Zygmunta. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 670. Piotrowski Jan.** Dziennik wyprawy Stefana Batorego pod Psków. Wydał A. Czuczynski. Kraków 1894. Nakładem Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej, s. XVI, 240, 20,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 360,-

Zbiór listów Jana Piotrowskiego (1550-1591), sekretarza królewskiego, do marszałka wielkiego koronnego Andrzeja Opalińskiego obejmujący okres wyprawy pskowskiej (1581-1582), zakończonej odzyskaniem utraconych Inflant, a także Połocka i Wielizna. Obfity materiał anegdotyczny, cennie charakteryzujący epokę, stanowi nieocenione źródło do historii trzeciej wojny moskiewskiej i panowania Stefana Batorego. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

- 671. Polska jej dzieje i kultura.** (Dzieje kultury polskiej 1796-1930). Od czasów najdawniejszych do chwili obecnej. Tom trzeci od roku 1796-1930. Warszawa

(1960). Nakładem Księgarni Trzaski, Everta i Michalskiego, s. XVI, 977, [1], tabl. kolor. i czarno-białe, mapy, liczne ilustr. w tekście, 33 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie, górny brzeg k. barwiony. 450,-

Powojenny dodruk w nakładzie 470 egz. do przedwojennej edycji trzeciego tomu Polska jej dzieje i kultura. Monumentalne, bogato ilustrowane, opracowanie dziejów polskich, autorstwa najwybitniejszych historyków okresu międzywojennego (Bronisław Gembarzewski, Oskar Halecki, Aleksander Brückner, Marian Gumowski). Oprawa nawiązuje stylistycznie do słynnej przedwojennej oprawy Fr. J. Radziszewskiego. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

- 672. Potocka Anna.** Mémoires de la Ctesse Potocka (1794-1820). Publiée par Casimir Stryeński. Avec un portrait en héliogravure et un fac-similé d'autographe. Paris (Paryż) 1949. Librairie Plon, E. Plon, Nourrit i Ska, s. XXXI, 424, tabl. ryc. 1 (portret w heliogravurze), tabl. rozkł. 2, 22 cm, opr. płsk. ze złoc. na grzbiecie i złoc. superexlibris 150,-

Przedruk wydania z 1897 roku. **Z autografem: „Susanita Potocka, Paris, Juin 1956”.** Exlibris i superexlibris heraldyczny rodu des Roys. Susanita Potocka (1899-1989), żona hrabiego Jerzego Potockiego (1889-1961), ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w USA, brata Alfreda hr. Potockiego z Łańcuta. Pamiętniki z czasów okresu napoleońskiego, stanowiący do dziś ważne źródło historyczne tej epoki. Hrabina Anna z Tyszkiewiczów Potocka (1779-1867), córka Ludwika Tyszkiewicza i Konstancji Poniatowskiej, żona Aleksandra Stanisława Potockiego, a następnie Dunina-Wąsowicza, adiutanta Napoleona I. Jej wyjątkowej urody portret, wykonany w heliogravurze na podstawie obrazu Angeliki Kauffmann, znajduje się przed stroną tytułową. Tablice składane to: faksymile karty manuskryptu i drzewo genealogiczne. Efektowna oprawa w szeroki półskórek. Stan bardzo dobry.

- 673. Potocka Anna Stanisława.** Mój Pamiętnik. Kraków 1927. Nakładem rodziny, wyłoczono w Drukarni W.L. Anczyca i Sp., s. 330, [4], tabl. ilustr. 43, 24,5 cm, opr. brosz. wyd. 200,-

Anna z Działyńskich Stanisławowa Potocka (1846-1926), właścicielka Rymanowa, działaczka społeczna, najmłodsze dziecko Adama Tytusa Działyńskiego, powstańca listopadowego, założyciela Biblioteki Kórnickiej. Współzałożycielka wraz z mężem hr. Stanisławem Potockim uzdrowiska Rymanów-Zdrój oraz m.in. szkoły rzeźbiarskiej dla chłopców i koronarskiej dla dziewcząt. **Pamiętnik opublikowano nakładem rodziny.** Egzemplarz częściowo nierozcięty. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 674. Potocki Leon.** Urywek ze wspomnień pierwszej mojej młodości. Poznań 1876. Nakł. Księg. J.K. Żupańskiego, s. X, 11-309, 22 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. 300,-

Potocki Leon (1799-1864), pamiętnikarz, powieściopisarz, uczestnik powstania 1831 r. Wspomnienia obejmują czasy młodości, a następnie czasy Księstwa Warszawskiego oraz Królestwa Kongresowego do 1814 roku. Stare pieczęcie, m.in. Biblioteka Guzowska. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 675. [Potocki Stanisław Szczęśny].** Pan na Tulczynie. Wspomnienia o Stanisławie Szczęśnym Potockim, jego rodzinie i dworze. Zebrał i wydał Adam Czartkowski. Z 4 ilustracjami i tablicą genealogiczną. (Gawędy o dawnym obyczaju. Wybór ciekawych pamiętników XVIII i XIX stulecia. Tom VI). Lwów-Poznań b.r. (1925). Nakładem Wydawnictwa Polskiego, s. XV, [1], 228, tabl. ilustr. 4, tab. genealog. 1 (rozkł.), 20 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 300,-

Wybór fragmentów pamiętników dotyczącej osoby sławnego targowiczana Stanisława Szczęśnego Potockiego. Do historii przeszedł również jako założyciel dla swojej trzeciej, pięknej żony

676. (Powstanie styczniowe). Fatti della Polonia. 1863.

Zofii, parku pod Humaniem zw. Zofiówką, opisanego przez S. Trembeckiego w poemacie pod tym samym tytułem. Na końcu zamieszczono rozkładaną tablicę z drzewem genealogicznym rodu Piławitów Potockich. Nieznaczne przetarcia na s. przetyt., oprócz tego stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 676. [Powstanie styczniowe]. Fatti della Polonia** dal 1863 in poi descritti fedelmente ed imparzialmente illustrati con disegni. Venezia (Wenecja) 1863. Premiata Tipografia di Gio. Cecchini Editore, s. 896, **tabl. ryc. 30 (litografie)**, w tym 1 rozkł.), 24 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. na grzbiecie. 1500,-

E. XIXw., VII, s.38 (nie podaje nazwiska autora). Obszerna monografia Powstania Styczniowego, opisująca szczegółowo działania powstańcze oraz reperkusje polityczne powstania w państwach europejskich. Dzieło ilustrowane 30 litografiami przedstawiającymi postacie przywódców, bitwy oraz sceny z życia oddziałów powstańczych i podkreślającymi heroizm narodu polskiego. **Stan bardzo dobry. Bardzo rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 677. [Powstanie styczniowe]. Le Monde Illustré. Journal Hebdomadaire.** Tome XIV (janvier – juin 1864). Nr 35-376. Paris 1864. Bureau de Vente et d'Abonnement, s. [4], 420, liczne ilustr. w tekście, w tym wiele całostronicowych (drzeworyty), 37,5 cm, opr. ppł., zach. okł. wyd., ze złoc. i tłocz. na grzbiecie. 360,-

Tygodnik „Le Monde Illustré” należało do czołowych pism ilustrowanych we Francji XIX w. Wśród redaktorów i współpracowników pisma było wielu wybitnych literatów (m.in. Aleksander Dumas) i artystów (m.in. Gustaw Dore). Niniejszy półrocznik (26 numerów tygodnika) wśród wiadomości i lustracji z całego świata przynosi **11 tekstów poświęconych Polsce z 13 rycinami**, w tym kilkanaście całostronicowymi. Ilustracje w całości poświęcone są powstaniu styczniowemu, Dominują tu

sceny batalistyczne, obrazy z życia powstańców, portrety uczestników, działania wojsk carskich itp. Lekkie uszkodzenia (nieznaczny ślad po zalaniu) na górnych marginesach ostatniego numeru pisma bez uszczerbku dla tekstu. Nieznaczne zabrudzenia na tylnej okł. Wewnątrz stan bardzo dobry. Znakomite źródło ikonograficzne do historii powstania styczniowego.

- 678. [Powstanie styczniowe].** L'illustration. Journal Universel. Tome XLI-XLII (od 3 stycznia do 31 października 1863, nr 1036-1079). Paris 1863, 60, rue Richelieu, s. [4], 423, [1]; 304, karta tytułowa, winiетки oraz liczne ryciny w tekście w drzeworycie, 38 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 900,-

Tygodnik ilustrowany założony został w Paryżu w 1843 r. i działał do 1945 r. Bogato ilustrowany drzeworytami sztorcowym przedstawiał widoki miast, sceny historyczne, rodzajowe, wizerunki strojów, portrety. Niniejszy tom zawiera wiele informacji o powstaniu styczniowym. Zdarzenia te relacjonowane były głównie przez Leona Zienkiewicza (1808-1870), publicystę i krytyka literackiego, uczestnika powstania 1830/1831, który ostatnie lata swojego życia spędził w Paryżu, publikując swoje prace w pismach krajowych i zagranicznych. Z czasopiśmem współpracował również Walerj Rzewuski (1837-1888), fotograf m.in. scen z powstania styczniowego. Nieoceniony materiał ikonograficzny ukazujący sceny historyczne m.in.: **blagosławieństwo powstańców na Świętym Krzyżu, potyczki w okolicach Ojcowa, Miechowa**, Langiewicz dyktatorem, różne stroje formacji powstańczych, kwietniowe potyczki powstańcze na Litwie, atak powstańców w lasach pod Kozłową Rudą, scena ukazująca **rabunek Pałacu Zamoyskich, żołnierze rosyjscy na Placu Zamkowym**, potyczki na wileńszczyźnie. Wśród portretów: dyktator powstania – Marian Langiewicz, dowódca powstania na Litwie Zygmunt Sierakowski, powieszony 27 czerwca w Wilnie; Bolesław Kołyszko (1838-1863), dowódca oddziału w powiecie kowieńskim, stracony w Wilnie. Zamieszczono również: mapę Polski (22,5 x 30 cm), widoki: Warszawy (14,5 x 48,5 cm), klasztoru w Częstochowie (16 x 22 cm). Brak s. 273-288 (nr 1078). Błędy w paginacji po s. 403, pierwszy tydzień (s. 1-16, nr 1036) oprawiono na końcu. Otarcia narożników, ogólnie stan dobry.

- 679. Pradt Dominik Dufour de.** Histoire de l'ambassade dans le grand duché de Varsovie en 1812. Cinquième édition, revue et corrigée. Paris (Paryż) 1815. Millet, Imprimeur-Libraire, s. [4], X, XXII, 239, 20,5 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złoc. szyldzikiem na grzbiecie (zach. okł. brosz. wyd.). 450,-

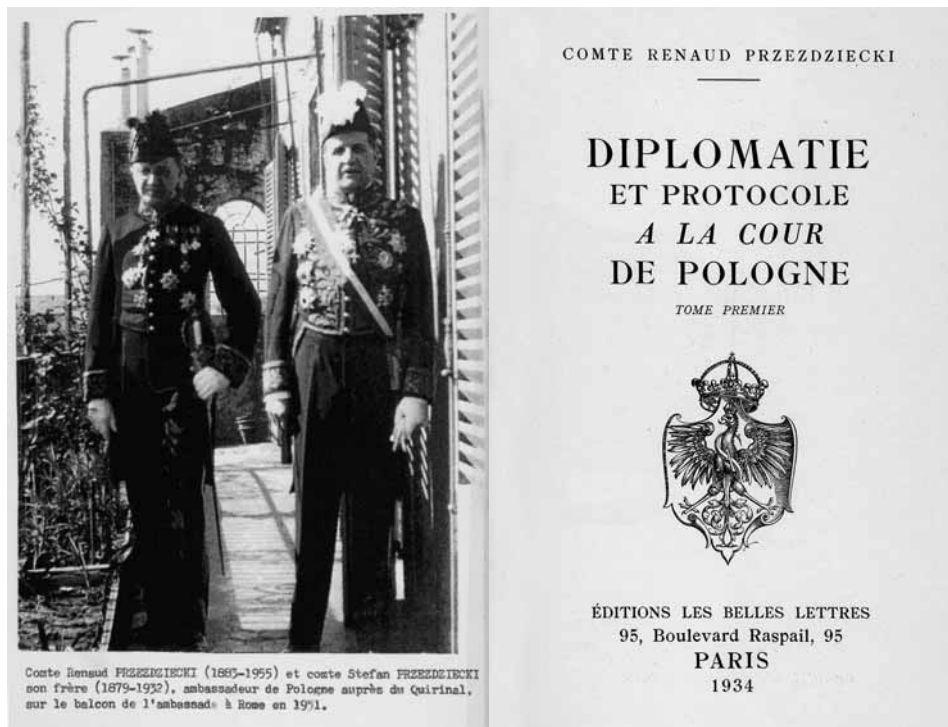
Głośna praca napisana przez przebywającego w Warszawie od 1812 r. francuskiego dyplomata i publicystę. Autor niechętnie usposobiony do Polaków, niewłaściwym postępowaniem tłumił entuzjazm społeczeństwa polskiego do rewolucyjnych idei napoleońskich. Za ten stan rzeczy i w efekcie brak powszechnego polskiego powstania przeciw Rosji Napoleon winił głównie właśnie Pradta. Czytając poniższą pracę na Św. Helenie napisał na niej uwagę: „Należało wywołać powstanie w Polsce”. Stan dobry.

- 680. Prochaska Antoni.** Ostatnie lata Witolda. Studium z dziejów intrygi dyplomatycznej. Warszawa 1882. Gebethner i Wolff, s. [12], 346, XXXII, 21 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 350,-

Ukazana na szerokim tle politycznym analiza stosunków polsko-litewskich w latach 1422-1430, napisana przez jednego z najwybitniejszych znawców historii Polski XV wieku. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 681. Przeździecki Rajnold.** Diplomatie et protocole a la cour de Pologne. T.1-2. Paris (Paryż) 1934 – 1937. Editions les Belles Lettres, s. XXIII, 380, [2]; 444, [1], 24 cm, opr. płsk. współcz. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 400,-

Z księgozbioru Marka hr. Potockiego. Sucha pieczęć heraldyczna z „Pilawą” hr. Potockich na zachowanej okładzinie broszurowej. Historia dyplomacji i protokołu w Polsce. Rajnold Przeździecki (1884-1955), dyplomata, historyk, wysoki urzędnik polskiego przedwojennego MSZ, kawaler maltański.

681. R. Przezdziecki. Dyplomacja. 1934.

ski, szambelan papieski, po wojnie zamieszkały w Szwecji i Szwajcarii. **Był zapalonym bibliofilem i kolekcjonerem rycin**; jego biblioteka, którą udostępnił dla publiczności, liczyła w przededniu drugiej wojny światowej 60 tysięcy tomów (w czasie wojny biblioteka poniosła wielkie straty!). Prywatnie był człowiekiem niezwykłym i skromnym: „Wczesnym rankiem wymykał się na mszę, a potem, w wyszarżałym paletku i za dużych kaloszach, szedł odwiedzać i pomagać warszawskim biedakom”. (PSB, t.29). Za niniejsze dzieło autor otrzymał nagrodę francuskiej Akademii Nauk Moralnych i Polityki. Stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 682. Przyborowski Walery.** Historia sześciu miesięcy. Ustęp z dziejów 1862 roku. Petersburg 1901. Nakładem księgarni K. Grendyszyńskiego, s. 352, 20,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikiem na grzbiecie. 120,-

Opis wypadków z drugiego półrocza 1862 r. obejmujący **czasy namiestnika Wielkiego Księcia Konstantego Mikołajewicza, od chwili jego przybycia do Warszawy, aż do wybuchu powstania**, napisany przez wybitnego historyka powstania styczniowego. Ukazanie nieporadności przywódców oraz jego krytyczna ocena margrabiego Wielopolskiego, który, obok śmiałych reform, w tym oczyszczania chłopów, żądał wyrzeczenia się polskich dążeń niepodległościowych, przysporzyła mu wielu krytyków. **Poniższa edycja petersburska** (w odróżnieniu od krakowskiej) posiada więcej akcentów antypowstańczych, z ograniczoną ilością antyrosyjskich. Zabrudzenia czerwonym tuszem na s. 16-17, nieznaczne podklejenie kilku stron, oprócz tego stan dobry.

- 683. Przyborowski Walery.** Historia dwóch lat. 1861-1862. Przez Z.L.S. T. 1-5. Kraków 1892-1896. Nakład i druk Wł.L. Anczyca i Spółki, s. [4], 365, [2]; [4], 521, [2]; [4], 508; [4], 414, [1], [4], 501, [2], 21,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. i inicjałem „L.S” na grzbiecie. 1200,-
Pieczęć własnościowa: „Leopold Świderski. Adwokat Przysięgły w Warszawie, Kapucyńska 3”. Walery Przyborowski (1845-1913), autor licznych powieści historycznych, publicysta, uczestnik powstania styczniowego. Oparta na źródłach z powstania styczniowego pochodzących z akt tzw. Archiwum Rządu Narodowego Brzezińskiego z 1864 r., obejmujących dzieje ruchu przedpowstańczego 1856-1862. Po dziś dzień jedna z najobszerniejszych prac dotyczących tego okresu. W oparciu o te źródła powstały również 4-tomowe dzieło Ostatnie chwile powstania styczniowego, 5-tomowe Dzieje 1863 roku i Przyczyny upadku Polski. W t. 2 na s. 83/84 nieznaczny ubytek, ze stratą tekstu (podklejony taśmą). Stan dobry. **Rzadkie w komplecie.**
- 684. Rocznik polityczny i gospodarczy 1938.** Warszawa 1938. Polska Agencja Telegraficzna, s. 1230, [16 – przekładki kart. z ogłoszeniami], tabl. ilustr. kolor. 4 (dwie karty), tabl. ilustr. 2 (portrety), liczne ogłoszenia w tekście, 20,5 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. i tłocz. na licach i grzbiecie. 180,-
Kopalnia wiedzy o przedwojennej Polsce. Zawiera m.in. szczegółowe **wykazy wyższych urzędników państwowych**, samorządowych i wojskowych, sędziów i parlamentarzystów, urzędów i instytucji, stowarzyszeń, organizacji, spis orderów i odznaczeń, adresy izb przemysłowo-handlowych, spółdzielni, ośrodków opiekuńczych, klubów sportowych. Zaklejony ubytek na s. tyt. przetarcie na grzbiecie. Stan dobry.
- 685. Rocznik Wojskowy Królestwa Polskiego na rok 1820.** Warszawa b.r. (1820). Drukarnia Wojskowa, k. tyt., s. [4], 267, 17,5 cm, opr. brosz. 400,-
Birkenmajer, s. 52-56. Wydanie proste (bez tablic) z drukowanym tytułem. Roczniki Wojskowe wydawano w latach 1817-1830. Skład osobowy korpusu oficerskiego armii Królestwa Polskiego. Spis uwzględnia osoby wyróżnione m.in. orderami: Orła Białego, Św. Stanisława, Orła Czerwnego, Orła Czerwonego, Obojga Sycylii, Pruskim, Legii Honorowej, oraz krzyżami: Komandorskim, Kawalerskim, Złotym. Podstawowe źródło historyczne do dziejów wojskowości Królestwa Polskiego. Po upadku Powstania Listopadowego, jako pamiątka po armii Królestwa Kongresowego Roczniki były skrzętnie zbierane i usilnie poszukiwane przez patriotów. Z czasem stały się obiektem pożądania kolekcjonerskiego. Nieznaczny ubytek narożnika s. tyt. bez straty tekstu. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 686. Rocznik Wojskowy Królestwa Polskiego na rok 1821.** Warszawa b.r. (1821). Sztab Kwatermistrzostwa Generalnego Wojska, k. tyt. w litografii, s. [4], tabl. ryc. 13 (litografie), 259, 18 cm, opr. brosz. 500,-
Birkenmajer, s. 56-59. Nieaktualna pieczęć własnościowa. Wydanie zwykłe (z tablicami jednobarwnymi) z litografowanym tytułem i 13 litografiami czarno-białymi przedstawiającymi dystynkcje umundurowania różnych formacji wojskowych (Sztaby, Gwardia Królewska, Dywizje: Piechoty, Strzelców Konnych, Ułanów, Korpusy: Żandarmerii, Artylerii i inżynierów, Kadetów, Oficerów na reformie, Weteranów czynnych, administracji wojennej, Inwalidów i weteranów). Ryciny wykonano w litografii Sztabu Kwatermistrzostwa Generalnego Wojska zorganizowanego z inicjatywy gen. M. Haukego. Pracownia mieściła się w Warszawie na ul. Senatorskiej (w Pałacu Prymasowskim) i cieszyła się protekcją W. Ks. Konstantego. Na s. tyt. brak narożnika i podklejone rozerwanie. Grzbiet z ubytkami po konserwacji. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 687. Rocznik Wojskowy Królestwa Polskiego na rok 1823.** Warszawa b.r. (1823). Drukarnia Wojskowa, s. [4], 264, 16,5 cm, opr. brosz. 400,-

Birkenmajer, s. 63-67. Wydanie proste (bez tablic) z drukowanym tytułem. Grzbiet konserwowany z niewielkimi ubytkami. Stan dobry.

- 688. Rocznik Woyskowy Królestwa Polskiego na rok 1824.** Warszawa b.r. (1824). Drukarnia Wojskowa, s. [4], 281, 17 cm, opr. brosz. 400,-

Birkenmajer, s. 67-72. Wydanie proste (bez tablic) z drukowanym tytułem. Grzbiet konserwowany.

- 689. Rocznik Woyskowy Królestwa Polskiego na rok 1825.** Warszawa b.r. (1825). Drukarnia Wojskowa, s. [4], 282, 17 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikiem i inicjałami „Z.D.W”. 500,-

Birkenmajer, s. 72-77. Wydanie proste (bez tablic) z drukowanym tytułem. Egzemplarz Zbigniewa Dunin-Wilczyńskiego (podpis). Doklejona na s. przedtyt. kolor. wizerunek panoplii. Wpis własnościowy. Zabrudzenia i uzupełnione ubytki dwóch pierwszych kart, oprócz tego stan dobry.

- 690. Rocznik Woyskowy Królestwa Polskiego na rok 1826.** Warszawa b.r. (1826). Sztab Kwatermistrzostwa Generalnego Wojska, k. tyt. w litografii, s. [4], 279, **opr. kart. wyd. oklejony papierem barwy granatowej ze złoc.** na grzbiecie (tyt. i rok) i licu (orzeł), brzegi k. złoc. 500,-

Birkenmajer, s. 77-82. Wydanie proste (bez tablic) z litografowanym tytułem. Exlibris i odręczny podpis Stanisława Dunin-Borkowskiego. Nieznaczne ubytki pap. na grzbiecie i na krawędziach. Rozzerwania na s. 35/36, 215/216; gryzmoły ołówkiem kopiowym na kilkunastu stronach ubytki kleiny pap. na grzbiecie i krawędzi okładzin. Ogólny stan dobry. **Rzadkie.**

- 691. Rocznik Woyskowy Królestwa Polskiego na rok 1827.** Warszawa b.r. (1827). Sztab Kwatermistrzostwa Generalnego Wojska, k. tyt. w litografii, s. [6], 271, 17,5 cm, opr. kart. oklejony pap. ze złoc. na grzbiecie. 400,-

Birkenmajer, s. 82-86. Wydanie proste (bez tablic) z litografowanym tytułem. Wpis własnościowy. Grzbiet konserwowany. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 692. Rocznik Woyskowy Królestwa Polskiego na rok 1828.** Warszawa b.r. (1828). Drukarnia Wojskowa, s. 249, [5], 17,5 cm, opr. brosz. wyd. 400,-

Birkenmajer, s. 86-90. Pieczęć: „Leopold Świdorski. Adwokat przysięgły w Warszawie, Kapucyńska 3”. Wydanie proste (bez tablic) oryginalnie zbroszurowane w tęgą papier barwy granatowej. Obie okładki obwiedzione drukowaną bordiurą. Otarcia lic, nieznaczny ubytek przedniego. Grzbiet konserwowany. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 693. Rocznik Woyskowy Królestwa Polskiego na rok 1830.** Warszawa b.r. (1830). Sztab Kwatermistrzostwa Generalnego Wojska, k. tyt. w litografii, s. [4], 264, 17 cm, opr. tekst. wyd. z głębokimi tłocz., brzegi k. złoc. na obu licach i złoc. na grzbiecie, oklejone granatowym papierem. 500,-

Birkenmajer, s. 94-97. Wydanie proste (bez tablic) z litografowanym tytułem. Oferowany ostatni rocznik, wydany tuż przed powstaniem listopadowym. Oprawa wydawnicza z głęboko tłoczonym polskim orłem trzymającym w szponach gałązkę dębu i gałązkę wawrzynu na przednim licu i Krzyżem Virtuti i Militari na tylnym. Przetarcia lic oprawy. Grzbiet po konserwacji (z ubytkami). Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

- 694. Rocznik Woyskowy Królestwa Polskiego na rok 1830.** Warszawa b.r. W Drukarni Woyskowej, s. [6], 264, 17 cm, opr. płsk. współcz. z szydzikiem pap. naklejonym na lico, brzegi k. prószone. 450,-

Birkenmajer, s. 94-97. Dedykacja z 1839 r. od Prospera Chrzanowskiego i pieczęć Jo. Chrzanowskiego. Wydanie proste (bez tablic) z tytułem drukowanym. Stan dobry.

- 695. Roy Just Jean Etienne.** Mes voyages avec le Docteur Philips dans les republiques de La Plata (Buenos-Ayres, Montevideo, La Banda-Oriental, etc.). Par Armand de B ***. Tours 1861. A^D Mame et Cie, Imprimeurs-Libraires, s. [4], 348, **tabl. ryc. 4 (drzeworyty)**, 27,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licach i grzbiecie, brzegi k. złoc. 400,-

Wydanie 1. Opis podróży do argentyńskiej prowincji La Platy. Historia omawianego rejonu, warunki geograficzne, wrażenia etnograficzne. Interesująca relacja z XIX w. wyprawy francuskiego podróżnika Aime Bouplanda i Aleksandra Humboldta do krajów podzwrotnikowych Ameryki Pd. ilustrowana 4 drzeworytami przedstawiającymi m.in. widok Montevideo. Wpisy własnościowe. Nieznaczne uszkodzenie tylnego lica oprawy, miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry. **Ładna oprawa wydawnicza.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

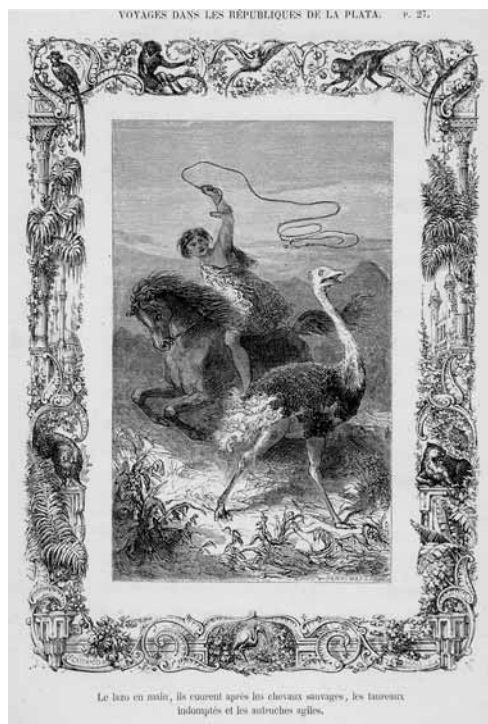
- 696. Schnür-Peplowski Stanisław.** Życie za wolność! (Opowieść z przeszłości Galicyi). Lwów 1897. Nakładem Księgarni H. Altenberga, s. [2], 136, [2], tabl. ilustr. w ramach paginacji 2, 23,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. na grzbiecie. 75,-

Wpisana w dzieje Galicji, biografia Teofila Wiśniowskiego (1806-1847), działacza rewolucyjnego, uczestnika powstania listopadowego w Królestwie Polskim, twórcy organizacji węglarskich. W 1844 r. mianowany przez władze powstańcze prezesem Trybunału w Galicji, zorganizował 42-osobowy oddział zbrojny w celu opanowania miasteczka Narajów. Po początkowych sukcesach, schwytany przez chłopów wydany został władzom austriackim i skazany na śmierć przez powieszenie. Na s. przedtyt. naklejono portret Teofila Wiśniowskiego. Stan dobry. (Patrz także poz. 716).

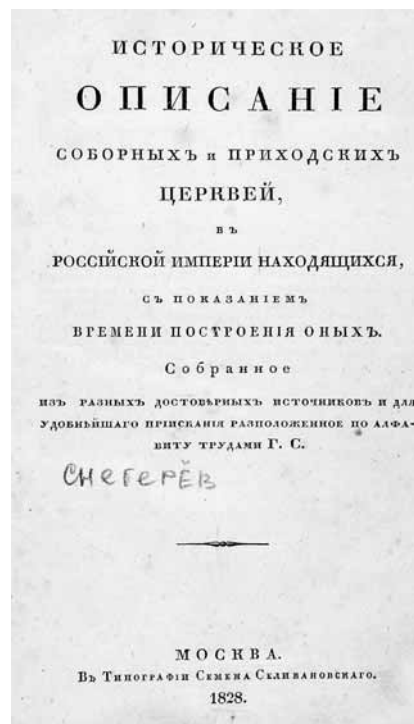
- 697. Sanguszkowa Klementyna.** Roman Sanguszko zesłaniec na Sybir z r. 1831 w świetle pamiętników matki ks. Klementyny z Czartoryskich Sanguszkowej oraz korespondencji współczesnej. Warszawa 1927. Gebethner i Wolff, s. XIII, [3], 209, [2], tabl. ilustr. 15 (rotograviury), map 2, 24,5 cm, opr. pł. współcz. ze złoc. szyldzikiem na grzbiecie. 180,-

Pieczęć szlachecka: „RP” pod koroną. Wydano 2200 egz. na papierze bezdrzewnym (niniejszy bez numeru). Z niewydanych dokumentów tłumaczyła i przypisami opatrzyła K. Firlej Bielańska, słowo wstępne Józefa hr. Potockiego, przedmowa Henryka Mościckiego. Roman Stanisław Adam Sanguszko (1800-1881), działacz społeczny i polityczny, posiadacz dóbr ziemskich w Sławucie na Wołyniu, za udział w powstaniu listopadowym, pieszo i w kajdanach powędrował na Sybir, skąd powrócił dopiero po czternastu latach. Osiedlony w rodzinnym majątku w Sławucie, zgromadził słynne zbiory książek i obrazów, założył fabrykę sukna i hodował konie arabskie. Uzupełniony brak fragmentu strony 201/202, oprócz tego stan dobry.

- 698. Ségur Philippe, de. Napoléon.** Texte tiré de la Campagne de Russie 1812 par ... Paris (1912). Ernest Flammarion, s. [6], 140, [1], tabl. ilustr. 57 (kolor) 38 cm, opr. płsk. współcz. z ozdobnymi tłocz. na grzbiecie z szyldem i monogramem z orłem napoleońskim z koroną cesarską tłocz. złotem, w kartonie. 2400,-

695. J.J.E. Roy. Podróż do Argentyny. 1861.

701. G. Sniegierow. Opisanie cerkwi. 1828.

Philippe Paul hr. de Ségur (1780-1873), generał francuski, adiutant cesarza Napoleona I i historyk oraz autor wspomnień. W 1824 r. opublikował „Historię Napoleona i Wielkiej Armii w czasie wojny 1812 r.” Nieprzychylny obraz Napoleona w tym dziele był nawet przyczyną pojedynku. Niniejsza mutacja tego dzieła wydana w 100 rocznicę kampanii 1812 r. stanowi luksusowe wydanie na papierze żeberkowym z 55 kolorowymi ilustracjami na osobnych kartach. Ilustracje stanowią reprodukcje obrazów wybitnych malarzy, jak: Charlet Nicolas, Desamot Auguste, Gérard Marguerite, Kossak Wojciech, Krüger Franz, Maurin Nicolas, Prianichnikow Iliaron, Scheffer Ary, Tropinin Wasyl, Yvon Adolphe, czy Wereszczagin Wasyl. Każdej tablicy, interfoliowanej bibułką, towarzyszy osobna karta z opisem. Oprawa artystyczna: Pracownia Introligatorska Librarium. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

- 699. Sichulski Kazimierz.** XXX karykatur... Kraków (1904). Nakł. i druk. Władysława Teodorczuka i Spółki, k. 33 w tym 30 tabl. litografowanych, [2], 18 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 240,-

Album K. Sichulskiego (1879-1942) malarza, ale przede wszystkim genialnego karykaturzysty, wydany w technice litografii, zawierający satyryczne wizerunki literatów, malarzy i aktorów, m.in.: Jacka Malczewskiego, Lucjana Rydla, Juliana Fałata, Leona Wyczółkowskiego, Heleny Modrzejewskiej, Jana Kasprowicza, Stanisława Witkiewicza.. Na karcie przedtytułowej **odręczna dedykacja autora** „Wielce Szanownemu Panu Moraczewskiemu. K. Sichulski. Lwów 7 II 1908 r”. Stan bardzo dobry.

700. **Sikorski Władysław.** Nad Wisłą i Wkrą. Studium z polsko-rosyjskiej wojny 1920 roku. Wydanie 3. Lwów 1928. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, s. VII, [1], 275, [1], załączników 15 (rozkł., w tym 8 szkiców), 26 cm, opr. artystyczna **F.J. Radziszewskiego**, płsk. z tłocz. barwieniami i złóc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 750,-

Pieczęć własnościowa: J. Jeljaszewicza oraz exlibris Joanny i Tomasza Skierniewskich. Polemika z pracą J. Piłsudskiego „Rok 1920”, będąca jednym z ważniejszych opracowań dotyczących wojny polsko-bolszewickiej. Uwzględniono dokumenty zachowane w archiwum Sztabu Generalnego, zapisy autora oraz informacje zebrane bezpośrednio przez niego wśród ważniejszych uczestników bitwy na Wisłę. Załączniki zawierają m.in. szkice sytuacyjne bitwy nad Wisłą, stan liczebny poboru rekruta i zaciągu ochotniczego na 20 sierpnia 1920 r., wykaz strat wojsk polskich (za okres od 1 listopada 1918 do 31 grudnia 1920 r.), skład organizacyjno-bojowy oszczególnych armii. Oprawa artystyczna z monogramem wiązanym na przednim licu, **sygnowana na tylnym licu „F.J. Radziszewski. Warszawa”**. Przetarcia i naderwania niektórych załączników. Stan dobry. **Ładna oprawa.**

701. **Sniegierow G.** Istorическое описание соборных и приходских церквей в Россійской Имперіи находившихся... Москва 1828. W Tipografii Semena Seliwanowskiego, s. 162, 21 cm, opr. współcz. skóra. 360,-

Opisanie cerkwi w Rosji ułożone w porządku alfabetycznym według miejscowości, z podaniem czasu powstania i krótką historią świątyni. Dużo ciekawostek, np. wymienione przedmioty liturgiczne zrabowane w Paryżu z wygrawerowaną pamiątkową datą wkroczenia wojsk rosyjskich do stolicy Francji. Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

702. **Spis abonentów sieci telefonicznych państwowych i koncesjonowanych w Polsce (z wyjątkiem m.st. Warszawy) 1932/33.** Warszawa 1932. Ministerstwo Poczty i Telegrafów, s. 664, [1], ogłoszenia w tekście, 29 cm, opr. kart. wyd.; oraz:

Dodatek do spisu abonentów sieci telefonicznych ... z wyjątkiem m.st. Warszawy na 1932/33. Warszawa 1932. Ministerstwo Poczty i Telegrafów, s. 80, 28,5 cm, opr. kart. wyd. 500,-

Książka telefoniczna całej Polski (z wyłączeniem abonentów Warszawy), zawierająca w porządku alfabetycznym telefony firm i osób prywatnych wg miejscowości. Dodatek do spisu zawiera abonentów przybyłych w czasie od stycznia do 1 listopada 1932 r. Grzbiet oraz marginesy „Spisu” po niewielkiej konserwacji. Stan dobry. **Rzadkie w komplecie.**

703. **Spis właścicieli kont czekowych w pocztowej kasie oszczędności.** Według stanu z dnia 30 września 1934 r. Wydanie VII. Warszawa 1934. Nakład i druk Pocztovej Kasy Oszczędności, s. [6], 885, [1], 29 (ogłoszenia), [1], IV, 25 cm, opr. pł. współcz. 350,-

Spis obejmuje właścicieli zamieszkałych głównie w Warszawie, Katowicach, Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Wolnym Mieście Gdańsku oraz zagranicą. Podano nazwisko, ew. firmę oraz adres zamieszkania. Duża ilość wpisów właścicieli żydowskich. Ciekawostka w dobie obowiązującej ustawy o ochronie danych osobowych. Ubytek na s. 29/30 z niewielką stratą tekstu, nieznaczny ślad zalania, ogólnie stan dobry.

704. **Stadnicki Kazimierz.** Synowie Gedymina. T. 1-2. Lwów 1849-1853. W Druk. Zakł. Narodowego Ossolińskich, s. 111, [1], LXVIII; [4], 269, XXXI, tabl. ilustr. 2; acc.:

Stadnicki Kazimierz. Bracia Władysława Jagiełły Olgierdowicza króla Polski, Wielkiego Xięcia Litwy. Jako dalszy ciąg „Synów Gedymina”. Lwów 1867. Z Druk. Zakł. Narod. im. Ossolińskich, s. VIII, 9-416, tabl. genealog. 4; acc.: **Stadnicki Kazimierz.** Dodatki i poprawki do dzieł Bracia Władysława Jagiełło i Olgierd i Kiejstut wydanych we Lwowie .... Lwów 1873. Nakładem Selmana Igla, s. 38, 21,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. w 3 wol., Pracownia Introligatorska Librarium – naklejki. 750,-

Monografia historyczno-genealogiczna poświęcona potomkom Wielkiego Księcia. Na s. 50-51 w t. 2 „Synów Gedymina” ślady po interwencji rosyjskiej cenzury (wykreślony tekst został przywrócony w rękopiśmiennej formie na marginesie). **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

- 705. Styka Jan, Ujejski Kornel.** Wrogom na znak. Ze skarg Jeremiego. Kraków b.r. (1910). Nakładem dra W. Niecia. Druk A. Koziański, k. tyt. (kolor.), k. 6 (tekst), tabl. ilustr. 6 (heliograviury), 46 cm, opr. teka pł. wyd. z naklejoną na lico kolor. planszą. 450,-

Cykl 6 obrazów Jana Styki, ukazujący prześladowanie polskich dzieci szkolnych w Prusach, inspirowany tragedią we Wrześni. Obrazom towarzyszy tekst Kornela Ujejskiego (1823-1897) ze „Skarg Jeremiego”, który opiewa niedolę i cierpienia Polski. Do albumu dołączono prospekt wydawniczy, którym czytamy: „Cykl ten jest wspaniałą ozdobą każdego salonu i to nie tylko dla swego zewnętrznego wyglądu... Popatrzyć na obrazy i przeczytać słowa, to znaczy zaczerpnąć energii do dalszej walki i nabrać otuchy lepszej przyszłości”. Nieliczne rdzawe plamki, zaplamienie płótna oprawy, poza tym stan dobry. **Rzadka teka**, o której nie wspomina Czesław Czapliński w swojej monografii „Saga rodu Styków. Nowy Jork 1988”.

- 706. Szulc Dominik.** Życie Mikołaja Kopernika. Warszawa 1855. Druk „Gazety Codziennej”, s. XV, [1], 102, [2], 23 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. tyt. i inicjałami „R.S.” na grzbiecie, brzegi k. prószone. 90,-

Dzieło poświęcone pamięci Stanisława Staszica, którego ostatnią wolą było przeznaczenie części swojego majątku m.in. na pomnik Mikołaja Kopernika. Popularnie ujęty żywot wielkiego astronoma, uwzględniający jego działalność, liczne zasługi dla nauki światowej, oraz podnoszoną przez Niemców kwestię narodowości. Niewielkie zażółcenia papieru i zabrudzenia okładki. Stan dobry.

- 707. Tablice synchronistyczne do historii Polski** poczynając od roku 550 do roku 1796. Ułożone przez S... Wydanie drugie powiększone dodaniem historii bajecznej. Poznań 1845. Nakładem Księgarni Jana Konstantego Żupańskiego, s. 55, [1], tabl. genealog. 1 (rozkł.), 29,5 cm, opr. płsk. współcz. z szyldzikiem złoc. na przednim licu. 360,-

Krótką historią Polski ułożoną według panowania kolejnych królów, z chronologicznymi tabelami, z wykazem papieży, wojowników, uczonych w Polsce, panujących w innych krajach oraz ważniejszych wydarzeń w kulturze powszechnej. Rozkładana tablica (poprzedzająca tabele) przedstawia genealogię królów polskich. Ślady zalania początkowych kart, poza tym stan dobry.

- 708. Teslar Józef Andrzej.** Czwarty pułk. Rok działań wojennych 4-go p.p. Legionów Polskich od dnia 10 maja 1915 roku do dnia 10 maja 1916 roku. Lwów 1916. Nakładem Lwowskiej Delegacji N.K.N., s. 39, [4], tabl. ilustr. 32, mapka rozkł. 1, 25 cm, opr. kart. wyd. 75,-

Ukazanie rocznego dorobku czwartaków. Bogato ilustrowane dzieje słynnego legionowego pułku na froncie rosyjskim. Ilustracje według rys. artystów malarzy czwartaków Leona Czechowskiego

i Ludwika de Laveaux oraz zdjęć sierżanta Stanisława Muchy. Rozkładana mapka przemarszu i walk omawianego pułku. Stan dobry.

- 709. Thierbach Moritz.** Die geschichtliche Entwicklung der Handfeuerwaffen, bearbeitet nach den in den deutschen Sammlungen noch vorhandenen Originalen. Zweite, durch Nachträge und Tafeln erweiterte, Gesamt-Ausgabe. T. 1-2. Dresden-N. 1889. Verlag Carl Damm, s. XIV, 538, 52, tabl. ryc. 36 (litografie dwustronicowe), [2], 25,5 cm, opr. płsk. z epoki, brzegi k. marm. 600,-

Historyczny opis dziejów broni palnej bogato ilustrowany litografiami. W t. 1 zamieszczono tekst, w t. 2 - tablice przedstawiające broń ręczną palną, przeważnie długą z jej różnymi elementami (lufy, zamki, amunicja, bagnety, kolby, przyrządy celownicze itp.). W t. 2 dołączono ręcznie kolor. akwarelę z tuszem. Otarcia grzbietu oprawy. Ślad usunięcia pieczęci na k. tyt. Pierwsza tablica minimalnie podklejona. Wewnątrz stan bardzo dobry.

- 710. Tomsk.** Na pamjat g.(oroda) Tomska. Widi. (Tomsk 1904). Izd. D.M. Skoworodow, ilustr. 108, 14,5x20,5 cm, opr. pł. wyd. ze srebrną ozdobą na okł. 300,-

Z dedykacjami w języku niemieckim i rosyjskim z 1915 r. (na wyklejkach). Pieczęcie: „Herbert Leśniok – Królewska Huta – G./Śl.”. Widoki miasta gubernialnego Tomska na Syberii z przełomu XIX i XX w., znanego **etapu na szlaku polskich zesłańców**. Bogato ilustrowane wydawnictwo na papierze kredowym przedstawiające krajobrazy, budynki administracji publicznej (m.in. banki, domy handlowe, szpitale i uniwersytet), i architektury (m.in. liczne cerkwie i klasztory oraz kościół katolicki i synagoga) oraz zakłady przemysłowe. Na okł. secesyjna srebrna ozdoba kwiatowa. Dwie ostatnie karty porysowane ołówkiem. Poza tym stan bardzo dobry.

- 711. Trocki Lew.** Moje życie. Próba autobiografii. Autoryzowany przekład z rosyjskiego Jana Barskiego i Stanisława Łukomskiego. Warszawa 1930. Nakładem Spółki wydawniczej „Bibljon”, s. [4], 662, tabl. ilustr. 8, 24 cm, opr. płsk. wyd. z tłocz. i złocz. i szyldzikami na grzbiecie. 240,-

Pierwsze wydanie polskie. Autobiografia znanego działacza rosyjskiego ruchu robotniczego Lwa Trockiego (właśc. Lejb Bronstein, 1879-1940), ukazująca jego działalność partyjną i literacką, koncentrująca się jednak na okresie rewolucji sowieckiej. Uczestnik sporów z Leninem o model partii i strategię rewolucji, wielokrotnie skazywany na zesłanie, ostro występujący przeciwko dostrzeganym wypaczeniom w partii bolszewickiej oraz dyktaturze Stalina. Dał temu wyraz w swoich głównych pracach: Prawda o Rosji Sowieckiej (1928, wyd. pol. 1929), Zbrodnie Stalina (1937, wyd. pol. 1937), Zdradzona rewolucja. Czym jest ZSRR i dokąd zmierza (1936, wyd. pol. 1991). Stan dobry.

- 712. Twardowski Bolesław.** Wojsko Polskie Kościuszki w roku 1794. 16 tablic obejmujących 105 figur z natury rysowanych przez Michała Stachowicza... Z dodaniem 6 tablic rysowanych podług źródeł współczesnych przez Walerego Eljasza. Ogółem 22 tablice z dokładnymi objaśnieniami. Poznań 1894. Nakładem Księgarni Katolickiej, s. 90, [2], **tabl. ryc. 22 (chromolitografie)**, drzeworyty w tekście, 25 cm, opr. wyd. ppł. 1200,-

Historia wojska czasów insurekcji kościuszkowskiej z 22 tablicami przedstawiającymi mundury różnych formacji wojsk kościuszkowskich. Zawiera m.in.: **imienny spis żołnierzy i oficerów** uczestniczących w powstaniu, wykaz stoczonych bitew i potyczek, wykaz osób obdarzonych przez Kościuszkę, w nagrodę za nadzwyczajne zasługi, słynnymi złotymi obrączkami „Ojczyzna obrońcy swemu” (obrożkę numer 1 otrzymał gen. Henryk Dąbrowski). Na końcu tekstu objaśnienia tablic, które, poza opisem ilustracji, przynoszą wiele szczegółów o działaniach strategicznych, potyczkach i bitwach oraz bohaterstwie żołnierzy (z fragmentu opisu bitwy: „w tejże bitwie góral pewien, umie-

jący zręcznie uderzać siekierką, widząc, że przy armacie nieprzyjacielskiej jeden już tylko pozostał kanonier, rzucił toporkiem swym ku niemu, rozplątał mu głowę, poczem wskoczył na konia, odwrócił armatę ku Moskalom, wystrzelił z niej i 12 ich zabił"). Naderwanie 1 karty tekstu, niewielkie przetarcie brzegów oprawy. Stan rycin bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

(patrz tablica V)

- 713. Wiedza o Polsce.** T. 1-3 (w 4 wol.). Warszawa b.r. (ok. 1930). Wydawnictwo „Wiedza o Polsce”, s. 8, 320; [4], 321-780, [2]; [4], 683, [1]; [4], 446, [2], w każdym z tomów liczne tabl. ilustr. i ilustr. w tekście 31 cm, opr. pł. wyd. z wielobarwnymi tłocz. i złoc. 1500,-

Pieczczę: „Biblioteka Sówka Bronisława Nadolnego”. T. 1: Antropologia, prehistoria ziem polskich, pochodzenie ludów aryjskich, słowiańszczyzna pierwotna, historia polityczna polski piastowskiej i jagiellońskiej. T. 1a: Historia polityczna Polski od 1572 r. do chwili obecnej, dzieje ustroju Polski; heraldyka, numizmatyka, sfragistyka oraz historia gospodarcza. T. 2: Dzieje i najstarsze zabytki języka polskiego, historia: literatury, teatru, budownictwa, rzeźby, malarstwa. T. 3: Geografia i etnografia Polski. Czerwona, płócienna oprawa wydawnicza. Spłowienie i otarcie grzbietu, wewnątrz stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

(patrz tablica XXVIII)

- 714. Wietz J. K., Bohmann P.** Rys historii zgromadzeń zakonnych obojej płci wraz z rycerskimi zakonami i orderami państw wydany w języku niemieckim... przełożony na język polski i pomnożony opisami nowo-powstałych zakonów wraz z objaśnieniami ogólnymi i rycinami nowymi dzieło zebrane i ułożone... T. 3. Zakony rycerskie. Warszawa 1849. W Drukarni Księży Pijarów, s. 299, [12], **tabl. ryc. 61 (litografie ręcznie kolor.)**, 21,5 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. na grzbiecie. 800,-

Nieaktualne pieczęcie własnościowe. Polskie wydanie monografii zgromadzeń zakonnych w opracowaniu Piotra Szymańskiego. Tom 3-ci (całość liczyła 3 tomy), najciekawszy, dotyczący zakonów rycerskich i orderów państwowych, ilustrowany starannie kolorowanymi w epoce litografiami, pochodzącymi z zakładu J.V. Flecka i Ski. Przed k. tyt. tablica przedstawiająca rycerzy Zakonu Maltańskiego, wśród pozostałych ilustracji wizerunki rycerzy zakonów m.in.: z Inflant, Grobu Świętego, Św. Ducha, Św. Katarzyny oraz kawalerów orderów: Legii Honorowej, Św. Stanisława, Św. Henryka (na Haiti), ryc. orderu Virtuti Militari i wiele innych. Na końcu – lista prenumeratorów. Wg Andrzeja Banacha: „Może najlepsze ilustrowana książka polskiego biedermeieru” (Banach, s. 191). Brak 33 rycin. Ślady po zalaniach, przybrudzenie i podklejenie niektórych kart.

(patrz tablica XXIX)

- 715. Wiślicki Józef.** Zborowscy, obraz z domowego życia Polaków w drugiej połowie XVI wieku. Przez autora Starosty Rabsztyńskiego. T. 1-2. Warszawa 1843. Druk J. Kaczanowskiego, s. [4], VII, [1], 286; [4], 330, finaliki w drzeworycie, 17 cm, współopr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 240,-

Na odwrocie karty przedtyt. odręczny podpis autora. Pieczęcie własnościowe m.in.: Bronisława Wieczorkiewicza, profesora Uniwersytetu Warszawskiego i Andrzeja Szczepki. Wiślicki Józef Mikołaj (1805-1887), literat, autor licznych powieści, m.in. „Opisu Królestwa Polskiego” wydanego w latach 1849-1854. Niniejsza powieść historyczna osnuta została na tle sprawy Samuela Zborowskiego, skazanego na banicję za zabójstwo kasztelana przemyskiego A. Wapowskiego. Zborowski samowolnie powrócił do kraju, gdzie występował przeciw królowi i J. Zamoyskiemu, w końcu został pojmany i ścięty. Miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry. Rzadkie. **Ładny egzemplarz.**

716. **[Wiśniowski Teofil]**. Wyrok śmierci w c. k. Sąd karzącym Lwowskim, przeciw Teofilowi Wiśniowskiemu, także przybraną nazwę Karola Duval, Winnickiego, Dąbrowskiego, Zagórskiego i Benedykta Lewińskiego noszącemu za popełnioną zbrodnią stanu, zapadły, i na tymże w moc potwierdzenia wyższych sądowych instancji, dnia 31go lipca 1847 we Lwowie szubienicą wykonany. (Lwów 1847). B.w., s. [11], 33,5 cm, brosz. wyd. 150,-

Teofil Wiśniowski (1806-1847), uczestnik powstania listopadowego i organizator związków karbo-narskich w Galicji. Od 1838 r. członek Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, sekretarz jego Centralizacji i redaktor naczelny „Demokraty Polskiego”. Od 1844 r. ponownie w konspiracji po-wstańczej w Galicji, gdzie był prezesem trybunału powstańczego, a w 1846 r. dowódcą oddziału powstańczego. Schwytyany przez Austriaków, został powieszony wraz z Józefem Kapuścińskim na Górze Stracenia (Hycłowskiej) we Lwowie. Ślady składania i zbrązowienia. Rzadki dokument epoki. (Patrz także poz. 696).

717. **Wójcicki Kazimierz Władysław**. Niewiasty polskie. Zarys historyczny z drze-worytami W. Smokowskiego. Warszawa 1845. Druk. S. Strąbskiego, s. [2], XXXX, 311, [4], **tabl. ryc. 3 (drzeworyty)**, 19 cm, opr. płsk. współcz. z szyldzi-kiem ze złoc. na grzbiecie. 180,-

Odręczny podpis autora (na odwrocie k. tyt.). Gawęda historyczna ukazujące życie niewiast polskich stanu szlacheckiego i mieszczańskiego w wiekach XVI-XVIII, zawierająca wiele cieka-wostek obyczajowych, m.in. o wychowaniu, ubiorach, zalotach, oświadczeniach, weselach, pieśniach miłosnych i przysłówiach odnoszących się do płci pięknej. Trzy całostronicowe drzeworyty Wincen-tego Smokowskiego (1797-1876), artysty, który przywrócił na potrzeby ilustracji drzeworyt langowy (wzdłużny), wyparty wcześniej przez miedzioryt, a następnie przez litografię. Egzemplarz nieco przycięty. Nieznaczny ślad po zalaniu i zabrudzenie na s. 261. Stan dobry. **Ładny egzemplarz**.

718. **Wójcicki Władysław Kazimierz**. Obrazy starodawne. T. 1-2. Warszawa 1843. Nakł. G. Sennewalda, frontispis ryt. (drzeworyt), s. [4], II, 292, [4]; frontispis ryt. (drzeworyt), [4], 284, [4], drzeworyty w tekście, 21,5 cm, współopr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 180,-

Exlibris Joanny i Tomasza Skierniewskich. Zamieszczono m.in. rozprawy z historii Tatarów pol-skich, husarii, Lisowczyków, błaznów na dworach polskich, dawnych siłaczach, informacje o tur-niejach i gonitwach, astrologii, chorągwiach polskich, zbytku panującym na dworach polskich oraz o dworzanach. Od s. 247 – dodatek pt. „Reassumcyja ordinacyej szlacheznego magistratu miasta Thorunia, o szatach, ślubach, weselach, chrzcinach y pogrzebach”. **Z drzeworytami Wincen-tego Smokowskiego** (patrz poz. poprzednia). Miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry.

719. **Wójcicki Kazimierz Władysław**. Zarysy domowe. T. 1-4 (w 2 wol.). Warszawa 1842. Druk M. Chmielewskiego, s. [4], 410, [2]; [4], 478, [2]; [4], 353, [3]; [4], 310, [4], 18,5 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. i inicjałem „E.M” na grzbiecie. 1200,-

Z księgozbioru Heleny Koperskiej i Jana Prusaka. Zbiór gawęd historycznych, biograficznych i etnograficznych odwołujących się do zwyczajów, podań, pieśni, obrzędów, przysłów i przesądów ludowych. T. 1: zawiera podania szlacheckie m.in. Przysłowie (o Janie Sobieskim), Mór (o szlach-cicu Buraku), Boruta (o zamku Łęczyckim), karykatury historyczne (Sowizdrzał, Klecha, Albertus, Matyjasz), oraz na szczególną uwagę zasługujące prace historyczne dotyczące m.in.: budownictwa, gościnności, pieśni miłosnych z XVI i XVII w., powitań, wróżb, zaklęć. T. 2: podania ludu, przysłowia oraz zebrane mądrości ludowe dotyczące ptaków, drzew i krzewów, ziół, kwiatów i zwierząt. T. 3: zarysy biograficzne (z życia m.in.: Augusta II, Stefana Koniecpolskiego, Adama Żółkiewskiego) oraz opisowe (m.in.: O czarownicach, Diabeł polski, Rozmaite zabawy i obrzędy Kurpi, Ruś Podlaska). T. 4: z cyklu domowego życia (m.in.: Panna Starościanka, Stary sługa), oraz prace bibliograficzne zawierające najdawniejsze zbiory pieśni ludowych. Miejscami zażółcenia i przycięcia kilku kart. Stan dobry. **Ładna oprawa. Rzadkie w komplecie**.

720. **[Zajączek Józef].** Raport z czteroletnich czynności rządu [w latach 1820-1823]. (Warszawa 1825?). B.w., s. 98, 37 cm, poszyt, bez opr. 240,-

Estr. nie notuje. Sprawozdanie Rady Stanu Królestwa Polskiego działającej pod kierownictwem namiestnika Józefa Zajączka (1752-1826) z działalności jej poszczególnych resortów za lata 1820-1823. Obejmuje sprawozdania Wydziału Wyznań i Oświecenia, Wydziału Sprawiedliwości, Prokuraturii Generalnej, Wydziału Wewnętrznego, Wydziału Policji, Wydziału Wojskowego i Wydziału Skarbowego. Jest to zapewne to samo sprawozdanie, które zostało przedstawione na Sejmie w Warszawie w 1825 r. Karty tytułowej nie drukowano i był to prawdopodobnie druk o charakterze wewnętrznym. Niewielkie zabrudzenia zewnętrzne i ślad po owadach. Poza tym stan dobry. Ważne źródło do historii Królestwa Polskiego, jej gospodarki, ekonomii i prawa. **Rzadkie.**

721. **Za kratami więzień i drutami obozów** (wspomnienia i notatki więźniów ideowych z lat 1914-1921). T. 1-2. Warszawa 1927-1928. Nakładem Komitetu Organizacyjnego Zjazdu b. więźniów ideowych z lat 1914-1921, s. 315, [2], tabl. ilustr. 4, liczne ilustr. w tekście; XL, 504, [8], tabl. ilustr. 9, liczne ilustr. w tekście, 24,5 cm, opr. pł. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie (w t. 2, zach. okł. kart. wyd.). 240,-

Wspomnienia ze Szczypiorna, Łomży, Marmarosch-Sziget, Magdeburga, Havelbergu, więzień bolszewickich, a także z działalności P.O.W. na Kresach Wschodnich. Otarcia oprawy, nieznaczne zalanie marginesów w tomie 2. Stan dobry.

722. **Zbiór przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego.** Wydział komunikacji lądowych i wodnych. Komunikacje lądowe. T. 3, (księga 1-sza). Warszawa 1866. W Drukarni Bergera, s. XXXIX, 301, 22,5 cm, opr. płsk. 180,-

Tekst dwujęzyczny polsko-rosyjski. Księga obejmuje 2 działy przepisów: V. O mostach i przewozach taryfowych; VI. Przepisy porządkowe i policyjne dotyczące dróg, mostów i przewozów. Obfity materiał źródłowy dotyczący eksploatacji konkretnych dróg i mostów w ówczesnej Polsce. Stan bardzo dobry

Powstanie listopadowe

723. **Delavigne Kazimierz.** Do Napoleona. Jedna z Messenien ... przekładania Wincentego Niemojowskiego. Warszawa 1830. B.w., s. 16 s., winiety, 19,5x12,5 cm, brosz. wyd. 120,-

Gocel 458. Casimir Delavigne (1793-1843), francuski poeta, znany ze swej sympatii dla Polski, autor pieśni „La Varsovienne”, zaadaptowanej jako „Warszawianka”. Wiersz z jego tomiku „Messenienes”, który autor przekładu zadedykował dyktatorowi Józefowi Chłopickiemu. Ślad zagięcia i zażółcenia na k. przedtyt. Poza tym stan dobry.

724. **Lista imienna osób mających udział w rewolucji, niekorzystających z udzielonej amnestyi i wyszłych za granicę.** (Warszawa 1835). B.w., s. 10, 39 cm, poszyt. 550,-

Gocel nie notuje. **Spis obejmuje 2340 osób, uczestników powstania listopadowego 1830-1831,** przeważnie oficerów, w tym również wyższej rangi, a także akademików, gimnazjalistów, uczniów i żołnierzy. Wydany jako dodatek do „Dziennika Praw” i przyjęty do ogłoszenia publicznego na posiedzeniu Komisji Rządowej Sprawiedliwości i Komisji Rządowej Przychodów i Skarbów. Miał być pomocą przy konfiskacie wszystkich majątków osób tu wymienionych, przy poszukiwaniu ich dóbr, kapitałów i praw hipotecznych celem sekwestru i zmiany tytułów własności w księgach hipotecznych.

Tyt. w nagłówku. Dopiski inkaustem z epoki. Stan bardzo dobry. Rzadki dokument epoki oraz spis uczestników powstania listopadowego, którzy udali się na emigrację.

- 725. [Odezwa]. Mikołaj I.** Odezwa do narodu polskiego. Inc.: „Polacy! Niegodziwy zamach, którego Wasza Stolica, była świadkiem, zamieszał spokój kraju Waszego”. Petersburg 5/17 grudnia 1830. B.m. 1830. B.w., k. [1], 38,5 x 24 cm. 120,-
Manifest cara Mikołaja I, jako króla Polski, do narodu polskiego i Wojska Polskiego, w którym nakazywał przywrócić Radę Administracyjną (dotychczasowego rządu) w jej pierwotnym kształcie i skoncentrowanie armii polskiej w okolicach Płocka. Z kontrasygnatą ministra sekretarza stanu Stefana hr. Grabowskiego. Ślady składania i zalania oraz ślad po pieczęci lakowej i podpis z epoki na odwrocie. Odezwa carska z czasów powstania listopadowego.
- 726. Sampoliński Jan.** Roźniecki. (Warszawa 1830). B.w., s. [3], 21x12 cm. 120,-
Gocel 2351. Wiersz poświęcony Aleksandrowi Roźnieckiemu (1774-1849), niegdyś dzielnemu oficerowi napoleońskiemu, a w czasach Królestwa Polskiego najbardziej znienawidzonego szefa policji, który prześladował polski ruch konspiracyjny i zdołała ująć sprawiedliwości wycofując się z armii carskiej. Drobne zagięcia. Stan dobry.
- 727. Suchodolski Rajnold.** Mazurek na nótę (Chałupeczka niska). (Warszawa 1831). B.w., k. [1], winieta, 26x15 cm. 180,-
Gocel 2551. Rajnold Suchodolski (1804-1831), poeta polski, brat słynnego malarza Januarego, członek Towarzystwa Patriotycznego, autor znanych pieśni „Witaj, majowa jutrzeńko” i „Dalej bracia do bułata”. Pieśń z czasów powstania listopadowego, w którym jej autor poległ podczas obrony Warszawy we wrześniu 1831. Ślad po złożeniu i zagięcia. Stan ogólny dobry.
- 728. W.S.** Cztery wiwaty. Mazurek na nótę: „Żyli ludzie przed krakusem”. (Warszawa 1831). B.w., s. [4], winiet 1, 21x12,5 cm. 120,-
Gocel nie notuje. Anonimowa pieśń patriotyczna z okresu powstania listopadowego. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 729. [Odezwa].** Nr 36. Rząd tymczasowy Królestwa Polskiego. 6 grudnia 1830 r. 1 karta formatu folio. 120,-
Gocel 2326. Całkowita treść odezwy brzmi: „Z woli Dyktatora Rząd Tymczasowy pozostaje w swej mocy, w tem co się dotyczy wewnętrznej Administracji. Z rozkazu Dyktatora wszystkie Władze jakiegobądź rodzaju, z dniem dzisiejszym Urzędowanie rozpoczną. Urzędnicy którzyby niezwłocznie nie objęli urzędowania, do surowej odpowiedzialności będą pociągnięci. Dnia 6 Grudnia 1830 r. Prezydujący Senator Wojewoda X. A. Czartoryski.” Stan dobry. **Rzadkie.**
- 730. Patriota.** Nr 1. Dnia 30 listopada 1830 r. B.w., s. [4], 20,5 cm. 150,-
Gocel 3130. Pierwszy numer czasopisma powstańczego. Relacja „na gorąco” z wydarzeń rozpoczynających Powstanie w noc z 29 na 30 listopada, opisująca przebieg działań powstańców poczynawszy od boju przy koszarach i ataku na Belweder. Druk rozpoczyna się proroczymi słowami: „Wypadki dzisiejszej nocy stanowiącą będą pamiętną epokę w historii Polski.” Stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

LITERATURA PIĘKNA. WIEDZA O LITERATURZE

- 731. Andrzejewski Jerzy, Zagórski Jerzy.** Święto Winkelrida. Warszawa 1957. Państwowy Instytut Wydawniczy, s. 127, [1], 21 cm, opr. brosz. wyd. 40,-
Utwór napisany w czasie okupacji, drukowany w „Twórczości” tuż po wojnie (1946), wydarzeniem stał się w okresie „odwilży” dzięki inscenizacji Kazimierza Dejmka. Władza odebrała to przedstawienie (podobnie jak wiele lat później przedstawienie „Dziadów”) jako antyrządowe i antyradzieckie. Prapremiera tej entuzjastycznie przyjętej przez publiczność sztuki, której akcja rozgrywa się w rzekomej Szwajcarii, a przedstawia tragifarsę ówczesnej polskiej rzeczywistości, miała miejsce 15 września 1956 r. w Teatrze Nowym w Łodzi. Stan dobry.
- 732. Baliński Stanisław.** Wieczór na Wschodzie. (Pod znakiem poetów. Serja nowa). Warszawa 1928. J. Morkowicz, s. [4], 64, [8], 19 cm, opr. kart. wyd. 40,-
Wydanie 1. Tomik wierszy o charakterze nostalgiczno-wspomnieniowym o Dalekim Wschodzie. S. Baliński – poeta związany ze „Skamandrem”, od 1940 r. w Angli. Stan dobry.
- 733. Broniewski Władysław.** Wybór poezji. Warszawa 1950. Na zlecenie Komitetu Upowszechniania Książki Książka i Wiedza, s. 224, [5], 22,5 cm, opr. kart. wyd. 80,-
Autograf Władysława Broniewskiego (Warszawa 20 V 1951 r.). Wiersze najwybitniejszego przedstawiciela liryki rewolucyjnej pochodzące m.in. z tomów: Wiatraki (1925), Dymy nad miastem (1927), Komuna Paryska (1929), Troska i pieśń (1932), Krzyk ostateczny (1939), Bagnet na broń (1943), Drzewo rozpaczające (1945). **Zamieszczono m.in. skonfiskowany przez cenzurę przed wojną poemat Komuna Paryska** oraz wiersze powojenne pisane w socjalistycznej konwencji: Elegia o śmierci Ludwika Waryńskiego, Magnitogorsk albo rozmowa z Janem, Pieśń robotników polskich, Opowieść o życiu i śmierci Karola Waltera, Słowo o Stalinie. Egzemplarz nierozcięty. Stan dobry.
- 734. Chmielowski Piotr.** Kobiety Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego. Zarys literacki. Wydanie czwarte, poprawione i powiększone. Z ilustracjami. Kraków 1895. Nakładem księgarni L. Zwolińskiego i Spółki, s. [6], III, [1], 275, [1], IV, tabl. ilustr. 10, 27 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 240,-
Rola kobiet w życiu uczuciowym naszych trzech wieszczów. Oparta na bogatym materiale próba poszukiwania odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ na twórczość literacką wywierała miłość poetów do wybranek ich serc. Wyklejki marm. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 735. Dmochowski Franciszek Ksawery.** Pisma rozmaite. Cz. 1-2. Warszawa 1826. N. Glücksberg, s. 2, 292; [14], 382, finaliki w drzeworycie, 20 cm, współopr. płsk. z epoki. 450,-

Odręczny podpis na wyklejce Augusta Emanuela Glücksberga (syna Natana Glücksberga, wydawcy dzieła). Dmochowski Franciszek Ksawery (1762-1808), poeta, działacz polityczny. Część 1 zawiera przekłady, cz. 2 – życiorysy uczonych m.in. Stanisława Konarskiego, Karola Wyrwicza, Teodora Wagi, Grzegorza Piramowicza, Józefa Szymanowskiego, mowy : o potrzebie i sposobie uczenia łaciny oraz pochwała Ignacego Krasickiego, sztuka rymotwórcza. **Ładny egzemplarz.**

- 736. Dumas Alexandre.** Le Comte Monte Cristo. T. 1-2. Paris (1846-1849). Au Bureau de L'Echo des Feuilletons, s. [4], 476, [2], **tabl. ryc. 19 (staloryty)**, liczne ilustr.; [4], 499, [1], **tabl. ryc. 11 (staloryty)**, liczne ilustr., 26,5 cm, opr. płsk. z epoki tłocz. i złoc. oraz szyldzikami na grzbiecie. 550,-

Słynna powieść „Hrabia Monte Christo” Aleksandra Dumasa (1802-1870), powszechnie uważana za jego najwybitniejsze, obok „Trzech muszkieterów”, dzieło, ilustrowana 30 stalorytami według Gavarniego i Tony Johannota. Ponadto liczne ilustracje i inicjały w drzeworycie. Cztery sztychy z II tomu omyłkowo opr. przez introligatora w t. 1 (podług bibliografii ilustrowanych dzieł francuskich XIX w.). **Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 737. Fredro Aleksander.** Sztuka obłapienia. Swawolny poemat młodości z r. 1817. Z współczesnymi ilustracjami Edwarda Guérard’a. Poprzedza rzecz o Eroście w poezji Fredry. Suwałki (właściwie Lwów) 1926. Nakł. Koła Bibliofilów, s. [8], A-M, 49, tabl. ilustr. 4, 24 cm, opr. płsk. współcz. (zach. okł. kart. wyd.). 1200,-

Drukowane na prawach rękopisu z autografu poety. **Wydane w 300 numerowanych imiennych egz.** wyłącznie dla subskrybentów. Oferowany egz. nosi numer 53. Edycję poprzedza anonimowy esej „O Eroście w poezji Fredry”. Wydanie zdobną 4 ilustracje do poematu wykonane przez Edwarda Guérarda, malarza i rysownika aktywnego we Lwowie w latach 30-tych XIX w., prawdopodobnie na specjalne zamówienie posiadacza jednego z dwóch autografów „Sztuki obłapienia”. Egzemplarz po konserwacji, kilka kart z rozerwaniami i ubytkami, w tym część uzupełniona masą papierową. **Rzadkie.**

- 738. Gałczyński Konstanty Ildefons.** Utwory poetyckie. B.m. b.r. (Warszawa 1937). Prosto z mostu, s. 214, [1], 18 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie. 90,-

Pierwszy, prawie kompletny zbiór utworów Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego (1905-1953), poety, tłumacza, ukazał się pod egidą prawicowego tygodnika „Prosto z mostu” Stanisława Piasieckiego, w którym autor zamieszczał swoje poezje. Z przedmowy autora: „... znajdziesz tu wiersze, które kocham, które lubię, które szanuję, których nie chcę, o których nie dbam, z których żartuję. Tytuły zgadnij sam”. Stan dobry.

- 739. [Gorczyński Adam].** Powieści Jadama. Tom 1-2. Kraków 1838. Druk i nakład Józefa Czecha, s. [10], 188; [6], 246, 17,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. złoc. i szyldzikiem na grzbiecie, brzegi k. prószone. 180,-

Zbiór powieści historycznych opartych na zapiskach kronikarskich i podaniach Adama Gorczyńskiego, pseud. Jadam z Zatora (1805-1876), poety, pisarza scenicznego, malarza, jednego z założycieli Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. Zamieszczono m.in. powieści: Balice (z czasów Zygmunta I), Zemsta (z czasów Leszka Czarnego), Niedźwiedzica (z XV w.), Kto się w opiekę poda

736. A. Dumas. Hrabia Monte Christo. 1846.

745. Pamiętka polska. 1838.

Panu swemu (z roku 1706), Zofia z Melsztyna (z XV w.), Wróżba Maruchy (z czasów Laskonogiego), Kapitałik (z czasów Jana III). Zaślubienia w tekście. Stan dobry.

- 740. Jasieński Bruno.** Pałę Paryż. Powieść. Warszawa 1931. Towarzystwo Wydawnicze „Rój”, s. 326, [2], 18,5 cm, opr. płsk. z szyldzikiem. 180,-

Wydanie drugie polskie (pierwsze w 1929 r.), słynnej, wielokrotnie wznawianej, futurystycznej antyutopii ukazującej wizję zagłady świata kapitalistycznego, która – drukowana w 1928 r. na łamach paryskiej „L'Humanité” – była przyczyną wydalenia autora z Francji. Bruno Jasieński (właśc. Wiktor B. Zysman, 1901-1939), czołowy poeta polskiego futuryzmu, współautor wraz z Anatolem Sternem głośnej jednodniówki „Nuż w brzuchu”. Autor tomików wierszy m.in. „But w butonierce”. W 1929 r. osiadł w ZSRR i przyjął obywatelstwo radzieckie, od 1934 r. członek Zarządu Związku Pisarzy Radzieckich. W roku 1936 aresztowany i zesłany na Sybir, zmarł 17 września 1938 r. w więzieniu w Moskwie. **Książka zaliczana do najważniejszych dzieł polskiej awangardy literackiej okresu międzywojennego.** Nieaktualne znaki własnościowe. Nieznaczne ubytki na marginesach, ślady zaplamienia i zabrudzenia na kilku kartach. Stan dobry.

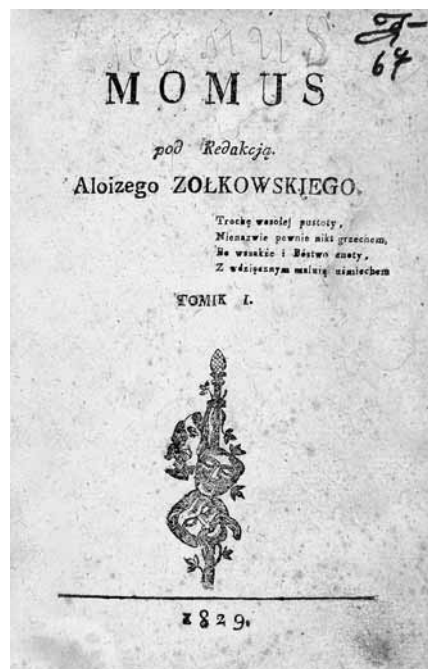
- 741. Jastrun Mieczysław.** Spotkanie w czasie. Warszawa 1929. Nakład Księgarni F. Hoesicka, s. 54, [1], 18 cm, opr. brosz. wyd. 40,-

Wydanie 1. Tomik poetycki prezentujący lirykę refleksyjno-filozoficzną Mieczysława Jastruna (właśc. Mojsze Agatsztajn, 1903-1983), poety, eseisty, prozaika, tłumacza poezji francuskiej, rosyjskiej i niemieckiej, współzałożyciela „Kuźnicy”, członka polskiego Pen Clubu. W 1957 r. po zakazie wydawania miesięcznika „Europa”, którego Jastrun był współzałożycielem, wystąpił z PZPR. Należał do sygnatariuszy „Listu 34” – pisarzy i uczonych występujących w obronie wolności słowa (1964). Stan dobry.

- 742. Kosiński Adam Amilkar.** Magnaci i szlachta. Powieść historyczna. T. 1-2 (w 2 wol.). B.m. b.r. (ok. 1900). Biesiada literacka, s. 138; 157, 19 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licach i grzbiecie. 60,-
Powieść historyczna osadzona w realiach XVII w., autorstwa cenionego heraldyka i autora opowiadań historycznych. Stan dobry.
- 743. Koźmian Kajetan.** Stefan Czarniecki. Poemat w 12 pieśniach. Poznań 1858. Nakładem J.K. Żupańskiego, s. XXIII, [1], 537, [1], 21,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 300,-
Z księgozbioru A. Markowskiego. Poemat Kajetana Koźmiana (1771-1856), poety, krytyka, czołowej postaci obozu klasyków, dedykowany Zygmuntovi Krasińskiemu. Opracowany na podstawie źródeł historycznych, pism W. Kochowskiego, S. Twardowskiego, W. Rudawskiego, J.Ch. Paska. Wzorem poetyckim była „Eneida” Wergiliusza oraz „Henriada” Voltaire’a, a idea i bohater miały być przeciwstawieniem „Konrada Wallenroda”. Brak s. przedtyt. Miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry. **Ładny egzemplarz.**
- 744. Krasiński Zygmunt.** Dzieła. Wydał, objaśnił i wstępem krytycznym poprzedził Tadeusz Pini. T. 1-2 (w 2 wol.). (Biblioteka Poetów Polskich t. 4, 6). Warszawa 1934-1935. „Parnas Polski”, s. XL, 464, tabl. ilustr. 4, tabl. faksym. 8; X, 412, tabl. ilustr. 9, faksym. listu, 25 cm, opr. płsk. wyd. z tłocz. i złoc. na grzbiecie i licu. 300,-
Z księgozbioru Michała Dziewulskiego. Jedno z najbardziej luksusowych wydań utworów naszych wieszczów. T. 1: Dzieła poetyckie. T. 2: Listy wybrane. W oprawie (bordowej) sygnowanej: „Piotr Grzywa. Introligator. Kraków”. Drobne zaplamienia okładek, oprócz tego stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.
- 745. La brise du nord. Keepsake polonais.** Paris (Paryż) 1838. A la Agence Polonaise, s. [4], 303, tabl. ryc. (staloryty), 22 cm, opr. ppł. 450,-
Gocel poz. 3050, Nowy Estr., t. II, s. 518. Pierwszy rocznik emigracyjnego czasopisma „Keepsake Polonais”, wydawanego w Paryżu przez związek literatów polskich, pod redakcją J. S. Grabowskiego, H. Chońskiego i Ch. Forstera, którego celem było zapoznanie czytelnika francuskiego z polską literaturą (wyszedł jeszcze tylko jeden tomik, w kolejnym 1839 roku). Zbiór poezji, nowel, komentarzy i wspomnień z Polski. Zawiera m.in. utwory w tłumaczeniach francuskich: **A. Mickiewicza (pierwsze tłumaczenie fragmentu „Pana Tadeusza”)**, J.U. Niemcewicz, L. Mierosławskiego, I. Chodźki, K. Gaszyńskiego, M. Czajkowskiego. Dzieło ilustrowane nostalgicznymi rycinami autorstwa francuskich i angielskich artystów. Na karcie tytułowej sztychowany widok Łazienek Warszawskich. Stan dobry. **Rzadkie.**
(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)
- 746. Lorentowicz Jan.** Ziemia polska w pieśni. Antologia. Warszawa-Kraków b.r. Nakład Gebethnera i Wolffa, s. XVI, 527, [1], tabl. ilustr. 12, 19,5 cm, opr. artystyczna niesygnowana Roberta Jahody, płsk. ze złoc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 360,-
Z księgozbioru Michała Dziewulskiego. Antologia poezji ukazująca piękno przyrody ojczystej poczynając od pierwszych wyodrębnionych opisów natury stworzonych przez E. Drużbacką (ok. 1693-1765). Ukazano m.in. uroki czterech pór roku, gór (Świętokrzyskich, Tatr, Pienin), lasów, drzew, jezior, rzek, Bałtyku, parków i ogrodów. Jan Lorentowicz, (1868-1940), krytyk teatralny i literatury, publicysta, czołowy organizator życia teatralnego i literackiego Warszawy. **Oprawa niesygnowana Roberta Jahody** (1862-1947), mistrza introligatorskiego, twórcy artystycznych opraw, założyciela

748. A. Maurois. Życie Shelleya. 1929.

749. Momus. 1829.

pierwszej w Polsce pracowni konserwacji książek, wielokrotnie nagradzanego na krajowych i zagranicznych wystawach. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 747. Lurine Louis.** Le treizième arrondissement de Paris par ... Paris 1850. F. Lamiche, frontispis (drzeworyt), s. 354, liczne drzeworyty w tekście, 23 cm, opr. płsk. ciemnozielony z epoki ze złoc. szyldzikiem. 210,-

Louis Lurine (1810-1860), historyk i powieściopisarz, znany z prac o Paryżu, również o jego mrocznej historii. Książka jest opowieścią o losach par, które „wzięły ślub w 13 dzielnicy”, czyli żyją na przysłowiową kocią łapę (przenośnia, w Paryżu istniało bowiem w owym czasie 12 dzielnic, 13 dzielnicą określano społeczność żyjącą poza prawem). Stan bardzo dobry, gustowna oprawa z epoki.

- 748. Maurois André.** Ariel ou la vie de Shelley. Roman. Bois originaux en couleurs de Constantin Brandel. Paris (Paryż) 1929. Le livre moderne illustré. Ferenczi et Fils, s. 208, drzeworyty kolor. (Konstantego Brandla) oraz liczne inicjały i finaliki. w tekście, 21 cm, opr. pł. (zach. okł. brosz. wyd.). 200,-

Nieaktualne pieczętki własnościowe. Życie Percy'ego Bysshe Shelleya (1792-1822), angielskiego poety zaliczanego do drugiej generacji romantyków angielskich, przyjaciela G.G. Byrona. Shelley doczekał się uznania dopiero po śmierci, kiedy ukazały się drukiem wszystkie jego dzieła zebrane. **Drzeworyty kolorowe Konstantego Brandla.** Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 749. Momus.** Pod redakcją Alojzego Żółkowskiego. Tomik 1-3 (w 1 wol.). B.m. (Warszawa) 1829. B.w., s. [2], 91, [1]; 92; 72, 19 cm, współopr. pł. 200,-

Trzy tomiki pisemka humorystycznego pod redakcją aktora warszawskiego Alojzego Żółkowskiego (1777-1822), wydawane (od czerwca 1820 do czerwca 1821 r. Grzbiet po konserwacji. Ślady nieznaczego zalania, miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 750. Miciński Tadeusz.** W mrokach złotego pałacu czyli Bazylissa Teofanu. Tragedja z dziejów Bizancjum X. wieku. Kraków 1909. Nakład autora, s. VIII, 243, [1], 21,5 cm, opr. płsk. ze złoc. sztyldzikami na grzbiecie i naklejoną na przednie lico okł. wyd. 120,-

Wydanie 1. Wizyjno-symboliczna powieść Tadeusza Micińskiego (1873-1919), poety i pisarza okresu Młodej Polski. Okładka autorstwa Jana Bukowskiego (1873-1943), wybitnie zasłużonego w dziedzinie grafiki książkowej, przedstawiciela sztuki Młodej Polski, współorganizatora Towarzystwa Polska Sztuka Stosowana oraz uczestnika wielu wystaw w kraju i zagranicą. Stan dobry.

(patrz tablica XXXIV)

- 751. Mickiewicz Adam.** Dzieła poetyckie. Dzieła prozą. T. 1-5 (w 4 wol.). Nowogródek 1933-1934. Nakładem Komitetu Mickiewiczowskiego, s. [6], XXXII, 482, tabl. ilustr. 7, interfoliowane faksym. 6, ilustr. w tekście; [4], 319, tabl. ilustr. 2, interfoliowane faksym. 1; [4], 256, [4], 207, tabl. ilustr. 15, interfoliowane faksym. 2; [4], 330, [2], [4], 173, tabl. ilustr. 2, 24,5 cm, opr. płsk. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie. 600,-

Z księgozbioru Michała Dziewulskiego. Tom wstępny obejmuje: drobne utwory poetyckie, Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego, Dziady, Grażyna, Konrad Wallenrod, Gaiur, Pan Tadeusz. T. 1: Pisma literackie, polityczne, historyczne, rozprawy, recenzje i sprawozdania. T. 2-3: Listy i przemówienia; T. 4-5: Literatura Słowiańska. Tom wstępny sygnowany: „Intrologator Sp. z o.o. Kraków, Zwierzyniecka 20”. Tomy 2-3 i 3-4 sygnowane: „Ludwik Bazela. Intrologator. Kraków, Rynek-Klep. 9”. Całość w prawie identycznej oprawie. W tomie wstępnym przed kartą przedtł. dołączona karta wydawnicza Komitetu Mickiewiczowskiego („Pisma Adama Mickiewicza, wydane dla uwiecznienia pamięci poety w jego ziemi rodzinnej, Komitet Mickiewiczowski, składa w darze (z dopiskiem na maszynie) dla Andrzeja Hymczaka kier. Szkoły”). W tomie wstępnym nieznaczne postrzępienie marginesu na s. 303/304. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 752. Mickiewicz Adam.** Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego. Paryż 1832. W Drukarni A. Pinard, s. 93, 11 cm, opr. XIX- wieczne pł. 2000,-

Semkowicz s.100-104. Wydanie drugie. Wydanie pierwsze ukazało się w tym samym roku, cały nakład rozszedł się natychmiast (w ciągu kilkunastu dni), w związku z czym zaistniała potrzeba dodrukowania kolejnych egzemplarzy. Semkowicz pisze: „Obie książeczki zajmują odrębne miejsce wśród wydań za życia poety. Małe, prawie miniaturowe, robią wrażenie modlitewników kieszonkowych, niezbędnych w ciężkich chwilach zwątpienia i smutku. Drukowano je tak umyślnie, żeby ułatwić przemykanie ich do kraju. **Dziełko wydano bezimiennie, żeby utorować książeczkom drogę tam, gdzie nazwisko poety było postrachem dla władz, a z każdego dzieła jego wietrzono rewolucję**”. Zaplamienie kilku kart, bez szkody dla czytelności tekstu, drobne naderwanie marginesów kilkunastu kart, poza tym stan dobry. **Rzadkie.**

753. **Mickiewicz Adam.** Livre des Pélerins Polonais; traduit du polonais ... par Ch. De Montalembert suivi d'un Hymne a la Pologne par F. de la Mennais, Paris 1833. Eugène Renduel, s. [4], LXXV, [1], 176 ; adl. :
Lamennais Félicité, de. Paroles d'un Croyant. Paris 1834. E. Renduel, s. [4], 190, [4], współopr. płsk. z epoki. z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 600,-
Pierwsze francuskie tłumaczenie „Ksiąg narodu i pielgrzymstwa polskiego” dokonane przez młodego publicystę Charlesa de Montalemberta przy pomocy Bogdana Jańskiego z poetyckim posłowiem liberalnego księdza Félicité de Lamennais (1782-1854), apostoła demokratycznego humanizmu. O tym ostatnim Mickiewicz powiedział, że „po naszych klęskach z 1831 roku to może jedyny z mężów politycznych Zachodu, który szczerze zapłakał nad upadkiem Polski”. Właśnie mickiewiczowskie „Księgi ...” stały się natchnieniem do powstania dołączonego tu „Słowa wierzącego”, postulującego m.in. odnowę Kościoła. To głośne dzieło zostało potępione przez papieża Grzegorza XVI w encyklice „Singulari nos” w 1834. **Rzadkie.**
754. **Mickiewicz Adam.** Pan Tadeusz czyli ostatni zajazd na Litwie ... Warszawa 1959. Arkady, s. 380, [4], ilustracje kolor. Andriollego, oprawa artystyczna, skóra cielęca, bordowa, z bogatymi tłocz. i złoc. na przednim licu i grzbiecie, futerał. 1200,-
Wydanie oparte na edycji lwowskiej z ilustracjami Andriollego. Proweniencja: Zbigniew Skolicki, przew. Rady M. Krakowa – dedykacja od Ministra Kultury i Sztuki Lucjana Motyki (odręczny podpis). **Ładny egzemplarz.**
755. **Mickiewicz Adam.** Dziadów część trzecia (Poezje Adama Mickiewicza tom czwarty). Paryż 1832. Nakładem autora, w Drukarni A. Pinard, s. 285, [2], 15,5 cm, opr. płsk. z epoki. 2500,-
Semkowicz, s. 97; Syga, s. 99. **Wydanie pierwsze.** „Dziadów” część trzecią wydano nakładem autora jako tom czwarty „Poezyi”. Druk w nakładzie 2000 egzemplarzy ukończono w połowie listopada 1832 r., książkę puszczono w obieg dopiero w styczniu 1833 r., by wcześniej, bez rozgłosu wysłać ją do kraju. Przemyt nie uszedł uwadze władzom zaborczym, które zabroniły rozpowszechniania poezji paryskich, a za ich posiadanie zagroziły zsyłką na Sybir. Strach przed represjami nie zatrzymał „Poezji” w drodze do ojczyzny. Mickiewicz pisał z radością „**Stąd, mimo carskich grózb, na złość strażnikom cel, przemycza w Litwie Żyd tomiki moich dzieł**”. W „Dziadach część trzecia” Mickiewicz osiągnął wyżyny swojej poezji, zmieniając się z liryka z „Ballad i romansów” w epika nieszczęścia narodowego (przemiana Gustawa w Konrada w więziennej celi), „malując najżywszymi farbami okrucieństwa moskiewskie w Wilnie przez wszetecznego Nowosiłcowa i Bajkowa wyrządzane, pędzenie na Sybir, rozpustę i podstępny Petersburga...” (J.U. Niemcewicz). Autor zadeedykował dzieło pamięci współwygnańców „za miłość ku Ojczyźnie prześladowanym, s tęsknoty ku Ojczyźnie zmarłym w Archangielu, na Moskwie, w Petersburgu, narodowej sprawy męczennikom”. Dzieło Mickiewicza przyjęte zostało przez rodaków z zachwytem i wzruszeniem. B. Zaleski pisał: „**Na klęczkach czytam poemat. „Dziady” będą naszą prawdziwą epopeją**”. Przybrudzenia i zagniecenia papieru, drobne podklejenia, przycięty dolny i górny fragment k. tyt. i górny fragment k. przedtyt. bez szkody dla tekstu. **Rzadkie.**
756. **Mickiewicz Adam.** Sonety. Moskwa 1826. Nakładem autora. Drukarnia Uniwersytecka, s. 48, 26 cm, artystyczna oprawa współcz., mozaikowa, sygn. RZ (Ryszard Ziemia), zach. oryginalne okładki broszurowe. 6000,-
Semkowicz, s. 24-30, Syga, s. 32-43. **Wydanie pierwsze** w nakładzie 1000 egzemplarzy, z czego 500 przesłano do Warszawy. „Sonety” ukazały się jako trzecia publikacja książkowa (po 2 tomikach poezji wyd. w Wilnie w latach 1822-1823) podczas pobytu Mickiewicza w Rosji, dokąd został zesłany w 1824 roku. Poeta wybrał 22 sonety miłosne i 18 sonetów z podróży na Krym i do Odessy. **Wśród utworów znajdują się m.in. znane każdemu Polakowi: „Stepy akermzańskie” („Wpły-**

nałem na suchego przestwór oceanu...”); „Do Laury” („Ledwie cię zobaczył, jużem się zapłonął...”); „Dobranoc” (Dobranoc! już dziś więcej nie będziem bawili...)” i inne. Autor wydał je własnym nakładem, w okazałej szacie typograficznej, w dużym formacie, na dobrym papierze, w drukarni Uniwersytetu Moskiewskiego. W zamyśle do tekstu dołączony miał być litografowany przekład sonetu piątego na język perski. Tekst ten odfity na dwóch kartkach w Petersburgu zbyt późno, w związku z tym część nakładu rozeszła się bez dodatku litografowanego. Pojawienie się „Sonetów” wywarło na czytelnikach w Moskwie wielkie wrażenie, Warszawa przyjęła utwory różnie: klasycy, z Koźmianem na czele, ruszyli do ataku, bronili poezji romantycy. Mickiewicz pisał: „Jedni mówią, że ja nie powinienem płodów niedowarzonych drukować, inni znowu, że Sonety lepsze od Petrarkowych... Wszystkie pochwały i krytyki jedna w drugą głupsze”. Czas pokazał, że „Sonety krymskie” wywarły ogromny wpływ na literaturę polską (Słowacki znał je na pamięć) i do dziś uchodzą za najpiękniejsze strofy Mickiewiczowskiej poezji. Oprawa w pełną skórę barwy szarej, na licu wierzchniej okładziny, w ramach tłoczonych złotem, okalająca lustro bordiura, z bordowej skóry, precyzyjnie wkomponowana **metodą mozaikową** (skóra wpuszczana w skórę). W centrum tłoczony złotem portret Mickiewicza. W okładzinie tylnej tłoczone ślepo inicjały introligatora „RZ” – Ryszarda Ziemby z Rzeszowa. Po konserwacji. Niewielkie ślady zalania dwóch kart, krawędzie kilku kart wzmocnione bibułą. Zachowane szerokie marginesy. Stan ogólny dobry. **Rzadki typ oprawy. Ładny egzemplarz. Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

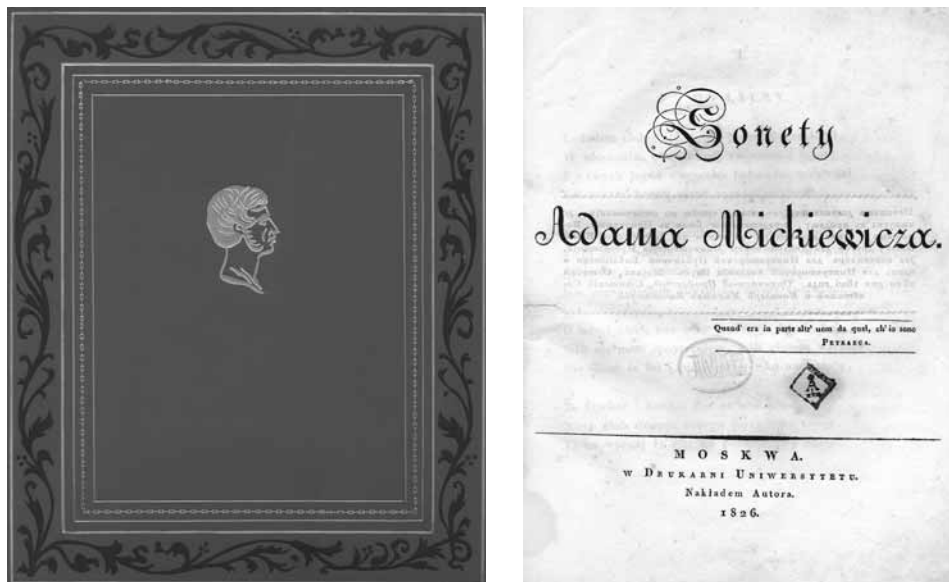
- 757. Niemcewicz Julian Ursyn.** Jadwiga królowa polska. Drama muzyczne we 3-ch aktach wierszem przez... reprezentowana na Teatrze Warszawskim pierwszy raz d. 23 Grudnia 1814. Muzyka kompozytorki K. Kurpińskiej. Warszawa 1814. Druk XX. Pijarów, s. 72, 18,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikiem na przednim licu. 150,-

Exlibris Edwarda Neprosa, kolekcjonera rycin, medali, monet, militariów i antyków. **Wydanie 1.** Libretto do dramy muzycznej z muzyką Karola Kurpińskiego, której premiera odbyła się w Teatrze Warszawskim 23 grudnia 1814 roku. Utwór nawiązywał do możliwości odnowienia unii z Litwą. Oparto na świadectwach naszych dziejopisów Bielskiego, Długosza, podkreślających przymioty Jadwigi, jej rozagę, talenty dyplomatyczne (w latach 1397-98 prowadziła rokowania z Wielkim Mistrzem krzyżackim Konradem von Jungingenem w celu odzyskania ziemi dobrzyńskiej), męstwo i dobre serce (umierając przeznaczyła część swojego majątku na odnowienie Akademii Krakowskiej). Nieznaczne uzupełnienia marginesów dwóch kart. Na końcu doklejona karta z rękopiśmieniowymi dopiskami. Stan dobry.

- 758. Norwid Cyprian Kamil.** Dzieła Cypriana Norwida (drobne utwory poetyckie – poematy – utwory dramatyczne – legendy, nowele, gawędy – przekłady – rozprawy wierszem i prozą). Wydał, objaśnił i wstępem krytycznym poprzedził Tadeusz Pini. (Biblioteka Poetów Polskich). Warszawa 1934. „Parnas Polski”, s. XLVIII, 648, tabl. ilustr. 15, faksym. autografów 5 (w tym 4 rozkł. i 1 w tekście), ilustr. w tekście, 24,5 cm, opr. płsk. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie. 250,-

Z księgozbioru Michała Dziewulskiego. Drobnie utwory poetyczne, poematy, twory dramatyczne, przekłady, legendy, nowele, gawędy, rozprawy wierszem i prozą. Oprawa wydawnicza niesygnalowana w typie opraw krakowskich, podobnie jak w przypadku dzieł zbiorowych Krasińskiego Mickiewicza, Słowackiego (patrz poz. 744, 751, 764). Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.

- 759. Potocki Jan.** Rękopis znaleziony w Saragossie. Romans wydany pośmiertnie z dzieł... T. 1-6 (w 2 wol.). Wydanie Jana Nepomucena Bobrowicza. Lipsk 1847. Nakładem Librairie Etrangere, s. 220, [1], 232, [1], 200, [1]; 186, [3], 232, [1], 164, [1], 16,5 cm, opr. płsk. współcz. 900,-

756. A. Mickiewicz. Sonety. 1826.

Z księgozbioru Marka hr. Potockiego. Sucha pieczęć heraldyczna z „Pilawą” hr. Potockich na karcie przedtytułowej. **Wydanie 1 (polskie).** Najślawniejszy utwór literacki Jana hr. Potockiego (1761-1815), wielkiego pisarza, podróżnika, działacza obozu reform. Potocki odbył liczne podróże, z których pozostawił ciekawe relacje i rozprawy naukowe. Piszący w języku francuskim, Jan Potocki fascynuje do dnia dzisiejszego pisarzy, uczonych, reżyserów filmowych i teatralnych, a żaden inny polski autor wieku Oświecenia nie doczekał się tak wielu tłumaczeń na najważniejsze języki świata. **Stan bardzo dobry.**

(patrz ilustracja na stronie 271)

- 760. Przerwa-Tetmajer Kazimierz.** Wybór poezyj (nowy). Warszawa 1906. Nakład Gebethner i Wolff, s. [6], 384, 16 cm, opr. płsk. ze złoc. na grzbiecie. 80,-

Kazimierz Przerwa Tetmajer (1865-1940), polski poeta, prozaik, dramaturg. Uważany za jednego z najwybitniejszych twórców Młodej Polski. Rozgłos i uznanie przyniósł mu cykl zbiorów poezji, w których w mistrzowskiej formie wyrażał pesymistyczne nastroje swego pokolenia, nawiązujące m.in. do filozofii A. Schopenhauera i F. Nietzschego, oraz nowe zebrane w tomie Na Skalnym Podhalu (1903-1910), Legenda Tatr (1912). **Stan dobry.**

- 761. Rzewuski Henryk.** Pamiętnik Jana Seweryna Soplicy cześnika parnawskiego. T. 1-2 (z 4). Paryż 1839. Wydanie A. Jełowickiego i Spółki, s. VI, 105, [1]; 157, [3], 13 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. i szyldzikiem na grzbiecie, brzegi k. barwione. 150,-

Wydanie 1. Przedmowa Stefana Witwickiego. Debiut literacki, a zarazem najwybitniejsza praca Henryka Rzewuskiego (pseud. Jarosz Bejła, 1791-1866). Powstała prawdopodobnie w Rzymie (skąd rękopis przywiózł Cezary Plater) pod wpływem Mickiewicza. Mistrzowskie ujęcie życia i obyczajów środowiska szlachty w XVIII w. Poniższym utworem zapoczątkował w polskiej literaturze tzw. gawędę szlachecką,

kontynuowaną później przez wielu pisarzy. Lektura, którą zachwycili się Zygmunt Krasiński, Juliusz Słowacki i Adam Mickiewicz (w „Panu Tadeuszu”). Brak tomów 3-4, które ukazały się w Paryżu dopiero w 1841 r. W t. 1: niewielkie uzupełnienie s. 33/34 (z nieznaczną stratą tekstu). Stan dobry.

- 762. Scott Walter.** Purytanie szkoccy. Romans... Przełożony przez F.S. Dmochowskiego. T. 1-3. Warszawa 1828. W drukarni Gazety Korrespondenta, s. [4], 262; [4], 252; [4], 260, 16,5 cm, opr. płsk. z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. barwione. 280,-

Z księgozbioru Michała Dziewulskiego i Jerzego Weinberga. **Wydanie 1 (polskie).** Walter Scott (1771-1832), szkocki poeta i powieściopisarz, twórca powieści historycznych, które na trwałe wpisały się w dorobek literatury światowej. Jedno z najwybitniejszych dzieł tego gatunku, ukazujące działalność purytan szkockich, którzy w imię „oczyszczenia” kościoła anglikańskiego z pozostałości po katolicyzmie w liturgii i teologii, sprzeciwiali się m.in. ozdobom i rytuałom w kościołach (np. szatom liturgicznym, organom, klękaniu), uważając je za bałwochwalcze. W t. 1 błędy w paginacji, ciągłość tekstu zachowana. Zażółcenia w tekście. Stan dobry.

- 763. Sienkiewicz Henryk.** Quo vadis. Roman des temps Neroniens. Traduction de B. Kozakiewicz et J.-L. de Janasz. Paris (Paryż) 1900. Ernest Flammarion Editeur, s. 592, ilustr. w tekście, 18 cm, opr. płsk z epoki. 150,-

Francuskie wydanie najsłynniejszej powieści H. Sienkiewicza ozdobione ilustracjami Jana Styki, w tym wieloma całostronicowymi. Niewielkie naderwania i podklejenia kart bez szkody dla tekstu. Ładny egzemplarz w ozdobnym półskórku ze złoceniami.

- 764. Słowacki Juliusz.** Dzieła. Wydał i wstępem krytycznym poprzedził Tadeusz Pini. T. 1-3 (w 2 wol.). (Biblioteka Poetów Polskich). Warszawa 1933-1937. Nakładem Spółki Wydawniczej „Parnas Polski”, s. XLVII, [1], 618, tabl. ilustr. 6, faksym. autografów 4 (w tym 1 w ramach paginacji stron); [4], 440, [1], tabl. ilustr. 4, faksym. autografów 6 (w tym 4 rozkł.), 25 cm, opr. płsk. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie. 450,-

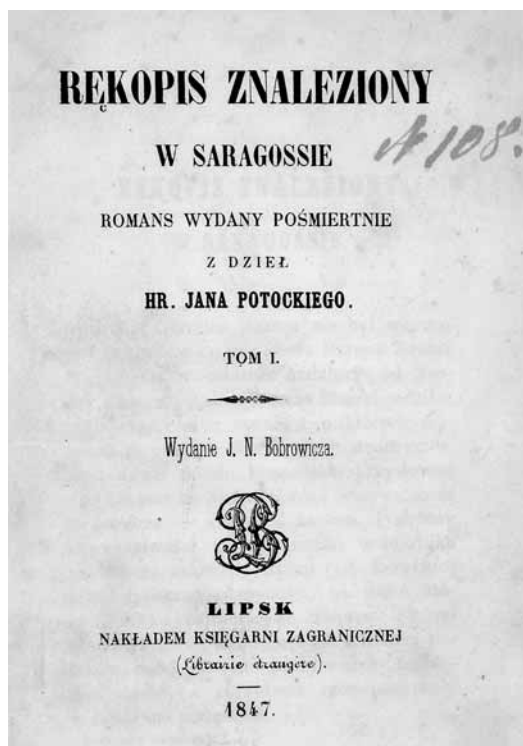
Z księgozbioru Michała Dziewulskiego. Tom 1: Drobne utwory poetyczne, przypowieści i epigramaty, wspomnienia z podróży, utwory młodzieńcze, poematy. T. 2: Utwory dramatyczne (m.in. Maria Stuart, Kordyan, Balladyna, Lilla Weneda, Mazepa), fragmenty pamiętników, listy. T. 3: Pisma literackie, pisma z epoki mistycyzmu, pamiętniki i listy. Oprawy wydawnicze (czarne) sygnowane na płótnie tylnego lica. T. 1-2 (z 1937 r.) „**Introligator Sp. z o.o., Kraków, Zwierzyńska 20**” (otarcia okładki, niewielkie zabrudzenia stron). T. 3 (z 1933 r.) „Piotr Grzywa. Introligator, Kraków”. Stan dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 765. Słowacki Julij.** Anelli. Poema. Pierewod s polskago Anatolija Winogradowa. Moskwa 1912. Musaget, s. 95, [1], 20,5 cm, opr. brosz. wyd. 100,-

Rosyjskie tłumaczenie poematu „Anelli” Juliusza Słowackiego w przekładzie rosyjskiego pisarza Anatolija Winogradowa. Stan dobry.

- 766. Sorel Jerzy.** O sztuce, religii i filozofii. W przekładzie i z przedmową Michała Rudnickiego. Z portretem autora. Lwów 1913. Nakładem Księgarni Polskiej B. Połonieckiego, s. LXVI, 276, tabl. ilustr 1, 19 cm, opr. szeroki płsk. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 120,-

Filozoficzne rozważania Jerzego Sorela (1847-1922), francuskiego filozofa i socjologa na temat religii, filozofii i sztuki. Poszukiwanie odpowiedzi na pytania: czym jest sztuka, jakie są jej cele, wartości, oraz rola religii i jej związku z filozofią. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

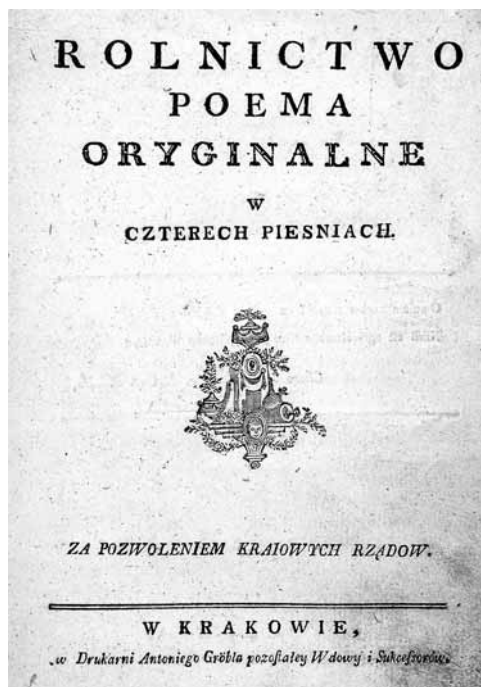
759. J. Potocki. Rękopis. 1847.

- 767. Szober Stanisław.** Słownik ortoepiczny. Jak mówić i pisać po polsku. Warszawa 1937. Wydawnictwo M. Arcta, s. XVI, 662, 24,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na grzbiecie i obu licach. 200,-

Exlibris Jacka Morawskiego. Słownik poprawnego wyrażania się, napisany przez wybitnego językoznawcę, pedagoga Stanisława Szobera (1879-1938), od 1919 r. profesora Uniwersytetu Warszawskiego, członka Polskiej Akademii Nauk, autora licznych prac językoznawczych z gramatyki polskiej, kultury języka i metodyki. Przy każdym hasle słownik podaje wyrazy pokrewne, odmiany, składnię i frazeologię, a także znaczenie wyrazu w przypadkach wątpliwych. Oprawa sygnowana na przednim licu Girs-Barcz. Nieznaczne pęknięcie górnego fragmentu grzbietu, oprócz tego stan bardzo dobry.

- 768. Szyk Artur.** Le Juif qui rit. Légendes anciennes et nouvelles arrangées par Curnonsky et J.-W. Bienstock. Préface de M. Anatole de Monzie. Paris (Paryż), b.r. (1926). Albin Michel, 18,5 cm, s. 239, [3], półstronicowe ilustr. na każdej stronie, opr. brosz. wyd., kolor. ilustr. na okładce. 240,-

Opowieści, anegdoty i humoreski żydowskie ilustrowane czarno-białymi, liniowymi rysunkami Artura Szyka (1894-1951). Okładka projektu artysty, sygnowana „A. Szyk. 25”. Grzbiet oprawy po konserwacji, niewielkie zagięcie rogów okładki, poza tym stan dobry.

770. D. Tomaszewski. Rolnictwo. 1802.

- 769. Tagore Rabindranath.** Nacjonalizm. Przełożył z upoważnienia autora Władysław Skoraczewski. Z przedmową i portretem autora. Poprzedził słowem wstępem M. Weronicz. Warszawa 1922. Nakładem Księgarni „Ogniwo”, s. [12], 124, portret autora, 25 cm, opr. pł. współcz. (zach. okł. brosz. wyd.). 90,-

Wydanie pierwsze polskie. Cykl odczytów dotyczących nacjonalizmu na zachodzie, Japonii oraz w Indiach, wygłoszonych w 1914 r. przez Rabindranatha Tagore (właśc. Thaakur Ravindranaatha, 1861-1941), indyjskiego poetę, kompozytora i malarza, filozofa, charyzmatycznego przywódcę duchowego, skrajnego pacyfistę i przeciwnika jakiegokolwiek gwałtu, laureata nagrody Nobla w roku 1913 za „Gitanjali” (Pieśni ofiarne). Okładka i inicjały rysunku B. Lechowskiego. Naderwanie marginesów kilku kart, podklejone przedarcie na s. 3/4, 101/102, oprócz tego stan dobry.

(patrz tablica XXXIV)

- 770. Tomaszewski Dyżma Bończa.** Rolnictwo. Poema oryginalne w czterech pieśniach. Kraków 1802. W Drukarni Antoniego Groebła pozostałej Wdowy i Sukcesorów, s. 135, 20 cm, współcz. opr. artyst. skóra. 400,-

E. IV, s. 513. Wzniosły poemat o umiłowaniu ziemi ojczystej i utraconej wolności. Słowa krytyki napisał już sam autor, D. Tomaszewski (1749-1825), we wstępie: „Nie szukam chluby z talentu, bo ten względem innych dawnych i tego wieku Pisarzów, jest mniej niż mierny”. Brak karty przedtytułowej. Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz, na grubym papierze, w skórzanej oprawie autorstwa Dominiki Świątkowskiej. z tłoczonymi motywami roślinnymi.

(patrz ilustracja powyżej)

772. J. Tuwim. Jarmark rymów. 1934.

777. S. Wyspiański. Wesele. 1908.

771. **Tuwim Julian.** Cztery wieki fraszki polskiej. Wybór i wstęp... Przedmowa Aleksandra Brücknera. Warszawa 1937. Wydawnictwo J. Przeworskiego, s. XXXII, 524, liczne drzeworyty i ozdobniki w tekście, 22,5 cm, opr. kart. wyd. 140,-

Piękny edytorsko zbiór kilkuset fraszek polskich od Reja i Kochanowskiego po Tuwima i Słonimskiego. Układ graficzny Kazimierza Piekarskiego. Drzeworyty i ozdobniki użyte w poniższym dziele pochodzą z zasobu typograficznego najważniejszych tłoczni polskich XVI i XVII wieku. Egzemplarz nierozcięty. Stan bardzo dobry.

772. **Tuwim Julian.** Jarmark rymów. Warszawa, 1934. Wydawnictwo J. Przeworskiego, s. V, [1], 226, [1], 7 całostr. ilustr. w tekście, 23 cm, opr. ozdobna płsk. 400,-

Z księgozbioru Marka hr. Potockiego. Herb „Pilawa” na skórzanym licu oprawy, sucha pieczęć heraldyczna z „Pilawą” hr. Potockich na karcie przedtytułowej. **Wydanie pierwsze.** Zbiór satyr poetyckich Juliana Tuwima (1894-1953), poety, współzałożyciela grupy poetyckiej „Skamander”, współpracownika i kierownika literackiego kabaretów warszawskich, m.in. Qui pro Quo. Wydanie ilustrowane rysunkami Pika. Niektóre satyry o charakterze politycznym: „Stop! Stop! W każdym Krasnokoszajsku uświadomiony chłop ma samochód, motocykl, rower, dom z żelazobetonu (projekt panny Żarnower), elektryczną krówkę, ulizane dzieci, bibliotekę z tysiąca tomów, i kanarka, co śpiewa międzynarodówkę...” – poemat powstał w okresie, kiedy w Sowietach rozprawiano się z kulakami i szalał głód. Grzbiet oprawy sześciopolowy, z szyldzikami i złoceniami, lico w dużej części skórzane, rogi skórzane. **Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 773. Ważyk Adam.** Poemat dla dorosłych i inne wiersze. Warszawa 1956. Państwowy Instytut Wydawniczy, s. 39, [1], 18 cm, opr. brosz. wyd. 40,-

Adam Ważyk (właśc. Adam Wagman, 1905-1982), poeta, prozaik, eseista. Początkowo tworzył w duchu socrealizmu. W poniższej głośnie pracy wpisał się w nurt twórczości rozrachunkowej, będącej odpowiedzią na okres „błędów i wypaczeń”, wyrażając rozczarowanie wobec swej dotychczasowej postawy i rzeczywistości społecznej PRL. Stan bardzo dobry.

- 774. Witkiewicz Ignacy Stanisław.** Teatr. Wstęp do teorii czystej formy w teatrze o twórczości reżysera i aktorów, dokumenty do historii walki o czystą formę w teatrze. Dodatek: O naszym futuryźmie. Kraków 1923. Krakowska Spółka Wydawnicza, s. VIII, 278, 18 cm, opr. kart. wyd. 150,-

Zbiór szkiców prezentujący oryginalną koncepcję sztuki scenicznej, opartą na pojęciu „czystej formy” (w odniesieniu do poezji, gry aktorów, języka). Swą działalnością teoretyczną i artystyczną (ponad 30 sztuk) wywoływał liczne dyskusje, w których wypowiadali się wybitni krytycy, pisarze i filozofowie. W poniższej pracy krytyce poddano jego niektóre utwory m.in.: „Tumora Mózgowicza”, „Pragmatystów” „Kurkę wodną”. Teksty polemiczne z Rostworowskim, prof. Szyjrowskim, a w dodatku dyskusja z Aleksandrem Watem, Leonem Chwistkiem, Anatolem Sternem. Zaślócenia w tekście, grzbiec dorobiony, podklejenie taśmą w tekście.

- 775. Wyspiański Stanisław.** Warszawianka. Pieśń z roku 1831. Kraków 1901. Nakładem autora, s. 49, tabl. nut rozkł. 1, 20,5 cm, opr. ppł. ze złoc. na grzbiecie. 80,-

Wydanie 1 (osobne). Pierwsza praca Wyspiańskiego (1869-1907), która przyniosła mu szerszy rozgłos (wydana w Życiu w 1898 r.). Dziełem tym zapoczątkował serię dramatów narodowych włączając się w dyskusję o rolę pamięci historycznej w świadomości współczesnych pokoleń Polaków. Zadebiutował również w teatrze jako projektant dekoracji. Brak k. przedtyt. Stan dobry.

- 776. Wyspiański Stanisław.** Wesele. Dramat w 3 aktach. Kraków 1901. Nakładem autora, s. 229, 20 cm, opr. pł. 500,-

Wydanie 1. Pieczęć i wpis własnościowy: „Władysław Henning, Lwów ul. Zachariewicza 3”. Inspiracją do napisania utworu było huczne, trwające kilka dni wesele Lucjana Rydla i Jadwigi Mikołajczykówny. Ślub odbył się 20 listopada 1900 r. w kościele Mariackim w Krakowie, zaś wesele w Bronowicach w podkrakowskim dworcu Włodzimierza Tetmajera. Na s. 227-229 podano obsadę po raz pierwszy wystawianej sztuki w Krakowie (16-go marca 1901 r.) i we Lwowie (24-go maja 1901 r.). Grzbiec po konserwacji. Wewnątrz egzemplarz czysty. Stan dobry.

- 777. Wyspiański Stanisław.** Wesele. Dramat w 3 aktach. Kraków 1908. Nakład Księgarni Gebethnera, s. 235, [3], 21 cm, opr. z epoki pł. 300,-

Z księgozbioru Marka hr. Potockiego. Sucha pieczęć heraldyczna z „Pilawą” hr. Potockich. Wydanie czwarte, cenne z powodu **uzupełnienia dzieła przez wydawcę o trzy sceny, nie drukowane w trzech pierwszych wydaniach.** Są to fragmenty, które Wyspiański usunął przed oddaniem dzieła do druku, a które zachowały się szczęśliwie w manuskrypcie. Dramat ukazał się drukiem na przełomie kwietnia i maja 1901 r., a wystawiony został po raz pierwszy w teatrze lwowskim 24 maja 1901 r. Na licu oprawy tłoczony tytuł i nazwisko autora oraz dekoracja kwiatowa w stylistyce młodo-polskiej. Zachowane przednie lico broszury wydawniczej z ilustracją autora. Drobne zabrudzenia oprawy, poza tym stan bardzo dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 778. Zegadłowicz Emil.** Zmory. Kronika z zamierzchłej przeszłości. Żywot Mikołaja Srebrmpisanego. Wydanie drugie z ilustracjami Zbigniewa Pronaszki. Kra-

778. E. Zegadłowicz. Zmory. 1936.

779. S. Żeromski. Wisła. 1926.

ków 1936. Księgarnia Powszechna, s. 501, [3], liczne ilustr. w tekście (w tym całostronicowe), 20 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie. 120,-

Powieść nawiązująca do nurtu naturalizmu, spowodowała głośny skandal literacki. Obraz społeczno-obyczajowy prowincji galicyjskiej, ukazany na tle seksualnego dojrzewania bohatera. Pełne humoru, gorzkości i anegdot obyczajowych wspomnienia z dzieciństwa i młodości „Mikołaja Srebrzempisanego” (autora), z ilustracjami Zbigniewa Pronaszki. Podklejenie rozerwań na marginesach kilku kart, ubytek bez straty tekstu na s. 373/374. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 779. Żeromski Stefan.** Wisła. Zdobił Zygmunt Kamiński. Warszawa-Kraków 1926. Wydawnictwo J. Morkowicza. Druk W.L. Anczyca i Spółki, s. 40, [4], 31 cm, tabl. ilustr. 7, winietki, przerywniki w drzeworycie, opr. płsk. współcz. (zach. okł. brosz. wyd.). 280,-

Wydrukowano na papierze bezdrzewnym 2200 egz., niniejszy nosi nr 108. Ukazanie piękna nadwiślańskich rejonów. Książka była prezentowana w 1927 r. w Lipsku na Międzynarodowej Wystawie Zdobnictwa Książkowego, przez przyjaciela pisarza, Jakuba Morkowicza, który dbał o nadanie szczególnie pięknej formy zewnętrznej wielu utworom Żeromskiego. Ilustracje w tekście oraz na okładce autorstwa współzałożyciela w 1925 r. grupy artystycznej „Ryt” Zygmunta Kamińskiego (1888-1969), przedstawiają widoki m.in. Krakowa, Gdańska, Warszawy, Kazimierza. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

LITERATURA DZIECIĘCA

- 780. Andersen Hans Christian.** Ogród rajski. Słownik. Szaty królewskie. Opracował Aleksander Szczęsny. Ilustrował Edmund Dulac. Warszawa-Kraków b.r. (1913). Nakładem J. Mortkowicza, s. [4], 20, 19, [1], 9, [5], tabl. ilustr. 12 (wraz z ilustr. na okładce), 27 cm, opr. tekt. wyd. 150,-

Baśnie duńskiego pisarza Hansa Christiana Andersena (1805-1875), z ilustracjami cenionego francuskiego ilustratora Edmunda Dulaca. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

- 781. Bajbuza Piotr.** Tajemnica słońca. Opowiadanie dla tych, którzy kochają słońce. Ilustrowała Anna Gramatyka-Ostrowska. Warszawa-Kraków b.r. (między 1926-1928). Nakładem Księgarni J. Czerneckiego, s. 34, liczne ilustr. w tekście, 26 cm, opr. ppł. wyd. 90,-

Exlibris Justyny Aberbach i pieczęć Zbyszka Zarańskiego. Inicjały, finaliki oraz liczne uproszczone w formie, ilustracje w tekście (w tym całostronicowe), autorstwa Anny Gramatyki-Ostrowskiej (1882-1958), malarki, ilustratorki książek dla dzieci, tworzącej głównie dla wydawnictw J. Czerneckiego w Krakowie i M. Arcta w Warszawie. Blok po konserwacji. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 782. Domańska Antonina.** Przy kominku. Opowieści fantastyczne dla młodzieży. Kraków 1911. Nakładem Księgarni D.E. Friedleina, s. [8], 179, [2], **tabl. ryc. 12 (chromolitografie, w tym 1 na okładce)**, 23 cm, opr. ppł. wyd. 200,-

Wydanie 1. Zbiór bajek z akcentami ludowymi, pisany w domu Rydlów w Toniach pod Krakowem. Antonina Domańska (1853-1917), autorka cieszących się dużą poczytnością książek dla dzieci i młodzieży. Popularność zyskała głównie dzięki powieściom historycznym związanym tematycznie z Krakowem, w którym mieszkała niemal całe życie. Do najbardziej znanych należą: „Historia żółtej ciżemki”, „Paziowie króla Zygmunta”. 12 chromolitografii według rys. K. Zelechowskiego odbito w Zakładzie Litograficznym A. Pruszyńskiego w Krakowie. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 783. Duninówna Helena.** Uliśia w Jaworzu. Warszawa b.r. (1930). Skład Główny w Księgarni T. Ulańskiego, s. 27, [1], tabl. ilustr. kolor. w tekście 3, liczne ilustr. czarno-białe i złożone w tekście, 28 cm, opr. płsk. współcz. (zach. okł. brosz. wyd.). 80,-

Opowiadanie dla młodzieży z ilustracjami Zofii Szyszko-Bohuszówny. Druk trójbarwny i z użyciem złotej farby wykonały Zakłady Graficzne B. Pardecki i S-ka. Przycięcie i podklejenie okł. wyd. Stan dobry.

- 784. Dygasiński Adolf.** Cudowne bajki. Lwów-Warszawa 1925. Książnica-Atlas, s. [4], 123, tabl. ilustr. kolor. 8, 27,5 cm, opr. ppł. wyd. 180,-

Nieaktualny wpis własnościowy i dedykacja z 24 XII 1926 r. Zbiór inspirowanych folklorem bajek pisarza, publicysty i pedagoga, jednego z najwybitniejszych przedstawicieli naturalizmu Adolfa Dygasińskiego (1839-1902). Z kolorowymi ilustracjami, inicjałami i finalikami w tekście Zofii Szyszko-Bohuszówny. Stan dobry.

781. P. Bajbuza. Tajemnica słońca. 1926.

782. A. Domańska. Przy kominku. 1911.

- 785. Ejsmond Julian.** Baśń o ziemnych ludkach. Warszawa b.r. (po 1913). Wydawnictwo M. Arcta, s. [19], tabl. ryc. 9 (chromolitografie, w tym 1 rozkł.), 22,5 cm, opr. twarda, brosz. wyd. 400,-

Piękne chromolitografie Sibylle von Olfers w secesyjnej stylistyce. Wydanie drugie (wyd. pierwsze ukazało się w 1913 roku). Prosta, pogodna opowieść fantastyczna o małych stworkach, pomocnikach wiosny, która przetrwała próbę czasu i jest obecnie zalecana jako lektura dla dzieci klas niższych. J. Ejsmond (1892-1930), poeta, tłumacz, urzędnik i myśliwy (wydawca kalendarzy myśliwskich). Niewielkie przybrudzenie kart i podniszczenie brzegów oprawy, drobne pęknięcia brzegów kart. Stan ilustracji bardzo dobry

Lit.: Grefkowicz A., Jankowska K. Bibliografia literatury dla dzieci 1901-1917, Warszawa 2005, poz. 1238.

(patrz tablica XXXV)

- 786. Korczak Janusz.** Józki, Jaśki i Franki. Warszawa-Kraków 1922. Towarzystwo Wydawnicze, s. 148, [2], plan i 8 całostronicowych ilustr. w tekście, 19 cm, opr. kart. wyd. 120,-

Wydanie 2. Wrażenia autora z pobytu, w charakterze wychowawcy na koloniach z ubogimi chłopcami w Wilhelmówce. Książka przepojona mądrością, miłością i szacunkiem do młodego pokolenia. Henryk Goldszmit (pseud. Janusz Korczak, 1878/1879-1942), lekarz, pisarz, pedagog, który w dosłownym słowa znaczeniu poświęcił całe swoje życie dzieciom i walce o ich właściwe wychowanie. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

788. L. Rydel. Bajki. 1904.

- 787. Lewicka Anna.** Z naszego morza i przymorza. Opowiadania dla młodzieży z licznymi ilustracjami. Lwów-Kraków 1932. Księgarnia Towarzystwa Szkoły Ludowej, s. 235, [4], mapa 1, liczne ilustr. w tekście, 22,5 cm, opr. ppł. wyd. ze złoc. na grzbiecie. 90,-

Pieczęć własnościowa: „Antoni Ratajczak”. Książka adresowana do młodzieży, ukazująca piękno polskich nadmorskich krajobrazów. Opisy przyrody, morskiego ptactwa, ryb itp. Jedna z ilustracji podkolorowana. Stan dobry.

- 788. Rydel Lucjan.** Bajki o Kasi i królewiczu. Lwów 1904. Nakładem Towarzystwa Wydawniczego we Lwowie. Druk Zakładu Litograficznego Neuberta w Pradze-Smichów, s. [60], **tabl. rycin 16 (chromolitografie)** w ramach paginacji, kolorowe inicjały i ozdobniki w tekście, 29 cm, opr. ppł. z tłocz. na grzbiecie. 300,-

Wydanie 1. Całość litografowana. Piękny przykład młodopolskiej książki dla dzieci, urzekający harmonijną spójnością tekstu z warstwą ilustracyjną. Ilustrował Stanisław Dębicki (1866-1924), profesor krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, malarz i ilustrator książek. Jedna karta z podklejonym rozerwaniem, inna ze wzmocnionym marginesem, drobne zabrudzenia głównie przy krawędzi kart. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 789. Staros J.** Legenda i baśń. Zbiór bajek polskich. Zebrał i opracował ... Ilustracje Haliny Krüger. Warszawa b.r. (1936). Nakładem Księgarni J. Przeworskie-

go, s. [2], 395, [3], tabl. ilustr. kolor. 4, liczne winietki i inicjały w tekście, 23 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie. 120,-

Exlibris Jacka Morawskiego. Na okładce tyt.: „Legenda i baśń. Zbiór najcenniejszych utworów Adolfa Dygasińskiego, Marii Konopnickiej, Władysława Reymonta, Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej i innych”. Zbiór niezapomnianych bajek m.in. o Madeju, mistrzu Twardowskim, diable Borucie, Kopciuszku, Tomciu Paluszk, kwiecie paproci, królowie i grajku, Szklanej Górze. Na przednim licu kolor. ilustr. przedstawiająca dziecko grające na fujarce. Stan dobry.

- 790. Szelburg-Ostrowska (Szelburg-Zarembina) Ewa.** A... a... a kotki dwa. Wierszyki ... Ryciny Wł. Szyndlera. Warszawa 1925. Wydawnictwo M. Arcta, s. [52, w tym 24 ilustr. w tekście], 22,5 cm, opr. ppł. wyd. 120,-

Wydanie 1. Zbiorek wierszy, z których niektóre spopularyzowane zostały w formie piosenek ludowych, kołysanek. Piękna, pełna prostoty forma z ilustracjami Wł. Szyndlera. Ewa Szelburg-Zarembina (1899-1986), poetka i prozaik, czołowa autorka literatury dziecięcej, której większość utworów zaliczana jest już do klasyki tego gatunku. Grzbiot po konserwacji. Stan dobry.

(patrz tablica XXXV)

- 791. Szuchowa Stefania.** Tajemnice motyli. Warszawa (1920). E. Wende i Spółka, s. 95, tabl. ilustr. 7, 23 cm, opr. ppł. wyd. 90,-

Książka napisana pięknym językiem przez autorkę licznych wierszy, opowiadań o tematyce przyrodniczej, zapoznająca dzieci ze światem motyli. **Kolorowe ilustracje w stylu art déco Stefana Norblina** (1892-1952), artysty, malarza, ilustratora, plakacisty, łączącego baśniowy nastrój z wyśmakowanym stylem i wysokimi walorami artystycznymi. Nieznacznie przycięte marginesy dwóch ilustracji. Stan dobry.

(patrz tablica XXXIV)

LITERATURA I SZTUKA ROSYJSKA

- 792. Achmatowa Anna.** Czetki. Wosmoje izd. Peterburg 1922. „Alkonost”, s. 119, [7], 15 cm, opr. brosz. wyd. 360,-

Anna Achmatowa (1889-1966), jedna z najwybitniejszych poetek rosyjskich, która w Rosji sowieckiej pozostawała objęta formalnym zakazem druku od 1922 r. „Różaniec” to zbiór 82 utworów poetyckich stanowiących intymne odbicie przeżyć autorki, uważany za subtelną lirykę miłosną. W zbiorze słynny wiersz o spotkaniu z A. Błokiem w 1913 r. Drobne odbarwienia na pierwszych kartach. Dedykacja na k. przedtyt. z epoki. Stan dobry.

- 793. Andriejew Leonid.** Car gołod. Przedstawienie w piati kartinach s prologom. Risunki E. Lansierie. SPB. [Sanki Peterburg] 1908. Izd. „Szypownik”, s. 126, [2], [16-inseraty], ilustr., 23 cm, opr. pł. 80,-

Leonid Andriejew (1871-1919), rosyjski pisarz i dramaturg, uznawany za prekursora ekspresjonizmu w literaturze rosyjskiej. Utwór dramatyczny stanowiący pierwszą część z niezrealizowanego socjalno-filozoficznego cyklu teatrolologicznego o losie ludzkim. Ilustracje w tekście i na osobnych tablicach w ramach paginacji wykonał Jewgienij Lansierie (1875-1946), znany grafik książkowy. Adnotacje i podpisy własnościowe z epoki na k. tyt. Poza tym stan dobry.

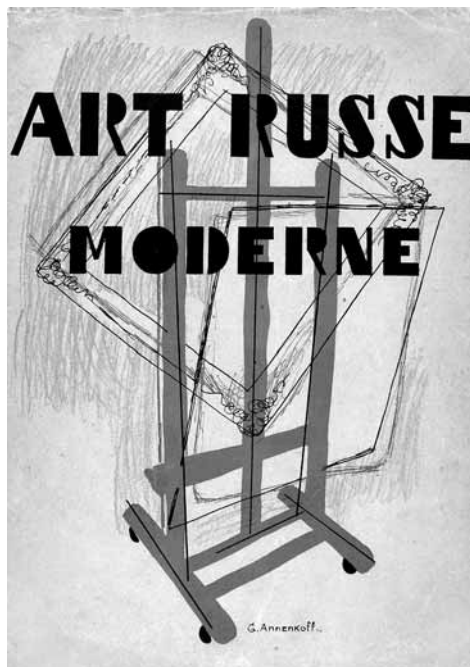
- 794. Art Russe moderne.** Préface par André Salmon. Paris (Paryż) 1928. Éditions Laville, s. 93, [2], 31,5 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. szyldzikiem na grzbiecie, naklejone na lica zach. okł. wyd. 240,-

Exlibris Tadeusza Gronowskiego (1894-1990), wybitnego grafika, ilustratora książek, plakacisty. Współczesna sztuka rosyjska w reprodukcjach. Grafiki, malarstwo, rzeźba m.in: Adlena, Altmanna, Andrenki, Andrussowa, Annenkowa, Barthe, Epsteina, Gluczenki, Krawczenki, Larionowa, Lipszyca, Sternberga. Okładka wg projektu G. Annenkowa. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 795. Bielyj Andriej.** Koroliewna i rycar. Skazki. Peterburg 1919. „Alkonost”, s. 56, [7], 17,5 cm, opr. brosz. wyd. 300,-

Andriej Bielyj (1880-1934), właśc. Borys Bugajew, poeta i pisarz, czołowy przedstawiciel rosyjskiego symbolizmu. **Pierwsze wydanie** poematów napisanych w latach 1909-1919, które stanowią ważny zwrot w twórczości poety i przejście od dotychczasowego głębokiego pesymizmu i rozpacz w poszukiwanie nowej drogi życia. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

794. Współczesna sztuka rosyjska. 1928.

798. A. Błok. Jamby. 1919.

796. **Bielyj Andriej.** Peterburg. Roman. Moskwa 1935. Gosizdat. „Chudożestwennaja Litieratura”, s. XX, [4], 395, [4], tabl. ryc. 2 (**drzeworyty**), winiety, 20 cm, op. pł. z obwolutą. 120,-

Jedna z wielkich powieści, którą **Nabokow porównywał do „Ulissesa” Jamesa Joyce’a** i „Meta-morfoz” Franza Kafki. Obwol. nieco przybrudzona. Na k. tyt. podpis, a we wstępie do dzieła lekkie podkreślenia długopisem. Poza tym stan bardzo dobry.

797. **Bielyj Andriej.** Symbolizm. Kniga statiej. Moskwa 1910. Knigoizdatielstwo „Musa-giet”, s. [10], 633, [5], 25 cm, opr. płsk. z epoki, zach. okł. brosz. wyd. 120,-

Andriej Bielyj należał nie tylko do sławnych poetów i prozaików symbolizmu, ale był również oryginalnym myślicielem i teoretykiem rosyjskiego symbolizmu w szerokim znaczeniu. Niniejsza księga zawiera myśli estetyczne i filozoficzne poety związane z tym kierunkiem jako zjawiskiem kulturowym i literackim. Stan dobry.

798. **Błok Aleksandr.** Jamby. (Sowriemiennyje stichi). (1907-1914). Peterburg 1919. „Alkonost”, s. 33, [6], 19 cm, opr. brosz. wyd. 300,-

Aleksander Aleksandrowicz Błok (1880-1921), poeta rosyjski, wybitny przedstawiciel symbolizmu, ewoluujący stopniowo od nastrojów mistycznych po motywy narodowe i ludowe. **Pierwsze wydanie** wierszy z lat 1907-1914, w których poeta nie unikał tematów politycznych i społecznych. **Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 799. Błok Aleksandr.** Katilina. Stranica iz istorii mirowoj rewoluciji. Peterburg 1919. „Alkonost”, s. 70, [2], 15,5 cm, opr. brosz. wyd. 300,-
Pierwsze wydanie „Stronic z historii światowej rewolucji”. Esej o rzymskim polityku i konspiratorze dążącym do zdobycia władzy, napisany przez poetę w okresie rewolucji rosyjskiej wiosną 1918. Utwór stanowi klucz do pojmowania przez Błoka istoty rewolucji. Drobne plamki na okł. Poza tym stan bardzo dobry. **Rzadkie.**
- 800. Błok Aleksandr.** Piesnia Sudby. Dramaticzeskaja poema. Peterburg 1919. „Alkonost”, s. 85, [6], 19,5 cm, opr. brosz. wyd. 450,-
Pierwsze wydanie poematu dramatycznego z 1908 r. i dotąd niepublikowanego, o którym poeta napisał: „To jest pierwszy z moich utworów, w którym zacząłem odczuwać ziemię pod swoimi stopami – nie tylko krocząc, ale i lirycznie. Oto jak ja określam ważność „Pieśni przeznaczenia” i kocham ją najbardziej ze wszystkich utworów jakie napisałem”. Drobne zagniecenia okł. reper. na krawędziach. Poza tym stan bardzo dobry. **Rzadkie.**
- 801. Błok Aleksandr.** Rossija i intelliigencija (1907-1918). (Partija Lewych Socialistow-Rewolucjonierow – Internacjonalistow). Moskwa 1918. Izd. „Riewolucjonnyj Socjalizm”, s. 40, 23,5 cm, opr. kart. z epoki. 200,-
Pierwsze zbiorowe wydanie artykułów Błoka pisanych w latach 1907-1918, w których podejmował tematykę odpowiedzialności społecznej inteligencji w rosyjskim społeczeństwie. Utwory zostały zebrane i poprawione po ich publikacji z inicjatywy Iwanowa-Razumnika redaktora literackiego pisma lewicowego „Znamia Truda”. Drobny ubytek prawego marginesu na k. tyt. oraz nieznaczne zabrudzenia na marginesach pierwszych kart. Poza tym stan dobry. **Rzadkie.**
- 802. Błok Aleksandr.** Siedoje utro. Stichotworienija. Peterburg 1920. „Alkonost”, s. 103, 16 cm, opr. brosz. wyd. 250,-
Pierwsze wydanie. Zbiór utworów poetyckich z lat 1907-1916 niepublikowanych wcześniej w innych edycjach. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**
- 803. Błok Aleksandr.** Stichotworienija. Kniga pierwaja 1898-1904. Ante Lucem. Stichi o priekrasnoj damie. Rasputja. (Sobranije soczinienij, tom pierwszy). Leningrad 1932. Izd. Pisateliej, s. 293, [2], portr., 20 cm, opr. pł. 80,-
Zbiór 271 utworów z trzech poetyckich tomów jednego z najwybitniejszych poetów rosyjskich, o którym Maksym Gorki napisał: „Błokowi – wiercie, to prawdziwy, z woli Bożej poeta i człowiek nieustraszonej szczerości”. Otarcia okł. Poza tym stan bardzo dobry.
- 804. Błok Aleksandr.** Za graniiu proszlych dnjej. Stichotworienija. Peterburg 1920. Izd. Z.I. Grzebina, s. 96, 16 cm, opr. brosz. wyd. 250,-
Pierwsze wydanie. Zbiór młodzieńczej liryki z lat 1898-1903, nie wydanych w pierwszym tomie jego dzieł. Obraz młodzieńczych marzeń i pierwszej miłości. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 805. Bogoljubow Nikołaj P.** Graf Moric Beniowskij, Istoriczieskaja byl. S risunkami A.(leksieja) P. Bogoljubowa. Moskwa 1894. Tip. Wys. Utw. T-wa I.D. Sytina, s. 187, ilustr. 11, 14,5x9,5 cm, opr. pł. 120,-
Mikołaj Piotrowicz Bogoljubow (1821-1898). oficer marynarki, kolekcjoner i pisarz marynistyczny. Zafascynowany przygodami awanturnika i żeglarza hr. Maurycego Beniowskiego przeniósł jego dzieje na karty książki, do której ilustracje przygotował jego brat Aleksy Bogoljubow (1824-1896), artysta-malarz, marynista. Drobne zaplamienia na marginesach kilku kart. Poza tym stan dobry.

- 806. Chodasiewicz Władysław.** Statji o russkoj poezji. Peterburg 1922. „Stocha”, s. 121, [3], 17,5 cm, opr. brosz. wyd. 150,-
Władysław Felicjanowicz Chodasiewicz (1886-1939), poeta „srebrnego wieku” i krytyk literacki, polskiego pochodzenia. Od 1922 na emigracji we Francji. Szkice krytyczne o literaturze rosyjskiej. Drobne zbrązowienie na marginesach s. 19-20. Poza tym stan bardzo dobry.
- 807. Eroticzeskija stichotworienija russkich poetow.** Sobrał Grigorij Kniźnik. Sankt Petersburg 1860, A. Smirdin (syn), s. XIV, 192, 15 cm, opr. ppł. 100,-
Pieczęć okrągła z herbem Korwin: „Z księgozbioru Korwin Piotrowskich”. Zbiór 118 erotyków 72 rosyjskich poetów (m.in. Jewgienij Baratynskij, Aleksandr Gribojedow, Michaił Lermontow, Nikołaj Niekrasow, Aleksandr Puszkina, Władimir Sołłogub, Aleksiej K. Tołstoj, Iwan Turgieniew, Fiodor Tiutczew).
- 808. Gazenklewer Walter.** Braki zakliuczajutsia w niebiosach. Komedia w czietyriech diejstwijach. Awtorizowannyj pieriewod Anny Radłowom. Leningrad-Moskwa 1929. Izd. Modpik, s. 42, 19 cm, opr. brosz. wyd. 60,-
Walter Hasenclever (1890-1940), niemiecki poeta i dramaturg, przedstawiciel ekspresjonizmu i emigrant po dojściu Hitlera do władzy. Komedia czteroaktowa „Małżeństwa zamknięte są w niebie”. Zbrązowienia tylnej okł. Stan dobry.
- 809. Gippius Zinaida N.** Poslednyje stichi 1914-1918. Peterburg 1918. Skład Izd. „Nauka i Szkoła”, s. [4], 66, [5], 19,5 cm, opr. brosz. wyd. w ozdobnej współcz. etui. 300,-
Zinaida Nikołajewna Gippius (1869-1945), pisarka i poetka okresu symbolizmu, krytyk literacki i organizatorka życia kulturalnego; jej mężem był pisarz Dymitr Mereżkowski. Należała do jednych z najważniejszych twórców i ideologów literatury symbolistycznej w Rosji. Zbiorek poezji z okresu rewolucji, w których to utworach, jak i w późniejszych wydawanych już na emigracji, ostro potępiła bolszewicką rewolucję. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 810. Gumilew Nikołaj.** Ditia Allacha. Arabskaja skazka. (Kniga dlja Wsiech, nr 68). Berlin 1922. Izdat. „Mysl”, s. 15 cm, opr. brosz. wyd. 200,-
Mikołaj Stefanowicz Gumilew (właśc. Gumilow) (1886-1921), jeden z czołowych rosyjskich poetów XX w., przedstawiciel nurtu zwanego akmeizmem, mąż Anny Achmatowej, rozstrzelany przez władze bolszewickie za domniemany udział w kontrrewolucyjnym spisku. Liryczna bajka bez dramatycznego napięcia, przeznaczona do teatryku kukielkowego. Stan dobry.
- 811. Gumilew Nikołaj.** Kołczan. 4-ja kniga stichow. Berlin 1923. Izdat. „Pietropolis”, s. 108, [2], 13,5 cm, opr. brosz. wyd. 360,-
Zbiór poezji, w których znalazło odbicie wojenne doświadczenie autora na froncie I wojny światowej, a w wierszach zaczęła dominować chrześcijańska interpretacja bohaterstwa. Drobne zagięcia okł. Poza tym stan bardzo dobry. **Rzadkie.**
- 812. Gumilew Nikołaj.** Mik. Afrikskaja poema. S. Peterburg 1918. Izd. Giperbo-rej, s. 45, [1], winiety, 21,5 cm, opr. brosz. wyd. 300,-
Wydanie pierwsze. Zbiór poezji o podtytule „Afrykańskie poematy”. Pośrednio stanowi efekt afrykańskiej podróży autora, gdzie obraz „czarnego lądu” brzmi w dziecięcych tonach marzeń o sprawiedliwym świecie. Minimalne ślady zalania na krawędziach okł. Poza tym stan dobry. **Rzadkie.**

- 813. Gumilew Nikołaj. S. Pisma o russoj poezji. Pietrograd 1923. Centralnoje Kooperatiwnoje Izd., s. 223, [1], 20,5 cm, opr. ppł. 150,-**
Prace literaturoznawcze z lat 1909-1913, publikowane wcześniej w periodykach, wydane już po straceniu poety przez władze bolszewickie. Brak k. przedtyt. i ostatnia k. ze spisem treści z minimalnym ubytkiem marginesu. Poza tym stan dobry.
- 814. Iwanow-Razumnik. Aleksandr Błok. Andrzej Bielyj. Peterburg 1919. „Alknost”, s. 179, [4], 19,5 cm, opr. brosz. wyd. 120,-**
Razumnik Wasiliewicz Iwanow (1878-1946), krytyk literacki, wydawca i redaktor almanachu (wspólnie z Aleksandrem Biłym) „Skify” (1916-1917), gdzie drukowali swoje utwory m.in. Aleksandr Błok, Walerij Briusow czy Siergiej Jesienin, tworzący podówczas nieformalne ugrupowanie oparte na wspólnocie poglądów i więzach towarzyskich. Niniejsze opracowanie odwołujące się do tamtego okresu stanowi krytykę literacką dwóch czołowych poetów symbolistów. Drobne plamki na okł. i pierwszych kartach oraz zagięcia. Poza tym stan bardzo dobry.
- 815. Iwanow Wiaczesław. Mładienczestwo. Peterburg 1918. „Alknost”, s. 57, [4], 17,5 cm, opr. brosz. wyd. 200,-**
Wiaczesław Iwanow (1866-1949), rosyjski poeta i dramatopisarz zbliżony do symbolizmu, filozof, tłumacz, i krytyk literacki działający na emigracji. **Pierwsze wydanie** autobiograficznego utworu napisanego w latach 1913-1918 stanowiącego symbolistyczny „długi poemat”. Poemat bywa porównywany do „Odwetu” Aleksandra Błoka czy „Pierwszego spotkania” Andrzeja Bielego. Dedykacja na k. przedtyt. z epoki. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**
- 816. Iwanow Wiaczesław. Prometej. Peterburg 1919. „Alknost”, s. XXIV, 76, [10], 21 cm, opr. brosz. wyd. 200,-**
Pierwsze wydanie poematu dramatycznego w trzech aktach stylizowanego na grecką tragedię. Fabuła w formie klasycznego mitu, w którym występuje neoplatoniczna filozofia autora. Drobne zagniecenia. Stan dobry. **Rzadkie.**
- 817. Iwanow Wiaczesław. Prozczność. Wtaraja kniga liriki. Moskwa 1904. Kni-goizdat. „Skorpion”, s. 171, [5], [4], err., 20 cm, opr. ppł. 180,-**
Wydanie pierwsze. drugiej księgi liriki autora. *Przejrzystość* spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem Błoka, Briusowa i innych symbolistów. Okł. projektu Nikołaja Fieofilaktowa (1878-1941). Stan bardzo dobry.
- 818. Kierżencew P.M. Tworczeskij teatr. Peterburg 1920. Gosudarstwiennoje Izd., s. 155, [1], winiety 23 cm, opr. brosz. wyd. 60.-**
Płaton Michałowicz Kierżencew (1881-1940), radziecki dyplomata i przewodniczący Komitetu do spraw Sztuki przy Radzie Komisarzy Ludowych ZSRR. Piętnaście szkiców poświęconych działalności teatru w państwie radzieckim. Otarcia okł., grzbiot podkl. pł. Poza tym stan dobry.
- 819. Kuzmin Michaił. Aleksandrijskija piesni. Peterburg (1921). „Prometej”, s. 74, [4], 19,5 cm, opr. brosz. wyd. w ozdobnym współcz. etui. 300,-**
Michaił Aleksiejewicz Kuzmin (1872-1936), poeta, pisarz, krytyk literacki, kompozytor. Ekstrawagancki poeta, trudny do sklasyfikowania podług nurtów literackich, który był otoczony atmosferą skandalu ze względu na życie obyczajowe. Bywa często porównywany z Oscarem Wilde. Prezentowane dzieło poetyckie stanowi wynik fascynacji starożytną Aleksandrią, po podróży odbytej przez autora do tego miasta. Ten miłosny poemat z homoerotycznymi postaciami rozgrywa się w czasach cesarza Hadriana. Ukazanie się zbioru wywołało zgodny zachwyt rosyjskich środowisk

820. A. Levinson. Serge Lifar. 1934.

literackich z Aleksandrem Błokiem. **Pierwsze osobne wydanie.** Drobne zagniecenia okł. Poza tym stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

- 820. Levinson Andre.** Serge Lifar. Destin d'un danseur. Frontispice de P. Picasso. B.m. (Paryż) 1934. Editions Bernard Grasset, s. 64, plansz 60 (fototypii), [5], opr. płsk. 450,-

Monografia wielkiego tancerza, Serge'a Lifara, ilustrowana 60-ma fototypiami oraz frontispisem, przedstawiającym mistrza, **autorstwa Pabla Picasso**. Serge Lifar (1905-1981), baletmistrz rosyjski, czołowy tancerz Baletu Opery Paryskiej, profesor choreografii, wielki reformator i twórca nowoczesnych trendów w tej dziedzinie. Wysokiej jakości artystycznej fototypie przedstawiają tancerza w jego życiowych rolach z lat 1924-1932. Podklejone pęknięcia karty przedtytułowej, poza tym stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 821. Literaturno-Chudożestwiennyye Almanachi.** Kniga Szestaja. S. Peterburg 1908. Izd. „Szipownik”, s. 262, [6], ilustr., winiety, 24,5 cm, opr. brosz. wyd. 80,-

Almanach literatury i sztuk pięknych. Obejmuje utwory literackie następujących autorów: Leonid Andrejew (1871-1919), Andrej Bielyj (1880-1934), Konstantin Balmont (1867-1942), rosyjski poeta symbolista, Moris Maeterlinck (1862-1949, belgijski dramaturg, i Nikołaj Minskij (1856-1937), poeta i pisarz mistyczny. Stan dobry.

- 822. Majakowskij Władimir.** Oblako w sztanach. Tietraptich. Wtoroje izd. biez cenzury. (Moskwa 1918). Izd. Asis, s. 61, [2], 18 cm, opr. brosz. wyd. 700,-

Włodzimierz Majakowski (1893-1930), jeden z najwybitniejszych poetów Rosji XX w., przedstawiciel futuryzmu, oddany sprawie rewolucji. Poemat o miłości oparty na przeżyciach osobistych poety, łączy w sobie problematykę rewolucji w stosunkach międzyludzkich społeczeństwa rosyjskiego z osobistymi poglądami twórcy na religię i sztukę. Stanowi poetyckie i społeczne credo pisarza, a równocześnie wyzwanie wobec starego porządku. **Wyd. drugie, bez cenzury. Stan bardzo dobry. Rzadkie.**

- 823. Majakowski Władimir.** Wojna i mir ... Wtoroje izdaniye. (Piotrogród 1919). IMO, s. 37, [2], 23 cm, opr. brosz. wyd. 350,-

Wyd. drugie. Poemat „Wojna i świat”, będący protestem przeciwko toczącej się wojnie, jak i wobec dotychczasowej literatury. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

- 824. Niekrasow Nikołaj Aleksiejewicz.** Połnoje sobranije stichotworienij ... w odnom tomie 1842-1877. Trietje izdaniye s portretom, faksimile i biograficznym oczierkom. S.-Peterburg 1884. Tip. M.M. Stasiulewicz, s. [4], XIX, [1], 446, [1], portret (staloryt), opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na przednim licu. 80,-

Pełny zbiór utworów poetyckich z lat 1842-1877 Mikołaja Niekrasowa (1821-1878), pisarza związanego ze szkołą naturalną i ewoluującego w poezji od romantyzmu do problematyki społecznej. Na przednim licu tłocz. złotem portret autora z faksym. podpisu. Druk dwuszpaltowy. Niewielkie odbarwienia na tylnym licu i otarcia na krawędziach grzbietu. Poza tym stan bardzo dobry.

- 825. Nowakowski Zygmunt.** W pogoni za formą. Wrażenia z pobytu w Moskwie. Lwów 1934. Nakładem K.S. Jakubowskiego, s. 151, 18,5 cm, opr. brosz. wyd. 150,-

Tomik impresji z pobytu w Moskwie. Tekst pełen dygresji, anegdot, bogaty w szczegóły, tworzący barwny, niecodzienny obraz życia Rosji sowieckiej. Zygmunt Nowakowski (1891-1963), aktor, reżyser, publicysta i literat, autor pierwszego polskiego cyklu reportaży o przewrocie hitlerowskim oraz poniższej pracy w dużej mierze poświęconej wrażeniom teatralnym (Czerwona Melpomena, W pogoni za formą), zręcznie posługujący się ironią, anegdotą, aluzją literacką, kalamburem. Okładka według rysunku Celiny Niesiołowskiej. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 826. Parnas dybom.** Pro: kozłow, sobak i wiewierlejew. (Zeszyt 1); (Zeszyty 2-3): II-e dopołniennoje izd. zostawili: (E.S. Papiernaja, A.G. Rozenberg, A.M. Finkiel). (Charków) 1926-1927. „Kosmos”, s. 64; 82, [2]; 82, [2], 15 cm, opr. brosz. wyd. 1100,-

Trzy różne wersje zbioru poetyckiego „Parnas dybom”, z których pierwszy stanowi pierwszą edycję, a dwa kolejne są wydaniem rozszerzonymi różniącymi się od siebie okładkami, miejscem druku (Jekaterynosław lub Kijów) i układem graficznym. Zawierają, ułożone tematycznie, parodie znakomych autorów (m.in. Aleksandr Blok, Andriej Bielyj, Wiktor Hofman, Igor Siewierianin, Władimir Majakowski, Diemian Biednyj, Aleksandr Wertinskij, Siergiej Jesienin, Iwan Kryłow, Walerij Briusow, Konstantyn Balmont, Anna Achmatowa, Osip Mandelsztam, Sasza Czerny, Nikołaj Gumilew) czyli jak w ujęciu każdego z nich wyglądałby przykładowy prosty wierszyk. Wydanie tego zbioru jest przyjmowane za narodziny w Rosji sowieckiej niezwykle popularnej parodii. Autorem okł. do pierwszego tomiku był W. Awerin, a do drugiego S. Rzecki. Drobne zagięcia okł. 3go tomiku. Poza tym stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie 288)

- 827. Sołogub Fiedor.** Niebo gołuboj. Stichi. Rewel (Tallin) (1921). Izdatielstwo „Bibliofil”, s. 85, [3], 19 cm, opr. brosz. wyd. 150,-

825. Z. Nowakowski. W pogoni za formą. 1934.

828. Tieatralnyj Oktiabr. 1926.

Fiodor Sologub, właściwie Fiodor Kuzmicz Tietiernikow (1863-1927), rosyjski pisarz i dramaturg. Zbiór pierwszych postrewolucyjnych niepublikowanych poezji modernistycznych z lat 1916-1921. Stan bardzo dobry.

- 828. Tieatralnyj Oktiabr.** Sbornik I. Leningrad-Moskwa 1926. Izd. „Tieatralnyj Oktiabr”, s. 180, [3], tabl. 5 (nuty, rozkł.), 23,5 cm, opr. brosz. wyd. 120,-

Pismo wydawane przy Teatrze im. Wsielowoda Meyerholda w Moskwie, który wchodził w skład jego redakcji. Zawiera materiały do historii nowatorskiego eksperymentalnego sowieckiego teatru. Nazwa pisma pochodzi od programu rewolucyjnego w teatrze jaki wcielał w życie po rewolucji październikowej 1917 Wsielowod Meyerhold (1874-1940), rosyjski reżyser, aktor teatralny i twórca teatru sowieckiego. Okładka w duchu epoki autorstwa Ilji Szlepanowa (1900-1951), malarza i inscenizatora sowieckich teatrów. Więcej numerów nie wydano. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 829. Tołstoj Lew N.** Soczinienija grafa ... Czast pierwaja: Diestwo, Otroczestwo i Junost. Czast wtoraja: Powiesti i razskazy. Izd. 7moje. Moskwa 1887. Tip. Wołczaninowa, s. 450, [1]; 561, [2], współopr. płsk. z epoki ze złocz. i tłocz. na grzbiecie, brzegi k. prószone. 60,-

Pieczęć na k. przedtyt. i tyt.: „J. Chmielowski – Kielce” z herbem rodzowym Jastrzębiec. Lew Ni-kołajewicz hr. Tołstoj (1828-1910), powieściopisarz, dramaturg, krytyk literacki i myśliciel. Jeden

826. Parnas dybom. 1926.

z najwybitniejszych przedstawicieli realizmu w literaturze europejskiej. Tom zawiera utwory z pierwszego okresu twórczości wielkiego pisarza. Część pierwsza zawiera trylogię autobiograficzną: „Dzieciństwo”, „Lata chłopięce” i „Młodość”. Część druga przynosi nowele i opowiadania: „Poranek ziemianina”; „Zapiski markera”; „Lucerna”; „Albert”; „Dwaj huzarzy”; „Trzy śmierci”; „Kozacy”; „Dekabryści”. Drobne odbarwienia na pierwszych i ostatnich kartach. Poza tym stan bardzo dobry.

- 830. Turgieniew Iwan S.** Zapiski ochotnika. Połnoje sobranije oczierkow i razskazow 1847-1876. Szestoje stierieotipnoje izd. S.-Peterburg 1883. Tip. Głazunowa, s. 385, [3], tabl. ilustr. (heliografiura), winiety, 23 cm, opr. pł. ozdob. ze złoc. i tłocz. na grzbiecie i przednim licu. 240,-

Iwan Siergiejewicz Turgieniew (1818-1883), pisarz, jeden z głównych przedstawicieli rosyjskiego realizmu krytycznego. „Zapiski myśliwego” to cykl 25 szkiców i opowiadań, które spowodowały zainteresowanie autorem w świecie literackim. Motywem przewodnim jest tu obrona wartości ludu rosyjskiego połączona z krytyką panującego systemu. Towarzyszące temu malownicze opisy wiejskiego krajobrazu podniosły walory literackie dzieła. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 831. Ziwielczinskaja Lija J.** Ekspresjonizm. Moskwa-Leningrad 1931. Ogiz – Izo-giz, s. 139, [2], ilustr. na osobnych tabl. w ramach paginacji, 18,5 cm, opr. pł., okł. brosz. częściowo zach. (naklejone). 60,-

Lija Jakowliwna Ziwielczinskaja (1895-1985), historyk sztuki i literaturoznawca. O praktyce i teorii ekspresjonizmu i surrealizmu z sylwetkami jego przedstawicieli (Wasilij Kandinski, Wilhelm Worringer i Herwarth Walden) oraz o oddziaływaniu ekspresjonizmu na sztukę sowiecką.

SZTUKA. WIEDZA O KSIĄŻCE. KOLEKCJONERSTWO

- 832. Antoniewicz Jan Bołoz.** Katalog wystawy sztuki polskiej od roku 1764-1886. Lwów 1894. Nakładem Dyrekcji Powszechnej Wystawy Krajowej, s. XXIV, 384, tabl. ilustr. 56 (z 75 reprodukcjami), 20,5 cm, opr. płsk. ze złoc., brzegi k. barwione. 450,-

Katalog wystawy retrospektywnej malarstwa polskiego zorganizowanej we Lwowie w 1894 r. Obejmuje obiekty z okresu od wstąpienia na tron mecenasa sztuki Stanisława Augusta, aż do pierwszej wielkiej wystawy sztuki polskiej w Krakowie w 1887 r. Zawiera obszerny materiał biograficzny artystów będący w wielu miejscach uzupełnieniem prac Edwarda Rastawieckiego (Słownik malarzy polskich tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej przebywających, t. 1-3, 1850-1857; Słownik rytowników polskich, 1886), oraz szczegółowe opisy 1539 wystawianych dzieł, w tym obrazów olejnych, akwarel, gwaszy, pasteli, sztychów, rzeźb, fotografii. Stan dobry.

- 833. Bachmann Friedrich.** Die alten Städtebilder. Ein Verzeichnis der Graphischen Ortsansichten von Schedel bis Merian. Zweite, unveränderte Auflage. Stuttgart 1965. Anton Hiersemann, s. VIII, 376, [2], 31,5 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie, obwoluta. 400,-

Wydanie drugie, oparte na trudno dostępnej przedwojennej edycji (500 egz.). Podstawowe dzieło bibliograficzne widoków miast napisane przez uznanego kolekcjonera. Obejmuje prace od Schedla przez Münstera, Brauna i Hogenberga (i jego licznych następców), Valegio, Basse, Bertiusa, Kiersera, a na obszernym dorobku Meriana kończąc. Jeden z najpełniejszych wykazów tego rodzaju, uwzględniający miejscowości polskie. Bardzo przydatna publikacja dla kolekcjonerów. Stan bardzo dobry.

- 834. Banach Andrzej.** Polska książka ilustrowana 1800-1900. Kraków 1959. Wydawnictwo literackie, s. 508, [4], liczne ilustr. w tekście, 29,5 cm, opr. pł. wyd. z zach. oryginalną obwolutą. 200,-

Niezastąpiona jak dotąd monografia polskiej książki ilustrowanej XIX w. Bogato ilustrowana omawiająca zagadnienia dotyczące m.in. romantycznej litografii, współczesnego drzeworytu, najważniejszych twórców ilustracji, porusza kwestie ilustracji krajobrazu, portretów, rycin tworzonych na wygnaniu, jak również książek okresu biedermeieru oraz dla młodzieży. Na końcu zamieszczono spis ważniejszych polskich książek i czasopism ilustrowanych oraz firm wydawniczych i drukarskich omawianego okresu. Nieznaczne wystrzępienia obwoluty. Stan bardzo dobry.

- 835. Bober Adam Wiktor.** Historia drukarni i stowarzyszeń drukarskich we Lwowie. W siedemdziesiątą rocznicę powstania Stowarzyszenia „Wzajemna Pomoc” a w pięćdziesiątą rocznicę założenia Stowarzyszenia „Ognisko”. Opracował

Bober Wiktor Adam. Lwów 1926. Nakładem Stowarzyszenia Drukarzy i pokrewnych Zawodów dla Wschodniej Małopolski, s. [8], 242, [2], tabl. ilustr. 17, 31,5 cm, opr. pł. wyd. z głębokimi tłocz. i złoc. na licu. 120,-

Wydano 1000 egz. Historie drukarni lwowskich, stowarzyszeń drukarskich, sekcji, klubów i kółek powstałych z inicjatywy „Ogniska” lub w czasie jego istnienia. Obejmuje lata od powstania pierwszej drukarni w 1572/73, aż do 1925 r. Ilustracje przedstawiają portrety najważniejszych przedstawicieli tamtejszego drukarstwa, poczynając od pierwszego drukarza lwowskiego Iwana Fedorowicza. Oprawa wykonana w pracowni Aleksandra Semkowicza. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 836. Cieślewski Tadeusz, syn.** Władysław Skoczylas, inicjator i twórca współczesnego drzeworytu w Polsce. Warszawa 1934. Stowarzyszenie Polskich Artystów Grafików „Ryt”, s. 131, [2], tabl. ryc. 1 (drzeworyt), ilustr. 79 (częściowo naklejane), 25 cm, opr. pł., zach. okł. kart. wyd. 300,-

Monografia Władysława Skoczylasa (1883-1934), malarza, grafika i rzeźbiarza, uważanego za twórcę polskiej szkoły drzeworytu w oprac. znanego teoretyka sztuki i drzeworytnika. Zawiera biografię artysty, materiały do bibliografii, spis prac drzeworytniczych. 79 ilustracji w tekście i poza nim (w ramach paginacji) oraz jedna odbitka z klocka oryginalnego na s. 127. Stan bardzo dobry.

- 837. Cohen Henri, Ricci Seymour, de.** Guide de L'Amateur de Livres a Gravures du XVIII siecle. Sixième édition. Revue, corrigée et considérablement augmentée par ... Part 1-2. Mansfield Centre, CT (ok. 1997-2000). Martino Publishing, s. [6], XXVI, łamów 1248, k. tabl. 4, winiety, opr. pł. wyd. z szyldzikiem. 300,-

Reprint 6 edycji (Paris 1912. A. Rouquette) przewodnika po grafice książkowej XVIII w. Dzieło stanowi podstawową bibliografię francuskich ilustrowanych książek okresu Oświecenia. Stan bardzo dobry.

- 838. Dawne plany i rzuty poziome miast i innych miejscowości w Polsce.** Katalog niemiecko-polski. Wiesbaden 2000. Harrassowitz Verlag, s. XXIV, 497, 25x27,5 cm, opr. tekst. wyd. 480,-

Obszerny katalog Biblioteki Państwowej w Berlinie, obejmujący prawie 5000 pozycji planów i rzutów poziomych 500 miejscowości wraz z ich szczegółowym opisem bibliograficznym. Większość planów dotyczy Wrocławia (318), Warszawy (301), Gdańska (261), Szczecina (233), Krakowa (148) i Poznania (126). Interesujący materiał dla kolekcjonerów i osób zainteresowanych rozwojem poszczególnych miast. Stan bardzo dobry.

- 839. Dertel Richard.** Francisco de Goya. Mit 144 Abbildungen, einem Titelbild und vier Einschaltbildern. Bielefeld und Leipzig 1907. Verlag von Delhagen & Klasing, s. 173, tabl. ilustr. 4, liczne ilustr. w tekście, 26 cm, opr. skóra wyd. ze złoc. i tłocz., brzegi k. złoc., futerał wyd. 450,-

Egzemplarz specjalny, numer 3, w luksusowej oprawie wydawniczej w pełną skórę z bogatymi złoceniami. Należy do wydanej, poza podstawowym nakładem, edycji specjalnej, wydrukowanej na lepszym papierze, **w ilości 12 egzemplarzy.** Monografia F. Goyi bogato ilustrowana przykładami jego malarstwa jak i dziełami graficznymi, (m.in. jego słynne teki: Kaprysy oraz Okropności wojny). Dzieło poprzedza portret artysty. **Wyjątkowy egzemplarz w doskonałym stanie.**

- 840. Flety Julien.** Dictionnaire des reliures francais ayant exerce de jours par ... ; suivi d'un guide pratique des relieurs, doreurs, marbreurs et restaurateurs contemporains. Paris 1988. Technorama, s. 225, tabl. ilustr. 60 (kolor. i cz.-b.), 21,5 cm, opr. pł. 1000,-

Słownik intrologatorów francuskich czynnych od roku 1800 do czasów współczesnych. Z tablicami ilustracji najprzedniejszych przykładów dawnej sztuki intrologatorskiej we Francji. Dołączono spis adresowy współczesnych francuskich intrologatorów, złotników, i konserwatorów książek. Stan bardzo dobry.

- 841. Goldstein Maksymilian, Dresdner Karol.** Kultura i sztuka ludu żydowskiego na ziemiach polskich. Zbiory Maksymiliana Goldsteina. Z przedmową prof. dr Majera Bałabana. Lwów 1935. Nakładem M. Goldsteina, Skład Główny Książnica-Atlas, s. [4], XI, [1], 192, **tabl. ryc. 3 (akwaforty E.M. Liliena, Stanisława Jakubowskiego i ręcznie sygnowana heliograviura Artura Szyka)**, ilustracji w tekście 158, 25,5 cm, opr. pł. z naklejonym na grzbiet sztyldzikiem ze złoc. 300,-

Odbito 1000 egz. numerowanych, oferowany ma nr 220. Obszerny opis przez 30 lat gromadzonej kolekcji Maksymiliana Goldsteina (1885-1942), inicjatora utworzenia Muzeum Żydowskiego we Lwowie. Na szczególną uwagę zasługują liczne leopolitana oraz przedmioty związane z folklorem żydowskim. Obszernie zaprezentowano również zabytki związane z życiem rodzinnym i społecznym, liturgią synagogałną, prace artystów żydowskich, kalendarze, ryciny i fotografie, obrazy i rysunki, exlibrisy i plakaty, pieczęcie, medale, znaczki, monety, rzeźby, rękopisy i druki. Fundamentalne opracowanie, mające do dziś olbrzymią wartość merytoryczną. Brak końcowych stron 193-208 (streszczenia w języku angielskim, francuskim i niemieckim). Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 842. Graffigny Henryk de.** Przemysł amatorski. Papier i tkaniny, ziemia, воск, szkło, porcelana. Drzewo. Metale ... Dzieło ozdobione wielu rycinami. Przekład z francuzkiego. Warszawa 1889. Wydawnictwo „Przeglądu Tygodniowego”, s. 376, liczne ilustr. w tekście, 19 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złoc. sztyldzikiem na grzbiecie. 120,-

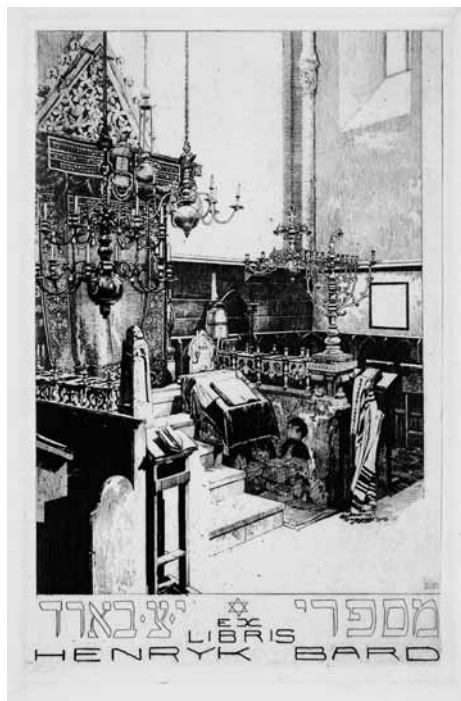
Wskazówki praktyczne dla majsterkowiczów dotyczące m.in.: budowania latawców, balonów, oprawy: książek, obrazów, drzeworytów i fotografii, przepisów na przygotowanie ogni sztucznych (m.in. rac, świec rzymskich, petard), malowania (na porcelanie, szkłe), rytowania na drogich kamieniach, obróbki drewna (inkrustacje i fornirowanie), grawerowania metali, miedziorytnictwa, zegarmistrzostwa. Nieaktualne znaki własnościowe. Miejscami zabrudzenia w tekście i zaznaczenia ołówkiem i kredką. Stan dobry.

- 843. Guigard Joannis.** Nouvel armorial de Bibliophile. Guide de l'amateur des livres armoriés. T. 1-2. Paris 1890. Emile Rondeau, Libraire, s. [4], XVII, [3], 390, [1]; [4], 494, [1], liczne ilustr. w obu tomach, opr. płsk. z epoki ze złoc. na grzbiecie. 1800,-

Przewodnik heraldyczny do proveniencji książkowych, głównie XVII-XVIII w., z podziałem na domy panujące, sławne rody, wielkich bibliofilów świeckich i duchownych oraz bibliofilów amatorów. Zawiera setki ilustracji **z wizerunkami supereklibrisów** z ich opisami oraz krótkimi biogramami właścicieli oraz historią zbiorów. Stan dobry. Jedna z podstawowych pomocy bibliograficznych kolekcjonerów starych książek.

- 844. Heyduk Bronisław.** Dahlbergh w Polsce. Dziennik i ryciny szwedzkie z dziejów „Potopu” 1656-1657. Wrocław-Warszawa-Kraków 1971. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, s. 205, [2], liczne ilustr. w tekście, 21x29,5 cm, opr. pł. wyd. z obwolutą. 120,-

Wstęp Adama Przybosa ukazujący postać Erika Jönsona Dahlbergha, malarza i architekta, głównego kwatermistrza wojsk szwedzkich za panowania Karola X Gustawa. Bogaty materiał ilustracyjny

841. M. Goldstein. Kultura ludu żydowskiego. 1935.

848. Katalog wystawy polskiej w Nowym Jorku. 1939.

prezentujący widoki miast polskich (wraz z opisami kontekstu historycznego), zamieszczone w wydany w Norymberdze w 1696 r. dziele S. Pufendorfa „De Rebus a Carolo Gustavo Sveciae Rege gestis Commentarium ...”. Cenna pomoc dla zbieraczy polskich widoków. Stan bardzo dobry.

- 845. Jarnuszkiewicz Czesław.** Szabla wschodnia i jej typy narodowe. Londyn 1973. Antykwariat R. Wernika, s. 103, [1], tabl. ilustr. 111, 26 cm, opr. pł., obwoluta. 180,-

Jedno z najlepszych opracowań o szablach, porządkujące wiedzę na temat terminologii, podkreślające różnice pomiędzy poszczególnymi typami, z szeregiem odkrywczych tez popartych wieloletnimi badaniami i autorytetem jednego z największych znawców przedmiotu. Bogaty materiał ilustracyjny, nieoceniony przy weryfikacji okazów. Stan bardzo dobry.

- 846. Jaroszyński Tadeusz.** Album malarstwa polskiego. Album de l'art polonais. Paryż-Warszawa (1913). Edition I. Lapina – Herold, k. [3], 29, tabl. ilustr. 50 (kolor.), [50 – tekst objaśniający do tablic], 43x33 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc., zach. przednia okł. brosz. wyd. 750,-

Album zawiera reprodukcje płócien 50 uznanych i wybitnych malarzy polskich z przełomu XIX i XX w., wśród nich wielu uczniów szkoły monachijskiej. Dołączono biogramy artystów. Tekst równoległy w języku polskim i francuskim. Dekoracyjna k. tyt. i okł. wg proj. J. Bukowskiego. **Stan bardzo dobry.**

851. F. Koppera. Dzieje malarstwa. 1925.

- 847. [Katalog map Śląska]. Lindner Klaus.** Zwischen Oder und Riesengebirge. Schlesische Karten aus fünf Jahrhunderten. Zweite Auflage. Berlin 1995. Anton H. Konrad Verlag, s. 225, [1], liczne ilustracje (w tym kolor.), 23,5x27,5 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie z obwolutą. 300,-

Katalog z wystawy Biblioteki Państwowej w Berlinie ukazujący widoki, mapy i plany Śląska ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wykonanych za czasów Fryderyka Wielkiego. Ciekawe uzupełnienie do pracy Imago Silesiae: z kolekcji Tomasza Niewodniczańskiego (Mariusz Dworsatschek, Wrocław 2002).

- 848. Katalog Oficjalny Działu Polskiego** na międzynarodowej wystawie w Nowym Jorku 1939. Warszawa 1939. Arkady, s. [2], 505, [1], tabl. ilustr. w ramach paginacji 115, w tym 15 barwnych (2 plany, 13 ilustracji), 21 cm, opr. pł. wyd. 600,-

Oficjalny katalog Pawilonu Polskiego na Wystawie Światowej w Nowym Jorku, w roku 1939. Polskojęzyczna wersja jednego z najcenniejszych źródeł dokumentujących ekspozycję, na którą złożyło się 11 tysięcy obiektów, które po wybuchu wojny pozostały w USA, gdzie znajdują się do dziś. Podobny los spotkał większość egzemplarzy katalogu, którego wersja polska stanowiła jedynie 20% nakładu. Jest to wszechstronny obraz historii i kultury Polski oraz osiągnięć II Rzeczypospolitej z bardzo bogatym działem sztuki. Na końcu zamieszczono spis wystawców, artystów i wykonawców. Opracował graficznie Henryk Mund, okładkę i wkładkę projektował Antoni Wajwód. Oprawa po konserwacji z niedużym ubytkiem wyklejki, przybrudzenie płótna i kilku stron. Stan ogólny dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 849. [Katalog].** Trzysta lat drukarstwa warszawskiego 1578-1877. Warszawa 1926. Nakł. Towarzystwa Bibliofilów Polskich, s. 37, 18 cm, opr. kart. wyd. 30,-

Katalog wystawy (obejmujący 354 pozycje) urządzanej przez Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Warszawie w dn. 31.X-7.XI 1926 r. Egzemplarz nierozcięty. Stan bardzo dobry.

- 850. Katalog wystawy jubileuszowej Jacka Malczewskiego** (z 14 tablicami). Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie. Lwów 1926. B.w. Pałac Sztuki na pl. Targów Wschodnich, s. 52, [4], tabl. ilustr. 14, 20 cm, opr. brosz. wyd. 40,-

Wystawa retrospektywna ukazująca dorobek artystyczny jednego z najwybitniejszych malarzy Młodej Polski Jacka Malczewskiego (1854-1929). Obejmuje 189 obiektów stworzonych w latach 1881-1925, w tym portrety, sceny rodzajowe, alegoryczne, biblijne, pejzaże, tematykę związaną z Sybirem oraz prace o charakterze symbolicznym, łączące treści patriotyczne z mistycznymi. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry.

- 851. Kopera Feliks. Dzieje malarstwa w Polsce. T. 1-3** (w 2 wol.). Kraków b.r. (1925-1929). Trzaska, Evert i Michalski, s. VII, [1], 250, [2], tabl. ilustr. 24 (w tym 7 barwnych i 12 rotograviur), ilustr. w tekście 211; [4], 345, [1], tabl. ilustr. 52, (w tym 15 barwnych i 26 rotograviur), ilustr. w tekście 313; XII, 572, tabl. ilustr. 103 (w tym 32 chromotypy i wielobarwne rotograviury), 27,5 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na grzbiecie i licu. 1200,-

Egzemplarz nr 370. Monumentalne, przydatne do dziś opracowanie całości malarstwa polskiego. Pierwszy wolumin obejmuje dwa tomy: Średniowieczne malarstwo w Polsce, Malarstwo w Polsce od XVI do XVIII wieku (Renesans, Barok, Rokoko). Wolumin drugi w całości poświęcony jest malarstwu polskiemu XIX i XX wieku. Feliks Kopera (1871-1952), wybitny polski historyk sztuki, wieloletni dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie. Oprawa wydawnicza z bogatymi złoc. na grzbiecie, przedstawiającymi orła w koronie nad paletą malarską. Niewielkie otarcia opr. i sporadyczne zażółcenia w tekście. Stan dobry.

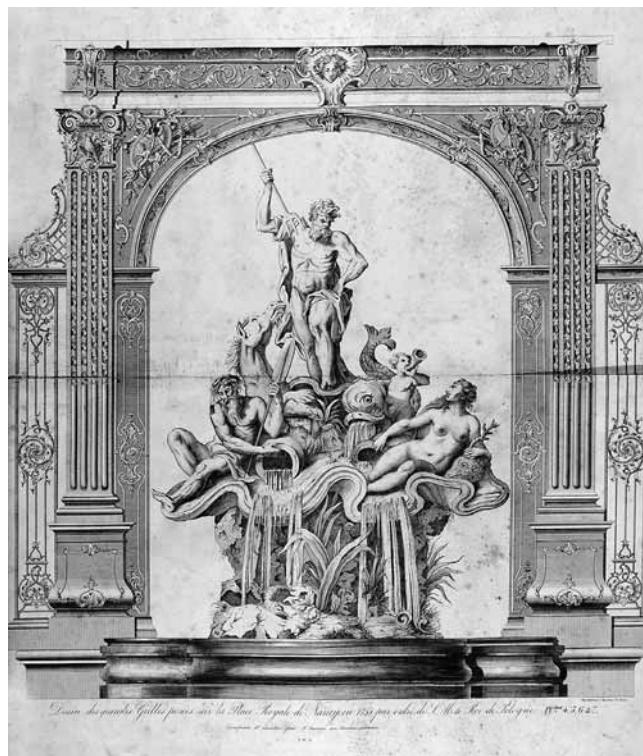
(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 852. [Krakowskie T.M.K.]. Członkom należącym do T.M.K. w Krakowie a zamieszkałym w Warszawie ofiarowuje prezes T.M.K. Kazimierz Witkiewicz. B.m. b.r. B.w., luzem tabl. ryc. 7** (drzeworyty naklejone na kart), 15x23 cm, opr. kart. wyd. 120,-

Druk bibliofilski Towarzystwa Miłośników Książek. Zawiera odbicia siedmiu oryginalnych drzeworytów z XVI-XVII w. (m.in. dwa wizerunki herbu miasta Warszawy, drzeworyty z XVI w. biblii polskich oraz XVI w. plan miasta Krakowa) ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej, opublikowanych przez Józefa Muczkowskiego w 1849 r. Wydano w bardzo małej ilości egz. Stan bardzo dobry.

- 853. Lamour Jean. Recueil des ouvrages en serrurerie que Stanislas le bienfaisant roy de Pologne, duc de Lorraine et de Bar a fait poser sur la Place Royal de Nancy a la gloire de Louis le bien aime. Paris (Paryż) b.r. (lata 60-te XIXw.) Libraire Editeur A. Levy, 60 cm, s. 7, [1], tabl. ryc. 34 (litografie), opr. płsk. z epoki. 900,-**

Dzieło prezentujące architekturę metalową Nancy, autorstwa J. Lamoura (1698-1771), nadwornego mistrza „ornamentyki metalowej” króla Stanisława Leszczyńskiego. Praca, napisana pierwotnie na zamówienie króla w 1776 roku, ukazała się po raz drugi po 1860 roku w związku z potrzebą renowacji zabytków miasta. Imponujący, ogromnych rozmiarów album, zawiera 34 plansze pokazujące elementy architektury metalowej takie jak: ogrodzenia, fontanny, fragmenty ratusza i innych budowli. Zachowane do dziś, stanowią przykład szczytowych osiągnięć francuskiego rokoka. Sztychowany

853. Nancy St. Leszczyńskiego. 1860.

frontispis z koroną królewską, karta dedykacyjna z ryciną przedstawiającą króla Stanisława Leszczyńskiego, wizytujący pracownię mistrza, karta wstępu z portretem króla. Podklejenia, przedarcia i ubytki rogów kilku plansz, zbrązowienie papieru, zacieki. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja powyżej)

- 854. Langman Jerzy (red.).** O polskiej sztuce religijnej. Praca zbiorowa. Katowice 1932. Nakładem Związku Artystów Śląskich, s. 383, **tabl. ryc. 8 (drzeworyty)**, liczne ilustracje w tekście, 29 cm, opr. ppł. 300,-

Wśród autorów m.in.: K. Homolacs, F. Kopera, T. Kruszyński, K.H. Rostworowski. Obszerna praca o potrzebie rozwoju rodzimej sztuki religijnej, udokumentowana dwustoma ilustracjami dzieł autorstwa (w większości) polskich artystów współczesnych, napisana w związku z Wystawą Sztuki Religijnej w Katowicach. Przytoczono szereg znakomitych dzieł malarskich, graficznych, introligatorskich oraz rzeźb (z wieloma przykładami obiektów w stylu polskiego art deco) takich artystów jak: K. Laszczka, K. Dunikowski, F. Kalfas, R. Zerych, P. Steller, Z. Gedliczka, S. Jakubowski, K. Sichulski, A. Bunsch i inni. Ze wstępu: „Niech polskim artystom wolno będzie gadać z Bogiem po polsku a nie koniecznie po włosku. Niech duchowieństwo nasze zrozumie, że sztuka jest jak drzewo, które w swoim własnym klimacie rozrasta się i zachwyca...”. Stan dobry.

- 855. Leonardo da Vinci.** Pisma wybrane. Wybór, układ, przekład i wstęp Leopolda Staffa. T. 1-2 (w 2 wol.). Warszawa-Kraków 1913. Wydawnictwo J. Morkowi-

cza, s. XLVIII, 182, tabl. ilustr. 8; 183-436, [14], tabl. ilustr. 8, 20,5 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. 360,-

Exlibris Jana H. Agopsowicza oraz nalepka z inicjałami „I.A.”. Ukazanie wszechstronnej spuścizny jednego z najznakomitszych artystów renesansu, malarza, teoretyka sztuki, rzeźbiarza, architekta, genialnego badacza i odkrywcy, poety, muzyka i filozofa. Refleksje m.in. na temat wiedzy, praw rządzących przyrodą, żywiołów, słońca, księżyca, gwiazd oraz o malarstwie. Ilustracje przedstawiają wybór wybitnych prac rysunkowych Leonarda da Vinci. Stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 856. Morelowski Marian.** Ferdynand Ruszczyc, sa vie, son oeuvre. Wilno 1939. B.w., s. 20, tabl. ilustr. 2, ilustr. w tekście, 31 cm, opr. kart. wyd. 45,-

Dedykacja autora z 1945 r. dla profesora Leona Białkowskiego. Odbitka z wydawnictwa pt. „Ferdynand Ruszczyc życie i dzieło”. Ubytki górnego narożnika kart i tylniej okładki, oprócz tego stan dobry.

- 857. [Norblin Jan Piotr].** Catalogue des estampes qui composent l'oeuvre de Jean-Pierre Norblin, peintre français, graveur a l'eau forte mis en ordre et dressé par Frédéric Hillemacher. Paris 1999. A.D. Martinez, s. 45, [1], ilustr., 21 cm, opr. kart. wyd. 240,-

Katalog 93 grafik artysty, przeważnie akwafort, w których szczególnie uwidacznia się wpływ twórczości Rembrandta. Jan Piotr Norblin de la Gourdaïne (1745-1830), francuski malarz, rysownik i grafik, czynny w Polsce 30 lat w okresie stanisławowskim na dworze ostatniego króla i u ks. Czartoryskich, uważany za ojca polskiego malarstwa rodzajowego. Stan bardzo dobry.

- 858. Portret królewski w grafice. Katalog wystawy** Tow. Opieki nad zabytkami przeszłości urządzonej ze zbiorów Dominika Witke-Jeżewskiego w roku 1925 w Warszawie. Warszawa 1925. B.w. Zakł. Graf. B. Wierzbicki i S-ka, s. 95, [3], tabl. ilustr. 30, 17,5 cm, opr. kart. wyd. 80,-

Wystawa ze zbiorów wybitnego kolekcjonera sztuki polskiej, głównie grafiki, rysunku i malarstwa, Dominika Witke-Jeżewskiego (1862-1944). Wybór najciekawszych 828 obiektów zbieranych prawie przez pięćdziesiąt lat. Swe bogate zbiory przekazał głównie do Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Wojska Polskiego i Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Stan dobry.

- 859. Seruga Józef.** Jan Haller wydawca i drukarz krakowski (1467-1525). Kraków 1933. Nakładem Towarzystwa Historii i Zabytków Krakowa. Druk W.L. Anczyca i Spółki, s. 123, [2], inicjały i liczne ilustr. w tekście, 23 cm, opr. płsk. współcz. z szyldzikiem złoc. na grzbiecie, naklejone na lica okł. kart. wyd. 240,-

Drukowano jako rękopis w 200 egzemplarzach. Monografia ukazująca postać Jana Hallera (ok. 1467-1525), od 1505 r. głównego krakowskiego wydawcę mszałów, ksiąg liturgicznych i podręczników uniwersyteckich. Za najsłynniejszy druk tej oficyny uznaje się zbiór praw polskich pt. „Commune incliti Polonie regni privilegium ...”, zwany również Statutem Jana Łaskiego (1506) zawierający pierwodruk najstarszej pieśni polskiej „Bogurodzicy”, pierwszego hymnu narodowego. Od s. 109 zamieszczono bibliografię obejmującą 262 pozycje wydane we własnej i obcych drukarniach. Nieznaczne ślady zabrudzeń na tylnym licu. Ślady wgnieceń na ostatnich kartach. Stan dobry.

- 860. Słownik artystów plastyków.** Warszawa 1972. Okrąg Warszawski ZPAP, s. 714, [2], liczne ilustr. w tekście, 33x17,5 cm, opr. pł. z lakierowaną obwolutą. 400,-

Bogato ilustrowany słownik zawierający ok. 2600 not biograficznych artystów zrzeszonych w Okręgu Warszawskim Związku Polskich Artystów Plastyków w latach 1945-1970. Uwzględniono m.in. ukończone studia, zakres twórczości, działalność, przykładowe prace, organizowane wystawy i ewentualne nagrody. Przydatna publikacja dla historyków współczesnej sztuki polskiej oraz kolekcjonerów. Stan bardzo dobry.

- 861. Swieykowski Emmanuel.** Pamiętnik Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. 1854-1904 Pięćdziesiąt lat działalności dla ojczystej sztuki. Wydanie drugie. Kraków 1905. Nakładem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, s. CII, [2], 344, [1], tabl. ilustr. 2, liczne ilustr. w tekście, 24 cm, opr. płsk. z szyldzikiem złoc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 240,-

Historia pięćdziesięcioletniej działalności, założonego w 1854 r., Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych oraz biogramy i portrety artystów wystawiających w nim swoje prace. Załączono spis premii Towarzystwa od 1854/5 do 1904 r. Okładka wg projektu Eugeniusza Dąbrowy (1870-1941), malarza, dekoratora, grafika. Egzemplarz nieznacznie przycięty. Uzupełniony ubytek na marginesie s. XIII/XIV. Stan dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 862. Polska Gazeta Introligatorska.** Rocznik IV-V. 1931-1932. Poznań 1931-1932. Nakładem Polskiej Gazety Introligatorskiej, s. IV, 176; IV, 184, [96 – zach. okł. wyd. i ogłoszenia], liczne ilustr. w tekście, 30 cm, opr. pł. z tłocz. i złoc. na grzbiecie. 260,-

Miesięcznik poświęcony sprawom introligatorstwa polskiego. Zawiera cenne porady i ciekawostki, z zakresu historii książki i introligatorstwa, literatury, wiadomości o zjazdach i wystawach organizowanych dla tego środowiska. M.in.: z introligatorstwa warszawskiego doby przedpowstaniowej, kunszt introligatorski Bonawentury Lenarta. Niektóre okładki projektowane przez Stanisława Kuglina z Poznania (w tym drzeworyty i linoryty). Liczne reklamy omawianej branży. Zabrudzenia i otarcia oprawy. Stan dobry.

- 863. Potocki Antoni.** Grottger. Lwów 1931. Nakład i własność Księgarni H. Altenberga, s. VIII, 216, portret, tabl. ilustr. 207 (w tym 9 kolor. i 3 rozkł.), 27,5 cm, opr. płsk. wyd. z tłocz. i złoc. na grzbiecie, górne brzegi k. barwione (w futerał kartonowym). 300,-

Najpełniejsza i do dziś niezastąpiona monografia artystyczna Artura Grottgera, zilustrowana ogromną ilością reprodukcji jego prac (patrz: W. Łysiak, Empireum, s. 242). Naklejka: „Księgarnia Bydgoska N. Gieryn, Bydgoszcz”. Nieznaczne otarcia opr., oprócz tego stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 864. Współczesne Malarstwo Polskie.** T. 1-2. Kraków b.r. (1911 – ok. 1916). Nakładem Księgarni J. Czerneckiego, s. 11, [1], tabl. ilustr. kolor. na kart. 18, 14, [2 – blanki], tabl. ilustr. 19 (w tym 18 kolor. na kart. i 1 cz.-b.), 17, [1], tabl. ilustr. kolor. 19 (w tym 18 na kart.), 19, [1], tabl. ilustr. 17 (w tym 16 kolor. na kart. i 1 cz.-b.), 12, [2 – blanki], tabl. ilustr. 18 (w tym 17 kolor. na kart. i 1 cz.-b.); 14, tabl. ilustr. 21 (w tym 20 kolor. na kart. i 1 cz.-b.), [2], 11, [1], tabl. ilustr. kolor. na kart. 20, 14, tabl. ilustr. 18 (w tym 17 kolor. na kart. i 1 cz.-b.), 14, tabl. ilustr. 19 (w tym 12 cz.-b. i 7 kolor. na kart.), 11, [1], tabl. ilustr. 16 (kolor. na kart.), 22 cm, opr. ppł. z szyldzikiem i złoc. na grzbiecie, brzegi k. marm. (zach. okł. kart. wyd. z naklejonymi na lico kolor. ilustr.). 200,-

Exlibris Zofii Medveckiej. Przegląd twórczości wybitnych polskich malarzy ozdobiony licznymi kolor. reprodukcjami ich obrazów (naklejonymi na karton). Zachowane okładki wydawnicze z naklejonymi

na lico kolorowymi ilustracjami. T. 1: zeszyty 1-4, 7 (Franciszek Żmurko, Włodzimierz Tetmajer, Wincenty Wodzinowski, Józef Mehoffer, Ludwik Stasiak); T. 2: zeszyty 8-11 (Antoni Piotrowski, Józef Unierzyski, Henryk Uziembło, Alfons Karpiński, oraz zeszyt (bez nr i roku) o Wlastimilu Hoffmannie. Stan dobry.

- 865. Załuski Józef Jędrzej.** Biblioteka historyków, prawników, polityków i innych autorów polskich lub o Polsce piszących z przypisami Józefa Epifaniego Minasowicza kanonika kijowskiego. Nowemi przypisami pomnożył i wydał Józef Muczkowski. Kraków 1832. Czcionkami i Nakładem Józefa Czecha, s. [6], 188, [10], 21 cm, XIX w. opr. tekt. z epoki oklejona pap. ze złoc. szyldzikiem na grzbiecie, brzegi k. barwione. 300,-

Na s. tytułowej **wpis własnościowy piórem Karola Estreichera z roku 1848.** (Karol Józef Estreicher, 1827-1908, twórca monumentalnej Bibliografii Polskiej. Wydanie drukiem przez Józefa Muczkowskiego (1795-1858), historyka, filologa, bibliografa, prof. U.J. z jego uzupełnieniami i sprostowaniami a będącej w rękopisie, powstałej w roku 1768 pracy (z późniejszymi przypisami Józefa Minasowicza) Józefa Andrzeja Załuskiego (1702-1774), którego dziełem życia było utworzenie Biblioteki Publicznej w Warszawie, której inauguracja nastąpiła 8 VIII 1847 roku. Otarcia oprawy, miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry. **Rzadkie.**

GOSPODARSTWO DOMOWE I WIEJSKIE. PORADNIKI.
NAUKI PRZYRODNICZE. MYŚLISTWO

- 866. Bechmetiuk Izydor.** Elementarz nauki chodzenia. Podręcznik dla użytku szkolnego. Z ilustracjami. Wydanie 2. Lwów 1935. Nakładem Księgarni Lwowskiej, s. 45, [3], liczne ilustr. w tekście, 23 cm, opr. brosz. wyd. 80,-

Podręcznik prawidłowego zachowania się na ulicy, bogato ilustrowany dowcipnymi rysunkami. **Sygnowana okładka wydawnicza wg projektu Tadeusza Gronowskiego** (1894-1990), grafika, malarza, architekta wnętrz, twórcy plakatów, ilustratora książek. Na okładce tytuł „Ulica zabija, ucz się chodzić”. Ostatnia karta naddarta, oprócz tego stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie 301)

- 867. Brehm Alfred Edmund.** Życie zwierząt. T. 1-2 (w 2 wol.). Warszawa b.r. (1936). Nakładem Księgarni Trzaski, Everta i Michalskiego, s. XXVII, [1], 442, tablic. ilustr. kolor. 8; XVIII, [2 – blanki], 531, tabl. ilustr. 11, liczne ilustr. w tekście, 28 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i sreb.-złoc. na licu i grzbiecie. 360,-

Wielokrotnie wznawiane, tłumaczone z niemieckiego na wiele języków, dzieło życia wybitnego popularyzatora wiedzy przyrodniczej, niemieckiego zoologa Alfreda Edmunda Brehma (1829-1884). Zyskał dzięki niemu przydomek „ojca zwierząt” (Tiervater Brehm). W t. 2 niewielki ślad zalania na pierwszych kartach, w kilku miejscach naddarcia marginesów, oprócz tego stan dobry.

- 868. Drugi almanach świata kobiecego.** Lwów-Warszawa 1927. Nakładem Księgarni Polskiej B. Połonieckiego, s. 176, liczne ilustr. w tekście, 19 cm, opr. kart. wyd., brzegi k. marm. 80,-

Rozległa tematyka obejmująca m.in. twórczość literacką dla kobiet, udział kobiet w polityce, dietetykę życia codziennego, estetykę urządzania mieszkania, zdrowie dziecka, pielęgnowanie urody i zdrowia, wywabianie plam. **Okładkę projektował Rafał Malczewski** (1892-1965), malarz, literat, zamiłowany tatelnik. Nieznaczne pęknięcie grzbietu. Stan dobry. **Ładna oprawa wydawnicza.**

(patrz tablica XXXIV)

- 869. Dyakowski Bohdan.** Nasz las i jego mieszkańcy. Rysunki i okładkę wykonał K. Mackiewicz. Wydanie V. Warszawa 1931. Wydawnictwo M. Arcta, s. 277, [2], liczne ilustr. w tekście, 23,5 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie z obwolutą i w futerale kartonowym. 120,-

Wielokrotnie wznawiany opis flory i fauny leśnej oddany barwnym, literackim językiem. Bohdan Dyakowski (1864-1940), wybitny propagator idei ochrony przyrody i obdarzony lekkim piórem po-

ularyzator wiedzy o kraju ojczystym. Autor blisko 50 wydań książkowych o tematyce przyrodniczej. Stan bardzo dobry. Ładny egzemplarz.

- 870. Girdwojń Michał.** Anatomia pszczoły. Paryż 1875. Nakładem J.K. Żupańskiego, s. [4], 32, **tabl. ryc. 12 (litografie)**, 30,5 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 400,-

Z księgozbioru J. Kleszczyńskich. Najważniejsze dzieło Michała Girdwojnia (1841-1924), przyrodnika, pszczelarza i ichtiologa. Istotny przyczynek do rozwoju nowoczesnego pszczelarstwa z litografowanymi tablicami przedstawiającymi budowę anatomiczną tego pożytecznego owada. Praca nagrodzona medalami: Towarzystwa Rolniczego w Krakowie oraz na Wystawie Powszechnej w Wiedniu. Doczekała się ponownego wydania (reprint) w 1987 r. Stan dobry. **Rzadkie.**

(patrz ilustracja na stronie 303)

- 871. Heydebrand der Lasa Leopold von.** Die Amazone. Einführung in das Gebiet der edlen Reitkunst für Damen. Leipzig-Berlin b.r. (1884). Druck und Verlag von Otto Spamer, s. XII, 244, liczne drzeworyty w tekście, 19 cm, opr. pł. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie, brzegi k. barwione. 120,-

Podręcznik nauki jazdy konnej dla kobiet i dzieci, napisany przez cenionego autora prac hipologicznych. Pieczęć własnościowa, niewielkie zabrudzenie na s. 122/123. Stan dobry. Ładna oprawa wydawnicza.

(patrz ilustracja na stronie następnej)

- 872. Jarocki Felix Paweł.** Zoologia czyli zwierzętopismo ogólne podług najnowszego systematu ułożone. Tom czwarty... Ryby. Warszawa 1822. W drukarni Łatkiewicza, s. [8], 464, [27], **tabl. ryc. 4 (litografie)**, 23 cm, opr. płsk. wspólc. z tłocz. i złoc. szyldzikami na grzbiecie. 180,-

Jarocki Felix Paweł (1790-1865), zoolog, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, kustosz i organizator Gabinetu Zoologicznego i autor pierwszego w Polsce 6-tomowego podręcznika zoologii na poziomie akademickim (1821-1837). Dalsze pięć tomów pozostało w rękopisie i zaginęło. Praca oparta na najlepszych w owym czasie dziełach zagranicznych, uzupełniona wiadomościami o przyrodzie ziem polskich, zebranymi na podstawie własnych obserwacji autora. Na grzbiecie złoc. szyldzik z błędnym napisem (tom II). Nieznaczne ślady po zalaniu na marginesach. Stan dobry.

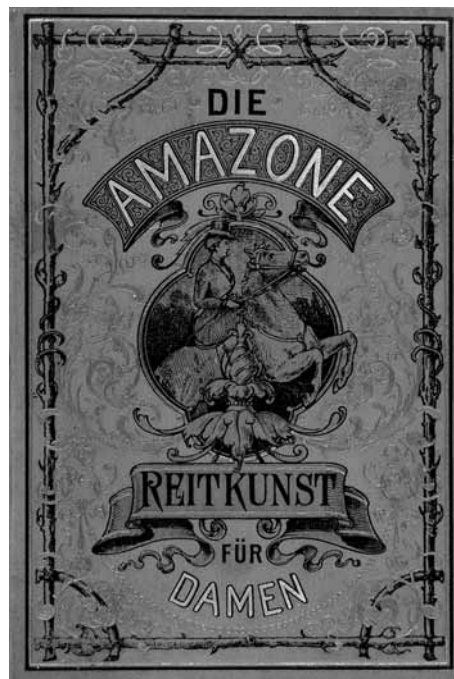
- 873. [Kalendarz]. Nowy kalendarz domowy na rok pański 1829** mający dni 365. R. 2. Warszawa b.r. A. Gałęzowski i Sp., s. 48, tabl. ryc. (**litografia**), 24 cm, opr. brosz. wyd. 180,-

Jeden z bardziej popularnych kalendarzy gospodarskich w Królestwie Polskim zamieszczający w każdym kolejnym roczniku recepty i porady gospodarskie (tutaj np. przepowiadanie zmian pogody na podstawie obserwacji zwierząt, ptaków, pajaków, domowy wyrób, wina, octu, sosów), informacje natury prawnej, obyczajowej, spisy jarmarków zagranicznych i krajowych, jak również spis imion słowiańskich z objaśnieniami historycznymi. **Litografia z wyobrażeniem posągu króla Kazimierza Wielkiego w warszawskich Łazienkach.** Karty części kalendarzowej interfoliowane z przeznaczeniem na zapiski. Niewielkie zabrudzenia i notatki na kartach. Grzbiet reperowany.

- 874. [Kalendarz]. Nowy kalendarz domowy na rok pański 1830** mający dni 365. R. 3. Warszawa b.r. A. Gałęzowski i Sp., s. 48, tabl. ryc. (**litografia**), 24 cm, opr. brosz. wyd. 120,-

866. Elementarz nauki chodzenia. 1935.

871. Podręcznik jazdy konnej. 1884.

Zamieszczono m.in. kilkanaście przepisów gospodarczych, kuchennych i lekarskich. **Litografia przedstawia „wzór pomnika dla ks. Józefa Poniatowskiego”**. W dalszej części życiorys bohatera. Karty części kalendarzowej interfoliowane. Częściowy brak tylnej okł., grzbiet reperowany. Stan dobry.

- 875. Kalendarz domowy na rok zwyczajny 1831** mający dni 365. R. 4. Warszawa b.r. A. Gałęzowski i Komp., s. 48, tabl. ryc. (**litografia**), 24 cm, opr. brosz. wyd. 300,-

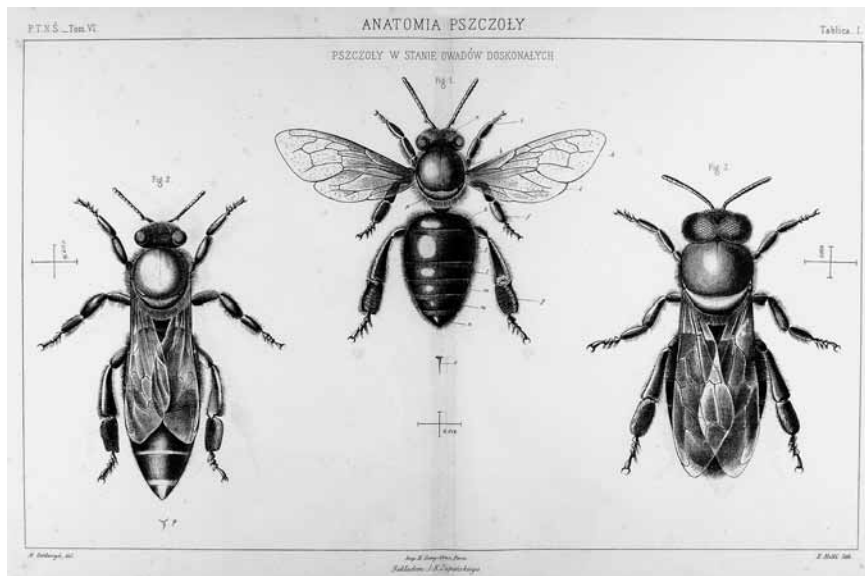
Artykuł z opisem orderów w Polsce z **litografowaną ryciną przedstawiającą Order Niepokalane-go Poczęcia Panny Maryi, Order Orła Białego i Św. Stanisława oraz Krzyż Woyskowy (Virtuti Militari)**. Ponadto oprócz stałego działu gospodarczego zawiera statystykę Królestwa Polskiego podług wyznań, duchowieństwa i zakonów oraz wykaz liczby mieszkańców podług ich sposobu życia, a także opis izby senatorskiej Królestwa Polskiego wraz z planem. Karty części kalendarzowej interfoliowane. Ślad po owadach. Grzbiet reperowany. Stan dobry.

- 876. Kalendarz domowy na rok zwyczajny 1833** mający dni 365. R. 6. Warszawa b.r. A. Gałęzowski i Komp., s. 60, 24 cm, opr. brosz. wyd. 180,-

Zawiera m.in. imiona świętych z podaniem dnia i miesiąca, imiona słowiańskie z objaśnieniem historycznym, zbiór kilkunastu przepisów gospodarskich m.in. na wyroby alkoholowe. Karty części kalendarzowej interfoliowane. Ślad po owadach. Grzbiet reperowany. Stan dobry.

- 877. Kalendarz domowy na rok zwyczajny 1834** mający dni 365. R. 7. Warszawa b.r. A. Gałęzowski i Komp., s. 68, tabl. ryc. (**litografia**), 24 cm, opr. brosz. wyd. 220,-
Zawiera m.in. krótki rys geograficzny i statystyczny Królestwa Polskiego **z litografowaną mapą** kolorowaną liniowo; Wincenty Hipolit Gawarecki, O winnicach w Polsce; zbiór kilkunastu przepisów gospodarskich. Karty części kalendarzowej interfoliowane. Ślad po owadach, mapa lekko zagięta na marginesach. Grzbiet reperowany. Stan dobry.
- 878. Kalendarz domowy na rok zwyczajny 1835** mający dni 365. R. 8. Warszawa b.r. A. Gałęzowski i Komp., s. 82, tabl. ryc. (**litografia**), 24 cm, opr. brosz. wyd. 180,-
Zawiera m.in. krótki rys geograficzny i statystyczny **województwa mazowieckiego z mapą w litografii**; wykaz władców Słowiańszczyzny od starożytności do XIX w.; obraz statystyczny Słowiańszczyzny; rozprawy o gorzelnictwie krajowym i zagranicznym; o przechowywaniu latem lodu, o kominach, kuchniach i piecach; o robieniu octu winnego w ciągu jednego dnia, o sposobie przenoszenia na drzewo wszelkich rycin i druków oraz zbiór kilkunastu przepisów gospodarskich. Karty części kalendarzowej interfoliowane. Ślad po owadach. Grzbiet reperowany. Stan dobry.
- 879. Kalendarz domowy na rok zwyczajny 1836** mający dni 365. R. 9. Warszawa b.r. A. Gałęzowski i Komp., s. 80, tabl. ryc. (**litografia**), 24 cm, opr. brosz. wyd. 180,-
Zawiera m.in. krótki rys geograficzny i statystyczny **województwa mazowieckiego z mapą w litografii**; gorzelnictwo w teorii i praktyce; o fabrykacji cukru z buraków; o kamieniach wapiennych, wapnie i zaprawach z niego; o zaćmieniach słońca w 1836 r. z opisem i rysunkami tego zjawiska obserwowanego w Krakowie, Łomży i w Warszawie oraz zbiór kilkunastu przepisów gospodarskich. **Dołączono litografowaną mapę województw krakowskiego i sandomierskiego**, kolorowaną liniowo z Litografii Banku Polskiego. Karty części kalendarzowej interfoliowane z zapiskami z epoki. Ślad po owadach. Grzbiet reperowany. Stan dobry.
- 880. Kneipp Sebastian.** Kodycyl do mojego testamentu dla zdrowych i chorych. Przetłumaczył ks. J.A. Łukasziewicz. Wydanie 9. Kempten (Bawaria) 1928. Nakład i druk Księgarni J. Kösel, s. XV, [1], 400, [2], tabl. ilustr. 8, liczne ilustr. w tekście, 18,5 cm, opr. tekst. wyd. 150,-
Uzupełnienie, do wydanej wcześniej pracy pt. „Mój testament”, będące podsumowaniem 40 lat doświadczeń nad metodą hydroterapii i leczenia ziołami. Opisano m.in. zasady zdrowego życia, leczenie różnych dolegliwości, przepisy kucharskie dla osób mających gorączkę i bóle żołądka, dietę rekonwalescentów, sposoby pielęgnowania ciała, zalecane ćwiczenia gimnastyczne, pierwszą pomoc oraz uwagi, co do stosowania herbat ziołowych. Grzbiet po konserwacji, wewnątrz stan bardzo dobry.
- 881. Kneipp Sebastian.** Moje leczenie wodą na podstawie przeszło 40-letniego doświadczenia napisał... dla leczenia chorób i utrzymania zdrowia. Z upoważnienia Autora z 67-go powiększonego i opracowanego na nowo wydania przetłumaczył J.A. Łukasziewicz. Wydanie 24. Kempten (Bawaria) 1928. Nakładem Księgarni Józefa Kösel, s. [4], XVI, 347, [3], tabl. ilustr. 1, liczne ilustr. w tekście, 19 cm, opr. tekst. wyd. 150,-
Doświadczenia „samarytanina z Wörishofen”, bawarskiego księdza, postaci która całe swoje życie poświęciła charytatywnej służbie chorym i cierpiącym. Ciesząca się wielkim powodzeniem książka ukazująca zasady i sposoby leczenia wodą, w tym szczegóły stosowania m.in. okładów, polewania, obmywania, kąpiei i picia wody, będących wg autora antidotum na praktycznie każdą chorobę.

870. M. Girdwojń. Anatomia pszczoły. 1875.

Podano również wyposażenie przykładowej apteczki domowej, omówiono profilaktykę oraz leczenie konkretnych dolegliwości. **Stan bardzo dobry.**

- 882. Kneipp Sebastian.** Zielnik czyli atlas roślin leczniczych znachodzących się w Kneippa „Aptece domowej”. (Część 2. „Moje leczenie wodą”). Zawiera opisy i wierne obrazy roślin leczniczych, polecanych w książkach ks. Kneippa, i niektórych używanych często przez lud. Wydanie 2. (Kolorowy światłodruk). J.A.Ł. Kempten (Bawaria) 1894. Nakładem księgarni J. Kösla, s. XII, [92], tabl. ilustr. 41 (na kart.), 19 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i barwieniami na licu i grzbiecie. 240,-

Opis najważniejszych roślin leczniczych, które powinny znaleźć się w każdej domowej apteczce. Uwzględniono m.in. miejsce występowania, czas kwitnienia oraz lecznicze działanie. Książka napisana przez jednego z najbardziej znanych na świecie zwolenników hydroterapii i ziołolecznictwa, któremu zawdzięczamy wprowadzenie do codziennego życia najprostszych zabiegów higienicznych oraz zasad zdrowego odżywiania. Tłumaczył Julian Antoni Łukaszkiewicz (J.A.Ł.). Oprawa sygnowana na tylnym licu „Jos. Kösel'sche Buchhandlung Kempten”. Stan dobry.

- 883. Kultura i życie domowe.** Dzieło encyklopedyczne do użytku codziennego. Podręcznik wszelkich praktycznych wiadomości. Doradca w czasach zdrowia i choroby. T. 1-2 (w 2 wol.). B.m. b.r. „Vita” Nakład drukarski, s. 304, tabl. ilustr. kolor. 11; 305-516, tabl. ilustr. kolor. 15, liczne ilustr. w tekście, 26 cm, opr. pł. z tłocz. i kolor. na licu i grzbiecie. 240,-

Wszechstronny poradnik dla kobiet zajmujący się m.in. urządzeniem mieszkania, utrzymaniem porządku, doбором odpowiednich roślin, przygotowaniem kulinarnych specjalów, szeroko rozumianą hodowlą m.in. drobiu, królików. Zamieszczono wskazówki dotyczące sadzenia drzew i krzewów,

pielęgnowania ogrodów. Poruszono również kwestie urody, małżeństwa, życia zawodowego, płciowego, pielęgnowania chorych, zasad życia towarzyskiego, pierwszej pomocy, ćwiczeń fizycznych, nauki gry na fortepianie, tłumaczenia snów. Stan dobry.

- 884. Las w zwierciadle poezji polskiej.** (Odbitka z „Działu literackiego” kalendarza leśnego informacyjnego na r. 1927). Część 1. Wilno 1927. Wydawnictwo Oddziału Wileńskiego Związku Zaw. Leśników w Rzeczypospolitej Polskiej, s. [1], 114-145, liczne ilustr. w tekście, 23 cm, opr. pł. ze złoc. na grzbiecie (zach. okł. kart. wyd.). 60,-

Zamieszczono m.in. utwory: Adama Mickiewicza (Puszcze litewskie), Marii Konopnickiej (Rozlegnijże się!), Kazimierza Przerwy-Tetmajera (Narodziny wiosny, W lecie, Zaczarowany las), Jana Kasprzowicza (Szum drzew, Jesień), Leopolda Staffa (Księżyc osrebrza brzozy), Henryka Sienkiewicza (Pieśń litewskich borów), Kornela Makuszyńskiego (Puszcza w nocy), Władysława Syrokomli (Pieśń myśliwska). Stan dobry.

- 885. Oczapowski Michał.** Zasady agronomii, czyli nauki o gruntach. Wilno 1819. Nakładem i drukiem A. Marcinowskiego, s. [2], 177, [5], tabl. rozkł. 3, 21,5 cm, opr. płsk. z tłocz. i złoc. i szyldzikiem na grzbiecie. 400,-

Pierwszy polski i jedyny do roku 1901 podręcznik gleboznawstwa. Uwzględnia klasyfikację skał, klasy gruntów i ich właściwości oraz ukazuje praktyczne zastosowanie tej wiedzy. Oczapowski Michał (1788-1854), profesor gospodarstwa wiejskiego na Uniwersytecie Wileńskim, dyrektor Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie. Nieznaczące ubytki tylniej okładziny. Stan dobry. **Ładny egzemplarz.**

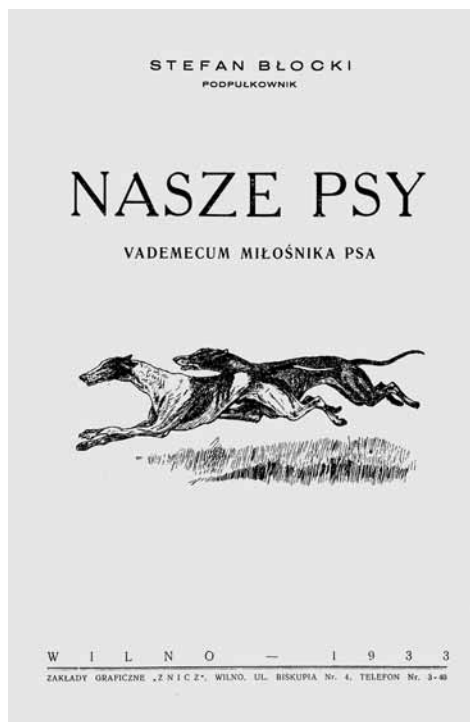
- 886. Pietruski Stanisław Konstanty.** Historia naturalna i hodowla ptaków zabawnych i użytecznych, czyli dokładne opisanie wszystkich śpiewających, naśladujących mowę ludzką, pięknie ubarwionych, domowych i użytecznych ptaków, z podaniem najnowszych sposobów i doświadczeń jak takowe łowić, przyswajać, chować, karmić, rozmnażać, od chorób chronić i z tychże leczyć. Kraków 1860. Czcionkami „Czasu”, s. 237, [3], 22,5 cm, opr. brosz. wyd. 240,-

Książka napisana przez ziemianina z Siemuszowej, ornitologa i jednego z polskich pionierów nowoczesnej hodowli ptaków. Autor specjalistycznych opracowań o tematyce hodowlanej, trzydzieści lat zajmujący się zbieraniem i opisywaniem różnych zwierząt. Owoc wieloletnich obserwacji i doświadczeń jakie poczynił m.in. w założonej przez siebie ptaszarni w Podhorodkach. Egzemplarz nierozcięty. Grzbiet po konserwacji. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 887. Pietruski Stanisław Konstantyn.** Historia naturalna i hodowla ptaków zabawnych i użytecznych, czyli dokładne opisanie wszystkich śpiewających, naśladujących mowę ludzką, pięknie ubarwionych, domowych i użytecznych ptaków, z podaniem najnowszych sposobów i doświadczeń jak takowe łowić, przyswajać, chować, karmić, rozmnażać, od chorób chronić i od tychże leczyć. Lwów 1861. W drukarni Instytutu Staupigiańskiego, s. XV, [1], 140, II, [1], tabl. ilustr. 1 (drzeworyt), 20 cm, opr. płsk. współcz. ze złoc. na licu i grzbiecie. 280,-

Niezwykłe doświadczenia wieloletniego hodowcy zwierząt (m.in. niedźwiedzi). Praca wpisująca się w szerszy cykl poświęcony hodowli ptaków. Poniższe **dzieło dotyczy głównie ptaków drapieżnych Galicji** w tym m.in. orłów, sokołów szlacheńskich, jastrzębi, sępów, puchaczy, sów. Miejsce występowania, pożywienie, hodowla, opis sposobu życia, obyczajów i uczenia gadania kruków, wron, srok, sójek, szpaków, papug (patrz poz. poprzednia). Miejscami zażółcenia w tekście. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 888. Przewodnik praktyczny dla inżynierów**, mechaników, budowniczych i artylerzystów, Artura Morin, generała artylerii... Przetłumaczony i dopełniony późniejszymi doświadczeniami... przez Boleśława Marczewskiego inżynierze komunikacji. Warszawa 1859. Nakładem tłumacza, s. [4], XVII, [1], 554, [3], tab. rozkł. 1, 19,5 cm, opr. pł. z tłocz. i złoc. na grzbiecie, brzegi k. prószone. 220,-
Pieczęcie: „**Towarzystwo Ogrodnicze Warszawskie**” oraz E. Toeplitza. Tłumaczenie głośniejszej książki „Aide-memoire de mecanique” Artura Morina (1795-1880), francuskiego fizyka, autora prac z dziedziny mechaniki, członka francuskiej Akademii Nauk. Autor przekładu Bronisław Marczewski uzupełnił książkę Morina całym szeregiem wiadomości pożytecznych dla polskich inżynierów. Oprócz drobnych uzupełnień, przybyły starannie opracowane całe rozdziały: prowadzenie wody, osuszenia, irygacje, turbiny Fourneyrona i Koeehlina, statki śrubowe, budowa dróg, wytrzymałość materiałów i stateczność budowli, mosty wiszące. Miejscami załóżenia w tekście. Stan dobry.
- 889. Rostański Józef**. Przewodnik do oznaczania roślin w Polsce dziko rosnących. Z 440 rycinami. Wydanie piąte, obejmujące rodniozce i rośliny nasienne. Zeszyt I-II (tekst i ryciny). Lwów-Warszawa-Kraków 1921. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, s. 151, [1]; [2], tabl. ilustr. 110 (z 440 roślinami), 17,5 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złoc. sztyldzikami na grzbiecie. 120,-
Pieczęć: „Księgarnia E. Urbanowicza, Łódź”. Cieszący się dużym powodzeniem (21 wydań w latach 1886-1979) klucz do oznaczania roślin napisany przez botanika J. Rostańskiego (1850-1928), profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, dyrektora Ogrodu Botanicznego, pioniera polskiej florystyki, współtwórcy polskiego słownictwa botanicznego. Oprawa współczesna J. Bereziuka. Egzemplarz nieznacznie przycięty. Stan dobry.
- 890. Wielka przyroda ilustrowana**. T. 1-4 (w 3 wol.). Warszawa b.r. (1932-1936). Wydawnictwo „Biblioteka Dzieł Naukowych”, s. [4], 414, [2], tabl. ilustr. 47 (w tym 2 kolor.), liczne ilustr. w tekście; [4], 296, tabl. ilustr. 33 (w tym 1 kolor.), liczne ilustr. w tekście; [4], 312, tabl. ilustr. 23 (w tym 5 kolor.), liczne ilustr. w tekście, 28 cm, opr. pł. wyd. z tłocz. i złoc. na licu i grzbiecie. 450,-
Praca zbiorowa napisana przez grono wybitnych naukowców. T. 1: Ziemia (we wszechświecie, fizyka kuli ziemskiej, składniki mineralne skorupy ziemskiej, historia: zwierząt, roślin, ziemi), t. 2: Świat roślin (typy państwa roślinnego, budowa, czynności życiowe, rozmnażanie, podstawowe zjawiska dziedziczności), t. 3: Świat zwierząt (podstawy klasyfikacji, rozmnażanie), t. 4: Człowiek (morfologia i pochodzenie). Otarcia oprawy, oprócz tego **stan bardzo dobry**.
- 891. Wieś ilustrowana**. 1912. Nr 1-12. Rok III. Warszawa 1912, s. [2], 48, tabl. ilustr. rozkł. 1; [2], 48; [2], 56; [2], 48; [2], 48; [2], 52; [2], 48; [2], 48; [2], 48; [2], 36, [2], 37-48; [2], 48; [2], 56, liczne ilustr. i ogłoszenia w tekście, 31 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złoc. sztyldzikami na grzbiecie. 450,-
Miesięcznik dla polskich ziemian założony przez Edwarda Słoińskiego, ukazywał się od 1910 do 1914 r. Czasopismo wydano na specjalnym papierze ilustracyjnym, propagowało postęp techniczny, relacjonowało najważniejsze tematy społeczne i osiągnięcia kultury polskiej, ukazywało reprodukcje dzieł sztuki, zabytków i aktualności fotograficzne. **Bogato ilustrowane artykuły o polskich pałacach, dworach i ich właścicielach** m.in. Kluczkowice (patrz proveniencja w poz. 573), Włodzimierzec na Wołyniu, Smardwie, Branica, Neple, Czyżów, Łozowce, Walewice, Biżerowice, Jankowice, Wojtkuszki, Włostowa, Bacewice, Jabłonna, Szajkuny, Winiary, Sójki. **Wspomnienia myśliwskie z udziałem polskiej arystokracji** m.in. w Chrobrzu (ks. Zdzisław Lubomirski, hr. August Potocki, margrabia Wielopolski, hr. Juliusz Tarnowski, książę Maciej Radziwiłł, hr. Michał Komorowski), Dawidgródka (w dobrach ks. Stanisława Radziwiłła), Włoszczowej (w posiadłości Sergiusza Niemojewskiego), Nosowiczach. Informacje o Poznańskim Towarzystwie Polowań Konnych,

892. S. Blocki. Nasze psy. 1933.

hodowli koni (w Janowie), relacje z wyścigów konnych (Warszawa, Radom, Równe), opisy strojów regionalnych, tematyka tatrzańska. Egzemplarz przycięty. Zeszyt ze stycznia – przycięta okładka; zeszyt z kwietnia – s. 47/48 przycięty z ubytkiem narożnika ze stratą tekstu; zeszyt z czerwca – s. 49-52 przycięty i konserwowany; zeszyt z grudnia – s. 15-34 przycięty (a od s. 17-30 na xero). Stan dobry. **Rzadkie.**

MYŚLISTWO

- 892. Błocki Stefan.** Nasze psy. Vademecum miłośnika psa (130 rysunków). Wilno 1933. Zakłady Graficzne „Znicz”, s. VIII, 237, [2], tabl. rozkł. 1, liczne ilustr. w tekście, 24,5 cm, opr. kart. wyd. 120,-

Wszechstronny podręcznik dla miłośników zarówno psów myśliwskich jak i pokojowych. Omówiono różne rasy psów, sprawy związane z ich hodowlą, tresurą i chorobami. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 893. Ejsmond Julian.** Moje przygody łowieckie. Z ilustracjami Kamila Mackiewicza. Poznań-Warszawa-Wilno b.r. (1929). Nakład Księgarni św. Wojciecha, s. [4], 315, tabl. ilustr. 6, 24 cm, opr. ppł. 150,-

Z księgozbioru J. Szymańskiego. Wspomnienia łowieckie z lat 1924-1928 z polowań w Puszczy Białowieskiej, Rudnickiej, Karpackiej, Wiszniewskiej, na Polesiu Wołyńskim i Śląsku Cieszyńskim. Wspólne łowy z kolegami po fachu: Włodzimierzem Korsakiem, Stefanem Krzywoszewskim. Opisy polowań m.in. na pardwy, głuszce, cietrzewie, kaczki, jelenie, borsuki, rysie, dziki, wilki. Nastrojowe **ilustracje Kamila Mackiewicza (1886-1931)**, znanego ilustratora książek i karykaturzysty. Rysował m.in. do czasopisma „Szczutek” i „Mucha”. Stan dobry.

- 894. Kobylański Józef Władysław.** O zwierzyńcu w Częstochowie, Grodnie, Katowicach, Krakowie i Lesznie. Odbitka z „Poradnika Kalendarza Myśliwskiego” na rok 1930. Warszawa 1929. Druk. Piotr Pyz, s. 16, ilustr. w tekście, 14 cm, opr. brosz. wyd. 40,-

Opis skromnych początków działalności ogrodów zoologicznych w Częstochowie, Grodnie, Katowicach, Krakowie i Lesznie. Funkcjonowanie, stan posiadania, źródła pochodzenia, informacje o ofiarodawcach, pracownikach i o zaskakująco pozytywnym odbiorze społecznym. Stan dobry.

- 895. Korsak Włodzimierz.** Rok myśliwego. Rzecz dla myśliwych i miłośników przyrody. Z przedmową Józefa Weyssenhoffa. 250 rysunków autora z tych 12 na osobnych tablicach. Poznań 1922. Nakładem M. Niemierkiewicza i Sp. oraz Karola Rzepeckiego, s. 340, [2], IV, [1], tabl. ilustr. 12, liczne ilustr. w tekście, 26 cm, opr. pł. ze złoc. i tłocz. na grzbiecie i licu (zach. okł. kart. wyd.). 240,-

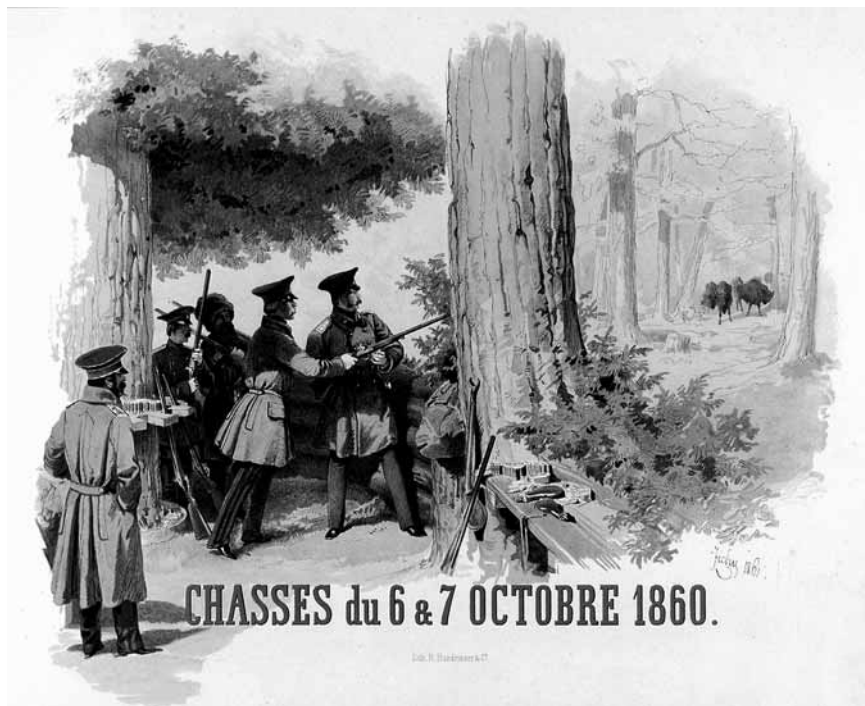
Pieczęć własnościowa: „Dr Marja Kasperowicz”. Klasyczny już podręcznik łowiectwa napisany przez Włodzimierza Korsaka (1886-1973), popularyzatora wiedzy, tradycji, i języka łowieckiego, autora m.in. „Pieśni Puszczy” czy „Venatora”. Stan dobry.

- 896. Potocki Józef Mikołaj.** Notatki myśliwskie z Dalekiego Wschodu. T. 1. Indyę. Z ilustracjami Piotra Stachiewicza. Warszawa 1896. Gebethner i Wolff, s. [4], 141, tabl. ilustr. 5 (heliograviury), liczne ilustr. w tekście (w tym kolor.), 32 cm, opr. pł. wyd. 600,-

Wspomnienia autora z Indii zawierające obszerne opisy polowań na tamtejszą zwierzynę. Ładnie wydane **dzieło ozdobione 5 heliograviurami wg prac znanego malarza, rysownika-ilustratora Piotra Stachiewicza**. Józef Potocki (1862-1922), ziemianin, polityk, podróżnik, myśliwy, kolekcjoner. Po objęciu dóbr antonińskich organizował coroczne polowania, wśród których łowy na dziki w Sze-pietówce zdobyły sobie europejski rozgłos. W latach 1890 i 1894 urządził dwie wyprawy do Indii i na Cejlon, które opisał w swoich książkach. (Notatki myśliwskie z Indii, Kraków 1891, a następnie w wersji poszerzonej pt. Notatki myśliwskie z Dalekiego Wschodu). T. 1: Indie, T. 2: Ceylon (Kraków 1894 z ilustracjami Piotra Stachiewicza, następne wydanie w r. 1896, 1905-6). Kolejną wyprawę odbył w latach 1896-97 do Somalii, a w 1901 r. do Sudanu z udziałem znanego podróżnika Jana Sztolcmana, który opisał jej przebieg w książce „Nad Nilem Niebieskim”. Zafascynowany podróżami założył, w swych dobrach Piszczów, wielki zwierzyńiec „Pilawin”, fauny krajowej (żubry, bobry, dziki, jelenie), jak również wprowadził do badań nad aklimatyzacją zwierzęta egzotyczne m.in. bizony amerykańskie, słonie, wielbłądy, strusie. Opr. sygn. na tylnym licu: „Hübel & Denck. Buchbinderei, Leipzig”. Stan dobry. **Rzadkie.**

- 897. [Puszcza Białowieska – Car Aleksander II na łowach].** Chasses dans la foret de Bialowieza. B.m. b.r. (1862). Imprime par ordre du Ministere des Domaines de l'Empire, k. tyt. w **chromolitografii**, s. 70, [2], **liczne litografie w tekście** (w tym kolor.), 37 cm, opr. płsk. z epoki z tłocz. i złoc. na przednim licu 21 000,-

Album poświęcony słynnemu polowaniu w mateczniku Puszczy Białowieskiej z 6 i 7 X 1860 r., w którym wzięli udział car Aleksander II oraz jego goście: wielki książę sasko-weimarski, książęta

897. Car Aleksander II na łowach. 1862.

pruscy Karl i Albert, ks. August Wirtemberski i ks. heski Fryderyk. Podczas polowania padło około setki zwierzyny (żubry, dziki, łosie, sarny etc., najwięcej trofeów przypadło carowi). Polowanie znalazło odzwierciedlenie w twórczości **malarza i grafika Michała Zichy (1827-1906), uczestnika tychże łowów**. W roku następnym przedstawił on carowi cykl akwarel z polowania, które stały się podstawą ilustracji chromolitografowanych do niniejszego albumu. Towarzyszący albumowi tekst i wyjątkowa forma w postaci złotych ramek ozdobionych motywami roślinnymi oraz kolorowych i czarno-białych litografii (sygn. R. Hundrieser & Co.), uczyniła całe wydanie jedną z najlepszych rosyjskich książek myśliwskich. **Wydana w 1862 r., o niewielkim nakładzie 50 egzemplarzy** jako carski dar dla uczestników i gości tegoż polowania. Niewielkie przybrudzenie płótna oprawy. **Stan bardzo dobry. Wielka rzadkość.**

(patrz tablica XXIX oraz ilustracja powyżej)

- 898. Schmid Jan.** Puszcza Kozienicka. Położenie, obszar, drzewostan, zwierzyna, ludność, osiedla, szlaki turystyczne, z 8-ma ilustracjami i 2-ma mapami. Pionki 1933. Nakładem Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, 15,5 cm, opr. tekst. ze złoc. na licu (zach. okł. kart. wyd.). 60,-

Przybliżenie walorów turystycznych, krajoznawczych i historycznych Puszy Kozienickiej, zwanej dawniej Jedleńską, ulubionego miejsca polowań naszych królów m.in. Władysława Jagiełły, Augusta III, Stanisława Augusta a także widowni zwycięskiej bitwy Stefana Czarnieckiego ze Szwedami. Egzemplarz nieznacznie przycięty. Stan dobry.

VARIA (ENCYKLOPEDIA, NAUKI ŚCISŁE, NUTY)

Encyklopedie

- 899. Encyklopedia ilustrowana Trzaski, Everta i Michalskiego.** Opracowana pod redakcją dra Stanisława Lama. T. 1-5 i suplement. Warszawa b.r. (ok. 1930, suplement 1938). Trzaska, Evert i Michalski, s. XVI, 544; [4], 608; [4], 528; [4], 608; [4], 620, [4]; [8], 1060, liczne tabl. ilustr. (cz.-b. i kolor.), mapy (kolor.), liczne ilustr. w tekście, 25 cm, opr. płsk. wyd. ze złoc. na licu i grzbiecie (suplement – pł. wyd. ze złoc.), górny brzeg k. barwiony. 1400,-

Pierwsza nowoczesna encyklopedia polska, zawierająca kilkadziesiąt tysięcy haseł. Luksusowa opr. wydawnicza, płsk. ze złoceniami, ze słynnej serii wydawniczej oficyny Trzaski, Everta i Michalskiego przeznaczonej do gabinetów i eleganckich bibliotek. W edycji tej ukazały się m.in. Wielka Literatura Powszechna, Wielka Geografia Powszechna i Wielka Historia Powszechna. Dołączono (doprowadzony do 1937 r.) suplement pt. Encyklopedia XX w. T. 1-5 w futerałach kartonowych. Ogólnie stan bardzo dobry. **Ładny egzemplarz.**

- 900. Encyklopedyja powszechna.** T. 1-28. Warszawa 1859-1868. Nakład, druk i własność S. Orgelbranda, 23,5 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. i tłocz. oraz dwoma szyldzikami na pięciopółowym grzbiecie. 5000,-

Exlibris Jana Sakwerdy. Dzieło życia jednego z najsłynniejszych księgarzy i drukarzy na ziemiach polskich XIX w., Samuela Orgelbranda (1810-1868). Początkowo przewidywane na 15 tomów, rozrosło się niemalże dwukrotnie przy kosztach niespotykanych w żadnym dotychczasowym przedsięwzięciu wydawniczym. Przy jej opracowaniu zaangażowanych było 181 wybitnych polskich redaktorów, uczonych i artystów (m.in.: **Władysław Ludwik Anczyc, Julian Bartoszewicz, Michał Baliński, Adam Chodyński, Ignacy Chodźko, Karol Estreicher, Kazimierz Kalinka, Adam Kirkor, Oskar Kolberg, Józef Ignacy Kraszewski, Józef Kremer, Aleksander Lesser, Fryderyk Lewestam, Adolf Naake-Nakęski, Aleksander Połujański, Leon Rogalski, Franciszek Maksymilian Sobieszczański, Kazimierz Władysław Wójcicki czy Gustaw Zieliński**). Wydawana w formie subskrypcji z liczbą 3000 prenumeratorów przed powstaniem styczniovym. Wydawnictwo doprowadzone do końca dzięki uporowi wydawcy, mimo spadku o 2/3 liczby prenumeratorów po 1863 r. Każdy z tomów Encyklopedii liczy blisko 1000 stron. Zdaniem Piotra Chmielowskiego encyklopedia ta zajmuje „stanowisko wybitne w dziejach naszej oświaty i literatury, wydawnictwo, w którym zrobiono prawie wszystko, co naówczas zrobić było można”. Zawiera wiele haseł nie spotykanych w innych encyklopediach, a zawarte w niej artykuły historyczne i literackie do dziś zachowują dużą wartość. Nazywana potocznie Encyklopedią Orgelbranda stanowi jedną z najwybitniejszych ukończonych nowożytnych encyklopedii polskich. W t. 1 karta tytułowa i przedtytułowa

uzupełnione. Krawędzie grzbietów opraw w t. 13 i 22 reperowane. Drobne spękania, wewnątrz czysty egz. Stan ogólny bardzo dobry. **Łady egzemplarz.**

- 901. Świat i życie.** Zarys encyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury. Redaktor naczelny dr Zygmunt Łempicki, redakcja dr Anna Chorowiczowa. T. 1-4. Lwów-Warszawa b.r. (1933-1936). Książnica-Atlas, s. 639, tabl. ilustr. 162 (w tym 2 kolor.), 16; [4], 640, tabl. ilustr. 162 (w tym 2 kolor.), 15, [1]; [4], 647, [1], tabl. ilustr. 162 (w tym 2 kol.), 16; [4], 795, [1], tabl. ilustr. 130 (w tym 2 kolor.), 16, liczne ilustr. w tekście, 24 cm, opr. płsk. wyd. ze złoc. na grzbiecie. 600,-

Encyklopedia powszechna z rozbudowanymi, przekrojowo omówionymi hasłami przedmiotowymi, poszukująca odpowiedzi na wiele otwartych jeszcze dla nauki kwestii dotyczących otaczającego nas świata. **Oprawa wg projektu graficznego Bonawentury Lenarta** (1881-1973), jednego z najwybitniejszych polskich artystów-introligatorów, konserwatora książek zabytkowych, współtwórca warsztatów krakowskich (1913), licznie nagradzanego na międzynarodowych wystawach pięknej książki. Brak tomu 5 (uzupełnień, który ukazał się w 1939 r.). W t. 1 poluzowany blok. Stan dobry. **Ładna oprawa wydawnicza.**

Nauki ścisłe

- 902. Coulvier-Gravier M.** Recherches sur les meteoires et sur les lois qui les regissent. Paris (Paryż) 1866. Henri Plon Imprimeur – Editeur, s. XXXIV, 372, **tabl. ryc. 7, (litografie)**, mapa 1, tabl. ilustr., ilustr. w tekście, 21 cm, opr. płsk. z epoki ze złoc. i tłocz. 450,-

Exlibris wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza, syna cara Mikołaja I. O zjawiskach meteorologicznych. Zarys nauki meteorologii; opis takich zjawisk jak: burze, tornada, meteory, komety z przykładami ich występowania; ewolucja klimatu. Litografie sygnowane H. Jannin, Paris przedstawiają różne zjawiska atmosferyczne. Mikołaj Mikołajewicz Romanow (1831-1891) – wielki książę, generał feldmarszałek, trzeci syn cara Mikołaja I, jego starszymi braćmi byli: car Aleksander II i wielki książę Rosji Konstanty Mikołajewicz. Niewielkie ślady po zalaniu rogów. Skasowane pieczęcie biblioteczne. **Ładny egzemplarz. Rzadka proveniencja.**

- 903. Kopernik Mikołaj.** O obrotach ciał niebieskich ksiąg sześć. Nadto opowiadanie pierwsze J. Joachima Retyka, różne pisma mniejsze M. Kopernika teraz zebrane i życiorys jego; (tłum. Jan Baranowski). Varsaviae (Warszawa) 1854. Typis Stanislai Strąbski, s. [4], LXXV, 642, VII, **tabl. ryc. 3 (litografia, akwatinta, akwaforta)**, tabl. z wizerunkami medali, tabl. faksym. 2, ilustr. w tekście, 36 cm, opr. płsk. współcz. z tłocz. i złoc. oraz dwoma szyldzikami. 1800,-

Pierwsze wydanie w języku polskim dzieła Mikołaja Kopernika (1473-1543) „De revolutionibus orbium coelestium libri sex” z 1543 r. (tytuł i tekst równoległe w języku łacińskim), również pierwsze w ogóle tłumaczenie dzieła na język nowożytny z dodaną oryginalną przedmową Mikołaja Kopernika. Dołączono syntetyczny życiorys astronoma pióra Juliana Bartoszewicza oraz inne pisma naukowe i literackie M. Kopernika. Inicjatorką wydania dzieła była Magdalena z Żółtowskich Łuszczewska, matka Deotymy. Litografia przedstawiająca wizerunek wielkiego astronoma autorstwa Feliksa Piwarskiego, akwatinta z pomnikiem Mikołaja Kopernika w Warszawie wg rysunku Feliksa Piwarskiego rytowana przez A. Dietricha oraz akwaforta z akwatintą ukazująca pomnik M. Kopernika w Toruniu rytowana przez A. Dietricha. Pierwsze, ostatnie oraz strony 559/562 ze śladami niewielkich podklejeń i drobnych plamek; ostatnia karta uzupełniana z niewielkim uszczerbkiem dla tekstu. Poza tym stan bardzo dobry. **Bardzo rzadkie.**

905. Nuty. 1860.

906. Nuty. 1901.

- 904. Smith A.** Budowa nieba, czyli astronomia popularna figurami objaśniona według A. Smitha profesora i dyrektora szkół w Nowym Jorku, spolszczona przez T. Dziekońskiego b. Dyrektora Gimnazjum. Warszawa 1857. Nakładem S.H. Merzbacha, s. 46, [1], **tabl. ryc. 29 (28 litografii i 1 staloryt)**, 31 cm, opr. płsk. współcz. ze sreb. na licu i sztyldzikami na grzbiecie. 280,-

Astronomia dla młodzieży w pytaniach i odpowiedziach. Bogato ilustrowane litografiami dzieło amerykańskiego astronoma A. Smitha. Przybliżenie podstawowych zagadnień związanych z systemem słonecznym, planetami, kometami, gwiazdami. Interesujące, pogładowe wyjaśnienie zagadnień związanych m.in. z ruchem planet, systemem słonecznym, fazami i zaćmieniem księżyca, przypływem i odpływem morza, rokiem przestępnym, porami roku, paralaksą, znakami zodiaku, obrazem nieba w różnych okresach roku. Ślad zalania na marginesie, zażółcenia w tekście. Stan dobry.

Nuty

- 905. Bach Emanuel.** Kwiaty polskie. Potpourri z ulubionych tematów narodowych polskich ułożone przez ... Warszawa (ok. 1860). Nakł. E. Wende i Ski, s. 15, 33,5 cm, brosz. wyd. 150,-

Karta tyt. w litografii J.V. Flecka ze scena rodzajową. Emanuel Bach (1714-1788), niemiecki kompozytor, drugi z synów Jana Sebastiana Bacha. Okł. tymczasowe podklejone. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 906. Eibl Henryk.** Trąbi-Zupka. Polka ułożona na fortepian przez ... Op. 601. Wyd. 3. Warszawa (1901). Księgarnia i Skład Nut A.G. Dubowskiego, s. 5, ilustr., 31 cm, brosz. wyd. 100,-

Popis własnościowy na okł.: „Zamoyska”. K. tytułowa ze scenką obwoźnej sprzedaży flaków na warszawskiej ulicy. Podklejenia, egz. lekko przycięty. Stan dobry.

(patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 907. Gungl Josef.** Arabeska. Polka-tremblante tańczona przez P. Renz na kłaczy arabskiej tegoż nazwiska. Ułożona na fortepian przez ... Warszawa (ok. 1855). Nakł. J. Bernstein, s. 3, ilustr., 33 cm, brosz. wyd. 150,-

Józef Gungl (1810-1889), austriacki szef orkiestry i kompozytor przeszło 300 popularnych tańców i marszów w wiedeńskim stylu. **Okł. z litografią J.V. Flecka przedstawiającą jeźdźca tańczącego na koniu.** Podpis własnościowy na okł. Drobne zagniecenia. Stan dobry.

- 908. Łodwigowski Edward S.** Nowy zbiór krakowiaków. Skomponował na fortepian ... Serya 2. Op. 48. Warszawa (ok. 1870). Nakł. Gebethner i Wolff, s. 11, ilustr., 32 cm, brosz. wyd. 120,-

Edward Stefan Łodwigowski (1815-1895), pianista i kompozytor. Zbiór miniatur opartych na melodiach ludowych. **Na okł. litografia M. Fajansa** ze sceną muzyczną przed wiejską chatą. Podpis własnościowy na okł. Drobne zbrązowienia. Stan dobry.

- 909. Pianowski Edward.** Nasze Sokoły. Trzy mazury. Op. 15. Warszawa (ok. 1915). Nakł. i własność Księgarni i Składu Nut K. Idzikowskiego, s. 7, ilustr., 34 cm, brosz. wyd. 100,-

Okł. barwna z elementami patriotycznymi. Drobne zagniecenia. Stan dobry.

- 910. Wroński Adam.** Lutnia polska. Zbiór pieśni narodowych na fortepian ułożył ... Op. 62. Kraków (ok. 1910). Nakł. i własność Księgarni S.A. Krzyżanowskiego, s. 17, 29,5 cm, brosz. wyd. 120,-

Zbiór pieśni patriotycznych (m.in.: Warszawianka, Krakowiaki; Wstańcie bracia wraz; Z dymem pożarów; Za Niemen; Marsz Żuawów; Sygnały Wojenne: Trzeci Maj; Jeszcze Polska ...). Okł. litografowana z Orłem Białym. Egz. nieco przycięty w dolnej części i ze śladem dziurkowania. Poza tym stan dobry.

- 911. Wroński Adam.** Podkóweczki dajcie ognia! Mazury. Fortepian przez ... Op. 128. Kraków (1892/1897). Nakł. i własność Księgarni S.A. Krzyżanowskiego, s. 5, ilustr., 32 cm, brosz. wyd. 150,-

Adam Wroński (1850-1915), dyr. Tow. Muzycznego im. Moniuszki i orkiestry zdrojowej w Krynicy. **Okł. barwna litografowana** z tańczącymi postaciami szlachty. Drobne zagniecenia na marginesach. Poza tym stan bardzo dobry.

(patrz tablica XXX)

- 912. Makata „Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu 1929 r.”** 1929 r. 500,-
Tkanina tkana maszynowo; 23,0 x 22,5 cm (dookoła frędzle dł. 4,0 cm).

912. Makata. 1929.

Tkanina w kolorze biało-niebieskim, przygotowana z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu w 1929r., na zamówienie Zjednoczonych Zakładów Przemysłowych K. Scheiblera i L. Grohmana w Łodzi. W centrum znak Zakładów, dookoła kwiatowa bordiura. Stan dobry.

(patrz ilustracja powyżej)

- 913. Herb Królestwa Polskiego.** Ok. 1916-1917. Druk barwny na papierze bibułkowym. 120,-

W polu czerwonym owalnym Orzeł Biały w koronie królewskiej złotej, okolony wieńcem z liści zielonych, u dołu szarfa biało czerwona z napisem: „Wolna – Zjednoczona – Niepodległa Polska”. Wizerunek orła z czasów po deklaracji z 5 XI 1916 r. Stan bardzo dobry.

(patrz tablica XXVIII)

INDEKS NAZWISK

(zestawiła Katarzyna A. Chmielewska)

Abbasydów dynastia 9	Andrussow 794	Baley Stefan 162
Aberbach Justyna 781	Andrzejewski Jerzy 731	Baliński Michał 900
Abrahamowicz Jerzy 76	Andrzejewski Antoni 506	Baliński Stanisław 732
Achmatowa Anna 792, 826	Anna Jagiellonka 103	Balmont Konstantin 821, 826
Adam Pierre-Michel 264	Annenkow G. 794	Bałucki Michał 155
Adam Victor 273, 275, 304	Antoni, litograf 263	Banach Andrzej 834
Adelung Johann Christoph 89	Antoniewicz Jan Bołoz 832	Bandtkie Stężyński Kazimierz
Adlen 794	Apollinaire Guillaume 410	Władysław 582
Agopsowicz Jan H. 855	Apronius Lucianus (pseud.?)	Baquoy Charles 39
Akakia Martin 24	92	Baranowski Jan 903
Albrecht Hohenzollern 897	Arciszewski Tomasz 449	Baranowski L. 451
Albrecht Hohenzollern Ansbach	Aschenbrenner Henryk 382	Baranowski Walerian 605
602	Askenazy Szymon 604	Baratynskij Jewgienij 807
Alcatius Andreas 65	Aubert Michel Guillaume 365	Barbette Paul 8
Aleander Johann Abraham 376	Aubry Louis François 281	Barcz Bolesław 630, 767
Alejchem Szolem 328, 329	August II Mocny Wettyn 19, 33,	Baron Paul 212
Aleksander I Romanow 139,	47, 57, 106, 107, 169, 257,	Baronio Cesare 13
239, 382	258, 668, 719	Barre, medalier 477
Aleksander II Romanow 382,	August III Wettyn 3, 55, 84,	Barski Jan 711
897	112-114, 178, 259, 260, 277,	Barthe 794
Aleksander Jagiellończyk 54	898	Barthelemi 28
Aleksy Piotrowicz Romanow 79	August Wirtemberski 897	Bartholin Thomas 8
Alfons Aragoński 54	Augustyn św. (Aureliusz Augu-	Bartłomiejczyk Edmund 162,
Allard Carell 169, 529	styn) 4	305, 545, 590
Almquist Johan Axel 23	Awerin W. 826	Bartoszewicz Julian 382, 900,
Althof Hermann 8	Axentowicz Teodor 154	903
Altmann 794		Bartsch Jacob 32
Amon Anton 178	Babicki W. 603	Baumgarten Siegmund Jacob
Anczyc Władysław Ludwik 603,	Bach Emanuel 905	77
900	Bachmann Friedrich 833	Bayger Jan Aleksander 507
Andersen Hans Christian 780	Backer H. J. 273	Bayot Adolphe 301
Andrenko 794	Bader Karol 146	Bazel Ludwik 751
Andriejew Leonid 793, 821	Baedeker Karl 549	Bazewicz Józef Michał 198
Andriolli Michał Elwiro 153, 377-	Bahmann Ferdinand 279	Bąkowski Klemens 550
379, 386, 555, 646, 754	Bajbuzy Piotr 781	Beauplan Wilhelm le Vasseur
Andriolli Natalia Aniela z Tar-	Bałaban Majer 841	de 529, 663
nowskich 153	Baland Stephan 28	Bechmetiuk Izzydor 866

- Bella Stefano della 354-356
 Belliard Augustin Daniel 135, 136
 Bellini Lorenzo 5
 Benard 293
 Bendrat Arthur 234
 Benedicti Hieronymus 186
 Bénédite Léonce 393
 Beniowski Maurycy 6, 805
 Benoît 131
 Benzoni Girolamo 7
 Beranger Pierre Jean de 472
 Bereziuk Jan 550, 889
 Berger J. Ch. 184
 Berger Juliusz 442
 Berman Mieczysław 440
 Bernigeroth Johann Martin 31, 83, 259
 Bernigeroth Martin 258
 Berthelemy Joseph 508
 Berthier Louis Alexandre 134, 137-139
 Bertius Petrus 833
 Bertuch Friedrich Justin 42
 Bethune Philippe de hr. 108
 Beyer Karol 375
 Beyner Antoni 113
 Białkowski Leon 856
 Biednyj Diemian 826
 Bielski Marcin 658
 Biely Andriej (właśc. Borys Bugajew) 795-797, 821, 826
 Bienstock J.-W. (właśc. Vladimir) 768
 Biernacki 128
 Biesiadecki Franciszek 521
 Bignon Louis Pierre bar. 144
 Bils Louijs de 8
 Biorenklou Matthias 92
 Bizzarri (Bizari) Pietro 9
 Blaeu Joann 174
 Blaeu Willem Janszon 174
 Blanchard Théophile 196
 Blaschke J. 387
 Blechinger Jacob 575
 Blocki Stefan 892
 Blok Aleksandr 792, 798-804, 814, 826
 Blomberg Karol Jan 10
 Blome Richard 167
 Blon Michel de 314
 Bober Adam Wiktor 835
 Bobrowicz Jan Nepomucen 663, 759
 Boczkowskich ród 83
 Bodenehr Gabriel 248, 289
 Boetius C.F. 25
 Bogoljubow Aleksy Pietrowicz 805
 Bogoljubow Nikołaj Pietrowicz 805
 Bogusławski Konstanty Józef 11
 Bohdanowicz Julian 429
 Bohlen von ród 601
 Bohmann P. 714
 Bohn Johannes 5
 Boldenyi J. 606
 Bolesław Chrobry 289
 Bolesław Jerzy II 512
 Bonde Carl Edvard 30
 Bondy Franciszek 628, 629
 Bonneville François 271
 Bonpland Aimé 695
 Borakowski Jan Kanty 145
 Borch Michał Jan hr. 124
 Bór-Komorowski Tadeusz 607
 Borucki Kazimierz 641
 Boschovich Józef 21
 Bouchet Pierre 406
 Bovinet 196
 Bowyer Robert 235
 Boy Adolf 34, 324
 Boyé Edward 394
 Boym Michał Piotr 5
 Boymans Frans 322
 Brahe Tycho 32
 Brandel Konstanty 306, 748
 Brandt Józef 158
 Branicka Elżbieta z Poniatowskich 60
 Branicki Jan Klemens 133
 Branicki Konstanty 461
 Branicki Władysław 461
 Braun Georg 221, 230, 232, 233, 251, 254, 833
 Brehm Alfred Edmund 867
 Brewern Józef Ignacy 2
 Briusow Walerij 826
 Brochowski Adam 92
 Brocks Barthold Heinrich 367
 Brodzki (Brocki) M. 487
 Broniewski Władysław 733
 Brudziński Józef 546
 Brückner Aleksander 671, 771
 Brühl D.V. 25
 Brühl Heinrich von 178
 Brykner Adam 85
 Budziszewski Konstanty Wilhelm 514
 Bülow von ród 601
 Bukaty Franciszek 638
 Bukaty B. A. 198, 274
 Bukowski Jan 750, 846
 Bułhak Jan 464, 509, 566
 Bułhakow Jakow 638
 Bunsch Adam 854
 Buonanni Filippo 12
 Bureau Noël 408, 409
 Burzyński Tadeusz 131
 Bush John 220
 Bush Joseph 220
 Buszczyński Stefan (pseud. Bezstronny S.) 608
 Buurt Adrian 369
 Bzowski Stanisław (Abraham) 13
 Calveton Urbanis 7
 Camoens (Kamoens) Luiz Vaz de 44
 Campo Mateusz Franciszek del hr. 145
 Canale Giuseppe 277
 Canot Pierre-Charles 373
 Capus Alfred 397
 Cars Laurent 278
 Casanova Jean Arrighi de ks. Padwy 141
 Cason Alejandro 442
 Castéra Jean Henri 14
 Cats Jacob 325
 Caunois François-Augustin 475, 476
 Cavendish William 366
 Cegliński Juliusz 242, 243, 381
 Celińskich ród 79
 Cervantes Miguel de 394
 Chałubiński Tytus 504
 Chappotin de Saint-Laurent Michel 39
 Charewiczowa Łucja 597
 Charlet Toussaint Nicolas 298, 698
 Charlotta Hohenzollern (Aleksandra Fiodorowna) 286

- Charon J. F. 281
 Charton Gabriel 262
 Chasseloup-Loubat François de 226
 Chasteau-Neuf de Castagnes 68
 Châtelain Henri A. 256
 Chełmiński Jan Władysław 609
 Chivasso (Clavasio) Angelo Carletti 2
 Chłopicki Józef 261, 723
 Chmielnicki Bohdan 622, 667
 Chmielowski Benedykt 15
 Chmielowski J. 829
 Chmielowski Piotr 734
 Chodasiewicz Władysław Felicjanowicz 806
 Chodkiewicz Jerzy Karol 102
 Chodowiecki Daniel 27, 61
 Chodyński Adam 900
 Chodźko Ignacy 304, 745, 900
 Chodźko Leonard 172, 610
 Chołoniewskich ród 517
 Chomiński brygadier 115
 Choński H. E. 745
 Chopin Fryderyk 398, 414, 422, 631
 Chorowiczow Anna 901
 Chrostowski-Ostoja Stanisław 307-310
 Chrzanowski Ignacy 162
 Chrzanowski J. 694
 Chrzanowski Prosper 694
 Chrząński Teodor 583
 Chwistek Leon 774
 Chyliński Pius Anselm 56
 Ciceri Eugène 301, 304
 Ciekliński Piotr 97
 Cieślowski Tadeusz syn 311, 545, 836
 Ciołek Stanisław 556
 Ciołek-Żelechowski Jerzy 556
 Clark John 380
 Cleyer Andreas 5
 Clouwet Peter 366
 Clüver (Klüver) Philipp 16
 Cogniet Léon 299
 Cohen Henri 837
 Collignon François 355
 Colorado kard. 104
 Colton J. H. 236
 Compagne Jean Baptiste 271
 Condamine Charles de 109
 Conring Hermann (Thrasymachus Cyriacus) 92
 Conti ks. (Franciszek Ludwik Burbon-Conti) 19
 Cooper James Fenimore 377-379
 Coquart Antoine 248
 Coronelli Vincenzo Maria 168
 Coulvier-Gravier Rémi Armand 902
 Coutney John 75
 Covens Cornelis 171
 Coxe William 17, 79
 Crell Johann Franc 18
 Cromwell Oliver 92
 Cureus Joachim 94
 Curicke Reinhold 222, 223
 Cumonsky (właśc. Maurice-Edmond Sailland) 768
 Custine Astolphe de 611
 Cybis Jan 468
 Cybulski Wincenty 346
 Czacki Tadeusz 262
 Czackich ród 518
 Czajkowski M. 745
 Czaki Franciszek Florian 178
 Czarniecki Stefan 743, 898
 Czartkowski Adam 675
 Czartoryska Izabela z Flemingów ks. 241
 Czartoryski Adam ks. 387
 Czartoryski Adam Jerzy ks. 263, 477, 602, 729
 Czartoryski Adam Kazimierz ks. 187, 241
 Czartoryskich ród 219
 Czechowski Leon 708
 Czepielowski Stefan 121
 Czermański Zdzisław 312
 Czerny Joachim 131
 Czerny Sasza 826
 Czetwertyńska Maria Wanda z hr. Uruskich ks. 481
 Czetwertyński Włodzimierz ks. 481
 Czetwertyńskich ród 445, 481, 517, 586
 Czuczynski A. 670
 Dąbrowa Eugeniusz 861
 Dąbrowski Jan Henryk 141, 431, 712
 Dąbrowski Józef (pseud. J. Grabiec) 614
 Dahlbergh Erik Jönson 70, 231, 248, 376, 844
 Damrot Konstanty (pseud. Czesław Lubiński) 552
 Daniłowicz Ignacy 591, 613
 Dante Alighieri 421
 Daru Pierre Antoine Bruno hr. 144
 Daszyński Ignacy 449
 Davout (d'Avout) Louis Nicolas 140
 Dayczar Karol Szymon 204
 Dębicki Stanisław 788
 Debu-court Philibert Louis 280
 Dee Jan 646
 Deisch Mateusz 225
 Delamarche Charles François 164
 Delavigne Casimir 723
 Dembołęcki (Dębołęcki) Wojciech 615
 Dembowski Adam 610
 Dertel Richard 839
 Desarnot Auguste 698
 Desauls 196
 Desene 390
 Desmaisons Émile 300
 Desroches de Parthenay Jean-Baptiste 19
 Deveria Achille 282
 Dickens Karol 404
 Diepenbeck Abraham 366
 Dietrich Adolf Fryderyk 903
 Dietrich Fryderyk Krzysztof 539
 Dilger Daniel 315
 Direxit Bernard 73
 Długosz Jan 43, 658
 Dmochowski Franciszek Ksawery 735
 Dmochowski Franciszek Salezy 762
 Dobrzański Henryk 445
 Dohna Achacy 118
 Dohna Krzysztof 118
 Dolański Roman 160
 Domańska Antonina 782
 Doré Gustav 677
 Doroszenko Piotr 626

- Douglas George 23
Dresdner Karol 841
Druckich-Lubeckich ród 586
Družbacka Elżbieta 746
Drymmer Wiktor 150
Dubravius Johannes 54
Dubreil Pierre 408, 409
Duch Kazimierz 643
Dufourt A. H. 172
Dufy Jean 409
Dulac Edmund 780
Dulęba Adam 650
Dumas Alexandre 677, 736
Dumin Stanisław 586
Dunikowski komendant chorągwi pancерnej 119
Dunikowski Ksawery 854
Dunin-Borkowski Jerzy Sewer 584
Dunin-Borkowski Stanisław 690
Dunin-Borkowskich ród 445
Duninówna Helena 783
Dunin-Wilczyński Zbigniew 689
Duparc 196
Durand 476
Durvand Lucien 388
Dyakowski Bohdan 869
Dygasiński Adolf 784, 789
Dymitr Samozwaniec I 662
Dynowski Witold 510
Dyszkiewicz Jerzy 447
Dziekoński T. 904
Dzierżanowski Michał 131
Dziewulski Michał 744, 746, 751, 758, 762, 764
Dzwonkowski Włodzimierz 566
Ehrenberg Józef Kazimierz 575
Eibl Henryk 906
Eichstadt Lorenz 32
Eickstädt von ród 601
Ejsmond Julian 785, 893
Eljasz Walery 616, 712
Elliger Ottmar 257
Eltzner Adolf 253
Elżbieta I Tudor 646
Elżbieta Piotrowna Romanowa 31
Endersch Johann Friedrich 178
Eon de Beaumont Charles d' 21
Epstein 794
Ernst Anna Maria 125
Ernst Christoph 125
Esquire Thomas Percival 82
Estreicher Karol Józef 865, 900
Ettinger Salomon 442
Fabergé Agaton 594
Fajans Maksymilian 908
Fałat Julian 699
Falck Jeremiasz 34, 283, 313-315
Falkenhaym von ród 601
Fara Waclaw 447
Fau J. 388
Fedorowicz Iwan 835
Feliński Zygmunt Szczęsny 619
Feltre Henri Clarke de ks. 141
Fer Nicolas de 248
Ferberów ród 585
Ferdynand III Habsburg 92
Fiedler Antoni 583
Fiełofaktow Nikołaj 817
Fijałkowska Zofia 545
Fijałkowski Antoni Melchior 478
Fini Leonor 396
Finkiel A.M. 826
Fiol Świętopełk 534
Firlej-Bieleńska Karolina 697
Flawiusz Józef (Iosephus Flavius) 22
Fleck Juliusz Volmar 714, 905, 907
Fleck-Klausitzer 445
Flemming Jakub Henryk 33
Flemming Carl 212, 214, 217
Flemming Jerzy Detlof 122
Flemming Theodor 212, 214
Flety Julien 840
Flisak Jerzy 316, 317
Foch Ferdinand 620
Folino Bartłomiej 170
Fontaine Charles 69
Forlani Paolo 165
Forster Ch. 745
Fowler John 23
Francastel Pierre 565
Frank Jakub Józef Lejbowicz 647
Frankowski M. 445
Fredro Aleksander 737
Frey Jan Zachariasz 244, 246
Frischmann Jan 92
Froben Johann 65
Fromageot Paul 621
Fryderyk August I (książę warszawski), 142, 264, 382
Fryderyk Heski 897
Fryderyk II Wielki 88, 91, 293, 847
Gabriis Lucas de (właśc. Jan Tański?) 92
Gadomski Franciszek 128
Gadomski Jan 156
Gałczyński Konstanty Ildefons 738
Galen (Claudius Galenus) 24
Galichon Louis 276
Gall Aaron 81
Gama Vasco da 44
Gardowski Ludwik 590
Gastaldi Jacopo (Giacomo) 165
Gaszyński Konstanty 745
Gaultier Leonard 26
Gavarni Paul 736
Gawarecki Wincenty Hipolit 877
Gawroński Franciszek Rawita 622
Gąsiorowski O. 512
Gąsiorowski Wacław 592
Gebethner Jan 162
Gedliczka Zdzisław 854
Geisler Walter 199
Gembarzewski Bronisław 671
George Sand (właśc. Amandine-Aurore-Lucile Dupin) 422
Gérard Marguerite 698
Gérard Pascal François Simon 264
Gerhardi William 645
Gerson Wojciech 300, 375
Gessner Christian Friedrich 25
Ghali Wacyf Boutros 397
Gide André 398
Giedymin wielki książę litewski 704
Giedyminowiczów dynastia 586
Gieryn Narcyz 863
Giese ród 585
Giller Agaton 623

- Gippius Zinaida Nikołajewna 809
 Girard Antoine 26
 Girdwojń Michał 870
 Girs Anatol 630, 767
 Girtler Józef 387
 Giurkowicz L. 528
 Giżycki Jan Marek Antoni 513
 Gliczner Erazm 76
 Glinicki Zygmunt 428, 430
 Gloger Zygmunt 247, 555
 Gluczenko 794
 Glücksberg August Emanuel 735
 Glücksberg Natan 735
 Głowczewski Władysław 424, 429, 430
 Goblain 196
 Goerg Edouard-Joseph 408, 409
 Goldstein Maksymilian 841
 Gołębiowski Łukasz 535, 623, 624
 Gomulicki Wiktor 156, 452
 Goos Pieter 180
 Gorazdowski Edward 385
 Gorczyn Jan Aleksander 81
 Gorczyński Adam (pseud. Jadam z Zatora) 739
 Gordin Jacob 442
 Gordon Jakub (właśc. Maksymilian Jatowt) 625
 Goryńska Wiktoria 318, 319
 Gosieniecki Wiktor 399
 Goss A. 166
 Gostyński Marian 320
 Gottlieb Leopold 409
 Goworek h. Rawicz 11, 41
 Goya y Lucientes Francisco de 321, 322, 839
 Górski Konrad 162
 Górski Władysław Pobóg 514
 Grabowski Ambroży 556, 626
 Grabowski Ignacy Stanisław 610
 Grabowski J. S. 745
 Grabowski Stefan hr. 725
 Grabowski Tomasz 145
 Gracjan (Gratianus) 28
 Graffigny Henryk de 842
 Gramatyka-Ostrowska Anna 781
 Grassi Józef 271, 272, 274
 Grebelskij Piotr 586
 Grenier Francisque 302, 303
 Gribojedow Aleksandr 807
 Griendel von Ach Johann Franz 29
 Grodecka Ewa 627
 Grodecki Wacław 529
 Gröll Michał 170
 Gromaire Marcel 408, 409
 Gronowski Tadeusz 431, 590, 794, 866
 Grottger Artur 628-630, 863
 Grozów ród 518
 Grünberg Conrad 129
 Grzywa Piotr 744, 764
 Guérard Edouard 737
 Guertler A. 449
 Güssefeld Franz Ludwig 175
 Guigard Joannis 843
 Gumilew (właśc. Gumilow) Nikołaj Stefanowicz 810-813, 826
 Gumowski Jan Kanty 400, 401
 Gumowski Marian 587, 671
 Gungl Josef 907
 Gurowski Melchior 101
 Gustawicz Bronisław 498
 Gutenberg Johann 25, 534
 Guttry Aleksander 162
 Gwagnin Aleksander 53
 Haack hrabina 286
 Hadrian (Publius Aelius Hadrianus) 65
 Hadziewicz Józef bar. 84
 Hahn Wiktor 162
 Halecki Oskar 671
 Haller Jan 63, 859
 Hallman Johan Göstaf 30
 Hammer H. 85
 Hampe Friedrich 178
 Handtke Friedrich 217
 Hansel A. 212
 Hanway Jonas 31
 Hartwig Edward 465-469
 Hasenclever Walter 808
 Haye Charles de la 266
 Heath Charles 390
 Hecker Johann 32
 Helwig Martin 185
 Henneberg Gaspar 173, 174
 Henning Władysław 776
 Henryk II Walezjusz 69
 Henryk III Walezy 166, 265, 663
 Hensel Wilhelm 286
 Hermelin Olaus 33
 Héron de Villefosse René 406
 Hertz Henri 410
 Herzberg 152
 Heweliusz Jan 32, 34
 Hewelke-Heweliuszów ród 585
 Heydebrand der Lasa Leopold von 871
 Heyden Jakob van der 13
 Heyduk Bronisław 844
 Hillemacher Frédéric 857
 Hiszpańska-Neumann Maria 323
 Hładka Jadwiga 545
 Hoesick Ferdynand 631
 Hoffman Marek 67
 Hoffmann Leopold 152
 Hofman Wiktor 826
 Hofmann Vlastimil 864
 Hofmannsthal Hugo von 396
 Hogenberg
 Hogenberg Franz 221, 230, 232, 233, 251, 254, 265, 833
 Holewiński Józef 385
 Holst Niels von 515
 Hołub-Pacewiczowa Zofia 499
 Homann Johann Baptist 195, 529
 Homolacs Karol 854
 Hondius Wilhelm 193, 290, 324, 325
 Horacy (Quintus Horatius Flaccus) 35
 Horne Johan van 8
 Houttyn Martinus 369
 Hryniewicz-Legiecki Bohdan Chester 542
 Hudson William 36
 Humboldt Alexander von 695
 Hundrieser R. 897
 Husarski Wacław 590
 Huyot Jules Marie 377-379
 Hymczak Andrzej 751
 Hyperius Andreas Gerhard 37
 Innocenty XI (Benedetto Odescalchi), bł. 38

- Innocenty XII (Antonio Pignatelli del Rastrello) 104, 192
 Iwan Friedrich 326
 Iwan kozak 130
 Iwanow Wiaczesław 815-817
 Iwanow-Razumnik (właśc. Wasiliewicz Iwanow Razumnik) 801, 814
 Iwanowski Eustachy (pseud. Heleniusz) 516-518
 Iwaszkiewicz Jarosław 545
 Jabłonowski Józef Aleksander 163, 170
 Jacobsz Anthony 179, 180
 Jacobsz Johannes Loots 179
 Jacomet D. 406
 Jacyna Jan 632-635
 Jahoda Robert 746
 Jaillot Alexis Hubert 192
 Jakubowski Stanisław 402, 612, 841, 854
 James John Thomas 380
 Jan II Kazimierz 51, 82, 85, 92, 100, 166, 383, 582, 626, 667, 668
 Jan III Sobieski 19, 38, 82, 101-105, 124, 168, 192, 237, 240, 266-268, 383, 462, 532, 542, 626, 668, 719
 Janasz J.-L. de 763
 Janik Michał 636
 Jankowski Czesław 648
 Jannin H. 902
 Jański Bogdan 753
 Janssonius Joannes 176, 180, 191, 221, 254
 Janssonius van Waesbergen Joannes 176
 Januszewski 132
 Jarnuszkiewicz Czesław 845
 Jarocki Feliks Paweł 872
 Jaroszyński Jan 566
 Jaroszyński Tadeusz 846
 Jaroszyńskich ród 517
 Jaruntowski Kazimierz 601
 Jasieński Bruno (właśc. Wiktor B. Zysman) 740
 Jasieński Ignacy 83
 Jastrun Mieczysław (właśc. Mojsze Agatsztajn) 741
 Jazet Jean Pierre 299
 Jeffries David 39
 Jeljaszewicz J. 700
 Jełowicki Jan Bożeniec 40
 Jełowickich ród 445
 Jerzy II Rakoczy 70
 Jesienin Siergiej 826
 Jezierski Franciszek Salezy 41
 Johannot Tony 736
 John Fryderyk 292
 Jordan Thomas 54
 Józef I Habsburg 192
 Józef II Habsburg 293
 Jurkiewicz Andrzej 327, 403
 Kaczurba Adam 575
 Kadłubek Wincenty 658
 Kajsiewicz Hieronim 157
 Kalckreuth Friedrich Adolf von hr. 553
 Kalfas Franciszek 854
 Kalinka Kazimierz 900
 Kalinka Walerian 638
 Kalinowskich ród 517
 Kallimach Filip (właśc. Filippo Buonaccorsi) 9, 43
 Kamińska Ida 442
 Kamińska Jadwiga 557
 Kamiński Zygmunt 779
 Kanarek Elias 404
 Kandinskij Wasilij 405, 831
 Kania Stanisław 147
 Kanter C. G. 227
 Kantor Adolf 382
 Kaplan Anatolij Lwowicz 328, 329
 Kappens Johann Erhard 25
 Kapuściński Józef 716
 Kara Mustafa Pasza 38
 Karol Hohenzollern 897
 Karol I Gonzaga 100
 Karol II Stuart 183
 Karol IX Sudermański Waza 23, 86
 Karol X Gustaw Wittelsbach 70, 92, 376, 844
 Karol XII Wittelsbach 120
 Karol Aleksander Sachsen-Weimar 897
 Karoli Aleksander 458-460
 Karpiński Alfons 864
 Karwowski Czesław 579
 Kasperowicz Maria 895
 Kasprowicz Jan 699, 884
 Kassyanowicz A. 639
 Katarzyna I Aleksiejewna (Martha Helena Skowrońska) 79
 Katarzyna II Wielka (Sophie Friederike Auguste zu Anhalt-Zerbst) 14, 88, 220, 293, 638, 665
 Kauffmann Angelika 672
 Kaufmann 391
 Kaunitz Wenzel Anton 132
 Kazimierz I Odnowiciel 81
 Kazimierz III Wielki Piast 324, 873
 Kazimierz IV Jagiellończyk 43, 54
 Kepler Johann 32
 Keulen Gerard van 181, 182
 Keulen Johannes van 181, 182
 Kiciński 638
 Kiefer René 415
 Kiejstut Giedyminowicz 704
 Kierżencew Platon Michałowicz 818
 Kieser 833
 Kijewski Jan Chryzostom 535
 Kijewski Tadeusz 535
 Kilarski Jan 558
 Kirkor Adam 900
 Kisling Mojżesz 406
 Klemensiewicz Zygmunt 657
 Kleniewski Jan 573
 Kleszczyński J. 870
 Klingner Charlotta 152
 Klocker von Ehrenstrahl David 376
 Kłopotowski Antoni 487
 Kłos Julian 566
 Kluk Krzysztof Jan 45
 Kneipp Sebastian 880-882
 Kniżnik Grigorij 807
 Koberger Antoni 252
 Kobylański Józef Władysław 894
 Kochanowski Jan 771
 Kocięło Michał Kazimierz 106
 Kociemski Leonard 422
 Köhler Charlotta 152
 Kolberg Juliusz 133
 Kolberg Oskar 900
 Kołłątaj Hugo 90, 640
 Kołudzki Augustyn 30

- Kołyszko Bolesław 678
 Komar Michał 445
 Komarek Jakub 38
 Komeński Jan Amos 92
 Komorowski Michał hr. 891
 Konarska Janina 545
 Konarski Stanisław 735
 Koneczny Feliks 519, 641
 Koniecpolski Stefan 719
 Konopków ród 133
 Konopnicka Maria 789, 884
 Konstancja Habsburżanka 269
 Konstanty Mikołajewicz Romanow 682
 Kopera Feliks 400, 851, 854
 Kopernik Mikołaj 375, 463, 706, 903
 Koperska Helena 719
 Korczak Janusz (właśc. Henryk Goldszmit) 786
 Korn Friedrich 128
 Korsak Włodzimierz 893, 895
 Korytko Stefan 207
 Korzeliński Seweryn 642
 Kościuszko Tadeusz 90, 270-275, 431, 476, 542, 641, 712
 Kösel Joseph 882
 Kosiński Adam Amilkar 742
 Kossak Juliusz 453, 461, 462, 555
 Kossak Wojciech 158, 616, 698
 Kossecki Hilary 143
 Kossecki Roch 142
 Kowalczewski Jerzy 571
 Kozakiewicz Bronisław 763
 Koźmian Kajetan 743
 Krajewski Józef 644
 Krantz Albert 53
 Krasicka Julia z hr. Mniszchów hr. 483
 Krasicki Franciszek Xawery hr. 483
 Krasicki Ignacy 735
 Krasickich ród 445, 482, 483
 Krasieński Józef Wawrzyniec 539
 Krasieński Michał Hieronim 130
 Krasieński Wincenty 171, 475
 Krasieński Zygmunt 171, 734, 743, 744
 Krasnodębska-Gardowska Bogna 330, 545
 Krassnoff P.N. (Piotr N. Krasnow) 645
 Kraszewski Józef Ignacy 274, 381, 520, 648, 900
 Kraus Georg Melchior 42
 Kraushar Aleksander 646, 647
 Krawczenko 794
 Kremer Józef 900
 Krieger Amelia 443, 444
 Krieger Natan 443, 444
 Kroh Karol 575
 Krohg Per 408, 409
 Kromer Marcin 53, 54, 658
 Krosnowski Adolf 588
 Krüger Franz 284, 698
 Krüger Halina 789
 Kruk Stanisław 580
 Kruszewski Karol 658
 Kruszyński Tadeusz 854
 Kryłow Iwan 826
 Krystyna Waza 314
 Kryszpin-Kirszensztein Andrzej 124
 Krzesimowski Stanisław 625
 Krzywiecki M. 864
 Krzywoszewski Stefan 893
 Kuczinskij I.A. 649
 Kuglin Stanisław 862
 Kulisiewicz Tadeusz 331
 Kulwiec Kazimierz 578
 Kunik A.A. 512
 Kurpiński Karol 757
 Kuzmin Michaił Aleksiejewicz 819
 La Fontaine Jean de 407
 Lacombe Jacques 55
 Lafontaine August Heinrich Julius 27
 Lalaisse Ch. 296
 Lam Stanisław 899
 Lamennais Félicité de 753
 Lamour Jean 853
 Lampert Józef 521
 Lange Antoni 219, 237, 240, 245
 Langiewicz Marian 678
 Langman Jerzy 854
 Lansierie Jewgienij 793
 Lappo-Danilewski A.S. 512
 Larmessin (L'Armessin) Nicolas IV de 276
 Laskauer Piotr 603
 Laskowski Otto 620
 Laszczka Konstanty 159, 473, 854
 Laubert Manfred 560
 Lautenbach Conrad 22
 Lauterbach Samuel Fryderyk 57
 Laveaux Ludwik de 708
 Laver James 404
 Law-Gisiko Erik 645
 Le Mire Noël 293
 Le Prince Jean Baptiste 295
 Lechowski Bruno 769
 Legrand Augustin 372
 Lelewel Joachim 172, 591, 651, 661
 Leliwa Tadeusz 652
 Lembke Johann Philipp 376
 Lemercier 275, 300-304
 Lenart Bonawentura 862, 901
 Lenartowicz Teofil 454
 Lengnichów ród 585
 Leonardo da Vinci 855
 Léon-Martin Louis 409
 Leopold I Habsburg 38, 192
 Leopold J.F. 332
 Lermontow Michaił 807
 Leroy Martin 196
 Lerue Adam 242, 243
 Leśniok Herbert 710
 Lesser Aleksander 382, 900
 Leszczyc Zbigniew 592
 Leszko I (Lech) 55, 64
 Levinson André 820
 Lewartowski Henryk 650
 Lewental Salomon 385
 Lewestam Fryderyk 900
 Lewicka Anna 787
 Lewicki Jan Nepomucen 383, 668
 Lichtenfels 391
 Lievens Jan 336
 Lifar Serge 820
 Lilien Ephraim Moses (Maurycy) 841
 Lind John 59
 Lindner Klaus 847
 Linneusz Karol (właśc. Carl von Linné) 36

- Lipiński Augustyn 60
 Lipiński Wacław 653
 Lipski Tadeusz 131
 Lipszyc 794
 Loeillot W. 253
 Lohrmann Friedrich Anton 225
 Longueville Karol de ks. 100
 Lorentowicz Jan 746
 Lorenzo Medici 354
 Lortier 196
 Louisy P. 377-379
 Löwendal Barbara z Szembeków 110
 Lubieniecki Teodor 332
 Lubomirski Jan Tadeusz ks. 514
 Lubomirski Jerzy Marcin ks. 130
 Lubomirski Jerzy Sebastian ks. 11
 Lubomirski Zdzisław ks. 891
 Ludwik V Józef Burbon-Condé 39
 Ludwik XV Burbon 95, 276, 292, 388
 Ludwika Maria Gonzaga de Nevers 100
 Ludwika Maria Burbon 60
 Lurine Louis 747
 Luter Martin 2
 Lyon Corneille de 69

 Ładoś Aleksander 146
 Łarionow Michaił 794
 Łaski Jan 859
 Ławrynowicz Michał 304
 Ławrynowicz Mikołaj 56
 Łazarski Zygmunt 162
 Łempicki Zygmunt 901
 Łętowski Ludwik 384, 654
 Łodwigowski Edward Stefan 908
 Łoziński Bronisław 655
 Łoziński Walery 655
 Łoziński Władysław 656
 Łubieński Henryk 657
 Łukasiński Walerian 604
 Łukaszewicz Julian Antoni 880-882
 Łukomskij Georgij Kreskientjewicz 511
 Łukomski Stanisław 711

 Łuniewskich ród 15
 Łuszczewska Magdalena z Żółtowskich 903
 Łuszczewska Nina 375

 Maciejewski Wojciech 317
 Mackiewicz Ignacy 130
 Mackiewicz Kamil 869, 893
 Maćkowski Michał 445
 Madrassi Lucien 417
 Maeterlinck Maurice 821
 Magnus Karol 241
 Mailland Jacques 28
 Maire F. J. 187-190
 Majakowskij Władimir 822, 823, 826
 Majcher Mieczysław 543
 Majerski Stanisław 201
 Majewski Erazm 580
 Majewski Wincenty 304
 Makowski Tadeusz 408, 409
 Makowski Tomasz 529
 Maksymilian I Habsburg 67
 Maksymilian II Habsburg 192
 Makuszyński Kornel 884
 Małachowska Katarzyna z Działyńskich 126, 127
 Małachowski Antoni 126, 127
 Małachowski Piotr Nałęcz 593
 Małachowski Stanisław 128
 Malczewski Jacek 699, 850
 Malczewski Rafał 868
 Maleszewski Tytus 274
 Malibran Alphonse Marie 609
 Malinowski Stanisław 274
 Maliszewski Maciej 658
 Maltzahn hr. ród 601
 Mandelsztam Osip 826
 Mann C. A. 227
 Mann Maurycy 659
 Mansfeld S. 387
 Mantau R. 202
 Manteuffel Edward 545
 Marcinkowski Zdzisław 566
 Marczewski Bolesław 888
 Maret Hugo Bernard 134
 Maria Burgundzka 67
 Maria Józefa Habsburżanka 277
 Maria Kazimiera d'Arquien 105, 124

 Maria Leszczyńska 96, 111, 278, 291, 388
 Maria Ludwika Austriaczka 324
 Marianowicz Antoni 317
 Marin (Marini) François Louis Claude 93
 Markowski A. 743
 Markus Ludwik (Marcoussis Louis) 333, 410
 Marschalls pani 111
 Martin Charles 407
 Marylski Eustachy 660
 Maryna Mnischówna 662
 Massalskich ród 586
 Matejko Jan 385
 Matejko Jan 463, 616
 Matenesius Johann Friedrich 13
 Mattis Carl 229
 Matusiak Stanisław 531
 Matzfeldt Melchior von hr. 184
 Maurin Nicolas 698
 Maurois André 748
 Mauzaisse Jean Baptiste 272
 Mayer von Haldensfeld A. 186
 Mazowiecki Bartłomiej 103
 Medwecka Zofia 864
 Megerle Johann Ulrich (Abraham à Sancta Clara) 1
 Mehmed Emin Pasza 131
 Mehoffer Józef 154, 395, 426, 864
 Meissner Karl 524
 Mennais F. de la 753
 Mentzel Johann Georg 258
 Mercator Gerard 529
 Merian Matthäus 255, 559, 833
 Messenger I. 26
 Meyer Friedrich Wilhelm st. 286
 Meyerhold Wsiewłod 828
 Meÿssens Cornelis 283
 Meyssens Johannes 283
 Meysztowicz Jan 615
 Mękicki Rudolf 579
 Miarka Karol 425
 Michał Korybut Wiśniowiecki 30, 237, 383, 626, 668
 Michalska Wanda 411
 Michejda Tadeusz 577
 Miciński Tadeusz 750

- Mickiewicz Adam 364, 386, 521, 644, 734, 745, 751-756, 884
 Midigliani Amadeo 406
 Mieczkowski Jan 445, 453
 Mieczysław (Mieszko) I Piast 382, 648
 Mielżyńskich hr. ród 601
 Mierosławski Ludwik 745
 Migurski Wincenty 625
 Mikołaj I Romanow 286, 382, 611, 725
 Mikołaj Mikołajewicz Romanow 902
 Mikołajczyk Stanisław 146
 Mikorskich hr. ród 601
 Milford R. 371
 Milieski E.I. 446
 Millot Claude François Xavier 387
 Milne Alan Alexander 317
 Minasowicz Józef Epifani 865
 Minkowski Anatol 447
 Minskij Nikołaj 821
 Mirwis Aleksandr 586
 Misky Ludwik 334
 Mniszchów ród 483
 Modrzejewska Helena 699
 Mołojec Bolesław 149
 Monamy Peter 373
 Mondhare Louis Joseph 250
 Montabone Luigi 454
 Montagu Domenico 374
 Montalembert Charles de 753
 Monzie Anatole de 768
 Moore Thomas 286
 Moraczewski 699
 Moraczewski Jędrzej (pseud. Gospodarz Jędrzej) 449, 661
 Morawski Jacek 767, 789
 Morawskich ród 601
 Morelowski Marian 856
 Morin Artur 888
 Morsztyn Jan Andrzej 92
 Mortier Corneli 171
 Mortkowicz Jakub 779
 Mosberger Agnes 4
 Mościcki Henryk 697
 Mościcki Ignacy 432
 Mościcki Mikołaj 62
 Motte Charles Étienne Pierre 272
 Motyka Lucjan 754
 Mrożewski Stefan 394, 545
 Mrozowski Adam 119
 Mucha Stanisław 708
 Muchanow Paweł 662
 Muczkowski Józef 852, 865
 Münch Georg 324
 Münster Sebastian 833
 Mund Henryk 848
 Murad III sultan ottomański 9
 Mycielski Maurycy 508
 Mylius Johann Friedrich 287
 Naake-Nakęski Adolf 900
 Nadir Kuli 31
 Nadolny Bronisław 713
 Nagel Gottfried 125
 Nagel Jan 125
 Nagel Katarzyna 125
 Napoleon I Bonaparte 134, 137-139, 596, 640, 698, 723
 Napoleon III Bonaparte 596
 Naruszewicz Adam 44, 624
 Nawrocki F. 547
 Negro Francesco 63
 Nepros Edward 79, 757
 Neugebauer Salomon 64
 Nicanor Andreas 92
 Niekrasow Nikołaj Aleksiejewicz 807, 824
 Niemcewicz Julian Ursyn 561, 663, 745, 757
 Niemojewski Sergiusz 891
 Niemojowski Wincenty 723
 Niesiołowska Celina 825
 Nipanicz M. 205
 Nocznicki Tomasz 449
 Nolhac Pierre de 388
 Norblin Jan Piotr 335-339, 857
 Norblin Stefan 791
 Norwid Cyprian Kamil 236, 422, 479, 480, 758
 Nougaret Pierre-Jean Baptiste 664, 665
 Nowakowski Bogdan 540
 Nowakowski Zygmunt 825
 Nowotko Marceli 149
 Nozeman Cornelius 369
 Oczapowski Michał 885
 Odlanicki-Poczobutt Stanisław 525
 Ogiński 131
 Ogiński Hrehory 124
 Ogiński Ignacy 112
 Ogiński Józef 113
 Ogiński Marcja 112
 Ogiński Michał Kazimierz 115
 Ogińskich ród 586
 Okuń Edward 395
 Olbrich Heinrich Otto 562
 Oldermann Ernest Friedrich 284
 Oleszczyński Seweryn 204, 389
 Olgiard Giedyminiowicz 704
 Olszewski J. 579
 Olszewski K. 375
 Olszowski Andrzej 92
 Opaliński Andrzej 670
 Opalka Mieczysław 521
 Ordon Lech 317
 Orgelbrand Samuel 900
 Orłowicz Mieczysław 469
 Orłowski Tadeusz 502
 Orszów ród 658
 Ortelius Abraham 173, 185
 Orzeszkowa Eliza 789
 Ossoliński Franciszek Maksymilian 93
 Ossoliński Jerzy 354
 Ostoja-Chrostowski Stanisław 545
 Ostrowski Adam 563
 Ostrowski Juliusz hr. 583
 Ostrowski Władysław Tomasz 279
 Otto August 500
 Pac Ernest 92
 Pac Michał Jan 131, 132
 Pacholczyk Antoni 643
 Paderewski Ignacy Jan 422
 Pajączkowski Jerzy 447
 Pajewski M. 534
 Pajzderski Nikodem 399
 Panaś Józef 447
 Panckouke Charles 73
 Papiernaja E.S. 826
 Papke F. W. 474
 Parent Abraham 8
 Parish John 75
 Parnell Feliks 467
 Parrocel Charles 276
 Parthenius Bernardinus 35

- Pasek Jan Chryzostom 301-303, 383, 668
 Passe Crispin de 288
 Passini 391
 Patkowski Aleksander 162
 Paweł V (Camillo Borghese) 13
 Pawicki 148
 Pawiński Adolf 669
 Pawlikowski Gwalbert Józef 599
 Pawlikowski Jan Gwalbert 599
 Pawlikowski Mieczysław Gwalbert Henryk 599
 Pawlikowskich ród 599
 Payen J. 66
 Pecq Adolf 242, 243
 Pernot Charles 134
 Perron de Castera Louis Adrien du 21
 Perthees Karol de 170
 Peske Jan Miroslaw 340
 Petruszewicz Aleksander 107
 Petruszewicz Anna z Pokosławskich 107
 Pezzl Johann 17
 Pfinzing Melchior 67
 Pianowski Edward 909
 Piasecki Stanisław 738
 Piątek Jan 162
 Picabia Francis 410
 Picasso Pablo 410, 820
 Pichell Eugeniusz 413
 Picquet Charles 187, 189, 190
 Piekarski Kazimierz 771
 Piekosiński Franciszek 589
 Pierolini 77
 Pieszko Michał Marian 564
 Pietruski Stanisław Konstanty 886, 887
 Pik 772
 Pillati Ksawery 648
 Pillement Georges 409
 Piller Piotr 237, 240
 Piłsudski Józef 312, 424, 428-432, 449, 451, 473, 700
 Pini Tadeusz 744, 758, 764
 Piotr I Wielki Romanow 79
 Piotrowska Jadwiga z Puzynów 106
 Piotrowski Antoni 864
 Piotrowski Jan 670
 Piotrowski Ludwik 584
 Piotrowski Szymon Tadeusz 572
 Piotrowskich ród 584, 807
 Piramowicz Grzegorz 735
 Piranesi Giovanni Battista 341, 342
 Pitt Moses 176
 Pius II (Enea Silvio Piccolomini) 54
 Piwarski Jan Feliks 389, 903
 Plage Karol 595
 Plater Cezary 761
 Plater-Zyberk Stefan 450
 Pleitner Jan 290
 Pless Hans Heinrich XI von ks. 151
 Plettenberg Walter von 519
 Plewiński J. 274
 Pleydenwurff Wilhelm 252
 Płoński Michał 343
 Pniewski Bohdan 590
 Pochmarski Bolesław 650
 Poddębski Henryk 566
 Podlewski 94
 Podoska Gabriela 130
 Podoski Wiktor 545
 Podoskich ród 445
 Polański Włodzimierz 594
 Polignac Melchior de 68
 Polkowski Franciszek Krzywda 522
 Polkowski Ignacy 375
 Połubińskich ród 445
 Połujański Aleksander 900
 Poniatowska Katarzyna 133
 Poniatowski Andrzej 133
 Poniatowski Józef ks. 91, 142, 143, 280, 281, 470-472, 874
 Poniatowski Stanisław 61, 120
 Poniatowskich ród 20
 Popiel Konstanty 40
 Popowicz Iwan 101
 Popowicz Wasyl 101
 Porębowicz Edward 421
 Porsch Heinrich 9
 Porter Jane 542
 Potiomkin Grigorij Aleksandrowicz 638
 Potocka Anna z Działyńskich hr. 673
 Potocka Anna z Tyszkiewiczów hr. 672
 Potocka Izabela z Narkiewiczów hr. 36
 Potocka Klaudyna z Działyńskich hr. 282
 Potocka S. hr. 672
 Potocki Adam hr. 461
 Potocki Alfred Antoni hr. 461
 Potocki Alfred Antoni hr. 36
 Potocki Antoni hr. 412, 863
 Potocki August hr. 891
 Potocki Franciszek Salezy hr. 121
 Potocki Ignacy hr. 91, 131
 Potocki Jan hr. 759
 Potocki Joachim hr. 130
 Potocki Józef hr. 697
 Potocki Józef Mikołaj 896
 Potocki Leon 674
 Potocki Marek hr. 681, 759, 772, 777
 Potocki Stanisław Szczęsny hr. 91, 675
 Potockich ród 445, 517, 675
 Potworowskich ród 445
 Pradt Dominik Dufour de 679
 Prévost Jean Louis mł. 372
 Prianichnikow Iliaron 698
 Probst Georg Balthasar 238
 Prochaska Antoni 680
 Pronaszko Zbigniew 778
 Prus Bolesław 789
 Pruszek Jan 719
 Pruszkowa Seweryna 606
 Pruszyński Stanisław 40
 Przemysł Oracz 335
 Przerwa-Tetmajer Kazimierz 760, 884
 Przesmycki Zenon (Miriam) 395
 Przeździecki Jan hr. 522
 Przeździecki Rajnold (Renaud) 411, 681
 Przyborowski Walery 682, 683
 Przyboś Adam 844
 Przybylski Jacek 44
 Przybysławski Władysław 247
 Przyjemski Krzysztof 92
 Przyłęcki Achacy 283
 Przyłuski Tadeusz 131
 Pufendorf Samuel 70, 231, 376, 844
 Puget J.F. 555
 Puszkina Aleksandr 807

- Puzyna Krzysztof 113
Puzynów ród 586
- Quint Paul 415
- Rachmanow Włodzimierz 594
Raczyński Edward hr. 162, 383
Raczyńskich ród 445
Radłowa Anna 808
Radziejowski Michał Stefan 47
Radziwiński Zygmunt 593
Radziszewski Franciszek Joachim 393, 700
Radziwiłł Antoni Henryk ks. 284
Radziwiłł Fryderyk Wilhelm Janusz ks. 94
Radziwiłł Janusz ks. 285
Radziwiłł Karol ks. 292, 324
Radziwiłł Krzysztof ks. 290
Radziwiłł Maciej ks. 891
Radziwiłł Michał Hieronim ks. 61
Radziwiłł Stanisław ks. 146, 891
Radziwiłł Wilhelm ks. 286
Radziwiłłowa Maria z hr. Mostowskich ks. 94
Radziwiłłowa Maria z Lubomirskich ks. 390
Raedt Franciscus de 8
Ralli Alexandre 408
Rataj Maciej 162
Ratajczak Antoni 787
Redi Francisco 5
Regulski Aleksander 385
Rehman Antoni 568
Rej Mikołaj 771
Remer Jerzy 526
Rétif (Réstif) de la Bretonne Nicolas Edme 71
Retyk Jan Joachim 903
Reverdy George 69
Reymont Władysław 789
Rhenanus Beatus (właśc. Beat Bild) 65
Ribaud Jean 7
Ricci Seymour de 837
Richelieu Armand-Jean du Plessis de 85, 108
Richter Charles August 241
Richter I.A. 25
Richter Johan Anton 249
Richter Joseph 241
Ridinger Johann Elias 72, 260, 294, 367, 368
Ridinger Martin Elias 294
Rigal Jacques Jean Joachim 406
Rigault F. A. 596
Ritsch C. 31
Rizzi-Zannoni Giovanni Antonio 163, 170
Robert de Vaugondy Didier 164
Rodecki Franciszek 204
Rogaliński Kazimierz 52
Rogaliński Władysław 52
Rogalińskich ród 52
Rogalski Leon 606, 900
Roger Barthelemy 134
Rokicki Cz. 643
Rolle Karol 559
Rolle Michał 527
Romanowicz Antoni 425
Romaszkiewicz Jan 446
Romer Eugeniusz 208, 209
Rondthaler Adolf 162
Rosellino Bernardo 420
Rosen de hrabina 93
Rosenberg Jerzy 10
Rossowski Stanisław 527
Rostafiński Józef 889
Rostworowski Karol Hubert 774, 854
Rostworowskich ród 445
Rotari Pietro Antonio 277
Roy Just Jean Etienne 695
Rózdzyński Leon 520
Rozenberg A.G 826
Roźniecki Aleksander 726
Rozwadowski Antoni 114
Rozwadowski Tadeusz 474
Rubczak Jan 344, 345, 347
Rubkowski M. 668
Rudnicki Michał 766
Russockich ród 445
Ruszczyc Ferdynand 856
Rydel Jadwiga z Mikołajczyków 776
Rydel Lucjan 699, 776, 788
Rytko Maksymilian 74
Rzepa Stanisław 403
Rzewuski Henryk 761
Rzewuski Walery 456, 457, 461, 462, 678
Rzewuskich ród 240, 445
Rzyszczewskich ród 445
Rzecki S. 826
- Saal Izaak 34
Sabała (właśc. Jan Krzeptowski) 504
Sadowski Stanisław 603
Saint-Pierre Jacques Henri Bernardin de 75, 390
Sakwerda Jan 900
Salmon André 410, 794
Sampoliński Jan 726
Sanden von hr. ród 601
Sandrart Jacob 193, 376
Sanguszko Roman Stanisław Adam 697
Sanguszków ród 240
Sanguszkowa Klementyna z Czartoryskich 697
Sansou Guillaume 167, 192
Santacroce Antonio 98
Sapieha Alfred 455
Sapieha Elżbieta 455
Sapieha Kazimierz Jan 124
Sapieha Paweł ks. 455
Sapiehów ród 124, 445
Sapiehowa Matylda z ks. Windischgrätz ks. 455
Sarrasin Pierre 196
Sarychev Gawriło 239
Satie Eric 406
Savinkov Aleksandr 239
Sawicka Wanda 565
Schaeufelein Hans 67
Schauer C. 152
Schedel Hartmann 252, 833
Scheffer Ary 698
Scheidemantel Johann Jacob 76
Scheinkönig Jadwiga 571
Scheller Stanisław 597
Schenk Petrus 184, 194, 228
Schenk Petrus II 177
Scheufler Sigmund 43
Schiemann Theodor 519
Schmid Jan 898
Schnitt Konrad 65
Schnür-Pełowski Stanisław 696

- Schoenn Alois 391
 Schrämbl Franz Anton 178
 Schricker Rudolf 569
 Schröter Johann Friedrich 77
 Schuer Jan Lodewyk 78
 Schulz Daniel 285
 Schwarz Hubertus 585
 Scipio Maurycy 487
 Scotin Jean-Baptiste 96
 Scott Walter 762
 Ségur Philippe de 698
 Selby John Prideaux 371
 Seller John 183
 Semkowicz Aleksander 835
 Sepp Jan Christiaan 369, 370
 Serstevens A. t' 28
 Seruga Józef 859
 Seutter Matthäus 224
 Shelley Percy Bysshe 748
 Sichem Christoffel van 22
 Sichulski Kazimierz 346, 699, 854
 Siedlecki Franciszek 395
 Sielicki Ryszard 317
 Siemiginowski Jerzy Eleuter 266
 Sieniawskich ród 219
 Sienkiewicz Henryk 763, 789, 884
 Sierakowski Sebastian 117
 Sierakowski Zygmunt 678
 Siewierianin Igor 826
 Sikorski Antoni 114, 116
 Sikorski Władysław 700
 Skarbek-Malczewski Ignacy 130, 132
 Skierniewska Joanna 700, 718
 Skierniewski Tomasz 700, 718
 Skjöldebrand Anders Frederik 376
 Skoczylas Władysław 347-353, 418, 836
 Skolicki Zbigniew 754
 Skoraczewski Władysław 769
 Skórewicz Kazimierz 529
 Skórzewskich hr. ród 601
 Słonimski 771
 Słoński Edward 891
 Slotwiński Konstanty 644
 Słowacki Jan 534
 Słowacki Juliusz 734, 764, 765
 Słuszk Józef Bogusław 124
 Smith A. 904
 Smoczyński Wincenty 570
 Smokowski Wincenty 717, 718
 Sniegierow G. 701
 Sobańskich ród 445
 Sobieski Jakub Ludwik 19
 Sobieski Tadeusz 542
 Sobieskich ród 240
 Sobieszczański Franciszek Maksymilian 900
 Sochaniewicz Kazimierz 597
 Sołogub Władimir 807
 Sołohub Jan 112
 Sołogub Fiodor (właśc. Fiodor Kuzmicz Tietiernikow) 827
 Soplica Jan Seweryn 761
 Sorel Jerzy 766
 Soszyński Jerzy d'Ostoya (Ostoja) 412
 Sotzmann 133
 Soult Nicolas 135-139
 Spies Robert 414
 Spilimberg Bernard 35
 Stachiewicz Piotr 896
 Stachowicz Michał 712
 Stacie John 19
 Stadnicka hrabina 454
 Stadnicki Kazimierz 704
 Staehlin Jacob P. 79
 Staff Leopold 855, 884
 Stalin Józef (właśc. Iosif Wissarionowicz Dżugaszwili) 733
 Stanisław II August Poniatowski 14, 45, 46, 48, 59, 80, 88, 91, 115-117, 128, 130, 132, 292, 293, 382, 542, 595, 638, 648, 664, 832, 898
 Stanisław I Leszczyński 19, 30, 47, 58, 78, 108-111, 289, 388, 853
 Stanisławski Jan 395
 Staros J. 789
 Stasiak Ludwik 864
 Staszic Stanisław 706
 Stech Andrzej 34
 Stefan Batory 35, 82, 97, 166, 646, 670
 Stein Bartłomiej C. 573
 Steller Paweł 357, 854
 Stendhal (właśc. Henri Beyle) 415
 Stern Anatol 774
 Sternberg 794
 Stettner Teodor 116
 Stęczyński Bogusz Zygmunt 501
 Stiernman Anders Anton von 23, 86
 Stimmer Christoph 22
 Stimmer Tobias 22
 Stolarczyk Józef 504
 Straszewicz Józef 282
 Stroobant François 384
 Strubicz Maciej 602
 Struck Hermann 416
 Stryeński Kazimierz 672
 Stryeński Tadeusz 160
 Strykowski Maciej 53
 Strzałecki Witold 590
 Styfi Jan 385
 Styka Adam 397
 Styka Jan 705, 763
 Suchodolski Rajnold 727
 Sultan Husajn 31
 Surakło Bolesław 429
 Swart Olof Hansson 176
 Swidde Willem 231
 Swieykowski Emmanuel 861
 Syrokomla Władysław (właśc. Ludwik Kondratowicz) 161, 884
 Sysang Johann Christoph 269
 Szalay Stanisław 566
 Szarota Jan 508
 Szczeniowskich ród 517
 Szczepanowski Józef 507
 Szczepański Alfred 628
 Szczepka Andrzej 638, 715
 Szczęsny Aleksander 780
 Szczygielski Stanisław 81
 Szelburg-Ostrowska (Szelburg-Zarembina) Ewa 790
 Szembek Krzysztof Hilary 128
 Szeptycki Hieronim Antoni 131
 Szeptycki Atanazy 121
 Szewczenko Taras 625
 Szlepanow Ilja 828
 Sober Stanisław 767
 Szoldrskich ród 52
 Sztolcman Jan 896
 Szubert Awit 463, 575
 Szuchowa Stefania 791
 Szulc Dominik 706
 Szurmiej Szymon 442

- Szydłowski Stefan 445
 Szydłowski Tadeusz 530
 Szykowski Marian 774
 Szyk Artur 768, 841
 Szyller Franciszek 128
 Szymanowski Józef 735
 Szymański I. 226
 Szymański J. 893
 Szymański Piotr 714
 Szyndler Władysław 790
 Szyszko-Bohuszówna Zofia 783, 784

 Śmigły-Rydz Edward 310, 432
 Świątecki Krzysztof 570
 Świderski Leopold 683, 692
 Świerczewski Karol (pseud. Walter) 733
 Świrski Czesław 449

 Tagore Rabindranath (właśc. Thaakur Ravindranaatha) 769
 Tallis John 218
 Tarnowski Juliusz hr. 891
 Tasset Paulin Ernest 479, 480
 Tatarkiewicz Władysław 162
 Tempelhoff Georg Friedrich Ludwig von 61
 Tende Gaspard de (pseud. Hauteville) 82
 Teslar Józef Andrzej 650, 708
 Teslar Tadeusz 162
 Tetmajer Włodzimierz 776, 864
 Thanron Armand 415
 Tharaud Jean 417
 Tharaud Jérôme 417
 Thierbach Moritz 709
 Thornton John 183
 Thouvenin Joseph 390
 Tiutczew Fiodor 807
 Toeplitz E. 888
 Tokarz Wacław 655
 Tolibowski Albert 92
 Tolstoj Aleksiej K. 807
 Tolstoj Lew Nikołajewicz hr. 829
 Tolstow 591
 Tom Józef 590
 Tomasz z Akwinu, św. 2
 Tomaszewski Dyzma Bończa 770

 Tomkowicz Xawery 44
 Towiański Andrzej 518
 Trocki Lew (właśc. Lejb Bronstein) 711
 Trojanowski Edward 590
 Tropinin Wasil 698
 Trotz (Troc) Abraham 83
 Turgieniew Iwan Siergiejewicz 807, 830
 Tuwim Julian 545, 771, 772
 Twardowski Bolesław 712
 Tyszkiewicz Samuel 420-422
 Tyszkiewiczowa Maryla z Neumannów 420-422

 Ujejski Kornel 705
 Ulitzek Carl 560
 Ulryka Eleonora Szwedzka 30
 Umiaostowski Jan 106
 Umiński Władysław 603
 Unger William 391
 Unierzycki Józef 864
 Uphagenów ród 585
 Urban VIII (Maffeo Barberini) 354
 Urbanowicz E. 889
 Urbanowski Antoni 292
 Uruski Seweryn hr. 588
 Uziębło Henryk 864

 Valegio Francesco 833
 Valk Gerard 194
 Van Loo Jean-Baptiste 278
 Vaughan bar. 131
 Venne Adriaen van de 325
 Verkolje Nicolas 257
 Vernet Carle (właśc. Antoine Charles Horace) 297, 358
 Vernet Horace 280
 Veronese Paolo 365
 Victor Publius (właśc. Panvinio Onofrio) 65
 Vignon 26
 Villain François le 282
 Visconti Onorato 99
 Visscher Claes Janszon 166
 Visscher Nicolaes I 166, 228
 Viton Marie 398
 Vogel Bernard 249
 Vogel Zygmunt 244, 246
 Vogt C.W. 94

 Vos Paul de 86
 Vota Carlo Maurizio 104

 Waga Teodor 84, 735
 Wägener S. 315
 Wagner Carl 152
 Wahl Jan 125
 Wahl Karol Ludwik 10
 Wajwód Antoni 545, 848
 Walden Herwarth 831
 Walewskich ród 445
 Walkiewicz Władysław 274, 382
 Wańkowicz Melchior 162
 Wapowski Bernard 529
 Wapowski Andrzej 715
 Waryński Ludwik 733
 Wąsowicz Józef 208, 209
 Wassenberg Eberhard 85
 Wasylewski Stanisław 418
 Wat Aleksander 774
 Wazów dynastia 50, 51
 Ważyk Adam (właśc. Adam Wagman) 773
 Węclewski Zygmunt 668
 Weinberg Jerzy 762
 Weiss D. 387
 Weiss Gaspar 261, 263
 Wereszczagin Wasyl 698
 Weronicz M. 769
 Wertinskij Aleksandr 826
 Werwing Jonas 86
 Weyssenhoff Józef 895
 Wężyk Jan 123
 Wieczorkiewicz Bronisław 715
 Wielhorskich ród 445
 Wielopolski Aleksander 682, 891
 Wierusz-Kowalski Alfred 555
 Wierusz-Kowalski Franciszek 52
 Wietz J. K. 714
 Wiktor Jan 162
 Wilczyński Jan Kazimierz 275, 301-304
 Wilder Hieronim 361
 Wilhelm I Hohenzollern 151
 Wilhelm II Hohenzollern 151
 Wilkoński Tomasz 131
 Willenberg Samuel Fryderyk 87
 Willer Peter 222, 223
 Williams John 88, 89

-
- Winogradow Anatolij 765
 Wiślicki Józef Mikołaj 715
 Wiśniowiecka Tekla z Radziwił-
 łów ks. 122
 Wiśniowiecki Michał Serwacy
 ks. 113, 122
 Wiśniowski Teofil 696, 716
 Witke-Jeżewski Dominik 579,
 858
 Witkiewicz Stanisław Ignacy
 774
 Witkiewicz Kazimierz 852
 Witkiewicz Stanisław 504, 699
 Witkowska Helena 616
 Witkowski A. 445
 Witold Kiejstutowicz 680
 Witosławski Józef 128
 Witowski Gerard Maurycy 548
 Wittyg Wiktor 598
 Witwicki Stefan 761
 Władysław II Jagiełło 324, 624,
 704, 898
 Władysław III Warneńczyk 43,
 624
 Władysław IV Waza 13, 23, 49,
 50, 85, 98-100, 118, 166,
 290, 324, 354, 662, 667, 668
 Włodarski Aleksander 599
 Wodzicka Ludwika z Żurow-
 skich 456
 Wodzinowski Wincenty 359,
 864
 Wolgemut Michał 252
 Wolrab Jan 615
 Wołkoński Michaił Nikiticz ks.
 130
 Wołodkowicz Henryk Witold
 Jan 140
 Worringer Wilhelm 831
 Woyda Karol Fryderyk Woyda
 90
 Wójcicki Kazimierz Władysław
 385, 717-719, 900
 Wroński Adam 910, 911
 Wróbel Zdzisław 505
 Wybicki Józef 91
 Wyborski Wacław 149
 Wybranowski Marcin 56
 Wybranowski Zygmunt 56
 Wybranowskich ród 56
 Wyczółkowski Leon 360-362,
 419, 699
 Wyrwicz Karol 735
 Wysocki Michał 457
 Wyspiański Stanisław 616,
 775-777
 Wyszynski Stefan 147
 Yung Th. 296
 Yvon Adolphe 698
 Zabawski Władysław 577
 Zagórski Jerzy 731
 Zahorski Władysław 531
 Zajączek Józef 91, 148, 720
 Zajączkowski J. 455
 Zajkowski Andrzej 385
 Zaleski Antoni 301-304
 Zaleski Bronisław 363, 392
 Zaliwski Józef 644
 Załuski Józef Jędrzej 865
 Załuski Ludwik Bartłomiej 287
 Zamorski Bronisław 532
 Zamoyska Jadwiga z Działyń-
 skich hr. 157
 Zamoyska Zofia z Potockich hr.
 445
 Zamoyski Jan 254, 564, 715
 Zan Tomasz 518
 Zarański Zbyszek 781
 Zarewicz Stanisław 579
 Zas Nicolaas 8
 Zawisza Krzysztof Stanisław
 107
 Zawisza Teresa z Tyszkiewi-
 czów 107
 Zborowski Samuel 715
 Zegadłowicz Emil 778
 Zerbóni di Sposseti Joseph 148
 Zerych Romuald 854
 Ziarnko Jan (Jean le Grain) 26
 Zicha Michał 897
 Zieliński Gustaw 900
 Ziemba Ryszard 756
 Zienkiewicz Leon 678
 Zimmermann Michael 125
 Ziwiłczinskaja Lija Jakowliew-
 na 831
 Zubrzycki Jan Sas 639
 Zygmunt I Stary 54, 626, 663,
 669
 Zygmunt II August 54, 97, 166,
 251, 602, 663
 Zygmunt III Waza 13, 23, 64,
 86, 97, 103, 166, 269, 288,
 662, 663
 Żelechowski Kasper 782
 Żernicki-Szeliga Emilian 600
 Żeromski Stefan 779
 Żmurko Franciszek 864
 Żółkiewski Adam 719
 Żółkowski Alojzy 749
 Żuławski Marek 437
 Żupański Jan Konstanty 651
 Żurawski Stanisław 154
 Żurawski Władysław 364

BIBLIOGRAFIA

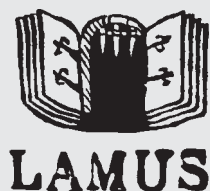
- Banach A. Polska książka ilustrowana 1800-1900. Kraków 1959
- Benezit E. Dictionnaire critique et documentaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs. T. 1-8. Paris 1966
- Bibliografia historii Polski XIX i XX wieku. Warszawa 1974
- Block J. C. Jeremias Falck. Sein Leben und seine Werke. Wien 1890
- Broecke M. P. R. van den. Ortelius Atlas Maps. Westrenen 1996
- Brunet J.C. Manuel du libraire et d'amateur de livres. T. 1-6. Berlin 1922
- Centralny katalog zbiorów kartograficznych w Polsce. Z. 5. Wrocław 1982-1983
- Cieślewski T. syn. Władysław Skoczylas. Warszawa 1934
- Cox E. G. A Reference Guide to the Literature of Travel. T. 1-3. Washington 1935-1949
- Czapliński Cz. Saga rodu Styków. Nowy Jork 1988
- (Czapski) Spis rycin przedstawiających portrety przeważnie osobistości polskich w zbiorze Emeryka hrabiego Hutten-Czapskiego w Krakowie. Kraków 1901
- Czarnecka K. Półtora wieku grafiki polskiej. Warszawa 1962
- Czarodziej rylca. Katalog wystawy Stefana Mrożewskiego w Bibliotece Narodowej. Warszawa 2004
- Czerner O. Wrocław na dawnej rycinie. Wrocław 1989
- Dworsatschek M. Imago Silesiae z kolekcji T. Niewodniczańskiego. Wrocław 2002
- Estreicher K. Bibliografia polska. T. 1-34. Kraków 1870-2000
- Ficacci L. Giovanni Battista Piranesi. Köln 2000
- Francisco Goya. Dzieło graficzne ze zbiorów polskich. Katalog wystawy. Łódź 1979
- Gocel L. Przypadki Jej Królewskiej Mości Książki. Wrocław 1963
- Grońska M. Grafika w książce, tece i albumie. Wrocław 1994
- Grońska M. Nowoczesny drzeworyt polski. Wrocław 1971
- Gumowski M. Bibliografia numizmatyki polskiej. Toruń 1967
- Gumowski M. Portrety Kościuszki. Lwów 1917
- Hleb-Koszańska H., Kotowiczówna M. Bibliografia utworów Joachima Lelewela. Wrocław 1952
- Imago Poloniae. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach w zbiorach Tomasza Niewodniczańskiego. Oprac. K. Kozica, J. Pezda. Warszawa 2002

- Iwanoyko E. Jeremiasz Falck Polonus. Poznań 1952
- Jäger E. Prussia-Karten 1542-1810. Weissenhorn 1982
- Jakimowicz I. Pięć wieków grafiki polskiej. Katalog wystawy Muzeum Narodowego w Warszawie. Warszawa 1997
- Jan Feliks Piwarski. Rysunki – grafika. Warszawa 1961
- Jaworska J. Album Wileńskie w zbiorach graficznych Muzeum Narodowego w Warszawie [w:] Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie. T. XX, 1976
- Katalog grafiki Konstantego Brandla ze zbiorów Archiwum Emigracji Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Muzeum Uniwersyteckie. Toruń 2005
- Katalog polskiego plakatu wojkowego (Poland first to fight). Warszawa 2002
- Katalog portretów osobistości polskich i obcych w Polsce działających. T. 1-8. Warszawa 1990-1998
- Katalog zbiorów Ludwika Gocla. T. 1-3. Warszawa 1975-1987
- Koeman's Atlantes Neerlandici. T. 4. Amsterdam 1970
- Kozica K., Pezda J. Dantiscum emporium totius Europae celeberrimum. Gdańsk i Bałtyk na mapach, widokach oraz dokumentach ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego. Gdańsk 2005
- Kozikowski E. Portret Zegadłowicza bez ramy. Warszawa 1966
- Kozłowski E. Bibliografia powstania styczniowego. Warszawa 1964
- Krassowska B., Grefkowicz A. Bibliografia literatury dla dzieci i młodzieży 1918-1939. Warszawa 1995
- Krogt P. van der. Koeman's Atlantes Neerlandici. T. 1-3. Westrenen 1997-2003
- Lejko K. Warszawa zapomniana. Warszawa 1994
- Łomnicka – Żakowska E. Graficzne portrety Augusta II i Augusta III Wettynów, Warszawa 1997
- Miłośnicy grafiki i ich kolekcje w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Katalog wystawy 2006
- Łysiak W. Patriotyczne Empireum Bibliofilstwa czyli Przewodnik po terenach łowieckich Bibliofilandii tudzież sąsiednich mocarstw. T. 1-2. Warszawa 2004
- Mojski P. Cartographia Rappersviliiana Polonorum. Rapperswil 1995
- Opalek M. Litografia lwowska. Wrocław 1958
- Paćko T. Trzebiński W. Centralny katalog zbiorów kartograficznych w Polsce. Warszawa 2000
- Plakat polski (pod red. J. Waśniewskiego). Warszawa 1972
- Polski plakat Art Déco. Katalog wystawy Muzeum Zamoyskich w Kozłowie. Kozłówka 2005
- Portret królewski w grafice. Warszawa 1925
- Potocki A. Katalog dzieł Jana Ziarnki. Kraków 1911
- PSB. Polski Słownik Biograficzny. 1935-2008
- Rastawiecki E. Słownik rytowników polskich. Poznań 1886
- Rylska I. Grafika polska w latach 1901-1939. Katalog zbiorów Muzeum Narodowego. Wrocław 1983
- SAP. Słownik artystów polskich i w Polsce działających. T. 1-7. Wrocław 1971-2003
- Smolik P. Jan Piotr Norblin. Prace rytownicze. Łódź 1934

- Stanisław Ostoja Chrostowski. Katalog wystawy w Muzeum Narodowym. Warszawa 1948
- Szaniawska L. Mapy ziem polskich wydane przez Karola Fleminga w zbiorach Biblioteki Narodowej. 1998
- Szeliga J. Mapy ziem I Rzeczypospolitej w atlasach Biblioteki Gdańskiej PAN. Warszawa 1993
- Szypulski M. Magister Samuel Typographus. Kraków 2004
- Tadeusz Makowski (1882-1932), malarstwo, rysunek, grafika. Katalog wystawy Muzeum Narodowego w Warszawie. Warszawa 1960
- Talbierska J. Stefano della Bella. Warszawa 2001
- Targosz K. Jan Heweliusz uczony – artysta. Ossolineum 1986
- Tessaro-Kosimowa I. Warszawa w starych albumach. Warszawa 1978
- Thieme U., Becker F. Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart. Leipzig 1907-
- Tooley R. V. English books with coloured plates 1790 to 1860. Folkestone (England) 1973
- Tooley's dictionary of mapmakers. Nowy Jork 1979
- Wardzińska K. Dawne widoki Warszawy. Warszawa 1958
- Widacka H. Jan III Sobieski w grafice XVII i XVIII wieku. Warszawa 1987
- Widacka H. Z króla księżę. Stanisław Leszczyński w grafice XVIII wieku ze zbiorów polskich i francuskich. Warszawa 2006
- Zakrzewska-Śnieżko Z. Gdańsk w dawnych rycinach. Wrocław 1985

WYKAZ SKRÓTÓW

acc.	= accessit (współwydane/y)	opr.	= oprawa
adl.	= adligat (współoprawne/y)	pap.	= papier
akw.	= akwaforta	perg.	= pergamin
b.a.	= bez autora	pl.	= plansza, karta
b.m.	= bez miejsca wydania	pł.	= płótno
b.r.	= bez roku wydania	p.-p.	= passe-partout
b.w.	= bez wydawcy	piecz.	= pieczęć
biobl.	= bibliografia	płsk.	= półskórek
bp	= biskup	portr.	= portret
brosz.	= broszura	ppl.	= półpłótno
ded.	= dedykacja	pperg.	= półpergamin
drzew.	= drzeworyt/ów	prow.	= proveniencja
E.	= Estreicher	r.	= strona recto
egz.	= egzemplarz	reper.	= reperowany/a
faksym.	= faksymile, faksymilia	ryc.	= ryciny/a
fot.	= fotografie	rys.	= rysował
ilustr.	= ilustracje	ryt.	= rytował
j.w.	= jak wyżej	s.	= strony/a
k.	= karta/a	supereksl.	= superekslibris/y
k.tyt.	= karta tytułowa	sygn.	= sygnował/sygnatura
kart.	= kartonowa/e	t.	= tom
kolor.	= kolorowany/a/e	tabl.	= tablica/e
litogr.	= litografia	tlocz.	= tłoczenia
łac.	= łaciński/a/e	v.	= strona verso
marm.	= marmoryzowany/a/e	wol.	= wolumin/y
miedz.	= miedzioryt/y	współcz.	= współczesna
m.in.	= między innymi	współpr.	= współprawnny
nakł.	= nakładca	wyd.	= wydanie/wydał
nlb.	= nieliczbowane	wyk.	= wykonał
obcięty/a	= rycina obcięta do odcisku plyty, bez marginesów	zlóc.	= złocenia

Uprzejmie informujemy,
że w naszych placówkach
mieszczących się w Warszawie
przy ul. Nowomiejskiej 7,
ul. Nowomiejskiej 8
i ul. Sandomierskiej 23
posiadamy w dużym wyborze

widoki miast polskich i mapy Polski od XVI do XVIII wieku

**Oferujemy także sztychy i litografie znanych artystów
polskich i obcych.**

Pracownia Konserwacji Papieru i Skóry Lisik-Sadowski

Od 1984 roku konserwujemy zabytkowy:
papier (książki, grafiki, pastele, akwarele), pergamin,
skórę (oprawy, kurdybany).

**Od 1989 roku współpracujemy także
z kolekcjonerami w Europie Zachodniej**

Stosujemy technikę restauracji opraw bez rozbierania bloku książki
(minimalna ingerencja w substancję zabytkową, zmniejszenie kosztów).

**Adres: Karol Sadowski
87-100 Toruń, ul. Mickiewicza 23 m. 69
tel. (0-56) 66 151 95; (0-56) 65 453 20**